KULĀRNAVA TANTRA

RAM KUMAR RAI

Tantra Granthamala No. 5

KULĀRṆAVA TANTRA

Text with English Translation by

RAM KUMAR RAI

Prachya Prakashan
Varanasi - 221002
1983

First Edition : 1983

PRACHYA PRAKASHAN

74-A, Jagatganj

VARANASI—221002 (INDIA)

Phone : 53252

All Rights Reserved

Price Rs. 60.00

Sole Distributors :

CHOWKHAMBA SANSKRIT SERIES OFFICE

Post Box No. 8

VARANASI-221001 (INDIA)

Printed by P. K. Rai at the Anoop Printing Works, Varanasi, and Published by Rakesh Rai for Prachya Prakashan, Varanasi.

तन्त्र ग्रन्थमाला नं० ५

कुलार्णव तन्त्रम्

सम्पादक-अनुवादक

राम कुमार राय

प्राच्य प्रकाशन

जगतगंज, वाराणसी-२२१ ००२

१९८३

प्रथम बार १९८३

प्रकाशक :

प्राच्य प्रकाशन

७४-ए, जगतगंज

वाराणसी - २२१ ००२ (भारत)

सर्वाधिकार सुरक्षित

मूल्य ६०.०० रुपये

एकमात्र वितरक :

चौखम्बा संस्कृत सीरीज आफिस

के ३७/९९, गोपाल मन्दिर लेन

पो० आ० चौखम्बा, पो० बा० ८

वाराणसी-२२१००१ (भारत)

मुद्रक :

अनूप प्रिन्टिंग वर्क्स, जगतगंज, वाराणसी

PREFACE

Kulārṇava is one of the major Tantra of the Kaula School. It commands great authonticity, authority and respect. It has been profusely quoted by almost all the later Tantric works. However its language, as is the case with most of the other Tantras, mostly conveys information in a condified form not easily discernible by everyone. The purpose behind such a use is to keep the secrets of the teachings confined only to the Sādhakas initiated in the system. Therefore, as the work stands, it cannot be understood easily by ordinary readers. Perhaps for this reason Sir Arthur Avalon also wanted to publish a Translation of this Text. However he could not find time to do so and the work has been completed by an ordinary student as myself. Mr. M. P. Pandit has published a very erudite study of this Tantra in English but it can in no way be regarded as a verbatim translation. Moreover he has left many Ullāsas even in his commentary.

When I undertook the work of this translation, I never thought it to be so difficult. As I proceeded I found that at places the information is highly codified and at others I was at my wits end. No Dictionary, either modern of classical can be useful in the interpretation of such passages. Consequently I had to go through a large number of Tantras, besides discussing the matter with some of the orthodox Tantrics.

Now, as the work has been completed, I can say that almost all the information has been decodified and Translated according to my capacity. The Mantras, various Nyāsas and other Ritualistic details have been translated and explained. However, as the long Mantras of Nyāsa and some of the bigger Mantras would have been cumbersome in Roman, I have chosen to give them in Devanāgarī script. I think such passages have greater relevance for the actual

Sādhakas and these Sādhakas may well be familiar with the Nāgarī script. Apart from this all other passages have been invariably translated. However, I hope that the Sādhakas would, in the spirit of the instructions of Lord Śiva, maintain the secrecy of the Mantras and other rituals.

For the purpose of this Translation although I have followed the Text constituted by Sir Arthur Avalon, yet at places I have adopted some of the variant readings as the main readings because they made better sense. Such changes have been made at many places.

At the end of the work I have presented a complete Ślokānukramiṇikā for the first time. This Trantra has been profusely quoted and therefore it is hoped that the Ślokānukramaṇikā would highly enhance the value of the edition.

I take this opportunity to express my gratitude to some of my Tantric friends, who want to remain anonymous, for the help they so readily gave to me in the interpretation of the typical passages.

I would also like to express my gratitude to Mr. M. P. Pandit whose brilliant study of Kulārṇava had been of great help to me. Wherever I have found his sentences as translations of the Text, I have adopted them, making changes only to bring them literally cloeer to the Text.

With all its faults and failings the work is now in the hands of the rcaders and I hope they would be kind enough to enlighten me with my shortcomings so that I may make amends in the future editions.

CONTENTS

FIRST ULLĀSA

(Pages 1-21)

Forms of Śiva, Characteristics of Creatures and their conditions 2; Four kinds of Creatures 3; Superiority of human body 3, Preservation of the body 4, Perishability of Gods like Brahmā etc. 8, Causes of the decrease in life-span 8, Fruits of actions of one life reaped in another 9, Sufferings due to one's own sins 10, Non-attachment is liberation 10, Evils of world 11, Without discriminative knowledge there is no liberation even through emaciation of the body 13, Fruits of ritualistic practices alone 14, No liberation from the study of the Śāstras alone without spiritual knowledge 15, Truth inherent in the Self 16, Liberation only through Real Knowledge 18, Guru's instruction alone gives liberation 18, Two kinds of knowledge : Spritual and Mental Reasoning 19, No spritual knowledge without control of senses and kindness of Guru.

SECOND ULLĀSA

(Pages 22-45)

Superiority of Kula-dharma 23, Order of Superiority 25, Kaula enjoys both Bhoga and Yoga 25, Gods also adhere to kula-dharma 26, Discipline undergone in the previous lives provides knowledge of kula-dharma 26, Knowledge of kula-dharma dawns upon a mind purified by Mantra and Japa 26, Eligibility for knowledge 27, Sins of communicating the kula-dharma to the undeserving 28, Glory of kula-dharma 28, Worship of kula (Śaktidevi) provides the blissful state 30, Ignorant of kula-dharma lives like animals 32, Only he is a man who follows kula-dharma 33, Scholars of Veda but ignorant of kula are inferior even to Cāṇḍālas 33, Worshipper of Śakti alone is a true Kula 33, Six systems of philosophies are Śivas limbs and the Veda-śāstras are full of kula-dharma

36, Authenticity of kula-śāstra inherent in its providing immediate fruit 36, Knowledge of kula is not for sinners 37, Paśu-śāstras propagated to beguile the evil-minded 38, The plight of kula-dharma in the hands of people with false knowledge 38, Drinking denounced by the Vedas 42, Eleven kinds of wine prohibited for the Dvijas 42, Penance on sighting etc. of wine 42, Penance for meaningless killing 43, Eight kinds of animal-killers 43, Three kinds of slaughter 43, The five M's should he resorted to only in the prescribed manner 43, Vedic proof in favour of kula-dharma 44.

THIRD ULLĀSA

(Pages 46-65)

Ūrdhvāmnāya is Pūrṇa-Brahman 47, Origin of five Āmnāyas from the Faces of Śiva 47, Superiority of Ūrdhvāmnāya 47, Origin of the Āmnāyas from the portions of Gods, Śakti and Siva 47, Fruits of the knowledge of āmnāyas 48, Meaning of Ūrdhvāmnāya 49, Superiority of Ūrdhvāmnāya proved through example 49, Basis of the knowledge of Ūrdhvāmnāya 50, Ūrdhvāmnāya can be known only from the mouth of the Guru 50, Knower of Ūrdhvāmnāya is blessed and liberated from his worldly life 51, Eulogy of the knower of Ūrdhvāmnāya 52, Distinction of āmnāyas based on creation etc. 52, Distinction of āmnāyas on the basis of the number of principles 53, In Ūrdhvāmnāya there is absence of all the above 53, Glory of the Srī-prāsāda-parā Mantra in the form of Śiva-Śakti 53, The whole world is inherent in this Prāsāda Mantra 54, Mantras without the accompaniment of Parā-prāsāda are ineffective 55, Even the Gods and sages also recite Prāsāda-parā Mantra 57, Man of the lowest class, if knows the Parā-prāsāda Mantra can instal the idol of a Devatā 58, Knower of the Parā-prāsāda Mantra has the knowledge of all the Śaiva, etc. Mantras 59, Parā-prāsāda Mantra is bestower of all fruits 59, Śacī-Indra, etc. duals are all Forms of Śakti-Śiva 60, Parā-prāsāda Mantra is Unity of all forms 61, Eulogy of Śrī prāsāda-parā Mantra

62, Method of recitation of Śrī-prāsāda-parā Mantra 62, Śrī-prāsāda-parā Mantra provides both enjoyment and emanciption 64.

FOURTH ULLĀSA

(Pages 66-88)

Extrication of the Śrī-prāsāda-parā Mantra 66, Word-meaning of Prāsāda Mantra 67, Delineation of duties prior to Nyāsa 67, Ṛṣyādi-nyāsa of Śrī-parā-prāsāda Mantra 68, Alpa-ṣoḍhā-nyāsa 69, Mahā-ṣoḍhā-nyāsa 71, Prapañca-nyāsa 72, Bhuvana-nyāsa 76, Mantra Nyāsa 80, Devatā Nyāsa 82, Mātṛkā Nyāsa 84, Ardha-Nārīśvara Dhyāna 65, Contemplation in Puṁ, Strī and Niṣkala forms 86, Exhibition of Mudrās 86, Contemplation of Śrī Gurudeva 86, Fruits of Mahāṣoḍhā Nyāsa 87.

FIFTH ULLĀSA

(Pages 89-107)

Question regarding basic-veasels etc. 89, Necessity of basic vessels 89, Metals for the construction of the vessels 90, Kinds of vessels according to the desires to be fulfilled 90, Name of the kula-dravy 90, Name of eleven kinds of wine 93, Twelfth wine, Surā : its kinds and qualities 93, Qualities of good wines 94, Desire etc. powers (Śaktis) in Surā 95, Methods of taking wine 95, Two kinds of flesh 96, Fruit of seeing flesh 96, No sin in killing for the sake of Pitars 96, Existence of Brahmā etc. Gods in various ingradients of flesh 97, Things to be offerred in the absence of flesh 97, Inter-relationship of Matsya, Māṁsa and Madya 98, Sins of non-performance of kula-worship 98, Duties of those incapable of performing kula-pūjā 99, Madya-māṁsa neecessary in all the Śaiva, Vaiṣṇava etc. sects 100, Kula-dravyas necessary in Japa and Sacrifices 100, Superiority of those performing internal sacrifice 100, Fruits of partaking of Kula-dravya 100, Symptoms of emancipation 101, Time of drinking by the brāhmaṇas etc. classes 102, Wine etc., should not be taken except on the occasion of Sacrifice 103, Useless drinking

prohibited for even a Vīrasādhaka 104, Ignorant of Kaulikācāra (Ways of a Kaulika) 104, Taking the dravyas without a right meets expulsion from all the religions 104, Impure five M's are prohibited 105, Adhering to Paśvācāra even a Kula goes to hell 105, Wine addict meets his downfall 105, Real drinking of a Siddha 106, Real Māṁsa and Madya 107, Reality of Maithuna 107.

SIXTH ULLĀSA

(Pages 108-125)

Symptoms of worshippers 108, Place and seat for kula-pūjā 110, Necessity of five purifications 110, Necessities of Manṇḍalas in worship 112, Sāmānya etc. five vessels 112, Determination of the dravyas for libations 113, Uncultured surā is prohibited 113, Sixteen desire-fulfilling phases of moon originating from the svaras 114, Twelve wealth-giving kalās of Sūrya beginning from Ka-bha and ending in Ṭha-ḍa 114, Ten Agni-kalās of letters from Ya to Kṣa which give religious merit 115, Names of kalās of Auṁkāra 115, Ten Sthiti-kalās originating from U-kara and born out of Viṣṇu 115, Ten Saṁhāra-kalās originating from Ma-kāra and born out of Rudra 115, Five Tirodhāna-kalās originating from Bindu and born out of Īśvara 116, Sixteen Anugraha-kalās originating from Nāda and born out of Sadāśiva 116, Mantra for the purification of elements 116, Amṛteśī Mantra 117, Method of vessel-purification 118, Mantra for vessel-purification 118, The Line of Gurus called Divyaugha, Siddhaugha and Mānavaugha 118, Mantra for the invocation of Devi 119, Imagination of the form of Brahman 120, Ten places for the worship of Devi 120, Reason for the worship of a symbol 130, Importance of adhereing to rules 121, Unity of Devatā, Mantra and Yantra 122, Etymology of the word Yantra 122, Method of the worship of Yantra 122, Method of offering water-libations to the Deity 123, Determination of fingers for offering libations on the basis of desires to be fulfilled 124, Meditation of the line of Gurus 124.

SEVENTH ULLĀSA

(Pages 126-142)

Mantras of oblations for Baṭuka 127, Mantra of oblation for Yoginī 127, Mantra of oblation for Sarvabhūtapati 128, Mantra of oblation for Kṣetrapāla 128, Mantra of oblation for Rāja-Rājeśvara 129, Places of offering oblations to Baṭukas 130, Determination of fingers in the oblations of Baṭukas etc, 130, Mantras and symptoms of Kula-pūjā 131, After drinking by Śakti, drinking by Sādhaka 131, Kulāṣṭaka : Eight Kula-Śaktīs 132, Eight non-Kula-Śaktīs 132, Sāhajā Śakti 132, In the absence of Śakti imagination of Her Form 132, Śaktis with good characteristics and those who should be excluded 133, Mantras for offering worship to Devi 134, Begging the pardon 134, Mantra for Seśikā 134, Explanation of three elements by the Guru to the disciples 135, Purification of body of the Śiṣya 136, Distinction of the Ātma etc., Tattva-traya and fruits of their knowledge 138, Drinking before the Guru etc. is prohibited 188, Drinking without knowledge of the distinctions of Prāṇas and Mantras is prohibited 138, Method of Drinking 139, Three kinds of drinking 140, Method of drinking for those who are fully initiated 141.

EIGHTH ULLĀSA

(Pages 143-159)

Seven exhilarations and their characteristics 143, Rules for the interchange of dravyas 144, Rules regarding partaking of drinking of remainder of libations in the Cakra 146, Method of offering libations to Ucchiṣṭa-Bhairava 147, Behaviour of Sādhakas in the Cakra 150, Without mental perversity it is Deva-bhava 153, Sin of showing disrespect to Kaulika 153, Fruits of showing respect to a Kaulika 153, Unmanollāsa, State of equilibrium and Śambhavi Mudrā 154, All the eight Pratyayas, eight Avasthās and eight Attainments inherent in the Sventh Ullāsa 155, No caste-discrimina-

tion in Bharivī-cakra 156, Sin in caste-discrimination in a Cakra 157, Method of seating men aud women in a Cakra 157, The World as the form of Śiva and Śakti 158, Samādhi from the union of Śiva and Śakti 158, Voluptuousness prohibited 159.

NINTH ULLĀSA

(Pages 160-180)

Brahmajñāna 161, Marks of a Yogi 161, Characteristics of Samādhi 161, Characteristics of Release while living 161, Characteristics of a person in Samādhi 162, No difference between Jīvātmā and Paramātmā 162, Characteristics of Dhyāna 163, Fruit of the knowledge of Supreme Reality 163, Characteristics of Yoga 164, Four states of a Sādhaka 165, Method of worship of the knower of the Truth 166, Form of Jīva and Paramātmā 166, Place of Devatā on the basis of distinction of eligibility 166, Characteristics of a Yogi knowing the supreme truth 167, Characteristics of Kula Yogīs 168, No procedural restriction for a Kaulika 168, Behaviour of a Kula Yogī 170, Glory of a Kaulika 174, Fruit of Kaulika worship 175, Adverse effects of disregarding the knower of Kula 176, Procedure of charity to a Kula-Yogī 177, Following the practices of the Varṇāśrama and the aim of Karma 178, Eligibility for Kārma yoga 178, Renouncement of actions by one non-eligible is prohibited 179, Only a Brahmajñānī and the knower of Truth is free from Karman 180.

TENTH ULLĀSA

(Pages 181-203)

Three kinds of worship 181, Ṛesorting to five M's out of personal desire is sin 182, Occasions for worship 182, Cakra worship by the Sādhaka or Ācārya 183, Worship of the Yoginīs for the pacification of diseases 183, Characteristics of Śrī Cakra 184, Worship of nine virgins and its fruits 1 84, Method of worship of nine young ladies 187, Method of

Śakti-worship on Fridays 188, Worship of nine Mithunas 189, Worship of Iṣṭa Devatā in the second month (Vaiśākha) 190, Worship of Iṣṭa Devatā in the month of Māgha 192, Worship of Iṣṭa Devata in Kārtika 193, Worship of Aṣṭāṣṭaka 194, Worship of Śrīkaṇṭha etc. fifty couples 196, Worship of Keśava etc. couples 197, Worship of Dākinīs 197, Fruit of Dūtī-yāga 197, Fruit of Trik-worship 198, No right in the Cakra without Kula worship 198, Eulogy of Kula-pūjā 199, Sixfold favours 201.

ELEVENTH ULLĀSA

(Pages 204-221)

In the event of arrival of an unknown Kaulika 205, Time of worship 205, Duties regarding worship 205, Request for nectar in the house of a Kulācārya 206, Rules regarding drinking of Kula-dravya 207, Behaviours prohibited in the Cakra 207, Loss by the contact of a Paśu 210, Duties of a Sādhaka 210, Four kinds of wives of Guru 212, Prohibited women 212, Venerable women 213, Things to be venerated when seen 213, Prohibited actions 214, All women are like mothers 214, About Kula-vṛkṣas 214, Five actions and five sins prohibited for Kaulikas 215, Speciality of Kaulas 215, Sinful actions 216, No sin in killing one who decries the Kula 216, Affairs of Śrī Cakra are secret 217, Wrongs which bring the downfall of the Kaulikas 219, Importance of good conduct 220, Penance for the guilty Sādhaka 220, Ācāras to be instructed thrice by the Guru 221, Liability of Guru for the sins of disciples.

TWELFTH ULLĀSA

(Pages 222-241)

Glory of Pādukā 222, Identity of Guru and Īśvara 223, Condemnation of one devoid of devotion to Guru 224, Fruit of Devotion to Guru 225, Guru not to be regarded as a mere mortal 228, Sin in forsaking the Guru and Mantra 230, Propriety of behaviour in respect of Guru 230, Rules regarding Salutations to the Guru 239.

THIRTEENTH ULLĀSA

(Pages 242-261)

Characteristics of Śiṣyas who should be rejected 243, Characteristics of unacceptable Śiṣyas 245, Characteristics of Guru 246, Though formless yet the Gurus form of Śiva 249, Brahmā, Viṣṇu Śivatva of Śrī Guru 250, No difference between the Deity, Mantra and Guru 251, Characteristics of a superior Guru 251, Knower of truth alone is the real Guru 259, Kinds of Guru 260.

FOURTEENTH ULLĀSA

(Pages 262-279)

No liberation without Initiation and no Initiation without Ācārya 262, Initiation means union with Para Śiva and liberation after death 263, Without proper testing the instructing Guru and the receiving disciple both commit mistakes 264, Instruction after the initiation 264, Method of testing a disciple 265, Testing of Guru by the disciple 266, Two kinds of Śiṣyas 266, Three kinds of instructions 267, Three kinds of Initiations without rituals 267, Seven kinds of Initiation which give liberation 268, Six conditions of Vedha 272, Eulogy of those fully consecrated 274, Two kinds of Initiation and glory of Initiation 274, Method of Initiation for Śūdras and women 278.

FIFTEENTH ULLĀSA

(Pages 280-301)

Superiority of Japa 280, Five limbs of Puraścaraṇa 281, Japa of a Mantra conjoined with Bhūta-lipi 282, Mantras received improperly are injurious 288, Places congenial to and prohibited for Puraścaraṇa 283, Worship of the Lord of Light is necessary 285, Rejectable and acceptable seats 285, Method of Prāṇāyāma and its fruit 285, Mantra-Japa only with Nyāsa 287, Tho kinds of Akṣa-mālās and the fruit of Japa in them 287, Rules for using fingers in Japa 288, Mantra free of two impurities alone is fructifying 289, Mantra is

infructuous without a knowledge of its meaning 289, Mantras devoid of their potency are infructuous 290, Sixty defects of Mantras 291, Ten purificatory rituals of Mantra 292, Ṛules regarding food, etc. during the period of Puraścaraṇa 292, Characteristics of Siddha etc. Cakras 293, Mantras for which the consideration of Siddha etc. are not necessary 298, Obstructive factors in the success of Japa 299, Conditions conducive to success in Japa 300.

SIXTEENTH ULLĀSA

(Pages 305-326)

Fruit of Japa and Homa 305, Sādhaka with a Siddha Mantra obtains success in the six rituals 306, No liberation for a Sādhaka of the six rituals 306, Pacification of the faults of the experiments with Cakra-pūjā 307, Things to be known before resorting to the experiments 307, The sex-differentiation of the Mantras 311, Difference of Mantras on the basis of the desired ends 312, Dhyāna for various rituals 313, Pure (Sāttvika) Dhyāna and its fruits 314, Rājasa Dhyāna and its fruit 316, Tāmasa Dhyāna and its fruit 317, Method of Havan in the pacification, captivation and attraction etc. rituals 321, Knower of Parā-prāsāda Mantra is liberated in this very life 323, Method of causing enmity, aversion and death 323, Contemplation of white etc, colours in pacificatory etc. rituals 324, Method of destroying those causing injury 325.

SEVENTEENTH ULLĀSA

(Pages 327-344)

Prayer of Gurudeva 327, Contemplation of Guru etc. names 328, Prohibition of keeping books in the house of a Paśu 343, Daily worship of the Book 344, Fruit of reading or hearing the glory of Ūrdhvāmnāya 344.

Ślokānukramaṇikā 345

infructuous without a knowledge of its meaning 289. Mantras devoid of their potency are infructuous 290. Sins, defects of Mantras 291. Ten purificatory rituals of Mantra 292. Rules regarding food etc during the period of Puraścaraṇa 292. Characteristics of Siddha etc. Cakras 293. Mantras for which the consideration of Siddha etc. are not necessary 299. Obstructive factors in the success of Japa 299. Conditions conducive to success in Japa 300.

SIXTEENTH ULLĀSA

(Pages 305-326)

Fruit of Japa and Homa 305. Sādhaka with a Siddha Mantra obtains success in the six rituals 306. No liberation for a Sādhaka of the six rituals 306. Justification of the fruits of the experiments with Cakrapuja 307. Things to be known before resorting to the experiments 307. The sex differentiation of the Mantras 311. Difference of Mantras on the basis of the desired ends 312. Dhyāna for various rituals 313. Pure (Sāttvika) Dhyāna and its fruits 314. Rājasa Dhyāna and its fruit 316. Tāmasa Dhyāna and its fruit 317. Method of Havan in the pacification, captivation and attraction etc. rituals 321. Knower of Parā-prāsāda Mantra is liberated in this very life 323. Method of causing enmity, aversion and death 323. Contemplation of white etc. colours in pacificatory etc. rituals 324. Method of destroying those causing injury 325.

SEVENTEENTH ULLĀSA

(Pages 327-344)

Prayer of Gurudeva 327. Contemplation of Guru etc. names 328. Prohibition of keeping books in the house of a Paśu 343. Daily worship of the Book 344. Fruit of reading or hearing the glory of Urdhvāmnāya 344.

Ślokānukramaṇikā 345

श्रीकुलार्णवतन्त्रम्

प्रथम उल्लासः

कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम् ।
पप्रच्छेशं परानन्दं पार्वती परमेश्वरम् ॥ १ ॥

(Once upon a time) Śrī Devī Pārvatī enquired thus from that All-blissful, Supreme Lord, God of Gods, Father of the World Śiva, when he was sitting on the peak of Mount Kailāsa.

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश पञ्चकृत्युविधायक ।
सर्वज्ञ भक्तिसुलभ शरणागतवत्सल ॥ २ ॥
कुलेश परमेशान करुणामृतवारिधे ।
असारे घोरसंसारे सर्वदुःखमलीमसाः ॥ ३ ॥
नानाविधशरीरस्था अनन्ता जीवराशयः
जायन्ते च म्रियन्ते च तेषां मोक्षो न विद्यते ॥ ४ ॥
सदा दुःखातुरा देव न सुखी विद्यते क्वचित् ।
केनोपायेन देवेश मुच्यते वद मे प्रभो ॥ ५ ॥

Śrī Devī said: O Lord, God of Gods, Founder of the sacred practices, Omniscient, Attainable with devotion, Deliverer of those who take refuge, Lord of Kula, Supreme Lord, Ocean of the nectar of compassion! Infinite number of

creatures in myriad bodily forms are involved in endless cycle of sufferings of birth and death and there is no redemption for them. Engrossed in utter pain, they never enjoy happiness. O Lord ! Tell me, therefore, how could they obtain Release.

श्रीईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण संसारात् मुच्यते नरः ॥ ६ ॥

The Lord said : Listen, O Devī, the answer of what you have asked from me; even merely hearing which men obtain Salvation.

अस्ति देवि परब्रह्मस्वरूपी निष्कलः शिवः ।
सर्वज्ञः सर्वकर्त्ता च सर्वेशो निर्मलोऽद्वयः ॥ ७ ॥

There is One Real, who is Śiva, the Parabrahman, Featureless, Omniscient, Omnipotent, Sovereign of all, Blotless and One without a second.

स्वयं ज्योतिरनाद्यन्तो निर्विकारः परात् परः ।
निर्गुणः सच्चिदानन्दस्तदंशा जीवसंज्ञकाः ॥ ८ ॥

अनाद्यविद्योपहिता यथाग्नौ विस्फुलिङ्गकाः ।

Forms of Śiva, characteristics of Creatures and their conditions :

Self-luminous, without a beginning or an end, devoid of all attributes, changeless, highest of the highest, devoid of qualities, He is Saccidānanda. All the myriad living creatures are just a portion of Him but due to ageless ignorance have separated from Him like sparks, though emerging from fire, separate from it.

गर्भाद्युपाधिसंभिन्नाः कर्मभिः करणादिभिः ॥ ९ ॥
सर्वः दुःखप्रदैः स्वीयपुण्यपापैर्नियन्त्रिताः ।
तत्तज्जातियुतं देहम् आयुर्भोगञ्च कर्मजम् ॥ १० ॥
प्रतिजन्म प्रपद्यन्ते मानुषा मूढचेतसः ।
सूक्ष्मलिङ्गशरीरन्तदामोक्षादक्षयं प्रिये ॥ ११ ॥

Due to their bearing the epithet 'born' and their beginningless actions they remain separated from Śiva and are regulated by the happiness of their virtues and pains of their sins. In accordance with their deeds obtaining bodily forms, age and destinies of respective species, these ignorant creatures endlessly go on passing from birth to birth.

स्थावराः क्रिमयश्चाब्जाः पक्षिणः पशवो नराः ।
धार्मिकास्त्रिदशास्तद्वन्मोक्षिणश्च यथाक्रमम् ॥ १२ ॥
चतुर्विधशरीराणि धृत्वा धृत्वा सहस्रशः ।

Four kinds of Creatures :

Various kinds of Jīvas are born on this earth a thousand times respectively in various gradations of life, e. g. *Udbhij* or immobiles born out of the ground; *Svedaja* or mobile born out of sweat, such as, insects etc.; *Aṇḍaja* or those born out of eggs, such as, birds, etc.; and *Jarāyuj* or born out of womb, such as animals, men in different stages of development, Gods, and the Liberated Beings.

सुकृतान्मानवो भूत्वा ज्ञानी चेन्मोक्षमाप्नुयात् ॥ १३ ॥
चतुरशीतिलक्षेषु शरीरेषु शरीरिणाम् ।
न मानुष्यं विनान्यत्र तत्त्वज्ञानन्तु लभ्यते ॥ १४ ॥
अत्र जन्मसहस्रेषु सहस्रैरपि पार्वति ।
कदाचिल्लभते जन्तुर्मानुष्यं पुण्यसञ्चयात् ॥ १५ ॥

Superiority of human body :

Of the 84,00,000 bodily forms, human body is the most important, for it is this form in which one gets knowledge of the Essence. This knowledge of Essence cannot be attained in any other form than human. Even in hundreds of thousands of births, O Parvatī ! when due to the accumulation of virtuous deeds, a human being with efforts obtains the knowledge of Essence he becomes Liberated.

सोपानभूतं मोक्षस्य मानुष्यं प्राप्य दुर्लभम् ।
यस्तारयति नात्मानं तस्मात् पापतरोऽत्र कः ॥ १६ ॥

Endowed with human form as a ladder for Emancipation if one does not liberate his Ātman, then who can be a greater sinner than him.

ततश्चाप्युत्तमं जन्म लब्ध्वा चेन्द्रियसौष्ठवम् ।
न वेत्त्यात्महितं यस्तु स भवेत् आत्मघातकः ॥ १७ ॥

Obtaining a superior birth and bestowed with a beautiful set of motor and sensory organs one who does not understand the best of his interests is like the one who is self-slayer.

विना देहेन कस्यापि पुरुषार्थो न विद्यते ।
तस्माद्देहधनं प्राप्य पुण्यकर्माणि साधयेत् ॥ १८ ॥

No creature in any other form of body than human can pursue higher aims of life. Therefore, endowed with the precious wealth of a human body one should indulge in virtuous deeds.

रक्षेत् सर्वात्मनात्मानम् आत्मा सर्वस्य भाजनम् ।
रक्षणे यत्नमातिष्ठेत् यावत्तत्त्वं न पश्यति ॥ १९ ॥

Preservation of the body :

With all the efforts one should preserve his Self. The Self is the efficient cause of everything. Therefore, with all care one should preserve his Self.

पुनर्ग्रामाः पुनः क्षेत्रं पुनर्वित्तं पुनर्गृहम् ।
पुनः शुभाशुभं कर्म न शरीरं पुनः पुनः ॥ २० ॥

Village, land, money and house, could all be obtained again and again; but the human body could not be obtained over and again.

शरीररक्षणायासः क्रियते सर्वदा जनैः ।
नहीच्छन्ति तनुत्यागमपि कुष्ठादिरोगतः ॥ २१ ॥

Men should make persistent efforts for the preservation of their bodies. It is not proper to let the body end itself by afflictions of diseases like leprosy etc.

तद्गोपितं स्याद् यत्नेन धर्मो ज्ञानार्थमेव च ।
ज्ञानञ्च ध्यानयोगार्थं सोऽचिरात् परिमुच्यते ॥ २२ ॥

So long the body exists one should live according to the laws of Dharma. Dharma leads to knowledge; knowledge leads to Dhyāna and Yoga, which though secret lead to Liberation.

आत्मैव यदि नात्मानमहितेभ्यो निवारयेत् ।
कोऽन्यो हितकरस्तस्मादात्मानं तारयिष्यति ॥ २३ ॥

If the person himself would not find the means for Release of his Self, who else is there to see the favourable means for this Release.

इहैव नरकव्याधेश्चिकित्सां न करोति यः ।
गत्वा निरौषधं स्थानं व्याधिस्थः किं करिष्यति ॥ २४ ॥

One who does not try to cure himself from the hellish diseases in this very world, what can he do for his diseases when he goes to a place where no treatment is available.

सुदीप्त भवने को वा कूपं खनति दुर्मतिः ।
यावत्तिष्ठति देहोऽयं तावत्तत्त्वं समभ्यसेत् ॥ २५ ॥

He is a fool who starts digging a well when his house is already ablaze. Therefore, so long as this body exists one should earnestly devote himself towards the exploration of the Ultimate Truth.

व्याघ्रीवास्ते जरा चायुर्याति भिन्नघटाम्बुवत् ।
निघ्नन्ति रिपुवद्रोगास्तस्माच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ २६ ॥

यावन्नाश्रयते दुःखं यावन्नायान्ति चापदः ।
यावन्नेन्द्रियवैकल्यं तावच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ २७ ॥

Old age prowls like a tiger; age diminishes like the water in a broken pot; diseases strike like an enemy. Therefore, take to the auspicious path well before the limbs lose their vitality and the adversities crowd upon you.

कालो न ज्ञायते नानाकार्यैः संसारसम्भवैः ।
सुखदुःखरतो जन्तुर्न वेत्ति हितमात्मनः ॥ २८ ॥

In the various worldly pursuits time flies unnoticed. Involved in his pleasures and pains the Jīva remains unaware of his self-interests.

जडानार्त्तान्मृतानापद्गतान् दृष्ट्वाऽतिदुःखितान् ।
लोको मोहसुरां पीत्वा न बिभेति कदाचन ॥ २९ ॥
सम्पदः स्वप्नसङ्काशा यौवनं कुसुमोपमम् ।
तडिच्चञ्चलमायुश्च कस्य स्याज्जानतो धृतिः ॥ ३० ॥

Infatuated by the wine of ignorance he does not fear even when he sees in the world the torpid, afflicted, dead, calamity-ridden and extremely miserable beings. He does not realise that prosperity is like a dream, youth like a perishable blossom, life-span momentary like a lightning and remains complacent.

शतं जीवितमत्यल्पं निद्रा स्यादर्द्धहारिणी ।
बाल्यरोगजरादुःखैरर्द्धं तदपि निष्फलम् ॥ ३१ ॥

Even a life of hundred years is too little, for the half of it is spent in sleep and the other half is made infructuous by infancy, disease, misery, old age and what not.

प्रारब्धव्ये निरुद्योगो जागर्त्तव्ये सुषुप्तकः ।
विश्वस्तव्यो भयस्थाने घातकैः किं न हन्यते ॥ ३२ ॥

Lacks in industry where he is to be active; sleeps where he is to be awake; remains assured where he should be apprehensive—then why not death would inflict him ?

तोयफेनसमे देहे जीवे शकुनिवत् स्थिते ।
अनित्येऽप्रियसंसारे कथं तिष्ठन्ति निर्भयाः ॥ ३३ ॥

Body is short-lived like a water-bubble. Residing in it like a bird how can the Jīva remain fearless in an unpleasant and perishable world ?

अहिते हितबुद्धिः स्यादध्रुवे ध्रुवचिन्तकः ।
अनर्थे चार्थविज्ञानी स्वमृत्युं यो न वेत्ति च ॥ ३४ ॥

The Jiva considers favourable that which is not favourable; considers permanent that which is transitory; considers useful that which is of no use; and sees not his own death.

पश्यन्नपि न पश्येत् स शृण्वन्नपि न बुध्यति ।
पठन्नपि न जानाति तव मायाविमोहितः ॥ ३५ ॥

O Devi ! Deluded by your Māyā, he looks not what he sees, grasps not what he hears; and follows not what he reads.

सन्निमज्जज्जगदिदं गम्भीरे कालसागरे ।
मृत्युरोगजराग्राहे न किञ्चिदपि बुध्यति ॥ ३६ ॥

This world being plunged into the fathomless time-ocean, the Jīva here, does not recognize the lurking crocodiles of death, disease and old age.

प्रतिक्षणमयं कायो जीर्यमाणो न लक्ष्यते ।
आमकुम्भ इवाम्भःस्थो विशीर्णो नैव भाव्यते ॥ ३७ ॥

He fails to see that with every moment which passes his body decays; realises not that like an unbaked earthen pot in water, the body is gradually destroying.

युज्यते वेष्टनं वायोराकाशस्य च खण्डनम् ।
ग्रथनश्च तरङ्गाणामास्था नायुषि युज्यते । ॥ ३८ ॥

By making an enclosure one can prevent the wind or divide the sky and by erecting a barrier waves could be obstructed; but the passage of life cannot be stopped by any means.

पृथिवी दह्यते येन मेरुश्चापि विशीर्यते ।
शुष्यते सागरजलं शरीरे देवि का कथा ॥ ३९ ॥

O Devi ! The earth scorches, mount Meru breaks, waters of ocean dry, then what to say of the body—that is, the body would also inevitably perish.

अपत्यं मे कलत्रं मे धनं मे बान्धवश्च मे ।
लपन्तमिति मर्त्यं हि हन्ति कालवृको बलात् ॥ ४० ॥

इदं कृतमिदं कार्यमिदमन्यत् कृताकृतम् ।
एवमीहासमायुक्तं मृत्युरत्ति जनं प्रिये ॥ ४१ ॥

Man keeps on prattling of 'my children', 'my wife', 'my wealth', 'my relation' ! Death swallows him when he is still thinking of what is done, and what is half done.

श्वःकार्यमद्य कर्त्तव्यं पूर्वाह्णे चापराह्णिकम् ।
न हि प्रतीक्षते मृत्युः कृतं वाऽस्य न वा कृतम् ॥ ४२ ॥

Therefore do today what is required to be done tomorrow; do in the forenoon what is meant to be done in the afternoon, because death waits not to see what is done or not done.

जरादर्शितपन्थानं प्रचण्डव्याधिसैनिकम् ।
मृत्युशत्रुमभिज्ञोऽसि आयान्तं किं न पश्यसि ॥ ४३ ॥

Wise man, do you not see prowling towards you the Death, armied with a host of terrible diseases?

आशा सूचीविनिर्भिन्नं सिक्तं विषयसर्पिषा ।
रागद्वेषानले पक्वं मृत्युरश्नाति मानवम् ॥ ४४ ॥

Cut across by the spear of desire, moistened in the lubricant of sense-enjoyment, cooked in the fire of likes and dislikes, man is the banquet of Death.

बालांश्च यौवनस्थांश्च वृद्धान् गर्भगतानपि ।
सर्वांश्च हिंसते मृत्युरेवम्भूतमिदं जगत् ॥ ४५ ॥

The Death devours all—the foetuses, infants, youths, and the old. This is the prevalent rule in the world.

ब्रह्मविष्णुमहेशादिदेवता भूतजातयः ।
नाशमेवानुधावन्ति तस्माच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ ४६ ॥

Perishability of Gods like Brahmā, etc.:

Gods like Brahmā, Viṣṇu, Maheśa and the various Elemental Beings are also perishable. Therefore one should always make efforts for his well-being.

स्वस्ववर्णाश्रमाचारलङ्घनाद् दुष्प्रतिग्रहात् ।
परस्त्रीधनलोभाच्च नृणामायुःक्षयो भवेत् ॥ ४७ ॥

Causes of the decrease in life-span:

Lack of adherence to the duties of one's own class, efforts to make illicit gains, desire for another's wife and wealth, all these lead to the dacay of the age of men.

वेदशास्त्राद्यनभ्यासात्तथैव गुर्वनर्चनात् ।
नृणामायुःक्षयो भूयादिन्द्रियाणामनिग्रहात् ॥ ४८ ॥

Aversion to the practice of Vedic precepts, unfaithfulness towards Gurus, and lack of restraint of the sensual desires also decrease the life-span.

व्याधिराधिर्विषं शस्त्रं ना सर्पः पशवो मृगाः ।
मरणं येन निर्दिष्टं तेन गच्छन्ति जन्तवः ॥ ४९ ॥

Whatever means is destined for the life to end, be it disease, calamity, poison, weapon, serpent, or animals like lions etc. it meets its doom that way.

जीवस्तृणजलौकेव देहाद्देहान्तरं व्रजेत् ।
सम्प्राप्य परमंशेन देहं त्यजति पूर्वजम् ॥ ५० ॥

Like a blade of grass in water, the Jīva with its causal body goes from one body to another, as if occupying a new house it leaves the previous.

बाल्ययौवनवृद्धत्वं यथा देहान्तरादिकम् ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्गृहाद्गृहमिवागतः ॥ ५१ ॥

Just as in one body the Jīva changes from infancy to youth, from youth to old age, so it passes to another in the same manner; finding another body it goes to ;it as if from one house to another.

जनाः कृत्वेह कर्माणि सुखदुःखानि भुञ्जते ।
परत्राज्ञानिनो देवि यान्त्यायान्ति पुनः पुनः ॥ ५२ ॥

इह यत् क्रियते कर्म तत् परत्रोपभुज्यते ।
सिक्तमूलस्य वृक्षस्य फलं शाखासु दृश्यते ॥ ५३ ॥

Fruits of actions of one life reaped in another :

Men undergo pleasure and pain according to the actions they perform. Those ignorant having no knowledge of the other world swing from birth to death and again from death to birth. Whatever action one performs, he reaps its fruit likewise in the next world, just as a tree that is watered at the roots shows fruits on its branches above.

दारिद्र्यदुःखरोगाश्च बन्धनव्यसनानि च ।
आत्मापराधवृक्षस्य फलान्येतानि देहिनाम् ॥ ५४ ॥

Sufferings due to one's own sins :

Poverty, pain, disease, bondage, addictions are the fruits of trees of their own sins, which men have to bear.

निःसङ्ग एव मोक्षः स्याद्दोषाः सर्वे च सङ्गजाः ।
तस्मात् सङ्गं परित्यज्य तत्त्वनिष्ठः सुखी भवेत् ।
सङ्गाद्य चलते ज्ञानी चावश्यं किमुताल्पवित् ॥ ५५ ॥

Non-attachment is Liberation :

Non-attachment is the only way for Liberation; all evils are born of attachment. Therefore rejection of attachment and devotion to true knowledge alone makes one happy. Even the enlightened ones are moved by attachment, then what to speak of lesser beings.

सङ्गः सर्वात्मना त्याज्यः स चेत्त्यक्तुं न शक्यते ।
सद्भिः सह स कर्त्तव्यः सतां सङ्गो हि भेषजम् ॥ ५६ ॥

Therefore give up attachment altogether. If you cannot do so resort to the company of the Good, because the company of the Good and the Holy acts as a medicine.

सत्सङ्गश्च विवेकश्च निर्मलं नयनद्वयम् ।
यस्य नास्ति नरः सोऽन्धः कथं न स्यादमार्गगः ॥ ५७ ॥

Company of holy persons and discrete knowledge are two sharp and clear eyes. Who is devoid of either is indeed like a blind. How can he then fail to take to the wrong path ?

यावतः कुरुते जन्तुः सम्बन्धान्मनसः प्रियान् ।
तावन्तोऽस्य विशन्त्येते हृदये शोकशङ्कवः ॥ ५८ ॥

As long as the Jīva keeps his mind attached to worldly relationships so long his heart remains ridden with sorrow.

स्वदेहमपि जीवोऽयं त्यक्त्वा याति कुलेश्वरि ।
स्त्रीमातृपितृपुत्रादिसम्बन्धः केन हेतुना ॥ ५९ ॥

O Kuleśvarī ! leaving this body when the Jīva goes away, then what is the use of establishing relationships like wife, mother, father or son ?

दुखःमूलो हि संसारः स यस्यास्ति स दुःखितः ।
तस्य त्यागः कृतो येन स सुखी नापरः प्रिये ॥ ६० ॥

Evils of the world :

This world is the root of all evils. Whoever is here is suffering. Therefore one who renounces the world enjoys happiness. O My Beloved ! there is no other way.

प्रभवं सर्वदुःखानामाश्रयं सकलापदाम् ।
आलयं सर्वपापानां संसारं वर्जयेत् प्रिये ॥ ६१ ॥

O My Beloved ! This world is a place which gives birth to all sufferings, all calamities and is a repository of all sins. Therefore it is proper to renounce it.

अवन्धवन्धनं घोरं मिश्रीकृत महाविषम् ।
अशस्त्रखण्डनं देवि संसारासक्तचेतसाम् ॥ ६२ ॥

One who is attached to the world remains tied up even without a rope. For him strong poison is mixed in his life and, O Devi ! he is sheared to pieces without any weapon.

आदिमध्यावसानेषु सर्वं दुःखमिदं यतः ।
तस्मात् सन्त्यज्य संसारं तत्त्वनिष्ठः सुखी भवेत् ॥ ६३ ॥

For him in the beginning, in the middle and at the end of life there is suffering everywhere. Therefore renounce the world and seek the Truth for happiness.

लौहदारुमयैः पाशैर्दृढबन्धोऽपि मुच्यते ।
स्त्रीधनादिषु संसक्तो मुच्यते न कदाचन ॥ ६४ ॥

Even he who .is fastened tightly in thorny chains may become free but one attached to woman and wealth can never be free.

कुटुम्बचिन्तायुक्तस्य श्रुत शीलादयो गुणाः ।
अपक्वकुम्भजलवत् नश्यन्त्यङ्गेन केवलम् ॥ ६५ ॥

To him who is always engrossed in his family-relationships, qualities like erudition and good character are lost like unbaked earthen pot in water.

वञ्चिताशेषविषयैर्नित्यं लोको विनाशितः ।
हा हन्त विषयाहारैर्देहस्थेन्द्रियतस्करैः ॥ ६६ ॥

Situated in the body the sense-organs feeding upon the sense-objects, are like smugglers, constantly causing destruction of men with unsatiated desires.

मांसलुब्धो यथा मत्स्यो लौहशंकुं न पश्यति ।
सुखलुब्धस्तथा देही यमबाधां न पश्यति ॥ ६७ ॥

Just as gready of flesh a fish does not see the iron hook, so a person greedy of (worldly) happiness does not see the interference of Yama, that is death.

हिताहितं न जानन्तो नित्यमुन्मार्गगामिनः ।
कुक्षिपूरणनिष्ठा ये तेऽबुधा नारकाः प्रिये ॥ ६८ ॥

My Beloved ! One who is unaware of his losses and gains, who is always treading the wrong path, who is engaged only in filling his stomach, knows not what is hell.

निद्रादिमैथुनाहाराः सर्वेषां प्राणिनां समाः ।
ज्ञानवान् मानवः प्रोक्तो ज्ञानहीनः पशुः प्रिये ॥ ६९ ॥

O Beloved ! to sleep, to copulate, to eat and other such functions are common to all animals. Man alone is possessed of knowledge. He who is devoid of it is a beast.

प्रभाते मलमूत्राभ्यां क्षुत्तृड्भ्यां मध्यगे रवौ ।
रात्रौ मदननिद्राभ्यां बाध्यन्ते मानवाः प्रिये ॥ ७० ॥

Men are inconvenienced by defecation and urination in the morning, hunger and thirst at noon, and sex and sleep at night.

स्वदेहधर्मदारादिनिरताः सर्वजन्तवः ।
जायन्ते च म्रियन्ते च हा हन्ताज्ञानमोहिताः ॥ ७१ ॥

All the Jīvas, constantly engaged by the needs of their own bodies and that of their wives, deluded by ignorance, undergo repeatedly the cycle of births and deaths.

स्वस्ववर्णाश्रमाचारनिरताः सर्वमानवाः ।
न जानन्ति परं तत्त्वं मूढा नश्यन्ति पार्वति ।। ७२ ।।

Engaged ceaselessly in the performance of their respective class-duties and little else, men do not see the Supreme Truth; and, O Pārvatī ! the fools thus perish.

क्रियायासपराः केचित् क्रतुचर्यादि संयुताः ।
अज्ञानसंयुतात्मानः सञ्चरन्ति प्रतारकाः ।। ७३ ।।

Some are engrossed in rituals; some perform worship and sacrifices; but engrossed in utter ignorance such persons deceive themselves and others.

नाममात्रेण सन्तुष्टाः कर्मकाण्डरता नराः ।
मन्त्रोच्चारणहोमाद्यैर्भ्रामिताः क्रतुविस्तरैः ।। ७४ ।।

Content only with name, these men delighting in the rituals, are deluded by the repetition of Mantras, Homa and elaborate sacrifices.

एक भक्तोपवासाद्यैर्नियमैः कायशोषणैः ।
मूढाः परोक्षमिच्छन्ति तव मायाविमोहिताः ।। ७५ ।।

Deluded by your Māyā, these fools hope to realise the highest by austerities and emaciation of their bodies.

देहदण्डनमात्रेण का मुक्तिरविवेकिनाम् ।
वल्मीकताडनाद्देवि मृतः किन्नु महोरगः ।। ७६ ।।

If the ignorant could achieve freedom only by torturing their bodies the serpent would lie dead, O Devi ! when the ant-hill is struck.

धनाहारार्जने युक्ता दाम्भिका वेषधारिणः ।
भ्रमन्ति ज्ञानिवल्लोके भ्रामयन्ति जनानपि ।। ७७ ।।

Without discriminative knowledge there is no Liberatiun even through emaciation of the body :

Beware of these pseudo-gurus, intent on amassing wealth, showily attired in dlsguise, who wander everywhere as Jñānīs and throw others in delusion.

सांसारिकसुखासक्तं ब्रह्मज्ञोऽस्मीति वादिनम् ।
कर्मब्रह्मोभयभ्रष्टं तं त्यजेदन्त्यजं यथा ॥ ७८ ॥

Attached to pleasures of the world they yet proclaim 'I know the Brahman'. Fallen both from deeds and from knowledge such are to de shunned.

गृहारण्यसमा लोके गतव्रीडा दिगम्बराः ।
चरन्ति गर्दभाद्याश्च योगिनस्ते भवन्ति किम् ॥ ७९ ॥

Fault of Ritualistic Practices alone :

Are there no asses and the like to whom home and forest are alike and who wander about naked without shame? Do they all become Yogins thereby?

मृद्भस्मप्रक्षणाद्देवि मुक्ताः स्युर्यदि मानवाः ।
मृद्भस्मवासिनो ग्राम्याः किं ते मुक्ता भवन्ति हि ॥ ८० ॥

If men could get liberated by smearing themselves with dust and ashes, are all the country folk, who live amidst dust and ashes, liberated?

तृणपर्णोदकाहाराः सततं वनवासिनः ।
हरिणादिमृगा देवि योगिनस्ते भवन्ति किम् ॥ ८१ ॥

Denizens of forest like deer and other animals subsist on grass, leaves, and water. Then, O Devi! do they become Yogins thereby?

आजन्ममरणान्तश्च गङ्गादितटिनीस्थिताः ।
मण्डूक मत्स्यप्रमुखा व्रतिनस्ते भवन्ति किम् ॥ ८२ ॥

Frogs and fishes live all their lives in rivers like Ganges; do they acquire special merit thereby?

वदन्ति हृदयानन्दं पठन्ति शुकसारिकाः ।
जनानां पुरतो देवि विबुधाः किं भवन्ति हि ॥ ८३ ॥

O Devi! Parrots and *mynas* recite before people the sacred words with delight; are they to be regarded great scholars from such recitations?

पारावताः शिलाहाराः परमेश्वरि चातकाः ।
न पिबन्ति महीतोयं योगिनस्ते भवन्ति किम् ॥ ८४ ॥

Pigeons eat nothing but stone; Cātakas; (the bird *Cucculus Melanoleucus*) does not drink earth-water; are these too, Yogins ?

शीतवातातपसहा भक्ष्याभक्ष्यसमाः प्रिये ।
तिष्ठन्ति शूकराद्याश्च योगिनस्ते भवन्ति किम् ।। ८५ ।।

Animals like pigs, bear the winter cold and summer heat and for them food fit or unfit is alike; are they Yoglns thereby ?

तस्मादित्यादिकं कर्म लोकवञ्चनकारकम् ।
मोक्षस्य कारणं साक्षात्तत्त्वज्ञानं कुलेश्वरि ।। ८६ ।।

Indeed, such privations and self denials are, O Kuleśvarī; only for deceiving the world while direct Knowledge of Truth alone is the means for Liberation.

षड्दर्शनमहाकूपे पतिताः पशवः प्रिये ।
परमार्थं न जानन्ति पशुपाशनियन्त्रिताः ।। ८७ ।।
वेदशास्त्रार्णवे घोरे ताड्यमाना इतस्ततः ।
कालोर्मिग्राहग्रस्ताश्च तिष्ठन्ति हि कुतार्किकाः ।। ८८ ।।

No Liberation from the study of the Śāstras alone without Spiritual Knowledge :

O My Beloved ! Peope fallen into the the deep well of Six Systems of Philosphies but controlled by animal-bondage are unable to attain Spiritual Knowledge. Struggling in the deep ocean of Vedas and Śāstras, they are caught up by the terrible waves and crocodiles residing therein in the form of philosophical discussions and debates.

वेदागमपुराणज्ञः परमार्थं न वेत्ति यः ।
विडम्बकस्य तस्यापि तत् सर्वं काकभाषितम् ।। ८९ ।।
इदं ज्ञानमिदं ज्ञेयमिति चिन्तासमाकुलाः ।
पठन्त्यहर्निशं देवि परतत्त्वपराङ्मुखाः ।। ९० ।।
वाक्यच्छन्दोनिबन्धेन काव्यालङ्कारशोभिना ।
चिन्तया दुःखिता मूढास्तिष्ठन्ति व्याकुलेन्द्रियाः ।। ९१ ।।

They who have read the Vedas, Āgamas and Purāṇas, and yet know not of the Highest Truth of the Divine—the true

object of life—are a fraud, cawing like the crow. With their backs turned on the Real Truth to be known, they ponder over books ceaselessly, anxiously saying 'this is to be known', 'this is knowledge' and so on. Embellished with such knowledge of style, syntax, poetry and rhetorical ornaments of the sense and sound, these fools stand befuddled and apprehensive.

अन्यथा परमं तत्त्वं जनाः क्लिश्यन्ति चान्यथा ।
अन्यथा शास्त्रसद्भावो व्याख्यां कुर्वन्ति चान्यथा ॥ ९२ ॥

The real truth is one and what they understand is quit other; one is the purport of the Scriptures and the other is what they interpret.

कथयन्त्युन्मनीभावं स्वयं नानुभवन्ति हि ।
अहङ्कारहताः केचिदुपदेशविवर्जिताः ॥ ९३ ॥
पठन्ति वेदशास्त्राणि विवदन्ति परस्परम् ।
न जानन्ति परं तत्त्वं दर्वी पाकरसं यथा ॥ ९४ ॥

They speak of egoless consciousness (*Unmanī-avasthā*) but do not experience this state. Some are the victims of Egoism, and some remain deprived of instructions. They chant the Vedas and dispute among themselves but like the laddlle that does not know the taste of the treacle it holds , they know not the Truth .

शिरो वहति पुष्पाणि गन्धं जानाति नासिका ।
पठन्ति वेदशास्त्राणि दुर्लभो भाववेदकः ॥ ९५ ॥

Truth inherent in the self :

The head may bear the flowers, but it is the nose which gets their fragrance. So there may be persons who chant the Vedas and scriptures, but rare are they who become one wtth their spirit.

तत्त्वमात्मस्थमज्ञात्वा मूढः शास्त्रेषु मुह्यति ।
गोपः कक्षगतं छागं कूपे पश्यति दुर्मतिः ॥ ९६ ॥

Forgetting that the Divine Truth is within themselves, they look for it in the books, like the shepherd who searches for the goat in the well when it is already in the flock.

संसार मोहनाशाय शाब्दबोधो न हि क्षमः ।
न निवर्त्तेत तिमिरं कदाचिद्दीपवार्त्तया ।। ९७ ।।

प्रज्ञाहीनस्य पठनम् अन्धस्यादर्शदर्शनम् ।
देवि प्रज्ञावतः शास्त्रं तत्त्वज्ञानस्य कारणम् ।। ९८ ।।

Verbal knowledge is of no avail for the destruction of the delusion of the world; just as darkness is not dispelled from a mere talk of a lantern. The study of a person without wisdom is like a blind looking into a mirror. It is only the men of awakened wisdom that can benefit from the Śāstras.

अग्रतः पृष्ठतः केचित् पार्श्वयोरपि केचन ।
तत्त्वमीदृक् तादृगिति विवदन्ति परस्परम् ।
सद्विद्यादानशूराद्यैर्गुणैर्विख्यातमानवाः ।। ९९ ।।

प्रत्यक्षग्रहणं नास्ति वार्त्तया ग्रहणं कुतः ।
एवं ये शास्त्रसम्मूढास्ते दूरस्था न संशयः ।। १०० ।।

Men famous for the qualities like learning, philanthrapy and valour keep on discussing foward, backward and sideways that the Divine Truth is of this kind or that; but if they do not apprehend that Truth directly what is the use of talking about it. Those who are foolishly thus involved in the Śāstras are undoubtedly far from the Truth.

इदं ज्ञानमिदं ज्ञेयं सर्वतः श्रोतुमिच्छति ।
देवि वर्षसहस्रायुः शास्त्रान्तं नैव गच्छति ।। १०१ ।।

Everywhere they like to hear such things as 'this is knowledge and this should be acquired'; but O Devī ! one may spend a thousand years hearing the knowledge of Śāstras, yet he will never reach their end.

वेदाद्य नेकशास्त्राणि स्वल्पायुर्विघ्नकोटयः ।
तस्मात् सारं विजानीयात् क्षीरं हंस इवाम्भसः ।। १०२ ।।

Endless are the Vedic etc. Śāstras, and millions are obstacles like limited life-span. Therefore it is wisdom to go straight to the essence of the Scriptures like the swan sipping milk out of water.

अभ्यस्य सर्वशास्त्राणि तत्त्वं ज्ञात्वा हि बुद्धिमान् ।
पलालमिव धान्यार्थी सर्वशास्त्रं परित्यजेत् ॥ १०३ ॥

Practicing all the Śāstras and knowing their essential Truth the intelligent should leave them like the one seeking grains leaves the husk aside.

यथामृतेन तृप्तस्य नाहारेण प्रयोजनम् ।
तत्त्वज्ञस्य तथा देवि न शास्त्रेण प्रयोजनम् ॥ १०४ ॥

As one who has satiated himself with a drink of Nectar needs no food, so O Devī ! one who has known the Essence of Truth needs no other knowledge of Śāstras.

न वेदाध्ययनान्मुक्तिर्न शास्त्रपठनादपि ।
ज्ञानादेव हि मुक्तिः स्यान्नान्यथा वीरवन्दिते ॥ १०५ ॥

Liberation only through Keal Rnowledge :

Liberation is not to be obtained either by chanting of the Vedas or study of the Śāstras. O Vīravandite ! Jñāna or Real Knowledge alone can give Liberation, nothing else.

नाश्रमाः कारणं मुक्तेर्दर्शनानि न कारणम् ।
तथैव सर्वशास्त्राणि ज्ञानमेव हि कारणम् ॥ १०६ ॥

मुक्तिदा गुरुवागेका विद्याः सर्वा विडम्बकाः ।
काष्ठभारश्रमादस्मादेकं सञ्जीवनं परम् ॥ १०७ ॥

Guru's Instruction alone gives Liberation :

Neither Āśramas (four stages of life) nor philosophies or Sciences can provide the means for liberation; only the Jñāna of all the Śāstras can give it. And this Jñāna can be received through the words of a Guru. All other ways are deceptive, oppressive; the knowledge of Truth alone is life-giving.

अद्वैतन्तु शिवेनोक्तं क्रियायासविवर्जितम् ।
गुरुवक्त्रेण लभ्येत नान्यथागमकोटिभिः ॥ १०८ ॥

The Supreme knowledge of the One declared by Lord Śiva, free from ritual and austerity, is to be received from the mouth of the Guru.

आगमोत्थं विवेकोत्थं द्विधा ज्ञानं प्रचक्षते ।
शब्दब्रह्मागममयं परं ब्रह्म विवेकजम् ॥ १०९ ॥

Two kinds of knowledge : Scriptural and Mental Reasoning :

Knowledge is of two kinds : one derived from the Scriptures and the other born out of Mental Reasoning. Knowledge derived from Scriptures is in the form of Śabda-Brahman, and that born out of Mental Reasoning in the form of Para-Brahman.

अद्वैतं केचिदिच्छन्ति द्वैतमिच्छन्ति चापरे ।
मम तत्त्वं जानन्ति द्वैताद्वैतविवर्जितम् ॥ ११० ॥

Some prefer Non-dualism, and some others dualism; but neither of them know My Truth, which is above both dualism and non-dualism.

द्वे पदे बन्धमोक्षाय ममेति निर्ममेति च ।
ममेति बाध्यते जन्तुर्न ममेति विमुच्यते ॥ १११ ॥

'Mine' and 'not mine' convey bondage and release. 'Mine' is the term that acts for bondage, and 'not mine' spells Release.

तत् कर्म यन्न बन्धाय विद्या सा या विमुक्तये ।
आयासायापरं कर्म विद्यान्या शिल्पनैपुणम् ॥ ११२ ॥

True action is that which binds not, True knowledge that gives Release. Other actions are causes of pain; other knowledge makes only for artistry.

यावत् कामादि दीप्येत यावत् संसारवासना ।
यावदिन्द्रियचापल्यं तावत्तत्त्वकथा कुतः ॥ ११३ ॥

No Spiritual knowledge without control of Senses and kindness of Guru :

As long as there is sensual desire, as long as there is attachment to worldliness and as long as there is activity of the senses, so long how can there be a talk of Higher Purpose ?

यावत् प्रयत्नवेगोऽस्ति यावत् सङ्कल्पकल्पना ।
यावन्न मनसः स्थैर्यं तावत्तत्त्वकथा कुतः ॥ ११४ ॥

As long as there is agitation of exertion, as long as there is activity of thought, so long there is no steadiness of mind; so long then how can there be a talk of Higher Purpose ?

यावद्देहाभिमानश्च ममता यावदस्ति हि ।
यावन्न गुरुकारुण्यं तावत्तत्त्वकथा कुतः ॥ ११५ ॥

As long as there is identification with body, as long as there is ego-identification, and as long as there is no Grace of the Guru, so long how can there be a talk of Higher Purpose ?

तावत्तपो व्रतं तीर्थं जपहोमार्चनादिकम् ।
वेदशास्त्रागमकथा यावत्तत्त्वं न विन्दते ॥ ११६ ॥

Austerities, observances, pilgimages, Japa, Homa, Worship, Vedas, Āgamas and Śāstras—all these are resorted to only so long as the Supreme Truth is not attained.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वावस्थासु सर्वदा ।
तत्त्वनिष्ठो भवेद्देवि यदीच्छेन्मोक्षमात्मनः ॥११७ ॥

Therefore, O Devi ! If one desires his Liberation, he should be mindful of the Truth Divine, always, with all his efforts and in all conditions.

धर्मज्ञानसुपुष्पस्य स्वर्गलोक फलस्य च ।
तापत्रयार्त्तिसन्तप्तश्छायां मोक्षतरोः श्रयेत् ॥ ११८ ॥

Afflicted as one is with threefold distress, he should take to the shade of the Tree of Liberation on whose branches flower Dharma and Jñāna and whose fruit is the World of Bliss.

बहुनात्र किमुक्तेन रहस्यं शृणु पार्वति ।
कुलधर्ममृते मुक्तिर्नास्ति सत्यं न संशयः ॥ ११९ ॥

Why to talk much ? In a word, O Parvati ! Listen to the secret. Indeed and without doubt it is the Kula-dharma that Liberates.

तस्माद्वदामि तत्त्वं ते विज्ञाय श्रीगुरोर्मुखात् ।
सुखेन मुच्यते देवि घोरसंसारबन्धनात् ॥ १२० ॥

Thus, O Devī ! I have told you the Truth; which after knowing from the mouth of Guru, men effortlessly free themselves from the bondage of the world.

इति ते कथियता काचिज्जीवजाति स्थितिः प्रिये ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १२१ ॥

O My Beloved ! I have thus declared to you in brief the conditions of the Jīvas. Now, O Kuleśvarī ! what else you want to hear ?

इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये सर्वागमोत्तमोत्तमे
सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे ऊर्द्ध्वाम्नायतन्त्रे
जीवस्थितिकथनं नाम
प्रथम उल्लासः ॥ १ ॥

द्वितीय उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि सर्वजीवदयानिधे ।
कुलधर्मस्त्वया देव सूचितो न प्रकाशितः ॥ १ ॥

Śrī Devī said :

Merciful to all the Jīvas, O Kuleśa ! You mentioned Kula-dharma but did not throw light upon it. O Deva ! I want to hear about it.

तस्य धर्मस्य माहात्म्यं सर्वधर्मोत्तमस्य च ।
ऊद्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यं तन्मतं वद मे प्रभो ।
वद मे परमेशान यदि तेऽस्ति कृपा मयि ॥ २ ॥

If you have some kindness for me kindly tell me, O Lord, Parameśāna ! about the Glory of that best of the Dharmas and also about the principles of Ūrdhvāmnāya.

श्रीईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण योगिनीनां प्रियो भवेत् ॥ ३ ॥

Listen O Devī ! I am telling you what you have asked; merely hearing which one becomes beloved of the Yoginīs.

ब्रह्मविष्णुगुहादीनां न मया कथितं पुरा ।
कथयामि तव स्नेहात् शृणुष्वैकाग्रमानसा ॥ ४ ॥

In the days of yore, I did not tell about it even to Brahmā, Viṣṇu and Guha (Kārtikeya). But due to love for you I am telling it, please listen to it with concentrated mind.

पारम्पर्यक्रमायातं पञ्चवक्त्रेषु संस्थितम् ।
अकथ्यं परमार्थेन तथापि कथयामि ते ॥ ५ ॥

Contained in my five mouths and handed down by tradition, this doctrine is not to be told, but I am telling it to you for the benefit of others.

त्वयापि गोपितव्यं हि न देयं यस्य कस्यचित् ।
देयं भक्ताय शिष्याय अन्यथा पतनं भवेत् ॥ ६ ॥

Superiority of Kula-dharma :

You will have to keep it a secret and not communicate to anyone else except a devotee and a disciple. If given to anyone else it will bring his disaster.

सर्वेभ्यश्चोत्तमा वेदा वेदेभ्यो वैष्णवं परम् ।
वैष्णवादुत्तमं शैवं शैवाद्दक्षिणमुत्तमम् ॥ ७ ॥
दक्षिणादुत्तमं वामं वामात् सिद्धान्तमुत्तमम् ।
सिद्धान्तादुत्तमं कौलं कौलात् परतरं न हि ॥ ८ ॥

Order of superiority :

Veda is superior to all; Vaiṣṇava is superior to Veda; Śaiva is superior to Vaiṣṇava; Dakṣiṇa is supperior to Śaiva; Vāma is supperior to Dakṣṇia; Siddhānta is superior to Vāma; Kaula is superior to Siddhānta; and there is nothing superior to Kaula.

गुह्याद् गुह्यतरं देवि सारात् सारं परात् परम् ।
साक्षात् शिवप्रदं देवि कर्णाकर्णिगतं कुलम् ॥ ९ ॥

O Devī ! The Kula (or Kulācāra) is the most secret of all the secrets; the essence of all essences; best amongst the best; handed down from ear to ear (i. e. from verbal tradition of Guru-Śiṣya) and is the veritable revealer or Śiva.

मथित्वा ज्ञानदण्डेन वेदागममहार्णवम् ।
सारज्ञेन मया देवि कुलधर्मः समुद्धृतः ॥ १० ॥

From the ocean of Vedas and Āgamas, with the churning rod of Jñāna (Knowledge), I have extracted this essence of Kula-dharma.

एकतः सकला धर्मा यज्ञतीर्थव्रतादयः ।
एकतः कुलधर्मश्च तत्र कौलोऽधिकः प्रिये ॥ ११ ॥

My Beloved ! If on one side of a balance are kept all the religions, sacred places and practices, and on the other is placed Kula-dharma this latter would prove heavier than all.

प्रविशन्ति यथा नद्यः समुद्रम् ऋजुवक्रगाः ।
तथैव विविधा धर्माः प्रविष्टाः कुलमेव हि ॥ १२ ॥

As the rivers flowing a long distance in a zig-zag course ullimately enter into the sea, so the various Dharmas enter into the Kula-dharma.

यथा हस्तिपदे लीनं सर्वप्राणीपदं भवेत् ।
दर्शनानि च सर्वाणि कुल एव तथा प्रिये ॥ १३ ॥

Just as the footprints of all the animals are lost within the footprint of an elephant, so My Beloved ! all the philosophies get absorbed into the doctrine of Kula.

यदा जाम्बुनदानाञ्च सदृशं लौहमस्ति चेत् ।
तदा च कुलधर्मेण समयोऽन्यः समो भवेत् ॥ १४ ॥

Just as iron can never compare with gold, so no other doctrine can ever compare with Kula-dharma.

यथामरतरङ्गिण्या न समाः सकलापगाः ।
तथैव समयाः सर्वे कुलधर्मेण नो समाः ॥ १५ ॥

Just as other rivers can never become like the Ganges, so other doctrines can never become like Kula-dharma.

मेरुसर्षपयोर्यद्वत् सूर्यखद्योतयोर्यथा ।
तथान्यसमयस्यापि कुलस्य महदन्तरम् ॥ १६ ॥

Just as there is difference between Mt. Sumeru and a mustard seed, or between Sun and a firefly, so is there a great difference between the Kula and other doctrines.

अस्ति चेत्त्वत्समा नारी मत्समः पुरुषोऽस्ति चेत् ।
कुलेन समधर्मस्तु तथापि न कदाचन ॥ १७ ॥

Even though there is a woman like you and a man like Me, yet there can never be a Dharma like Kula-dharma.

कुलधर्मं हि मोहेन योऽन्यधर्मेण दुर्मतिः ।
बद्धः संसारपाशेन सोऽन्त्यजानां प्रियो भवेत् ॥ १८ ॥

If a malicious person out of ignorance considers other Dharmas at par with Kuladharma, he remains tied with the worldly bondage and is loved only by the Untouchables.

योवा कुलाधिकं धर्ममज्ञानाद्वदति प्रिये ।
ब्रह्महत्याधिकं पापं स प्राप्नोति न संशयः ॥ १९ ॥

My Beloved ! Out of ignorance one who talks of other Dharmas as superior to Kuladharma, undoubtedly commits a sin greater than Brahmaniside.

कुलधर्मप्रवहणं समारुह्य नरोत्तमः ।
स्वर्गादि द्वीपान्तरं गत्वा मोक्षरत्नं समश्नुते ॥ २० ॥

Riding on the chariot of Kula-dharma, the best of men crossing this world go to heaven and obtain the Jewel of Liberation.

दर्शनेषु च सर्वेषु चिराभ्यासेन मानवाः ।
मोक्षं लभन्ते कौले तु सद्य एव न संशयः ॥ २१ ॥

Only through a long practice of other philosophies can men get Liberation; but through the practice of Kula they are immediatley Liberated—there is no doubt about it.

बहुनात्र किमुक्तेन श्रृणु मत्प्राणवल्लभे ।
न कौलसमधर्मोऽस्ति त्वां शपे कुलनायिके ॥ २२ ॥

Listen, My Beloved of Life, O Kulanāyike ! Why to talk much, I swear by you that there is nothing like Kuladharma.

योगी चेन्नैव भोगी स्याद्भोगी चेन्नैव योगवित् ।
भोगयोगात्मकं कौलं तस्मात् सर्वाधिकं प्रिये ॥ २३ ॥

Kaula enjoys both Bhoga and Yoga :

My Beloved ! In other systems neither a Yogi can take to the enjoyments of the world (i. e. he cannot be a Bhogi); nor a Bhogi who is in the midst of worldly enjoyments can be a Yogi (or an active aspirant for the Divine). But in the path of Kaul, both Yoga and Bhoga—union with the Divine and participation in His manifestation—have a happy union.

भोगो योगायते साक्षात् पातकं सुकृतायते ।
मोक्षायते च संसारः कुलधर्मे कुलेश्वरि । २४ ॥

O Keleśvarī ! Kuladharma is Bhoga and also Yoga; what apparently is a sin here is turned into a force for God; and the Samsāra becomes a means for Release.

ब्रह्मेन्द्राच्युतरुद्रादिदेवतामुनिपुङ्गवाः ।
कुलधर्मपरा देवि मानुषेषु च का कथा ।। २५ ।।

Gods also adhere to Kuladharma :

Even Gods like Brahmā, Indra, Viṣṇu and Rudra and the venerable Munis follow the path of Kuladharma. O Devi ! then what to say of men.

विहाय सर्वधर्मांश्च नानागुरुमतानि च ।
कुलमेव विजानीयाद्यदीच्छेत् सिद्धिमात्मनः ॥ २६ ॥

So, should one aspire for Fulfilment, he should give up all other Dharmas, creeds of all other Teachers, and know only the Kula-dharma.

पूर्वजन्मकृताभ्यासात् कुलज्ञानं प्रकाशते ।
स्वप्नोत्थित प्रत्ययवदुपदेशादिकं विना ॥ २७ ॥

Discipline undergone in the previous lives provides the Knowledge of Kuladharma :

Just as from the experiences of a dream arises knowledge without instructions, so out of the studies and disciplines of Sādhanā of previous lives dawns the Know ledge of Kula-dharma.

जन्मान्तरसहस्रेषु या बुद्धिर्विहिता नृणाम् ।
तामेव लभते जन्तुरुपदेशो निरर्थकः ।। २८ ।।

Maturation and development of mind which takes place during a thousand previous lives, that alone yields the know ledge even without instructions.

शैववैष्णवदौर्गार्कगाणपत्येन्दु सम्भवैः ।
मन्त्रैर्विशुद्धचित्तस्य कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ २९ ॥

Knowledge of Kuladharma dawns upon a mind purified by Mantra and Japa :

Knowledge of Kula-dharma dawns upon a mind puri-

fied by Mantras and Japa of any origin, be it Śaiva, Vaiṣṇava, Śākta, Gāṇapatya or Saura.

सर्वधर्माश्च देवेशि पुनरावर्त्तकाः स्मृताः ।
कुलधर्मस्थिता ये च ते सर्वेऽप्यनिवर्त्तकाः ॥ ३० ॥

O Devī ! followers of other Dharmas return to the world again but an adherent of Kula-dharma becomes free from all this.

पुराकृततपोदानयज्ञतीर्थजपव्रतैः ।
क्षीणांहसां नृणां देवि कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ ३१ ॥

Eligibility for Knowledge :

Kulajñāna dawns upon a person whose body and mind is freed from the deforming elements of ignorance and ego as a result of austerity, charity, sacrifices, pilgrimages, Japa and sacred observances undergone in the past.

त्वमहं देवि कल्याणि यस्य तुष्टावुभावपि ।
देवतागुरुभक्त्या च कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ ३२ ॥

O Devī, Benefactress of all ! The Kula-jñāna dawns upon a person with whom both you and I are satisfied and who has faith in the Devatā and Guru.

शुद्धचित्तस्य शान्तस्य कर्मिणो गुरुसेविनः ।
अतिभक्तस्य गुह्यस्य कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ ३३ ॥

Kula-jñāna dawns in a person who is pure in mind, calm, dilligent, server of his Guru, intensely devoted to the Lord and a secret Sādhaka.

श्रीगुरौ कुलशास्त्रेषु कौलिकेषु कुलाश्रये ।
यस्य भक्तिर्दृढा तस्य कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ ३४ ॥

O Kulāśraye ! Kulajñāna dawns upon a person who is firmly devoted to Guru, Kulaśāstra and the Kaulika.

श्रद्धा विनयहर्षाद्यैः सदाचारदृढव्रतैः ।
गुर्वाज्ञापालकैर्धर्मैः कुलज्ञानमवाप्यते ॥ ३५ ॥

Kula-jñāna is obtained by a person who is faithful, submissive, cheerful, dedicated to a life of severe observances and good conduct and obedient to the commands of Guru.

अनर्हे कुलविज्ञानं न तिष्ठति कदाचन ।
तस्मात् परीक्ष्य वक्तव्यं कुलज्ञानं मयोदितम् ॥ ३६ ॥

Sins of communicating Kuladharma to the undeserving :

The Kulajñāna is not obtained by the undeserving nor does it stay with them, Therefore Kulajñāna should be communicated only after a thorough test of the eligibility of the person.

न ब्रूयात् कुलधर्मं तमयोग्ये कुलशासनम् ।
आज्ञाभङ्गश्च यः कुर्याद्देवताशापमाप्नुयात् ॥ ३७ ॥

The Kuladharma and Kulaśāstra should not be given to an undeserving person. One who defies this order would receive the curse of the God.

आराध्य समयाचारं कुलज्ञानं वदेद्यदि ।
स गुरुश्चापि शिष्यश्च योगिनीनां भवेत् पशुः ॥ ३८ ॥

If a worshipper of Samayācāra[1] communicates the Kula jñāna to someone then that Guru (comunicator) and that Śiṣya (recipient) both are destroyed by the Yoginīs.

बोधयित्वा गुरुः शिष्यं कुलज्ञानं प्रकाशयेत् ।
लभेते तावुभौ साक्षाद्योगिनीवीरमेलनम् ॥ ३९ ॥
अनायासेन संसारसागरं यस्तितीर्षति ।
कुलधर्ममिमं ज्ञात्वा मुच्यते नात्र संशयः ॥ ४० ॥

Glory of Kula-dharma :

If the Guru first mentally awakens the Śiṣya and then reveals to him this high knowledge of Kula, then both (the Guru and the Śiṣya) of them enjoy direct companionship of

1. Bhāskararāya in his Saubhāgyabhāskara speaks of three sects of worshippers of Śrīvidya, i. e. Samaya-mata, Kaulamata, and Miśra-mata. The Ācāra followed by the adherents of the Samaya-mata is Samayācāra. See also Lakṣmīdhara's commentary on the Śloka 31 of Saundarya Laharī for another explanation of Samayācāra.

Yoginī and Vīra (i. e. Śakti and Śiva) and even cross this worldly ocean effortlessly. Those who know the Kuladharma thus are undoubtedly emancipated.

कुलधर्ममहामार्गगन्ता मुक्तिपुरीं व्रजेत् ।
अचिरान्नात्र सन्देहस्तस्मात् कौलं समाश्रयेत् ॥ ४१ ॥

Treading on the highway of Kuladharma they proceed to the abode of Emancipation which is undoubtedly eternal. Therefore take shelter of the Kuladharma.

कुलशास्त्रमनादृत्य पशुशास्त्राणि योऽभ्यसेत् ।
स्वगृहे पायसं त्यक्त्वा भिक्षामटति पार्वति ॥ ४२ ॥

O Pārvatī ! Neglecting the Kulaśāstra who practices the Paśuśāstra, is like the one who leaving the rice and milk of his own house begs for alms elsewhere.

विहाय कुलधर्मं यः परधर्मपरो भवेत् ।
करस्थं रत्नमुत्सृज्य दूरस्थं काचमीहते ॥ ४३ ॥

Leaving the Kuladharma who becomes an adherent of another Dharma is like a person who leaving the jewel of his hand seeks for a distant piece of glass.

संत्यज्य कुलमन्त्राणि पशुमन्त्राणि यो जपेत् ।
स धान्यराशिमुत्सृज्य पांसुराशिं जिघृक्षति ॥ ४४ ॥

Leaving the Kula-mantra who repeats (performs Japa) of a Paśu-mantra is like a person who leaving the heap of grain desires for the heap of husk.

कुलान्वयं समुत्सृज्य योऽन्यमन्वयमीक्षते ।
तडागादिव तृष्णार्त्तो मृगतृष्णां प्रधावति ॥ ४५ ॥

Leaving the family of Kula who desires for another family, is like a person who though thirsty, leaving the tank of clean water runs after the illusion of water in a desert.

यथेन्द्रजालजा मायाः क्षणमेव सुखावहाः ।
श्रीकौलादन्यसमयास्तादृशाः कुलनायिके ॥ ४६ ॥

Just as the illusion created by magic provides only a momentary pleasure, so O Kulanāyike ! all the Dharmas other than the Kula provide only a momentary solace.

कुलधर्ममजानन् यः संसारान्मोक्षमिच्छति ।
पारावारमपारं स पाणिभ्यां तर्त्तु मिच्छति ॥ ४७ ॥

Worship of Kula (Śaktidevī) provides the Blissful State :

One who desires to cross the ocean of the world without a knowledge of Kula dharma is like a person who tries to cross the fathomless ocean by swimming with his hands.

यो वान्यदर्शनेभ्यश्च भुक्तिं मुक्तिञ्च काङ्क्षति ।
स्वप्नलब्धधनेनैव धनावन् स भवेत्तदा ॥ ४८ ॥

Who seeks emancipation through other philosophies is like the one who wants to become rich from the wealth received in a dream.

शुक्तौ रजतविभ्रान्तिर्यथा जायेत पार्वति ।
तथान्यसमयेभ्यश्च भुक्तिर्मुक्तिः प्रकाशते ॥ ४९ ॥

Just as there is an illusion of silver in the shine of a shell, so, O Pārvatī ! fruition and emancipation shine forth in other orders (Dharmas).

सर्वकर्म विहीनोऽपि वर्णाश्रमविवर्जितः ।
कुलनिष्ठः कुलेशानि भुक्तिमुक्त्योः स भाजनम् ॥ ५० ॥

O Kuleśāni ! Alone by itself, unaccompanied by rituals and observances of Āśramas (States of Life) the Kuladharma is capable of leading to the final Release,

कुलज्ञानविहीनोऽपि कुलभक्त्याश्रयो भवेत् ।
सोऽपि सद्गतिमाप्नोति किमुतास्य परायणः ॥ ५१ ॥

Even if one lacks full knowledge of this doctrine of Kula, his mere faith and dedication to it are enough to deliver him; then what to speak of its adherents ?

कुलधर्मो हतो हन्ति रक्षितो रक्षति प्रिये ।
पूजितः पूजयत्याशु तस्मात्तं न परित्यजेत् ॥ ५२ ॥

O My Beloved ! Break the Kuladharma and it will break you; guard it and it will guard you; adore it, revere it and it will immediately show you the same consideration.

निन्दन्तु बान्धवाः सर्वे त्यजन्तु स्त्रीसुतादयः ।
जना हसन्तु मां दृष्ट्वा राजानो दण्डयन्तु वा ॥ ५३ ॥
सेवे सेवे पुनःसेवे त्वामेव परदेवते ।
त्वद्धर्मं नैव मुञ्चामि मनोवाक्कायकर्मभिः ॥ ५४ ॥
एवमापद्गतस्यापि यस्य भक्तिः सुनिश्चला ।
स तु सम्पूज्यते देवैरमुत्र स शिवो भवेत् ॥ ५५ ॥

The right attitude for the seeker of Truth of this lofty faith is : "Let my people look askance; let my wife and children forsake me; let men deride; let the King punish; but I shall be steadfast, O Supreme Deity I shall serve and ever serve Thee. With mind, speech, body and actions I shall not leave Thy law". Such a man whose faith and devotion are unshakeable even in the midst of all adversity, is verily adored by the Gods and over there he shall become Śiva.

रोगदारिद्र्यदुःखाद्यैः पीडितोऽप्यनिशं शिवे ।
यस्त्वामुपास्ते भक्त्या स नरः सद्गतिमाप्नुयात् ॥ ५६ ॥

O Śive ! Though constantly afflicted by disease, poverty and misery, the man who waits yet upon you, the Divine Mother, with ardour, attains the highest State.

जनाः स्तुवन्तु निन्दन्तु लक्ष्मीर्गच्छतु तिष्ठतु ।
मृतिरद्य युगान्ते वा कुलं नैव परित्यजेत् ॥५७ ॥

Whether one receives praise or blame, whether wealth stays with him or leaves, whether death comes today or at the end of the Era (Yuga), he should never leave the Kula.

नापि लोभान्न च क्रोधान्न द्वेषान्न च मत्सरात् ।
न कामान्न भयाद्वापि कुलधर्मं परित्यजेत् ॥ ५८ ॥

One should never leave the Kula under any circumstance either due to greed, anger, enemity maliciousness, sensuousness or fear.

यो जन्तुर्नार्चयेत्त्वान्तु कुलधर्मसमाश्रितः ।
क्लिश्यते जातमात्रेण भूतारिणात्मशत्रुणा । ॥ ५९ ॥

Taking shelter of Kula-dharma one who does not worship you, the Divine Mother, is tortured as soon as born by the enemies of the Sef in the form of elemental beings.

पुलाका इव धान्येषु पतङ्गा इव जन्तुषु ।
बुद्बुदा इव तोयेषु ये कौलविमुखा हि ते ॥ ६० ।

Those who are averse to Kaula are like an empty grain among grains, a moth among Jīvas, or a bubble in water.

तरवोऽपि हि जीवन्ति जीवन्ति मृगपक्षिणः ।
स जीवति मनो यस्य कुलधर्मे व्यवस्थितम् ॥ ६१ ॥

The trees live, birds and animals also live; but only he lives meaningfully whose mind is settled in the laws of Kula.

कुलधर्मविहीनस्य दिनान्यायान्ति यान्ति च ।
स लोहकारभस्त्रेव श्वसन्नपि न जीवति ॥ ६२ ॥

For him who is away from the Kula-dharma, days come and pass; like the bellows of a blackemith he heaves but does not live.

गच्छतस्तिष्ठतो वापि जाग्रतः स्वतोऽपि वा ।
कुलेश्वरि कुलाज्ञस्य तत् पशोरिव जीवितम् ॥ ६३ ॥

Ignorant of Kula-dharma lives like animals :

O Kuleśvarī ! a man who does not know the Kula he, though moving, sitting, waking or sleeping, spends his life like an animal.

विद्वानपि च मूर्खोऽसौ धार्मिको वाप्यधार्मिकः ।
व्रतस्थोऽप्यव्रतस्थो वा यः कौलविमुखो जनः ॥ ६४ ॥

जातास्त एव जगति जन्तवः साधु जीविनः ।
कुलधर्मपरा देवि शेषाश्च द्वारगर्दभाः ॥ ६५ ॥

Whether he is an erudite scholar or a fool, whether religious or irreligious, whether an adherent to Observances or not, if he is averse to Kula, he just takes birth in the world but has no moorings. His existence is just like that of an ass tied at the door. Only such persons, who follow Kula-dharma, live a pious life.

स पुमानुच्यते सद्भिः कुलधर्मपरायणः ।
अपरस्तु परं सत्यमस्थिकूटत्वचावृतः ॥ ६६ ॥

Only he is a man who follows Kula-dharma :

Only that pious person deserves to be called a man who follows Kula-dharma. Others are mere skeletons covered with skin.

चतुर्वेदी कुलाज्ञानी श्वपचादधमः प्रिये ।
श्वपचोऽपि कुलज्ञानी ब्राह्मणादतिरिच्यते ॥ ६७ ॥

Scholars of Veda but ignorant of Kula are inferior even to Cāṇḍālas :

Even the scholars of all the four Vedas but ignorant of Kula are inferior to a Cāṇḍāla. On the other hand, if a Cāṇḍāla knows the Kula he is superior to a Brahmin.

गुरुकारुण्ययुक्त स्तु दीक्षानिर्धूतपातकः ।
कुलपूजारतो देवि सोऽयं कौलो न चेतरः ॥ ६८ ॥

Worshippers of Śakti alone is a True Kula :

Bestowed with the Grace of the Guru, shorn of his evil legacy by means of the initiation, delighting in the worship of Śakti, he is the true Kula, none else can be.

यः कौलिकः कुलज्ञानं न पश्यति न विन्दति ।
न पूजयति धिक् तस्य तत् काकस्येव जीवितम् ॥ ६९ ॥

The Kaulika who does not see the Kulaśakti, does not recognise the Kula Śakti, does not worship the Śakti, is to be condemned. His life is like that of a crow.

ते धन्याः पुण्यकर्माणस्ते सन्तस्ते च योगिनः ।
येषां भाग्यवशाद्देवि कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ ७० ॥

O Devī ! In whose mind luckily the knowledge of Kula shines, are praiseworthy, they are pious, they are saints and they are Yogīs.

ते वन्द्यास्ते महात्मानः कृतार्थास्ते नरोत्तमाः ।
येषामुत्पद्यते चित्ते कुलज्ञानं मयोदितम् ॥ ७१ ॥

In whose mind the knowlebge of Kula, as enunciated by Me, shines forth, that venerable great soul, best of men, achieves his fruition.

सर्वप्रकाशगमनं सर्वतीर्थावगाहनम् ।
यत् सर्वयज्ञाचरणं कुलधर्मप्रवेशनम् ॥ ७२ ॥

Darśana of all the Deities, pilgrimages, and performance of all the various sacrifices, merge into the Kula-dharma.

प्रविशन्ति कुलं धर्मं ये वै सुकृतिनो नराः ।
ते पुनर्जननीगर्भे न विशन्ति कदाचन ॥ ७३ ॥

Men of pious actions who enter into the portals of the Kuladharma, do not enter into the mother's womb for another birth.

प्रसङ्गेनापि यः कश्चित् कुलं कुलमितीरयेत् ।
कुलं तत् पावनं देवि भवति त्वदनुग्रहात् ।
कुलज्ञानस्य कुलेशानि नान्यधर्मैः प्रयोजनम् ॥ ७४ ॥

O Devī ! One who keeps on repeating 'Kula-Kula' even incidently, he by this repeated pronouncements of Kula, becomes purified by Your Grace. O Kuleśāni ! There is no need of another religion for the one who knows the Kula-dharma.

कुलेशि कुलनिष्ठानां कौलिकानां महात्मनाम् ।
ददामि परमं ज्ञानं चान्तकाले न संशयः ॥ ७५ ॥

O Kuleśi ! At the end of the life of that great soul, a Kaulika, who is dedicated to Kula, I personally impart the Supreme knowledge, there is no doubt about it.

चिरायासाल्पफलदं काङ्क्षंते समयं जनाः ।
सुखेन सर्वफलदं कुलं कोऽपि त्यजत्यहो ॥ ७६ ॥

People happen to like such creeds which provide little fruit after long efforts. But who would leave the Kula-dharma which easily provides all the fruits.

कुलज्ञो हि च सर्वज्ञो वेदशास्त्रोज्झितोऽपि वा ।
वेदशास्त्रागमज्ञोऽपि कुलाज्ञस्त्वज्ञ एव हि ॥ ७७ ॥

Even without a knowledge of Vedas and the Śāstras, a Kulajña (one who knows the Kula) is all-knower; while a

scholar of Vedas, Śāstras and the Āgamas but ignorant of Kula, knows nothing.

जानन्ति कुल माहात्म्यं त्वद्भक्ता एव नापरे ।
चकोरा एव जानन्ति नान्ये चन्द्रगतां रुचिम् ॥ ७८ ॥

O Devī ! Only Your devotees know the glory of the Kula, not others; just as only the Cakor (a bird, said to feed on moon beams) knows the taste of the moon-beams, not others.

कुलज्ञा एव तुष्यन्ति श्रुत्वा कुलकथां प्रिये ।
स्वल्पा नद्यो विवर्द्धन्ते ज्योत्स्नया किं समुद्रवत् ॥ ७९ ॥

Only a Kulajña derives happiness from hearing the story of the Kula; just as only the sea and not the small rivers, develop high tides in the moonlight

नान्यधर्ममवेक्षन्ते कौलिकाः सारवेदिनः ।
भृङ्गाः पुष्पान्तरं लुब्धा मन्दारामोदसेविनः ॥ ८० ॥

The Kaulikas, who know the essence, do not pay any heed to other religions; just as the large black bee is attracted more to the blossoms of the coral tree than other flowers.

मानयन्ते हि सारज्ञाः कुलधर्मं न चेतरे ।
शिवः शिरसि धत्तेऽब्जं सैंहिकेया गिलत्यहो ॥ ८१

The moon is held high on His forehead by Śiva, but the same moon is devoured by Rāhu (a demon). Similarly, Knowers of the Essence alone cherish the Kula-dharma, not others.

अभिज्ञा एव जानन्ति नाभिज्ञाः कुलदर्शनम् ।
जलमिश्रपयःपानं बकः किं वेत्ति हंसवत् ॥ ८२ ॥

Only such who are Jñānis (men of Knowledge) know and understand the philosophy of Kula, not the ignorants; just as only the swan knows the technique of sipping milk out of milk-mixed in water, not the crane.

शिवशक्तिमयो लोको लोके कौलं प्रतिष्ठितम् ।
तस्मात् सर्वाधिकं कौलं सर्वसाधारणं कथम् ॥ ८३ ॥

This world is constituted of both Śiva and Śakti; and established in this world is the Kuladharma. Hence this Kuladharma is the highest of all.

षड्दर्शनानि मेऽङ्गानि पादौ कुक्षिः करौ शिरः ।
तेषु भेदन्तु यः कुर्यान्ममाङ्गं च्छेदयेत्तु सः ॥ ८४ ॥

Six systems af Philosopies are Śiva's Limbs and the Veda-śāstras are full of Kuladharma :

The six Darśanas (Philosophies) are My six limbs—My two hands, two feet, stomach and head. Therefore whoever differentiates among them cuts across My body.

एतान्येव कुलस्यापि षडङ्गानि भवन्ति हि ।
तस्माद्वेदात्मकं शास्त्रं विद्धि कौलात्मकं प्रिये ॥ ८५ ॥

Similarly, O My Beloved ! these six Darśanas (deriving from the Veda) constitute the six limbs of the Kula. Therefore, know the Śāstras of Kula as none other than the Śāstras of the Veda.

दर्शनेष्वखिलेष्वेव फलदं चैकदैवतम् ।
भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां कुलेऽस्मिन् दैवतं प्रिये ॥ ८६ ॥

One is the Divine which yields fruit in the diverse philosophies; and it is the same Divine that gives happiness and release in the Kula as well.

लोकधर्मविरुद्धश्च (द्धोऽपि) सिद्धयोगीश्वरि प्रिये ।
कुलं प्रमाणतां याति प्रत्यक्षफलदं यतः ॥ ८७ ॥

Authenticity of Kula-śāstra inherent in its providing immediate fruit :

Siddha Yogīs are loved by the Iśvara. Even being contrary to t he popular Dharma, the authenticity of Kula is inherent in the immediate fruit that it yields.

प्रत्यक्षश्च प्रमाणाय सर्वेषां प्राणिनां प्रिये ।
उपलब्धिबलात्तस्य हताः सर्वे कुतार्किकाः ॥ ८८

Direct proof is loved by all the Jīvas. False reasoners have therefore met their doom because of the immediate fruits the Kula yields.

परोक्षं को नु जानीते कस्य किं वा भविष्यति ।
यद्वा प्रत्यक्षफलदं तदेवोत्तम दर्शनम् ॥ ८९ ॥

Who knows of what is beyond or what will happen to whom ? Therefore that which gives immediate fruit is the highest philosophy.

कुलधर्ममिमं ज्ञात्वा मुच्यन्ते सर्वमानवाः ।
इति मत्वा महेशानि मया कौलं विगर्हितम् ॥ ९० ॥

Knowing the Kula thus all men would be emancipated. Hence keeping this in mind I condemn the Kula.

त्वत्कारुण्यविहीनानां कुलज्ञानविरोधिनाम् ।
पशूनामनभिज्ञानां कुलधर्मो विगर्हितः ॥ ९१ ॥

यस्य जन्मान्तरे पापकर्मबन्धोऽधिको भवेत् ।
न तस्य गुरुकारुण्यं कुलज्ञानं जायते ॥ ९२ ॥

Knowledge of Kula is not for Sinners :

The knowledge of Kuladharma is condemned for those who are deprived of Your Kindness, or who are opponents of Kula. The knowledge of Kula is outside the pale of men—the paśus—in the ordinary run. Neither it is for those whose actions in the past births have forged strong bonds of sin. For such there is no Grace of the Guru or the Knowledge of Kula.

यथान्धा नैव पश्यन्ति सूर्यं सर्वप्रकाशकम् ।
तथा कुलं न जानन्ति तत्र मयाविमोहिताः ॥ ९३ ॥

Just as a blind does not perceive the all-illuminating Sun, so men deluded by Your Māyā, do not see the Kula.

शैववैष्णवसौरादि दर्शनान्यपि भक्तितः ।
भजन्ते मानवा नित्यं वृथायासफलानि च ॥ ९४ ॥

Though people always worship the philosophies like Śaiva, Vaiṣṇava, and Saura etc., yet their efforts go useless and they do not get the desired fruit out of them.

वेदशास्त्रागमैः प्रोक्तं भोगमोक्षैकसाधनम् ।
मूढा निन्दन्ति हा हन्त मत्प्रियं तत्र दर्शनम् ॥ ९५ ॥

Veda, Śāstra and Āgama speak the same means of Bhoga (enjoyment) and Mokṣa (Emancipation); but alas ! the fools condemn, My Beloved, Your Philosophy.

भ्रामिता हि मया देवि पशवः शास्त्रकोटिषु ।
कुलधर्मं न जानन्ति वृथा ज्ञानाभिमानिनः ॥ ९६ ॥

Paśuśāstras propagated to beguile the evil-minded :

O Devi ! I have roamed across all the million Śāstras of the Paśus, but they do not contain the Kuladharma and are full of false pride of knowledge.

पशुशास्त्राणि सर्वाणि मयैव कथितानि हि ।
मूर्त्यन्तरन्तु गत्वैव मोहनाय दुरात्मनाम् ॥ ९७ ॥
महापापवशान्नृणां तेषु वाञ्छभिजायते ।
तेषाञ्च सद्गतिर्नास्ति कल्पकोटिशतैरपि ॥ ९८ ॥

In order to beguile these fools I Myself, assuming another form, have enunciated all the Paśuśāstras to fulfil their desires. However, involved in great sins as they are, men are unable to attain the state of the Good even in a thousand Kalpas.

प्रेर्यमाणोऽपि पापात्मा कुले नैव प्रवर्त्तते ।
वार्यमाणोऽपि पुण्यात्मा कुलमेवाभिलम्बते ॥ ९९ ॥

Inspite of pursuation the evilminded do not take to the Kuladharma; whereas, despite dissuasion the pious minded do not forsake the Kuladharma.

कुलधर्मेण देवत्वं देवाः सम्प्रतिपेदिरे ।
मुनियोगीश्वराद्याश्च सुसिद्धिं परमां गताः ॥ १०० ॥

From Kuladharma the Gods have attained their Godhood and the Sages and the great Yogīs have attained the Supreme State.

पशुव्रतादिनिरताः सुलभा दाम्भिका भुवि ।
ये कौलमेव सेवन्ते ते महान्तोऽति दुर्लभाः ॥ १०१ ॥

The plight of Kuladharma in the hands of people with false knowledge :

To the hypocrites, who remain involved in the observances of the Paśus (men in the ordinary run), only this world is accessible; whereas, those who serve the Kuladharma attain the greatness rarely accessible.

मानवा बहवः सन्ति मिथ्यातत्त्वार्थवेदिनः ।
दुर्लभोऽयं महेशानि कुलतत्त्वविशारदः ॥ १०२ ॥

Men who know the false reality are many; but O Maheśāni! Knowers of the Reality of Kuladharma are rare.

यथा रोगातुराः केचिन्मानवाः कुलनायिके ।
दिव्यौषधं न सेवन्ते महाव्याधिविनाशनम् ॥ १०३ ॥
तद्व्याधिवर्द्धनापथ्यं कुर्वन्ति हि कुभेषजम् ।
तथैव जन्ममरणकृतं सांसारिकीं क्रियाम् ॥ १०४ ॥
समाचरन्ति सततं त्वत्कारुण्यविवर्जिताः ।
न भजन्ते कुलं धर्मं भवबन्धविमोचनम् ॥ १०५ ॥

Kulanāyike! Just as men suffering from diseases hardly take the Divine Medicine capable of destroying the greatest of diseases and desire food and false-medicines which only inerease the disease; so men deprived of Your kindness, from birth to their death always pursue worldly actions and do not worship the Kuladharma which gives Release from the bondage of the world.

यथा चारण्यजातांस्तु मरीचादीन् वणिग्जनान् ।
मोहतो मानवाः प्रीत्या याचन्ते कुलनायिके ॥ १०६ ॥
अनर्घ्याणि च रत्नानि न याचन्ते हि केचन ।
तथैव पशुशास्त्राणि कर्मपाशफलानि च ॥ १०७ ॥
इति पृच्छन्ति मूर्खास्ते तव मायाविमोहिताः ।
कुलधर्मं न पृच्छन्ति भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ ॥ १०८ ॥

Just as deluded men benefit only the grocer by desiring for the wild-growing black pepper and none asks for the valuable gem; so O Kulanāyike! deluded by Your Māyā, the fools desire for the Paśuśāstras which lead them only to the bondage in the fruits of actions and do not ask for the Kuladharma which provides both fruition and Emancipation.

कस्तूरीं कर्दमधिया कर्पूरं लवणेच्छया ।
शार्करं शर्कराभ्रान्त्या मणिं काचमनीषया ॥ १०९ ॥
यथादृष्टं न मन्यन्ते करस्थमपि पामराः ।
तथा कौलं न जानन्ति त्वत्प्रसादविवर्जिताः ॥ ११० ॥

Just ast the wickeds do not accept the reality of things placed on thier hand and so call Musk as mud, camphor as salt, sugar as gravel, and gem as glass; similarly, deprived of Your Blessings, they know not the Kuladharma.

अहो मोहस्य माहात्म्यं त्वन्मायाजनितस्य च ।
किमज्ञानपि देवेशि मोहयेदमरानपि ॥ १११ ॥

Oh, what is the glory of delusion born out of Your Māyā ! O Devi, it deludes even the immortals (Gods), then what to say of the ignorants.

पेयं मद्यं पलं खाद्यं समालोक्य प्रियामुखम् ।
इत्येवाचरणं जाप्यं परिप्राप्यं परम्पदम् ॥ ११२ ॥

गुरुकारुण्यसंलभ्यमीदृशं कुलदर्शनम् ।
त्वद्भक्ता एव जानन्ति नेतरे भुक्तिमुक्तिदम् ॥ ११३ ॥

'Drink the wine, eat flesh, and look at the face of the beloved', these behaviours are not conducive to the attainment of Supreme State. Except the kindness of the Guru, nothing leads to the attainment of the Kula. None other than Your devotees know that this Kula alone would provide both fruition and Liberation.

गुरूपदेशरहिता महान्त इति केचन ।
मोहयन्ति जनान् सर्वान् स्वयं पूर्वविमोहिताः ॥ ११४ ॥

Bereft of the instructions of the Guru and rather deluded in themselves such persons delude others as well.

दुराचारपराः केचिद्ब्राचयन्ति च पामराः ।
कथं भूतो भवेत् स्वामी सेवकाः स्युस्तथाविधाः ॥ ११५ ॥

Involved in evil actions certain wickeds take to preaching. How can such a teacher be blotless and how can his disciple be free from his evils.

बहवः कौलिकं धर्मं मिथ्याज्ञानविडम्बकाः ।
स्वबुद्ध्या कल्पयन्तीत्थं पारम्पर्यविवर्जिताः ॥ ११६ ॥

Beguiled by the false knowledge so propagated certain persons, deprived of the Guru-Śiṣya tradition imagine the nature of the Kuladharma according to their own intellect.

मद्यपानेन मनुजो यदि सिद्धिं लभेत वै ।
मद्यपानरताः सर्वे सिद्धिं गच्छन्तु पामराः ॥ ११७ ॥

If merely by drinking wine; men were to attain fulfilment, all the wicked drunkards would reach perfection.

मांसभक्षणमात्रेण यदि पुण्या गतिर्भवेत् ।
लोके मांसाशिनः सर्वे पुण्यभाजो भवन्ति हि ॥ ११८ ॥

If mere partaking of flesh were to lead to the high state all the carnivora in the world would become eligible to immense merit.

शक्तिसम्भोगमात्रेण यदि मोक्षो भवेत वै ।
सर्वेऽपि जन्तवो लोके मुक्ताः स्युः स्त्रीनिषेवनात् ॥ ११९ ॥

If liberation were to be ensured by mere cohabitation with woman all creatures would become liberated by female companionship.

कुलमार्गो महादेवि न मया निन्दितः क्वचित् ।
आचाररहिता येऽत्र निन्दितास्ते न चेतरे ॥ १२० ॥

O Mahādevi ! It is not the path of the Kula that is to be denounced. On the other hand, those deprived of its Ācāras should be condemned, not others.

अन्यथा कौलिके धर्मे आचारः कथितो मया ।
विचरन्त्यन्यथा देवि मूढाः पण्डितमानिनः १२१ ॥

One is Ācāra (Way) that has been laid drown by Me for the Kuladharma, and quite other is the way, O Devi, followed by the fools deeming themselves wise.

कृपाणधारागमनात् व्याघ्रकण्ठावलम्बनात् ।
भुजङ्गधारणान्नूनमशक्यं कुलवर्त्तनम् ॥ १२२ ॥

One may walk on the sharp edge of a sword; one may hold the neck of a tiger; one may still put on a serpent on his body; but to follow the ways of the Kula straight away is considerably difficult.

वृथा पानन्तु देवेशि सुरापानं तदुच्यते ।
तत्महापातकं ज्ञेयं वेदादिषु निरूपितम् ॥ १२३ ॥

Drinking denouned by Vedas :

O Deveśi ! Vain is the drink—drinking wine as it is said. It is a great sin forbidden to man by the Vedas.

अनाघ्रेयमनालोक्यमस्पृश्यञ्चाप्यपेयकम् ।
मद्यं मांसं पशूनान्तु कौलिकानां महाफलम् ॥ १२४ ॥

Partaking of flesh, drinking of wine, even their smell touch and sight is prohibitted for the Sādhaka of Paśu-bhāva. However for a Kaulika these are bestower of the greatest fruit.

अमेध्यानि द्विजातीनां मद्यान्येकादशैव तु ।
द्वादशन्तु महामद्यं सर्वेषामुत्तमोत्तमम् ॥ १२५ ॥
सुरा वै मलमन्नानां पाप्मा तु मलमुच्यते ।
तस्माद्ब्राह्मणराजन्यौ वैश्य न सुरां पिबेत् ॥ १२६ ॥

Eleven kiuds of wine prohibitted for the Dvijas :

For Dvijas there are twelve kinds of wines unfit for sacrifice; the twelfth is the great wine best of all the rest and hence the Dvijas can take it. Seing the impurities of grains wines are the root of all sins and deserve to be hated. Therefore the Brahmins, Kṣatriyas and Vaiṣyas should not drink wine.

सुरादर्शनमात्रेण कुर्यात् सूर्यावलोकनम् ।
तत्समाघ्राणमात्रेण प्राणायामत्रयं चरेत् ॥ १२७ ॥
आजानुभ्यां भवेन्मग्नो जले चोपवसेदहः ।
ऊर्ध्वं नाभेस्त्रिरात्रन्तु मद्यस्य स्पर्शने विधिः ॥ १२८ ॥
सुरापाने कामकृते ज्वलन्तीं तां विनिक्षिपेत् ।
मुखे तया विनिर्दग्धे ततः शुद्धिमवाप्नुयात् ॥ १२९ ॥
मद्यास्पर्शादिदोषस्य प्रायश्चित्तविधिः स्मृतः ।

Penances on sighting etc. of wine :

Even the sight of wine is sin to be free from which one should see the Sun. To remove the sin of smelling wine one should perform three Prāṇāyāmas, enter into knee deep water and fast for the day. To free from the sin of touching wine one should for three nights enter into naveldeep water and

fast during the day. If one deliberately drinks wine then he can be free of the sin only by burning his tongue. These should be known as the methods of penances for the sins of touching etc. of wine.

अविधानेन यो हन्यादात्मार्थं प्राणिनः प्रिये ॥ १३० ॥
निवसेन्नरके घोरे दिनानि पशुरोमभिः ।
स मृतोऽपि दुराचारस्तिर्यग्योनिषु जायते ॥ १३१ ॥

Penance for meaningless killing :

My Beloved ! Who for selfish reasons kill animals in an unlawful manner, lives in hell for as many days as there are hairs on the body of the animal killed; and on his death that wicked person is reborn in the animal form.

अनुमन्ता विश्वसिता निहन्ता क्रयविक्रयी ।
संस्कर्त्ता चोपहर्त्ता च खादिताऽष्टौ च घातकाः ॥ १३२ ॥

Eight kinds of animal-killers :

Anumanatā (deciding upon the animal to be killed), Viśvasitā (taking the animal into confidence), Nihantā (killer), Kraya-Vikrayī (purchaser and seller), Saṁskartā (dresser); Upahartā (bringing the animal) and Khāditā (eaters of the animal flesh)—are the eight kinds of Killers.

धनैर्विक्रयिको हन्ति खादिता चोपभोगतः ।
घातको वध बन्धाभ्यां इत्येष त्रिविधो वधः ॥ १३३ ॥

Three kinds of slaughter :

Selling an animal for money, bringing flesh for his consumption, and slaughter of the tethered animal are the three kinds of slaughter.

मांससन्दर्शनं कृत्वा सुरादर्शनवच्चरेत् ।
तस्मादविधिना मांसं मद्यं न सेवते क्वचित् ॥ १३४ ॥

The five M's should be resorted to only in the prescribed manner :

On seeing flesh one should perform a penance prescribed for seeing wine. Hence *M*amsa (flesh) and *M*adya (wine) should be resorted to only according to the rules laid down.

विधिना सेव्यते देवि तरसा त्वं प्रसीदसि ।
नाशयस्यपरिज्ञानात् सत्यमेव वरानने ॥ १३५ ॥

Partaking of these according to the prescribed rules You, O Devi, are pleased. Going against it, O Varānane, one loses his Self-knowledge.

तृणं वाप्यविधानेन छेदयेन्न कदाचन ।
विधिना गां द्विजं वापि हत्वा पापैर्न लिप्यते ॥ १३६ ॥

On should not break even a blade of grass improperly. One the other hand, there is no sin in killing a bull or a Brahmin if killed according to the provisions of the Śāstras.

बहुनात्र किमुक्तेन सारमेकं शृणु प्रिये ।
जीवन्मुक्तिसुखोपायं कुलशास्त्रेषु गोपितम् ॥ १३७ ॥

यन्मुमुक्षोः फलं देवि कनकस्येव सौरभम् ।
कुलज्ञेऽप्यूर्ध्वविख्याते ज्ञानं तत्तदनुत्तमम् ॥ १३८ ॥

Vedic proof in favour of Kuladharma :

Why to say much, O My Beloved ! Listen to one fundamental conclusion. The method of Liberation from life is hidden in the Kula-śastra which is like fragrance in gold and the final fruit for those desirous of Emancipation. Even among the Knowers of Kula, the Knowledge of those is superior who are famous as Ūrdhvāmnāya.

कुलशास्त्राणि सर्वाणि मयैवोक्तानि पार्वति ।
प्रमाणानि न सन्देहो न हन्तव्यानि हेतुभिः ॥ १३९ ॥

O Pārvati ! I Myself have pronounced all the Kulaśāstras, hence they themselves are irrefutable proofs of their authenticity. Therefore they should not be contradicted by reasoning.

देवताभ्यः पितृभ्यश्च मधु वाता ऋतायते ।
स्वादिष्ठया मदिष्ठया क्षीरं सर्पिर्मधूदकम् ॥ १४० ॥

The wine meant to be offerred to the Gods and the Fathers (Pitṛs) becomes nectar-like. It is a very invigorating and tasteful like rice cooked in milk and butter.

हिरण्यपावाः स्वादिश्च अबध्नन् पुरुषं पशुम् ।
दीक्षामुपेयादित्याद्याः प्रमाणं श्रुतयः प्रिये ॥ १४१ ॥

After sacrificing a male animal if its flesh is kept in a golden vessel and received according to the Vedic procedures as gift of Gods it immediately destroys all sins and bestows the Knowledge of Essence,

इत्येतत् कथितं किञ्चित् कुलमाहात्म्यमम्बिके ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १४२ ॥

O Ambike ! I have thus described to you in brief the glory of the Kula. O Kuleśāni ! now what else you want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये सर्वागमोत्तमोत्तमे
सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे कुलमाहात्म्य-
कथनं नाम द्वितीय उल्लासः ॥ २ ॥

तृतीय उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि सर्वधर्मोत्तमोत्तम् ।
ऊर्ध्वाम्नायश्च तन्मन्त्रं माहात्म्यं वद मे प्रभो ॥ १ ॥

Śrī Devī said :

O Kuleśa ! I want to hear about the best of all the Dharmas the Ūrdhvāmnāya, its Mantra and its glory. O My Lord ! describe it to me.

श्रीईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण देवता सुप्रसीदति ॥ २ ॥

Śrī Īśvara said :

Listen, O Devī what you have asked from Me, merely hearing the answer of which Gods are pleased.

न कदाचिन्मया प्रोक्तमितः पूर्वं कुलेश्वरि ।
कथयामि तव स्नेहादूर्ध्वाम्नायं शृणु प्रिये ॥ ३ ॥

I have never told about it to any one earlier, but O Kuleśvari, due to the love I have for You I am telling the Ūrdhvāmnāya which please listen.

वेदशास्त्रपुराणानि प्रकाश्यानि कुलेश्वरि ।
शैवशाक्तागमाः सर्वे रहस्याः परिकीर्त्तिताः ॥ ४ ॥
रहस्यातिरहस्यानि कुलशास्त्राणि पार्वति ।

O Kuleśvari ! The Vedas, Śāstras, and Purāṇas are worth exposition but all the Śaiva and Śākta Āgamas have been declared secret; and the Kulaśāstras, O Pārvatī, are secret of secrets.

रहस्यातिरहस्यनां रहस्यमिदमम्बिके ॥ ५ ॥
ऊर्द्ध्वाम्नायस्य तत्त्वं हि पूर्णब्रह्मात्मकं परम् ।
सुगोपितं मया यत्नादिदानीन्तु प्रकाश्यते ॥ ६ ॥

Ūrdhvāmnāya is Pūrṇa Brahman :

O Ambike ! This Essence of Ūrdhvāmnāya is extremely secret of all the Secrets because it is the Supreme Essence in the form of Pūrṇa Brahman. I have kept it a closely guarded secret but now I am telling it to You.

मम पञ्चमुखेभ्यश्च पञ्चाम्नायाः समुद्गताः ।
पूर्वश्च पश्चिमश्चैव दक्षिणश्चोत्तरस्तथा ।
ऊर्ध्वाम्नायश्च पञ्चैते मोक्षमार्गाः प्रकीर्त्तिताः ॥ ७ ॥

Orgin of five Āmnāyas from the Five Faces of Śiva :

I have produced the Five Āmnāyas (Great Traditions) from My Five Faces, viz Pūrva (East)-āmnāya, Paścima (West)-āmnāya, Dakṣina (South)-āmnāya, Uttara (North)-āmnāya and the Ūrdhva (Upwards or facing high)-āmnāya. These are the Five Āmnāyas and all the five are famous as the paths for Emancipation.

आम्नाया बहवः सन्ति नोर्ध्वाम्नायेन ते समाः ।
सत्यमेतद्वरारोहे नात्र कार्या विचारणा ॥ ८ ॥

Superiority of Ūrdhvāmnāya :

Āmnāyas are many but none equals the Ūrdhvāmnāya. O Varārohe, this is the truth and there is no use of a second thought about it.

आम्नाया बहवो गुप्तश्चतुराम्नायभेदजाः ।
अस्मिंस्तन्त्रे समाख्याताः पूर्वं ते कुलनायिके ॥ ९ ॥

O Kulanāyike ! Many profound Āmnāyas have born out of the Four Āmnāyas. In this Trantra I will first of all give their resume.

चतुराम्नाय वेत्तारो बहवः सन्ति कामिनि ।
ऊर्ध्वाम्नायस्य तत्त्वज्ञा विरला वीरवन्दिते ॥ १० ॥

Origin of the Āmnāyas from the portions of Gods, Śakti and Śiva :

O Kāmini ! There are many scholars of the Four Āmnāyas; but, O Vīrvandite ! rare are the scholars of Ūrdhvāmnāya.

यावन्तः पांसवो भूमेस्तावन्तः समुदीरिताः ।
एकैकाम्नायजा मन्त्रा भुक्तिमुक्तिफलप्रदाः ॥ ११ ॥

Mantras leading to Fruition and Emancipation of one or the other Āmnāyas to be repeated are as many as there are dust particles on the earth.

उपमन्त्राश्च तावन्तः सारदाः समुदीरिताः
मयैव कथितास्ते तु लोकानुग्रहकाङ्क्षया ॥ १२ ॥

Similarly there are infinite subsidiary Mantras of all the Āmnāyas which I Myself have pronounced for the benefit of the World.

सर्वेषामपि मन्त्राणां देवतास्तत्फलप्रदाः ।
आवयोरंशसम्भूताः समुद्दिष्टाः शुचिस्मिते ॥ १३ ॥

O Lady of beautiful smile! The Devatās of all these Mantras have emanated from both of Us and they all bestow definite results.

सर्वमन्त्रानहं वेद्मि नान्यो जानाति कश्चन ।
मत्प्रसादेन यः कश्चिद्वेत्ति मानवकोटिषु ॥ १४ ॥

Only I know all the Mantras, none else. Out of tens of millions of men, due to My kindness hardly a few know them.

एकाम्नायश्च यो वेत्ति स मुक्तो नात्र संशयः ।
किं पुनश्चतुराम्नायवेत्ता साक्षाच्छिवो भवेत् ॥ १५ ॥

Fruits of the Knowledge of Āmnāyas :

Whoever knows even one of the Āmnāyas becomes undoubtedly Emancipated. What to say about one who knows four Āmnāyas as he becomes the very Śiva himself.

चतुराम्नायविज्ञानादूर्ध्वाम्नायः परः प्रिये ।
तस्मात्तदेव जानीयाद् यदीच्छेत् सिद्धिमात्मनः ॥ १६ ॥

But higher than the Knowlege of all the four Āmnāyas put together is the Knowledge of Ūrdhvāmnāya, which should therefore be known by those desirous of Self-attainment.

ऊर्ध्वत्वात् सर्वधर्माणामूर्ध्वाम्नायः प्रशंस्यते ।
ऊर्ध्वं नयत्यधःस्थश्च ऊर्ध्वाम्नाय इतीरितः ॥ १७ ॥

Meaning of Ūrdhvāmnāya :

Because it is High (Ūrdhva) among all the Dharmas the Ūrdhvāmnāya is superior to all. Because it raises upwards who are below, therefore it is so called (i. e. Ūrdhva),

ऊर्ध्वतत्त्वात् कुलेशानि ध्वस्तसंसार सागरात् ।
ऊर्ध्वलोकैकसेव्यत्वादूर्ध्वाम्नाय इति स्मृतः ॥ १८ ॥

O Kuleśāni ! Its essence is high, it destroys the world ocean, and tbe higher worlds wait in its service, hence it is called Ūrdhvāmnāya.

तस्माद्देवेशि जानीहि साक्षान्मोक्षैकसाधनम् ।
सर्वाम्नायाधिकफलमूर्ध्वाम्नायं परात् परम् ॥ १९ ॥

Superiority of Ūrdhvāmnāya proved through example :

O Deveśi ! Know the Ūrdhvāmnāya as the direct single means for Emancipation yielding a greater Fruit than all others and better than the best of them.

सर्वलोकेषु सर्वेभ्यो ह्यहं पूज्यो यथा प्रिये ।
अम्नायेषु च सर्वेषु ऊर्ध्वाम्नायस्तथा शिवे ॥ २० ॥

Just as all the worlds and people adore Me above all, similarly O Śive ! Ūrdhvāmnāya is to be cherished above all other Āmnāyas.

देवतानां यथा विष्णुर्ज्योतिषां भास्करो यथा ।
तीर्थानान्तु यथा काशी स्वर्नदी सरितां यथा ॥ २१ ॥
पर्वतानां यथा मेरुस्तरूणां चन्दनं यथा ।
अश्वमेधः क्रतूनाञ्च पाषाणानां यथा मणिः ॥ २२ ॥
यथा रसानां मधुरं धातूनां काञ्चनं यथा ।
चतुष्पदां यथा धेनुर्यथा हंसस्तु पक्षिणाम् ॥ २३ ॥
आश्रमाणां यथा भिक्षुर्वर्णानां ब्राह्मणो यथा ।
मनुष्याणां यथा राजाऽवयवानां यथा शिरः ॥ २४ ॥
आमोदानाञ्च कस्तूरी यथा काञ्चीपुरी पुराम् ।
तथैव सर्वधर्माणामूर्ध्वाम्नायोऽधिकः प्रिये ॥ २५ ॥

Just as Viṣṇu among Gods, Bhāskara (Sun) among the luminaries, Kāśi among Tīrthas (places of Pilgrimage), Ganges

among rivers, Meru among the mountains, Sandal tree among trees, Aśvāmedha among sacrifices, Gem among stones, sweet among tastes, gold among metals, cow among the quadrupeds, swan among the birds, Sannyāsa among the Āśramas, Brāhmaṇa among the classes, King among men, head among limbs, Musk among fragrances, and Kāñcī among the cities, are superior, so, O My Beloved ! Ūrdhvāmnāya is the most excellent among all the Dharmas.

नानाजन्मार्जितापारपुण्यकर्मफलोदयात् ।
ऊर्ध्वाम्नायं विजानीयान्नान्यथा वीरवन्दिते ॥ २६ ॥

Basis of the Knowledge of Ūrdhvāmnāya :

As a result of merits acquired in several births does, O Vīravandite, arise the Knowledge of Ūrdhvāmnāya. It is not possible otherwise

धन्यो मनुष्यलक्षेषु जानाति कुलदर्शनम् ।
तेषां लक्षेषु यः कश्चिदूर्ध्वाम्नायं प्रवेत्ति च ॥ २७ ॥

Such a person is praiseworthy who knows the Kula-darśan (Philosophy of Kula) and out of a million such persons there is hardly one who knows the Ūrdhvāmnāya.

न वेदैर्नागमैः शास्त्रैर्न पुराणैः सुविस्तरैः ।
न यज्ञैर्न तपोभिर्वा न तीर्थव्रतकोटिभिः ॥ २८ ॥
नान्यैरुपायैर्देवेशि मन्त्रौषधिपुरःसरैः ।
आम्नायो ज्ञायते चोर्ध्वः श्रीमद्गुरुमुखं विना ॥ २९ ॥

Ūrdhvāmnāya can be known only from the mouth of the Guru :

Neither through Vedas, Āgamas, Śāstras and Purāṇas, however exhustive they may be, nor through sacrifices, austerities and visiting to million of places of pilgrimage, nor even through Mantras and herbs, can one know about the Ūrdhvāmnāya. It can be known only through the mouth of the Guru.

तमेवान्वेषयेत्तत्र सर्वज्ञं करुणानिधिम् ।
सर्वलक्षणसम्पन्नं ऊर्ध्वाम्नायार्थकोविदम् ।
तस्माद्देवेशि जानीयादूर्ध्वाम्नायं कुलेश्वरि ॥ ३० ॥

Therefore look for that compassionate and all-knowing Guru endowed with all the auspicious signs, who may be knowing the Truth of Ūrdhvāmnāya. From him, O Devi Kuleśvari, one should receive the knowledge of Ūrdhvāmnāya.

आम्नायं यो नरो देवि विजानाति च तत्त्वतः ।
लभते कांक्षितां सिद्धिं सत्यं सत्यं वरानने ॥ ३१ ॥

Knower of Ūrdhvāmnāya is blessed and
Liberated from his worldly life :

O Devi ! One who knows the Āmnāyas in their Essence, obtains the desired attainments. This is, O Varānane, really the truth.

ऊर्ध्वाम्नायं विजानाति यः सम्यक् श्रीगुरोर्मुखात् ।
शास्त्रमार्गेण स नरो जीवन्मुक्तो न संशयः ॥ ३२ ॥

One who obtains the appropriate knowledge of Ūrdhvāmnāya from the mouth of Guru, obtains liberation in this very life according to the mode of the Scriptures.

आम्नायमीदृशं देवि विजानाति च तत्त्वतः ।
स वन्द्यः सद्गुरुः सोऽर्च्यः स दैवज्ञः स मान्त्रिकः ।
स सेव्यः स च संस्तुत्यः स द्रष्टव्यः स सात्त्विकः ॥ ३३ ॥
स व्रती स तपस्वी च सोऽनुष्ठाता स पूजकः ।
स वेदागमशास्त्रादिसर्वविद्याविशारदः ॥ ३४ ॥
स आचार्यः स मतिमान् स यतिः स च कौलिकः ।
स यज्वा स च पूतात्मा स जापी स च साधकः ॥ ३५ ॥
स योगी स कृतार्थस्तु स वीरः स च उत्तमः ।
स पुण्यात्मा स सर्वज्ञः स मुक्तः स शिवः प्रिये ॥ ३६ ॥

Who knows thus the Āmnāyas in Essence he, O Devi, is venerable, a Sadguru, adorable, knower of the Deities and Mantras, deserves service and obeisance. He is worth seeing, of pure conduct, devout, ascetic, performer of religious rituals, a worshipper, scholar of all the sciences of Vedas, Āgamas and Śāstras, an Ācarya and a Kaulika He is performer of sacrifices, purified in self, reciter of Mantras and a Sādhaka. He is Yogī, a satisfied person, a Vīra and the best. He is pious, all-knower, emancipated and himself Śiva.

तत्कुलं पावनं देवि धन्या तज्जननी स्मृता ।
तत्पिता च कृतार्थः स्यान्मुक्तास्तत्पितरः प्रिये ।
पुण्यास्तद्वंशजाः सर्वे पूतास्तन्मित्रबान्धवाः ॥ ३७ ॥

His family is sacred; his mother, O Devi, is blessed; his father redeives the fulfilment of all his desires and his fore-fathers are all liberated; even his entire lineage, fraternity and his friends are all purified.

1465

बहुनेह किमुक्तेन चोर्ध्वाम्नायपरस्य च ।
स्मरणं कीर्त्तनं वापि दर्शनं वन्दनं तथा ।
सम्भाषणञ्चकुरुते राजसूयाधिकं फलम् ॥ ३८ ॥
स यत्र वसते देवि तत्र श्रीर्विजयोत् भवेत् ।
अनामयं सुभिक्षञ्च सुवृष्टिर्निरुपद्रवम् ॥ ३९ ॥

Eulogy of the Knower of Ūrdhvāmnāya :

Why to say much, one who remembers, sings eulogises, praises, sees, and converses with the knower of Ūrdhvāmnāya obtains greater fruit than the performance of a Rājasūya sacrifice. Wherever such a person lives, there reside Goddess Lakṣmī and victory. That place, rid of all diseases, becomes full of grains, receives good rainfall, is free of disturbances, and peace reigns there.

तस्माद् गुरुप्रसादेन ऊर्ध्वाम्नायं नरोत्तमः ।
यो वेत्ति तत्त्वतो देवि स मे प्रियतमो भवेत् ॥ ४० ॥

Therefore that best of men, who knows the Ūrdhvāmnāya by the Grace of the Guru, becomes, O Devi, My favourite.

पूर्वाम्नायः सृष्टिरूपः स्थितिरूपश्च दक्षिणः ।
संहारः पश्चिमो देवि उत्तरोऽनुग्रहो भवेत् ॥ ४१ ॥

Distinction of Āmnāas based on Creation etc :

Central Truth of Pūrvāmnāya is *Sṛṣṭi* (Creation), of the Dakṣiṇa is maintenance (*Sthiti*), of Paścima is Destruction (*Saṁhāra*), and that of Uttara is Compassion (*Anugraha*).

मन्त्रयोगं विदुः पूर्वं भक्तियोगञ्च दक्षिणम् ।
पश्चिमं कर्मयोगञ्च ज्ञानयोगं तथोत्तरम् ॥ ४२ ॥

Distinction of Āmnāyas on the basis of Paths :

The Path of Pūrva is Mantra Yoga, of Dakṣina is Bhakti

Yoga, of Paścima is Karma Yoga and of Uttara is Jñāna Yoga.

पूर्वाम्नायस्य सङ्केताश्चतुर्विंशतिरीरिताः ।
दक्षिणाम्नायसङ्केताः पञ्चविंशतिरीरिताः ॥ ४३ ॥
पश्चिमाम्नायसङ्केता द्वात्रिंशत् समुदाहृताः ।
विदुः षट्त्रिंशदाम्नाये सङ्केताः श्रीमदुत्तरे ॥ ४४ ॥

Distinction of Āmnāyas on the basis of the number of Principles :

The Principles of Pūrva-āmnāya are twentyfour, of Dakṣiṇa-āmnāya are twentyfive, of Paścima-āmnāya are said to be thirty-two, and that of Ūttara-āmnāya know it to be thirtysix.

ऊर्द्ध्वाम्नायस्य चैतानि न सन्ति कुलनायिके ।
साक्षाच्छिवस्वरूपत्वान्न किञ्चित् कर्म विद्यते ॥ ४५ ॥

In Ūrdvāmnāya there is absence of all the above :

O Kulanāyike ! There are none of these in the Ūrdhvāmnāya. Being directly of the Form of Śiva, there is no existence of Karmas left in it.

उर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यमहं वेद्मि न चापरः ।
मत्स्नेहात्त्वञ्च जानासि सत्यमेतद्वरानने ॥ ४६ ॥
ऊर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यमिति ते कथितं मया ।

O Varānane ! the Glory of Ūrdhvāmnāya is known only to Me and to none else. From My love for You truly You also know. Thus I told you the Glory of the Ūrdvāmnāya.

समासेन कुलेशानि मन्त्रमाहात्म्यमुच्यते ॥ ४७ ॥
इतः पूर्वं मया नोक्तं यस्य कस्यापि पार्वति ।
तद्वदामि तव स्नेहाच्छृणु मत्प्राणवल्लभे ॥ ४८ ॥

Glory of the Śrī-prāsāda-parā Mantra in the Form of Śiva-Śakti :

O Kuleśāni ! I am now telling You the Great Mantra. O Pārvati ! I have never before told it to anyone. Now, O Beloved of My Life, I am telling it only out of love, which please listen.

श्रीप्रासादपरामन्त्रमूर्ध्वाम्नायमधिष्ठितम् ।
आवयोः परमाकारं यो वेत्ति स स्वयं शिवः ॥ ४९ ॥

The Śrī-prāsāda-parā (i. e. Haṁsa Mantra)[1] is the Mantra presiding over the Ūrdhvāmnāya. This Mantra is the full form of Both of Us. One who knows it thus is Śiva Himself.

शिवादिक्रिमिपर्यन्तं प्राणिनां प्राणवर्त्मना ।
निश्वासोच्छ्वासरूतेण मन्त्रोऽयं वर्त्तते प्रिये ॥ ५० ॥

The whole World is inherent in this Prāsāda Mantra :

From Śiva to a Krimi (tiniest worm) all the organisms keep on repeating this Mantra in the form of Expiration and Inspiration of breath.

अनिलेन विना मेघो यथाकाशे न वेष्टते ।
पराप्रासादमन्त्रेण विना लोकस्तथा प्रिये ॥ ५१ ॥

Just as clouds do not stay in the sky without wind, so this world cannot exist without this Parā-prāsāda Mantra.

पराप्रासादमन्त्रेण स्यूतमेतच्चराचरम् ।
अभिन्नं तत्त्वतो देवि तालवृन्ते यथानिलः ॥ ५२ ॥
बीजेऽङ्कुरस्तिले तैलमग्नावुष्णं रवौ प्रभा ।
चन्द्रे ज्योत्सनाऽनलः काष्ठे पुष्पे गन्धे जले द्रवः ॥ ५३ ॥

---

1. In this Mantra the *Ha* stands for Śiva, the Puruṣa or the Male Principle; *Sa* stands for Śakti, the Prakṛti, or the Female Principle. Both together make creation and are so present in each form in creation. The outgoing breath, the expiration spells *Ha* and incoming breath, the inspiration spells *Sa*. This automatic repetition of Ha-Sa during the continuous movement of breathing of the Jīvas is called Ajapā Japa, i. e. Japa or repetition without effort. It is said that the number of times during one day and night one repeats this Haṁsaḥ Mantra is 21,600. Cf. "*Haṁkāreṇa bahiryāti saḥkāreṇa viśet punaḥ. Haṁse ti paramaṁ mantram Jīvo japati sarvadā*". Niruttar Tantra IV. 20. also Cf. Dhyānabindūpaniṣad ,61-64.

शब्दे चार्थः शिवे शक्तिः क्षीरे सर्पिः फले रुचिः ।
शर्करायाश्च माधुर्यं घनसारे च शीतलम् ॥ ५४ ॥
निग्रहानुग्रहो मन्त्रे प्रतिमायाश्च देवता ।
दर्पणे प्रतिबिम्बश्च समीरे चलनं यथा ।
पराप्रसादमन्त्रेऽपि प्रपञ्चोऽयं तथा स्थितः ॥ ५५ ॥

The whole mobile and immobile creation is pervaded by the Parā-prāsāda Mantra. Essentially the two are inseparable. Just like air in the fan, sprout in the seed, oil in the sesamum, heat in the fire, light in the Sun, moonlight in the moon, fire in the wood, fragrance in the flower, moisture in the water, meaning in the word, Śakti in Śiva, clarified butter in milk, taste in fruit, sweetness in sugar, cold in camphor, restraint and favour in the Mantra, Devatā in the Idol, reflection in the mirror and movement in the wind; so all the activity of this creation is situate in this *parā-prāsāda* Mantra.

वटबीजे यथा वृक्षः सूक्ष्मरूपेण तिष्ठति ॥
पराप्रासादमन्त्रेऽस्मिन् ब्रह्माण्डोऽपि तथा स्थितः ॥ ५६ ॥

Just as the huge tree exists in a subtle form in the Baṭa-seed (seed of Indian Fig-tree, Ficus Indica), similarly the whole universe exists in the *parā-prāsāda* Mantra.

सुपक्वेषु पदार्थेषु सुरसेषु कुलेश्वरि ।
लवणेन विना स्वादु यथा भोक्तुर्न जायते ॥ ५७ ॥
पराप्रासादमन्त्रेण ये वा मन्त्रा न सङ्गताः ।
ते फलं न प्रयच्छन्ति मन्त्रंशक्तिविवर्जिताः ॥ ५८ ॥

Mantras without the accompaniment of Parā-prāsāda are ineffective :

O Kuleśvari ! Just as excellently cooked and juicy things without salt are not felt tasty by one who eats them, so the Mantras that are not conjoined with this great Mantra do not yield fruit because thus they become devoid of their own potency.

श्रीप्रासादपरामन्त्रो गोपनीयः प्रयत्नतः ॥ ५९ ॥

This Śrī-prāsāda-parā Mantra should with efforts be kept a secret.

विचार्याहं पुराणार्थान् दर्शनाम्नायभेदजान् ।
असमान् वेदम्यहं मन्त्रान् शास्त्राणि विविधानि च ॥ ६० ॥

I know all the meanings of Purāṇas, Mantras and various Śāstras originating out of the distinctions of the Darśanāmnāyas.

सहस्राक्षादयो देवाः शास्त्रेषु विविधेषु च ।
भ्रमन्ति तेषु मूढास्ते तव मायाविमोहिताः ॥ ६१ ॥
जायन्ते च म्रियन्ते च संसारक्लेशभागिनः ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रं न गायन्तः कुलेश्वरि ।
न लभन्ते हि मोक्षं ते तव मायाविमोहिताः ६२ ॥

Bewildered by Your Māyā the fools and even the Sahasrākṣa (Indra) etc., Devatas wander in the maze of the varied Śāstras, and in the midst of pains of the world they repeatedly take birth and die; yet, O Kuleśāni they do not sing the Śrī-parā-prāsāda Mantra. Thus deluded by Your Māyā they do not obtain Emancipation.

मद्रूपे श्रीगुरौ यस्य दृढा भक्तिः प्रजायते ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रं स ज्ञात्वा परिमुच्यते ॥ ६३ ॥

One who has firm faith and devotion in a Guru who is My own Form, knowing the Śrī-prāsāda-parā Mantra attains Emancipation.

पूर्वजन्मसहस्रेषु शैवादिसमयोद्ययतान् ।
चतुराम्नायजान् मन्त्रान् गुर्वाज्ञां यो भजिष्यति ॥ ६४ ॥
स पापकञ्चुकान्मुक्तः शुद्धात्मा गुरुवत्सलः ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रं विजानाति न चान्यथा ॥ ६५ ॥

In hundreds of previous births abiding by the Śaiva etc., Dharmas and with the command of Guru who worships the Mantras of the four Āmnāyas, only he, freeing himself from the cloak of sins becomes pure in Soul, earns favour of his Guru, knows the Śrī-prāsāda-parā Mantra from him, none else.

सब्रह्मविष्णुरुद्राश्च शक्रादिसुरपुङ्गवाः ।
वसुरुद्रार्कदिक्पाला मनुचन्द्रादयः प्रिये ॥ ६६ ॥
मार्कण्डेयादिमुनयो वसिष्ठादिमुनीश्वराः : ।
सनकद्याश्च योगीशा जीवन्मुक्ताः शुकादयः ॥ ६७ ॥

यक्षकिन्नरगन्धर्वाः सिद्धविद्याधरादयः ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रप्रभवञ्चामितं फलम् ।
प्राप्य मन्त्रमिमं पुण्यं जपन्त्यद्यापि पार्वति ॥ ६८ ॥

Even the Gods and Sages also recite prāsāda-parā Mantra :

O Pārvati ! Brahmā, Viṣṇu, Rudra, and Śakra etc., superior Devas, Vasus, Rudrārka, Dikpālas, Manu, Moon etc., Markaṇḍeya and Vasiṣṭha etc. sages, Sanaka etc., released persons, and Yakṣas, Kinnaras, Gandharvas, Siddhas, Vidyādharas—all these obtaining this infinitely effective and fruit-giving Śrī-prāsāda-parā Mantra, recite it even today.

सामर्थ्यं पूज्यता विद्या तेजः सौख्यमरोगिता ।
राज्यं स्वर्गश्च मोक्षश्च पराप्रासादजापिनः ॥ ६९ ॥
ब्रह्मेन्द्ररुद्रविष्णूनामपि दूरायते पदम् ।
सर्वकर्मविहीनोऽपि पराप्रासादमन्त्रवित् ।
सुखेन यां गतिं याति न तां सर्वेऽपि धार्मिकाः ॥ ७० ॥

To him who recites the Parā-prāsāda Mantra come capacity, reverence, knowledge, lustre, happiness, freedom from disease, kingdom, heaven and liberation. He obtains a place higher than Brahmā, Indra, Rudra, and Viṣṇu. Though devoid of all rituals, yet if he takes to this Parā-prāsāda, he treks on a happy path which none of the followers of other Dharmas can hope of.

तस्य चिन्तामणिः कामधेनुः कल्पतरुर्गृहे ।
कुबेरः किङ्करः साक्षात् पराप्रासादजापिनः ॥ ७१ ॥

At the house of the reciter of parā-prāsāda reside Cintāmaṇi (a jewel which gives relief from all worries), Kāmadhenu (the Divine cow), Kalpataru (the Divine tree which fulfils all desires), and he is served even by Kubera himself.

यथा दिव्यमणि स्पर्शाल्लौहो भवति काञ्चनम् ।
पराप्रासादजापाच्च पशुः पशुः पशुपतिर्भवेत् ॥ ७२ ॥

Just as with a touch of the Divine Gem even iron becomes gold, so by the repetition of parā-prāsāda a *paśu* becomes the Lord of Paśus (Śiva).

श्रीप्रासादपरामन्त्रं यो विजानाति तत्त्वतः ।
स मां त्वाञ्च विजानाति चावयोरप्यतिप्रियः ॥ ७३ ॥

One who knows the Truth of Śrī-prāsāda-parā Mantra comes to know Mine and Your Truth, and becomes Our favourite.

पराप्रासादमन्त्रज्ञः श्वपचोऽपि हि पार्वति ।
देवतास्थापने शक्तः प्रतिमादौ न संशयः ॥ ७४ ॥

Man of the lowest class, if knows Parā-prāsāda Mantra can instal an Idol of a Devatā :

Even if the knower of the parā-prāsāda Mantra is of the lowest class he obtains the right to instal an Idol of a Devatā, there is no doubt about it.

मन्त्रमात्रन्तु यो वेत्ति पराप्रासादसंज्ञकम् ।
श्वपचोऽपि हि मुच्येत किं पुनस्तद्विधानवित् ॥ ७५ ॥

A Cāṇḍāla also, who knows even only the Mantra named parā-prāsāda, becomes liberated, then what to say about a person who knows the full rituals of this Mantra.

पराप्रासादमन्त्रज्ञो यत् करोति यदिच्छति ।
यद्ब्रूते तन्महेशानि तपो ध्यानं जपो भवेत् ॥ ७६ ॥

Whatever a knower of parā-prāsāda Mantra does, desires or speaks all that, O Maheśāni, becomes austerity, concentration and recitation.

दीक्षापूर्वं महेशानि पारम्पर्यसमन्वितम् ।
पराप्रासादमन्त्रं यो वेत्ति सोऽहं न संशयः ॥ ७७ ॥

Whoever, O Maheśāni, knows the parā-prāsāda Mantra loaded with traditions and received through Initiation, undoubtedly becomes Myself.

चराचरसमेतानि भुवनानि चतुर्दश ।
पराप्रासादमन्त्रज्ञदेहे तिष्ठन्ति नित्यशः ॥ ७८ ॥

All these fourteen worlds with all their mobile and immobile population remain always stationed in the body of the Knower of parā-prāsāda Mantra.

पराप्रासादमन्त्रज्ञो यत्र तिष्ठति भाविनि ।
दिव्यक्षेत्रं समुद्दिष्टं समन्ताद्दशयोजनम् ॥ ७९ ॥

Wherever the knower of parā-prāsāda Mantra resides, that place and all the places around it upto the distance of ten Yojanas (Indian measure of distance) are considered a Divine-area.

परप्रासादमन्त्रार्थतत्त्वज्ञं कुलनायिके ।
सुरासुराश्च वन्दन्ते किं पुनर्मानवादयः ॥ ८० ॥

O Kulanāyike ! Even Gods and Demons both worship the knower of Truth of Meaning of parā-prāsāda Mantra, then what to say of men.

पराप्रासादमन्त्रज्ञो यत्र तिष्ठति पार्वति ।
सिद्धक्षेत्रं मदीयं वा मुनिर्देवगणैः सह ॥ ८१ ॥

O Pārvati ! Wehrever resides the knower of parā-prasāda Mantra, that place is considered by the Sages and Gods as My Siddha place.

शैव वैष्णवदौर्गार्कगाणपत्येन्दुसम्भवान् ।
सर्वमन्त्रान् स जानाति पराप्रासादमन्त्रवित ॥ ८२ ॥

Knower of parā-prāsāda Mantra has the Knowledge of all the Śaiva, etc., Mantras :

The Knower of parā-prāsāda Mantra knows all the Śaiva, Vaiṣṇava, Śākta, Saura, Gāṇapatya and Cāndra Mantras.

श्रीप्रासादपरामन्त्रो जिह्वाग्रे यस्य वर्त्तते ।
तस्य दर्शनमात्रेण श्वपचोऽपि विमुच्यते ॥ ८३ ॥

Prāsāda-parā Mantra is bestower of all Fruits :

On whose tip of the tongue resides the Śrī-prāsāda-parā Mantra, his mere sight liberates even the lowest class of people.

ब्राह्मणो वाऽन्त्यजो वापि शुचिर्वाप्यशुचिः प्रिये ।
पराप्रासादजापी यः स मुक्तो नात्र संशयः ॥ ८४ ॥

Whether a Brāhmin or an untouchable, whether pure or impure, all are liberated by the recitation of Parā-prāsāda.

गच्छतस्तिष्ठतो वापि जाग्रतः स्वपतोऽपि वा ।
पराप्रासादमन्त्रोऽयं देवेशि न च निष्फलः ॥ ८५ ॥

Whether this parā-prāsāda Mantra is recited while walking, standing, waking, or dreaming, O Deveśi ! it is never Fruitless.

चिरेणैकैकफलदा मन्त्राः सन्ति सहस्रशः ॥ ।
कुलेशि मन्त्रराजोऽयं शीघ्रं सर्वफलप्रदः ॥ ८६ ॥

Each of the thousands of popular Mantras bestow only one fruit and that too, after a considerable lapse of time; but O Kuleśi ! this King of Mantras very soon provides all the Fruits.

पराप्रासादमन्त्रोऽयं सर्वमन्त्रोत्तमोत्तमः ।
ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि भजतां कामदो मनुः ॥ ८७ ॥

This parā-prāsāda Mantra is best among all Mantras. Whether recited with full knowledge or even without knowledge this Mantra always provides desired Fruits.

शचीन्द्रौ रोहिणीचन्द्रौ स्वाहाग्नी च प्रभारवी ।
लक्ष्मीनारायणौ वाणीधातारौ रात्रिवासरौ ॥ ८८ ॥

अग्नीषोमौ बिन्दुनादौ देवि प्रकृतिपूरुषौ ।
आधाराधेयनामानौ भोगमोक्षौ कुलेश्वरि ॥ ८९ ॥

प्राणापानौ च वागर्थौ प्रिये विधिनिषेधकौ ।
सुखदुःखादि यद् द्वन्द्वं दृश्यते श्रूयते मया ।
सर्वलोकेषु तत् सर्वमावामेव न संशयः ॥ ९० ॥
पुंस्त्रीरूपाणि सर्वाणि चावयोरंशकानि हि ।

Śacī-Indra, etc., duals are all Forms of Śakti-Śiva :

Śaci and Indra, Rohiṇī and Candra, Svāhā and Agni, Prabhā (light) and Sun, Lakṣmī and Nārāyāṇa (Viṣṇu), Vāṇī (Goddess Sarasvatī) and Dhātā (Brahmā), Night and Day, Agni and Soma, Bindu and Nāda, Prakṛti and Puruṣa, Support and Supported, Enjoyment (Bhoga) and Emancipation (Mokṣa), Prāṇa and Apāna (two major vital breaths), Word and Meaning. Injunction and Prohibition, Happiness and Misery, all these manifestations that are seen and heard in the world in pairs, are, O Kuleśvari ! representations of Our own Dual Form; there is no doubt about it. All the Male and Female forms are emanations of Our (Śiva-Śakti) own portions.

परप्रासादमन्त्रोऽयं तस्मात् सर्वात्मको भवेत् ॥ ९१ ॥

Parā-prāsāda Mantra is Unity of all Forms :
This parā-prāsāda Mantra is a unity of all Forms :

अरूपं भावनागम्यं परं ब्रह्म कुलेश्वरि ।
निष्कलं निर्मलं नित्यं निर्गुणं व्योमसन्निभम् ॥ ९२ ॥
अनन्तमव्ययं तत्त्वं मनोवाचामगोचरम् ।
पाराप्रासादमन्त्रार्थसन्धानात् सम्प्रकाशते ॥ ९३ ॥

O Kuleśvari ! This (parā-prāsāda Mantra) is Formless, known only through Feeling of Faith. It is Paraṁ Brahman, devoid of all Parts, Blotless, Eternal, Attributeless, like Ether, Infinite, Imperishable, and Truth beyond Mind and Speech. The meaning of this parā-prāsāda shines forth only through Concentration.

तस्मान्मन्त्रमिदं देवि पराप्रासादसंज्ञकम् ।
परतत्त्वस्वरूपत्वात् सच्चिदानन्दलक्षणात् ॥ ९४ ॥

Therefore, O Devi ! This Mantra is named parā-prāsāda and it is the Form of Supreme Reality. *Sat*, *Cit*, and *Ānanda* are its mark.

शिवशक्तिमयत्वाच्च भुक्तिमुक्तिप्रदानतः ।
सकर्मापि च निष्कर्म सगुणञ्चापि निर्गुणम् ॥ ९५ ॥

This is pervaded with Śiva-Śakti and provides both Enjoyment and Emancipation. Being full of actions, it is devoid of actions; being full of attributes it is attributeless.

श्रीप्रासादपरामन्त्रं सर्वमन्त्रशिरोमणि ।
जपन् भुक्तिञ्च मुक्तिञ्च लभते नात्र संशयः ॥ ९६ ॥

This Śrī-prāsāda-parā Mantra is the Crest Jewel of all Mantras. One who recites it, undoubtedly obtains both Enjoyment and Emancipation.

बहुनात्र किमुक्तेन सर्वसारं शृणु प्रिये ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रसमं मन्त्रं न विद्यते ॥ ९७ ॥
इदमेव परं ज्ञानमिदमेव परं तपः ।
इदमेव परं ध्यानमिदमेव परार्चनम् ॥ ९८ ॥

इदमेव परा दीक्षा इदमेव परो जपः ।
इदमेव परं तत्त्वमिदमेव परं व्रतम् ॥ ९९ ॥
इदमेव परो यज्ञ इदमेव परात् परम् ।
इदमेव परं श्रेय इदमेव परं फलम् ॥ १०० ॥
इदमेव परं ब्रह्म इदमेव परा गतिः ।
इदमेव परं गुह्यं सत्यं सत्यं न संशयः ।
इति मत्वा मनुवरं तन्निष्ठः स्यात् सदा प्रिये ॥ १०१ ॥

Eulogy of Śrī-prāsāda-parā Mantra :

What is the use of saying much. Listen, O My Beloved ! the Essence of everything. There is no Mantra equal to Śrī-prāsāda-parā Mantra. This is the Supreme Knowledge, this is supreme Austerity, this is supreme Concentration, this is supreme Worship, this is supreme Initiation, this is supreme Recitation (*Japa*), this is supreme Truth, this is supreme Observance (*Vrata*). this is supreme Sacrifice, this is supreme Beyond, this is supreme Blessedness; this is supreme Fruit, this is supreme Brahman, this is supreme Goal, this is supreme Mystery, indubitably the Truth of Truths. Knowing it thus men should always remain dedicated to it.

आमोक्तेन विधिना क्रमपूजापुरःसरम् ।
श्रीप्रसादपरामन्त्रं शतमष्टोत्तरं जपेत् ।
मुच्यते ब्राह्महत्यादिमहापापैश्च पञ्चभिः ॥ १०२ ॥

Method of Recitation of Śrī-prāsāda-parā Mantra :

Following the method laid down by the Āgamas, and beginning with the prescribed way of worship one should recite this Śrī-prāsāda-parā Mantra one hundred and eight times. This provides liberation from five great sins including Brahmanicide, etc.

द्विशतं यो जपेद्देवि श्रीप्रासादपरामनुम् ।
चतुरशीतिलक्षांशाधारगाचरितैरपि ॥ १०३ ॥
स्वयोनिजाङ्गचरितैरसंख्यजननार्जितैः ।
वार्द्धके यौवने बाल्ये जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ॥ १०४ ॥
कर्मणा मनसा वाचा ज्ञानाज्ञानकृतैरपि ।

महापातकसङ्घैश्च ह्युपपातककोटिभिः ।
मुच्यते नात्र सन्देहः सत्यमेतद्वरानने ॥ १०५ ॥

One who recites it two hundred times, becomes liberated from all the group of sins whether done by mind, action or speech either advertently or inadvertently during the childhood, youth, oldage; during waking, sleeping, and dreaming states of all the previous births in the 84,00,000 of species. O Varānane ! there is no doubt about it.

त्रिशतं यो जपेद्देवि श्रीप्रासादपरामनुम् ।
सर्वक्रतुषु यत् पुण्यं सर्वदानेषु यत् फलम् ॥ १०६ ॥
सर्वव्रतेषु यत् पुण्यं सर्वतीर्थेषु यत् फलम् ।
तत् फलं लभते देवि नात्र कार्या विचारणा ॥ १०७ ॥

One who recites it three hundred times obtains the merits of nll kinds of sacrifices, fruits of all kinds of charities, merits of all Vratas and fruits of all sacred places. That he gets all these is true and there is no reason for a second thought about it.

चतुःशतं जपेद् यस्तु श्रीप्रासादपरामनुम् ।
सदा तस्य गृहद्वारे ह्यणिमाद्यष्टसिद्धयः ।
सेवन्ते नात्र सन्देहः सर्वसिद्धिसमन्विताः ॥ १०८ ॥
यद् यन्मनोऽभिलषितं तत्तत् प्राप्नोत्यसंशयः ।
धर्मार्थकाममोक्षाश्च साक्षात्तस्य करे स्थिताः ॥ १०९ ॥
सालोक्यप्रमुखां देवि लभेन्मुक्तिं चतुर्विधाम् ।
सत्यमेतन्न सन्देहः साधकः कुलनायिके ॥ ११० ॥

When one recites Śrī-prāsāda-parā Mantra four hundred times then at the door of his house all the eight Aṇimā etc., Attainments along with all other Attainments always stand in waiting. There should be no doubt about it. Whatever desires he has are all indubitably fulfilled. The Dharma, Artha, Kama, and Mokṣa (four aims of normal Hindu life) are placed, as it were, in his hand and he obtains Sālokya (Śiva's world) etc., four kinds of Emancipations. O Kulanāyike ! This is really true for such a Sādhaka.

जपेत् पञ्चशतं यस्तु श्रीप्रासादपरामनुम् ।
तत्फलं नैव शक्नोमि कथितुं कुलनायिके ॥ १११ ॥

O Kulanāyike ! It is beyond My power to describe the fruits received by one who recites the Sri-prāsāda-parā Mantra five hundred times.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वावस्थासु सर्वदा ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रं जपेद् भुक्तिविमुक्तये । ॥ ११२ ॥

Srī-prāsāda-parā Mantra provides both Enjoyment and Emancipation :

Therefore, in order to obtain Emancipation, one should with all his efforts, in all conditions and always recite the Srī-prāsāda-parā Mantra.

नास्ति गुर्वधिकं तत्त्वं न शिवाधिकदैवतम् ।
न हि वेदाधिका विद्या न कौलसमदर्शनम् ॥ ११३ ॥
न कुलादधिकं ज्ञानं न ज्ञानदधिकं सुखम् ।
नाष्टाङ्गादधिका पूजा न हि मोक्षाधिकं फलम् ।
इदं सत्यमिदं सत्यं सत्यं सत्यं न संशयः ॥ ११४ ॥

There is no Truth higher than the Guru; there is no Devatā greater than Śiva; there is no science greater than Veda; there is no philosophy equal to Kaula; no knowledge greater than Kula; no happiness greater than Knowledge; no worship greater than Aṣṭāṅga worship; and no Fruit greater than Enancipation. This is the Truth, the sole Truth, the Truth indubitable.

श्रीप्रासादपरान्त्रमाहात्म्यमिह वर्णितुम् ।
न शक्नोमि वरारोहे कल्पकोटिशतैरपि ॥ ११५ ॥

I cannot describe, O Varārohe ! the glory of Srī-prāsāda-parā Mantra even in a hundred million Kalpas.

गिरौ सर्षपमात्रन्तु सागरे वालुका यथा ।
तथा च मन्त्रमाहात्म्यं किञ्चित्ते कथितं मया ॥ ११६ ॥

However, , as far as mustard may give an idea of the mountain or a sand particle may give an idea of the ocean that far I have told You the Glory of this Mantra.

ऊर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यं श्रीप्रासादपरामनोः ।
इति ते कथितं देवि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ ११७ ॥

Thus I have described to You, O Devi ! the Srī-prāsāda-parā Mantra and the Urdhvāmnāya. Now what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे श्री प्रासादपरा-
मन्त्रकथनं नाम तृतीय उल्लासः ॥

चतुर्थ उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि श्रीप्रासादपरामनुम् ।
मन्त्रराजं वदेशान न्यासध्यानादिभिः सह ॥ १ ॥

Śrī Devi said :

O Īśāna ! I want to hear about the Śrī-prāsāda-parā Mantra. Kindly tell Me about that King of Mantras along with its Nyāsa and Dhyāna.

श्रीईश्वर उवाच ॥

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण शिवाकारः प्रजायते ॥ २ ॥

Śrī Īśvara said :

Listen, O Devi ! I am telling you what You have asked. By merely hearing it one becomes like Śiva.

इतः पूर्वं मया नोक्तो मन्त्रोऽयं यस्य कस्यचित् ।
तव स्नेहाद्वदाम्यद्य शृणु मत्प्राणवल्लभे ॥ ३ ॥

I have never told this Mantra to anyone prior to this moment. Out of My love for You I will now tell it. O Beloved of My life, listen.

अनन्तचन्द्रभुवनमिन्दुबिन्दुयुगान्वितः ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः ॥ ४ ॥
पराप्रासादमन्त्रस्तु सादिरुक्तः कुलेश्वरि ।

Extrication of the Śrī-prāsāda-parā Mantra :

Ananta Candra is Nāda-Bindu (ँ), Bhuvana is Aukāra (ौ), Bindu is Hakāra (ह) and Bindu Yuga is Sakāra (स). Thus the Śrī-prāsāda-parā Mantra is Hsauṁ (हसौं). It is the bostower of both Enjoyment and Emancipation. O Kule-

śvarī ! The prāsāda-parā Mantra is said to begin with Sa, that is, it is Shauṁ (स्हौं).

प्रकाशानन्दरूपत्वात् प्रत्यक्षफलदानतः ॥ ५ ॥
प्रसन्नचित्तवश्यत्वात् प्रसिद्धार्थनिरूपणात् ।
प्राक्तनाघप्रशमनात् प्रपन्नार्त्तिविनाशनात् ।
प्रसादकरणाच्छीघ्रं प्रासादमनुरीरितः ॥ ६ ॥

Word-meaning of Prāsāda Mantra :

Being of the form of Prakāśānanda (Bliss of Light), due to yielding direct Fruits, being captivated by a pleasant mind, due to explaining the famous meaning, due to pacifying the former sins, due to destroying the pains of those who resort to it, and being pleased very soon, this Mantra has been called Prāsāda.

परतत्त्वस्वरूपत्वात् परमात्मप्रकाशनात् ।
परमानन्दजननात् परधर्मनिदर्शनात् ॥ ७ ॥
परोक्षफलदानाच्च परमैश्वर्यकारणात् ।
परत्वात् सर्वमन्त्राणां परामन्त्र इतीरितः ॥ ८
कुलमन्त्रमिदं देवि न्यासं शृणु वदामि ते ।

Being of the form of Truth Beyond, due to throwing light on the Self Beyond, due to providing the Bliss Beyond, due to expounding the Dharma Beyond, due to providing Fruits Beyond, being the cause of Affluence Beyond, and being Beyond comparison with other Mantras, this has been called Parā (Beyond) Mantra. This is the Kula Mantra. Now listen to its Nyāsa.

आदौ प्रातः समुत्थाय गुरुदेवानुचिन्तनम् ॥ ९ ॥
कन्दमूले मनः कृत्वा कुर्याद्विण्मूत्रमोचनम् ।
शौचास्यशोधनं स्नानं सन्ध्यातर्पणमाचरेत् ॥ १० ॥
एकान्ते द्वारयजनं विघ्नत्रयनिवारणम् ।
पूजास्थानप्रवेशश्च तथासनोपवेशनम् ॥ ११ ॥

Delineation of Duties prior to Nyāsa :

First of all, rising in the morning one should concentrate upon the Guru. Then, after remembering the Kula-Mantra,

one should relieve himself of the nature's call etc. After that, washing of the mouth, bathing, morning prayer and presentation of libations of water should be done. Thereafter, performing the door-worship in an isolated manner and driving away all the three obstacles (Daivika, atmospheric and terrestrial) one should enter into the place of worship and occupy the proper seat.

देवीपूजागृहध्यानं शिवादिगुरुवन्दनम् ।
आसनं गणपक्षेत्रपालवन्दनमीश्वरि ॥ १२ ॥

Then, O Īśvarī ! the Sādhaka should concentrate on the house of Devi's worship, submit prayers to Śiva and Guru, purify the Seat, and pray to Gaṇapati and Kṣetrapālas.

पादुकास्मरणञ्चैव दिननाथार्चनं प्रिये ।
कराङ्गशोधनं प्राणायामः स्वब्रह्मरन्ध्रके ॥ १३ ॥

Thereafter, O Beloved ! Remembering the Guru-pādukā-mantra and worshipping the Dina-nātha (Sun), one should purify his hands and body, and then devoting his mind to the Brahmarandhra perform Prāṇāyāma.

दिग्बन्धनञ्चाङ्गयुग्म विधियुक्ताश्च मातृकाम् ।
दशप्रकारभूताख्यां लिपिं कमठसंज्ञकाम् ॥ १४ ॥

After Digbandha two Aṅga-nyāsas, ten Mātṛkā-nyāsas (1. Antra-mātṛkā-nyāsa; 2-4. the three Bahir-mātṛkā-nyāsas, i. e. nyāsa of Sṛṣṭi, Sthiti and Saṁhāra; 5. Kalā-mātṛkā; 6. Srikaṇṭha-māṭrakā; 7. Keśava-mātṛkā; 8. Lajjā bīja-mātṛkā; 9. Ramābīja-mātṛkā and 10. Kāma bīja-mātṛkā Nyāsas) should be performed. After that the Rsi etc. Nyāsa of the Sri-parā-prāsāda Mantra should be performed.

ऋषिरस्य परः शम्भुश्छन्दश्चाव्यक्तपूर्विका ।
गायत्री देवता चात्र सर्वमन्त्रेश्वरी परा ॥ १५ ॥
दीर्घत्रययुतं मूलं बीजं शक्तिश्च कीलकम् ।
षड्दीर्घयुक्तमूलबीजेन षडङ्गानि च पार्वति ॥ १६ ॥

Rṣyādi-nyāsa of Srī-parā-prāsāda Mantra :

O Pārvati ! Ṛṣi of this Mantra is Para-Śambhu, Chanda is Avyaktā-Gāyatrī, Devatā is Sarva-mantreśvarī Parā, Bīja,

Śakti and Kīlaka are Mūla bījas with three long Svaras, i. e. Bīja : Hsaṁ Shaṁ; Śakti : Hsīm Shīm; Kīlaka : Hsūṁ Shūṁ. Thereafter, Ṣadaṅga-nyāsa should be performed with the Mūla bījas with long Svaras.

विनियोग : ॐ अस्य श्रीपरा-प्रासादमन्त्रस्य परशम्भुः ऋषिः, अव्यक्ता गायत्री छन्दः, सर्वमन्त्रेश्वरी-परादेवता, ह्सां स्हां बीजं, ह्सीं स्हीं शक्तिः, ह्सूं स्हूं कीलकं, सर्वमन्त्रेश्वरी-परा-देवता-प्रसाद-सिद्धयर्थे विनियोगः ।

ऋष्यादि-न्यास : पर शम्भु ऋषये नमः शिरसि । अव्यक्ता-गायत्री छन्दसे नमः मुखे । सर्वमन्त्रेश्वरी-परा-देवतायै नमः हृदि । ह्सां स्हां बीजाय नमः गुह्ये । ह्सीं स्हीं शक्तये नमः नाभौ । ह्सूं स्हूं कीलकाय नमः लिङ्गे । सर्वमन्त्रेश्वरी-परा-देवता-प्रसाद-सिद्धयर्थे विनियोगाय नमः पादयोः ।

कर-न्यास : ह्सां स्हां अंगुष्ठाभ्यां नमः । ह्सीं स्हीं तर्जनीभ्यां नमः । ह्सूं स्हूं मध्यमाभ्यां नमः । ह्सैं स्हैं अनामिकाभ्यां नमः । ह्सौं स्हौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः । ह्सः स्हः कर-तल-कर-पृष्ठाभ्यां नमः ।

षडङ्ग-न्यास : ह्सां स्हां हृदयाय नमः । ह्सीं स्हीं शिरसे स्वाहा । ह्सूं स्हूं शिखायै वषट् । ह्सैं स्हैं कवचाय हुं । ह्सौं स्हौं नेत्र-त्रयाय वौषट् । ह्सः स्हः अस्त्राय फट् ।

ईशतत्पुरुषाघोरसद्योजातात्मनस्तथा ।
पञ्चाङ्गुलिषु विन्यस्य मूर्त्तिं वक्त्रेषु विन्यसेत् ॥ १७ ॥
पञ्चसु ब्रह्मणि तथैवाङ्गविन्यासमाचरेत् ।
आधारशक्तिमारभ्य पीठमन्त्रान्तमम्बिके ॥ १८ ॥
अल्पषोढां कुलेशानि कुर्यात् पूर्वोक्तवर्त्मना ।

Alpa Ṣodhā-nyāsa :

O Ambikā ! Nyāsa with the five fingers should be perfomed for Īśāna, Tatpuruṣa, Aghora, Sadyojāta and Ātmā. Similarly Nyasa should respectively be performed in the Mūrdhā, Mukha, Hṛdaya, Guhya and pāda-deśa respectively with the five fingers beginning with the thumb. These Nyāsas should begin with the Ādhāra-śakti and end with the Pīṭha-Mantra. Thus O Kuleśāni ! one should perform the Alpa-ṣodhā-nyāsa.

The whole process should be as follows :

मूर्ति-न्यास : ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौं स्हौं हों ईशानाय नमः–अंगुष्ठयोः । ॐ-६ हें तत्पुरुषाय नमः–तर्जन्योः । ॐ–६ हुं अघोराय नमः–मध्यमयोः । ॐ-६ हिं वामदेवाय नमः–अनामिकयो । ॐ–६ हं सद्योजाताय नमः–कनिष्ठकयोः ।

Similarly one should perform Nyāsa in Mūrdhā, Mukha, Hṛdaya, Guhya and Pādadeśa also, with thumb and other fingers.

Thereafter in the same order Nyāsa should be performed in the Ūrdhva, Prāk, Dakṣiṇa, Udīcya, and Paścim faces with the thumb and other fingers.

After that Ṣaḍaṅga Nyāsa should be performed with Hsāṁ Hsīṁ etc., and then with Shāṁ Shīṁ etc.

Then Ṣaḍaṅga Nyāsa in the following manner should be performed.

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौं स्हौं सर्वज्ञाय नमः–अंगुष्ठयोः। ॐ–६ अमृते तेजोमालिनि नित्य-तृप्ताय नमः तर्जन्योः । ॐ-६ ब्रह्म-शिरसे स्वाहा ज्वलित-शिखि शिखा-यानादि-बोधाय नमः मध्यमयोः। ॐ-६ वज्रिणे वज्रहस्ताय स्वतन्त्राय नमः अनामिकयोः। ॐ-६ सौं वौं हौं नित्यमलुप्तशक्तये नमः कनिष्ठकयोः । ॐ-६ श्रीं श्लीं पशुं हुं फट् यित्यमनन्तशक्तये नमः करतलयोः।

In the same order Nyāsa should be performed in the Hṛdaya etc., six organs. Now Nyāsa for the fortyeight Kalās should be performed putting Auṁ before each Mantra. First, the Nyāsa should be performed with the thumb and bound fist :

ॐ ईशानः सर्व-विद्यानां शशिन्यै नमः ऊर्ध्व-वक्त्रे। ईश्वरः सर्व-भूतानां अङ्गदायै नमः पूर्व-वक्त्रे। ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मेष्टदायै नमः दक्ष-वक्त्रे। ब्रह्मा शिवो मे अस्तु मरीच्यै नमः उत्तर-वक्त्रे। सदाशिवोम् अंशुमालिन्यै नमः पश्चिम-वक्त्रे।

Now the Nyāsa should be performed with thumb and first finger joined together.

तत्पुरुषाय विद्महे शान्त्यै नमः पूर्व-वक्त्राधः। महादेवाय धीमहि विद्यायै नमः दक्षिण-वक्त्राधः। तन्नो रुद्रः प्रतिष्ठायै नमः उत्तर-वक्त्राधः। प्रचोदयात् निवृत्यै नमः पश्चिम-वक्त्राधः।

Nyāsas to be performed with thumb and middle finger joined together :

अघोरेभ्यः तमायै नमः हृदि। अथ घोरेभ्यो मोहायै नमः ग्रीवायां। घोर-क्षमायै नमः दक्षांसे। घोरतरेभ्यो निद्रायै नमः वामांसे। सर्वतः शर्वव्याध्यै

नमः नाभौ । सर्वेभ्यो मृत्यवे नमः कुक्षौ । नमस्ते अस्तु क्षुधायै नमः पृष्ठे । रुद्ररूपेभ्यः तृष्णायै नमः वक्षसि ।

Nyāsa to be performed with thumb and ring finger joined together :

वामदेवाय नमो रजायै नमः गुह्ये । ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रक्षायै नमः लिङ्गे । रुद्राय नमो रत्यै नमः दक्षोरौ । कालाय नमो मालिन्यै नमः वामोरौ । कल-विकरणाय नमः काम्यायै नमः दक्ष-जानुनि । विकरणाय नमः शशिन्यै नमः वाम-जानुनि । बल-विकरणाय नमः क्रियायै नमः दक्ष-जंघायां । विकरणाय नमः वृद्ध्यै नमः वाम-जंघाया । बलाय नमः स्थिरायै नमः दक्ष-स्फिचि । बल-प्रमथनाय नमः रात्र्यै नमः वाम-स्फिचि । सर्व-भूत-दमनाय नमो भ्रामिण्यै नमः कट्यां । मनोन्मनाय नमः मोहिन्यै नमः दक्ष-पार्श्वे । उन्मनाय नमो जरायै नमः वाम-पार्श्वे ।

Nyāsa should be performed with thumb and little finger joined together :

सद्योजातं प्रपद्यामि सिद्ध्यै नमः दक्ष-पाद-तले । सद्योजाताय वै नमः ऋद्ध्यै नमः वाम-पाद-तले । भवे लक्ष्म्यै नमः दक्ष-हस्त-तले । भवे धृत्यै नमः वाम-हस्त-तले । नातिभवे मेधायै नमः नासिकायां । भवस्व माम् प्रज्ञायै नमः शिरसि । ॐ भव-प्रभायै नमः दक्ष-बाहौ । उद्भवाय नमः सुधायै नमः वाम-बाहौ ।

महाषोढाह्वयं न्यासं ततः कुर्यात् समाहितः ।
वक्ष्यमाणेन विधिना देवताभावसिद्धये ॥ १९ ॥
यस्य कस्यापि नवोक्तं तव स्नेहाद्वदाम्यहम् ।
प्रपञ्चो भुवनं मूर्तिर्मन्त्रदैवतमातरः ।
महाषोढाह्वयो न्यासः सर्वन्यासोत्तमोत्तमः ॥ २० ॥

Māha-ṣodhā-nyāsa :

Now for the Siddhi of the Devatā-bhāva one should perform according to rules the Mahā-ṣodhā-nyāsa. This Nyāsa should not be told to any and everyone. I am telling to You out of My love for You. This Nyāsa should be performed with respect of 1. Prapañca ; 2. Bhuvana; 3. Mūrti; 4. Mantra; 5. Daivata; and 6. Mātṛkā. Related to these, these Mahā ṣodhā-nyāsa is the best of all the Nyāsas.

तत्रादौ परमेशानि प्रपञ्चन्यास उच्यते ।
प्रपञ्चद्वीपजलधिगिरिपत्तनपीठकाः ॥ २१ ॥
क्षेत्रं वनाश्रमगुहानदीचत्वरकोद्भिदः ।
स्वेदाण्डजजरायुजा इत्युक्तास्ते हि षोडश ॥ २२ ॥
श्रीर्माया कमला विष्णुवल्लभा पद्मधारिणी ।
समुद्रतनया लोकमाता कमलवासिनी ॥ २३ ॥
इन्दिरा मा रमा पद्मा तथा नारायणप्रिया ।
सिद्धलक्ष्मी राजलक्ष्मीर्महालक्ष्मीरितीरिताः ।
शक्तयस्तु प्रपञ्चानां स्वराणामधिदेवताः ॥ २४ ॥

Prapañca Nyāsa

O Parameśāni ! First of all I am telling You the Prapañca Nyāsa, which should be performed for Śrī, Māyā, Kamalā-Vāṣṇuvallabhā, Padma-dhāriṇī, Samudra-tanayā, Loka-mātā, Kamala-vāsinī, Indira, Māyā, Ramā, Padmā, Nārāyaṇa-priyā, Siddha-Lakṣmī, Rāja-Lakṣmī and Mahā-Lakṣmī respectively in the froms of Prpañca, Dvīpa , Jaladhi, Giri, Pattana, Pīṭha, Kṣetra, Vana, Āśrama, Guhā, Nadī, Gahvara, Udbhija, Svedaja, Aṇḍaja, and Jarāyuj. These Śaktis are the presiding Deities of the Svaras in the Prapañca Nyāsa.

In the beginning of each of the following Mantra ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौं and at the end of each स्हौं श्रीं ह्रीं ऐं ॐ should invariably be added.

अं प्रपञ्च-रूपायै श्रियै नमः शिरसि । आं द्वीपरूपायै मायायै नमः मुख-वृत्ते । इं जलधिरूपायै कमलायै नमः दक्ष-नेत्रे । ई गिरिरूपायै विष्णुबल्लभायै नमः वाम-नेत्रे । उं पत्तन-रूपायै पद्मधारिण्यै नमः दक्ष-कर्णे । ऊं पीठरूपायै समुद्रतनयायै नमः वाम-कर्णे । ऋं क्षेत्र-रूपायै-लोक-मात्रे नमः दक्ष-नासा-पुटे । ॠं बनरूपायै कमलबासिन्यै नमः वाम-नासा-पुटे । ऌं आश्रमरूपायै इन्दि-रायै नमः दक्ष-गण्डे । ॡं गुहारूपायै मायायै नमः वाम-गण्डे । एं नदी-रूपायै रमायै नमः ऊर्ध्वोष्ठे । ऐं चत्वर-रूपायै पद्मायै नमः अधरोष्ठे । ओं उद्भिज-रूपायै नारायण-प्रियायै नमः उर्ध्व-दन्त-पंक्तौ । औं स्वेदज-रूपाये सिद्धि-लक्ष्म्यै नमः अधो-दन्त-पंक्तौ । अं अंडजरूपायै रालक्ष्म्यै नमः जिह्वा-मूले । अः जरायुजरूपायै महालक्ष्म्यै नमः जिह्वाधः ।

लवस्त्रुटिः कला काष्ठा निमेषः श्वास एव हि ।
घटिका च मुहूर्त्तश्च प्रहरो दिवसस्तथा ॥ २५ ॥

सन्ध्या रात्रिस्तिथिश्चैव वारो नक्षत्रमेव च ।
योगश्च करणं पक्षौ मासो राशिर्ऋतुस्तथा ॥ २६ ॥
अयनं वत्सरयुगप्रलयाः पञ्चविंशतिः ।
एतेषां स्थननियमो हृदयान्तः समीरितः ॥ २७
आर्योमा चण्डिका दुर्गा शिवाऽपर्णाऽम्बिका सती ।
ईश्वरी शाम्भवीशानी पार्वती सर्वमङ्गला ॥ २८ ॥
दाक्षायणी हैमवती महामाया महेश्वरी ।
मृडानी चैव रुद्राणी सर्वाणी परमेश्वरी ॥ २९ ॥
काली कात्यायनी गौरी भवानीति समीरिता ।
शक्तयः स्युर्लवादीनां स्पर्शानामधिदेवताः ।
एतासां स्थाननियमो हृदयान्तः समीरितः ॥ ३० ॥

The Nyāsa in the different parts of the body should be performed with the consonants Ka to Ma. Here the Presiding Deities Ārya, Umā, Caṇḍikā, Durgā, Śivā, Aparṇā, Ambikā, Satī, Īśvarī, Śāmbhavī, Īśānī, Pārvatī, Sarvamaṅgalā, Dākṣāyaṇī, Mahāmāyā, Maheśvarī, Mṛḍaṇī. Rudrāṇī, Sarvāṇī, Parameśvarī, Kālī, Kātyāyanī, Gaurī, and Bhavānī in the forms of Lava, Truṭi, Kalā, Kāṣthā Nimeṣa, Śvāsa, Ghaṭikā, Muhūrta, Prahara, Divasa, Sndhyā. Rātri, Tithi, Vāra, Nakṣatra, Yoga, Karaṇa, Pakṣa, Māsa, Rāṣi, Ṛtu, Ayana, Vatsara, Yuga, and Pralaya respectively. These are twentyfive in number. There Nyāsa should be perfomed according to the rules, from Dakṣa-bāhu-mūla to Hṛdaya.

कं लवरूपायै आर्यायै नमः वक्ष-बाहु-मूले । खं त्रुटिरूपायै उमायै नमः दक्ष-कूर्परे । गं कलारूपायै चण्डिकायै नमः दक्ष-मणि-बन्धे । घं काष्ठा-रूपायै दुर्गायै नमः दक्षांगुलि-मूले । ङं निमेष-रूपायै शिवायै नमः दक्षांगुल्यग्रे ।

चं श्वास-रूपायै अपर्णायै नमः वाम-बाहु-मूले । छं घटिका-रूपायै अम्बिकायै नमः वाम-कूर्परे । जं मुहूर्त-रूपायै सत्यै नमः वाम-मणि-बन्धे । झं प्रहर-रूपायै ईश्वर्यै नमः वामांगुलि-मूले । ञं दिवस-रूपायै शाम्भव्यै नमः वामांगुल्यग्रे ।

टं सन्ध्या-रूपायै ईशान्यै नमः दक्ष-पाद-मूले । ठं रात्रि-रूपायै पार्वत्यै नमः दक्ष-जंघायाम् । डं तिथि-रूपायै सर्व-मङ्गलायै नमः दक्ष-गुल्फे । ढं वार-रूपायै

दाक्षायण्यै नमः दक्ष-पादांगुलि-मूले। णं नक्षत्र-रूपायै हैमवत्यै नमः दक्ष-पादांगुल्यग्रे।

तं योगरूपायै महामायायै नमः वाम-पाद-मूले। थं करणरूपायै माहेश्वर्यै नमः वाम-जंघायाम्। दं पक्षरूपायै मृडान्यै नमः वाम-गुल्फे। धं मासरूपायै रुद्राण्यै नमः वाम-पादांगुलि-मूले। नं राशि-रूपायै शर्वाण्यै नमः वामपादांगुल्यग्रे।

पं ऋतु-रूपायै परमेश्वर्यै नमः दक्ष-कुक्षौ। फं अयन-रूपायै काल्यै नमः वाम-कुक्षौ। बं वत्सर-रूपायै कात्यायन्यै नमः पृष्ठ-वंशे। भं युग-रूपायै गौर्यै नमः नाभौ। मं प्रलय-रूपायै भवान्यै नमः हृदये।

पञ्चभूतानि तन्मात्रं ज्ञानकर्मेन्द्रियाणि च।
गुणान्तःकरणावस्था ध्यायेद्दोषान् दशानिलान्॥ ३१॥
ब्राह्मी वागीश्वरी वाणी सावित्री च सरस्वती।
गायत्री वाक्प्रदा पश्चात् सारदा भारती प्रिये।
विद्यात्मिका पञ्चभूतव्यापकानामधीश्वराः॥ ३२॥
वाग्भवं भुवनेशाञ्च लक्ष्मीबीजं त्रितारकम्।
त्रितारमूलविद्यान्त मातृकाक्षरतः परम्॥ ३३॥
वदेत् प्रपञ्चरूपायै श्रियै नम इति क्रमात्।
प्रपञ्चादिभिरायोज्य वर्णान शक्तीर्नियोजयेत्।
मातृकान्याससंप्रोक्तस्थानेष्वेवं न्यसेत् प्रिये॥ ३४॥
त्रितारमूलसकलप्रपञ्चादि स्वरूपतः।
आयै पराद्यादेव्यैनम उक्त्वा व्यापकं न्यसेत्॥ ३५॥

Now the Nyāsa should be performed in respect of Brāhmī, Vāgīśvarī, Vāṇī, Sāvitrī, Sarasvatī, Gāyatrī, Vākpradā, Śāradā, Bhāratī, Vidyātmikā, who are the Presiding Deities of the Five Elements and in other parts comprehensively. For this Nyāsa the Bījas from Vāgbhava, Bhuvaneśi, Lākṣmi, Tritāraka, and all Mulabījas together i. e. Ya, Ra, La, Va, Śa, Ṣa' Śa, Ha La, Kṣa and A to Kṣa should be taken.

यं पृथिव्यप्तेजो-वाय्वाकाशाख्य-पञ्चभूतरूपायै ब्राह्म्यै नमः दक्षांसे। रं शब्द-स्पर्श-रूप-रस-गन्धाख्य-पञ्चतन्मातृ-रूपायै वागीश्वर्यै नमः वामांसे। लं वाक्-पाणि-पाद-पायूपस्थाख्य-पञ्च-कर्मेन्द्रिय-रूपायै वाण्यै नमः अपर-गले। वं श्रोत्र-त्वक्-चक्षुर्जिह्वा-घ्राणाख्य-पञ्च-ज्ञानेन्द्रिय-रूपायै सावित्र्यै नमः दक्ष-कक्षे।

शं प्राणापान-व्यानोदान-समानाख्य-पञ्चप्राण-रूपायै सरस्वत्यै नमः वाम-कक्षे। षं सत्त्व-रज-तमाख्य-गुणत्रय-रूपायै गायत्र्यै नमः हृदयादि-दक्ष-पाणि-पर्यन्तं। सं मनोबुद्ध्यहङ्कारचित्ताख्यान्तःकरण-चतुष्टय-रूपायै वाक्-प्रदायै नमः हृदयादि,वाम-पाणि-पर्यन्तं। हं जाग्रत्-स्वप्न-सुषुप्ति-तुरीयावस्था-चतुष्टय-रूपायै शारदायै नमः हृदयादि-दक्ष-पादान्तं। लं त्वगसृग्मांस-मेदोऽस्थि-मज्जा-शुक्राख्य-सप्त-धातु रूपायै भारत्यै नमः हृदयादि-वाम-पादान्तं। क्षं वात-पित्त-श्लेष्माख्य-दोषत्रयरूपायै विद्यात्मिकायै पञ्चभूत व्यापिकाधीश्वर्यै नमः हृदयादि-भ्रूयुगान्तं। अं····क्षं मूलं सकल-प्रपञ्च-रूपायै पराम्बा-देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं।

प्रपञ्चन्यास एव स्याद् भुवनन्यास उच्यते।
त्रितारमूलमन्त्रान्ते अ आं इं अतलं वदेत् ॥ ३६ ॥
लोकञ्च निलयश्चैव शतकोटिपदं ततः।
गुह्याद्या योगिनी मूलङेयुतन्तु वदेत् प्रिये ॥ ३७ ॥
वदेदाधारशक्त्यम्बादेव्यै च पादयोर्न्यसेत्।
ईं उं ऊं वितलं गुह्यतरं चानन्तसंज्ञकम्।
शेषञ्च पर्ववत् प्रोच्य गुल्फयोर्देवि विन्यसेत् ॥ ३८ ॥
ऋं ॠं ऌं सुतलञ्चातिगुह्यं चाविन्त्यसंज्ञकम्।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य जङ्घयोर्विन्यसेत् प्रिये ॥ ३९ ॥
ॡं एं ऐं महातलञ्च महागुह्यं पदं ततः ः।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य देवि जान्वोः प्रविन्यसेत् ॥ ४० ॥
ओं औं तलातलं देवि परं गुह्याभिधानकम्।
शेषञ्च पूववत् प्रोच्य ऊर्वोर्देवेशि विन्यसेत् ॥ ४१ ॥
अं अः रसातलञ्चैव रहस्यं ज्ञानसंज्ञकम्।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य गुह्यदेशे प्रविन्यसेत् ॥ ४२ ॥
कवर्गेणापि पातालं लोकेति निलयेति च।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य मूलाधारे तु विन्यसेत् ॥ ४३ ॥
चवर्ग भूतलञ्चेति रहस्यं डाकिनीमपि।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य स्वाधिष्ठाने न्यसेत् प्रिये ॥ ४४ ॥
टवर्गेण भुवो लोकं रहस्यं राकिणीमपि।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य नाभौ च विन्यसेत् प्रिये ॥ ४५ ॥
तवर्ग स्वश्च परमरहस्य लाकिनीमपि।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य हृदये विन्यसेत् प्रिये ॥ ४६ ॥

पवर्गञ्च महर्लोकं रहस्यं काकिनीमपि ।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य तालुमूले न्यसेत् प्रिये ।। ४७ ॥
यवर्गञ्च जनो गुप्ततरञ्च शाकिनीमपि ।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य आज्ञायाञ्च न्यसेत् प्रिये ॥ ४८ ॥
शवर्गञ्च तपश्चातिगुह्यञ्च हाकिनीमपि ।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य ललाटे विन्यसेत् प्रिये ।। ४९ ॥
लं क्षं सत्यं महागुह्यं यक्षिणीमपि च प्रिये ।
शेषञ्च पूर्ववत् प्रोच्य ब्रह्मरन्ध्रे च विन्यसेत् ॥ ५० ॥
त्रितारमूलमन्त्रान्ते चतुर्दशभुवं वदेत् ।
नाधिपायै श्रीपरायै देव्यै च व्यापकं न्यसेत् ॥ ५१ ॥

Bhuvana Nyāsa :

Foregoing has been the procedure of Prapañca-nyāsa. Now I am telling the Bhuvana-nyāsa. First of all taking the Mūla-mantra Aiṁ Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ and thereafter putting Aṁ Āṁ Iṁ, one should add *Atala-loka nitya-śatakoṭi-Guhyākhyā-Yoginī-devatā yutādhāra-(Ādhāra-) śaktyambā-devyai.* With this Mantra one should perform Nyāsa in the feet. Then after the Mūla-mantra *Iṁ Uṁ Ūṁ vitala* should be put and the rest as before. With this the Nyāsa in tha Gulpha should be performed. Similarly Nyāsas with the respective Mantras given below should be performed in other parts of the body. The Mantras and the bodily parts in which the Nyāsa has to be performed, are as follows. However Aiṁ Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ should invariably be added in the beginning of each of the Mantras.

अं आं इं अतल-लोक-निलय-शत-कोटि-गुह्याख्य-योगिनी-देवता-युताधार-शक्त्यम्बा-देव्यै नमः पादयोः । ईं उं ऊं वितल-लोक-निलय-शत-कोट्यति-गुह्य-योगिनी-मूल-देवता-युतानन्त-शक्त्यम्बा-देव्यै नमः गुल्फयोः । ऋं ॠं लृं सुतल-लोक-निलय-शत-कोट्यति-गुह्य-योगिनी-मूल-देवता युताचिन्त्य-शक्त्यम्बा-देव्यै नमः जंघयोः । ॡं एं ऐं महातललोकनिलयशतकोटिमहागुह्याख्य-योगिनी-मूल-देवता-युत-स्वातंत्र्य-शक्त्यंबा-देव्यै नमः जान्वोः । ओं औं तलातल-लोक-निलय-शत कोटि रहस्य योगिनी मूलदेवता युत परम गुह्येच्छा शक्त्यम्बा देव्यै नमः ऊर्वोः । अं अः रसातल लोक निलय शत कोटि रहस्य योगिनी मूल देवता युत

ज्ञान शक्त्यम्बा देव्यै नमः गुह्ये। कं-५ पाताल लोक निलय शत कोटि रहस्याति रहस्य योगिनी मूल देवता युत क्रिया शक्त्यम्बा देव्यै नमः मूलाधारे। चं-५ भूर्लोक निलय शत कोट्यति रहस्य योगिनी मूल देवता युत श्रीडाकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः स्वाधिष्ठाने। टं-५ भुवर्लोक निलय शत कोटि महारहस्य योगिनी मूल देवता युत श्रीराकिणी शक्त्यम्बा देव्यै नमः नाभौ। तं-५ स्वर्लोक निलय शत कोटि परम रहस्य योगिनी मूल देवता युत लाकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः हृदये। पं-५ महर्लोक निलय शत कोटि गुप्त योगिनी मूल देवता युत श्रीकाकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः तालु मूले। यं-४ जन लोक निलय शत कोटि गुप्तत्तर योगिनी मूल देवता युत श्रीशाकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः आज्ञायाम्। शं-४ तपोलोक निलय शत कोट्यति गुप्त योगिनि मूल देवता युत हाकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः ललाटे। लं क्षं सत्य लोक निलय शत कोटि महा गुप्त योगिनी मूल देवता युत याकिनी शक्त्यम्बा देव्यै नमः ब्रह्मरन्ध्रे। अं····क्षं चतुर्दश भुवनाधिपाये श्रीपराम्बा देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं।

कृत्वैवं भुवनन्यासं मूर्त्तिन्यासमथाचरेत्।
केशवनारायणमाधवगोविन्दविष्णवः ॥ ५२ ॥
मधुसूदनसंज्ञश्च स्यात्त्रिविक्रमवामनौ।
श्रीधरश्च हृषीकेशः पद्मनाभो दामोदरः।
वासुदेवः सङ्कर्षणः प्रद्युम्नश्चानिरुद्धकः ॥ ५३ ॥
अक्षोल्केन्द्राणी चेशानी चोग्रार्द्धनयना तथा।
ऋद्धिश्च रूपिणी लूका नूनदोषैकनायिका ॥ ५४ ॥
ऐङ्कारिणी चौघवती सर्वकामाञ्जनप्रभा।
अस्थि मालाधरा चेति सम्प्रोक्ताः स्वरदेवताः ॥ ५५ ॥
भवः शर्वोऽथ रुद्रश्च पशुपतिश्चोग्र एव च।
महादेवस्तथा भीम ईशस्तत्पुरुषाह्वयः॥
आघोरसद्योजातौ च वामदेव इतीरिताः ॥ ५६ ॥
करभद्रा खगचला गरिमादिफलप्रदा।
घण्टाधरोग्रनयना चन्द्रधत्री ततः परम्।
छन्दोमयी जगत्स्थाना ज्वलत्तारा ततः परम् ॥ ५७ ॥
ज्ञानदा च टङ्कधरा धृतिर्द्वादश ईरिताः।
कभादीनां ठडान्तानां वर्गानां देवतास्त्विमाः ॥ ५८ ॥
ब्रह्मा प्रजापतिर्वेधाः परमेष्ठी पितामहः।

विधाता च विरिञ्चिश्च स्रष्टा च चतुराननः ॥
हिरण्यगर्भ इत्युक्ताः क्रमाद् ब्रह्मादयो दश ॥ ५९ ॥
यक्षिणी रञ्जिनी लक्ष्मीवज्रिणी शशिधारिणी ।
षडाधारलया सर्वनायिका हसिताननाः ।
ललिता च क्षमा चेति प्रोक्ता याद्यर्गदेवताः ॥ ६० ॥
त्रितारमूलमन्त्रान्ते स्वरान् विष्णून् सशक्तिकान् ।
चतुर्थ्या नमसा युक्तान् मस्तके चानने न्यसेत् ॥ ६१ ॥
सस्कन्धपार्श्वकट्यूरु जानुजङ्घापदेषु च ।
दक्षादिवामपर्यन्तं विन्यसेत् परमेश्वरि ॥ ६२ ॥
कभाद्यर्णयुतान् मन्त्री भवादीन शक्तिसंयुतान् ।
पादपार्श्वबाहुकण्ठपञ्चवक्त्रेषु विन्यसेत् ।
दशाधारेषु ब्रह्मादीन् यादि शक्तियुतान्न्यसेत् ॥ ६३ ॥
त्रितारमूलमन्त्रान्ते श्रीत्रिमूर्त्यम्बिकां वदेत् ।
आये पराम्बादेव्यै च नमसा व्यापकं न्यसेत् ॥

After performing the Bhuvana Nyāsa in the aforesaid manner one should perfom Mūrti Nyāsa. The formula for each Nyāsa and the parts of the body where the Nyāsa is to be performed should be as follows. Here also, Aiṁ, Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ should be prefixed to each of the Mantras.

अं केशवाक्षर-शक्तिभ्यां नमः ललाटे । आं नारायणाद्याभ्यां नमः दक्ष-मुखे । इं माधवेष्टदाभ्यां नमः दक्ष स्कंधे । ईं गोविन्देशानीभ्यां नमः दक्ष कुक्षौ । उं विष्णुग्राभ्यां नमः दक्षिणोरौ । ऊं मधुसूदनोर्ध्व नयनाभ्यां नमः दक्ष जानुनि । ऋं त्रिविक्रम ऋद्धिभ्यां नमः दक्ष जङ्घायाम् । ॠं वामन रूपिणीभ्यां नमः दक्ष पादे । लृं श्रीधर लुप्ताभ्यां नमः वाम पादे । ॡं हृषीकेश लूनदोषाभ्यां नमः वाम जङ्घायाम् । एं पद्मनाभैक नायिकाभ्यां नमः वाम जानुनि । ऐं दामोदरैङ्कारिणीभ्यां नमः वामोरौ । ओं वासुदेवोधवतीभ्यां नमः वाम कुक्षौ । औं सङ्कर्षण सर्वकामाभ्यां नमः वाम स्कंधे । अं प्रद्युम्नाञ्जन प्रभाभ्यां नमः वाम मुखे । अः अनिरुद्धास्थि माला धराभ्यां नमः वाम मस्तके । कं भं भव कर भद्राभ्यां नमः दक्ष पादे । खं बं शर्व खग बलाभ्यां नमः वाम पादे । गं फं रुद्र गरिमादि फल प्रदाभ्यां नमः दक्ष पार्श्वे । घं पं पशुपति धर्म प्रशमनीभ्यां नमः वाम पार्श्वे । ङं नं उग्र पंक्ति नाशाभ्यां नमः दक्ष बाहौ । चं धं महादेव चन्द्रार्ध धारिणीभ्यां नमः वाम बाहौ । छं दं भीम छन्दोमयीभ्यां नमः कंठे ।

जं थं ईशान जगत्स्थानाभ्यां नमः ऊर्ध्वास्ये। झं तं तत्पुरुष ज्वलत्ताराभ्यां नमः पूर्वास्ये। ञं णं अघोर ज्ञान फल प्रदाभ्यां दक्षिणास्ये। टं ढं सद्योजात टङ्क धराभ्यां नमः पश्चिमास्ये। ठं डं वामदेव टङ्कार डामरीभ्यां नमः वामास्ये। यं ब्रह्मा यक्षिणीभ्यां नमः मूलाधारे। रं प्रजापति रंजिनीभ्यां नमः स्वाधिष्ठाने। लं वेधाः लक्ष्मीभ्यां नमः मणिपूरे। वं परमेष्ठि वज्रिणीभ्यां नमः अनाहते। शं पितामह शशि धारिणीभ्यां नमः विशुद्धौ। षं विधातृ षडाधाराभ्यां नमः आज्ञायाम्। सं विरिञ्चि सर्व नायिकाभ्यां नमः इन्दौ। हं स्रष्टृ हसिताननाभ्यां नमः बिन्दौ। लं चतुरानन ललिताभ्यां नमः नादे। क्षं हिरण्यगर्भ क्षमाभ्यां नमः नादान्ते। अं....क्षं हरि हर ब्रह्माख्य त्रिमूर्त्यात्मिकायै परात्मा देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं।

मूर्तिन्यासं विधायेत्थं मन्त्रन्यासं समाचरेत् ॥ ६४ ॥
त्रितारमूलं अं आं इं एकलक्षञ्च कोटि च।
भेदश्च प्रणवाद्येकाक्षरात्माखिलमन्त्रतः ॥ ६५ ॥
ततोऽधिदेवतायै स्यात् सकलञ्च फलप्रदाम्।
आयै तथैककूटेश्वर्यम्बादेव्यै नमो वदेत् ॥ ६६ ॥
ईं उं ऊं आदि हंसादि द्विकूटं पूर्ववत् परम्।
ऋं ॠं लृं आदि वह्न्यादि त्रिकूटं पूर्ववत् परम् ॥ ६७ ॥
ॡं एं ऐं चतुर्लक्षं चन्द्रादि पूर्ववत् परम्।
ओं औं अं अः पञ्चलक्षं सूर्यादि पूर्ववत् परम् ॥ ६८ ॥
कं खं गं चैव षड्लक्षं स्कन्दादि पूर्ववत् परम्।
घं ङं चं सप्तलक्षं गणेशादि पूर्ववत् परम्। ॥ ६९ ॥
छं जं झं अष्टलक्षं वटुकादि पूर्ववत् परम्।
ञं टं ठं नवलक्षञ्च ब्रह्मादि पूर्ववत् परम् ॥ ७० ॥
डं ढं णं दशलक्षञ्च विष्ण्वादि पूर्ववत् परम्।
तं थं दं एकादशलक्षं रुद्रादि पूर्ववत् परम् ॥ ७१ ॥
धं नं पं द्वादशलक्षं वाण्यादि पूर्ववत् परम्।
फं बं भं त्रयोदशलक्षं लक्ष्म्यादि पूर्ववत् परम् ॥ ७२ ॥
मं यं रं चतुर्दशलक्षं गौर्यादि पूर्ववत् परम्।
लं वं शं पञ्चदशलक्षं दुर्गादि पूर्ववत् परम्।
षं सं हं लं क्षं षोडशलक्षं त्रिपुरादि च षोडश ॥ ७३ ॥
अक्षरात्मा खिलमन्त्राधिदेवतायै सकलं ततः।
तथा फलप्रदायै च षोडश कूटेश्वरी पुनः ॥ ७४ ॥

अम्बादेव्यै नमः प्रोक्तो मन्त्रन्यासो महेश्वरि ।
आधारलिङ्गयोर्नाभिहृत्कण्ठे नेत्रयोरपि ॥ ७५ ॥
निबोधिकायामर्द्धेन्दौ बिन्दौ चैव कलापदे ।
उन्मन्यां विष्णुवक्त्रे च नादे नादान्त एव च ।
ध्रुवमण्डलदेशे च विन्यसेत् कुलनायिके ॥ ७६ ॥
त्रितारमूलमन्त्रान्ते सर्वमन्त्रात्मिकापदम् ।
आद्यै पराम्बादेव्यै च हृदये व्यापकं न्यसेत् ॥ ७७ ॥

Mantra Nyāsa :

After Mūrti Nyāsa the Mantra Nyāsa should be performed next in the following manner. Here also Aiṁ Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ should be prefixed to each Mantra.

अं आं इं एक लक्ष कोटि भेद प्रणवाद्येकाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै नमः सकल फल प्रदायै एक कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः मूलाधारे। ईं उं ऊं द्वि लक्ष कोटि भेद हंसादि द्व्यक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै नमः सकल फल प्रदायै द्वि कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः लिंगे। ऋं ॠं लृं त्रि लक्ष कोटि भेद वह्न्यादि त्र्यक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्रादि देवतायै सकल फल प्रदायै त्रिकूटेश्वर्यम्बायै नमः नाभौ। ॡं एं ऐं चतुर्लक्ष कोटि भेद चन्द्रादि चतुरक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधिदेवतायै सकल फल प्रदायै चतुः कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः हृदये। ओं औं अं अः पञ्च लक्ष कोटि भेद सूर्यादि पञ्चाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल गल प्रदायै पञ्चकूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः कण्ठे। कं खं गं षड् लक्ष कोटि भेद स्कन्दादि षडक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै षट् कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः मुखे। घं ङं चं सप्त लक्ष कोटि भेद गणेशादि सप्ताक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै सप्त कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः नेत्रयोः। छं जं झं अष्ट लक्ष कोटि भेद वटुकाद्यष्टाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै अष्ट कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः आज्ञायाम्। ञं टं ठं नव लक्ष कोटि भेद ब्रह्मादि नवाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै नव कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः इन्दौ। डं ढं णं दश लक्ष कोटि भेद विष्ण्वादि दशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै दश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः बिन्दौ। तं थं दं एकादश लक्ष कोटि भेद रुद्राद्येकादशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै एकादश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः कलायां। धं नं पं द्वादश लक्ष कोटि भेद सारस्वत्यादि द्वादशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि

देवतायै सकल फल प्रदायै द्वादश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः उन्मन्याम् । फं बं भं त्रयोदश लक्ष कोटि भेद लक्ष्म्यादि त्रयोदशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै त्रयोदश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः शिरोवृत्ते। मं यं रं चतुर्दश लक्ष कोटि भेद गौर्यादि चतुर्दशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधि देवतायै सकल फल प्रदायै चतुर्दश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः नादे । लं वं शं षं पञ्चदश लक्ष कोटि भेद दुर्गादि पञ्चदशाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधिदेवतायै सकल फल प्रदायै पञ्चदश कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः नादांते । सं हं लं क्षं षोडष लक्ष कोटि भेद त्रिपुरादि षोडषाक्षरात्मिकायै नमः अखिल मन्त्राधिदेवतायै सकल फल प्रदायै षोडस कूटेश्वर्यम्बा देव्यै नमः ब्रह्म रन्ध्रे। अं....क्षं सर्व मन्त्रात्मिकायै पराम्बा देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं ।

मन्त्रन्यासं विधायेत्थं दैवतन्यासमाचरेत् ।
त्रितारमूलमन्त्रान्ते अं आं सहस्रकोटि च ॥ ७८ ॥
योगिनीकुलशब्दान्ते सेवितायै पदं वदेत् ।
निवृत्त्यम्बापदं देव्यै नम इत्युच्चरेत् प्रिये ॥ ७९ ॥
इं ईं योगिनीप्रतिष्ठां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
उं ऊं तपरिव विद्याञ्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८० ॥
ऋं ॠं शान्तं तथा शान्ति शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
लृं ॡं मुनि शान्त्यतीतां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८१ ॥
एं ऐं देवश्च हृल्लेखां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
ओं औं राक्षसशब्दान्ते गगनां पूर्ववत् परम् ।
अं अः विद्याधरं रक्तां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८२ ॥
कं खं सिद्धिमहोच्छुष्मां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
गं घं साध्यकरालाञ्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८३ ॥
ङं चं साप्सरसं जयां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
छं जं गन्धर्वविजयां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८४ ॥
झं ञं गुह्यकशब्दान्ते अजितां शेषं पूर्ववत् परम् ।
टं ठं यक्षापराजितां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८५ ॥
डं ढं किन्नरवामाञ्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
णं तं पन्नगज्येष्ठाञ्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८६ ॥
थं दं च पितृरौद्राम्बां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
धं नं गणेशमायाञ्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८७ ॥

पं फं भैरवशब्दान्ते कुण्डलीं पूर्ववत् परम् ।
बं भं वटुक कालीश्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८८ ॥
मं यं क्षेत्रेशशब्दान्ते कालरात्रिश्च पूर्ववत् ।
रं लं प्रथमभगवतीं शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ८९ ॥
वं शं ब्रह्मसर्वेश्वरीं शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
षं सं विष्णुश्च सर्वज्ञां शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ९० ॥
हं लं रुद्रसर्वत्रीं शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
क्षं चराचरशक्तिश्च शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ॥ ९१ ॥
अङ्गुष्ठगुल्फजङ्घासु जानूरुकटिपार्श्वके ।
स्तनकक्ष करस्कन्धकर्णमूर्द्धस्वपि क्रमात् ॥ ९२ ॥
दक्षभागदिवामान्तं विन्यसेत् कुलनायिके ।
त्रितारमूलमन्त्रान्ते सर्वदेवात्मिकां पदम् ॥ ९३ ॥
आद्यै पराम्बादेव्यै च हृदये व्यापकं न्यसेत् ।

Devatā Nyāsa :

After performing Mantra Nyāsa the Devatā Nyāsa should be performed in the following manner. Here also Mūla Mantra Aiṁ Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ should be prefixed before each Mantra.

अं आं सहस्र-कोटि-योगिनी-कुल-सेवितायै निवृत्त्यम्बा-देव्यै नमः दक्षिण-पादांगुष्ठे । इं ईं सहस्र कोटि योगिनी कुल सेवितायै प्रतिष्ठाम्बा देव्यै नमः दक्ष-गुल्फे । उं सहस्र कोटि तपस्वि कुल सेवितायै विद्याम्बा देव्यै नमः दक्ष-जंघायाम् । ऋं ॠं सहस्र कोटि ऋषि कुल सेवितायै शान्त्यम्बा देव्यै नमः दक्ष-जानुनि । ऌं ॡं सहस्र-कोटि-मुनि-कुल-सेवितायै शान्त्यतीताम्बा-देव्यै नमः दक्षोरौ । एं ऐं सहस्र-कोटि-देव-कुल-सेविकायै हृल्लेखाम्बा-देव्यै नमः दक्ष-कट्यां । ओं औं सहस्र-कोटि-राक्षस-कुल-सेवितायै गगनाम्बा-देव्यै नमः दक्ष-पार्वे । अं अः सहस्र-कोटि-विद्याधर-कुल-सेवितायै रक्ताम्बा-देव्यै नमः दक्ष-स्तने । कं खं सहस्र-कोटि-सिद्ध-कुल-सेवितायै महोच्छुष्माम्बा-देव्यै नमः दक्ष-कक्षे । गं घं सहस्र-कोटि-साध्य-कुल-सेवितायै करालाम्बा-देव्यै नमः दक्षकरे । ङं चं सहस्र-कोटि-अप्सर-कुल-सेवितायै जयाम्बा-देव्यै नमः दक्ष-स्कन्धे । छं जं सहस्र-कोटि-गन्धर्व-कुल-सेवितायै विजयाम्बा-देव्यै नमः दक्ष-कर्णे । झं ञं सहस्र-कोटि-गुह्यक-कुल-सेवितायै अजिताम्बा-देव्यै नमः दक्ष-शिरसि । टं ठं सहस्र-कोटि-यक्ष-कुल-सेवितायै अपराजिताम्बा-देव्यै नमः वाम-शिरसि । डं ढं सहस्र-कोटि-किन्नर-कुल-सेवितायै वामाम्बा-

देव्यै नमः वाम-कर्णे । णं तं सहस्र-कोटि पन्नग-कुल-सेविताये ज्येष्ठाम्बा-देव्यै नमः वाम-स्कन्धे । थं दं सहस्र-कोटि-पितृ-कुल-सेवितायै-रौद्राम्बा-देव्यै नमः वाम-करे। धं नं सहस्र-कोटि-गणेश-कुल-सेवितायै मायाम्बा-देव्यै नमः वाम कक्षे । पं फं सहस्र-कोटि-भैरव-कुल-सेवितायै कुण्डलिन्यम्बा-देव्यै नमः वाम-स्तने । बं भं सहस्र-कोटि-बटुक-कुल-सेवितायै काल्यम्बाऽन्देव्यै नमः वाम-पार्श्वे । मं यं सहस्र-कोटि-क्षेत्रपाल-कुल-सेवितायै काल-रात्र्यम्बा-देव्यै नमः वाम-कट्यां । रं लं सहस्र-कोटि-प्रमथ,कुल-सेवितायै भगवत्यम्बा-देव्यै नमः वामोरौ । वं शं सहस्र-कोटि-ब्रह्म-कुल-सेवितायै सर्वेश्वर्यम्बा-देव्यै नमः वाम-जानुनि । षं सं सहस्र-कोटि-विष्णु-कुल-सेवितायै सर्वज्ञाम्बा-देव्यै नमः वाम-जङ्घायाम् । हं लं सहस्र-कोटि-रुद्र-कुल-सेवितायै सर्व-कर्त्र्यम्बा-देव्यै नमः वाम-गुल्फे । क्षं सहस्र-कोटि-चराचर-कुल-सेवितायै कुल-शक्त्यम्बा-देव्यै नमः वाम-पादांगुष्ठे । अं आं····क्षं सर्व-देवतात्मिकायै परा-शक्त्यम्बा-देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं ।

देवन्यासं विधायेत्थं मातृकान्यासमाचरेत् ॥ ९४ ॥
त्रितारमूलमन्त्रान्ते कवर्गानन्तकोटिभू ।
चरीकुलसेवितायै आं क्षां हि मङ्गलापदम् ॥ ९५ ॥
अम्बादेव्यै नमो ब्रूयादां क्षां ब्रह्माण्यतः परम् ।
अम्बादेव्यै ततोऽनन्तकोटिभूतं कुलं वदेत् ॥ ९६ ॥
सहिताय ततो मङ्गलनाथाय अं क्षं वदेत ।
अं क्षं असिताङ्गभैरवनाथाय नम उच्चरेत् ॥ ९७ ॥
चवर्गं खेचरीं ईं लां चर्चिकाञ्च महेश्वरीम् ।
वेतालं ईं लं चर्चिकं रुरुं शेषञ्च पूर्ववत् ॥ ९८ ॥
टवर्गं पातालचरीं ऊं हां योगेश्वरीं वदेत् ।
कौमारीञ्च पिशाचञ्च ऊं हं योगेशचण्डकौ ॥ ९९ ॥
तवर्गं दिक्चरीं ॠं सां हरसिद्धाञ्च वैष्णवीम् ।
अपस्मारं ॠं सं हरसिद्धक्रोधादिपूर्ववत् ॥ १०० ॥
पवर्गं सहचरीं ॡं षां भट्टिं वाराह्यतः परम् ।
ब्रह्मराक्षसकं ॡं षं भट्टोन्मत्तादि पूर्ववत् ॥ १०१ ॥
यवर्गं स्यादि्गरिचरीं ऐं शां किलकिलेति च ।
इद्राणीं चेटकं ऐं शं किलिः कापालिकस्तथा ॥ १०२ ॥
शवर्गं स्यात् वनचरीं औं वां कालादिरात्रि च ।
चामुण्डां प्रेतं औं वं च कालरात्रिश्च भीषणः ॥ १०३ ॥

लं क्षं जलचरीं अः लां वदेत् पश्चाच्च भीषणाम् ।
महालक्ष्मीं शाकिनीश्च अं लं पश्चाच्च भीषणम् ॥ १०४ ॥
संहारभैरवश्चैव शेषं पूर्ववदुच्चरेत् ।
मूलाधारलिङ्गनाभिष्वनाहतविशुद्धयोः ॥ १०५ ॥
आज्ञाभाल तलब्रह्मरन्ध्रेष्वेवं प्रविन्यसेत् ।
त्रितारमूलमन्त्रान्ते मातृभैरवशब्दतः ॥ १०६ ॥
अधिपायै परास्बा देव्यै नमो व्यापकं न्यसेत् ।

Mātṛkā Nyāsa :

After Devatā Nyāsa the Mātṛkā Nyāsa should be performed in the following manner adding the Mūla Mantra Aiṁ Hrīṁ Śrīṁ Hsauḥ invariably before each Mantra.

कं–४ अनन्त-कोटि-भूचरी,कुल-संहितायै आं क्षां मङ्गलाम्बा-देव्यै आं क्षां ब्रह्माण्यम्बा-देव्यै अनन्त-कोटि-भूत कुल सहितायै अं क्षं मङ्गल-नाथय अं क्षं असिताङ्ग-भैरव-नाथाय नमः मूलाधारे। चं–४ अनन्त कोटि खेचरी कुल सहितायै ईं लां चर्चिकाम्बा देव्यै ईं लां माहेश्वर्यम्बा देव्यै अनन्त कोटि वेताल कुल सहितायै इं लं चर्चिक नाथाय इं लं रुरु-भैरव नाथाय नमः लिङ्गे। टं–४ अनन्त कोटि पाताल खेचरी कुल सहितायै ऊं हां योगेश्वर्यम्बा देव्यै ऊं हां कौमार्यम्बा देव्यै अनन्त कोटि पिशाच कुल हितायै उं हं योगेश नाथाय उं हं चण्ड भैरव नाथाय नमः नाभौ। तं–४ अनन्त कोटि दिक्चरी कुल सहितायै ॠं सां हर सिद्धाम्बा देव्यै ॠं सां वैष्णव्यम्बा देव्यै अनन्त कीट्यपस्मार सहितायै ॠं सं हर सिद्ध नाथाय ॠं सं क्रोध भैरव नाथाय नमः हृदये। पं–४ अनन्त कोटि सहचरी कुल सहितायै ॡं षां भट्टिन्यम्बा देव्यै ॡं षां वाराह्यम्बा देव्यै अनन्त कोटि ब्रह्म राक्षस कुल सहितायै ॢं षं भट्टि नाथाय ॢं षं उन्मत्त भैरव नाथाय नमः कण्ठे। यं–३ अनन्त कोटि गिरिच्चरी कुल सहितायै ऐं शां किलि किलाम्बा देव्यै ऐं शां इन्द्राण्यम्बा देव्यै अनन्त कोटि चेटक कुल सहितायै एं शं किलि-किलि नाथाय एं शं कपाली भैरव नाथाय नमः आज्ञायां। शं–३ अनन्त कोटि वनचरी कुल सहितायै औं वां काल रात्र्यम्बा देव्यै औं वां चामुण्डाम्बा देव्यै अनन्त कोटि प्रेत कुल सहिताय ओं वं काल रात्रि नाथाय ओं वं भीषण भैरव नाथाय नमः भाले। कँ क्षं अनन्त कोटि जलचरी कुल सहितायै अः लां भीषणाम्बा देव्यै अः लां महालक्ष्म्यम्बा देव्यै अनन्त कोटि कूष्माण्ड कुल सहितायै अं लं भीषण नाथाय अं लं संहार भैरव नाथाय नमः ब्रह्मरन्ध्रे। अं आं····क्षं मातृ भैरवाधिपायै परास्बा देव्यै नमः सर्वाङ्गे व्यापकं।

मातृन्यासं महेशानि कुर्य्यादेवं समाहितः ॥ १०७ ॥
एवं न्यस्ततनुर्देवि ध्यायेद्देव मनन्यधीः ।
अमृतार्णवमध्योद्यन्मणिद्वीपे सुशोभिते ॥ १०८ ॥
कल्पवृक्षवनान्तःस्थमणि माणिक्यमण्डपे ।
नवरत्नमय श्रीमत्सिंहासनगतेऽम्बुजे ॥ १०९ ॥
त्रिकोणान्तःसमासीनं चन्द्रसूर्य्यायुतप्रभम् ।
अर्द्धाम्बिकासमायुक्तं प्रविभक्तविभूषणम् ॥ ११० ॥
कोटिकन्दर्पलावण्यं सदा षोडशवार्षिकम् ।
मन्दस्मितमुखाम्भोजं त्रिनेत्रं चन्द्रशेखरम् ॥ १११
दिव्याम्बरस्रगालेपं दिव्याभरणभूषितम् ।
पानपात्रञ्च चिन्मुद्रां त्रिशूलं पुस्तकं करैः ॥ ११२ ॥
विद्यासंसिद्धि बिभ्राणं सदानन्दमुखेक्षणम् ।
महाषोढोदिताशेषदेवतागणसेवितम् ॥ ११३ ॥
एवं चित्ताम्बुजे ध्यायेदर्द्धनारीश्वरं शिवम् ।

Ardha-Nārīśvara Dhyāna :

O Maheśāni ! After performing with concentrated mind the Mātṛkā Nyāsa as described above, Dhyāna of Ardha-Nārīśvara should be performed. One should in his Heart-lotus, first contemplate Ardha-Nārīśvara Lord Śiva in the following manner : In the middle of the ocean of Nectar embellished there is a raised Island. On it in the woodland of Kalpa-vṛkṣas there is a beautiful Maṇḍapa (canopy) made of Nine Rubies. In that Maṇḍapa there is a throne embellished with Nine Jewels. On that throne on a triangular seat in the pericarp of the Lotus, is seated Lord Śiva decorated with Moon and Sun and Devi Ambikā forming half of His body. The respective ornaments of both are glittering on their bodies separately. Beautiful as tens of millions of Kāma Devas and always young as a sixteen year old, the Lotus-face of Lord Ardha-Nārīśvara is in a mildly smiling pose. He has three-eyes and Moon decorates His crest of hair. He is putting on Divine clothings, ornaments and flower-garlands and His body is smeared with Sandal-paste. His three of the four hands are holding *Pān-pātra*,

Triśūla and *Pustaka*, and the fourth is in Cinmudrā. Accompanied by Vidyā and Siddhis He is always Blissful. Innumerable Gods mentioned above in Mahā-ṣodhā are waiting in His service. One should contemplate upon such a Form of Ardha-Nārīśvara Lord Śiva, in his heart-lotus,

पुंरूपं वा स्मरेद्देवि स्त्रीरूपं वा विचिन्तयेत् ॥ ११४ ॥
अथवा निष्कलं ध्यायेत् सच्चिदानन्दलक्षणम् ।
सवतेजोमयं देवि सचराचरविग्रहम् ॥ ११५ ॥

Contemplation in Puṁ, Strī or Niṣkala Form :

One can contemplate upon Ardha-Nārīśvara either in a Masculine or a Feminine Form, or in Saccidānanda Attributeless Form wich is full of all-radianee and contains all the mobile and immobile creation.

ततः सन्दर्शयेन्मुद्रादशकं परमेश्वरि ।
योनिं लिङ्गञ्च सुरभिं हेतिमुद्राचतुष्टयम् ॥ १६ ॥
वनमालां महामुद्रां नभोमुद्रामिति क्रमात् ।
यथाशक्ति मन्त्रमूलं जपेत् ईपादुकामपि ।

Exhibition of Mudrās :

Thereafter one should exhibit the Mudrās named Yoni, Liṅga, Surabhi, Heti, Vanamālā, Mahāmudrā and Nabhomudrā and then according to his capacity perform Japa of Mūla-mantra and Śrī-pādukā-mantra.

मूर्ध्नि सञ्चिन्तयेद्देवि श्रीगुरुं शिवरूपिणम् ॥ ११७ ॥
सहस्रदलपङ्कजे सकलशीतरश्मिप्रभम् ।
वराभयकराम्बुजं विमलगन्धपुष्पाम्बरम् ।
प्रसन्नवदनेक्षणं सकलदेवतारूपिणम् ।
स्मरेत् शिरसि हंसगं तदभिधानपूर्वं गुरुम् ॥ ११८ ॥

Contemplation of Śrī Gurudeva :

After exhibiting the Mudrās one should contemplate in his Mūrdhā (head) Śrī Gurudeva of the Form of Śiva in the following manner : *Sahasradalapaṅkaje Sakalśītaraśmiprabham. Varābhayakarāmbujaṁ vimalgandhapuṣpāmbaram. Prasannavadanekṣaṇa sakaldevatārūpiṇam.*

एवं न्यासे कृते देवि साक्षात् परशिवो भवेत् ।
मन्त्री नैवात्र सन्देहो निग्रहानुग्रहक्षमः ॥ ११९ ॥

महाषोढाह्वयं न्यासं यः करोति दिने दिने ।
देवाः सर्वे नमस्यन्ति तं नमामि न संशयः ॥ १२० ॥

Fruits of Mahāṣodhā Nyāsa :

O Pārvati ! Whoever performs Nyāsa in the aforesaid manner becomes like Para-Śiva Himself. A Sādhaka who performs this Mahāṣodhā everyday obtains the capacity of both restraint and kindness; all the Devas salute him, and verily I also salute him.

महाषोढाह्वयं न्यासं करोति यत्र पार्वति ।
दिव्यक्षेत्रं समुद्दिष्टं समन्ताद्दशयोजनम् ॥ १२१

Wherever this Mahāṣodhā Nyāsa is performed that place and all the place around it upto a distance of ten Yojanas is considered a Divine area.

कृत्वा न्यासमिमं देवि यत्र गच्छति मानवः ।
तत्र स्याद्विजयो लाभः सम्मानः पौरुषं प्रिये ॥ १२२ ॥

O Devi ! After performing this Nyāsa wherever a Sādhaka goes he obtains victory, benefits, honour and splendour.

महाषोढाकृतन्यासस्तेन यो वन्द्यते शिवे ।
षण्मासान्मृत्युमाप्नोति यदि त्राता शिवः स्वयम् ॥ १२३ ॥
वज्रपञ्जरनामानमेतं न्यासं करोति यः ।

O Śive ! Whomsover the performer of this Nyāsa wishes, that person meets his death within six months even though Lord Śiva Himself may be his Protector. That is why this is called 'Vajra-pañjara Nyāsa'.

दिव्यन्तरीक्षभूशैलजलारण्यनिवासिनः ॥ १२४ ॥
प्रचण्डभूतवेतालदेवरक्षोग्रहादयः ।
भयग्रस्तेन मनसा नेक्षन्ते तं कुलेश्वरि ॥ १२५ ॥

One who performs this Nyāsa, from him fear all the fierce Bhūtas, Vetāls, Devas, Rakṣasas, and Grahas who reside in the Divine Lokas, in the atmosphere, on the earth and mountains, in water and forests. All these, O Kuleśvarī ! fear his very sight.

महाषोढाकृतन्यासं ब्रह्मविष्णुशिवादयः ।
देवाः सर्वे नमस्यन्ति ऋषयोऽपि मुनीश्वराः ॥ १२६ ॥

Even Brahmā, Viṣṇu and Śiva etc., Devatas, the Ṛṣis and the Munis, all salute him who performs this Mahāṣodhā Nyāsa.

बहुनोक्तेन किं देवि न्यासमेतं मम प्रियम् ।
नापुत्राय वदेद्देवि नाशिष्याय प्रकाशयेत् ॥ १२७ ॥

Why to say too much, O Devi ! This Nyāsa is most loved by Me. Except a son it should not be told to any one, and except a disciple it should not be explained to anyone.

आज्ञासिद्धिमवाप्नोति तस्मान्न्यासं समाचरेत् ।
अस्मात् परतरा रक्षा देवताभावसिद्धिदा ।
लोके नास्ति न सन्देहः सत्यं सत्यं वरानने ॥ १२८ ॥

One who performs this Nyāsa obtains the Ājñā-siddhi, that is whatever he orders is carried out. The Nyāsa should be protected with supreme care. There is no other Nyāsa in this world better than this for the Siddhi of Devatā-bhāva. This is verily the Truth, O Varānane.

ऊर्ध्वाम्नायप्रवेशश्च पराप्रासदचिन्तनम् ।
महाषोढापरिज्ञानं नाल्पस्य तपसः फलम् ॥ १२९ ॥

Entry into Ūrdhvāmnāya, Contemplation upon Parā-prāsāda and Knowledge of Mahā-ṣodhā are no fruits of easy austerity.

इति ते कथितं देवि मन्त्रोद्धारादिकं प्रिये ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १३० ॥

O My Beloved ! Thus I told You in brief the Extrication etc., of the Mantra. Now, O Kuleśāni ! what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे महाषोढाकथनं
नाम चतुर्थ उल्लासः ॥ ४ ॥

पञ्चम उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेशाधारपात्राणां पिशितानाञ्च लक्षणम् ।
कुलद्रव्यस्य निर्माणं भेदं माहात्म्यमेव च ॥ १ ॥
अविधानेन यत् पापं सविधानेन यत् फलम् ।
तत् सर्वं श्रोतुमिच्छामि वद मे करुणानिधे ॥ २ ॥

Question regarding basic-vessels etc :

Śri Devi said : O Kuleśa ! I want to hear about the characteristics of the basic vessels and flesh; method of making the *Kula-dravyas,* their varieties and glory; the sins arising out of doing things improperly and the fruits of doing them properly. O Karuṇānidhe ! Tell me about all these.

ईश्वर उवाच ।

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण त्रिदशैः समतां व्रजेत् ॥ ३ ॥

Necessity of basic vessels :

Śrī Īśvara said : Listen, O Devi ! I am telling what You have asked. Merely hearing it one becomes like Gods.

आधारेण विना भ्रंशो न च तृप्यन्ति मातरः ।
तस्माद्विधिवदाधारं कल्पयेत् कुलनायिके ॥ ४ ॥

Absence of basic vessels is considered a fault and the Mothers do not accept it. Therefore, O Kulanāyike ! One should prepare the vessels according to rules.

आधारं त्रिपदं प्राहुःषट्पदं वा चतुष्पदम् ।
अथवा वर्तुलाकारं कुर्याद्देवि मनोहरम् ॥ ५ ॥

O Devi ! The vessels should be made beautifully. They can be three-sided, four-sided, six-sided or circular.

स्वर्णरौप्यशिलाकूर्मकपालालाबुमृण्मयम ।
नारिकेलशङ्खताम्रमुक्ताशुक्तिसमुद्भवम् ॥ ६ ॥
पुण्यवृक्ष समुद्भूतं पात्रं कुर्याद्विचक्षणः ।
अतिसूक्ष्ममतिस्थूलं छिन्नं भिन्नञ्च वर्जयेत् ॥ ७ ॥

Metals for the construction of the vessets :

Vessels made out of Gold, silver, stone, shell of a tortoise, skull, gourd, earth, coconut, conch-shell, copper, pearl, oyster-shell, or wood of sacred trees. Too big or too small vessels and broken or shattered vessels should not be used.

सुवर्णरौप्यताम्राणि सर्वसिद्धकराणि च ।
शान्तिके च शिलापात्रं स्तम्भने चैव मृण्मयम् ॥ ८ ॥
नारिकेलञ्च वश्ये स्यादभिचारे च कूर्मजम् ।
शङ्खं ज्ञानप्रदं शुक्तिर्देवीप्रीतिप्रदायिनी ॥ ९ ॥
कपालालाबुपात्राणि योगसिद्धिकराणि च ।
पुण्यवृक्षज पात्राणि सर्वपापहराणि च ।
उक्तेष्वेतेषु देवेशि पात्रमेकं प्रकल्पयेत् ॥ १० ॥

Kinds of Vessels according to the desires to be fulfilled :

Gold, silver, and copper provide all Fruits. In Pacification and Immobilization rituals stone vessels are useful. Coconut vessels in Subjugation, tortoise shell in charms, and conch-shell in works providing knowledge are considered good. Pearl vessels bestow love of the Devi. Vessels of skull and gourd provide Yoga-siddhi, and that of sacred trees destory all sins. O Devi ! One should select his vessels from anyone of these materials.

कुलद्रव्यं प्रवक्ष्यामि श्रृणु देवि समाहिता ।
अम्भसां द्वादशप्रस्थं प्रस्थार्द्धं तक्रमेव च ॥ ११ ॥
तण्डुलानां चतुःप्रस्थं द्विप्रस्थञ्च तथान्धसाम् ।
मुष्टिमात्रांकुरैः सार्द्धम् एकस्मिन् योजयेद् घटे ॥ १२ ॥

Name of the Kula-dravyas :

Now I am telling you the *Kula-dravyas*. Listen to them with concentrated mind. Twelve *prasthas* of water, half a *prastha* of Takra, four *prastha* of rice, two *prasthas* of clarihed

butter, all these and the sprouts of grass one grip (a bundle which can be accommodated within a grip) should all be placed in a large earthen vessel

शीतादिरहिते स्थाने स्थापयेद्दिवसद्वयम् ।
तस्मादग्नि समारोप्य जम्बालसदृशं पचेत् ॥ १३ ॥

This vessel should be placed for two days in a place which may bee free from cold. Thereafter it should be placed on fire and cooked till all the mixed materials become like thick paste.

अवरोप्य पुनः शीतामवस्थां प्रोपयेत्ततः ।
पादोनप्रस्थकैः पिष्ट्वा हस्ताभ्यां मेलयेत् सुधीः ॥ १४ ॥

Thereafter it should be removed from fire and allowed to get cold. Then about a quarter of a *prastha* of this material well-ground should be mixed up well by a person.

प्रस्थार्द्धान् तण्डुलान् वाप्यपरेद्युस्तत् समुद्धरेत् ।
सम्यक् संमर्द्य तक्रेण पाकमालोड्य मेलयेत् ।
एषा पैष्टीति विख्याता पूजिता देवदानवैः ॥ १५ ॥

In the above paste half a *prastha* of rice should be mixed and left for a day. Then after grinding the whole paste mix Takra with it and make a fine paste. This is famous by the name Paiṣṭī and is worshipped by both Gods and Demons.

गौडी च श्वेतबर्बुरजम्बुत्वक्साधिताम्भसाम् ।
दशप्रस्थं कुलेशानि धातकीकुसुमं शुभम् ॥ १६ ॥
नारिकेलप्रसूनं वा चैकप्रस्थं विनिक्षिपेत् ।
हरीतकी चाक्षफलं वसुनिष्कप्रमाणतः ॥ १७ ॥
वह्निं त्रिकटुकञ्चापि निष्कमात्रं क्षिपेत् पृथक् ।
अशीतिगुडसम्मिश्रमेकस्मिन् योजयेद् घटे ॥ १८ ॥
करेण भ्रामयेत् सम्यगनुलोमविलोमतः ।
अष्टोत्तरशतावृत्त्या त्रिसन्ध्यं प्रतिवासरम् ॥ १९ ॥
द्वादशाहेन पाकः स्यात् पालयेत्तत्त्रयोदशे ।
एषा गौडीति कथिता शिवसायुज्यहेतुकी ॥ २० ॥

O.Kuleśāni ! Take ten *prasthas* of bark each of white Acacia Arabica and Eugenia Jambolana well washed in

water. Then add to it one *prastha* of flower of either Grislea tomentosa or Cocos nucifera, eight *Niṣkas* each of Harītaki (Terminalia chebula) and Bṛhatī (Solanum Indicum), one *Niṣka* each of lemon and bark of Trikaṭu (three bitter herbs i. e. Gingiber officinale, Piper longum and Piper nigrum) and eighty *Niṣka* of Guḍa (Molasses). Mix all these and put them in an earthen vessel. Then, with the hand moving in forward and backward direction one should mix all the Dravyas in the vessel. This should be done consecutively for three evenings, and then left for twelve days. On the tkirteenth day it should be filtered. This liquour is called Gauḍī and it enables the Śādhaka to obtain the company of Śiva.

द्विगुणं मकरन्दस्य वारि सयोजयेद् घटे ।
द्वादशाहेन पाकः स्याच्छेषमन्यत् पुरोक्तवत् ।
एषा माध्वी समुद्दिष्टा देवताप्रीतिकारिणी ॥ २१ ॥

Put honey in a vesssel and double of its quantity of water. Leave it for twelve days. The rest of the procedure is as before. It is called Mādhvī and bestows love of Gods.

एका शुण्ठी द्विवह्निश्च मरीचत्रितयं तथा ।
धातकी च चतुष्कं स्यात् पञ्च पुष्पाणि षण्मधु ॥ २२ ॥
अशीतिगुडसम्मिश्रं शेषमन्यत् पुरोक्तवत् ।
इदं मनोहरं द्रव्यं योगिनीपानमुत्तमम् ॥ २३ ॥

One part of Śuṇṭhī (Gingiber officinale), two parts of bark of lemon tree, three parts of Piper nigrum, four parts of Grislea tomentosa, five parts of flowers, six parts of honey and eighty parts of Guḍa (Molasses) should be mixed together. The rest of the procedure is as before. This is a pleasant liquor considered good for drinking by the Yoginīs.

सार्द्धेन्दुपलकं दध्नो माहिषं प्रस्थमात्रकम् ।
मोचापक्वशतञ्चापि योगोऽयं मदिरा शुभा ॥ २४ ॥
तं मेलयित्वा संयोज्य सान्द्रे वंशपुटे पचेत् ।
चत्वारिंशद्दिनान्यष्टौ पङ्के पङ्कजसम्भवे ॥ २५ ॥

निधायोद्धृत्य किरणैः सौरैः सम्यग् विशोषयेत् ।
यदा च कठिनीभावस्तदा संगृह्य मानवः ॥ २६ ॥
गुञ्जाफलप्रमाणन्तु जलैः सम्मिलितं शुभम् ।
आत्मेच्छं पूरयेत् पात्रं परमानन्दपरम् ॥ २७ ॥
एतादृग्युत्तमं द्रव्यं सर्वदेवप्रियं प्रिये ।
एतानि मद्हेतूनि मद्यान्यन्यानि कारयेत् ॥ २८ ॥

Eight *Tolas* of curd (*Dadhi*), one *prastha* of clarified butter of she-buffalo, hundred unripe Kadalī (Mosa sapiensum) all together make a pleasant wine. These should be mixed up well and placed in the cavity of a thick bamboo piece. Thereafter the bamboo piece should be placed for fortyeight days to mature in a pond full of lotus flowers. Then taking out it should be left to dry up well under the rays of Sun. When it hardens up then the Sādhaka should put one *Ratti* of this in a tumbular, mix desired quantity of water, and drink the liquor which gives supreme pleasure. O My Beloved ! this *dravya* is loved by all the Gods. All these are the basic wines, from mixtures of which various other kinds of wines are prepared.

पानसं द्राक्षमाधूकं खार्जूरं तालमैक्षवम् ।
मधूत्थं शीधु माध्वीकं मैरेयं नारिकेलजम् ॥ २९ ॥
मद्यान्येकादशैतानि भुक्तिमुक्तिकराणि च ।

Name of Eleven kinds of Wine :

Pānasa, Drākṣa, Mādhūka, Khārjūra, Tāla, Aikṣaṇa, Madhu, Ucchiṣṭa, Mādhvīka, Maireya and Nārikela are the eleven kinds of wine which give both Enjoyment and Emancipation.

द्वादशन्तु सुरा मद्यं सर्वेषामुत्तमं प्रिये ॥ ३० ॥

Twelfth Wine, Surā : its kinds and qualities :

The twelfth wine is called Surā and it is, O My Beloved ! best of all.

पैष्टी गौडी च माध्वी च विज्ञेया त्रिविधा सुरा ।
सर्वसिद्धिकरी पैष्टी गौडी भोगप्रदायिनी ॥ ३१ ॥
माध्वी मुक्तिकरी ज्ञेया सुरा स्याद्देवताप्रिया ।

Surā should be known to be of three kinds, i. e. **Paiṣṭī,** Gauḍī, and Mādhvī. The Paiṣṭī bestows all Attainments, Gauḍī gives Enjoyment, and the Mādhvī gives Emancipation. Thus know the Surās as loved by the Gods.

विद्याप्रदैक्षवी ज्ञेया द्राक्षी राज्यप्रदा भवेत् ॥ ३२ ॥
तालजा स्तम्भने शस्ता खार्जूरी रिपुनाशिना ।
नारिकेलभवा श्रीदा पानसी च शुभप्रदा ॥ ३३ ॥
मधूकजा ज्ञानकरी माध्वीकी रोगनाशिनी ।
मैरेयाख्या कुलेशानि सर्वदा पापहारिणी ॥ ३४ ॥

Aikṣavī provides Learing, Drākṣī provides kingdom, Tālaja is famous for providing Immobilization; Khārjūrī destroys the enemies; Nārikela wine gives wealth and Pānasī is auspicious. Madhūkajā wine provides knowledge and Mādhvīka destroys all diseases and O Kuleśāni ! the wine named Maireya is always destroyer of sins.

क्षीरवृक्षसमुद्भूतं मद्यं वल्कलसम्भवम् ।
मधुपुष्पसमुद्भूतम् आसवं तण्डुलोद्भवम् ॥ ३५ ॥

Wines made out of Kṣīra-vṛkṣas, of barks of trees, of Madhūka (Bassia latifolia) flowers, and of fermented water of cooked rice, are the various other kinds.

यस्यानन्दो निर्विकार आमोदश्च मनोहरः ।
मद्यं तदुत्तमं देवि देवानां प्रीतिदायकम् ॥ ३६ ॥

That wine is superior which provides faultless pleasure and beautiful entertainment. O Devi ! such wines are always loved by the Gods.

आत्मेच्छं पूरयेत् पात्रं परमानन्दवर्द्धनम् ।
एतदामोदकं द्रव्यं सर्वदेवप्रियं प्रिये ॥ ३७ ॥

Qualities of Good Wines :

One should fill his glass with wine according to his heart's satisfaction in order to enhance his supreme pleasure. O My Beloved ! such entertaining *Dravyas* are loved by all the Gods.

सुरादर्शनमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
तद्गन्धाघ्राणमात्रेण शतक्रतुफलं लभेत् ॥ ३८ ॥

By a mere sight of Surā, all the sins are destroyed. Smelling their odour bestows fruits of one hundred sacrifices,

मद्यस्पर्शनमात्रेण तीर्थकोटिफलं लभेत् ।
देवि तत्पानतः साक्षाल्लभेन्मुक्तिं चतुर्विधाम् ॥ ३९ ॥

Touch of wine provides fruits equivalent to visiting millions of Tīrthas (places of pilgrimages), and O Devi ! by drinking it one directly obtains the four-fold Emancipation.

इच्छाशक्तिः सुरामोदे ज्ञानशक्तिश्च तद्रसे ।
तत्स्वादे च क्रियाशक्तिस्तदुल्लासे परा स्थिता ॥ ४० ॥

Desire etc. Powers (Saktis) in Surā :

In the smell of wine is inherent power of will; in its Rāsa is inherent power of action; in its taste is inherent power of Knowledge, and in its exhilaration is inherent the power Beyond (Parā-śakii).

मदिरा ब्रह्मगाः प्रोक्ताः चित्तशोधनसाधनाः ।
तासामेकां समाहृत्य पूजाकर्म समाचरेत् ॥ ४१ ॥

Methods of taking wine :

Wine is said to be Brahmagā and a purifier of mind. Therefore, one of the abovementioned wines should be brought in any case for the rituals of worship.

मत्स्य मांसादिविजयां चाष्टगन्धैः सुमिश्रिताम् ।
संमर्द्य वटिकां कृत्वा संगृह्याथ विचक्षणः ।
मद्याभावे तु वटिकां जले संयुज्य तर्पयेत् ॥ ४२ ॥
गुडमिश्रेण तक्रेण तर्पयेत् मधुभाजिना ।
सौवीरेणाथवा कुर्यादेतत् कर्म न लोपयेत् ।
प्रमादाद् यदि लुप्येत देवताशापमाप्नुयात् ॥ ४३ ॥

Madyā (Wine), Māṁsa (flesh), and Vijayā (an intoxicating drink) should be well mixed up with Aṣṭa-gandha (eight fragrances varrying according to the Deity. For Śakti these are : *Candana*, *Agaru*, *Karpūra*, *Cora*, *Kumkum*, *Rocanā*, *Jaṭāmāṁsī*, and *Kapi*) and all ground together in a paste. Out of this paste the Sādhaka should make pills. In

the absence of Wine he should then offer libations with water mixed with these pills. Or he should perform the ritual with curd mixed molasses, or still with honey mixed with Sauvīra (a sour gruel). In no case should he allow the ritual to lapse. If due to conceit there is a lapse of the ritual then the Sādhaka becomes a victim of curse of the Deity.

मांसन्तु त्रिविधं प्रोक्तं खभूजलचरं प्रिये ।
यथासम्भवमप्येकं तर्पणार्थं प्रकल्पयेत् ।

Three kinds of Flesh :

Flesh has been declared to be of three kinds, viz., Khecara (of flying creatures), Bhūcara (creatures living on the land), and Jalacara (creatures living in water). As far as possible one should take flesh of any one of these for libations.

मांसदर्शनमात्रेण सुरादर्शनवत् फलम् ॥ ४४ ॥

Fruit of Seeing flesh :

The fruit of seeing flesh is the same as that described for seeing Wine

पितृदेवतयज्ञेषु वैधहिंसा विधीयते ।
आत्मार्थं प्राणिनां हिंसा कदाचिन्नोदिता प्रिये ॥ ४५ ॥

No Sin in killing for the Sake of Pitars :

In the sacrifices for the Pitars and Devatās killing according to rules is prescribed. However, O My Beloved ! Oue should never kill a creature for his own sake.

अनिमित्तं तृणं वापि छेदयेन्न कदाचन ।
देवतार्थं द्विजार्थं वा हत्वा पापैर्न लिप्यते ॥ ४६ ॥

Not even a blade of grass should be pierced without a worthy cause. There is no sin in killing if it is done for the sake of a God or a Brahmin.

मामनादृत्य यत् पुण्यं पापं स्यात् प्रतिभाषतः ।
मन्निमित्तं चरेत् पापं पुण्यं भवति शाम्भवि ॥ ४७ ॥

Disregarding Me even if a meritorious work is done it becomes a sin. And even a sin commited for My sake, O Śāmbhavī, is converted into a meritorious act.

यैरेव पतनं द्रव्यैः सिद्धिस्तैरेव चोदिता ।
श्री कौलदर्शने चापि भैरवेण महात्मना ॥ ४८ ॥

Things which may be the cause of downfall can also be the means of obtaining Attainments (Siddhis). This has been expounded by Kula Philosophy and also by Great Bhairva.

मत्कर्म कुर्वतां पुंसां कर्मलोपो भवेन्नहि (यदि) ।
तत्कर्म ते प्रकुर्वन्ति सप्तकोटिमुनीश्वराः ॥ ४९ ॥

If by performing an action there is a lapse of that action then that action is performed by seventy million of superior Sages.

हन्यान्मन्त्रेण चानेन त्वभिमन्त्र्य पशुं प्रिये ।
गन्धपुष्पाक्षतैः पूज्य चान्यथा नरकं व्रजेत् ॥ ५० ॥

Mantra for Animal-sacrifice :

One should worship the animal with fragrances, flowers, and rice-grain. Thereafter sanctifying it by the following Mantra (Śloka 51) it should be sacrificed :

शिवोत्कृत्तमिदं पिण्डमतस्त्वं शिवतां गतः ।
तद् बुध्यस्व पशो त्वं हि मा शिवस्त्वं शिवोऽसि हि ॥ ५१ ॥

"Your body is being cut by Śiva; hence you will obtain Śivatva. O animal ! You should know this. For me you are Śiva, as Śiva is for you".

ब्रह्मा स्यात् पलले विष्णुर्गन्धे रुद्रश्च तद्रसे ।
परमात्मा तदानन्दे तस्मात् सेव्यमिदं प्रिये ॥ ५२ ॥

Existence of Brahmā etc., Gods in various Ingradients of Flesh :

There resides Brahmā in the water of flesh; Viṣṇu in the smell of flesh; Rudra in the Rasa of flesh, and the Supreme Spirit in the pleasure of flesh. Hence, O My Beloved ! it is worth taking.

मांसाभावे तु लशुनं सार्द्रकं नागरन्तु वा ।
आदाय पूजयेद्देवि चान्यथा निष्फलं भवेत् ॥ ५३ ॥

Things to be offerred in the absence of Flesh :

In the absence of flesh, one should worship the Devi with garlic or ginger; otherwise the worship becomes useless.

मत्स्यमांसविहीनेन मद्येनापि न तर्पयेत् ।
न कुर्यान्मत्स्यमांसाभ्यां विना द्रव्येण पूजनम् ।। ५४ ।।

Inter-relationship of Matsya, Māṁsa, and Madya :

Without Māṁsa (flesh) and Matsya (fish) one should not offer libations with Madya (wine) alone. Similarly, without Madya one should not perform worship with Matsya and Māṁsa alone.

पिशितं तिलमात्रन्तु तिलार्द्धमपि विन्दुना ।
सकृत्तर्पणमात्रेण कोटियज्ञफलं लभेत् ।। ५५ ।।

By offering libations with Māṁsa equal to even a Til (Sesamum Indicum) and a drop of wine equal to half of a Til, one gets the fruit of all the sacrifices.

कुलपूजासमं नास्ति पुण्यमन्यज्जगत्त्रये ।
तस्माद् यः पूजयेद्भक्त्या भुक्तिमुक्त्योः स भाजनम् ।। ५६ ।।

Sins of non-performance of Kula-worship :

In the three worlds there is no merit equal to the Kula-pūjā. Hence, one who performs this worship with devotion obtains both Enjoyment and Emancipation.

अनधीतोऽप्यशास्त्रज्ञोगुरुभक्तो दृढव्रतः ।
कुलपूजारतो यस्तु स मे प्रियतमो भवेत् ।। ५७ ।।

Even if an illiterate or one ignorant of the Śāstras performs Kula-pūjā with devotion to Guru and with firm determination, he is most loved by Me.

चतुर्णामपि वर्णानामाश्रमाणामपीश्वरि ।
पुंस्त्रीनपुंसकानान्तु पूजितेष्टफलप्रदा ।। ५८ ।।

O Īśvarī ! On being worshipped by all the men, women and people of third gender of the four classes and of four Āśramas, You bestow the desired fruits on them.

इहामुत्र फलं दद्याः पूजिता सुवधूरिव ।
अपूजिता त्वं देवेशि दुःखदा कुवधूरिव ।। ५९ ।।
कुलपूजां विना यस्तु करोत्येवं सुदुर्मतिः ।
स याति नरकं घोरमेकविंशतिभिः कुलैः ।। ६० ।।

If worshipped, You like a good lady give the desired fruits, and if not worshipped, You torment like a bad lady.

An evil-minded person who without Kula-pūjā behaves thus (i. e. ignores Your worship), goes to Hell with his twenty-one previous ancestors.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन कुलपूजारतो भवेत् ।
लभते सर्वसिद्धीश्च नात्र कार्या विचारणा ।। ६१ ।।

Hence with all his efforts one should devote himself to Kula-pūjā. Thus he indubitably attains all Siddhis.

आराधनासमर्थश्चेद्द्याद्चनसाधनम् ।
यो दातुं नेव शक्नोति कुर्यादर्चनदर्शनम् ।। ६२ ।।

Duties of those incapable of performing Kula-pūjā :

One who is incapable of performing Kula-pūjā should offer to others materials connected with Kula-pūjā. One who is unable to give even these materials should witness the Pūjā where it is being performed.

सम्यक् शतक्रतून् कृत्वा यत् फलं समवाप्नुयात् ।
तत् फलं समवाप्नोति सकृत् कृत्वा क्रमाचनम् ।। ६३ ।।

The fruit which is obtained by the performance of one hundred sacrifices could be obtained by properly performing even one Kula-pūjā.

महाषोडश दानानि कृत्वा यच्च फलं लभेत् ।
तत् फलं समवाप्नोति कृत्वा श्रीचक्रदर्शनम् ।। ६४ ।।

The fruits obtained by sixteen great charities are obtained by merely seeing the Śrī Cakra.

सार्द्धत्रिकोटितीर्थेषु स्नात्वा यत् फलमाप्नुयात् ।
तत् फलं लभते देवि सकृत् कृत्वा क्रमार्चनम् ।। ६५ ।।

The fruits obtained by bathing in 35 million sacred Tīrthas are obtained by only once performing the Kulapūjā.

बहुनोक्तेन किं देवि यथाशक्त्या ददाति यः ।
कुलाचार्याय पूजार्थं कुलद्रव्यं स धर्मवित् ।। ६६ ।।

Why to talk much, O Devi ! One who provides the Kula-dravyas to a Kulācārya, is really the knower of religious merit.

शैवे वा वैष्णवे शाक्ते सौरे सुगतदर्शने ।
बौद्धे पाशुपते सांख्ये व्रते कुलमुखे तथा ।। ६७ ।।

सदक्षवामसिद्धान्ते वैदिकादिषु पार्वति ।
विनाऽलिपिशिताभ्यान्तु पूजनं निष्फलं भवेत् ॥ ६८ ॥

Madya-Māṁsa necessary in all the Śaiva, Vaiṣṇava etc., Sects :

In all the Śaiva, Vaiṣṇava, Śākta, Saura, Bauddha, Pāśupat, Sāṁkhya, Dakṣiṇa, Vāma, Siddhānta, Vedic etc., Sects, worship without Madya and Māṁsa becomes fruitless.

कुलद्रव्यैर्विना कुर्याज्जपयज्ञ तपोव्रतम् ।
निष्फलं तद्भवेद्देवि भस्मनीव यथा हुतम् ॥ ६९ ॥

Kula-dravyas necessary in Japa and Sacrifices :

All the Japa, Yajña, Tapa, Vrata etc., become fruitless without Kula-dravyas, just as offering of oblations in ashes is fruitless.

यथैवान्तश्चरा राज्ञः प्रियाः स्युर्न बहिश्चराः ।
तथान्तर्यागनिष्ठा ये ते प्रिया देवि नापरे ॥ ७० ॥

Superiority of those performing Internal Sacrifice :

Just as the intimate or personal servants are loved more by a King than ordinary servants, so O Devi ! performers of Internal Sacrifice are loved by You more than others.

समर्पयन्ति ये भक्त्या आवाभ्यां पिशितासवम् ।
उत्पादयन्ति चानन्दं मत्प्रियाः कौलिकाश्च ते ॥ ७१ ॥

Fruits of partaking of Kula-dravya :

O Devi ! Who with devotion offers to both of Us flesh and wine produces pleasure in Us. Such a person loved most by Us is a real Kaulika.

आवयोः परमाकारं सच्चिदानन्दलक्षणम् ।
कुलद्रव्योपभोगेन परिस्फुरति नान्यथा ॥ ७२ ॥

Marked by Saccidānanda, Our Full-Form manifests only by enjoyment of Kula-dravya, and not otherwise.

अन्तःस्थानुभवोल्लासो मनोवाचामगोचरः ।
कुलद्रव्योपभोगेन जायते नान्यथा प्रिये ॥ ७३ ॥

O My Beloved ! The internal exhilaration is beyond description. It manifests only by the enjoyment of Kula-dravyas and not by anything else.

सेविते च कुलद्रव्ये कुलतत्त्वार्थदर्शनः ।
जायते भैरवावेशः सर्वत्र समदर्शनः ॥ ७४ ॥

By enjoying the Kula-dravyas comes the knowledge of Kula-tattva. It inculcates the feeling of Bhairava in the Sādhaka who thus develops a balanced vision towards everything.

तमःपरिवृतं वेश्म यथा दीपेन दृश्यते ।
तथा मायावृतो ह्यात्मा द्रव्यपानेन दृश्यते ॥ ७५ ॥

Just as a house engrossed in darkness becomes visible in the light of a lantern, so after drinking wine the Ātmā covered with Māyā becomes visible.

मन्त्रपूतं कुलद्रव्यं गुरुदेवार्पितं प्रिये ।
ये पिबन्ति जनास्तेषां स्तन्यपानं न विद्यते ॥ ७६ ॥

O My Beloved! One who drinks the Kula-dravyas purified by Mantras and offerred to Guru and the Devatā, for him there is no drinking from the breast of a mother (that is, he ss never born again).

मद्यन्तु भैरवो देवो मद्यं शक्तिः समीरिता ।
अहो भोक्ता च मद्यस्य मोहयेदमरानपि ॥ ७७ ॥

Madya is a form of Bhairava-deva; Madya is called Śakti; Oh! one who drinks Madya (wine) attracts even the Devatās.

तन्मैरेयं नरः पीत्वा यो न विकुरुते प्रिये ।
मद्ध्यानैकपरो भूत्वा स मुक्तः स च कौलिकः ॥ ७८ ॥

One who does not lose his equilibrium after drinking Maireya (a kind of wine) and becomes one-pointedly concentcated, is a Kaulika.

सुरा शक्तिः शिवो मांसं तद्भोक्ता भैरवः स्वयम् ।
तयोरैक्यसमुत्पन्न आनन्दो मोक्ष उच्यते ॥ ७९ ॥

Symptoms of Emancipation :

Surā is Śakti and Māṁsa is Śiva. One who takes both of these, is Bhairva Himself. Pleasure arising out of the union of the two is called Emancipation.

आनन्दं ब्रह्मणो रूपं तच्च देहे व्यवस्थितम् ।
तस्याभिव्यञ्जकं मद्यं योगिभिस्तेन पीयते ॥ ८० ॥

Pleasure is a Form of Brahman and exists in the body. Madya is its manifestor and hence the Yogīs drink Madya.

कुण्डी कम्बुकपालानि मधुपूर्णानि बिभ्रतः ।
किं न पश्यति लोकोऽयं ब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् ॥ ८१ ॥

He sees the Kamaṇḍalu (water-pot used by ascetics), conch-shell and skull full of wine. Does he not then in this Loka see Brahmā, Viṣṇu and Maheśvara (who respectively hold these things) ?

निःशङ्को निर्भयो वीरो निर्लज्जो निष्कुतूहलः ।
निर्णीतवेदशास्त्रार्थो वरदां वारुणीं पिबेत् ॥ ८२ ॥

A Vīra Sādhaka fearlessly, shamelessly, with curiosity, without any worry and hesitation, and backed by Vedas and Śāstras, drinks the boon-providing Vāruṇī.

मन्त्रसंस्कारसंशुद्धामृतपानेन पार्वति ।
जायते देवताभावो भवबन्धविमोचकः ॥ ८३ ॥

O Pārvati ! The Divine feeling, which gives Emancipation from the bondage of the world, arises from drinking nectar purified by Mantras.

ब्राह्मणस्य सदा पेयं क्षत्रियस्य रणागमे ।
गोलम्भने तु वैश्यस्य शूद्रस्यान्त्येष्टिकर्मणि ॥ ८४ ॥

Time of Drinking by the Brāhmaṇas etc. classes :

Brāhmaṇas can drink this nectar at all times; Kṣatriyas can take it at the time of an impending war; Vaiśyas can take it at the time of a Sacrifice; and the Śūdras can take it when they are to perform last rites etc.

देवान् पितॄन् समभ्यर्च्य देवि शास्त्रोक्तवर्त्मना ।
गुरुं स्मरन् पिबन्मद्यं खाद न् मांसं न दोषभाक् ॥ ८५ ॥

There is no sin in drinking wine and eating flesh if these are resorted to in the prescribed manner and after worshipping the Gods and Pitars and remembering the Gurudeva.

तृप्त्यर्थं पितृदेवानां ब्रह्मध्यानस्थिराय च ।
सेवेत मधुमांसानि तृष्णया चेत् स पातकी ॥ ८६ ॥

One should take Madya and Māṁsa for the satisfaction of Gods and Pitars and for concentration of mind on the essence of Brahman. However, one who takes these out of his own thirst and hunger, is a sinner.

मन्त्रार्थ स्फुरणार्थाय मनसः स्थैर्यहेतवे ।
भवपाशनिवृत्त्यर्थं मधुपानं समाचरेत् ॥ ८७ ॥

For the enlightenment of the meaning of a Mantra, for the stability of Mind and for obtaining release from the bondage of the world, one should drink wine.

सेवेत स्वसुखार्थं यो मद्यादीनि स पातकी ।
प्राशयेद्देवताप्रीत्यै स्वाभिलाषविवर्जितः ॥ ८८ ॥

One who drinks wine for his own pleasure is a sinner. Devoid of his own desire, one should take it truly for the pleasure of the Gods.

मत्स्यमांससुरादीनां मादकानां निषेवणम् ।
यागकालं विनान्यत्र दूषणं कथितं प्रिये ॥ ८९ ॥

Wine etc., should not be taken except on the occasion of a Sacrifices :

O My Beloved ! Taking intoxicants like Fish, Flesh, and Wine, etc. at any time other than the occasion of a Sacrifice is a sin.

यथा क्रतुषु विप्राणां सोमपानं विधीयते ।
मद्यपानं तथा कार्यं समये भोगमोक्षदम् ॥ ९० ॥

Just as there is a provision for the Brāhmaṇas to drink Soma on the occasion of a Sacrifice, in the same way resorting to wine etc., on prescribed occasions provides both Enjoyment and Emancipation.

श्रीगुरोः कुलशास्त्रेभ्यः सम्यग्विज्ञाय वासनाम् ।
पञ्चमुद्रा निषेवेत चान्यथा पतितो भवेद् ॥ ९१ ॥

Only after understanding well the purport of the Kula-Śāstras from the Guru, one should resort to the Five Mudrās (Madya, Maṁsa, Matsya, Maithuna and Mudrā); otherwise one meets his downfall.

आवृतिं गुरुपंक्तिश्च वटुकादींश्च पूज्य यः ।
वीरोऽप्यत्र वृथा पानी देवताशापमाप्नुयात् ॥ ९२ ॥

Useless drinking prohibited for even a Vīra-sādhaka :

Without worshipping the line of Gurus and the Baṭuka etc. Gods if a Vīra Sādhaka uselessly drinks wine then he receives the curse of Gods.

अयष्ट्वा भैरवं देवमकृत्वा मन्त्रतर्पणम् ।
पशुपानविधौ पीत्वा वीरोऽपि नरकं व्रजेत् ॥ ९३ ॥

Without worshipping Bhairava and without offering libations to the Gods, if a Vīra-sādhaka drinks wine with Paśu-bhāva he goes to Hell.

अज्ञात्वा कौलिकाचारमयष्ट्वा गुरुपादुकाम् ।
योऽस्मिन् शास्त्रे प्रवर्तेत तं त्वं पीडयसि ध्रुवम् ॥ ९४ ॥

Ignorant of Kaulikācāra (ways of a Kaulika)
has no right to Kulaśāstra :

Without knowing the Kaulika practices and without worshipping the Guru's sandals, if one enters into this Śāstra, then You definitely torment him.

कौलज्ञाने ह्यसिद्धो यस्तद्द्रव्यं भोक्तुमिच्छति ।
स महापातकी ज्ञेयः सर्वधर्मबहिष्कृतः ॥ ९५ ॥

Taking the Dravyas without a right meets
expulsion from all the religions :

One who enjoys the Dravyas without taking to heart the knowledge of Kaula, is considered a great sinner and is expelled from all the religions.

समयाचारहीनस्य स्वैरवृत्तेर्दुरात्मनः ।
न सिद्धयः कुलभ्रंशस्तत्संसर्गं न कारयेत् ॥ ९६ ॥

An evil-minded person devoid of Samayācāra and guided by his own passions never gets Siddhis. On the other hand, he falls from the Kula and does not deserve to be taken into company.

यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्त्तते कामकारतः ।
स सिद्धिमिह नाप्नोति परत्र न परां गतिम् ॥ ९७ ॥

After learning the rules of Śāstras one who behaves in his own arbitrary manner neither gets Siddhis in this world nor meets a superior fate in the other world (i. e. he goes to Hell).

स्वेच्छया रममाणो यो दीक्षासंस्कारवर्जितः ।
न तस्य सद्गतिः कापि तपस्तीर्थव्रतादिभिः ॥ ९८ ॥

Devoid of Initiation rites one who leads an arbitrary life, does not obtain Emancipation even from Austerity, Pilgrimages or Observances.

असंस्कृतं पिबेद्द्रव्यं बलात्कारेण मैथुनम् ।
स्वप्रियेण हतं मांसं रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ ९९ ॥

Impure Five M's (Madya, Māṁsa, etc.) are prohibited :

One who drinks impure dravyas, takes Māṁsa only for his taste, and commits rape etc., goes to the Raurava Hell.

कौलाः पशुव्रतस्याश्चेत् पक्षद्वयविडम्बकाः ।
केशसंख्या स्मृता यावत्तावत्तिष्ठन्ति रौरवे ॥ १०० ॥

Adhering to Paśvācāra (ways of ordinary men)
even a Kaula goes to Hell :

If a Kaula takes to the ways of ordinary men then he is ridiculed both by the Kaulācāra and the Paśvācāra and lives in Raurava Hell for as long a period as there are hairs on his body.

कुलद्रव्याणि सेवेत योऽन्यदर्शनमाश्रितः ।
तदङ्गरोमसंख्यातं भूतयोनिषु जायते ॥ १०१ ॥

Adhering to other faiths one who resorts to Kula-dravyas takes as many births in the Bhūta-yonis as there are hairs on his body.

मदप्रच्छादितात्मा च न किञ्चिदपि वेत्ति च ।
न ध्यानं न तपो नार्चा न धर्मो न च सत्क्रिया ॥ १०२ ॥

न देवं न गुरुर्नात्मविचारो न स कौलिकः ।
केवलं विषयासक्तः पतत्येव न संशयः ॥ १०३ ॥

A wine-addict meets his downfall :

One whose Ātmā is concealed due to drinking of wine does not possess knowledge of Contemplation, Austerity, Worship,

Religion, Good-actions, God, Guru or his own Ātmā. He is not a Kaulika, but addict to his own sensual pleasures. Such a person iudubitably meets his downfall.

मद्यासक्तो न पूजार्थी मांसाशी स्त्रीनिषेवकः ।
कौलोपदेशहीनो यः सोऽक्षयं नरकं व्रजेत् ॥ १०४ ॥

Devoid of the teachings of the Kaula one who remains addicted to wine, woman and flesh lives perpetually in Hell.

असंस्कारी तु यो नौ स्यात् पञ्च मुद्रा निषेवते ।
कुलेशि ब्रह्मनिष्ठोऽपि निन्द्यतामधिगच्छति ॥ १०५ ॥

O Kuleśi ! Even if one engrossed in Brahman, resorts to Five Ingradients without rituals, he stands condemned.

लिङ्गत्रयविशेषज्ञः षडाधारविभेदकः ।
पीठस्थानानि चागत्य महापद्मवनं व्रजेत् ॥ १०६ ॥

Hence a Yogī who knows the three Liṅgas (Svayaṁbhū-liṅga, Bāṇa-liṅga and Itar-liṅga), and has penetrated the Six Cakras, should come to the Pīṭha-sthāna and roam in the forest of the Great Lotus (Sahasrāra Cakra).

आमूलाधारमाब्रह्मरन्ध्रं गत्वा पुनः पुनः ।
चिच्चन्द्रकुण्डलीशक्तिसामरस्य सुखोदयः ॥ १०७ ॥

व्योमपङ्कजनिस्यन्दसुधापानरतो नरः ।
सुधापानमिदं प्रोक्तमितरे मद्यपायिनः ॥ १०८ ॥

Real Drinking of Sudhā :

From the Mūladhāra at the base, going up again and again to the Brhhmarandhra, experiencing the Bliss arising out of this meet of the Kuṇḍalinī Śakti and the Moon of Pure Consciousness, and drinking the wine flowing from this Lotus in the Supreme Ether above, is the "real wine-drinking" (Sudhā-pān). That which is drunk otherwise is only liquor.

पुण्यापुण्यपशुं हत्वा ज्ञानखड्गेन योगवित् ।
परे लयं नयेच्चित्तं पलाशी स निगद्यते ॥ १०९ ॥

मनसा चेन्द्रियगणं संयम्यात्मनि योजयेत् ।
मत्स्याशी स भवेद्देवि शेषाः स्युः प्राणिहिंसकाः ॥ ११० ॥

Real Māṁsa and Matsya :

Killing the animal of the form of merit and demerit with the sword of Knowledge one who merges his *Citta* into the Supreme Spirit is the real partaker of Māṁsa. Controlling his sense-organs by his *Manas* one who yokes them with the Ātmā, is the person who really eats Fish (Matsya). Others are just killers of creatures.

अप्रबुद्धा पशोः शक्तिः प्रबद्धा कौलिकस्य च ।
शक्तिं तां सेवयेत् यस्तु स भवेत् शक्तिसेवकः ॥ १११ ॥
पराशक्त्यात्ममिथुनसंयोगानन्दनिर्भरः ।
य आस्ते मैथुनं तत् स्यादपरे स्त्रीनिषेवकाः ॥ ११२ ॥

Reality of Maithuna :

The Śakti of ordinary men with animal feelings remains asleep but the Sakti of a Kaula is wide awake. One who serves this Śakti (the Śakti which is awake) is the real server of Śakti. One who experiences the Bliss arising out of the union of Supreme Sakti and his own Ātmā is the real knower of Copulation. Others are just enjoyers of woman.

इत्यादि पञ्चमुद्राणां वासनां कुलनायिके ।
ज्ञात्वा गुरुमुखाद्देवि यः सेवेत स मुच्यते ॥ ११३ ॥

O Kulanāyike ! Knowing thus the purport of Five Mudrās (the Five M's, viz. Madya, Māṁsa, Matsya, Maithuna and Mudrā) from the mouth of Guru, one who devotes himself to Sādhanā, becomes Released.

इति ते कथितं देवि कुलद्रव्यादिलक्षणम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ ११४ ॥

O Devi ! I have described thus the symptoms of the Kula-dravyas etc. in brief. Now what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे कुलमाहात्म्य-
कथनं नाम पञ्चम उल्लासः ॥

षष्ठ उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि पूजकस्य च लक्षणम् ।
कुलद्रव्यादिसंस्कारमर्चनं वद मे प्रभो ॥ १ ॥

Śrī Devi said :

O Kuleśa ! I want to hear the symptoms of a worshipper. O My Lord ! Also tell me the method of Purification and Worship of Kula-dravyas.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण स्तूयते देवदानवैः ॥ २ ॥

Symptoms of Worshippers :

Īśvara said : Listen O Devi ! I an telling You what You have asked. Merely hearing it one receives praise of Gods and Demons.

निरस्तपातका यत्र मानवाः पुण्यकर्मिणः ।
कुलज्ञानसुसम्पन्ना भजन्ते ये दृढव्रताः ॥ ३ ॥

Only Men rid of sins, devoted to meritorious actions, enriched with the knowledge of Kula, and with firm Observances should adore You.

पूर्णाभिषेकसहितो वेदशास्त्रार्थतत्त्ववित् ।
देवतागुरुभक्तस्तु नियतात्मार्चयेत् प्रिये ॥ ४ ॥

Only a Sadhaka with full Consecration, Knowledge of the Essence of Vedas, Śāstras and Devatās, and contained in his Self, should, O My Beloved ! engage himself in worship.

कुलागमरहस्यज्ञो देवताराधनोत्सुकः ।
गुरूपदेशसंयुक्तः पूजयेत् कुलनायिके ॥ ५ ॥

O Kulanāyike ! Desirous of worshipping the Deity, a knower of the mysteries of Kulāgamas and equipped with the teachings of a Guru one should engage himself in worship.

शुद्धात्मा चातिसंहृष्टः क्रोधलौल्यविवर्जितः ।
पशुव्रतादिविमुखः सुमुखस्तु यजेत् प्रिये ॥ ६ ॥

Pure of heart, devoid of anger and greed, superbly joyous, averse to inferior observances of ordinary men, with cheerful countenance a Sādhaka should enage himself in worhip.

यदा पुंसः कृतार्थस्य कालेन बहुना प्रिये ।
मत्प्रसादेन भूयाच्च दृढभक्तिसमागमः ॥ ७ ॥
तदर्थं तर्पणं कुर्याद् द्रव्यैः श्रीभैरवोदितैः ।
गुरूपदेशविधिना चान्यथा पतनं भवेत् ॥ ८ ॥

After a long time when due to My Grace, love and lasting devotion arises in a Sādhaka, then O My Beloved ! he should offer to the Deity libations of Kula-dravyas prescribed by Bhairava in accordance with the instructions of a Guru. Otherwise he will meet his downfall.

मन्त्रयोगेन देवेशि कुर्यात् श्रीचक्रपूजनम् ।
तदहन्तु त्वया सार्धं गृह्णामि स्वयमादरात् ॥ ९ ॥

O Devi ! He should worship the Śrī-cakra with the Mantra Yoga. Only then, accompanied by You I accept that worship with distinction.

भैरवोऽहमिति ज्ञानात् सर्वज्ञादिगुणान्वितः ।
इति संचिन्त्य योगीन्द्रः कुलपूजारतो भवेत् ॥ १० ॥

"I am Bhairava", with this realisation and equipped with the qualities like knowledge of everything., a superior Yogī, should engage himself in the Kula Pūjā.

इत्यादिलक्षणोपेतः कौलिको नियतव्रतः ।
यस्त्वां समर्चयेद्देवि भुक्तिमुक्त्योः स भाजनम् ॥ ११ ॥

Possessing the above qualities and following the prescribed rules, when a Kaulika worships You, O Devi ! only then he becomes eligible to enjoyment and emancipation.

एकान्ते विजनेऽरण्ये देशे बाधाविवर्जिते ।
सुखासने समासीनः प्राङ्मुखो वाप्युदङ्मुखः ॥ १२ ॥

Place and Seat for Kula-pūjā :

The worshipper should seat himself in a comfortable position which gives stability, and face either North or East, at an isolated place or in a forest or at a place which may be free from disturbances

अमृताब्धौ मणिद्वीपे कल्पवृक्षतरोस्तले ।
रत्नप्राकारसन्दीप्तं स्मरेन्माणिक्यमण्डपम् ॥ १३ ॥
पुष्पमालावितानाढ्यं प्रच्छन्नपटसंवृतम् ।
कर्पूरदीपभास्वन्तं धूपामोदसुगन्धिकम् ॥ १४ ॥
तन्मण्डपस्थमात्मानं ध्यात्वाऽनाकुलचेतसा ।
श्रीगुरोराज्ञया देवि कुलपूजां समाचरेत् ॥ १५ ॥

He should then contemplate that there is a jewelled Island in the centre of the Sea of Nectar. On that Island, under the Kalpavṛkṣas there is a glittering Canopy decorated with rubies and surrounded by jewelled walls. That canopy is decorated with flower-garlands, beautiful transparent curtains, illumined with camphor lamps and perfumed with various kinds of incense. Contemplating himself as seated under that canopy with unagitated mind the Sādhaka should, O Devi ! perform Kula-pūjā according to the command of his Guru.

आत्मस्थानमनुद्रव्यदेव शुद्धिस्तु पञ्चमी ।
यावन्न कुरुते मन्त्री तावद्देवार्चनं कुतः ॥ १६ ॥

Necessity of Five Purifications :

Purification of Self, purification of the place, purification of the Mantra, purification of the materials (Dravyas), and purification of Devatā are the five purifications. Unless these are performed how can there be a worship of the Deity.

सुस्नानभूतसंशुद्धिप्राणायामादिभिः प्रिये ।
षडङ्गाद्यखिलन्यासैरात्मशुद्धिः समीरिता ॥ १७ ॥

Purification of one's own Self is said to be achieved through a good bath, purification of elements (Bhuta-śuddhi),

Prāṇāyāma, and Ṣaḍaṅga Nyāsa.

सम्मार्जनानुलेपाद्यैर्दर्पणोदरवत्कृतम् ।
वितानधूपदीपादिपुष्पमालोपशोभितम् ।
पञ्चवर्णरजश्चित्रं स्थानशुद्धिरितीरिता ॥ १८ ॥

Cleaning, wiping and annointing the place of worship so that it shines like a mirror and then decorating it with flowers, garlands, incense, camphor, lights and five colours is called purification of the place of worship.

ग्रथित्वा मातृकावर्णैर्मूलमन्त्राक्षराणि च ।
क्रमोत्क्रमाद् द्विरावृत्त्या मन्त्रशुद्धिरितीरिता ॥ १९ ॥

Linking the Mūla Mantra with the letters of the alphabet, once in the forward and then in reverse order is called the purification of Mantra.

पूजाद्रव्याणि संप्रोक्ष्य मूलास्त्राद्भिर्विधानवित् ।
दर्शयेद्धेनुमुद्राश्च द्रव्यशुद्धिरितीरिता ॥ २० ॥

The purification of the materials of worship (Dravya-śuddhi) is said to be achieved by sprinkling water on them with. Mūlaṁ phaṭ' Mantra and then showing them the Dhenu Mudrā.

पीठे देवं प्रतिष्ठाप्य सकलीकृत्य मन्त्रवित् ।
मूलमन्त्रेण दीप्तात्मा न्यासद्रव्योदकेन च ।
त्रिवारं प्रोक्षयेद्विद्वान् देव शुद्धिरितीरिता ॥ २१ ॥

Invoking life into the Deity on the Pīṭha (seat), imagining Him in His wholeness (complete with all the limbs and organs, etc.), the Sādhaka with illumined Self sprinkle on Him thrice the water of the Drāvyas sanctified by Nyāsa etc., with the accompaniment of the Mūla Mantra. This is called Deva-śuddhi (Purification of the Deity).

पञ्चशुद्धिं विधायेत्थं पश्चाद् यजनमाचरेत् ।
सा पूजा सफला प्रोक्ता चान्यथा निष्फला भवेत् ॥ २२ ॥

After performing the five purifications as described herein, the Sādhaka should start his worship alone. Only such a worship fructifies, otherwise it hecomes infructuous.

मण्डलेन विना पूजा निष्फला कथिता प्रिये ।
तस्मान्मण्डलमालिख्य विधिवत्तत्र पूजयेत् ॥ २३ ॥

Necessities of Maṇḍalas in Worship :

O My Beloved ! The worship is said to be infructuous without Maṇḍalas. Therefore the Maṇḍalas should be properly drawn and worship performed in them.

अखण्डमण्डलाकारं विश्वं व्याप्य व्यवस्थितम् ।
त्रैलोक्यं मण्डितं येन मण्डलं तत् सदा शिवम् ॥ २४ ॥

Pervading the Universe exists the shape of unbroken Maṇḍala. The Maṇḍala which circumscribes the three worlds is of the Form of Sadā-Śiva.

उड्डीयानं चतुरस्रं कामरूपञ्च वर्तुलम् ।
जालन्धरञ्च चन्द्रार्धं त्र्यस्रः पूर्णगिरिर्भवेत् ॥ २५ ॥
अभ्यर्च्य मण्डलं पश्चादाधारान् स्थापयेत् क्रमात् ।

Four sided is the Uḍḍīyāna-pīṭha; circular is the Kāmarūpa-pīṭha; semi-circular is the Jālandhara-pīṭha, and triangular is the Pūrṇagiri-pīṭha. After worshipping such a Maṇḍala, the proper places should be laid down in their respective order.

समान्यश्रीगुरुभोगबलिपात्राणि पञ्चधा ॥ २६ ॥

Sāmānya etc., five Vessels (Pātras) :

Sāmānya-arghya-pātra (vessel for offering water), Śrī-pātra, Guru-pātra, Bhoga-pātra and Bali-pātra are the five vessels.

द्विपात्रं वा त्रिपात्रं वा एकपात्रं न कारयेत् ।
स्वदक्षिणादिवामान्तं स्थाप्याभ्यर्च्यासवेन तु ॥ २७ ॥

संपूर्य मूलमन्त्रेण कुलेश्वरि विनिधानवित् ।
तत्र माषप्रमाणन्तु मत्स्यं मांसं विनिक्षिपेत् ॥ २८ ॥

One should not put two vessels or three vessels or one vessel. Arranging the vessels from his right to left the Sādhaka should worship them and fill them with Āsava to the accompaniment af the Mūla-Mantra. Then put in them pieces of the weight of one Māṣa each of Matsya and Māṁsa.

नष्टैः पर्युषितोच्छिष्टैर्दुर्गन्धैर्गन्धवर्जितैः ।
हेतुभिः परपात्रस्थैस्तर्पितं निष्फलं भवेत् ॥ २९ ॥

Determination of the Dravyas for Libations :

Destroyed, stale, tasted by others, foul-smelling or odourless materials are excluded. Libation of materials (Hetu, Madya) contained in another's vessel also become fruitless.

न पूरयेत्तु पात्राणि अप्रियैस्तैः कुलेश्वरि ।
स्वादिष्टैश्च मदिष्टैश्च द्रव्यैरमृतसन्निभैः ।
मनोहरैर्महेशानि तर्पणं सफलं भवेत् ॥ ३० ॥

O Kuleśvari ! The vessels should not be filled with such unpleasant materials. Tasteful, fragrant and pleasing materials become fruitful.

असंस्कृता सुरा पापकलहव्याधिदुःखदा ।
आयुःश्रीकीर्त्तिसौभाग्यधनधान्यविनाशिनी ॥ ३१ ॥

Uncultured Surā is prohibited :

Uncultured Surā (Wine) is sinful and brings strife, disease and pain. It also destroys the life-span, wealth, fame, fortune and property.

तस्मात् संस्कृत्य विधिवत् कुलद्रव्यं ततोऽर्चयेत् ।
अन्यथा नरकं याति दाता भोक्ता न संशयः ॥ ३२ ॥

Therefore the Kula-dravya should be well cultured before being used for worship, otherwise the offerer and partaker both, of uncultured Dravyas, go to Hell. There is no doubt about it.

विना द्रव्यादिवासेन न जपेन्न स्मरेत् प्रिये ।
ये स्मरन्ति नरा मूढास्तेषां दुःखं पदे पदे ॥ ३३ ॥

Without proper consecration of Dravyas, one should neither perform Japa nor Dhyāna. O My Beloved ! Those who do so suffer pain at every step.

नासवेन विना मन्त्रो न मन्त्रेण विनासवः ।
परस्परविरोधित्वात् कथं पूजा विधीयते ॥ ३४ ॥
तत्संशयनिवृत्तिश्च ज्ञात्वा गुरुमुखात् प्रिये ।

Without Āsava (spirtous liquor) the Mantra is not a Mantra and without Mantra the Āsava is useless. How can there be a worship when there is mutual contradiction? If there is any doubt in this connection that should be got clarified from the mouth of a Guru.

वीक्षणं प्रोक्षणं ध्यानं मन्त्रमुद्राविशोधनम् ।
द्रव्यं तर्पणयोग्यं स्याद्देवताप्रीतिकारकम् ॥ ३५ ॥

Dravyas purified by Vīkṣaṇa, Prokṣaṇa, Dhyāna, Mantra and Mudrā are fit for offering libations because such Dravyas please the Deity.

अग्निसूर्येन्दुब्रह्मेन्द्रविष्णुरुद्रसदाशिवैः ।
चतुर्विंशतिमन्त्रैः स्यान्मद्यञ्चैव परामृतम् ॥ ३६ ॥

With the twentyfour Mantras of Agni, Sūrya, Indu (Moon), Brahmā, Indra, Viṣṇu, Rudra, and Sadāśiva Madya becomes Supreme Nectar.

अमृता मानदा पूषा तुष्टिः पुष्टी रतिर्धृतिः ।
शशिनी चन्द्रिका कान्तिर्ज्योत्स्ना श्रीः प्रीतिरङ्गदा ॥ ३७ ॥
पूर्णा पूर्णामृता चेति कथिताः कुलनायिके ।
सौम्याः कामप्रदायिन्यः षोडश स्वरजाः कलाः ॥ ३८ ॥

Sixteen disire-fulfilling phases of Moon (Candra-kalā) originating from the Svaras :

Amṛtā, Mānadā, Pūṣā, Tuṣṭi, Puṣṭi, Rati, Dhṛti, Śaśinī, Candrikā, Kānti, Jyotsnā, Śrī, Prīti, Aṅgadā, Pūrṇā and Pūrṇāmṛtā, are the sixteen desire-fulfilling Kalās of Candramā, originating from the Sixteen Svaras.

तपनी तापिनी धूम्रा मरीचिर्ज्वालिनी रुचिः ।
सुषुम्ना भोगदा विश्वा रोधिनी धारिणी क्षमा ।
कभाद्या वसुदाः सौराष्ठडान्ता द्वादशेरिताः ॥ ३९ ॥

Twelve wealth-giving Kalās of Sūrya beginning from Ka-Bha and ending in Ṭha-Ḍa :

Tapinī, Tāpanī, Dhūmrā, Marīci, Jvālinī, Ruci, Suṣumnā, Bhogadā, Viśvā, Rodhinī, Dhāriṇī and Kṣamā are the twelve wealth-giving Saura-kalās which beginning with Ka-Bha end in Ṭha-Ḍa.

धूम्रार्चिरुष्मा ज्वलिनी ज्वालिनी विस्फुलिङ्गिनी ।
सुश्रीः सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहे अपि ।
आग्नेया यादिवर्णाद्या दश धर्मप्रदाः कलाः ॥ ४० ॥

Ten Agni-kalās of letters from Ya to Kṣa which give Religious Merit :

Dhūmrārci, Uṣmā, Jvalinī, Jvālinī, Visphulinginī, Suśrī, Surūpā, Kapilā, Havya-vahā and Kavya-vahā, are the ten Agni-kalās beginning with letter Ya and ending with Kṣa, which provide Religious Merit.

सृष्टिर्मेधा स्मृतिर्ऋद्धिः कान्तिर्लक्ष्मीर्द्युतिः स्थिरा ।
स्थितिः सिद्धिरिति प्रोक्ताः कचवर्गकला दश ।
अकारप्रभवा ब्रह्मजाताः स्युः सृष्टये कलाः ॥ ४१ ॥

Names of Kalās of Aumkāra

Ten Sṛṣṭi-kalās originating from A-kāra and born of Brahmā :

Sṛṣṭi, Medhā, Smṛti, Ṛddhi, Kānti, Lakṣmī, Dyuti, Sthirā, Sthiti and Siddhi are ten Sṛṣṭi kalās of Ka to Ca letters originating from A-kāra and born out of Brahmā.

जरा च पालिनी शान्तिरीश्वरी रतिकामिके ।
वरदाह्लादिनीप्रीतिर्दीर्घाः स्युष्टतवर्गजाः ।
उकारप्रभवा विष्णुजाताः स्युः स्थितये कलाः ॥ ४२ ॥

Ten Sthiti-kalās originating from U-kāra and born out of Viṣṇu :

Jarā, Pālinī, Śānti, Īśvarī, Rati, Kāmikā, Varadā, Hlādinī, Prīti and Dīrghā are the ten Sthiti-kalās of Ṭa to Ta letters orginating from U-kāra and born out of Viṣṇu.

तीक्ष्णा रौद्री भया निद्रा तन्द्रा क्षुत् क्रोधिनी क्रिया ।
उत्कारी मृत्युरित्युक्ता पयवर्गकला दश ।
मकारप्रभवा रुद्रजाताः संहृतये कलाः ॥ ४३ ॥

Ten Samhāra-kalās originating from Ma-kāra and born out of Rudra :

Tīkṣṇā, Raudrī, Bhayā, Nidrā, Tandrā, Kṣut, Krodhinī, Kriyā, Utkārī and Mṛtyu are the ten Samhāra-kalās of letters Pa to Ya originating from Ma-kāra and born out of Rudra.

षवर्गगाश्चतस्रः स्युः पीता श्वेतारुणासिताः ।
कलाश्चेश्वरसञ्जातास्तिरोधानाय बिन्दुजाः ॥ ४४ ॥

Four Tirodhāna-kalās originating from Bindu and born out of Īśvara :

Pītā, Śvetā Aruṇā and Asitā are the four Tirodhāna-kalās of letters Ṣa-class originating from Bindu and born out of Īśvara.

निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शान्तिस्तथैव च ।
इन्धिका दीपिका चापि रेचिका मोचिका परा ॥ ४५ ॥
सूक्ष्मा सूक्ष्मामृता ज्ञानाऽमृता चाप्यायिनी तथा ।
व्यापिनी व्योमरूपा च षोडश स्वरजाः कलाः ।
सदाशिवभवा नादादनुग्रहकलाः क्रमात् ॥ ४६ ॥

Sixteen Anugraha-kalās originating from Nāda and born out of Sadāśiva :

Nvṛtti, Pratiṣṭhā, Vidyā, Śānti, Indhikā, Dīpikā, Recikā, Mocikā, Parā, Sūkṣmā, Sukṣmāmṛtā, Jñānā, Amṛtā, Apyāyanī, Vyāpinī, and Vyoma-rūpā are the sixteen Anugraha-kalās originating from Nāda and born out of Sadāśiva.

प्रथमं प्रकृतेर्हंसःप्रतद्विष्णुरनन्तरम् ।
त्र्यम्बकन्तु तृतीयं स्याच्चतुर्थस्तत्पदादिकः ॥ ४७ ॥
विष्णुर्योनिं कल्पयतु पञ्चमः कल्पनामनुः ।
चतुर्नवतिमन्त्रात्मदेवताभावसिद्धिदाः ॥ ४८ ॥

Mantras for the Purification of Elements :

After the worship of Brahma-kalā worship with *Haṁsaḥ* etc. Mantra, after Viṣṇu-kalās worship with *Pratadviṣṇu* etc., Mantra, after Rudra-kalās worship with *Tryambakaṁ* etc., Mantra, after Rudra-kalās worship with *Tad Viṣṇoḥ* etc., Māntra, and after Sadāśiva-kalās worship with *Viṣṇuryoni* etc., Mantra should be performed. With a worship with these Ninetyfour Mantras Siddhis of Mantra, Ātmā and Devatā-bhāva are obtained.

मन्त्रजापश्च संप्रोक्त आत्मस्तवश्च पञ्चभिः ।
अत्र ये [ते] पञ्च संप्रोक्ता मन्त्रास्ते कुलनायिके ॥ ४९ ॥

O Kulanāyike ! The aforesaid are the five Mantras. After a Japa of these Mantras one should invite the First Element with the following Mantra (Ślokas 50-52).

अखण्डैकरसानन्दाकरे परसुधात्मनि ।
स्वच्छन्दस्फुरणामत्र निधेह्यकुलरूपिणि ॥ ५० ॥
अकुलस्थामृताकारे सिद्धिज्ञानकरे परे ।
अमृतत्वं विधेह्यस्मिन् वस्तुनि क्लिन्नरूपिणि ॥ ५१ ॥
तद्रूपेणैकरस्यञ्च कृत्वार्घ्यं तत्स्वरूपिणि ।
भूत्वा परामृताकारं मयि चित्स्फुरणं कुरु ॥ ५२ ॥

वाग्भवं पार्श्वगं भूमिः पुष्टिरिन्दुसमन्विता ।
स्थितिश्च पावकानुग्रहार्थेन्दुसमलङ्कृता ॥ ५३ ॥
स्थिरेन्धिकेन्दुसंयुक्ता श्वेता बिन्दुयुगान्विता ।
तथामृते पदं ब्रूयात्तत्पश्चादमृतोद्भवे ॥ ५४ ॥
तथामृतेश्वरीत्युक्त्वा पश्चादमृतवर्षिणि ।
अमृतं स्रावयद् द्वन्द्वं द्विठान्तो द्रव्यशुद्धिकृत् ।
अमृतेशीमनुः प्रोक्तः पञ्चत्रिंशद्भिरक्षरैः ॥ ५५ ॥

Amṛteśī Mantra :

Now, Japa of thirtyfive-lettered Mantra named Amṛteśī should be performed. The extricated form of this Mantra is :

ऍं प्लूं स्रौं जूं सः अमृते अमृतोद्भवे अमृतेश्वरि अमृतवर्षिणि अमृतं स्रावय स्रावय स्वाहा ।

वाग्भवं वदयुग्मञ्च वाग्वादिनीति वाग्भवम् ।
कामराजं ततः क्लिन्ने क्लेदिनि क्लेदयेति च ॥ ५६ ॥
महामोक्षं कुरुयुग्मं कामराजमतः परम् ।
तार्त्तीयं मोक्षशब्दान्ते कुरुयुग्मं वदेत्ततः ॥ ५७ ॥
स्यात् प्रासादपरा चान्तेसप्तत्रिंशद्भिरक्षरैः ।
दीपनीमनुरित्युक्तः सर्वसिद्धिकरः प्रिये ॥ ५८ ॥

After this, the Japa of thirtyseven-lettered Mantra named Dīpanī should be performed which provides all the Siddhis. The extricated form of the Mantra is :

ऍं वद वद वाग्वादिनि ऍं क्लीं क्लिन्ने क्लेदिनि क्लेदय महामोक्षं कुरु कुरु क्लीं ह्सौं मोक्षं कुरु कुरु ह्सौं स्हौं ।

एताः कला मातृकाश्चाप्यख[ण्डेन्द्रा]ण्डैकादिकान् मनून् ।
अमृतेशीं दीपनीञ्च मूलामन्त्रमपि क्रमात् ॥ ५९ ॥
एकद्वित्रिचतुःपञ्च द्विचतुर्वारमम्बिके ।
संस्मृत्याभ्यर्च्य पात्रन्तु पूजयेद्धेनुमुद्रया ॥ ६० ॥

Method of Vessel-purification :

Now the Mantras of (i) Kalā, (ii) Mātṛkā (iii) 'Akhaṇḍaika' etc. Mantra, (iv) Amṛteśī, (v) Dīpanī and (vi) Mūlamantra should be remembered respectively once, twice, thrice, four times, five times, and eight times. After this, worship of vessels should be performed and Dhenu Mudra shown to them.

ब्रह्माण्डखण्डसम्भूतमशेषरससम्भृतम् ।
आपूरितं महापात्रं पीयूषरसमावह ॥ ६१ ॥

Mantra for Vessel purification :

The vessels should be purified by this Mantra (Śloka 61).

शुद्धद्रव्येण तेनापि गन्धपुष्पाक्षतैरपि ।
न्यासोक्तसर्वमन्त्रैश्चाप्यात्मानं पूजयेत् प्रिये ॥ ६२ ॥
मूर्ध्नि श्रीगुरुपङ्क्तीश्च मूलाधारे च पादुकाम् ।

Thereafter, O My Beloved ! With the Dravyas purified in the aforesaid manner with incense, flowers, and rice (Akṣata) and also with all the Mantras of Nyāsa, one should worship himself. The whole line of Gurus should be worshipped in the head, and the Sri-pādukā should be worshipped in the Mūlādhāra.

दिव्यौघे चादिनाथश्च तच्छक्तिश्च सदाशिवः ॥ ६३ ॥
तत्पत्नी चेश्वरस्तस्य भार्या रुद्रश्च तद्वधूः ।
विष्णुश्च तत्प्रिया ब्रह्मा तत्कान्ता द्वादशेरिताः ॥ ६४ ॥

The Line of Gurus called Divyaugha, Siddhaugh and Manavaugha :

Divyaugha : 1-2 Ādinātha and His Śakti; 3-4 Sadāśiva and His Wife; 5-6 Īśvara and His Bhāryā; 7-8 Rudra and His Vadhū; 9-10 Viṣṇu and His Beloved; 11-12 Brahmā and his Wife, are the twelve Divyaugha Gurus.

सिद्धौघे सनकश्चैव सनन्दश्च सनातनः ।
सनत्कुमारश्च सनत्सुजातश्च ऋभुक्षजः ॥ ६५ ॥
दत्तात्रेयो रैवतको वामदेवस्ततः परम् ।
ततो व्यासः शुकश्चैव एकादश समीरिताः ॥ ६६ ॥

1. Sanaka, 2, Sanandana, 3. Sanātana, 4. Sanatkumāra, 5. Sanatsujāta, 6. Ṛbhukṣaja, 7. Dattātreya, 8. Raivataka, 9. Vāmadeva, 10. Vyāsa, and 11. Śuka are the eleven Siddhaugha Gurus.

मानवौघे नृसिंहश्च महेशो भास्करस्तथा ।
महेन्द्रो माधवो विष्णुः षडेते च प्रकीर्त्तिताः ॥ ६७ ॥

1. Nṛsiṁha, 2. Maheśa, 3. Bhāskara, 4. Mahendra, 5. Mādhava, and 6. Viṣṇu are the six Mānavaugha Gurus.

नमोऽन्ते योजयेद्देवि दिव्यौघे परमं शिवम् ।
महाशिवश्च सिद्धौघे मानवौघे सदाशिवम् । ॥ ६८ ॥

One should always add "Namaḥ" and "Parama Śiva" at the end of each name of the Duvyaugha class; "Namaḥ" and "Mahāśiva" at the end of each name of Siddhaugha class; and "Namaḥ" and "Sadāśiva" at the end of each name of the Mānavaugha class.

ततः पीठं समभ्यर्च्य देवीमावाहयेत् प्रिये ।
महापद्मवनान्तःस्थे कारणानन्दविग्रहे ।
सर्वभूतहिते मातरेह्येहि परमेश्वरि ॥ ६९ ॥
देवेशि भक्तिसुलभे सर्वावरणसंयुते ।
यावत्त्वां पूजयामीह तावत्त्वं सुस्थिरा भव ॥ ७० ॥

Mantra for the Invocation of Devi :

Then, after a worship of the Pīṭha, one should invoke the Devi with this Mantra (*Mahāpadma ...... Susthirā bhava* Śloka 69-70).

मन्त्रेणानेन चावाह्य यजेद्देवीमनन्यधीः ।
ध्यात्वा मुद्रां प्रदर्श्यार्चेत् गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥ ७१ ॥

Invoking the Devi with the above Mantra one should contemplate upon the Devi, show Mudrā and worship Her with incense, flowers, and Akṣata etc.

चिन्मयस्याप्रमेयस्य निर्गुणस्याशरीरिणः ।
साधकानां हितार्थाय ब्रह्मणो रूपकल्पना ॥ ७२ ॥

Imagination of the Form of Brahman :

Although Bodyless, consisting of Pure Intelligence, Immeasurable, and Attributeless, yet the Form of Brahman has been imagined for the benefit of the Sādhakas.

लिङ्गस्थण्डिलवह्न्यम्बुसूर्पकुड्यपटेषु च ।
मण्डले फलके मूर्ध्नि हृदि वा दश कीर्त्तिताः ॥ ७३ ॥

एषु स्थानेषु देवेशि यजन्ति परमां शिवाम् ।
अरूपां रूपिणीं कृत्वा कर्मकाण्डरता नराः ॥ ७४ ॥

Ten places for the worship of Devi :

Liṅga (symbol), Sthaṇḍila (altar), Vahni (fire), Jala (water), Vastra (garments), Sūrpa (winnowing fan), Maṇḍala (ritualistic circles), Phalaka (plank), Mūrdhni (head), and Hṛdaya (heart) are the ten places where, imagining a Form of the Formless, a Sādhaka engrossed in ritualistic practices should worship Parama Siva.

गवां सर्वाङ्गजं क्षीरं स्रवेत् स्तनमुखाद् यथा ।
तथा सर्वगतो देवः प्रतिमादिषु राजते ॥ ७५ ॥

Reason for the Worship of a Symbol :

Just as milk pervades the whole body of a cow, but it flows out only through the teats of her udder; in the same way the Divinity though all-pervading exists only in the Image and the like.

आभिरूप्याच्च बिम्बस्य पूजायाश्च विशेषतः ।
साधकस्य च विश्वासात् सन्निधौ देवता भवेत् ॥ ७६ ॥

From the worship of a Divine Form in an Image and the deep faith of the Sādhaka is obtained the proximity of Devatā.

गवां सर्पिः शरीरस्थं न करोत्यङ्गपोषणम् ।
स्वकर्मरचितं दत्तं पुनस्तामेव पोषयेत् ॥ ७७ ॥

The clarified butter (Ghṛta) does not provide any nourishment to the various parts of the body as long as it

remains in the body of a cow; but when it is collected and given the due treatment, it does promote nourishment.

एवं सर्वशरीरस्था सर्पिर्वत् परमेश्वरी ।
विना चोपासनां देवि न ददाति फलं नृणाम् ॥ ७८ ॥

Just like the Ghṛta in the body of a cow, Parameśvara though pervading all the bodies, does not yield fruit to men without proper worship.

सकलीकृत्य तत्प्राणान् समुद्दीप्येन्द्रियाणि च ।
प्रतिष्ठाप्यार्चयेद्देवि चान्यथा निष्फलं भवेत् ॥ ७९ ॥

Importance of adhering to Rules :

When all the Limbs of the Deity are summoned together, the Prāṇas and Indriyas are enlivened and the Deity is consecrated with Life only then such a Live Deity should be worshipped; otherwise worship is fruitless.

मन्त्रहीनं क्रियाहीनं विधिहीनञ्च यद् भवेत् ।
क्षमया साधयेत् सर्वं हीनमङ्गं पदं तथा ॥ ८० ॥

There may be defects of Mantra, defects of ritual, defects of procedure, however, one should, by begging the pardon of the Deity, correct all these defects of stages and procedures.

नियमादतिरेकेण यद् यत् कर्म करोति यः ।
न किञ्चिदप्यस्य फलं सिध्यति क्रमदोषतः ॥ ८१ ॥

Any action performed against rules does not bear fruit because of such defects in the order.

न्यूनातिरिक्तकर्माणि न फलन्ति कदाचन ।
यथाविधि कृतानीह सत्कर्माणि फलन्ति हि ॥ ८२ ॥

Excess or less actions never yield fruit. Good actions as prescribed, alone yield fruit.

तद्विधानकृतं कर्म जपहोमार्चनादिषु ।
देवताप्रीतिदं भूयाद् भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ ८३ ॥

Japa, Homa, and Worship when done according to the rules prescribed for them please the Deity and yield fruits in the form of Enjoyment and Emancipation.

देवस्य मन्त्ररूपस्य मन्त्रव्याप्तिमजानताम् ।
कृतार्चनादिकं सर्वं व्यर्थं भवति शाम्भवि ॥ ८४ ॥

Unity of Devatā, Mantra amd Yantra :

Any worship performed without the knowledge of mutual pervasiveness of Devatā, Mantra and Yantra, becomes O Śāmbhavī ! fruitless.

यन्त्रं मन्त्रमयं प्रोक्तं देवता मन्त्ररूपिणी ।
यन्त्रे सा पूजिता देवि सहसैव प्रसीदति ॥ ८५ ॥

Yantras are said to be *Mantramaya* (of the form of Mantras) and Deity is of the form of Mantra. Therefore, O Devi ! Worshipped in the Yantra She is indeed pleased instantly.

कामक्रोधादिदोषोत्थसर्वदुःखनियन्त्रणात् ।
यन्त्रमित्याहुरेतस्मिन् देवः प्रीणाति पूजितः ॥ ८६ ॥

Etymology of the word Yantra :

Because of its being the controller of all the pains arising out of desire, anger and other failings, it is called Yantra. The Deity pleases when worshipped in the Yantra.

शरीरमिव जीवस्य दीपस्य स्नेहवत् प्रिये ।
सर्वेषामपि देवानां तथायन्त्रं प्रतिष्ठितम् ॥ ८७ ॥

As the body is for the Jīva, and as oil or Ghṛta (clarified butter) is for a lamp, so the consecrated Yantra is a Seat for all the Deities.

तस्माद् यन्त्रं लिखित्वा वा ध्यात्वा साद्गतिकं शिवम् ।
ज्ञात्वा गुरुमुखात् सर्वं पूजयेद्विधिना प्रिये ॥ ८८ ॥

Therefore drawing the Yantra, meditating upon Śiva in His proper Form, and knowing everything from the Guru, one should properly perform the worship.

एकपीठे पृथक्पूजां विना यन्त्रं करोति यः ।
अङ्गाङ्गित्वं परित्यज्य देवताशापमाप्नुयात् ॥ ८९ ॥

Method for tha Worship of Yantra :

If one performs worship of different Devatās in the same Pīṭha without their respective Yantras then due to the fault of the embodiment and the embodied that Sādhaka entails the curse of the Deities.

एकपीठे कुलेशानि स्वे स्वे यन्त्रे पृथक्पृथक् ।
यजेदावरणोपेता देवतास्तद्विधानतः ॥ ९० ॥

Hence in the same Pīṭha, worship of different Deities should be performed separately in their respective Yantras, in accordance with their respective procedures and coverings.

आवाह्य देवतामेकां पूजयेदन्यदेवताम् ।
उभाभ्यां लभते पं मन्त्री चञ्चलमानसः ॥ ९१ ॥

Invoking a particular Deity if one worships another Deity then that Sādhaka of unstable mind receives the curse of both the Deities.

इत्यादिलक्षणं ज्ञात्वा गुरुतः शास्त्रतः प्रिये ।
विधिनाभ्यर्चयेत् सम्यग्देवता सुप्रसीदति ॥ ९२ ॥
षोडशैरुपचारैस्तु साङ्गं सावरणं शिवम् ।
पूजयेन्मूलमन्त्रेण गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥ ९३ ॥
महाषोढोदिताशेषपरिवारांश्च शाम्भवि ।
प्रणवादिनमोऽन्तेन तत्तन्नाम्ना समर्चयेत् ॥ ९४ ॥

O My Beloved ! Knowing all these rules from his Gurudeva, if a Sādhaka performs worship of a Deity with sixteen Upacāras in His benedictory Form and Coverings then he pleases the Deity. One should worship with Mūla Mantra, incense, flowers, and Akṣat (rice) etc. all the fraternity mentioned in the Mahāsoḍhā, putting Praṇava (Aum̐) in the beginning and Namaḥ at the end of each name.

आगमोक्तेन मार्गेण तर्पयेदलिबिन्दुभिः ।
अङ्गुष्ठानामिकाभ्याञ्च नखे निःसृतमूर्ध्वतः ।
स्वापात्रस्पन्दनिस्यन्दं विधिवत् कुलनायिके ॥ ९५ ॥
सकृत्तर्पणमुत्सृज्य जप्त्वा मूलञ्च पादुकाम् ।
अन्तःशक्ति समुत्थाप्य तर्पयेद्दिहदेवताः ॥ ९६ ॥

Method of Offering Water-libations to the Deity :

O Kulanāyike ! One should offer libations with *Ali-bindu* (drops of wine). Joining the nails of Anāmikā (third finger) and thumb one should lift up the dravyas from his own vessel. Thus performing Japa of Mūla Mantra and of the Pādukā, and arousing his inner force, offer libations to the Deity.

अङ्गुष्ठो भैरवो देवो अनामा चण्डिका प्रिये ।
अनामाङ्गुष्ठयोगेन तर्पयेत् कुलसन्ततिम् ॥ ९७ ॥

O My Beloved ! The thumb is the form of Bhairava and the Anāmikā the form of Caṇḍikā. Hence joining the thumb and Anāmikā one should offer libations to the entire family of Śakti (Kula-santatiḥ).

अङ्गुष्ठानामिकाभ्याश्च वश्यकर्मणि तर्पयेत् ।
तर्जन्यङ्गुष्ठयोगेन तर्पयेदभिचारके ।
कनिष्ठाङ्गुष्ठयोगेन स्तम्भने तर्पयेत् प्रिये ॥ ९८ ॥

Determination of Fingers for offering Libations on the basis of Desires to be fulfilled :

O My Beloved ! In Captivation rituals the thumb and third finger, in Charms the thumb and first finger and in Immobilisation the thumb and little finger should be joined together for offering libations.

एवं सन्तर्प्य देवेशि कुलद्रव्यैर्यथाविधि ।
देवतापुरतो देवि गुरुपङ्क्तीश्च पूजयेत् ।
पङ्क्तित्रयक्रमेणाथ ज्ञात्वा सम्यगनन्यधीः ॥ ९९ ॥

Thus offering libations of Kula-dravyas according to rules one should, after knowing well the aforesaid three lines of Gurus and understanding the Devatās, worship them.

कराभ्यां चिन्मुद्रां समधुनृकपालञ्च दधतीम् ।
द्रुतस्वर्णप्रख्यामरुणकुसुमालेपवसनाम् ।
कृपापूर्णापाङ्गीमरुणनयनामम्बरजटा ।
मुपेतां सिद्धौघैर्यजतु गुरुपंक्ति क्रमगतिम् ॥ १०० ॥

Meditation of the Line of Gurus :

One should meditate upon the Line of Gurus with these lines (Śloka 100).

एवं संपूज्य धूपञ्च दीपं नैवेद्यमेव च ।
आसवं पिशितोपेतं भक्ष्याणि विविधानि च ।
कदल्यादिफलान्येव ताम्बूलञ्च समर्पयेत् ॥ १०१ ॥

Performing meditations thus a Sādhaka should offer incense, light, edibles, spiritous liquor and various food-materials with Māṁsa, fruits and betel leaves etc.

इति ते कथितं देवि कुलाचारस्य लक्षणम् ।
द्रव्यसंस्कारशुद्ध्यादि किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥ १०२ ॥

Thus I have told You the symptoms of Kulācāra, Dravyas, their culture, purification, and the like. Now what else, O Devi ! You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे द्रव्यसंस्कार-
विधानकथनं नाम षष्ठ
उल्लासः ॥ ६ ॥

सप्तम उल्लासः

श्रीदेव्युवाच

कुलेश बटुकादीनां बलिश्च शक्तिलक्षणम् ।
तद्द्रव्यस्यैव स्वीकारं वद मे करुणानिधे ॥ १ ॥

Sri Devī said : O Kuleśa ! Kindly tell me about the sacrifices for Baṭuka, etc., and the symptoms of Śakti. O Ocean of Kindness ! Also tell me about the acceptance of these things.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण तत्त्वज्ञानं प्रकाशते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen O Devi, I am telling what You have asked. Merely hearing it the Spiritual Knowledge shines forth.

यावन्नो बटुके दद्यात्तावन्नैव कुलेश्वरि ।
तृप्यन्ति देवताः सर्वाः स्मरणाद् यजनादपि ॥ ३ ॥

Unless oblations are submitted to Baṭuka no Devatā can be satisfied even by concentration and worship.

बटुकादीन् यजेत्तस्माद् गन्धपुष्पासवामिषैः ।
तत्तन्मन्त्रविधानेन देवता प्रीतिमाप्नुयात् ॥ ४ ॥

Hence, one should secure the satisfaction of Gods by worshipping in accordance with the Mantras and rules the Baṭukas, etc., with incense, flowers, spiritous liquor and Māṁsā.

यत्किञ्चिद्द्रव्यसंघातं पूजार्थं भोगहेतुना ।
आनीतं दीयते भक्त्या क्षेत्रपेभ्यः कुलेश्वरि ॥ ५ ॥

Whatever Dravyas may have been brought for worshipping and offering they should be, O Kūleśvari ! offerred with devotion to the Kṣetrapālas.

वटुकमन्त्रान् वक्ष्यामि शृणुष्व कुलनायिके ।
यैः समर्चितमात्रेण सर्वं नश्यन्त्युपद्रवाः ॥ ६ ॥

Mantras of Oblations for Baṭuka :

I am telling the Baṭuka-Mantra, O Kulanāyike, which please listen. By a mere worship with these Mantras all the disturbances are destroyed.

तारत्रयं ततो देवीपुत्रेति वटुकेति च ।
नाथेति कपिलजटाभारभास्वरपिङ्गल ॥ ७ ॥
त्रिनेत्रेति पदं पश्चाज्ज्वालामुखपदं ततः ।
इमां पूजां बलिं गृह्णद्वयं पावकवल्लभा ।
उक्तो वटुकमन्त्रोऽयं चतुश्चत्वारिंशदक्षरैः ॥ ८ ॥
बलिदानेन सन्तुष्टो वटुकः सर्वसिद्धिदः ।
शान्तिं करोतु मे नित्यं भूतवेतालसेवितः ॥ ९ ॥

After extrication the Baṭuka Mantra runs as follows :

ॐ ॐ ॐ देवीपुत्र बतुकनाथ कपिल-जटा-भार-भास्वर पिङ्गल त्रिनेत्र ज्वालामुख ! इमां पूजां बलिं गृह्ण-गृह्ण स्वाहा ।

This is the Baṭuka Mantra of fortyfour letters, reciting which one should offer oblations with this : "*Balidānena... Vetāla-sevitāḥ* (Śloka 9 above).

तारत्रयं ततः सर्वयोगिनीभ्यः पदं वदेत् ।
तत्पश्चात् सर्वभूतेभ्यः सर्वभूताधिवर्त्ति च ॥ १० ॥
पदं ताभ्यो डाकिनीभ्यः शाकिनीभ्यः पदं वदेत् ।
त्रैलोक्येति पदं चैव वासिनीभ्य इमां वदेत् ॥ ११ ॥
पूजां बलिं गृह्णयुग्मं स्वाहान्तो योगिनीमनुः ।
कथितोऽयं महेशानि मन्त्रः पञ्चादशाक्षरः ॥ १२ ॥

Mantra of Oblation for Yoginī :

After extrication the fifty-lettered Yoginī Mantra runs thus :

ॐ ॐ ॐ सर्वयोगिनीभ्यां सर्वभूतेभ्यः सर्वभूताधिवर्त्तिताभ्यः डाकिनीभ्यः शाकिनीभ्यः त्रैलोक्यवासिनीभ्यः इमां पूजां बलिं गृह्ण-गृह्ण स्वाहा ।

या काचिद् योगिनी रौद्रा सौम्या घोरतरा परा ।
खेचरी भूचरी व्योमचरी प्रीतास्तु मे सदा ॥ १३ ॥

Offering Bali (Oblation) with Yoginī-Mantra one should pray with this Mantra (*Yā kācid ......prītāstu me sadā*, Śloka 13),

तारत्रयं वदेत् सर्वभूतेभ्यः सर्वं एव हि ।
पश्चाद् भूतपतिभ्यो हृद्युक्तः सप्तदशाक्षरः ॥ १४ ॥

Mantra of Oblations for Sarvabhūtapatiḥ :

The Seventeen-lettered Mantra after extrication runs as follows :

ॐ ॐ ॐ सर्वभूतेभ्यः सर्वभूतपतिभ्यो स्वाहा ।

भूता ये विविधाकारा दिव्या भौमान्तरिक्षगाः ।
पातालसंस्था मे केचिच्छिवयोगेन भाविताः ॥ १५ ॥
ध्रुवाद्याः सत्यसन्धाश्च इन्द्राद्याः स्वर्व्यवस्थिताः ।
तृप्यन्तु प्रीतमनसः प्रतिगृह्णन्त्विमं बलिम् ॥ १६ ॥

Offering oblations with the above Mantra one should pray with these words (*Bhūtā ye......balim*).

तारत्रयं वदेद्देहियुग्मं देवीपदं वदेत् ।
पुत्राय वटुकनाथाय पश्चादुच्छिष्टहारिणे ।
सर्वविघ्नान् पदं पश्चात् नाशयद्वितयं तथा ॥ १७ ॥
गृह्णयुग्मं रुरुपदं क्षेत्रपालपदं ततः ।
सर्वोपचारसहितामिमां पूजां बलिं वदेत ।
गृह्ण गृह्ण द्विठान्तोऽयं क्षेत्रपालमनुः प्रिये ॥ १८ ॥
चतुःषष्ट्यक्षरैः प्रोक्तः सर्वसिद्धिप्रदायकः ।

Mantra of Oblation for Kṣetrapālas :

The sixtyfour-lettered Mantra which bestows all Siddhis, after extrication runs as follows :

ॐ ॐ ॐ देहि देहि देवीपुत्राय बटुकनाथाय उच्छिष्टहारिणे सर्वविघ्नान् नाशय नाशय गृह्ण गृह्ण रुरु क्षेत्रपाल सर्वोपचारसहितामिमां पूजां बलिं गृह्ण गृह्ण स्वाहा ।

योऽस्मिन् क्षेत्रे निवासी च क्षेत्रपालस्य किङ्करः ।
प्रीतोऽयं बलिदानेन सर्वरक्षां करोतु मे ॥ १९ ॥

Offering oblations with the above Mantra one should pray with these words (*Yo'smin......karotu me.* Śloka 16).

तारत्रयं वदेत्तारं श्रीप्रासादपरामनुः ।
ह्रां ह्रीं ह्रूं युगश्चादौ भैरवाधिष्ठिताय च ॥ २० ॥
अक्षोभ्यानन्दतः पश्चाद्हृदयाभीष्टदः परम् ।
सिद्धार्थपदमाभाष्य पश्चादवतरद्वयम् ॥ २१ ॥
क्षेत्रपालपदं पश्चात् महाशान्त पदं ततः ।
मातृपुत्रपदं पश्चात् कुलपुत्रपदं तथा ॥ २२ ॥
सिद्धिपुत्रपदं चास्मिन् स्थानाधिपपदं ततः ।
ग्रामाधिपतयेऽस्मिन् स्याद्देशाधिपतये ततः ॥ २३ ॥
वदेद्वटुकनाथेति देवीपुत्रपदं ततः ।
मेघनादपदं पश्चात् प्रचण्डोग्रपदं वदेत् ॥ २४ ॥
कपालीति पदं पश्चाद्भीषणेति पदं वदेत् ।
स्यात् सर्वविघ्नाधिपतये इमां पूजां बलिं वदेत् ॥ २५ ॥
गृह्ण गृह्ण कुरुद्वन्द्वं मम दूरययुग्मकम् ।
ज्वलयुक्प्रज्वलयुगं सर्वविघ्नानितीरयेत् ॥ २६ ॥
नाशयद्वितयं क्षां क्षं पश्चाद् बुद्धिमितीरयेत् ।
क्षेत्रपालाय वौषट् हूं षष्ट्युत्तरशताक्षरः ॥ २७ ॥

Mantra of Oblation for Rāja-Rājeśvara :

The one hundred and sixty lettered Mantra after extrication runs thus :

ॐ ॐ ॐ ॐ ह्सौः स्हौः ह्रां ह्रीं ह्रूं भैरवाधिष्ठिताय अक्षोभ्यानन्दहृदयाभीष्टदः सिद्धार्थ अवतर अवतर क्षेत्रपाल महाशान्त मातृपुत्र कुलपुत्र सिद्धिपुत्र अस्मिन् स्थानाधिप ग्रामाधिपतयेऽस्मिन् देशाधिपतये वटुकनाथ देवीपुत्र मेघनाद प्रचण्डोग्रकपाली भीषण सर्वविघ्नाधिपतये इमां पूजां बलिं गृह्ण गृह्ण कुरु कुरु मम दूरय दूरय ज्वल प्रज्वल प्रज्वल सर्व-विघ्नान् नाशय नाशय क्षां क्षं बुद्धि क्षेत्रपालाय वौषट् हूं ।

तारत्रयं वदेत् पश्चादमुक क्षेत्रपाल च ।
राजराजेश्वर इमां पूजां बलिमतः परम् ।
गृह्णयुग्मं द्विठान्तोऽयमष्टाविंशाक्षरो मनुः ॥ २८ ॥

After offering oblations with the above 160 lettered Mantra, one should offer oblation to the Rāja-Rājeśvara and Baṭuka family all integrated. The 28 lettered Mantra for this purpose, after extrication runs thus :

ॐ ॐ ॐ अमुक क्षेत्रपाल राज राजेश्वर इमां पूजां बलिं गृह्ण गृह्ण स्वाहा।

अनेन बलिदानेन वटुवंशसमन्वितः।
राजराजेश्वरो देवो मे प्रसीदतु सर्वदा ॥ २९ ॥

Offering oblations with the above Mantras, one should pray with these words (*Anena ......sarvadā*).

पश्चिमे वटुकं देवमुत्तरे योगिनीबलिम्।
पूर्वे भूतबलिं दद्यात् क्षेत्रपालश्च दक्षिणे।
राजराजेश्वरं मध्ये पूजयेत् कुलनायिके ॥ ३० ॥

Places of offering Oblations to Baṭukas, etc.

Worshipping Baṭuka in the West, Yoginī in the North, Sarvabhūtas in the East and the Kṣetrapālas in the South, one should O Kulanāyike, worship Rāja-Rājeśvara in the Centre.

अङ्गुष्ठानामिकाभ्याश्च वटुकस्य बलिः स्मृतः।
तर्जनीमध्यमानामिकाङ्गुष्ठैर्योगिनीबलिः ॥ ३१ ॥

अङ्गुलीभिश्च सर्वाभिरुक्तो भूतबलिः प्रिये।
अङ्गुष्ठतर्जनीभ्याश्च क्षेत्रपालबलिर्भवेत् ॥
अङ्गुष्ठमध्यमाभ्याश्च राजराजेश्वरस्य च ॥ ३२ ॥

Determination of Fingers in the Oblations of Baṭukas etc. :

One should offer oblations to Baṭuka with thumb and third finger; to Yoginī with thumb, first, second (middle) and third fingers; to Sarva-bhūtas with all the fingers; to Kṣetrapālas with thumb and first finger, and to Raja-Rājeśvara with thumb and middle finger.

वटुकादीन् समभ्यर्च्यैवं कुलदीपान् प्रदर्शयेत्।
ईषद्रक्तसुपिष्टेन चतुरङ्गुलिमानतः ॥ ३३ ॥

दीपान् डमरुकाकारान् त्रिकोणानतिशोभनान्।
कर्षाज्यग्राहिणः कुर्य्यान्नव सप्ताथ पञ्च वा ॥ ३४ ॥
अन्तस्तेजो बहिस्तेज एकीकृत्यामितप्रभान्।
त्रिधा देव्युपरि भ्राम्य कुलदीपान् निवेदयेत् ॥ ३५ ॥
समस्तचक्रचक्रेशि देवेशि सकलात्मिके।
आरात्रिकमिदं देवि गृहाण मम सिद्धये।

Mantras and Symptoms of Kula-dīpa :

After worshipping Baṭuka, etc., one should show Kula-dīpa. One should, out of well-kneaded light red-coloured flour, prepare nine, seven or five triangular *dīpakas* (lighting pans) of the shape of a big *Damaru* (a small drum). The *dīpakas* should be of a size enough to hold at least one Karṣa of Ghṛta in them. Thereafter, uniting the external light with the inner light one should, thrice rotating over the Devī the *Dīpakas* of infinite brilliance, submit them to Her with the Mantra (*Samasta ......sidhaye*, Sloka 36ab).

कुलदीपान् प्रदर्श्याथ शक्तिपूजां समाचरेत् ॥ ३६ ॥

After drinking by Śakti, drinking by the Sādhaka :

After showing the Kuladīpaka the Sādhaka should worship Śakti.

स्वशक्तिं वीरशक्तिं वा दीक्षितां गुरुमार्गतः ।
पाययित्वा चरेत् पानमिति शास्त्रस्य निश्चयः ॥ ३७ ॥

After offering the drink to his own Śakti or Vīra-Śakti, or specially initiated Śakti, the Sādhaka should drink himself. This is the ruling of the Śāstras,

अदीक्षितां स्त्रियं कुर्यात् सद्यः संस्कारमम्बिके ।
मन्त्रदीक्षाविधानेन शुद्धा भवति नान्यथा ॥ ३८ ॥

O Ambike ! Sādhaka should immediately purify an uninitiated lady. She could be purified according to the rules of Mantra-initiation, not otherwise.

तस्मात् सुलक्षणां शक्तिं गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ।
अभ्यर्च्य देवताबुद्ध्या भोगपात्रं निवेदयेत् ॥ ३९ ॥

Therefore, assuming a Śakti of good characteristics as Devatā one should worship with incense, flowers and Akṣata and offer Her the vessel full of offerings.

तदन्ते कन्यकाश्चापि प्रमदाश्च मनोहराः ।
सम्पूज्य देवताबुद्ध्या दद्यात् पात्रं पृथक् पृथक् ॥ ४० ॥

Thereafter, assuming beautiful virgins and ladies as the forms of Devatā, worship them and provide separate vessels to each.

अनिवेद्य तु यः शक्त्यै कुलद्रव्यं निषेवते ।
पूजितं निष्फलं तस्य देवता न प्रसीदति ॥ ४१ ॥

Worship of a Sādhaka who enjoys Kuia-dravyas without first offering them to Śakti, becomes fruitless and the Devatā is never pleased with it.

चण्डाली चर्मकारी च मातङ्गी पुक्कसी तथा ।
श्वपची खट्टकी चैव कैवर्त्ती विश्वयोषितः ॥ ४२ ॥

Kulāṣṭaka : Eight Kula-Śaktis :

Caṇḍālī, Carmakārī; Mātangī, Pukkasī, Śvapaci, Khaṭṭakī, Kaivartī and Visva-yoṣitā are the eight Kula-Śaktis (Kulāṣṭaka),

कुलाष्टकमिदं प्रोक्तमकुलाष्टकमुच्यते ।
कन्दुकी शौण्डिकी चैव शस्त्रजीवी च रञ्जकी ॥ ४३ ॥
गायकी रजकी शिल्पी कौलिकी च तथाष्टमी ।

Eight Non-Kula-Śāktis (Akulāṣṭaka) :

After enumerating the Kulāṣṭaka the Akulāṣṭaka-Śaktis are now being enumerated. Kandukī, Śauṇḍikī; Śastrajīvī, Rañjakī, Gāyakī, Rajakī, Śilpī and the eighth is Kaulikī.

तन्त्रमन्त्रसमायुक्ता समयाचारपालिका ॥ ४४ ॥
कुमारी च व्रतस्था च योगमुद्राधरापि वा ।
पूजाकाले स्वतः प्राप्ता सा ज्ञेया सहजा बुधैः ॥ ४५ ॥

Sahajā Śaktis :

Knower of Tantra and Mantra, virgin or wedded to Observanaces, a Yogini-śakti who may be an adherent of Samayācāra if herself comes at the time of worship is designated as a Sahajā-Śakti.

उक्तजात्यङ्गनाभावे चातुर्वर्ण्याङ्गनां यजेत् ।

In the absence of Śakti imagination of Her Form :

In the absence of any of the above Śaktis, one should worship a lady of any of the four classes.

सुरूपा तरुणी शान्ता कुलाचारयुता शुचिः ॥ ४६ ॥
शङ्काहीना भक्तियुक्ता गूढा शास्त्रोपजीविनी ।
अलोलुपा सुशीला च स्मितास्या प्रियवादिनी ॥ ४७ ॥

गुरुदेवतसम्भक्ता सुचित्ता कौलिकप्रिया ।
विमत्सरा विशेषज्ञा देवताराधनोत्सुका ।
मनोहरा सदाचारा शक्तिरेषा सुलक्षणा ॥ ४८ ॥

Śaktis with Good characteristics and those who should be excluded :

She is called a Śakti of good characteristics who may be of a beautiful appearance, young, grave, follower of Kulācāra, pious, devoid of suspicions, devoted, adherent of Śāstra, free of greed, of a pleasant smile on her face, soft-spoken, devoted to Guru and Devatā, of good thoughts, lover of Kaulikas, free of jealousy and envy, well-versed, interested in the worship of the Devatā, pleasing in personality and of good character.

दुष्टोग्रा कर्कशा क्रूरा दुःखिता कुलदूषणी ।
दुराचारा पराधीना भीता लुब्धातुराऽलसा ॥ ४९ ॥
निद्रासक्तातिदुर्मेधा हीनाङ्गी व्याधिपीडिता ।
दुर्गन्धा कुत्सिता मूढा वृद्धोन्मत्ता रहस्यभित् ॥ ५० ॥
कुतर्का कुत्सितालापा निर्लज्जा कलहप्रिया ।
विरूपोन्मार्गगा स्तब्धा पङ्ग्वन्धविकृतानना ।
ईदृशीं मन्त्रयुक्ताञ्च शक्तिं यागे विवर्जयेत् ॥ ५१ ॥

Śaktis who may be wicked, harsh, cruel, miserable and causing misery to the Kula, bad-charactered, slaves, afraid, greedy, in love with someone, restless, slothful, interested in sleep, wicked minded, devoid of some bodily organ, diseased, exuding bad odour, ugly, foolish, old, insane, unreasonable, filthy-minded, shameless, quarrelsome, deformed in appearance, mean, treading on wrong path, silent, lame or blind, are not fit for being associated with worship and sacrifice, even if they may be initiated with Mantras.

ततोऽर्चनादिकं सर्वं मन्त्रोदकपुरःसरम् ।
इतः पूर्वादिमनुना मन्त्री देव्यै समर्पयेत् ॥ ५२ ॥
तारत्रयमितः पूर्वं प्राणबुद्धी ततः परम् ।
देहधर्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ॥ ५३ ॥

मनसा चेतसा वाचा कर्मणा तत्परं वदेत् ।
हस्ताभ्याञ्च ततः पद्भ्यामुदरेण ततः परम् ॥ ५४ ॥
शिश्ना च यत् स्मृतं पश्चाद् यदुक्तं यत् कृतं वदेत् ।
तत् सर्वं गुरवे चान्ते मत्समर्पितमस्त्विवति ।
स्वाहान्तो मनुरित्युक्तस्त्रिसप्तत्यक्षरः प्रिये ॥ ५५ ॥

Mantra for offering Worship to Devi :

Thereafter, O My beloved ! All the worship etc., should with consecrated water be submitted to Devī with the seventythree-lettered Mantra :

ॐ ॐ ॐ इतः पूर्वं प्राण बुद्धि देह धर्माधिकार जाग्रत् स्वप्न सुषुप्तिषु मनसा चेतसा वाचा कर्मणा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्ना च यत् स्मृतं यत्कृतं यदुक्तं तत् सर्वं गुरवे मत् समर्पितमस्तु स्वाहा ।

ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि यन्मया क्रियते शिवे ।
तव कृत्यमिदं सर्वमिति ज्ञात्वा क्षमस्व मे ॥ ५६ ॥
एवं सम्प्रार्थ्य देवेशि स्तुत्वा नत्वा च भक्तितः ।
प्रधानदेवतामूर्त्तौ परिवारान् समर्चयेत् ।
एवं सावरणां देवीं चिन्तयेत् स्वहृदम्बुजे ॥ ५७ ॥
शेषिकायै समर्प्यात्ममूलमन्त्रेण शोधयेत् ।

Begging the Pardon :

One should pray with *Jñānato' jñāna · · · Kṣamasva me* (Sloka 56). Thus praying the Sādhaka should, offering his obeisance with devotion, worship all the family members in the Idol of the Chief Deity. Then with the Covering contemplating upon the Devī in his heart-lotus and offering the Śeṣika (remainder) purify himself with the Mūla-Mantra.

स्याद्वाग्भवं हृदुच्छिष्टचाण्डालि तदनन्तरम् ॥ ५८ ॥
वदेन्मातङ्गि सर्वन्ते वश्यंकुरुयुगन्ततः ।
एकविंशतिवर्णैश्च शेषिकामनुरीरितः ॥ ५९ ॥
मन्त्रेणानेन निर्माल्यं शेषिकायै समर्पयेत् ।
देवीमुच्छिष्टमातङ्गीं ध्यायेत् त्रैलोक्यमोहिनीम् ॥ ६० ॥

Mantra for Śeṣikā :

Mantra after extrication is :

ऐं नमः उच्छिष्ट चाण्डालि मातङ्गि ! सर्वं ते वश्यं कुरु कुरु ।

This is the twentyone-lettered Mantra with which garland should be offered to Śeṣikā. Thereafter, the Sādhaka should contemplate upon the Trailokyamohinī Devi Ucchiṣṭa Matangī in the following form :

वीणावाद्यविनोदगीतनिरतां नीलांशुकोल्लासिनीं
बिम्बोष्ठीं नवयावकार्द्रचरणामाकीर्णकेशालकाम् ।
मृद्वङ्गीं सितशङ्खकुण्डलधरां माणिक्यभूषोज्ज्वलां
मातङ्गीं प्रणतोऽस्मि सुस्मितमुखीं देवीं शुकश्यामलाम् ॥ ६१॥

ततः श्रीगुरुरूपाय साक्षात् परशिवाय च ।
कराभ्यां पात्रमुद्धृत्य सद्वितीयं समर्पयेत् ॥ ६२ ॥

स्वसम्प्रदायसंयुक्तैर्वीरैश्च सह पूजयेत् ।
अन्योन्यवन्दनं कृत्वा पिबेत्तत्तदनुज्ञया ॥ ६३ ॥

Explanation of Three Elements (Tattva-traya)
by the Guru to the Disciples :

Thereafter, lifting the vessel with both the hands a Sādhaka should offer to Srī Gurudeva of the Form of Paraśiva the Second Element. Then with other Vīra-sādhakas of his own sect, he should worship the Gurudeva. Thereafter greeting each other all the Sādhakas, with the permission of Guru, drink their shares.

सव्येनोद्धृत्य पात्रन्तु मुद्रां कृत्वाऽपसव्यतः ।
यथाविधि द्वितीयेन गृह्णीयान्मन्त्रमुच्चरन् ॥ ६४ ॥

Lifting the vessel with the right hand and showing the Mudrā with the left hand, receive it along with the Second Element and chanting properly the Mantras alongside.

पिशितं माषमात्रन्तु द्रव्यं चुल्लुकसम्मितम् ।
आत्मदेहत्रयं तत्त्वं त्रयेणाथ विशोधयेत् ॥ ६५ ॥

Taking one Māṣa of Māṁsa and one handful of Dravyas he should thrice purify his three-fold (gross, subtle, and transcendental) body.

तरुणोल्लाससहितः प्रसन्नवदनेक्षणः ।
गुरुः शिष्यान् समाहूय दद्यात्तत्त्वत्रयं प्रिये ॥ ६६ ॥

For this purpose, the Gurudeva, with youthful exuberance cheerfully and with a kind gesture should call the Śiṣyas and offer them the three elements.

शिष्योपायनमादाय शुद्धात्मा कुसुमादिकम् ।
यथाशक्ति निवेद्याथ वित्तशाठ्यविवर्जितः ॥ ६७ ॥

प्रणम्य बहिरष्टाङ्गं प्रविश्यान्तः शनैः प्रिये ।
समर्प्योपायनं भक्त्या शिवाय गुरुरूपिणे ॥ ६८ ॥

ग्रथिताङ्गुष्ठकौ कृत्वा करौ सक्ताग्रतर्जनी ।
जानुभ्यामवनिं गत्वा पञ्चाङ्गं प्रणमेद् गुरुम् ॥ ६९ ॥

O My Beloved ! The Śiṣya should pure-heartedly and avoiding any monetary presumptuousness take the flowers etc. presentations acording to his capacity and offer them to the Guru of the Form of Siva and with devotion offer Aṣṭāṅga Praṇāma (Salute offerred with hands, feet, thighs, chest, forehead, eyes, speech and mind is called Aṣṭāṅga-praṇāma). Thereafter sitting on the ground on his knees, entwining the thumbs of both hands, and extending the first finger forward, he should offer Pañcāṅga Praṇāma (Salute offerred with hands, two thighs, forehead, eyes and speech is called Pañcāṅga Praṇāma).

वामाऽङ्गुष्ठानामिकाभ्यां दक्षहस्तप्रसारितम् ।
स्पृष्ट्वा विशुद्धहृदय ईषदानतमस्तकः ॥ ७० ॥

वामाङ्गुष्ठानामिकाभ्यां शिष्याय श्रीगुरुः प्रिये ।
प्रकृत्याद्यैः पृथिव्यन्तैश्चतुर्विंशतिभिः प्रिये ॥ ७१ ॥

स्वरैरशुद्धतत्त्वैश्च वाग्भवेन कुलेश्वरि ।
संयुक्तेनात्मतत्त्वेन स्थूलदेहं विशोधयेत् ॥ ७२ ॥

Purification of Body of the Siṣya :

O My Beloved ! Thereafter, with his head a little bent, the Gurudeva should with the thumb and third finger of his left hand touch the extended right hand of his Śiṣya and with pure heart purify his gross body with twentyfour Tattvas from Prakṛti to Pṛthivī and with Svaras containing Vāgbhava-bīja (Aiṁ), with his (Gurus) Ātma-tattva.

मायादिपुरुषान्तैश्च शुद्धाशुद्धैश्च सप्तभिः ।
तत्त्वैः स्पर्शाह्वयैर्वर्णैः कामराजेन मन्त्रवित् ।
युक्तेन विद्यातत्त्वेन सूक्ष्मदेहं विशोधयेत् ॥ ७३ ॥

Thereafter with all the seven purer than pure Tattvas from Māyā to Puruṣa and Kāmarāja-bīja (Klīṁ) united with Sparśa-varṇas the Guru with Vidyā-tattva purify the Subtle body of the Śiṣya.

शुद्धैः शिवादिविद्यान्तैः पञ्चतत्त्वैश्च व्यापकैः ।
परया शिवतत्त्वेन परं देहं विशोधयेत् ॥ ७४ ॥

Then with all the five pure Tattvas from Śiva to Vidyā and Para (*Sauḥ*) united comprehensively with Para-Śiva-tattva he should purify the transcendental body (*para-śarīra*) of the Śiṣya.

षट्त्रिंशत्तत्त्वसहितमालिन्या बालया प्रिये ।
सर्वतत्त्वाश्रयं बीजं सर्वतत्त्वैर्विशोधयेत् ॥ ७५ ॥

Then with all the thirtysix Tattvas and Mālinī Bālā he should purify the Bīja embodying all the Bījas with all the Tattvas.

शोधयेति पदं दद्यात् सद्वितीयमलिं गुरुः ।
चुल्लुकं गुरुणा दत्तं शोधयामीति चोच्चरन् ।
भक्त्या चावनतः शिष्यो निःशब्दं त्रिः पिबेदलिम् ॥ ७६ ॥

पाणिभ्यां संस्पृशेद्देहं सर्वतत्त्वं समुच्चरन् ।
शिरःप्रभृतिपादान्तं शुद्धं देहं विचिन्तयेत् ॥ ७७ ॥

After this the Guru, providing to the Śiṣya the Ali (wine) with second, should utter the word 'Śodhaya'. The Śiṣya bending a little should then with devotion and without making any sound drink one *Cullū* (cavity formed by joining both the palms) of Ali provided by the Guru and utter the word '*Sarva Tattvaṁ śodhayāmi*'. Then touching his body with hands he should feel that all his body from head to feet has been purified.

स्थूलान्तमात्मतत्त्वं स्यात् सूक्ष्मं विद्यान्तगोचरम् ।
परान्तं शिवतत्त्वं स्यादिति तत्त्वत्रयं जगत् ॥ ७८ ॥

Distinction of the Ātma etc., Tattva-trya and fruit of their Knowledge :

Ātma-tattva is confined to gross body; Vidyā-tattva is perceptible upto the subtle body; while the Śiva-tattva extends up to the trenscendental (*Para-śarīra*). The whole world is of the form of the three Tattvas.

एवं तत्त्वत्रयज्ञानं गुरोर्ज्ञात्वा य आचरेत् ।
स जीवन्नेव मुक्तः स्यादिति शङ्करभाषितम् ॥ ७९ ॥

One who performs actions after knowing the three Tattvas thus from the mouth of the Guru becomes Emancipated even in his life itself. This is so ordained by the Śāstras.

ततः स्वीकृत्य च गुरुः शिष्येभ्यः शेषदो भवेत् ।
आदाय गुरुणा दत्तं सद्वितीयासवं पिबेत् ॥ ८० ॥

Drinking before the Guru, etc., is prohibited :

Then, after himself taking the Dravyas the Guru should offer the remainder of them to the Śiṣyas, who should then drink that Āsava with the second Tattva.

श्रीगुरुज्येष्ठपूज्यानां पुरतः कुलनायिके ।
नोपविश्य पिबेन्मद्यम् इति शास्त्रस्य निर्णयः ॥ ८१ ॥

One should not drink wine before Gurudeva and other venerable and senior Sādhakas. This is the order of the Śāstras,

प्राणभेदफलोल्लासप्रणामस्थितिलक्षणम् ।
अविज्ञायाचरेद् यस्तु स भवेदापदाम्पदम् ॥ ८२ ॥
निर्मन्त्रं न पिबेन्मद्यम् प्रायश्चित्तं विधीयते ।
तस्मान्मन्त्रविधानेन कर्तव्यं कुलनायिके ॥ ८३ ॥

Drinking without Knowledge of the distinctions of Prāṇas and Mantras is prohibited :

One who performs actions without knowing about the exhilaration resulting from an understanding of the distinction of Prāṇas and of the situations and characteristics of Salutation, falls into trouble. One should drink with Mantra alone, otherwise the drinker will have to undergo

penances. Therefore, one should always drink according to the rules of Mantras as given below :

इदं पवित्रममृतं पिबामि भवभेषजम् ।
पशुपाशसमुच्छेदकारणं भैरवोदितम् ॥ ८४ ॥
चित्ते स्वातन्त्र्यसारत्वात्तदानन्दमयात्मनः ।
तन्मयत्वाच्च भावानां भावाश्चान्तर्हिता रसे ॥ ८५ ॥
सुषुम्नान्तं विकाशाय सुरसस्तेन पीयते ।
तस्मादिमां सुरां देवीं पूर्णोऽहं त्वां पिबाम्यहम् ॥ ८६ ॥

These are the Mantras for drinking.

मन्त्रेणानेन देवेशि मूलमन्त्रेण मन्त्रवित् ।
अनाकुलमनाः कुर्यादलिपानं शनैः शनैः ॥ ८७ ॥

Uttering the above Mantras (Ślokas 84-86) and the Mūla Mantra one should drink Ali (wine) gradually with a composed mind.

स्वात्ममूलत्रिकोणस्थे कोटिसूर्यसमप्रभे ।
कुण्डल्याकृतिचिद्रूपे हुनेद् द्रव्यं समन्त्रकम् ॥ ८८ ॥

One should offer the Libations of Dravyas with the following Mantra (Śloka 89) in the Pure Intelligence of the shape of Kuṇḍalinī which is resplendent as millions of Suns and is situated in the Triangle of his own Mūlādhāra.

महन्तापात्रभरितामिदन्तापरमामृतम् ।
पराहन्तामये वह्नौ होमस्वीकारलक्षणम् ॥ ८९ ॥

This is the Mantra for offeriug Libations of Dravyas (Cf. Śloka 88 above).

गुरुदैवतमन्त्राणामैक्यं सञ्चिन्तयेद्धिया ।
यावदुल्लासपर्यन्तमुपदेशो पिबेन्मधु ॥ ९० ॥

Method of Drinking :

Assuming the unity of Guru, Devatā and Mantra one should keep on drinking Madhu (wine) till exhilaration is obtained.

चुल्लनं सिद्धिदं प्रोक्तं दीपो ज्ञानप्रदायकः ।
पापात् परपदप्राप्तिः कौले त्रयमितीरितम् ॥ ९१ ॥

It is said that drinking one *Cullū* (cavity formed by joining both palms) is bestower of Siddhis, and drinking

till enlightenment is bestower of Knowledge. One attains Supreme State from drinking. These three Attainments have been set forth in the Kula system.

भोजनान्ते विषं मद्यं मद्यान्ते भोजनं विषम् ।
अमृतं तद्विजानीयाद् यदन्नं सुरया सह ॥ ९२ ॥

Drinking at the end of meals is poison. Similarly, taking food at the end of drinking is also poison. Whatever food is taken along with drinking Surā should be known as Amṛta.

चर्वणेन युतं पानममृतं कथितं प्रिये ।
चर्वणेन विना पानं केवलं विषवर्द्धनं ॥ ९३ ॥

O My Beloved ! Drinking along with eating is Amṛta, and drinking without eating alongside increases only poison.

पानञ्च त्रिविधं प्रोक्तं दिव्यवीरपशुक्रमात् ।
दिव्यं देव्यग्रतः पानं वीरं मुद्रासने कृतम् ॥ ९४ ॥
स्वेच्छया पशुवत्पीतं पशुपानमितीरितम् ॥ ९५ ॥

Three kinds of Drinking : 1. Divya; 2. Vīra; 3. Paśu :

Divya, Vīra and Paśu respectively have been said to be the three kinds of drinking. Drinking in front of Devi is called Divya; drinking with Mudrā and Āsana is Vīra; and drinking arbitrarily according to one's own desire is Pāśu.

भुक्तिमुक्तिप्रदं दिव्यं वीरं भुक्तिप्रदं भवेत् ।
पशुपानं नरकदं प्रोक्तं पानफलं प्रिये ॥ ९६ ॥

The fruit of Divya-drinking is both Enjoyment and Emancipation, of Vīra-drinking only Enjoyment, and of Paśu-drinking Hell.

दृष्टिमानसवाक्काये यावन्नो भवति भ्रमः ।
तावत् पानं प्रकुर्वीत पशुपानमतः परम् ॥ ९७ ॥

Unless visual, mental, vocal, and bodily illusions do not develop one should keep on drinking. Exceeding this limit is called Paśu-drinking.

यावन्नेन्द्रियवैकल्यं यावन्नो मुखवैकृतम् ।
तावदेव पिबेन्मद्यमन्यथा पतनं भवेत् ॥ ९८ ॥

Unless the sense-organs become agitated and unless mouth becomes deformed one should keep on drinking. Drinking beyond this limit brings downfall.

पूर्णाभिषेकयुक्तानां पानं देवि निगद्यते ।
कराभ्यां पात्रमुद्धृत्य स्मरेन्मूलञ्च पादुकाम् ।
आगलान्तं पिबेद्द्रव्यं स मुक्तो नात्र संशयः ॥ ९९ ॥

Method of drinking for those who are Fully Initiated (Pūrnābh iṣikta) :

O Devi ! I am now expounding the method for drinking by those who are Fully Initiated. Lifting the vessel with both hands such a Sādhaka should remember the Mūla Mantra and the Pādukā. Drinkning upto the throat thereafter he becomes indubitably Released.

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत् पतति भूतले ।
उत्थाय च पुनः पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥ १०० ॥

He should drink and drink, and again drink till he falls down on the ground. Then rising up again if he drinks again then there is no rebirth for him.

आनन्दात्तृप्यते देवी मूर्च्छया भैरवः स्वयम् ।
वमनात् सर्वदेवाश्च तस्मात्त्रिविधमाचरेत् ॥ १०१ ॥

Devi is satisfied by exhilaration; Bhairava Himself is satisfied by swooning, and all the Devatās ara satisfied by vomiting.

दिव्यपानरतानां वै यत् सुखं कुलयोगिनाम् ।
तत् सुखं सार्वभौमस्य नृपस्यापि न विद्यते ॥ १०२ ॥

Hence one should satisfy all the three classes (stated above). The pleasure derived by the Kula-yogīs from indulgence in Divya-drinking is not available even to the Emperors.

यत् सुखं कुलनिष्ठानां कुलद्रव्यनिषेवनात् ।
तत् सौख्यमेव मोक्षः स्यात् सत्यमेव वरानने ॥ १०३ ॥

The pleasure of partaking Kula-dravyas derived by those wedded to Kula System, is in reality the Emancipation. O Varānane ! This is the Truth.

इति ते कथितं किञ्चित् वटुशक्त्यादिपूजनम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १०४ ॥

O Kuleśāni ! Thus I have described to You in brief the Worship of Baṭuka and Śaktis etc. Now what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये सर्वा-
गमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे ऊर्ध्वा-
म्नायतन्त्रे वटुकशक्त्यादिपूजनं नाम
सप्तम उल्लासः ॥ ७ ॥

अष्टम उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि करुणामृतवारिधे ।
उल्लासभेदं देवेश द्रव्यपात्रादिसङ्गमम् ॥ १ ॥
रत्युद्वासनकालश्च श्री चक्रस्थितिमेव च ।
चेष्टां कौलिकशक्तीनां वद मे परमेश्वर ॥ २ ॥

Srī Devi said : O Kuleśa, O Ocean of Nectar of Kindness ! I want to hear about the distinction of Ullāsa. O Parameśvara ! Tell me about Interchange of Dravyas and Vessels, Rati (Copulation), Udvāsana-kāla (time of abandonment), situation of Śrīcakra, and actions of Kaulika-śaktis.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण जायते दिव्यभावना ॥ ३ ॥

Seven Exhilarations and their characteristics :

Īsvara said : Listen O Devi, I am telling You what you have asked. Mere listening which arouses Divine Feeling.

आरम्भस्तरुणश्चैव यौवनं प्रौढमेव च ।
तदन्तश्चोन्मनाश्चैव ततोल्लासश्च सप्तमः ॥ ४ ॥

Ullāsas (Exhilarations) are seven : 1. Ārambha (Beginning); 2. Taruṇa (Juvenile); 3. Yauvana (Youth); 4. Prauḍha (Mature); 5. Prauḍhānta (Post maturity); 6. Unmanā (Excited); and 7. Manollāsa (Hearty Exhilaration).

तत्त्वत्रयं स्यादारम्भः कथितः कुलनायिके ।
कथितस्तरुणोल्लासस्तरुणं सुखमम्बिके ॥ ५ ॥

O Kulanāyike ! Ārambha-ullāsa is caused by the rise of three Tattvas. O Ambike ! Taruṇollāsa is assumed when the juvenile pleasure arises.

यौवनं मनसः सम्यगुल्लासः सुस्थितिः प्रिये ।
स्खलनं दृङ्मनोवाचां प्रौढमित्यभिधीयते ॥ ६ ॥

O My Beloved ! The condition of proper mental exhilaration is called Yauvanollāsa; and when there is faultering of vision, mind and speech it is Prauḍhollāsa.

समुल्लासपरे चक्रे य इच्छेत् पात्रमेलनम् ।
अर्वाक् प्रौढसमुल्लासं नैव कुर्यात् कदाचन ।
यथाधिकारं तत्रापि कर्त्तव्यं पात्रमेलनम् ॥ ७ ॥

Rules for the Interchange of Dravyas :

In case of an exhilaration on the Cakra if one wishes to interchange the vessels then he should do so only according to the right of interchange of vessels.

अदीक्षितैरनाचारैरतन्त्रज्ञैरदैवतैः ।
दूषकैः समयभ्रष्टैर्न कुर्याद् द्रव्यसङ्गतिम् ॥ ८ ॥

Those uninitiated person of bad conduct, not expert in Tantras, devoid of Iṣṭa-devatā, guilty-conscious, fallen from Samayācāra, should not interchange Dravyas.

अभिज्ञं मन्यमानैश्च प्रपञ्चव्रतधारिभिः ।
पशुभिः क्षुद्रकर्मस्थैर्न कुर्याद् द्रव्यसङ्गतिम् ॥ ९ ॥

Those ignorant, conceited, treacherous, full of Paśu-bhāva, mean-minded should not interchange Dravyas.

स्त्रीद्विष्टैर्गुरुभिः शप्तैर्भक्तिहीनैर्दुरात्मभिः ।
कुलोपदेशहीनैश्च न कुर्याद् द्रव्यसङ्गतिम् ॥ १० ॥

Woman-haters, cursed by Gurus, devoid of devotion, evil-minded, devoid of precept of Kuladharma should not interchange Dravyas.

षद्वाक्यप्रमाणज्ञाः श्रुतिस्मृत्यर्थवेदिनः ।
कुलधर्मानभिज्ञाश्चेत्तत्सङ्गं परिवर्जयेत् ॥ ११ ॥

Even if one possessing knowledge of Grammar, Logic, Vedas, and Dharmaśāstras, is ignorant of Kuladharma he should be avoided in the interchange of Dravyas.

सत्कुले च प्रसूता वा वृद्धाश्चाचारवर्त्तिनः ।
त्वत्पूजाविमुखाः स्युश्चेत्तत्संसर्गं परित्यजेत् ॥ १२ ॥

Even if one born in a good family or possessing a good character is averse to Your worship his company should be shunned.

स्त्रीपुत्रमित्रबन्धूनां स्निग्धानामपि पार्वति ।
कुलाचारानभिज्ञानां सङ्गतिं वर्जयेत्प्रिये ॥ १३ ॥

O Pārvatī, Listen ! Whatsoever intimate wives, sons, friends or brothers may be if they do not know the Kulācāra their company should be avoided.

अदृष्टपौरुषाणाञ्च देशान्तरनिवासिनाम् ।
विना सङ्केतयोगेन न कुर्याद् द्रव्यसङ्गतिम् ॥ १४ ॥

One should not interchange Drayas with unknown persons of another country unless their is a rapport through signs.

एकपात्रं न कुर्वीत यदि साक्षात् कुलेश्वरः ।
मन्त्राः पराङ्मुखा यान्ति विघ्नश्चैव पदे पदे ॥ १५ ॥

Even if there is Kuleśvara Himself one should not partake of Dravyas from the same vessel. If one does so then his Mantras would turn their faces and he would face difficulties at every step.

स्वपात्रस्थितहेतुश्च न दद्याद्भैरवाय च ।
यदि दद्यात्कुलेशानि देवताशापमाप्नुयात् ॥ १६ ॥

One should not offer the Hetu (wine) of his own vessel to Bhairava. If he does so then, O Kuleśāni ! he would receive the curse of the Gods.

आसनं भोजनं पात्रमम्बरं शयनादिकम् ।
अनभिज्ञैरनर्हैश्च सङ्गमं नैव कारयेत् ॥ १७ ॥

One should not offer his own seat, food, vessel, clothings, and bed to unknown persons. Nor should he resort to the company of such persons :

स्रोतोभेदेन वा कुर्यात्कौलिकः पात्रमेलनम् ।
पूर्वदक्षिणयोरैक्यमुदक्पश्चिमयोस्तथा ॥ १८ ॥

A Kaulika should interchange vessels according to the distinction of Āmnāyas. There is conformity between East and South, and North and West Āmnāyas.

तस्मिन् क्रमार्चनपरैर्वीरैः स्वसदृशैरपि ।
कामिनीभिश्च तत्कुर्यात् स्रोतसाञ्च चतुष्टये ॥ १९ ॥

Therefore, respective Sādhakas of these four Āmnāyas should interchange with Vīra Sādhakas of their own class and with women.

योगिभिर्योगिनीभिश्च प्रदत्तं पूर्णपात्रकम् ।
स्वमातृपादुकामूलमन्त्रजप्तं पिबेत्प्रिये ॥ २० ॥

O My Beloved ! Filled up vessels provided by Yogīs and Yoginīs should be drunk with recitation of the Pāduka of one's own Mātṛkā and Mūla Mantra

क्वचित् यदृच्छया प्राप्तमलिपात्रन्तु भक्तितः ।
आदाय पूर्ववज्जप्त्वा पिबेद्देवि गुरुं स्मरन् ॥ २१ ॥

If by the Grace of God one gets an Ali-pātra (vessel full of wine) then he should accept it with devotion and remembering his Guru drink it in accordance with the foregoing recitation of the Mantras.

गुरुशक्तिसुतानाञ्च गुरुज्येष्ठकनिष्ठयोः ।
स्वज्येष्ठस्यापि चोच्छिष्टं खादेन्नान्यस्य पार्वति ॥ २२ ॥

Rules regarding partaking of drinking of remainder of Libations in the Cakra :

O Pārvatī ! One should eat the remainder of only the Guru Śakti, sons of the Guru and seniors, not of others.

शक्त्युच्छिष्टं पिबेद् द्रव्यं वीरोच्छिष्टञ्च चर्वणम् ।
आत्मोच्छिष्टं न दातव्यं परकीयं न भक्षयेत् ॥ २३ ॥

One should drink the remainder of the Dravyas of Śakti and eat the remainder of edibles of a Vīra. Neither should he offer his own remainder to others nor partake of others.

उच्छिष्टं भक्षयेत् स्त्रीणां ताभ्यो नोच्छिष्टमर्पयेत् ।
चक्रमध्येऽपि देवेशि अन्यथा पतनं भवेत् ॥ २४ ॥

The remainders of women can be eaten, but O Deveśi, one should not give them his own remainder even in Cakra. If one does so he meets his downfall.

कनिष्ठानां स्वशिष्याणां दद्यादुच्छिष्टमम्बिके ।
दद्यात् स्नेहेन योऽन्येभ्यः स भवेदापदाम्पदम् ॥ २५ ॥

आसवोच्छिष्टपात्रन्तु यो वा गृह्णाति मोहतः ।
स्नेहाल्लोभात् भयाद्वापि देवताशापमाप्नुयात् ॥ २६ ॥

O Ambike ! One should offer the remainder only to his own junior Śiṣyas. Whoever, out of love, greed or fear, offers to or takes from others the remainder of Āsava (spiritous liquor) or vessel reeives the curse of Gods and falls into difficulties

प्रौढोल्लासे कुलेशानि कुर्याद्बलिविसर्जनम् ।
पूजागृहाद्बहिः कुर्यात्त्रिकोणे तु गृहान्तरे ॥ २७ ॥

Method of offering Libations to Ucchiṣṭa-Bhairava :

O Kuleśāni ! In case of Prauḍhollāsa one should make a Triangle either inside or outside the abode of worship and then worship it with incense, flowers and Akṣata and then contemplate upon the Ucchiṣṭa Bhairava with the following (Śloka 28).

गन्धपुष्पाक्षतैः पूज्य ध्यायेदुच्छिष्टभैरवम् ।
गदात्रिशूलडमरुपात्रहस्तं त्रिलोचनम् ।
कृष्णाभं भैरवं ध्यायेत् सर्वविघ्ननिवारणम् ॥ २८ ॥

This is the Śloka for contemplation of Ucchiṣṭa Bhairava (See Śloka 27 above).

तारत्रयं समुच्चार्य पश्चादुच्छिष्टभैरवम् ।
एहियुग्मं बलिं गृह्णयुग्मं फट् च द्विठान्तकः ॥ २९ ॥

Thereafter, offer Libation with the following Mantra as it stands after extrication :

ॐ ॐ ॐ उच्छिष्ट भैरव एहि एहि बलिं गृह्ण गृह्ण फट् स्वाहा ।

बल्युद्वासनमन्त्रोऽयं द्वाविंशतिभिरक्षरैः ।
शान्तिस्तवं पठेत्पश्चात्तर्पयेदलिबिन्दुभिः ॥ ३० ॥

After this, one should recite the following Śānti-stava (Śloka 31 to 54) and offer libations of drops of Ali (wine).

यजन्ति देव्यो हरपादपङ्कजम् प्रसन्नधामामृतमोक्षदायकम् ।
अनन्तसिद्धान्तमयप्रबोधकं नमामि चाष्टाष्टकयोगिनीगणम् ॥३१॥
योगिनीचक्रमध्यस्थं मातृमण्डलवेष्टितम् ।
नमामि शिरसा नाथं भैरवं भैरवीप्रियम् ॥ ३२ ॥

अनादिघोरसंसारध्वान्तैकध्वंसकारिणे ।
नमः श्रीनाथवैद्याय कुलौषधिविधायिने ॥ ३३ ॥

आपदो दुरितं रोगाः समयाचारलङ्घनात् ।
ये ते सर्वे व्यपोहन्तु दिव्यचक्रस्य मेलनात् ॥ ३४ ॥

आयुरारोग्यमैश्वर्यं कीर्त्तिर्लाभः सुखं जयः ।
कान्तिर्मनोहरा चास्तु पान्तु सर्वाश्च देवताः ॥ ३५ ॥

सम्पूजकानां प्रतिपालकानां
यतीन्द्रयोगीन्द्रतपोधनानाम् ।
देशस्य राष्ट्रस्य कुलस्य राज्ञः
करोतु शान्तिं भगवान् कुलेशः ॥ ३६ ॥

नन्दन्तु साधककुलाढ्यदर्शका ये
सिंहासनाद्युषितशाक्तमहान्वया ये ।
नन्दन्तु सर्वकुलकौलरताः परे ये
चान्ये विशेषपदभेदकशाम्भवा ये ॥ ३७ ॥

नन्दन्तु सिद्धगुरवस्तदनुक्रमज्ञा
ज्येष्ठान्वया समयिनो वटुकाः कुमार्यः ।
ये योगिनीप्रवरवीरकुले प्रसूता
नन्दन्तु भूमिपतिगोद्विजसाधुलोकाः ॥ ३८ ॥

नन्दन्तु नीतिनिपुणा निरवद्यनिष्ठा
निर्मत्सरा निरुपमा निरुपद्रवाश्च ।
नित्यं निरञ्जनरता गुरवो निरीहाः
शान्ताश्च शान्तमनसो हतशोकशङ्काः ॥ ३९ ॥

नन्दन्तु योगनिरताः कुलयोगयुक्ता
ह्याचार्यसामयिकसाधकपुत्रकाश्च ।
गावो द्विजा युवतयो यतयः कुमार्यो
धर्मं चरन्तु निरता गुरुभक्तलोकाः ॥ ४० ॥

नन्दन्तु साधककुला ह्यमलात्मनिष्ठाः
शापाः पतन्तु समयद्विषि योगिनीनाम् ।
सा शाम्भवी स्फुरतु कापि समाप्यवस्था
यस्यां गुरोश्चरणपङ्कजमेव सत्यम् ॥ ४१ ॥

याश्चक्रक्रमभूमिकावसतयो नाडीषु याः संस्थिता
याः कायोद्भतरोमकूपनिलया याः संस्थिता धातुषु ।
उच्छ्वासोर्मिमरुत्तरङ्गनिलया निश्वासवासाश्च
यास्ता देव्यो रिपुपक्षभक्षणरता नन्दन्तु कौलार्चिताः ॥ ४२ ॥
या देव्यः कुलसम्भवाः क्षितिगता या देवतास्तोयगा
या नित्यं प्रथितप्रभाः शिखिगता या मातरिश्वालयाः ।
या व्योमाहितमण्डलामृतमया याः सर्वगाः सर्वदास्ताः
सर्वाः कुलमार्गपालनपराः शान्ति प्रयच्छन्तु मे ॥ ४३ ॥
ऊर्ध्वं ब्रह्माण्डतो वा दिवि गगनतले भूतले वा तले वा
पाताले वानले वा सलिलपवनयोर्यत्र कुत्र स्थिता वा ।
क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु च कृतपदा धूपदीपादिकेन
प्रीता देव्यः सदा नः शुभबलिविधिना पान्तु वीरेन्द्रवन्द्याः ॥४४॥
ब्रह्मा श्रीः शेषदुर्गागुहवटुकगणा भैरवाः क्षेत्रपाद्या
वेतालादित्यरुद्रग्रहवसुमनुसिद्धाप्सरोगुह्यकाद्याः ।
भूता गन्धर्वविद्याधरऋषिपितृयक्षासुराः किन्नराद्या
योगीशाश्चारणाः किम्पुरुषमुनिवराश्चक्रगाः पान्तु सर्वे ॥४५॥
देहस्थाखिलदेवता गजमुखाः क्षेत्राधिपा भैरवा
योगिन्यो वटुकाश्च यक्षपितरो भूताः पिशाचा ग्रहाः ।
अन्ये भूचरखेचरा दिशिचरा वेतालकाश्चेटका-
स्तृप्यन्तां कुलपुत्रकस्य पिबतः पानं सदीपश्चरुम् ॥ ४६ ॥
सत्यश्चेद् गुरुवाक्यमेव पितरो देवाश्च चेद् योगिनी
प्रीता चेत् परदेवता यदि भवेद्वेदाः प्रमाणं हि चेत् ।
शाक्तेयं यदि दर्शनं भवति चेदाज्ञाप्यमोघापि चेत्
सत्यश्चापि च कौलधर्मपरमं स्यान्मे जयः सर्वदा ॥ ४७ ॥
नन्दन्तु साधकाः सर्वं नश्यन्तु कुलदूषकाः ।
अन्तःस्था शाम्भवी मेऽस्तु प्रसन्नोऽस्तु गुरुः सदा ॥ ४८ ॥
यद्येषा भैरवी देवी यदि भैरवशासनम् ।
यद्येष कुलधर्मः स्यात्तदा नश्यन्तु दूषकाः ॥ ४९ ॥
यासामाज्ञाप्रभावेण स्थापितं भुवनत्रयम् ।
नमस्ताभ्यः समास्भ्यो योगिनीभ्यो निरन्तरम् ॥ ५० ॥
पिबन्तु मातरः सर्वाः पिबन्तु कुलसत्तमाः ।
पिबन्तु भैरवाः सर्वे मम देहे व्यवस्थिताः ॥ ५१ ॥

तृप्यन्तु मातरः सर्वाः समुद्राः सगणाधिपाः ।
योगिन्यः क्षेत्रपालाश्च मम देहे व्यवस्थिताः ॥ ५२ ॥
शिवाद्यवनिपर्यन्तं ब्रह्मादिस्तम्बसंयुतम् ।
कालाग्न्यादिशिवान्तश्च जगद् यज्ञेन तृप्यतु ॥ ५३ ॥
द्वारस्था मणिमण्डपस्य परितः श्रीनन्दने कानने
शून्यागारविहारकन्दरमठे वीम (व्योम्नि) श्मशाने स्थिताः ।
कूपस्थानगताश्च तुष्पथगताः सन्देशसंस्थाश्च ये ।
पङ्कार्घावहकेतुमानकुसुमात् गृह्णन्तु ते पान्तु च ॥ ५४ ॥

This is Śānti-stava.

पठित्वाभ्यर्चनापात्रं समुद्धृत्य गुरुः प्रिये ।
ततो दद्यात् स्वशिष्याय प्रसादं कुलनायिके ॥ ५५ ॥

Bhaviour of Sādhakas in the Cakra :

O My Beloved ! After reciting the Śānti-pāṭha (Ślokas 31-54) the Guru should lift the vessel of worship and then, O Kulanāyike ! distribute the *Prasāda* to his Śiṣyas.

स्वाभीष्टचेष्टाचरणं प्रौढान्तः परिकीर्त्तितः ।
प्रौढान्तोल्लासिताद्देवि मुदिते योगिमण्डले ।
योगिनीमण्डले चैव क्रमादानन्दमुच्यते ॥ ५६ ॥
तदारूढेषु वीरेषु कार्याकार्यं न विद्यते ।
इच्छैव शास्त्रसम्पत्तिरित्याज्ञा परमेश्वरि ॥ ५७ ॥
तत्र यद् यत् कृतं कर्म शुभं वा यदि वाऽशुभम् ।
तत्सर्वं देवताप्रीत्यै जायते सुरसुन्दरि ॥ ५८ ॥

Performance of their desired actions by the participant Sādhakas of the Cakra is called Prauḍhānta-ullāsa. O Devi ! When the Prauḍhānta-ullāsa is achieved then in that state of ecstasy there is a pleasure-mongering among the groups of Yogīs and Yoginīs. In such an atmosphere of exhilaration there is no consideration of propriety among the Vīras. O Parameśvari ! In this state desire slone is wealth prescribed by the Śāstras. Hence in this state whatever auspicious or inauspicious actions are performed they are, O Divine Beauty, considered to be meant for the pleasure of the Devatā.

जल्पो जपफलं तन्द्रा समाधिरभिजायते ।
विक्रिया पूजनं देवि उदितं भैरवीवलिः ॥ ५९ ॥
मुक्तिः स्याच्छक्तिसंयोगः स्तोत्रं तत्कालभाषितम् ।
न्यासोऽवयवसंस्पर्शो भोजनं हवनक्रिया ॥ ६० ॥
वीक्षणं ध्यानमीशानि शयनं वन्दनं भवेत् ।
तदुल्लासे कृता नाना या चेष्टा सा च सत्क्रिया ।
कार्याकार्यविचारन्तु यः करोति स पातकी ॥ ६१ ॥

In this state conversation is the fruit of Japa, drowsiness is Samādhi, actions are worship, union with Śakti is Emancipation, partaking of Dravyas as if taken by Bhairava, and oration, O Devi ! is considered as chanting of Stotra (Hymns of Eulogy). The contact of bodily organs is Nyāsa, partaking of food is pouring of oblations in fire, Darśana is Dhyāna, and sleeping is like worship. In this manner, whatever actions are performed in this Ullāsa they are all considered auspicious actions. Whoever considers their propriety or otherwise is a sinner.

एतच्चक्रगता वीरा विज्ञेयाः परयोगिनः ।
येनाप्नुवन्ति मनुजाः साक्षाद्भैरवरूपताम् ॥ ६२ ॥

The participant Vīras of such a Cakra are exalted Yogīs in whom men should see the form of Bhairava Himself.

सम्मोदः परमानन्दः पतनं ज्ञानवर्द्धनम् ।
वेणुवीणादिवाद्यश्च कवितारचनादिकम् ॥ ६३ ॥
रोदनं भाषणं पातः समुत्थानं विजृम्भनम् ।
गमनं विक्रिया देवि योग इत्यभिधीयते ॥ ६४ ॥

Exuberance, supreme Bliss, increase of knowledge, playing on flute and Vīṇā (a string instrument), poetry, weeping, oration, falling down and rising up, yawning and walking—all these actions, O Devi ! are assumed to be like Yogic practices.

चक्रेऽस्मिन् योगिनो वीरा योगिन्यो मदमन्थराः ।
समाचरन्ति देवशि यथोल्लासं मनोगतम् ॥ ६५ ॥

In this Cakra the Vīra Yogis and Yoginīs in their ecstatic state behave, O Devi, according to the exhilaration of their mind.

शनैः पृच्छन्ति पार्श्वस्थान् विस्मृत्यात्मविवक्षितम् ।
निधाय वदने पात्रं निर्विण्णा निवसन्ति च ।। ६६ ।।

Forgetting their own thoughts they slowly ask from other Sādhakas sitting next, and holding the vessel to their mouth sit silently.

मत्ता स्वपुरुषं मत्वा कान्तान्यमवलम्बते ।
तथैव पुरुषश्चापि प्रौढान्तोल्लाससंयुतः ।। ६७ ।।
पुरुषः पुरुषं मोहादालिङ्गत्यनाङ्गनाम् ।

Excited by passion, treating another men as their own beloveds the ladies take their shelter. Men also, exhilarated in Prauḍhānta-ullāsa behave likewise.

पृच्छति स्वपतिं मुग्धा कस्त्वं काहम् इमे च के ।। ६८ ।।
किं कार्यं वयमायातः किमर्थमिह संस्थिताः ।
उद्यानं किमिदं हन्त गृहं किं प्राङ्गणं किमु ।। ६९ ।।

Intoxicated men embrace men. The bewildered ladies ask their own husbands questions like 'Who are you, who am I, who are these people around, why have we come here, why are we sitting here, is it a garden or our own home ?'

मुखे आपूर्य मदिरां पाययन्ति स्त्रियः प्रियान् ।
उपदंशं मुखे क्षिप्त्वा निक्षिपन्ति प्रियानने ।। ७० ।।

O Śāmbhavī ! Yogīs take food from each others' vessels and putting the drinking pots on their heads dance around.

गृह्णन्त्यन्योन्यपात्राणि व्यञ्जनानि च शाम्भवि ।
धृत्वा शिरसि नृत्यन्ति मद्यभाण्डानि योगिनः ।। ७१ ।।

Filling wine in their mouth they make ladies drink it from their mouth itself. Put pungent things in their mouths and then transfer them to the mouth of their beloveds.

अज्ञानकरतालान्तमस्पष्टाक्षरगीतकम् ।
प्रस्खलत्पदविन्यास नृत्यन्ति कुलशक्तयः ।। ७२ ।।

The Kula-Śaktis, without any understanding clap, sing such songs whose words are indistinct and tottering dance around.

योगिनो मदमत्ताश्च पतन्ति प्रमदोरसि ।
मदाकुलाश्च योगिन्यः पतन्ति पुरुषोपरि ।। ७३ ।।

मनोरथसुखं पूर्णं कुर्वन्ति च परस्परम् ।
इत्यादिविविधां चेष्टां कुर्वन्ति कुलनायिके ॥ ७४ ॥

Exhilarated Yogīs fall on the ladies, and intoxicated Yoginīs fall upon men. O Kulanāyike! Thus fulfilling their mutual desires they perform various such actions.

विकृतिं मनसो हित्वा यदोल्लासः प्रवर्त्तते ।
तदा तु देवताभावं भजन्ते योगिपुङ्गवाः ॥ ७५ ॥

Without mental perversity it is Deva Bhāva :

Devoid of mental perversions when their is exhilaration then a superior Yogi obtains to Devatābhāva.

कौलिकान् भैरवावेशान् यो वा निन्दति मूढधीः ।
तं नाशयन्त्यसन्देहं योगिन्यः कुलनायिके ॥ ७६ ॥

Sin of showing disrespect to Kaulikas :

A fool who reproaches a Kaulika in his Bhairava form is, O Kulanāyike! indubitably destroyed by the Yoginīs.

न निन्देन्न हसेत् क्वापि चक्रे मधुमदालसान् ।
एतच्चक्रगतां वार्त्तां बहिर्नैव प्रकाशयेत् ॥ ७७ ॥

One should neither reproach nor laugh at the Sādhakas who become ecstatic under intoxication in a Cakra; and should never disclose the incidents of the Cakra outside.

तेभ्यो द्रोहं न कुर्वीत नाहितञ्च समाचरेत् ।
भक्त्या सत्कारयेदेतान् गोपयेच्च प्रयत्नतः ॥ ७८ ॥

One should neither revolt against the Yogis of a Cakra nor harm them in any manner. On the other hand, honour them with devotion and also with care keep their secrets.

चक्रे मदाकुलान् दृष्ट्वा चिन्तयेद्देवताधिया ।
मोदते वन्दते भक्त्या स गच्छेत् योगिनीपदम् ॥ ७९ ॥

Fruits of showing respect to a Kaulika :

Seeing intoxicated Sādhakas in a Cakra one who develops a reverent feeling towards them and gladly prays them with devotion obtains the status of Yoginīs.

पश्येदेवंविधं चक्रं यो भक्त्या कौलिकः प्रिये ।
व्रततीर्थतपोदानयज्ञकोटिफलं लभेत् ॥ ८० ॥

A Kulika who thus sees the Cakra with devotion obtains, O My Beloved, fruits of millions of Observances, austerity, charity and sacrifice.

उन्मनाः पतनोत्थाने मूर्च्छना च मुहुर्मुहुः ।
उन्मनाख्यतदुल्लासे चक्रे वीरसमर्चिते ॥ ८१ ॥
चिरं संविदधाते तौ यौ हि कर्मपराक्षरौ ।
परं ब्रह्मानुसन्धानाकांक्षिणौ कुलनायिके ॥ ८२ ॥
देहेन्द्रियाणामवशः समवस्थाभिधीयते ।
समवस्थाभिधे तस्मिन् ततोल्लासे समं भवेत् ॥ ८३ ॥

Unmanollāsa, Stata of Equilibrium, and Śāmbhavī Mudrā :

In the state of sixth Ullāsa called Unmanā, actions like falling down and rising up and repeated swoonings take place. Associated with the desire to know the Para Brāhman these two actions happening for an indefinite time induce a state of equilibrium beyond the body and senses, which O Kulanāyike ! falls within the domain of the seventh Ullāsa.

परामन्त्रस्वरूपोऽसौ जायते मूर्च्छना परा ।
मूर्च्छनासन्निकर्षो हि मूलंमुक्तेः परं विदुः ॥ ८४ ॥

Assuming the form of Parā Mantra he obtains the Parā Mūrchana, because it is the proximity of Murchanā itself which is called the root of Mukti (Release).

अन्तर्लक्ष्यो बहिर्दृष्टिर्निमेषोन्मेषवर्जितः ।
एषा तु शाम्भवी मुद्रा सर्वतन्त्रेषु गोपिता ॥ ८५ ॥

The external vision rid of Nimeṣa (closing) and Unmeṣa (opening) the objective becomes introverted. This is Śāmbhavī Mudrā which is held secret in all the Tantras.

सर्वोत्तीर्णा सदाऽहन्ता सामरस्यसमाकृतिः ।
अनयोल्लासिनो वीराः शिवा एव न संशयः ॥ ८६ ॥

This Mudrā is the best of all, always benefactor providing equilibrium of taste and form. Exhilarated by this a Vīra Sādhaka is veritable Śiva. There is no doubt about it.

नराः किमपि जानन्ति स्वात्मध्यानपरायणाः ।
तदा यत्परमं सौख्यमिति वक्तुं न शक्यते ॥ ८७ ॥

स्वयमेवानुभूयन्ते शर्करा: क्षीरपानवत् ।
ईदृशं तादृशं सौख्यमिति वक्तुं न शक्यते ।
दृश्यते पुलकाद्यैर्यत्तद्ब्रह्मध्यानमुच्यते ॥ ८८ ॥
यत्सुखं विद्यते ध्याने देवावेशकरंपरम् ।
कथितुं नैव शक्नोमि प्रबुद्धस्तत्समाहितः ॥ ८९ ॥
ब्रह्मध्यानपरानन्दपराः सुकृतिनो नराः ।
क्षणेऽप्यन्तर्हिते तस्मिन् शोचयन्ति हतप्रभाः ॥ ९० ॥
सप्तमोल्लासयुक्तानां त्वद्भक्तानां महाफलम् ।

How can persons engrossed in Self-study know the indescribable supreme pleasere derived in this State ? Just as the enjoyment of drinking milk mixed with sugar can by derived by a person who drinks it, in the same manner pleasure of this state is beyond description and can only be experienced. The ecstasy that is visible in this state is called Brahma-dhyāna. The Supreme Pleasure of Divine Impulse experienced in this state cannot be described even by intelligent persons through concentration. Engrossed in the Supreme Bliss of Brahma-dhyāna, are men of highly meritorious actions. They become bewildered and sorrowful by even a momentary interruption in this Dhyāna. Such a great fruit of pleasure is derived by Your devotes in this Seventh form of Ullāsa.

अष्टौ त्रिकालज्ञानोत्थाः प्रत्ययाश्च कुलेश्वरि ।
अष्टावस्थाश्च कम्पाद्या जायन्ते नात्र संशयः ॥ ९१ ॥
बहुनात्र किमुक्तेन अणिमाद्यष्टसिद्धयः ।
प्रतीहारिपदं प्राप्ताः सेवन्ते मन्दिरं चिरम् ॥ ९२ ॥
ये गुणाः परमेशस्य पञ्चवक्त्रतनोः शुभाः ।
ते गुणाः कुलतत्त्वज्ञे तत्त्वज्ञानसमाहृताः ॥ ९३ ॥

All the eight Ptatyayas, eight Avasthās (states) and eight Attainments inherent in the Seventh Ullāsa :

In this seventh Ullāsa are inherent the eight *Pratyayas* (the meaning of eight Ptatyayas is not certain. Probably it means Guru, Devatā, Mantra, Āgama, Paramparā or Sampradāya, Bhāva and Ācāra), eight *Avasthās*, (i. e.

Kampana or trembling, *Romāñca* or thrill of joy, *Sphuraṇa* or throbbing of the parts of body, *Premāśru* or tears of love, *Sveda* or perspiration, *Hāsya* or laughter, *Lāsya* or dance, and *Gāyana* or singing) arising out of the knowledge of three-times (past, present and future). There is no doubt about it. Why to speak much, all the eight Āṇimā etc., Attainments (Aṇimā, Laghimā, Prāpti, Pyākāmya; Mahimā Iśitva, Vaśitva, and Kāmāvasāyit) becoming slaves reside in the house of the Sādhaka and serve him. All the qualities which exist in the body of the Five-faced :Pārameśvara come to the knower of Kula-tattva and Tattvā-jñāna.

आरम्भस्तरुणश्चैव यौवनं प्रौढमेव च ।
तदन्तो जाग्रदित्युक्तश्चोन्मनाः स्वप्न उच्यते ॥ ९४ ॥
समवस्था सुषुप्तिः स्यादवस्थात्रयसंयुता ।
सप्तोल्लासश्च यो वेत्ति स मुक्तः स च कौलिकः ॥ ९५ ॥

Ārambha, Taruṇa, Yauvana, Prauḍha and Praśānta are the five Ullāsas said to be waking, sixth Unmanā Ullāsa is dream, and the seventh Anvasthā Ullāsa is sleep which also contains all the three states. Whoever knows these seven Ullāsas is released and is a Kaulika.

प्रवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णा द्विजातयः ।
निवृत्ते भैरवीचक्रे सर्वे वर्णाः पृथक् पृथक् ॥ ९६ ॥

No Caste-discrimination in Bhairavī-cakra :

All the castes participating in a Bhairavī-cakra are considered twice born. There is no caste-discrimination here. At the end of the Cakra, ofcourse all, the castes become separate again, i. e. the social order of castes becomes effective again.

स्त्री वाथ पुरुषः षण्डश्चण्डालो वा द्विजोत्तमः ।
चक्रेऽस्मिन्नैव भेदोऽस्ति सर्वे शिवसमाः स्मृताः ॥ ९७ ॥

Whether a woman or a man, a Cāṇḍāla or a high-born Dvija, there is absolutely no discrimination in the Cakra. Everyone here is considered like Śiva.

नागरि निर्झराद्यम्बु गङ्गां प्राप्य यथैकताम् ।
याति श्रीचक्रमध्येऽपि चैकत्वं सर्वमानवाः ॥ ९८ ॥

Just as the waters of various streams after merging in the Ganges obtain the same quality (the quality of the Ganges-water), in the same way in a Śrī Cakra everyone obtains the same status.

क्षीरेण सहितं तोयं क्षीरमेव यथा भवेत् ।
तथा श्रीचक्रमध्ये तु जातिभेदो न विद्यते ॥ ९९ ॥

Just as mixed with milk water also becomes like milk, in the same manner there is no caste-discrimination in the Śrī Cakra.

स्वर्गादिपुण्यलोकेषु देवादन्यद् यथा नहि ।
तथैव चक्रमध्येऽपि देवताः सर्वमानवाः ॥ १०० ॥

Just as in Svarga etc. pious worlds there live none other than Gods, in the same way in the midst of a Cakra all men are like Gods.

जातिभेदो न चक्रेऽस्मिन् सर्वे शिवसमाः स्मृताः ।
वेदेऽपि स्थितमेवं हि सर्वं हि ब्रह्म चात्रतात् ॥ १०१ ॥

There is no caste discrimination in the Cakra and everyone is eonsidered like Śiva. In the Vedas, too, all men in such a situation have been declared to be like Brahman.

बहुनात्र किमुक्तेन चक्रमध्ये कुलेश्वरि ।
मद्रूपा पुरुषाः सर्वे त्वद्रूपाः प्रमदाः प्रिये ॥ १०२ ॥

O Kuleśvari ! Why to speak much. In the midst of a Cakra all men become like Me and all women like You.

चक्रमध्ये तु मूढात्मा जातिभेदं करोति यः ।
तं भक्षयन्ति योगिन्यस्त्वां शपे कुलनायिके ॥ १०३ ॥

Sin in Caste-discrimination in a Cakra :

The fool who makes caste-discrimination in the midst of a Cakra, O Kulanāyike ! is devoured by Yoginīs and cursed by You.

स्त्रीणामन्यतमं स्थानं पुंसामन्यतमं पृथक् ।
अथवा मिथुनं कृत्वा क्रमात्समुपवेशयेत् ॥ १०४ ॥

Method of seating men and women in a Cakra :

In a Cakra men and women may either be seated separa-

tely; or intermixing together seated in pairs in a row or in a circle.

पङ्क्त्याकारेण वा सम्यक् चक्राकारेण वा प्रिये ।
शवशक्तिधिया सर्वं चक्रमध्ये समर्चयेत् ॥ १०५ ॥

O My Beloved! Whether they are seated in a row or in a circle in the midst of a Cakra, all of them should be worshipped as the forms of Śiva and Śakti.

अविभक्तौ यथा आवां लक्ष्मीनारायणौ यथा ।
यथा वाणीविधातारौ तथा वीरः सशक्तिकः ॥ १०६ ॥

Just as We are undivided, just as Lakṣmī and Nārāyaṇa or Brahmā and Sarasvatī are undivided, so is the condition of a Vīra with his Śakti.

मधुकुम्भसहस्रैस्तु मांसभारशतैरपि ।
न तुष्यामि वरारोहे भगलिङ्गामृतं विना ॥ १०७ ॥

The World as the form of Śiva and Śakti :

Without nectar of Bhaga and Liṅgam I am not satisfied even by thousands of vessels of wine and hundreds of heaps of flesh.

न चक्राङ्कं न पद्माङ्कं न वज्राङ्कमिदं जगत् ।
लिङ्गाङ्कञ्च भगाङ्कञ्च तस्माच्छक्तिशिवात्मकम् ॥ १०८ ॥

This world bears neither a mark of Cakra, not the mark of Lotus or of thunderbolt. In fact it bears the mark of Liṅgam and Bhaga. Hence the world is the form of Śiva and Śakti.

शिवशक्तिसमायोगो यस्मिन् काले प्रजायते ।
सा सन्ध्या कुलनिष्ठानां समाधिः स विधीयते ॥ १०९ ॥

Samādhi from the union of Śiva and Śakti :

The time when there is union of Śiva and Śakti that is the evening of a Sādhaka wedded to Kula-dharma when he experinces the condition of Samādhi.

कामुको न स्त्रियं गच्छेद् यदीच्छन्तीमदीक्षिताम् ।
सद्यः संस्कारसंशुद्धां विहितत्वात् स्त्रियं व्रजेत् ॥ ११० ॥

Voluptuousness prohibited :

One should not go amongst uninitiated ladies in a state

of sexual excitement. He ean go only amongst ladies who have been purified by rituals.

इति तत्त्वत्रयोल्लासपानभेदादि चोदितम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १११ ॥

Thus I described to You the three Tattvas, Ullāsas and distinctions of drinking, etc. Now O Kuleśāni! What else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे तत्त्वत्रितय-पानादिभेदकथनं नामाष्टम उल्लासः ॥ ८ ॥

नवम उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि योगं योगीशलक्षणम् ।
कुलभक्त्यार्चनफलं वद मे करुणानिधे ॥ १ ॥

Śrī Devi said : O Kuleśa ! I want to hear the characteristics of Yoga, Yogīs and the fruits of worshipping the devotees of Kula.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण योगः साक्षात् प्रकाशते ॥ २ ॥

Īsvara said : O Devi ! Listen, I am telling You what you have asked. Merely hearing it the Yoga shines forth.

ध्यानन्तु द्विविधं प्रोक्तं स्थूलसूक्ष्मप्रभेदतः ।
साकारं स्थूलमित्याहुर्निराकारन्तु सूक्ष्मकम् ॥ ३ ॥

Dhyāna (Meditation) is said to be of two kinds, i. e. Gross and Subtle. Meditation upon a Form is said to be Gross, while Meditation without any Formal object is Sublte.

स्थिरार्थं मनसः केचित् स्थूलध्यानं प्रचक्षते ।
स्थूलेऽपि निश्चलं चेतो भवेत् सूक्ष्मेऽपि निश्चलम् ॥ ४ ॥

The Gross kind of Meditation is resorted to for the steadineses of mind. The mind becomes steady by the Gross Meditation and also by Subtle, that is both kinds of Dhyānas promote the same objective, the steadiness of Mind.

करपादोदरास्यादिरहितं परमेश्वरम् ।
सर्वतेजोमयं ध्यायेत् सच्चिदानन्दनिष्कलम् ॥ ५ ॥
नोदेति नास्तमभ्येति न वृद्धिं याति न क्षयम् ।
स्वयं विभात्यथान्यानि भासयन् साधनं विना ॥ ६ ॥

One should meditate upon the All-luminous, Saccidānanda, Limbless Parameśvara as devoid of hands, feet, stomach and bones. He neither rises nor sets, neither waxes nor wanes. He shines forth by Himself and also illumines others without efforts.

अनन्तं गतभारूपं सत्तामात्रमगोचरम् ।
मनसा मात्रसम्वेद्यं तज्ज्ञानं ब्रह्मसंज्ञितम् ॥ ७ ॥

Brahma-jñāna :

That Infinite, Conditionless Form, not perceptible, yet simply existent, when experienced mentally then that Knowledge is called Brahmanjñāna.

प्रणष्टवायुसञ्चारः पाषाण इव निश्चलः ।
परजीवैकधामज्ञो योगी योगविदुच्यते ॥ ८ ॥

Marks of a Yogi :

Arresting the life-breath, becoming stable like a stone and knowing only the Supreme Self and Abode is called a Yogī who knows Yoga.

यदत्र नात्र निर्भासः स्तिमितोदधिवत् स्थितम् ।
स्वरूपशून्यं तद्ध्यानं समाधिरभिधीयते ॥ ९ ॥

Characteristics of Samādhi :

That condition of Dhyana where there is no awareness, which may be like a calm sea, where there is an absence of Form, that Dhyāna is called Samādhi.

न किञ्चिच्चिन्तनादेव स्वयं तत्त्वं प्रकाशते ।
स्वयं प्रकाशिते तत्त्वे तत्क्षणात्तन्मयो भवेत् ॥ १० ॥

Characteristics of Release while Living :

When the Reality shines forth by itself and not by any mental thinking; and when such a Reality shines forth on its own one should immediately become engrossed in it.

स्वप्नजाग्रदवस्थायां सुप्तवत् योऽवतिष्ठते ।
निश्वासोच्छ्वासहीनश्च निश्चितं मुक्त एव सः ॥ ११ ॥

One who appears as if asleep whether in dreaming or in the waking states, who neither inhales nor exhales and becomes immobile, he is truly Freed.

निष्पन्दकरणग्रामः स्वात्मलीनमनोऽनिलः ।
य आस्ते मृतवत्साक्षात् जीवन्मुक्तः स उच्यते ॥ १२ ॥

Keeping his sense organs inactive, one merging his mind into his Self appears as if dead, is called a veritable Jīvanamukta.

न शृणोति न चाघ्राति न स्पृशति न पश्यति ॥
न जानाति सुखं दुःखं न सङ्कल्पयते मनः ॥ १३ ॥
न चापि किञ्चिज्जानाति न च बुध्यति काष्ठवत् ।
एव शिवे विलीनात्मा समाधिस्थ इहोच्यते ॥ १४ ॥

Characteristics of a person in Samādhi :

He neither hears, nor smells, nor touches, nor sees; knows not the pleasures and pains, and does not even exercise the mind. Like a long of wood he neither cognizes anything nor is aware of anything, One who is thus absorbed only in Śiva alone is said to be in Samādhi.

यथा जले जलं क्षिप्तं क्षीरे क्षीरं घृते घृतम् ।
अविशेषो भवेत्तद्वज्जीवात्मपरमात्मनोः ॥ १५ ॥

No difference between Jīvātmā and Paramātmā :

Just as no differences exist when water is thrown into water, milk into milk, Ghee into Ghee; similarly there remains no differnce between the Jīvātmāand Paramātmā.

यथा ध्यानस्य सामर्थ्यात् कीटोऽपि भ्रमरायते ।
तथा समाधिसामर्थ्याद्ब्रह्मभूतो भवेन्नरः ॥ १६ ॥

Even Just as an insect becomes a bee by force of concentration so a man becomes Brahman by dint of Samādhi.

क्षीरोद्धृतं घृतं यद्वत्तत्र क्षिप्तं न पूर्ववत् ।
पृथक्कृतो गुणेभ्यः स्यादात्मा तद्वदिहोच्यते ॥ १७ ॥

Just as Ghee extracted from milk does not mix with the same milk again in the original form, similarly once the Self is separated from the *Guṇas* (Qualities), it is never the same again.

यथा गाढान्धकारस्थो न किञ्चिदिह पश्यति ।
अलक्ष्यश्च तथा योगी प्रपञ्चं नैव पश्यति ॥ १८ ॥

Just as one in heavy darkness sees nothing, so indeed a Yogī sees nothing of the worldly object, which does not hold his attention.

यथा निमीलने काले प्रपञ्चं नैव पश्यति ।
तथैवोन्मीलनेऽपि स्यादेतद्ध्यानस्य लक्षणम् ॥ १९ ॥

Characteristics of Dhyāna :

One does not see the world of objects when his eyes are closed. However, not seeing the world even when the eyes are open, is the true characteristics of Dhyāna.

जनः स्वदेहकण्डूतिं विजानाति यथा तथा ।
परं ब्रह्मस्वरूपी च वेत्ति विश्वविचेष्टितम् ॥ २० ॥

Fruit of the Kowledge of Supreme Reality :

Just as men experience even the itches of their body, in the same manner a Sādhaka who has achieved the Param Brahman knows the activities of the objective world.

विदिते परमे तत्त्वे वर्णातीते ह्यविक्रिये ।
किङ्करत्वं हि गच्छन्ति मन्त्रा मन्त्राधिपैः सह ॥ २१ ॥

All the Mantras with their Presiding Deities become servitors of a Sādhaka who knows the Supreme Reality beyond the letters of the alphabet.

आत्मैकभावनिष्ठस्य या या चेष्टा तदर्चनम् ।
यो यो जल्पः स सन्मन्त्रस्तद्ध्यानं यन्निरीक्षणम् ॥ २२ ॥

Of him who is founded in the sole consciousness of the Self, every movement is worship, each utterance verily is a Mantra, and each gaze is meditation.

देहाभिमाने गलिते विज्ञाते परमात्मनि ।
यत्र यत्र मनो याति तत्र तत्र समाधयः ॥ २३ ॥
भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः ।
क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परात्मनि ॥ २४ ॥

When the Paramātmā is known, the consciousness of body ends altogether; and wherever such a Sādhaka goes he obtains Samādhi there. The key-knot of his heart is cut asunder, and all his doubts are removed. Because he has seen the Paramātma all his actions dwindle away.

योगीन्द्रेण यदा प्राप्तं निर्मलं परमं पदम् ।
देवासुरपदं यत्तत्प्राप्तश्चापि न गृह्यते ॥ २५ ॥

In comparison to the pure and supreme State obtained by the Master-yogī even the States of Devas and Asuras are not worth accepting.

यः पश्येत् सर्वगं शान्तमानन्दात्मकमव्ययम् ।
तस्य किञ्चिदनालभ्यं ज्ञातव्यं नावशिष्यते ॥ २६ ॥

One who has seen the All-pervading, Peaceful, Blissful, and the Imperishable, for him nothing remains to be attained or to be known.

सम्प्राप्ते ज्ञानविज्ञाने ज्ञेये च हृदि संस्थिते ।
लब्धे शान्तिपदे देवि न योगो नैव धारणा ॥ २७ ॥

When knowledge and super-knowledge are attained, when that which is to be known is alive there in the heart, and when the state of Peace is attained, then neither Yoga, nor Dhāraṇā or Concentration is necessary.

परे ब्रह्मणि विज्ञाते समस्तैर्नियमैरलम् ।
तालवृन्तेन किं कार्यं लब्धे मलयमारुते ॥ २८ ॥

All the rules cease when one has known the Para Brahman. When the winds of Mount Malaya blow what is the use of palmyra fan.

आसिकाबन्धनं नास्ति नासिकाबन्धनं न हि ।
न यमो नियमोनास्ति स्वयमोमिति पश्यताम् ॥ २९ ॥
न पद्मासनतो योगो न नासाग्रनिरीक्षणम् ।

For him who sees himself as Aum̐ or as the Self, there is neither checking of breath nor closing of nostrils, neither Yama nor Niyama, neither Yoga based on Padmāsana nor fixing the gaze on the tip of the nose.

ऐक्यं जीवात्मनो राहुर्योगं योगविशारदाः ॥ ३० ॥
ध्यायतां क्षणमात्रं हि श्रद्धया परमन्त्विह ।
यद्भवेत् सुमहत् पुण्यं तस्यान्तो नैव गण्यते ॥ ३१ ॥

Characteristics of Yoga :

Yoga is the union of Jīvātma and the Ātmā, so declare the adepts in Yoga. And when this Supreme is attained and

meditated upon even for a moment with faith, the great good which ensues cannot be measured.

क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यः कुर्यादात्मचिन्तनम् ।
स सर्वं पातकं हन्यात्तमः सूर्योदयो यथा ॥ ३२ ॥

Deliberation even for a moment on the Truth that "I am Brahman" wipes out all the sins, just as the rise of Sun dispels all darkness.

व्रतक्रतुतपस्तीर्थदानदेवार्चनादिषु ।
यत् फलं कोटिगुणितं तदवाप्नोति तत्त्ववित् ॥ ३३ ॥

The knower of Truth reaps million-fold the fruit that *is* held out by Observances, sacrifices, pilgrimages and worship of Gods, etc.

उत्तमा सहजावस्था मध्यमा ध्यानधारणा ।
जपस्तुतिः स्यादधमा होमपूजाऽधमाधमा ॥ ३४ ॥

Four States of a Sādhaka :

Sahajāvasthā is best, *Dhyāna-dhāraṇāvasthā* is middle, *Japa* and *Stuti* are lowest and *Homa-pūjā* are lower then the lowest.

उत्तमा तत्त्वचिन्ता स्याज्जपचिन्ता तु मध्यमा ।
शास्त्रचिन्ताऽधमा ज्ञेया लोकचिन्ताऽधमाधमा ॥ ३५ ॥

Deliberation on Truth is best, preoccupation with Japa is middle, study of Śāstras is the lowest, and lower than the lowest is occupation with affairs of the world.

पूजाकोटिसमं स्तोत्रं स्तोत्रकोटिसमो जपः ।
जपकोटिसमं ध्यानं ध्यानकोटिसमो लयः ॥ ३६ ॥

A billion Pujā equal a Stotra, a billion Stotras equal a Japa, a billion Japas equal a Dhyāna and a billion Dhyānas equal an absorption (Laya).

न हि ध्यानात् परो मन्त्रो न देवस्त्वात्मनः परः ।
नानुसन्धात् परा पूजा न हि तृप्तेः परं फलम् ॥ ३७ ॥

Not higher than Dhyāna is Mantra, not higher than the Self is God, not higher than inner pursuit is Pujā, and not higher than contentment is there any fruit.

अक्रियैव परा पूजा मौनमेव परो जपः ।
अचिन्तैव परं ध्यानमनिच्छैव परं फलम् ॥ ३८ ॥

Free from rituals is higher worship, silence is higher Japa, absence of thought is higher Dhyāna, and absence of desire is the Supreme fruit.

मन्त्रोदकैर्विना सन्ध्यां पूजाहोमैर्विना तपः ।
उपचारैर्विना पूजां योगी नित्यं समाचरेत् ॥ ३९ ॥

Method of worship of the Knower of Truth :

The Yogīs should always perform Sandhyā without Mantra or water, Tapas without Pujā and Homa, and Puja without ceremonies.

निःसङ्गश्च विसङ्गश्च निस्तीर्णोपाधिवासनः ।
निजस्वरूपनिमग्नः स योगी परतत्त्ववित् ॥ ४० ॥

Free from attachment, aloof, beyond Vāsanā and association, absorbed in the true nature of oneself the Yogi knows the Supreme Truth.

देहो देवालयो देवि जीवो देवः सदाशिवः ।
त्यजेदज्ञाननिर्माल्यं सोऽहम्भावेन पूजयेत् ॥ ४१ ॥

Form of Jīva and Paramātmā :

O Devi ! Body itself is the temple. The Jiva itself is God Sadāśiva. Do away with the faded flowers of ignorance and worship with the consciousness of "He am I" (So'haṁ).

जीवः शिवः शिवो जीवः स जीवः केवलः शिवः ।
पाशबद्धः स्मृतो जीवः पाशमुक्तः सदाशिवः ॥ ४२ ॥

Jīva is Siva, Siva is Jīva, the Jīva is only Siva. When in bondage it is called Jīva; when freed from bondage it is called Sadāśiva.

तुषेण बद्धो व्रीहिः स्यात्तुषाभाव हि तण्डुलः ।
कर्मबद्धः स्मृतो जीवः कर्ममुक्तः सदाशिवः ॥ ४३ ॥

Enclosed in husk it is paddy; freed from husk it is rice. Enclosed in Karma it is called Jīva; freed from Karmas it is Sadāśiva.

अग्नौ तिष्ठति विप्राणां हृदि देवो मनीषिणाम् ।
प्रतिमास्वप्रबुद्धानां सर्वत्र विदितात्मनाम् ॥ ४४ ॥

Place of Devatā on the basis of distinction of eligibility :

Gods of Brahmin live in fire; of intellectuals in heart, of

people of lesser intelligence in Idols, and of Knowers of Self everywhere.

यो निन्दास्तुतिशीतोष्णसुखदुःखारिबन्धुषु ।
सम आस्ते स योगीन्द्रो हर्षाहर्षविवर्जितः ॥ ४५ ॥

Characteristics of a Yogī knowing the Supreme Truth :

He who maintains his equilibrium in censure and praise, in cold and warmth, in pleasure and pain, among friends and foes, he is the master Yogī devoid of either exuberance or depression.

निस्पृहो नित्यसन्तुष्टः समदर्शी जितेन्द्रियः ।
आस्ते देहे प्रवासीव योगी परमतत्त्ववित् ॥ ४६ ॥

The Yogī who knows the Supreme Truth is devoid of desires, ever content, has equal attitude towards everything, master of his senses and dwells in the body like a wayfarer.

निःसङ्कल्पो निर्विकल्पो निर्लिप्तोपाधिवासनः ।
निजस्वरूपनिमग्नः स योगी परतत्त्ववित् ॥ ४७ ॥

He is a Yogī knowing the Supreme Truth who is without volition, without doubt, without taint of association or impression and absorbed ever in the Truth of his own Reality.

यथा पङ्ग्वन्धबधिरक्लीबोन्मत्तजडादयः ।
निवसन्ति कुलेशानि तथा योगी च तत्त्ववित् ॥ ४८ ॥

O Kuleśāni ! A Yogī who is the knower of Truth lives like the lame, the blind, the deaf, the impotent, the ebrius and the dull.

पञ्चमुद्रासमुत्पन्नपरमानन्दनिर्भरः ।
य आस्ते स तु योगीन्द्रः पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ ४९ ॥

One depending upon the Supreme Bliss arising out of the worship of Five Mudrās (the five M's, i. e. Madya, Māṁsa, Maithuna, Matsya, and Mudrā) is the superior Yogī beholding his Self within himself.

अलिमांसाङ्गनासङ्गे यत् सुखं जायते प्रिये ।
तदेव मोक्षो विदुषामबुधानान्तु पातकम् ॥ ५० ॥

O My Beloved ! The pleasure derived from Ali (wine), Māṁsa and Maithuna is auspicious for those who are knowers of Truth, but it is sin for the ignorants.

सदा मांसासवोल्लासी सदा चरणचिन्तकः ।
सदासंशयहीनो यः कुलयोगी स उच्यते ॥ ५१ ॥

Characteristics of Kula Yogīs :

One living in the ecstasy of Madya and Māṁsa, always engrossed in the thought of Supreme Truth, and always remaining away from doubts is called a Kula Yogī.

पिबन्मद्यं पलं खादन् स्वेच्छाचारपरायणः ।
अहं तदनयोरैक्यं भावयन्निवसेत् सुखी ॥ ५२ ॥

Drinking wine, eating flesh, always following the Ācāras of his own sect, pondering over the unity of 'I', 'You' and 'He' a Yogī always lives contented in comfort.

आमिषासवसौरभ्यहीनं यस्य मुखं भवेत् ।
प्रायश्चित्ती स वर्ज्यश्च पशुरेव न संशयः ॥ ५३ ॥

Whose mouth is devoid of smell of wine and flesh has to perform penances. Such a person is like an animal and indubitably deserves to be shunned.

यावदासवगन्धः स्यात् पशुः पशुपतिः स्वयम् ।
विनालिमांसगन्धेन साक्षात् पशुपतिः पशुः ॥ ५४ ॥

As long as there is the smell of wine the Sādhaka (Paśu) is veritable Paśupati, and without the smell of wine and flesh even Paśupati is like a Paśu.

लोके निकृष्टमुत्कृष्टं लोकोत्कृष्टं (ष्ट) निकृष्टकम् ।
कुलमार्गे समुद्दिष्टं भैरवेण महात्मना ॥ ५५ ॥

No procedural restrictions for a Kaulika :

Cherishing here what is rejected in the ordinary world, and rejecting here what is valued there—this has been declared by Lord Bhairava as the Kula-mārga (path of Kula).

अनाचारः सदाचारस्त्वकार्यं कार्यमुत्तमम् ।
असत्यमपि सत्यं स्यात् कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ५६ ॥

O Kuleśvari ! Improper conduct is proper conduct. What should not be done is to be done. Even falsehood is Truth for the Kaulikas.

अपेयमपि पेयं स्यादभक्ष्यं भक्ष्यमेव च ।
अगम्यमपि गम्यं स्यात् कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ५७ ॥

O Kuleśvari ! For a Kaulika non-drink is a drink, not to be eaten is worth eating, and that which should not be resorted to is worth resorting.

न विधिर्न निषेधः स्यान्न पुण्यं न च पातकम् ।
न स्वर्गो नैव नरकं कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ५८ ॥

O Kuleśvari ! For a Kaulika there is neither injunction nor rejection, neither merit nor demerit, neither heaven nor hell.

अनभिज्ञा अभिज्ञन्ति दरिद्रा धनयन्ति च ।
विनष्टा अपि वर्द्धन्ते कौलिकाः कुलनायिके ॥ ५९ ॥
रिपवश्चापि मित्रन्ति साक्षाद्दासन्ति भूमिपाः ।
बान्धवन्ति जनाः सर्वे कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ६० ॥

O Kulanāyike ! In this Path the ignorant grow wise; the poor grow wealthy, the decayed progress, enemies become friendly and the very kings become attendants. O Kuleśvari ! All befriend a Kulika.

विमुखाः सुमुखाः सर्वे गर्विताः प्रणयन्ति च ।
बाधकाः साधकायन्ते कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ६१ ॥

O Kuleśvari ! Those who have turned away come to greet and the proud bow down to a Kaulika. Even obstructors become his allies.

निर्गुणाः सगुणायन्ते अकुलं सुकुलायते ।
अधर्माश्चापि धर्मन्ति कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ६२ ॥

O Kuleśvari ! Bad qualities turn good, what is not kindred grows kindred, and what is contrary to Dharma becomes Dharma for a Kaulika.

मृत्युर्वैद्यायते देवि साक्षात् स्वर्गायते गृहम् ।
पुण्यायन्तेऽङ्गनासङ्गाः कौलिकानां कुलेश्वरि ॥ ६३ ॥

O Kuleśvari ! For a Kaulika the very death becomes a helping physician, the home becomes veritable heaven. Even company of women are meritorious actions for a Kaulika.

बहुनात्र किमुक्तेन कुलयोगीश्वराः प्रिये ।
सदा सङ्कल्पसिद्धाः स्युर्नात्र कार्या विचारणा ॥ ६४ ॥

Why to say much O My Beloved, all the wills of Kula-Yogīśvaras fructify. There is no place for a doubt in this.

येन केनापि वेशेन येन केनाप्यलक्षितः ।
यत्र कुत्राश्रमे तिष्ठेत् कुलयोगी कुलेश्वरि ॥ ६५ ॥

Behaviour of a Kula Yogī :

A Kula Yogī may dwell anywhere, disguise in any form, and remain unnoticed by everybody. O Kuleśvarī ! In whatever Āśrama he is, he is a Kula Yogī.

योगिनो विविधैर्वेशैर्नराणां हितकारिणः ।
भ्रमन्ति पृथिवीमेतामविज्ञातस्वरूपिणः ॥ ६६ ॥

Yogīs in diverse guises, intent on the welfare of men, walk on the earth unrecognized by others.

सकृन्नैवात्मविज्ञानं क्षपयन्ति कुलेश्वरि ।
उन्मत्तमूकजडवन्निवसेल्लोकमध्यतः ॥ ६७ ॥

O Kuleśvari ! They do not expend their self-knowledge at once. In the midst of men they live as if intoxicated, dumb, and idiots.

अलक्ष्यो हि यथा लोके व्योम्नि चन्द्रार्कयोगतः ।
नक्षत्राणां ग्रहाणाञ्च तथा वृत्तन्तु योगिनाम् ॥ ६८ ॥

The mode of Yogīs is not easily perceptible just as the stars and the planets of the sky in the presence of the Sun or Moon.

आकाशे पक्षिणां देवि जलेऽपि जलचारिणाम् ।
यथा गतिर्न दृश्येत तथा वृत्तं हि योगिनाम् ॥ ६९ ॥

O Devi ! The mode of the Yogīs is not seen like the movement of the birds in the skies and of aquatics in the water.

असन्त इव भाषन्ते चरन्त्यज्ञा इव प्रिये ।
पामरा इव दृश्यन्ते कुलयोग विशारदाः ॥ ७० ॥

O My Beloved ! Adepts in Kula Yoga speak in the manner of the uncivil, behave as if ignorants and like the lowly.

जना यथावमन्यन्ते गच्छेयुर्नैव सङ्गतिम् ।
न किञ्चिदपि भाषन्ते तथा योगी प्रवर्त्तते ॥ ७१ ॥

They do so in order that men may ignore them and not flock to them. They talk nothing at all.

मुक्तोऽपि बालवत् क्रीडेत् कुलेशो जडवच्चरेत् ।
वदेदुन्मत्तवद्विद्वान् कुलयोगी महेश्वरि ॥ ७२ ॥

O Maheśani! Though Released yet the Kula Yogīs would sport like a child, may conduct themselves like duallards and talk like those intoxicated.

यथा हसति लोकोऽयं जुगुप्सति च कुत्सति ।
विलोक्य दूरतो याति तथा योगी प्रवर्त्तते ॥ ७३ ॥

Such a Yogī lives in a way that the men of the world may laugh, feel disgust, revile, and seeing bypass him from a distance leaving him alone.

क्वचिच्छिष्टः क्वचिद्भ्रष्टः क्वचिद् भूतपिशाचवत् ।
नानावेशधरो योगी विचरेज्जगतीतले ॥ ७४ ॥

He would go about in different guises, at times like one worthy, at times like one fallen, and at times like ghost or a demon.

योगी लोकोपकाराय भोगान् भुङ्क्ते न कांक्षया ।
अनुगृह्णन् जनान् सर्वान् क्रीडेच्च पृथिवीतले ॥ ७५ ॥

The Yogī accepts things of life only for the good of the world and not out of his own desire. Out of compassion for all men he sports on the earth.

सर्वशोषी यथा सूर्यः सर्वभोगी यथाऽनलः ।
योगी भुक्त्वाखिलान् भोगान् तथा पापैर्न लिप्यते ॥ ७६ ॥

Like the Sun who dries up everything, like Agni who conumes everything the Yogī takes all to himself but is not tainted by any sin.

सर्वस्पर्शी यथा वायुर्यथाकाशश्च सर्वगः ।
सर्वे यथा नदीस्नातास्तथा योगी सदा शुचिः ॥ ७७ ॥

Like the Wind which touches everything, like the sky which spreads everywhere, like all who bathe in rivers the Yogī is ever pure.

यथा ग्रामगतं तोयं नदीयुक्तं भवेच्छुचि ।
तथा म्लेच्छगृहान्नादि योगिहस्तार्पितं शुचि ॥ ७८ ॥

As the water of the township gets pure when it reaches the river, so too, things from the lowly become pure once they reach the hands of the Yogīs.

यथाऽऽचरन्ति देवेशि कुलज्ञानविशारदाः ।
तदेव विदुषां मान्यमात्मनो हितकाङ्क्षिणाम् ॥ ७९ ॥

O Devi ! To the wise who seek their higher good, thc ways of the adepts in the Kaula Knowledge are verily the honoured.

यस्मिंश्चरन्ति योगीशाः स मार्गः परमो मतः ।
यस्यामुदेति सूर्यो हि पूर्वाशा सा निगद्यते ॥ ८० ॥

That on which the masters of Yoga tread is the supreme Path, just as where the Sun rises is the East.

यत्र यत्रगजो याति तत्र मार्गो यथा भवेत् ।
कुलयोगी चरेद् यत्र स स मार्गः कुलेश्वरि ॥ ८१ ॥

Just as wherever an elephant walks becomes a path, so O Kuleśvari ! wherever a Kula Yogī treads there is the path.

नदीं वक्रामृजुं कर्तुं निरोद्धुं तत्प्रवाहकम् ।
स्वच्छाविहारिणं शान्त को वा वारयितुं क्षमः ॥ ८२ ॥

Who can hope to make straight the winding course of a river or to arrest its flood ? Similarly, who can deter the man roaming in peace and sporting as he wills ?

यद्वन्मन्त्रबलोपेतः क्रीडनीयैर्न दृश्यते ।
तद्वन्न दृश्यते ज्ञानी क्रीडन्निन्द्रियपन्नगैः ॥ ८३ ॥

Just as the charmer fortified by Mantras is not stung by the snakes he plays with, so the Jñānins playing with the serpent of senses are not harmed.

निवृत्तदुःखसन्तुष्टा निर्द्वन्द्वा गतमत्सराः ।
कुलज्ञानरताः शान्तास्त्वद्भक्ता स्ते च कौलिकाः ॥ ८४ ॥

Characteristics of a Superior Kulika :

Away from misery, contented, devoid of dualities, free from jealousy, given to Kula-jñāna, the peaceful Kulas are always devoted to You.

अमदक्रोधदम्भाशाहङ्काराः सत्यवादिनः ।
कौलिकेन्द्रा ह्यचपला ये नेन्द्रियवशानुगाः ॥ ८५ ॥

Without insolence, anger, show, desire and ego, truthful in speech, not enslaved to the senses, masters of the Kula Path are not fickle.

कीर्त्यमाने कुले येषां रोमाञ्चो गद्गदस्वरः ।
आनन्दाश्रु पतेद्देवि कथिताः कौलिकोत्तमाः ॥ ८६ ॥

When the Kula is lauded, whose hair stands on end, whose voices shake with emotion and tears of joy drop down, they are the best of Kaulikas.

सर्वधर्माधिको लोके कुलधर्मः शिवोदितः ।
इति ये निश्चितधियः प्रोक्तास्ते कौलिकोत्तमाः ॥ ८७ ॥

Those who have the conviction that the Kula-dharma born of Śiva is superior to all others, are the best amongst the Kaulikas.

यो भवेत् कुलतत्त्वज्ञः कुलशास्त्रविशारदः ।
कुलार्चनरतः स स्यात् कौलिको नापरः प्रिये ॥ ८८ ॥

He who knows the Truth of the Kula, who is proficient in the science of Kula, who is engaged in the worship of Kula, he alone is a Kaulika; none else.

कुलभक्तान् कुलज्ञानान् कुलाचारकुलव्रतान् ।
प्रीतो भवति यो दृष्ट्वा कौलिकः स च मे प्रियः ॥ ८९ ॥

He who is highly pleased on meeting devotees of the Kula, knowers of Kula, traditions and observances of Kula, is the Kaulika dear to Śiva.

तत्त्वत्रयश्रीचरणमूलमन्त्रार्थतत्त्ववित् ।
देवतागुरुभक्ताश्च कौलिकः स्याच्च दीक्षया ॥ ९० ॥

By Initiation shall one be a Kaulika, knower of the three Tattvas the Feet supreme and the meaning of the Mūla Mantra, devoted to the Deity and the Guru.

दुर्लभं सर्वलोकेषु कुलाचार्यस्य दर्शनम् ।
सुपाकेनैव पुण्यानां लभ्यते नान्यथा प्रिये ॥ ९१ ॥

O My Beloved ! The teacher of Kula-dharma is rare in the World. He is obtained only by a happy ripening of previous merits, not otherwise.

संस्मृतः कीर्त्तितो दृष्टो वन्दितो भाषितोऽपि वा ।
पुनाति कुलधर्मिष्ठश्चाण्डालोऽपि यदृच्छया ॥ ९२ ॥

Glory of a Kaulika :

If only he is remembered or lauded or seen or bowed to or conversed with, the intensive practicnt of the Kula-dharma, purifies instantly even a Caṇḍāla.

सर्वज्ञो वापि मूर्खो वाप्युत्तमो वाऽधमोऽपि वा ।
यत्र देवि कुलज्ञानी तत्राहञ्च त्वया सह ॥ ९३ ॥

Whether he is an all-knower or a fool, whether he is the best or the lowest, if he be a knower of the Kula, where he is there I am with Thee (Devi).

नाहं वसामि कैलासे न मेरौ न च मन्दरे ।
कुलज्ञा यत्र तिष्ठन्ति तत्र तिष्ठामि भाविनि ॥ ९४ ॥

I dwell not in Kailāsa, nor in Meru, nor in Mandara; I dwell O My Dear ! where dwell the knowers of Kula.

सुदूरमपि गन्तव्यं यत्र माहेश्वरो जनः ।
द्रष्टव्यश्च प्रयत्नेन तत्र सन्निहितो ह्यहम् ॥ ९५ ॥

Even if such men of the Lord be far, there must one respair. They must be seen with effort, because there, indeed, I am.

अतिदूरस्थितो वापि द्रष्टव्यः कुलदेशिकः ।
समीपे वर्त्तमानोऽपि न द्रष्टव्यः पशुः प्रिये ॥ ९६ ॥

The Teacher of the Ku!a must he met even if he be very far, but not the Paśu (ordinary man) even if he be very near.

कुलज्ञानी वसेद् यत्र स देशः पुण्यभाक् ततः ।
दर्शनादर्चनात्तस्य त्रिसप्तकुलमुद्धरेत् ॥ ९७ ॥

Where the knower of Kula lives, that place is sanctified. By his mere sight and by his worship thrice seven genertions are uplifted.

कुलज्ञानिनमालोक्य स्वसन्तानगृहे स्थितम् ।
शंसन्ति पितरस्तस्य यास्यामः परमां गतिम् ॥ ९८ ॥

When they see a Kula-jñāni in their progeny, the ancestors rejoice saying 'we shall atain to the Supreme State'.

समाश्वसन्ति पितरः सुवृष्टिमिव कर्षकाः ।
योऽस्मत्कुलेषु पुत्रो वा पौत्रो वा कौलिको भवेत् ॥ ९९ ॥

Like the tillers wishing for plenteous rains, the ancestors always look forward for a Kaulika in their family, either as son or as a grandson.

स धन्यः खलु लोकेऽस्मिन् पुरुषः क्षीणकल्मषः ।
यत्समीपं समायान्ति कुलाचार्या मुदा प्रिये ॥ १०० ॥

He indeed is blessed in this world freed from sin, whom the masters of Kula approach with pleasure.

कौलिकेन्द्रे समायाते कौलिकावसथं प्रति ।
समायान्ति मुदा देवि योगिन्यो योगिभिः सह ॥ १०१ ॥

When the master of the Kaulika is at hand Yogīs and Yoginīs flock happily to his dwelling.

प्रविश्य कुलयोगीन्द्रं भनन्ते पितृदेवताः ।
तस्मात् सम्पूजयेद्भक्त्या कुलज्ञानपरायणान् ॥ १०२ ॥

Entering among the Kula-yogīndras the very ancestors wait upon them. Therefore the adepts in the Kula Knowledge should be worshipped with devotion.

अभ्यर्चयित्वा त्वां देवि त्वद्भक्तान्नार्चयन्ति ये ।
पापिष्ठास्त्वत्प्रसादस्य भाजनं न भवन्ति ते ॥ १०३ ॥

Fruit of Kaulika Worship :

If after worshipping Thee, O Devi, your devotees are not worshipped the sinners who do so, do not qualify for Thy Grace.

नैवेद्यं पुरतो न्यस्तं दर्शनात् स्वीकृतं त्वया ।
रसान् भक्तस्य जिह्वाग्रादश्नामि कमलेक्षणे ॥ १०४ ॥

O Lotus-eyed ! When the offerings are placed before Thee, Thou acceptest them by mere sight while I take their sap from the tongue of the devotees.

त्वद्भक्तपूजनाद्देवि पूजितोऽहं न संशयः ।
तस्मान्मम प्रियाकाङ्क्षी त्वद्भक्तानेव पूजयेत् ॥ १०५ ॥

Worship of Thy devotees is my worship; therefore he who seeks my favour should whoship Thy devotees alone.

यत् कृतं कुलनिष्ठानां तद्देवानां कृतं भवेत् ।
सुराः कुलप्रियाः सर्वं तस्मात् कौलिकमर्चयेत् ॥ १०६ ॥

What is done for those wedded to Kula is done for the Gods. Surā is the beloved of Kula: therefore everyone should worship the Kaulika with it.

न तुष्याम्यहमन्यत्र तथा भक्त्या सुपूजितः ।
कौलिकेन्द्रेऽर्चिते सम्यक् यथा तुष्यामि पार्वति ॥ १०७ ॥

O Parvati ! Nohere am I so pleased by the worship of devotees as there where the master of Kula is worshipped well.

यत् फलं कौलिकेन्द्राणां पूजया लभते प्रिये ।
तत् फलं नाप्नुयात्तीर्थतपोदानमखव्रतैः ॥ १०८ ॥

The fruit that is obtained by the worship of a King Kaulika could not be had by pilgrimages, Tapas, Charity or Observances.

दत्तमिष्टं हुतं तप्तं पूजितं जप्तमम्बिके ।
कौलिकस्य भवेद्व्यर्थं कुलज्ञं योऽवमानयेत् ॥ १०९ ॥

Adverse effects of disregarding the Knower of Kula :

O Ambike ! Disregarding the Knower of Kula, whatever one gives, donates and sacrifices, or however he may do penances, worship or Japa, all that is useless.

श्मशानं तद् गृहं देवि स पापी श्वपचाधमः ।
यः प्रविश्य कुलं धर्मं कुलाचारं न वेत्ति चेत् ॥ ११० ॥

He who enters the Kuladharma and yet does not know the ways of the Kula, his house is verily a burial ground and he is a sinner like a Cāṇḍāla.

कुलनिष्ठान् परित्यज्य यद्धान्यस्मै प्रदीयते ।
तद्दानं निष्फलं देवि दाता च नरकं व्रजेत् ॥ १११ ॥
भिन्नभाण्डे जलं यद्वत् शिलायामुप्तबीजवत् ।
भस्मनीव हुतं हव्यं तद्वद्दानमकौलिके ॥ ११२ ॥

Ignorlng the Kulaniṣṭhas one who gives charity to others, that charity is fruitless and the giver goes to Hell. Such a gift is like water in a broken jar, seeds sown on a rock, and Ghee poured in ashes.

यथाशक्त्या तु यत् किञ्चिद् यो दद्यात् कुलयोगिने ।
विशेषतिथिषु प्रीत्या तत्फलं नैव वर्ण्यते ॥ ११३ ॥

Procedure of charity to a Kula-Yogī :

Whatever is given according to one's capacity to the Kula Yogīs with love on special days that is superbly fruitful.

यो देवि स्वयमाहूय कुलज्ञानान् शुभे दिने ।
अभ्यर्च्य देवताबुद्ध्या गन्धपुष्पाक्षतादिभिः ॥ ११४ ॥
माद्भिः पञ्चमुद्राभिः सद्भक्त्या परितोषयेत् ।
तेषु तुष्टेष्वहं तुष्टस्तुष्टाः स्युः सर्वदेवताः ॥ ११५ ॥

O Devi ! When the wise in the Kula are called on auspicious days, worshipped with godly reverence and satisfied with sandal-paste, flowers, and the five gladdening Mudrās (Five M's) then all the Gods are pleased, and I am also pleased.

भगिनीं वा सुतां भार्यां यो दद्यात् कुलयोगिने ।
मधुमत्ताय देवेशि तस्य पुण्यं न गण्यते ॥ ११६ ॥

O Deveśi ! Whoever offers his siter, daughter or wife to an intoxicated Kula Yogī, the merits accruing thereby to him cannot be measured.

अनिखातविनिक्षिप्तमप्रयत्नेन वर्द्धितम् ।
परलोकस्य पाथेयं वीरचक्रेऽर्पितं मधु ॥ ११७ ॥

The Madhu given with efforts in the Vīra Cakra automatically facilitates the path for the world beyond.

पापाचारसमायुक्तं सर्वलोकबहिष्कृतम् ।
जायते हि कुलद्रव्यं कुलयोगीश्वरार्पितम् ॥ ११८ ॥

Madhu associated with sinful actions and rejected by the world when given to the master Yogīs of a Kula it becomes Kula-dravya.

यस्मिन् देशे वसेत् वीरः कुलपूजारतः प्रिये ।
सोऽपि देशो भवेत् पूतः किं पुनस्तत्पुरस्थिताः ॥ ११९ ॥

In a country where lives a Vīra engrossed in Kula worship, that country becomes purified. What a bigger glory can there be for a place of residence.

कौलिकेन्द्रे सकृद्भुक्ते पुण्यं कोटिगुणं भवेत् ।
किं पुनर्बहुभिर्भुक्तैस्तत् पुण्यं नैव गण्यते ॥ १२० ॥

By once partaking of the food by a Kaulikendra the merit thereby is increased a million times; then if he takes food over and again, merit thereby cannot be counted.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वावस्थासु सर्वदा ।
कुलधर्मरतो भूयात् कुलज्ञानिनमर्चयेत् ॥ १२१ ॥

Therefore with all efforts, in all conditions, always be devoted to the Kuladharma and worship those who are knowers of Kula.

ज्ञानिनोऽज्ञानिनो वापि यावत् देहस्य धारणा ।
तावद्वर्णाश्रमाचारः कर्त्तव्यः कर्ममुक्तये ॥ १२२ ॥
कर्मणोन्मूलितेऽज्ञाने ज्ञानेन शिवतां व्रजेत ।
शिवे तेनैव मुक्तिः स्यादतः कर्म समाचरेत् ॥ १२३ ॥

Following the practices of the Varṇāśrama and the aim of Karma :

Whether you are learned or not-learned, as long as you hold the body, the way laid down for your station in life shall be worked out for release from Karmas. When ignorance is thus destroyed by prescribed action, you attain through knowledge to the state of Śiva and in Śiva you get the Release. Therefore resort to the prescribed actions.

कर्यादनिन्द्यकर्माणि नित्यकर्माणि वा चरेत् ।
कर्ममुक्तः सुखाकाङ्क्षी कर्मनिष्ठः सुखं व्रजेत् ॥ १२४ ॥

Do actions which are free from blemishes; do works that are enjoined for daily performances. Released by such actions, aspiring for happiness, devoted to work, live happily.

सर्वकर्माणि संत्यक्तुं न शक्यं देहधारिणा ।
त्यजेत् कर्मफलं यो वा स त्यागीत्यभिधीयते ॥ १२५ ॥

Eligibility for Karma-Yoga :

It is not possible for one who bears the body to give up

all the activities. Therefore who abandons the fruit of actions he is called a true recluse.

स्वकार्येषु प्रवर्त्तन्ते करणानीति चिन्तयेत् ।
अहम्भावमपास्यैव यः कुर्यात् स न लिप्यते ॥ १२६ ॥

Bodily organs engage themselves in their functions; understanding this leave aside the ego-feeling. Actions so done do not taint.

क्रियमाणानि कर्माणि ज्ञानप्राप्तेरनन्तरम् ।
न च स्पृशन्ति तत्त्वज्ञं जलं पद्मदलं यथा ॥ १२७ ॥

Actions done after attainment of Knowledge do not touch the performer of actions like water keeps away from the leaves of a lotus.

तन्निष्ठस्य च कर्माणि पुण्यापुण्यानि संक्षयम् ।
प्रयान्ति नैव लिप्यन्ते क्रियमाणानि वा पुनः ॥ १२८ ॥

Of one settled in that Knowledge all actions of merit or demerit dwindle away, they do not taint; neither do those that are done again.

उत्पन्नसहजानन्दतत्त्वज्ञानरतः प्रिये ।
संत्यक्तसर्वसङ्कल्पः स विद्वान् कर्म सन्त्यजेत् ॥ १२९ ॥

O My Beloved! A Natural joy is obtained by one engrossed in the pursuit of Knowledge of the Truth. Such a wise person leaves all volitions and all actions.

वृथैव यैः परित्यक्तं कर्मकाण्डमपण्डितैः ।
पाषण्डाः पण्डितम्मन्यास्ते यान्ति नरकं प्रिये ॥ १३० ॥

Renouncement of actions by one non-eligible is prohibited :

Tbe fools who leave the Karmakāṇḍa uselessly are imposters and such men of conceit go to Hell.

फलं प्राप्य यथा वृक्षः पुष्पं त्यजति निस्पृहः ।
तत्त्वं प्राप्य तथा योगी त्यजेत् कर्मपरिग्रहम् ॥ १३१ ॥

Only a Brahmajñāni and knower of Truth is free from Karmas :

Just as after attaining fruit the tree throws away the flowers indifferently, so the Yogīs attaining the Truth give up the rituals of work.

अश्वमेधायुतेनापि ब्रह्महत्यायुतेन च ।
पुण्यपापैर्न लिप्यन्ते येषां ब्रह्म हृदि स्थितम् ॥ १३२ ॥

In whose heart reside the Brahman, they are neither involved in the fruits of thousands of Aśvamedha sacrifices, nor tainted by the sin of Brahmanicide.

पृथिव्यां यानि कर्माणि जिह्वोपस्थनिमित्ततः ।
जिह्वोपस्थपरित्यागी कर्मणा किं करिष्यति ॥ १३३ ॥

One who has renounced actions, what relation he has with the actions associated in this world with tongue and the organs of generation ?

इति ते कथितं किञ्चित् योगं योगीशलक्षणम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १३४ ॥

Thus I have described to You some of the characteristics connected with Yoga and the masters of Yoga. Now, O Kuleśāni ! what else you want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे योगसंस्थापनकथनं
नाम नवम उल्लासः ॥ ९ ॥

दशम उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि विशेषदिवसार्चनम् ।
तत्सपर्याफलं देव वद मे परमेश्वर ॥ १ ॥

Śrī Devī said : O Kuleśa ! I want to hear about the worship on special days. O Parameśvara also tell me about the fruit of such worships.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen, O Devī, I am telling about what You have asked. Merely listening it one obtains Release from sins.

उत्तमा नित्यपूजा स्यात् मध्यमं पर्वपूजनम् ।
मासपूजाऽधमा देवि मासादूर्ध्वं पशुर्भवेत् ॥ ३ ॥

Three kinds of Worship :

Daily worship is best; worship on special occasions is middle, and mothly worship is lowest. If a Sādhaka spends more than a month without worship he becomes a Paśu (ordinary man).

विहितैर्मादिभिर्द्रव्यैर्मासादूर्ध्वं समर्चनम् ।
पशोर्भूयः प्रवेशेच्छा यदि स्याद्दीक्षयेत् पुनः ॥ ४ ॥

If a Paśu-sādhaka wants to participate in a worship performed after the lapse of a month with prescribed five M's, then he should be Initiated again.

मद्यं मांसञ्च मत्स्यञ्च मुद्रा मैथुनमेव च ॥
मकारपञ्चकं देवि देवताप्रीतिकारकम् ॥ ५ ॥

Madya, Māṁsa, Matsya, Mudrā and Maithuna are the Five Makāras (Five M's) which O Devī, please the Devata.

मादिपञ्चकमीशानि देवताप्रीतये सुधीः ।
यथाविधि निषेवेत तृष्णया चेत् स पातकी ॥ ६ ॥

Resorting to Five M's out of personal desire is sin :

One should resort to Five M's in the prescribed manner for the pleasure of the Deity. If one resorts to them out of personal desire he commits a sin.

कृष्णाष्टमीचतुर्दश्यावमावास्याथ पूर्णिमा ।
संक्रान्तिः पञ्च पर्वाणि तेषु पुण्यदिनेषु च ॥ ७ ॥

Occasions for Worship :

8th, 14th and 15th days of the dark fortnight, full-moon day and the days of transference of Sun from one zodiac sign to another (Saṁkrāntīs) are the five auspicious occasions for worship.

गुरुजन्मदिने प्राप्ते तद्गुरोस्तद्गुरोरपि ।
मानवौघादिपुंसाञ्च स्वजन्मदिवसे तथा ॥ ८ ॥

The birthdays of Guru, Param Guru, Parāpara Guru, Manavaugha etc. Gurus and one's own birthday are the auspicious days for worship.

सम्पत्तौ च यजेल्लाभे तपोदीक्षाव्रतोत्सवे ।
पीठोपगमने वीरपीठे स्वजनदर्शने ॥ ९ ॥
देशिकागमने पुण्यतीर्थदेवतदर्शने ।
एवमादिषु देवेशि विशेषदिवसेषु च ॥ १० ॥

On receipt of some property or on some gain, in celebrations connected with Austerities, Initiation and other Observances, on someone going to the Pīṭha, in the Vīrapīṭha, on meeting with some dear relation, on arrival of a Deśika, on seeing some sacred place or Devatā, these are the special occasions when O Deveśi, one should offer worship.

यथाधनं यथाश्रद्धं यथाद्रव्यं यथोचितम् ।
यथाकालं यथादेशं तथा पूजां समाचरेत् ॥ ११ ॥

On such occasions and on special dates one should worship according to his monetary resources, his own faith, the kind of Dravyas available, and also consider propriety,

demands of time and place for the determination of the nature of the Puja.

आचार्येण विधानेन कारयेच्चक्रपूजनम् ।
स्वयं वा पूजयेद्देवि बिन्दुपूजापुरःसरम् ॥ १२ ॥
स ते लोकमवाप्नोति पुनरावृत्तिवर्जितम् ।
अकुर्वन् कौलिको मोहाद्देवताशापमाप्नुयात् ॥ १३ ॥

Cakra Worship by the Sādhaka or Ācārya :

The worship of a Cakra should be performed in the prescribed manner by the Ācārya; or one intent upon Bindu-worship may himself perform Cakra worship. One who does so obtains the world of Truth and becomes free of the cycle of rebirths. Being deluded, a Kaulika who does not perform this worship is cursed by the Devatās.

मासे वापि त्रिमासे वा षण्मासे वत्सरेऽपि वा ।
श्रीगुरुं पूजयेद्भक्त्याऽप्राप्ते तत्स्त्रीसुतादिकान् ॥ १४ ॥
तदभावे कुलज्ञञ्च तच्छिष्यं वान्ययोगिनम् ।
सन्तोषयेत् कुलद्रव्यैः कुलपूजापुरःसरम् ॥ १५ ॥

Once in a month, three months, six months or even a year one should worship his Guru with devotion. If the Guru is not available then his wife or sons should be worshipped. If these are also not available then the Guru's disciples who are knowers of Kula, or the Kula-yogīs should be worshipped according to the prescribed rules of Kula-pūjā and satisfied with Kula-dravyas,

रोगेष्वापत्सु दोषेषु दुःसङ्गे दुर्निमित्तके ।
पूजयेद् योगिनीवृन्दं देवि तद्दोषशान्तये ॥ १६ ॥

Worship of the Yoginīs for the pacification of diseases, etc. :

For the pacification of diseases, aversion of calamaties, difficult situations and their ill-effects one should, O Devi, worship the group of Yoginīs.

यत्रैकाम्नायतत्त्वज्ञः कुलाचार्यः कुलेश्वरि ।
कौलिकास्त्रिचतुःपञ्च शक्तयश्च तथा प्रिये ॥ १७ ॥

पृथग्वा पूजयेद्देवि मिथुनाकारतोऽपि वा ।
गन्धपुष्पाक्षताद्यैस्तु देवेशि समलङ्कृता: ।
भक्ष्यभोज्यादिपिशितैः पदार्थैः षड्रसान्वितैः ॥ १८ ॥

प्रौढोल्लासेन सहिता यदि ता निवसन्ति च ।
तच्छ्रीचक्रमिति प्रोक्तं वृन्दश्चापि तदुच्यते ॥ १९ ॥

Characteristics of Śrī Cakra :

Wherever is a Kulācārya knowing the Truth of Āmnāyas, three, four or five Kaulikas, and Śaktis, there O Devi, one should either individually or in a interspersed form (one male and one female) worship them with fragrance, flowers and Akṣata, etc., and also satisfy them with flesh etc. eatable materials full of six flavours. If all of them live there associated with Prauḍhollāsa then it is called a Śrī Cakra.

कुर्यान्नवकुमारीणां पूजामाश्विनमासके ।
प्रातर्निमन्त्रयेद्भक्त्या साधकः शुद्धमानसः ॥ २० ॥

Worship of Nine Virgins and its fruits :

In the month of Asvin (seventh month of Hindu Calendar) one should worship nine virgins. The Sādhaka with pure mind and with devotion extend invitation to them in the morning.

मनोहरामेकवर्षां बालाञ्च शुभलक्षणाम् ।
मन्त्री स्नात्वाथ शुद्धात्मा कुर्याद्देवि क्रमार्चनम् ॥ २१ ॥

On the first day of the fortnight bathing a beautiful one year old girl of auspicious signs the Sādhaka should, O Devi, worship her properly and with a pure heart.

अभ्यङ्गस्नानशुद्धान्तां पूजासदनमानयेत् ।
देवतासन्निधौ बालामुपवेश्य समर्चयेत् ॥ २२ ॥

गन्धपुष्पादिभिर्धूपैर्दीपैश्च कुलदीपकैः ।
भोग्यभोज्यान्नपानाद्यैः क्षीराज्यमधुमांसकैः ।
कदलीनारिकेलादिफलैस्तां परितोषयेत् ॥ २३ ॥

Purified by bath and oil etc., that girl should he brought in the abode of worship and seated by the side of the Deity. Then she should be worshipped with fragrance, flowers, lamp,

incense and Kula-dīpaka. Thereafter she should be satisfied with milk, Ghee, honey, flesh, food materials, drinks, banana and coconuts etc. fruits.

सशक्तिकः स्वयं देवि प्रौढान्तोल्लाससंयुतः ।
यथाशक्ति जपेदेकोत्तरवृद्ध्याऽथवा मनुम् ।। २४ ॥

बालामलङ्कृतां पश्यन् चिन्तयेत् स्वेष्टदेवताम् ।
ततस्तां देवताबुद्ध्या नमस्कृत्य विसर्जयेत् ॥ २५ ॥

O Devi ! Thereafter himself along with Śakti, the Sādhaka inducing Prauḍhāntollāsa and looking at that charming girl, should remember his own Iṣṭa Devata and perform Japa of Mantra according to his capacity. Then developing a feeling of a Deity towards the girl she should be saluted and requested to go.

द्वितीयायां द्विवर्षान्तामेकवर्षाञ्च पूजयेत् ।
एवं तिथौ कुमारीश्च यजेत् पूर्वदिनार्चिताम् ।। २६ ।।

On the second day of the fortnight a two year old girl and also the one year old girl of the previous day should be worshipped as before.

नवम्यामेकवर्षादिनववर्षान्तकन्यकाः ।
बाला शुद्धा च ललिता मालिनी च वसुन्धरा ।
सरस्वती रमा गौरी दुर्गा च नव कीर्त्तिताः ॥ २७ ॥

In the same order upto the ninth day of the fortnight girls from one to nine years respectively should be worshipped as usual. These nine girls respectively are named as : 1. Bālā, 2. Sudhā, 3. Lalitā, 4. Mālinī, 5. Vasundharā, 6. Sarasvatī; 7. Ramā,, 8. Gaurī, and 9. Durgā .

त्रितारांद्यैर्नमोऽन्तैश्च देवतापदपश्चिमैः ।
नामभिश्च चतुर्थ्यन्तैः पूजयेत्ताः पृथक् पृथक् ।। २८ ।।

The Mantras for the worship of these nine girls should he formed by putting three Auṁs in the beginning, Namaḥ at the end and in between the name of the respective Devī and the word Devatā in the *Caturthī* forms. Thus the nine Mantras for nine Devīs would be as follows :

१ ॐ ॐ ॐ बालायै देवतायै नमः, २ ॐ ॐ ॐ शुद्धायै देवतायै नमः, ३ ॐ ॐ ॐ ललितायै देवतायै नमः, ४ ॐ ॐ ॐ मालिन्यै देवतायै नमः, ५ ॐ ॐ ॐ वसुन्धरायै देवतायै नमः, ६ ॐ ॐ ॐ सरस्वत्यै देवतायै नमः, ७ ॐ ॐ ॐ रमायै देवतायै नमः, ८ ॐ ॐ ॐ गौर्यै देवतायै नमः, ९ ॐ ॐ ॐ दुर्गायै देवतायै नमः ।

The Nine should be worshipped separately with their respective Mantras.

वटुकं पञ्चवर्षञ्च नववर्षं गणेश्वरम् ।
गन्धपुष्पाम्बराकल्पैर्यथाविभवविस्तरैः ॥ २९ ॥

Along with these, a five year old boy in the form Baṭuka and another nine year old in the form of Gaṇeśvara should also be worshipped properly according to the capacity, with fragrance flowers and clothings.

अभ्यर्च्य देवताबुद्ध्या पदार्थैः परितोषयेत् ।
स्वकार्यफलसिद्ध्यर्थं वित्तशाठ्यविवर्जितः ॥ ३० ॥

Considering all these as Deities and without being thrifty one should for the fructification of his own desires, worship and satisfy them with various materials.

नवरात्रं जपेदेकोत्तरवृद्ध्या क्रमेण च ।
नवरात्रकृतां पूजां देवि देव्यै समर्पयेत् ॥ ३१ ॥

Thus in the Navarātra (Nine sacred days for the worship of Devī falling in the lighted fortnight of the first and the seventh months of the Hindu Calendar) one should perform Japa and increasing one Deity every day, then, O Devi, offer the worship of Navarātra to the Devī.

ताम्बूलं दक्षिणां दत्त्वा कुमारीस्ता विसर्जयेत् ।
एवं नवकुमारीणामर्चनं प्रतिवत्सरम् ॥ ३२ ॥
यः करोति स पुण्यात्मा देवताप्रीतिमाप्नुयात् ।
मनोऽभिलाषं सम्प्राप्य निवसेत्तव सन्निधौ ॥ ३३ ॥

Offering betel-leaves and gifts one should bid farewell to the said virgins. One who so performs the worship of nine Virgins every year, that virtuous Sādhaka obtains the benediction of the Devatā and fulfilling his hearts desire obtains residence in Your proximity.

अथवा यौवनारूढाः प्रमदा नव पार्वति ।
मनोज्ञाः पूजयेद्भक्त्या नवरात्रिषु मन्त्रवित् ॥ ३४ ॥

Method of Worship of Nine young Ladies ;

Or, O Pārvati ! If beautiful young nine ladies are easily available, then in Navarātras the knower of Mantras should worship them with devotion.

हृल्लेखां गगनां रक्तां महोच्छुष्मां करालिकाम् ।
इच्छां ज्ञानां क्रियां दुर्गां बटुकञ्च गणेश्वरम् ।
पूर्ववत् पूर्वमद्याद्यैः पदार्थैः परितोषयेत् ॥ ३५ ॥

Worshipping them respectively with the names : 1 Hṛllekhā, 2 Gaganā, 3 Raktā, 4 Mahocchuṣmā, 5 Karālikā, 6 Icchā, 7 Jñānā, 8 Kriyā, and 9 Durga, one should also worship two boys in the forms of Baṭuka and Gaṇeśvara and satisfy them all with Madya etc., materials as before.

प्रौढान्तोल्लाससंयुक्ताः सन्तुष्टा यदि ताः प्रिये ।
साधकस्तुष्टिमासाद्य निवसेत्तव सन्निधौ ॥ ३६ ॥

Associating with Prandhānta-ullāsa, if the Sādhaka is able to satisfy the aforesaid Deities then he resides near You.

एवं यः पूजयेद्देवि प्रतिवर्षं यतव्रतः ।
षण्मासे वा त्रिमासे वा मासे मासेऽथवा प्रिये ॥ ३७ ॥
तिस्रो वा पञ्च वा सप्त पूजयेद्देवताधिया ।
सर्वैश्वर्यसमृद्धात्मा स भवेदावयोः प्रियः ॥ ३८ ॥

O My Beloved ! One who either every year or every six months, or every three months or every month worships three, five or seven young ladies or girls treating them as Devatās, obtains all splendours and also becomes a favourite of both of Us.

भृगुवारे कुलेशानि कान्तामारूढयौवनाम् ।
सर्वलक्षणसम्पन्नामनुकूलां मनोरमाम् ॥ ३९ ॥
कुलाकुलाष्टकां देवि निमन्त्र्याहूय पुष्पिणीम् ।
अभ्यङ्गस्नानशुद्धाङ्गीमासने चोपवेशयेत् ॥ ४० ॥
गन्धपुष्पाम्बराकल्परलङ्कृत्य विधानवित् ।
आत्मानं गन्धपुष्पाद्यैरलङ्कुर्यात् कुलेश्वरि ॥ ४१ ॥

Method of Śakti-worship on Fridays :

O Kuleśāni ! On Fridays (*Bhṛguvāras*) one should respectfully invite any of the beautiful willing young ladies bearing all the auspicious signs and blooming with youth out of Kulāṣṭaka (Cāṇḍālī, Carmakārī, Māgadhī, Pukkasī, Śvapacī, Khaṭṭakī, Kaivartī, and Viśvayoṣit are the eight Kulāṣṭakas) purify her body with a good bath, seat her properly and embellish her with fragrance, flowers and beautiful clothes. Thereafter, O Kuleśvarī ! the Sādhaka also should adore himself with fragrance and flowers.

आवाह्य देवतां तस्यां यजेन्न्यासक्रमेण च ।
कृत्वा क्रमार्चनं धूपदीपाश्च कुलदीपकान् ॥ ४२ ॥

प्रदर्श्य देवताबुद्धया पदार्थैः षड्रसान्वितैः ।
मांसादिभक्ष्यभोज्याद्यैस्तोषयेद्देवि भक्तितः ॥ ४३ ॥

Then invoking the Deity in the lady one should worship her with incense and lamp in the order of Nyāsa, show her Kula-dīpaka, and devotedly satisfy her with Māṁsa etc., eatables and drinks full of six flavours.

प्रौढान्तोल्लाससहितां तां प्रपश्यन् जपेन्मनुम् ।
यौवनोल्लाससहितः स्वयं तद्ध्यानतत्परः ॥ ४४ ॥

Associated with Prauḍhānta-ullāsa and looking at the lady perform Japa of the Mantra. The Sādhaka should also develop the exuberance of youth (*Yauvanollāsa*) and continuously concentrate on her.

निर्विकारेण चित्तेन ह्यष्टोत्तरसहस्रकम् ।
जपादिकं समर्प्याथ तया सह निशां नयेत् ॥ ४५ ॥

Thus, keeping his mind free from impurities, he should perform 1008 Japas. Then offering the Japa spend the night with her.

त्रिपञ्चसप्तनवसु भृगुवारेषु यः प्रिये ।
पूजयेद्विधिनाऽनेन तस्य पुण्यं न गण्यते ॥ ४६ ॥

चतुःपीठार्चनफलं स प्राप्नोति कुलेश्वरि ।
यद् यत् स्वमनसोऽभीष्टं तत्तदाप्नोत्यसंशयम् ॥ ४७ ॥

Then, O My Beloved ! On three, five or seven Fridays if he worships according to the prescribed rules in the same manner then the merit he obtains thus cannot be measured. He also obtains the fruit of worship of all the four Pīṭhas, and whatever desires he has are indubitably fulfilled.

नवम्यां वार्चयेदेवं विधानेन विधानवित् ।
स्तोत्रैः संपूजयेत् सर्वैर्महदैश्वर्यमाप्नुयात् ॥ ४८ ॥

Or worshipping on the ninth day in accordance with the same procedure if a Sādhaka praises with a Stotra then he obtains all the great splendours.

कुर्यात् कर्कटके वापि मकरे मिथुनार्चनम् ।
तुलायां सिंहमेषे वा सर्वसंक्रान्तिषु प्रिये ॥ ४९ ॥

Worship of Nine Mithunas (Couples) :

Or, O My Beloved ! One should worship couples on the days of the transference of the Sun in Karka, Makara, Tulā, Meṣa or all the Saṁkrāntīs.

गौरीशिवौ रमाविष्णू वाणीसरसिजासनौ ।
शचीन्द्रौ रोहिणीचन्द्रौ स्वाहाग्नी च प्रभारवी ॥ ५० ॥
भद्रकालीवीरभद्रौ भैरवीभैरवावपि ।
मिथुनानि नवाभ्यर्च्य पूर्वोक्तेनैव वर्त्मना ॥ ५१ ॥

1. Gaurī-Śiva, 2. Ramā-Viṣṇu, 3. Vāṇī-Brahmā, 4. Śacī-Indra, 5. Rohiṇī-Cāndramā, 6. Svāhā-Agni, 7. Prabhā-Ravi, 8. Kālī-Vīrabhadra, and 9. Bhairavi-Bhairava are the nine couples which should be worshipped as per procedure already described.

त्रितारादिनमोऽन्तेन तत्तन्नाम्ना विधानवित् ।
गन्धपुष्पादिभिः पूज्य मद्याद्यैः परितोषयेत् ॥ ५२ ॥

A knower of the procedures should place three Tārs (three Āuṁs) in the beginning of each name, Namaḥ at the end, and in between the names of couples (i. e. Auṁ Auṁ Auṁ Gaurī-Śivābhyāṁ Namaḥ, etc.) and worship them with fragrance, flowers and also satisfy with Madya etc.

प्रौढान्तोल्लासयुक्तानि कुर्वीत मिथुनानि च ।
एवं कृते न सन्देहस्तुष्टा मिथुनदेवताः ।
अनुगृह्णन्ति तं देवि प्रयच्छन्ति मनोरथम् ॥ ५३ ॥

Thereafter, associated with Praudhānta-ullāsa remember the Deities in their Couple Form. O Devi ! By worshipping thus the Devatā-couples are satisfied, show compassion and indubitably fulfil the desires of the Sādhaka.

प्रतिवर्षन्तु यः कुर्यात् सभक्त्या मिथुनार्चनम् ।
तव लोके स निवसेत् सर्वैश्वर्यसमन्वितः ॥ ५४ ॥

One who worships the couples with devotion every year, possessing all the splendours resides in Your world.

अथ वैशाखमासस्य शुक्लप्रतिपदीश्वरि ।
ब्राह्मे मुहूर्त्ते उत्थाय स्नानं सन्ध्यामुपास्य च ॥ ५५ ॥
मनोज्ञे रहसि स्थाने पूर्वाशाभिमुखस्थितः ।
आत्मानं गन्धपुष्पाद्यैरलङ्कृत्य विधानवित् ॥ ५६ ॥

Worship of Iṣṭa Devatā in the Second Month (Vaiśakha):

O Īśvarī ! Rising at early dawn on the first day of the lighted fortnight of Vaiśākha one should, after a purificatory bath and Sandhyā etc., and adoring himself with fragrances and flowers as prescribed, sit at a quiet place and face Eastwards.

कृत्वा पुरोदितन्यासान् देवताभावमास्थितः ।
किञ्चिदभ्युदिते सूर्यं मण्डले स्वेष्टदेवताम् ॥ ५७ ॥
ध्यात्वा सावरणां सम्यक् पूजयेद्विधिना प्रिये ।
षोडशैरुपचारैस्तु चक्रपूजापुरःसरम् ॥ ५८ ॥

Then performing Nyāsas as described earlier absorb himself in the feeling of Devatā. When the Sun starts rising he should, O My Beloved, worship his Iṣṭa Devatā with Coverings according to Sixteen Upacāras associated with Cakra-Pūjā.

कुलदीपान् प्रदर्श्याथ शिवाय गुरुरूपिणे ।
मत्स्यमांसादि विधिवद्भक्ष्य भोज्यसमन्वितम् ॥ ५९ ॥
अर्घ्यं निवेद्य तच्छेषं स्वयं भक्त्या पिबेत् प्रिये ।
यौवनोल्लाससहितो निर्विकारेण चेतसा ॥ ६० ॥

Thereafter show the Kula dīpaka and offer Māṁsa etc., eatables, drinks and other valuable materials to Śiva in the Form of the Guru. Along with Śakti becoming associated

with the exuberance of youth (*Yauvanollāsa*) receive the remainder of the offerings and drink it with a mind free of impurities.

ध्यायंस्तन्मण्डलं देवीमष्टोत्तरसहस्रकम् ।
जप्त्वा समर्प्य तत्पूजां देवताञ्च समुद्धरेत् ॥ ६१ ॥

Concentrating on the Stana-maṇḍala (Round Breasts) of the Devi, perform 108 Jāpas. Then offering the fruits of Japa, worship the Deity and bid Her farewell.

एवं शुक्लप्रतिपदं समारभ्य दिने दिने ।
कुर्याज्जपार्चनं कृष्णचतुर्दश्यन्तमम्बिके ॥ ६२ ॥

O Ambike ! In this manner beginning on the auspicious first day of the lighted fortnight daily perform Japa and worship upto the fourteenth day of the dark fortnight.

अमावस्यादिने देवि पूजयेच्छक्तिकौलिकान् ।
त्रिपञ्चसप्त नव वा वित्तलोभविवर्जितः ॥ ६३ ॥

Then on the fifteenth day (Amāvasyā), O Devi, worship three, five, seven, or nine Śaktis and Kaulikas lavishly without any monetary reservations.

एवं यो मासमात्रन्तु कुर्यात् सूर्योदयार्चनम् ।
देवता तस्य सन्तुष्टा ददाति फलमीप्सितम् ॥ ६४ ॥

If a Sādhaka performs this worship at Sunrise for one month then the Devatās being pleased with him fulfil his desires.

माध्याह्ने चार्चयेद्देवं सायाह्ने चार्चयेत् प्रिये ।
स तु तत्फलमाप्नोति योगिनीनां प्रियो भवेत् ॥ ६५ ॥

O My Beloved ! In the same manner worship can be performed at noon or in the evenings. These worships also provide similar fruits and the Sādhaka becomes a favourite of Yoginīs.

त्रिसन्ध्यां योऽर्चयेदेवं मासमात्रं विधानवित् ।
कांक्षितां लभते सिद्धिं देववद्विचरेद् भुवि ॥ ६६ ॥

A Sādhaka who thus performs worship for a month regularly in the prescribed manner in the three midpoints,

obtains the desired fruits and roams on the Earth like a Devatā.

माघशुक्लप्रतिपदि दिवाहारविवर्जितः ।
स्नात्वा शुक्लाम्बरधरः सायं सन्ध्यामुपास्य च ॥ ६७ ॥

Worship of Iṣṭa Devatā in the month of Māgha (11th month of Hindu Calendar) :

Fasting on the first day of the lighted fortnight of Māgha and putting on white clothes after the purificatory bath one should worship in the evening.

सूर्यार्चनोक्तमार्गेण सर्वद्रव्यसमन्वितः ।
यौवनोल्लाससहितश्चन्द्रस्थां देवतां स्मरन् ॥ ६८ ॥

Then, equipped with all the Dravyas mentioned previously in connection with the worship of Sun and associating himself with *Yauvanollāsa* meditate upon the Devatā situated in the Moon (Mind).

चन्द्रास्तमयपर्यन्तं जपेन्मन्त्रमनन्यधीः ।
एवं प्रतिदिनं शुक्लचतुर्दश्यन्तमर्चयेत् ॥ ६९ ॥

The Sādhaka should with concentrated mind perform Japa till the Moon sets. He should regularly perform this worship upto the fourteenth day of the lighted fortnight.

पौर्णमास्यां यथाशक्त्या पूजयेच्छक्तिकौलिकान् ।
एवं यः कुरुते भक्त्या शुक्लपक्षार्चनं प्रिये ॥ ७० ॥
सर्वं पापविशुद्धात्मा सर्वैश्वर्यसमन्वितः ।
सर्वलोकैकसंपूज्यः शिववन्निवसेद् भुवि ॥ ७१ ॥

On the Full Moon day he should according to his capacity worship the Śaktis and Kaulikas. Whoever devotedly performs this worship of the lighted fortnight becoming rid of all sins purifies himself and obtains all the splendours. He is worshipped by everyone and resides near Śiva.

शुक्लपक्षेऽर्चनं यद्वत्तद्वत् पक्षे सितेतरे ।
यः करोति विधानेन सर्वान् कामान् समश्नुते ॥ ७२ ॥

Worship of the dark fortnight is also fruitful like that of the lighted fortnight. Therefore who performs it properly obtains fulfilments of all his desires.

इह भुक्त्वाऽखिलान् भोगान् देववत् प्रियदर्शनः ।
योगिनीवीरमेलनं लभते नात्र संशयः ॥ ७३ ॥

Enjoying all the comforts and pleasures of this world he becomes beautiful like a Devatā and receives indubitably the pleasure of the union of Yoginī and Vīra.

अथ कार्त्तिकमासस्य शुक्लप्रतिपदीश्वरि ।
स्नात्वाचम्य विशुद्धात्मा न्यासान् कृत्वा पुरोदितान् ॥ ७४ ॥

Worship of Iṣṭa Devatā in Kārtika (*Eighth month*) :

O Īśvarī ! After a purificatory bath and worship on the first day of the lighted fortnight of Kārtika one should perform Nyāsas as mentioned earlier.

प्रसुप्ते जीवलोके तु मुदितात्मा महानिशि ।
पूर्वार्चनोक्त विधिना सर्वद्रव्यसमन्वितः ॥ ७५ ॥

When everyone has gone to sleep, he should in that great night gladly equip himself with all the Dravyas mentioned for worship earlier.

आज्येनानामिकास्थूलवर्त्तिं प्रज्वाल्य पार्वति ।
पञ्चवर्णरजश्चित्रवसुपत्रसरोरुहे ॥ ७६ ॥

O Pārvati ! Then he should light a wick of the thickness of the third finger in Ghee and with five colours make a beautiful eight-petalled Lotus.

मधुपूर्णं च कलसे कांस्यपात्रे मनोहरे ।
दीपं संस्थाप्य पुरत उत्तराभिमुखस्थितः ॥ ७७ ॥

Then place over that Lotus a beautiful bronze pot full of Madhu and place before himself a lamp with Ghee. The Sādhaka should sit facing North before the Pot.

दीपे सावरणां देवीं ध्यात्वा विधिवदर्चयेत् ।
यौवनोल्लाससहितो दीपस्थां देवतां स्मरन् ॥ ७८ ॥

Meditating in the lamp on the Devi with all Her Coverings worship Her. Then associating with exuberance of Youth (*Yauvanollāsa*) remember the Devatā as situated in the lamp.

अष्टोत्तरसहस्रन्तु जपेन्मन्त्रमनन्यधीः ।
एवं समर्चयेत् कृष्णचतुर्दश्यन्तमम्बिके ॥ ७९ ॥

With concentrated mind perform Japa 1008 times. In this manner he should regularly worship upto the forteenth day of the dark fortnight.

अमावास्यादिने भक्त्या पूजयेच्छक्तिकौलिकान् ।
एवं कृते कुलेशानि देवता प्रीतिमाप्नुयात् ॥ ८० ॥
सर्वकामसमृद्धात्मा सर्वैश्वर्यसमन्वितः ।
सर्वलोकैकसम्मान्यः सञ्चरेत् स यथासुखम् ॥ ८१ ॥

On the fifteenth day (Amāvasyā) worship the Śaktis and Kaulikas. O Kuleśāni ! By so doing one becomes the favourite of the Devatās. Becoming associated with all the splendours, such a Sādhaka is respected by everyone.

अष्टाष्टकार्चनं कुर्यात् शक्तश्चेदेकवासरे ।
अथवाष्टाष्टदिवसेष्वथ द्व्यष्टदिनेषु वा ।
द्वात्रिंशद्दिवसेष्वेवं चतुःषष्टिदिनेषु च ॥ ८२ ॥
गुरुणा कारयेद्देवि क्रमज्ञेनापरेण वा ।
क्रमज्ञश्चेत् स्वयं कुर्याद्वित्तशाठ्यविवर्जितः ॥ ८३ ॥

Worship of Aṣṭāṣṭaka :

If capable, one should worship the Aṣṭāṣṭaka in one day. Otherwise, O Devi, he should get it completed in 8, 16, 32 or 64 days by a Guru who may be familiar with the order of worship. If the Sādhaka himself knows the order of worship he can, without any thrift, do the worship himself.

मूलाष्टकन्तु ब्राह्म्याद्याश्चासिताङ्गादिभैरवाः ।
मङ्गलाद्यैश्च मिथुनैरष्टभिः शब्दिताः प्रिये ॥ ८४ ॥

O My Beloved ! Brāhmī[1] etc., eight Mātṛkās and

1. Brāhmī, Nārāyaṇī, Maheśvarī, Cāmuṇḍā, Kaumārī, Aparājitā, Vārāhī and Nārasiṁbī are the eight Kulāṣṭaka. (Cf. Bṛhat Tantrasāra 10th Edition, p. 531). However, elsewhere there is a little difference in the enumeration of names : Brahmāṇi, Maheśvarī, Kaumārī, Vaiṣṇavī, Vārāhi, Aindrī, Cāmuṇḍā and Mahālakṣmī are mentioned instead (Cf. Vāmakeśvara Tantrāntargata Nityāṣodasikārṇava I. 169-171).

Asitāṅga[1] etc., eight Bhairavas along with their auspicious pairs are called Mulāṣṭakas.

मूलाष्टकोद्भवानीति प्रसिद्धानि कुलागमे ।
अक्षोभ्यादिचतुःषष्टिमिथुनानि समर्चयेत् ॥ ८५ ॥

Originating from the Mūla-Aṣṭakas are Akṣobhya etc., sixtyfour Couples famous in the Kulāgamas, who should all be worshipped.

पूर्वोक्तेन विधानेन यथाविभवविस्तरम् ।
क्रमलोपं न कुर्वीत स्वेष्टकार्यार्थसिद्धये ॥ ८६ ॥

One should worship them according to the procedure mentioned earlier. For the fulfilment of desire there should not be a lapse of order or procedure.

गन्धपुष्पाक्षताद्यैश्च मत्स्यमांसासवादिभिः ।
भक्ष्यभोज्यादिभिर्नानापदार्थैः षड्रसान्वितैः ।
सम्यक् सन्तोषयेद्देवि मिथुनान्यतिभक्तितः ॥ ८७ ॥

O Devi! The Couples should be satisfied with extreme devotion with fragrance, flowers, Akṣata, Madya and Māṁsa etc., eatables and drinks full of six flavours.

प्रौढान्तोल्लासपर्यन्तं कुर्यात् श्रीचक्रमम्बिके ।
एवं यः कुरुते देवि सकृदष्टाष्टकार्चनम् ॥ ८८ ॥
ब्रह्मविष्णुमहेशादिदेवताभिः स पूज्यते ।
किं पुनर्मानवाद्यैश्च साक्षात् शिव इवापरः ॥ ८९ ॥

O Ambike! One should worship the Śrī Cakra till Prauḍhānta-ullāsa is achieved. In this manner one who even once worships the Aṣṭāṣṭakas he is worshipped by Gods like Brahmā, Viṣṇu and Maheśa; then what to say of men. In fact such a Sādhaka becomes veritable Śiva.

यदर्चनाच्चतुःषष्टियोगिनीगणसंस्तुतः ।
पुनरावृत्तिरहितो निवसेत्तव सन्निधौ ॥ ९० ॥

By this worship the Sādhaka receiving the praise of sixtyfour Yoginīs becomes Released from the cycle of rebirths and resides near You.

1. Asitāṅga etc. eight Bhairavas are: Asitāṅga, Ruru, Caṇḍa, Krodha, Unmatta Bhairava, Kapāli, Bhiṣaṇa and Saṁhāra (Cf. Purascaryārṇava, Vol. II, p. 473).

समस्तदेवताप्रीतिकारणं परमेश्वरि ।
अस्मात् परतरा पूजा नास्ति सत्यं न संशयः ॥ ९१ ॥

O Parameśvarī ! All the Devatās are pleased with this worship; hence there is no superior worship than this. This is indubitably true.

पश्यदेवंविधं चक्रं यो भक्त्याष्टाष्टकं प्रिये ।
यज्ञदानतपस्तीर्थव्रतकोटिफलं लभेत् ॥ ९२ ॥

O My Beloved ! One who sees such an Aṣṭāṣṭak Cakra with devotion, receives the fruits of billions of sacrifices, charities, austerities, pilgrimages and Observances.

राजा यः कारयेद्देवि भक्त्याष्टाष्टकपूजनम् ।
चतुःसागर पर्यन्तां महीं शास्ति न संशयः ॥ ९३ ॥

O Devi ! If a King devotedly performs this Aṣṭāṣṭaka worship he indubitably rules over the entire Earth with its four Oceans.

श्रीकण्ठादीनि पञ्चाशन्मिथुनानि समर्चयेत् ।
पूर्वोक्तेन विधानेन कुलेश्वरि विधानवित् ॥ ९४ ॥

Worship of Śrīkaṇṭha etc. Fifty Couples :

O Kuleśvari ! The knower of procedures should worship Śrīkaṇṭha etc. Fifty Couples according to the procedures mentioned earlier.

स्वकार्यफलसिद्ध्यर्थं वित्तशाठ्यविवर्जितः ।
प्रौढान्तोल्लासयुक्तानि मिथुनानि समर्चयेत् ॥ ९५ ॥

In order to obtain the fulfilment of his desires one should, leaving thrift aside, worship these Couples inducing in himself Prauḍhānta-ullāsa.

सन्तुष्टानि प्रयच्छन्ति साधकायेप्सितं फलम् ।
अव्याहताज्ञः सर्वत्र पूज्यते देववत् प्रिये ।
तव लोके वसेद्देवि ब्रह्मादिसुरसंस्तुतः ॥ ९६ ॥

When satisfied they provide the desired fruits to a Sādhaka. Such a Sādhaka is worshipped everywhere like a Devatā and receiving praises from Gods like Brahmā etc. resides, O Devi ! in Your world.

केशवादि गणेशादि कामादि मिथुनानि च ।
श्रीकण्ठादि समभ्यर्च्य तत्फलं लभते ध्रुवम् ॥ ९७ ॥

Worship of Keśava etc. Couples :

Just like Śrīkaṇṭha etc., Couples, worship of Keśava etc. Gaṇeśa etc. and Kāma etc. Couples also invariably provides similar fruits.

अनुग्रहन्तु यः कुर्यात् डाकिन्यादिसमर्चने ।
मासे मासेऽथवा वर्षे स्वजन्मदिवसे प्रिये ॥ ९८ ॥

पूर्वोक्तेन विधानेन यथाविभवविस्तरम् ।
प्रौढान्तोल्लासपर्यंतं तोषयेत्तद्विधानवित ॥ ९९ ॥

कुर्वन्त्यनुग्रहं देवि सन्तुष्टाः सर्वदेवताः ।
सर्वोपद्रव रहितः सर्वैश्वर्यसमन्वितः ॥ १०० ॥

Worship of Dākinīs etc. :

Every month, every year or on his own Birthday a Sādhaka who worships the Dākinīs according to the procedures mentioned earlier and satisfies them until his Prudhānta-ullāsa, pleases O Devi ! the Devatās and receives their favour. Becoming rid of all adversities such a Sādhaka receives all the splendours of life.

लोकेऽस्मिन् संस्तुतः सर्वैः स जीवेच्छरदां शतम् ।
देहान्ते समवाप्नोति तव लोकं न संशयः ॥ १०१ ॥

Praised by everyone, the Sādhaka lives for a hundred years and after death, indubitably obtains Your world.

दूतीयागन्तु यः कुर्यात पूर्वोक्तविधिना प्रिये ।
निर्विकल्पेन चित्तेन नवशक्ति समन्वितः ॥ १०२ ॥
वर्षे वर्षे चतुःषष्टिपीठार्चनफलं लभेत् ।
आज्ञासिद्धिर्भवेत्तस्य देवताप्रीतिमाप्नुयात् ॥ १०३ ॥

Fruit of Dūtī-yāga :

O My Beloved ! Associating with Nine Śaktis and with a mind free of all impurities, one who performs the Dūtī sacrifice according to the procedures mentioned earlier receives every year the fruit of worshipping the Sixtyfour Pīṭhas. Besides, he obtains the Siddhi of Order (i. e. what-

ever he orders is carried out) and becomes a favourite of the Devatās.

त्रिकपूजान्तु यः कुर्यादिच्छाज्ञानक्रियात्मिकाम् ।
आगमोक्तेन विधिना पूर्ववत्तद्विधानवित् ॥ १०४ ॥
पदार्थैस्तोषयेत् सम्यक् यथाविभवविस्तरम् ।
सन्तुष्टा देवतास्तिस्रः सर्वकर्मफलप्रदाः ।
देवेशि साधकाभीष्टं प्रयच्छन्ति न संशयः ॥ १०५ ॥

Fruit of Trik-worship :

One who performs Trik (Triad) worship in the form of Volition, Knowlege and Actions, according to the procedures of Āgamas and satisfies these all-bestowing three Deities according to his capacity with various materials, indubitably obtains, O Deveśi ! all his desired fruits.

इत्यादिदेवतापूजां विशेषदिवसेषु यः ।
करोति शास्त्रविधिना स भवेदावयोः प्रियः ॥ १०६ ॥

No Right in the Cakra without Kula Worship :

One who performs the worship of the above mentioned Devātas according to the procedures laid down in the Śāstras becomes a favourite of both of Us.

श्रीचक्रं कौलिको मोहाद्विशेषदिवसेषु यः ।
न करोति समर्थः सन् स भवेद् योगिनीपशुः ॥ १०७ ॥

A Kaulika who, though being capable, does not perform worship of Śrī Cakra on special days due to conceit becomes a Paśu of the Yoginīs.

कुलपूजां विना चक्रे नाधिकारः कथञ्चन ।
कुलपूजां सुनियतं यः करोति स कौलिकः ॥ १०८ ॥

Without Kula Pūjā no one has a right in Cakra. Only one who performs Kula-Pūjā regularly is called a Kaulika.

विना मन्त्रेण पूजा चेद्देवता न प्रसीदति ।
कुलपूजां सुनियतं यः करोति हि कौलिकः ।
कुलेशि सर्वदाप्नोति योगिनीवीरमेलनम् ॥ १०९ ॥

The Deities are not pleased with a worship without Yantra. One who properly performs Kula-Pūjā he is a

Kaulika, and O Kuleśi ! always enjoys the pleasure of the union of Yoginī and Vīra.

नीचोऽपि वा सकृद्भक्त्या कारयेद् यः कुलार्चनम् ।
स सद्गतिमवाप्नोति किमुतान्ये द्विजातयः ॥ ११० ॥

Eulogy of Kula-pūjā :

Even lowly persons once performing Kula-pūjā with devotion, obtain superior fate; then what to say of the twice-borns.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन सर्वावस्थासु सर्वदा ।
कुलपूजारतो भूयादभीष्टफलसिद्धये ॥ १११ ॥

Therefore in all conditions with all efforts and always one should perform Kula-worship because it fulfills all the desires.

कुलपूजाधिको यज्ञः कुलपूजाधिकं व्रतम् ।
कुलपूजाधिकं तीर्थं कुलपूजाधिकं तपः ॥ ११२ ॥
कुलपूजाधिकं दानं कुलपूजाधिका क्रिया ।
कुलपूजाधिकं ज्ञानं कुलपूजाधिकं सुखम् ॥ ११३ ॥
कुलपूजाधिको धर्मः कुलपूजाधिकं फलम् ।
कुलपूजाधिकं ध्यानं कुलपूजाधिकं महः ॥ ११४ ॥
कुलपूजाधिको योगः कुलपूजाधिका गतिः ।
कुलपूजाधिकं भाग्यं कुलपूजाधिकाऽर्चना ॥ ११५ ॥
नास्ति नास्ति पुनर्नास्ति त्वां शपे कुलनायिके ।
बहुनात्र किमुक्तेन रहस्यं शृणु पार्वति ॥ ११६ ॥
वेदशास्त्रोक्तमार्गेण कुलपूजां करोति यः ।
तत्समीपे स्थितं मां त्वां विद्धि नान्यत्र भाविनी ।
इदं सत्यमिदं सत्यं सत्यं सत्यं न संशयः ॥ ११७ ॥

There is no greater Sacrifice than Kulapūja, no greater Observance than Kula-pūjā, no greater Austerity than Kula-pūjā, no greater Charity than Kula-pūjā, no greater Ritual than Knla-pūjā, no greater Knowledge than Kula-pūjā, no greater Comfort than Kula-pūjā, no greater Dharma than Kula-pūjā, no greater Fruit than Kula-pūjā, no greater Dhyāna than Kula-pūjā, no greater Teja (Brilliance) than

Kula-pūjā, no greater Yoga than Kula-pūjā, no greater State than Kula-pūjā, no better Fate than Kula-pūjā, no greater Worship than Kula-pūjā. O Kulanāyike! I swear by You that there is nothing, nothing and again nothing greater than the Kula-pūjā. Why to speak much, Listen O Pārvati, about this secret: Know that I sit near him who performs Kula-pūjā according the procedures prescribed in the Vedas and Śāstras. I do not live elsewhere. This is a truth, a veritable truth, and again a truth, there is no doubt about it.

खभूमिदिग्जलगिरिवनस्वचराः प्रिये ।
सहस्रकोटियोगिन्यस्तावन्तो भैरवा अपि ।
नियुक्ता हि मया देवि कुलसंरक्षणाय च ॥ ११८ ॥
दिवसे दिवसे सर्वं पार्वति मुदिताननाः ।
साधकानेव वीक्षन्ते स्वस्वपूजनलिप्सया ॥ ११९ ॥

For the protection of Kula, O Devi, I have appointed a hundred billion Yoginīs and in the same number the Bhairavas who constantly roam in the skies, on the Earth, in the Quarters and Waters, on mountains and in forests. O Pārvati! all these beings gladly look to the Sādhaka daily with a desire to be worshipped.

अपूजितास्तु विघ्नन्ति पालयन्ति सुपूजिताः ।
गुरुभक्तान् सदाचारान् गुह्यधर्मान् सदाशिवान् ॥ १२० ॥
भक्तिहीनान् दुराचारान् नाशयन्ति प्रकाशकान् ।
श्रीचक्रेसंस्मरेत्तस्माद् योगिनीर्भैरवान् प्रिये ॥ १२१ ॥
न स्मरेद् यदि मूढात्मा योगिनीनां भवेत् पशुः ।
तस्मात् श्रीचक्रमध्ये तु संस्मरेत् सर्वदेवताः ॥ १२२ ॥
अनुगृह्णन्ति देवेशि साधकान् नात्र संशयः ।

When unworshipped, they destroy those faithless, ill-mannered despots and those who disclose the secrets of the Dharma. When worshipped they protect the devotees of Guru, good charactered and keepers of the secrets of the Dharma. Hence one who does not remember the Yoginīs and the Bhairavas in a Śrī Cakra, that fool becomes a Paśu of the Yoginīs. Therefore one should always remember all

the Devatās in a Śrī Cakra. There is no doubt that the Yoginīs show kindness towards the Sādhaka.

अनुग्रहन्तु वक्ष्यामि शृणु देवि यथाक्रमम् ॥ १२३ ॥

Sixfold Favours :

O Devi ! Listen, I am describing the nature of Favours in their proper order.

आत्मनोऽनुग्रहार्थं वा परार्थं श्रेष्ठमुत्तमम् ।
शुचिद्रव्यसमायुक्तम् चक्रपुजासमन्वितम् ॥ १२४ ॥
सर्वेषां दक्षिणां दत्त्वा होमपात्रं पृथक् पृथक् ।

In one's own favour and for the favur towards others one should, along with Cakrapūjā with pure Dravyas, give gifts and vessels for oblations individually to each person. Then worship the Śakti resident in the Varṇa (Bīja) and embellished with all kinds of ornaments. Himself always remain cheerful, and all others should also remain happy.

प्रपूजयेच्च वर्णस्थाः सर्वाभरणभूषिताः ॥ १२५ ॥
हर्षानन्दस्वयंयुक्ताः प्रसन्नाश्च पृथक् पृथक् ।

Devotedly worship Gaṇeśvara with fragrance and flowers and also offer eatables consisting of Rice boiled in sweetened milk, Ghee and Rice.

पायसाज्यौदनैर्युक्तनैवेद्यभक्तिसंयुतैः ॥ १२६ ॥
गन्धपुष्पादिभिः सम्यगर्चयित्वा गणेश्वरम् ।
हसख फ्रें हसौं [ह्सौं] डां डीं डमलवरयूं ततः ॥ १२७ ॥
श्रीपादुकां हसौ [ह्सौं] मिति च हसखफ्रें पुटन्ततः ।

The Mantra for the said worship is :

हसखफ्रें ह्सौं डां डीं डमलवरयूं श्री पादुकां ह्सौं हसखफ्रें ।

सङ्कल्प्य मनसाऽभीष्टं मधुरात्रितयैः प्रिये ॥ १२८ ॥
गन्धपुष्पादिभिः सम्यगर्चयित्वा पृथक् पृथक् ।
पूजायित्वाप्सितान् कामान् प्रार्थयेत् कमलानने ॥ १२९ ॥
इप्सितानि च सर्वाणि साधको लभते वरम् ।

Mentally resolving about the desired objective one should worship individually everyone with fragrance, flowers and three sweet things (honey, sugar, and clarified butter). Then the Sādhaka should pray for the fulfilment of his

desires. O Lotus-faced Lady! Thus all the desires of a Sādhaka are fulfilled.

आत्मनश्च परस्यापि रक्षार्थं पूजयेत् प्रिये ॥ १३० ॥
रोगाणां नाशनार्थञ्च यथात्र पुत्रसिद्धये ।
वश्यार्थे मङ्गलार्थञ्च धर्मकर्मार्थसिद्धये ॥ १३१ ॥
सप्ताहं पूजयेद्देवि चतुर्दशदिनानि च ।
एकविंशद्दिनान्यत्र लभते चेप्सितं फलम् ॥ १३२ ॥

For his own sake and for the protection of others, for the destruction of diseases, for obtaining sons, for captivating others, for the welfare, and for the fructification of Dharma, Artha and Kama, one should worship for one week or fourteen days. Or else, the desires are fulfifled after twentyone days.

दक्षिणाञ्च पृथग् दद्याद्वस्त्रभूषाङ्गुरीयकम् ।
कुलाष्टकसमायुक्तं चतुःषष्टिसमन्वितम् ॥ १३३ ॥
अर्चितश्च प्रयत्नेन सिद्धिर्भवत्यनेकशः ।
वित्तशाठ्यं न कुर्वीत यदीच्छेत् सिद्धिमात्मनः ॥ १३४ ॥

In a Maṇḍala associated with Kulāṣṭaka and along with sixty four Deities, one should offer separately clothes and ornaments. Then by careful worship various kinds of wishes are fulfilled. If a Sādhaka wants the fulfilment of his own desires he should be a spendthrift.

एवं षट्कं समाख्यातमनुग्रहं वरानने ।
अर्चितव्यं प्रयत्नेन साधकैः स्वेष्टसिद्धये ॥ १३५ ॥

Thus has been described the six kinds of favours. The Sādhakas for the fulfilment of their desires should worship with care.

ध्यात्वैव पूजयेदेता डाकिन्याद्या वरानने ।
संपूज्य सप्तमीं देवीं पूजयेत् सर्वसिद्धये ॥ १३६ ॥

With meditation worship the Dākinīs etc. After the worship he should again worship the Saptamī Devi in the following manner for all fulfilments.

शक्तिदेहसमुत्पन्नं शक्तिनिर्माल्यभोजनं ।
स्ववर्गेण समायुक्ता दत्तनिर्माल्यमित्यपि ।

प्रतिगृह्णयुगं स्वाहा इति निर्माल्यसर्जनम् ॥ १३७ ॥

With this Mantra (Śaktideha......Svāhā) he should offer the garland. The Dākinīs should be meditated with the following Stanzas :

डाकिनी सर्पवदना वित्तजा ज्वलनप्रभा ।
कमण्डलुं कर्त्तृकाञ्च धारयन्ती वरप्रदा ॥ १३८ ॥
उलूलवदना देवी राकिणी नीलसन्निभा ।
खड्गखेटकसंयुक्ता सर्वालङ्कारभूषिता ॥ १३९ ॥
लाकिनी श्रीकपालाढ्या पाशांकुशधरा सती ।
पाटलीपुष्पसङ्काशा सर्वाभरणभूषिता ॥ १४० ॥
काकिनी हयवक्त्रा च माणिक्यसदृशप्रभा ।
त्रिमुखीं मुण्डसंयुक्ता सिद्धिदा सर्वशोभना ॥ १४१ ॥
शाकिनी त्वञ्जनप्रख्या मार्जारास्या सुशोभना ।
कुलिशञ्च तथा दण्डं धारयन्ति शुचिस्मिता ॥ १४२ ॥
हाकिनी ऋक्षवदना नीलनीरदसन्निभा ।
कपालशूलहस्ता च खेटकैरुपशोभिता ।
एकद्वित्रिचतुःपञ्चषण्मुखा सरभाभया ॥ १४३ ॥

These are the stanzas for the Meditation of Dākinīs.

इति ते कथितं किञ्चिद्विशेषदिवसार्चनम् ।
समासेन कुलेशानि किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १४४ ॥

O Kuleśāni ! Thus I described to You the procedure of worship of special occasions in brief. Now what else You want to hear ?

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे विशेषदिवसार्चनं
नाम दशम उल्लासः ॥ १० ॥

एकादश उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि सर्वलोकैकपूजित ।
कुलाचारक्रमं देव वद मे करुणानिधे ॥ १ ॥

Śrī Devi said : O Kuleśa ! I want to hear about the Order of Kulācāra which is worshipped by everyone. O My Lord ! O Ocean of Compassion ! Kindly tell me about that.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण पशुपाशैः प्रमुच्यते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen, O Devi ! I am telling what You have asked. By merely hearing it one becomes Released from the Animal bondage.

यदि चेद्दीक्षितो ज्येष्ठः कुलपूजादिवर्जितः ।
तत्कनिष्ठः क्रमज्ञश्चेत् कुलपूजां समाचरेत् ॥ ३ ॥

If an Initiated and senior person is debarred from Kula-pūjā then a junior person, if he knows the order, should perform the Kula-pūjā,

तत्समीपं ततो गत्वा नमस्कृत्य गुरुं यथा ।
तस्मै निवेद्य तत्सर्वं शेषं भुञ्जीत पार्वती ॥ ४ ॥

Approaching such a person one should Salute him as a Guru; offer him everything and himself take the remainder.

पूजामध्ये गुरौ ज्येष्ठे पूज्ये वापि समागते ।
नत्वा ब्रूयात् स्थितं शिष्टमाचरेत्तदनुज्ञया ॥ ५ ॥

ज्येष्ठस्य च कनिष्ठस्य शिष्यावेकत्र संतिस्थौ ।
तत्र पूर्ववदाचारः कथितः कुलनायिके ॥ ६ ॥

In the midst of worship if a Guru, a senior or a venerable person comes then the Sādhaka should, while sitting, complete the formalities of Salutations etc., obtaining his permission and proceed further. When the senior and juniors assemble together, the formalites amongst them, O Kulanāyike, have been declared to be like this.

अज्ञातकौलिके प्राप्ते पौर्वापर्यन्तु चिन्तयेत् ।
स्मृत्वा स्वस्य गुरुं देवि स्वस्य मार्गेण तर्पयेत् ॥ ७ ॥

In the event of arrival of an unknown Kaulika :

In the event of arrival of an unknown Kaulika one should observe the traditional formalities and remembering his Gurudeva offer water libations according to one's own practice.

नित्यार्चनं दिने कुर्याद्रात्रौ नैमित्तिकार्चनम् ।
उभयोः काम्यकर्माणि चेति शास्त्रस्य निर्णयः ॥ ८ ॥

Time of Worship :

Daily worship should be performed in the daytime while occasional worships should be performed in the night. Both are desirable rituals—so has been declared by the Śāstras.

अस्नात्वाऽनासनस्थो वा भुक्त्वा वा प्रलपन्नपि ।
गन्धपुष्पाक्षता कल्पवस्त्राद्यैरनलंकृतः ।
अविन्यस्तशरीरो वा कुलपूजां न चाचरेत् ॥ ९ ॥

Duties regarding Worship :

Without bathing, or withourt sitting on a proper seat, or after meals, or while prattling, or without adoring himself with proper clothings, or without performing Nyāsa in the body one should not do the Kula-pūjā.

विना मन्त्रेण या पूजा विना मांसेन तर्पणम् ।
विना शक्त्या तु यत्पानं निष्फलं कथितं प्रिये ॥ १० ॥

O My Beloved ! Pūjā without Mantra, Tarpaṇa without Māṁsa and anything drunk without Śaktis has been said to be fruitless.

श्रीचक्रमेको वा कुर्यादेकपात्रन्तु नार्चयेत् ।
नार्चयेदेकहस्तेन न पिबेदेकपाणिना ॥ ११ ॥

One should neither perform worship of Śrī Cakra alone, nor worship in the same vessel, nor worship with one hand, nor drink with one hand.

मत्स्यमांसासवैर्देवि नार्चयेत् पशुसन्निधौ ।
प्रणम्य प्रविशेच्चक्रं विनिर्गच्छेत्प्रणम्य च ॥ १२ ॥

Worshipping with Matsya, Māṁsa and Āsava should not be performed near a Paśu. The Sādhaka should enter the Cakra only after Salutations and go out also after salutation.

श्रीचक्रे नासने तिष्ठेन्न च वीरासने प्रिये ।
श्रीचक्रदर्शने देवि नेत्रयोः पापनाशनम् ।
तन्नास्ति चेद् व्रणद्वन्द्वं कौलिकस्याक्षियुग्मकम् ॥ १३ ॥

O My Beloved ! In the Śrī Cakra one should neither keep standing on the seat, nor sit in the Vīrāsana posture. O Devi ! Seeing of Śrī Cakra itself destroys the visual sins. If a Kaulika is unable to see the Śrī Cākra then his two eyes do not remain eyes and become, as it were, two wounds.

अनाचारान् सदाचारान् चक्रस्थान् शक्तिकौलिकान् ।
शिवगौरीधिया देवि भावयेन्नावमानयेत् ॥ १४ ॥

Even the improper behaviour of Śaktis and Kaulikas sitting in a Cakra becomes proper. O Devi! They should be treated as Gaurī and Śiva and should not be disregarded,

कुलाचार्यगृहं गत्वा भक्त्या पापविशुद्धये ।
याचेदमृतश्चान्नश्च तदभावे जलं पिबेत् ॥ १५ ॥

Request for nectar in the house of a Kulācārya :

If one goes to the house of a Kulācārya, he should then, in order to be released from sins, devotedly request for nectar and in its absence drink just water.

कुलाचार्येण तच्छक्त्या दत्तं पात्रञ्च भक्तितः ।
नमस्कृत्य तु गृह्णीयादन्यथा नरकं व्रजेत् ॥ १६ ॥

Saluting the vessel offerred by the Kulācārya one should receive it with devotion, otherwise he will have to go to Hell.

अस्नात्वा वाप्यभक्त्या वा लोभाद्वापि कुलेश्वरि ।
यः सेवेत कुलद्रव्यं दारिद्रयं समवाप्नुयात् ॥ १७ ॥

Rules regarding drinking of Kula-dravya :

One who resorts to Kuladravya without bathing, without devotion, or out of greed, he O Kuleśvari falls, to poverty.

उष्णीषी कञ्चुकी नग्नो मुक्तकेशो गणावृतः ।
व्यग्रो रुष्टो विवादी च न सेवेत कुलामृतम् ॥ १८ ॥

One wearing a turban or tailored upper garments or who is naked, who has disheveled hairs, who is in company of some other persons, or who is quarrelsome, uneasy or angry, should not drink the Kulāmṛta.

योगामृतेन निष्ठीवान्मद्यभाण्डपरिभ्रमात् ।
ऊर्ध्वं नालेन पानाच्च देवताशापमाप्नुयात् ॥ १९ ॥

One who drinks wine from such a vessel full of wine which passes many hands, or which contains the remainder of wine, or from which wine is drunk through a sucking pipe, receives the curse of the Devatās.

एकासने निविष्टस्तु भुञ्जानस्त्वेकभाजने ।
एकपात्रे पिबेद्द्रव्यं ते यान्ति नरकं प्रिये ॥ २० ॥

O My Beloved ! All those who sit on the same seat, who take food from the same vessel, and who drink Dravyas from the same pot, go to Hell.

यः सेवेत कुलद्रव्यमेकग्रामे स्थिते गुरौ ।
तत्कुलज्ञे च तत्पुत्रे स्वजेष्ठे कुलदेशिके ।
विनानुज्ञां महेशानि सोऽक्षयं नरकं व्रजेत् ॥ २१ ॥

O Maheśāni ! If the Guru or his son or his descendents live in the same village or township where the Sādhaka is also living, then such a Sādhaka should partake of the Kula-dravyas only after their permission. Otherwise the Sādhaka will have to go to Hell.

उच्छिष्टो न स्पृशेच्चक्रे कुलद्रव्याणि पार्वति ।
वहिःप्रक्षाल्य च करौ कुलद्रव्याणि दापयेत् ॥ २२ ॥

Behaviours prohibited in the Cakra :

O Parvati ! In a Kula one should not touch the Kula-

dravyas with unclean hands. Only after washing his hands outside the Cakra should one give the Kuladravyas to others.

मद्यभाण्डं समुधृत्य न पात्रं पूरयेत् प्रिये ।
भोगपात्रं सुराकुण्डे निक्षिपेन्न कदाचन ॥ २३ ॥

O My Beloved ! A Sādhaka should not fill the vessel by lifting the wine container and should never dip the vessel he is drinking from into that container.

चक्रमध्ये शुचिधिया करप्रक्षालनादिकं ।
यः करोति हि मूढात्मा स भवेदापदाम्पदम् ॥ २४ ॥

In order to clean himself one who washes his hands etc., right in the midst of the Cakra itself, that fool is overtaken by calamities.

निष्ठीवमं मलं मूत्रमधोवायुविसर्जनम् ।
श्रीचक्रमध्ये यः कुर्यात् स भवेद् योगिनीपशुः ॥ २५ ॥

One who eases himself, passes urine or farts in the midst of the Cakra becomes a Paśu of the Yoginīs.

चक्रमध्ये घटे भग्ने पात्रे च पतिते भुवि ।
दीपनाशे च शान्त्यर्थं श्रीचक्रं कारयेत् प्रिये ॥ २६ ॥

O My Beloved ! To pacify the sin incurred in the event of breaking a pot or its falling down on the ground, or extinguishing of the lamp in the midst of a Cakra, the Śrī Cakra should be worshipped afresh.

मत्ता जपन्ति ध्ययन्ति स्तुवन्ति प्रणमन्ति च ।
बोधयन्ति च पृछन्ति नन्दन्ति ज्ञानिनः प्रिये ॥ २७ ॥
मत्ता भ्रमन्ति गर्जन्ति हसन्ति विवदन्ति च ।
रुदन्ति स्त्रियमिच्छन्ति निन्दन्त्यज्ञानिनः प्रिये ॥ २८ ॥

O My Beloved ! The wise in the Cakra perform Japa and Dhyāna, recite Stotras, salute, preach, show inquisitiveness and regale. On the other hand, O My Beloved ! The ignorants get intoxicated, roam and roar, laugh and quarrel, weep, desire for ladies and speak ill of others.

परिहासं प्रलापञ्च वितण्डां बहुभाषितम् ।
औदासीन्यं भयं क्रोधं चक्रमध्ये विवर्जयेत् ॥ २९ ॥

Joking, useless and excessive talking, sorrow, fear, and anger are prohibited in a Cakra.

पात्रहस्तो महादेवि न भ्रमेच्चक्रमध्यतः ।
पूर्णपात्रं करे कृत्वा न तिष्ठेत्तु चिरं प्रिये ।। ३० ॥

O Mahādevi ! One should not roam in the Cakra with a drinking pot in hand. O My Beloved ! Holding the vessel full of wine in his hands one should not keep sitting indefinitely.

नालपेत् पात्रहस्तः सन् न भिन्द्यात् पात्रमम्बिके ।
पादाभ्यां न स्पृशेत् पात्रं न बिन्दुं पातयेदधः ॥ ३१ ॥

O Ambike ! While holding a drinking pot in his hand one should not indulge in useless talking. The container of wine should neither be broken nor touched by feet nor drops of wine spilled on the ground.

नैकहस्तेन दातव्यं न मुद्रावर्जितं प्रिये ।
पात्रं न चालयेत स्थानान्न कुर्यात् पात्रसङ्करम् ॥ ३२

The wine container should not be offerred with one hand or without Mudrā. The vessel should neither be removed form its place nor mixed up with others.

सशब्दं न पिबेन्मद्यं तथैव न च पूरयेत् ।
नान्योन्यं ताडयेत्पात्रं तथां न पातयेदधः ।। ३३ ॥

Neither should one produce a sound while drinking wine nor produce any sound while filling it. The vessel should neither be contacted with others nor dropped down.

साधारं नोद्धरेत् पात्रमनाधारे न निक्षिपेत् ।
रिक्तपात्रं न कुर्वीत न पात्रं भ्रामयेत् प्रिये ॥ ३४ ।।

The pot should neither be lifted along with its support nor kept separate from its support. O My Beloved ! The pot should neither be completely emptied nor rotated.

न पात्रं लङ्घयेद्धीमान् पात्रं नोत्पातयेत् प्रिये ।
प्रक्षाल्य गोपयेत् पात्रमित्याज्ञा परमेश्वरि ॥ ३५ ॥

O My Beloved ! One should neither skip over the pot

nor lift it up. It should be well hidden after cleaning. O Paramesvari ! this is the order.

यदा सन्दीपितोल्लासः कौलिकः पशुमीक्षते ।
पठेद्वा पशुशास्त्राणि सङ्गच्छेद्वा पशुस्त्रियम् ॥ ३६ ॥
कुर्यात् पशुप्रसङ्गं वा पशुकार्याणि वा चरेत् ।
धर्मार्थायुर्यशःपुण्यमर्थसौख्यादि नश्यति ॥ ३७ ॥

Loss by the contact of a Paśu :

In the state of exuberance if a Kaulika keeps company of a Paśu (ordinary man) or reads Paśu-śāstras or keeps company of a Paśu-lady or copulates with her or follows the religions of Paśus, then his own religion, finances, duration of life, merit, knowledge and comforts are all destroyed.

श्रीचक्रस्थं कुलद्रव्यं यः पशुभ्यः प्रयच्छति ।
स्नेहाल्लोभाद्भयाद्वापि स भवेद् योगिनीपशुः ॥ ३८ ॥

One who out of personal desire or greed or fear offers the Kula-dravyas of a Śrī Cakra to others becomes a Paśu of the Yoginīs.

रिपुणापि न कर्त्तव्यो वाग्वादश्चक्रमध्यतः ।
पितृमातृसमं पश्येत्तेनोक्तं परुषं सहेत् ॥ ३९ ॥

Duties of a Sādhaka :

In the midst of a Cakra one should not enter into a controversy even with an enemy; insted treat him as a father, or mother and even bear his harsh words.

यथास्त्रीपुत्रमित्रादि दृष्ट्वा चेतः प्रहृष्यति ।
तथा चेत् कौलिकान् दृष्ट्वा स भवेद् योगिनीप्रियः ॥ ४० ॥

That pleasure which is derived on seeing one's own family members or friends, if derived by a person on seeinga Kaulika, then that person becomes a favourite of the Yoginīs.

ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्तं यस्य मे गुरुसन्ततिः ।
यस्य मे सर्वशिष्यस्य को न पूज्यो महीतले ।
इति निश्चितबुद्धिर्यः स भवेदावयोः प्रियः ॥ ४१ ॥

One who has such a definite attitude as : "From Brahmā to the pillar everyone is for me like the offspring of my

Guru and I am a disciple of everybo ly; who on earth is not venerable for me", he becomes a favourite of both of Us.

अहं गुरुरहं ज्येष्ठस्त्वहं वेद्मीति गर्वितः ।
अहमेव गतिर्येषां कौलिका न भवन्ति ते ॥ ४२ ॥

One who takes pride in the thought that 'I am a Guru, I am senior, I am knower of Truth', can never be a Kaulika.

श्रीगुरुं कुलशास्त्राणि पूजास्थानानि यानि च ।
भक्त्या श्रीपूर्वकं देवि प्रणम्य परिकीर्त्तयेत् ॥ ४३ ॥

O Devi! With devotion prefixing the word Śrī before the name of the Guru, Kulaśāstras and places of worship, one should salute these and talk about their glory.

गुरुं नाम्ना न भाषेत जपकालादृते प्रिये ।
श्रीनाथ देव स्वामीति विवादे साधने वदेत् ॥ ४४ ॥

O My Beloved! Except during Japa, one should not pronounce the name of his Guru, and describe him with exclamations like Śrīnātha, Deva, Svāmī, etc.

श्रीगुरोः पादुकां मुद्रां मूलमन्त्रं स्वपादुकाम् ।
शिष्यादन्यस्य देवेशि न वदेद् यस्य कस्यचित् ॥ ४५ ॥

O Deveśi! Except one's own disciple, the Śrī Guru Pādukā, Mūla Mantra, and one's own Pādukā should not be disclosed to any one else.

पारम्पर्यागमाम्नायं मन्त्राचारादिकं प्रिये ।
सर्वं गुरुमुखाल्लब्धं सफलं स्यान्न चान्यथा ॥ ४६ ॥

Tradition, Āgama, Āmnāya and Mantrācāra etc., are effective only when obtained from the mouth of a Guru, not otherwise.

श्रीशास्त्राश्रयमूलञ्च पुस्तकं न वदेत् प्रिये ।
नित्यं समर्चयेद्भक्त्या पशुहस्ते न निक्षिपेत् ॥ ४७ ॥

O My Beloved! The original book bearing on Śrī-śāstra should not be told to others. Such a Book should also be worshipped with devotion and never passed on to Paśus.

स्वदारवन्निषेवेत कुलशास्त्राणि पार्वति ।
पशुशास्त्राणि सर्वाणि वर्जयेत् परदारवत् ॥ ४८ ॥

O Pārvatī ! One should serve the Kulaśāstra like one's own wife and avoid Paśu-śāstras like the wives of other persons.

स्वचर्मस्थं यथा क्षीरमपेयं स्याद् द्विजोत्तमैः ।
तथा पशुमुखाद्धर्मो न श्रोतव्यो हि कौलिकैः ॥ ४९ ॥

Just as even milk contained within one's own body is undrinkable for a Dvija, similarly the religious preachings from the mouth of Paśu are not worth hearing for a Kaulika.

यः शृणोति कुलाचारं यथाशास्त्रञ्च यो वदेत् ।
तावुभौ गच्छतः साक्षाद् योगिनीवीरमेलनम् ॥ ५० ॥

Those who hear the Kulācāra and speak according to the Śāstras attain the proximity of Yoginī-Vīra.

अश्रद्दधाना ये चात्र कुलधर्मे कुलेश्वरि ।
नरकान्नो निवर्त्तन्ते यावदाहूत संप्लवम् ॥ ५१ ॥

O Kuleśvari ! Those who have no faith in this Kula-dharma are unable to free themselves from Hell even in the final dissolution.

उढा धृता तथा क्रीता मूल्येन च समाहृता ।
सकृत् कामरता वापि पञ्चधा गुरुयोषितः ।
अलंघ्याः पूजनीयाः स्युर्गुरुवद्गुरुयोषितः ॥ ५२ ॥

Five kinds of Wives of Guru :

Ūḍhā (married), Dhṛtā (kept), Krītā (purchased on payment), Saṁhṛtā (bound by love-ties) and Kāmaratā (attached through sex-desire) are the five kinds of wives of a Guru. Like the Guru himself all these are inviolate and venerable.

गुरुशक्तिं वीरभार्यां कुमारीं व्रतधारिणीम् ।
व्यङ्गाङ्गीं विकृताङ्गीञ्च कुब्जामपि न कामयेत् ॥ ५३ ॥

Prohibited women :

One should not desire for Guru-śakti, Vīra-patnī (wife of a Vīra), Kumārī (virgin) Vrata-dhāriṇī (wedded to Observances and Vows), Vyaṅgāṅgī (devoid of some bodily organ), Vikṛtāṅgī (deformed) and Kubjikā (hunch-backed).

सुताश्च भगिनीं पौत्रीं स्नुषां वापि प्रियामपि ।
न कामयेद् गुरोरग्रे कुर्यान्नान्योन्यसंग्रहम् ॥ ५४ ॥

Daughter, sister, grand-daughter, daughter-in-law and beloved wife should not be shown to the Guru.

कृष्णांशुकां कृष्णवर्णां कुमारीश्च कृशोदरीम् ।
मनोहरां यौवनस्थामर्चयेद्देवताधिया ॥ ५५ ॥

Venerable women :

Kṛṣṇāṁśuka, Kṛṣṇavarṇā, Manoharā and young virgins should be worshipped like Deities.

एकदापि न सेवेत बलेन कुलयोगिनीम् ।
चक्रमध्ये स्वयं क्षुब्धां कामयेत् कुलसुन्दरि ॥ ५६ ॥

The Kula-yoginī should not be outraged forcibly. In a Cakra, O Kula-sundarī, one should desire only for those who are self-agitated.

आममांसं सुराकुम्भं मत्तेभं सिद्धिलिङ्गिनम् ।
सहकारमशोकञ्च क्रीडालोलाः कुमारिकाः ॥ ५७ ॥
एकवृक्षं श्मशानञ्च समूहं योषतामपि ।
नारीश्च रक्तवसनां दृष्ट्वा वन्देत भक्तितः ॥ ५८ ॥

Things to be venerated when seen :

Raw flesh, Surā (wine), Kumbha (Pot), elephant in heat, one bearing marks of Attainments, Aśoka tree, virgins engaged in play, cremation-ground, group of ladies, red-robed lady—all these when seen, should be worshipped with devotion.

गुरुशक्तिसुतज्येष्ठकनिष्ठान् कुलदेशिकान् ।
कुलदर्शनशास्त्राणि कुलद्रव्याणि कौलिकान् ॥ ५९ ॥
प्रेरकान् सूचकांश्चापि वाचकान् दर्शकांस्तथा ।
शिक्षकान् बोधकान् योगी योगिनीसिद्धिरूपकान् ॥ ६० ॥
कन्यां कुमारिकां नग्नामुन्मत्तां वापि योषितम् ।
न निन्देन्न जुगुप्सेत न हसेन्नावमानयेत् ॥ ६१ ॥
नाप्रियं नानृतं ब्रूयात् कस्यापि कुलयोगिनः ।
कुरूपा चेति कृष्णेति न वदेत् कुलयोषितम् ॥ ६२ ॥

Prohibited actions :

Śakti of Guru, son of Guru, senior or junior Kaula Sādhaka, Śāstras of Kula Philosophy, Kula-dravyas, inspirers, indicators, representatives, seers, teachers and preachers of Kaulas, Yogīs, Yoginīs, Siddha persons, girl, virgin, naked or insane woman—none of these should either be condemned, derided or disregarded, addressed harshly or spoken untruth. The Kula-strī (Lady of the Kula) should never be called ugly or black.

परीक्षयेन्न भक्तानां वीराणाञ्च कृताकृतम् ।
न पश्येद्वनितां नग्नामुन्मत्तां प्रकटस्तनीम् ॥ ६३ ॥
दिवसे न रमेन्नारीं तद्योनिं नैव वीक्षयेत् ।

Actions done or undone by devoted Vīras should never be enquired into; and one should never see a naked, insane or a bare-breasted woman. Never cohabit with a woman during day time and never see her vagina.

या काचिदङ्गना लोके सा मातृ कुलसम्भवा ॥ ६४ ॥
कुप्यन्ति कुलयोगिन्यो वनितानां व्यतिक्रमात् ।
स्त्रियं शतापराधाश्चेत् पुष्पेणापि न ताडयेत् ।
दोषान्न गणयेत् स्त्रीणां गुणानेव प्रकाशयेत् ॥ ६५ ॥

All women are like Mothers :

Whatever ladies are there in the world they all should be treated like mothers. Outraging the modesty of women angers the Yoginīs. If a lady commits a hundred crimes she should yet not be struck by even a flower. The faults of ladies should never be counted and their qualities should always be publicised.

तिष्ठन्ति कुलयोगिन्यः कुलवृक्षेषु सर्वदा ।
तत्पत्रेषु न भोक्तव्यमर्चयेत्त विशेषतः ॥ ६६ ॥

About Kula-vṛkṣas :

The Kula Yoginīs always reside on Kula-vṛkṣas (Kula trees). Therefore one should not take food on the leaves of such trees and they should be specially worshipped.

न स्वपेत् कुलवृक्षाधो न चोपद्रवमाचरेत् ।
दृष्ट्वा भक्त्या नमस्कुर्याच्छेदयेन्न कदाचन ॥ ६७ ॥

One should neither sleep under the Kula vṛkṣas nor create any disturbance under them. On the other hand, seeing or hearing about such trees one should salute them with devotion and never cut them.

श्लेष्मातकं करञ्जाख्यं निम्बाश्वत्थकदम्बकाः ।
विल्ववटोडुम्बराश्च तिन्तिडी नवमी स्मृता ॥ ६८ ॥

Śleṣmātaka (*Cordia latifolia*), Karañja (*Pongamia glabra*), Nimb or Nīma (*Azadirachta Indica*), Aśvattha (*Ficus religiosa*), Kadamba (*Nauclea Cadamba*), Bilva (*Aegle marmelos*), Vaṭa (*Ficus Indica*), Udumbara (*Ficus glomerata*), Tintidi (Tamarinda tree), are the nine Kulavṛkṣas.

प्रायश्चित्तं भृगोः पातं संन्यासं व्रतधारणम् ।
तीर्थयात्राभिगमनं कौलः पञ्च विवर्जयेत् ॥ ६९ ॥

Flve actions and five sins prohibited for Kaulikas :

Prāyaścitta (penance), Bhṛgupāta (commiting suicide by precipitating oneself from a precipice), Sannyāsa (Renunciation), Vrata-dhāraṇa (taking to observances) and Tīrthayātrā (Pilgrīmage) are the five actions prohibited for a Kaula.

वीरहत्या वृथापानं वीरपत्नीनिषेवणम् ।
वीरद्रव्यापहरणम् तत्संयोगश्च पञ्चमः ।
महापातकमित्युक्तं कौलिकानां कुलान्वये ॥ ७० ॥

Vīrahatyā (murder of a Vīra), Vṛthā-pāna (useless drinking), copulation with a Vīra's wife, stealing of Vīra-dravyas and association with Vīra-dravyas are the five sins for a Kaulika.

शैवे तत्त्वपरिज्ञानं गारुडे विषभक्षणम् ।
ज्योतिषे ग्रहणं सारं कौलेऽनुग्रहनिग्रहौ ॥ ७१ ॥

Speciality of Kaulas : 1. Nigraha (Restraint) and 2. Anugraha (Kindness) :

Essence of Śaivism is Knowledge of Truth, of Gāruḍī-vidyā capacity to take poison, of Astrology the capacity to predict about Eclipses etc., and of Kaula Restraint and Kindness.

देवतागुरुशास्त्राणां सिद्धाचारविडम्बकाः ।
विद्याचौरो गुरुद्रोही ब्रह्मराक्षसतां व्रजेत् ॥ ७२ ॥

Sinful actions :

One who ridicules the Devatā, Guru and Siddhācāra of the Śāstras, who steals scientific facts and is an enemy of Guru becomes a Brahma-rākṣasa (ghost of a brahmin who led an unholy life).

गुरुवाक्यं हतं कृत्वा वीरान् निर्भर्त्स्य च प्रिये ।
गुरुं हुङ्कृत्य तुङ्कृत्य वीरं निर्जित्य वादतः ।
विकल्प्य कुलशास्त्राणि भवन्ति ब्रह्मराक्षसाः ॥ ७३ ॥

O My Beloved ! Those who distort the words of a Guru, who disregard the Vīras, who use harsh words against the Guru, who defeat a Vīra in a quarrel, and who decry the Kulaśāstras also become Brahmā-rākṣasas.

एकाक्षरप्रदातारं यो गुरुञ्चावमानयेत् ।
श्वानं योनिशतं गत्वा चण्डालत्वमवाप्नुयात् ॥ ७४ ॥

One who defies the Guru who gives the Ekākṣara (Mantra), roaming in a hundred species ultimately he becomes a Cāṇḍāla.

मातरं पितरं भार्यां भ्रातरं बान्धवं सुतम् ।
कुलनिन्दाकरं देवि हन्यादेवाविचारयन् ॥ ७५ ॥

No sin in Killing one who decries the Kula :

Those who condemn one's mother, father, wife, brother, relative, sons and the family should be killed without a second thought.

गुर्वर्थं देवतार्थं वा कौलिकार्थं कुलेश्वरि ।
कुलागमार्थमथवा कुलधर्मार्थमेव वा ॥ ७६ ॥
देवि निन्दाकरं हत्वा बाधितः स्वयमेव वा ।
यस्त्यजेद्दुस्त्यजप्राणान् स परे लीयते शिवे ॥ ७७ ॥

O Kuleśvari ! For the protection of Guru, Devatā, Kaulika, Kulāgama and Kuladharma one who dies after killing a reproacher, merges in Parama Śiva.

एकस्मिन्निधनं यत्र प्रापिते दुष्टचारिणि ।
बहूनां भवति क्षेमं पुण्यं तस्य वधे भवेत् ॥ ७८ ॥

Where there is the welfare of many by the death of one bad person, the murder of such a bad person is considered a meritorious action.

श्रीचक्रकृतवृत्तान्तं शुभं वा यदि वाऽशुभम् ।
कदाचिन्नैव वक्तव्यमित्याज्ञा परमेश्वरि ॥ ७९ ॥

Affairs of Śrī Cakra are Secret :

Whether auspicious or inauspicious, the affairs of Śrī Cakra should not be disclosed outside. O Parameśvari! This has been so ordained.

कुलधर्मप्रसङ्गश्च पशूनां पुरतः प्रिये ।
कदाचिन्नैव कुर्वीत शूद्राग्रे देवपाठवत् ॥ ८० ॥

O My Beloved! The subject of Kula-dharma should never be discussed with Paśus, just as Vedas should not be recited before a Śūdra.

पीठक्षेत्रागमाम्नायं तद्विद्याचारकौलिकान् ।
कुलद्रव्यादिकं देवि न वदेत् पशुसन्निधौ ॥ ८१ ॥

Pīṭha-kṣetra, Āgama, Āmnāya, its sciences and practices, description of Kaulikas and Kula-dravyas should not be given to Paśus.

यथा रक्षति चौरेभ्यो धनधान्यादिकं प्रिये ।
कुलधर्मं तथा देवि पशुभ्यः परिरक्षयेत् ॥ ८२ ॥

O My Beloved! Just as one protects his wealth and materials from thiefs etc., so should the Kula-dharma be protected from Paśus.

अन्तः कौलो बहिः शैवो जनमध्ये तु वैष्णवः ।
कौलं सुगोपयेद्देवि नारिकेलफलाम्बुवत् ॥ ८३ ॥

Kaula by heart, apparently Śaiva, and a Vaiṣṇava in the midst of ordinary men—in this manner, O Devi, like the water in the coconut a Kula should be kept a secret.

कुलधर्मादिकं सर्वं सर्वावस्थासु सर्वदा ।
गोपयेच्च प्रयत्नेन जननीजारगर्भवत् ॥ ८४ ॥

O Devi! Kula-dharma should be kept a secret in all conditions, always and everywhere, like a woman keeps the secret of her conception by her lover.

वेदशास्त्रपुराणानि स्पष्टानि गणिका इव ।
इयन्तु शाम्भवी विद्या गुप्ता कुलवधूरिव ॥ ८५ ॥

The Vedas, Śāstras and Purāṇas are evident like prostitutes but this Śāmbhavīvidyā (Science about Śiva) is secret like a daughter-in-law.

सुगुप्तकौलिकाचारमनुगृह्णन्ति देवताः ।
वाञ्छासिद्धिं प्रयच्छन्ति नाशयन्ति प्रकाशकान् ॥ ८६ ॥

The Devatā shows kindness and bestows desired Siddhis towards well-hidden Kaulikācāra, but destroys them who disclose it.

कुलेशि कुलशास्त्रज्ञाः कुलपूजापरायणाः ।
ये त्वां रहसि सेवन्ते ते तिष्ठन्ति तवान्तिके ॥ ८७ ॥

O Kuleśi ! The knowers of Kulaśāstra and wedded to Kula-pūjā who serve You quietly obtain residence near You.

गुरुं प्रकाशयेद्धीमान् मन्त्रं यत्नेन गोपयेत् ।
अप्रकाशप्रकाशाभ्यां नश्यतः सम्पदायुषी ॥ ८८ ॥

The wise should disclose the Guru and effortfully keep the Mantra a secret. Disclosing what should not be disclosed destroys both wealth and duration of life.

सर्वाचारपरिभ्रष्टः कुलाचारं समाश्रयेत् ।
कुलाचारपरिभ्रष्टो रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ ८९ ॥

Degraded from other Ācāras can take shelter of Kulācāra; but those degraded from Kulācāra go to the Hell named Raurava.

शास्त्रेषु निष्कृतिर्दृष्टा महापातकिनामपि ।
कुलभ्रष्टस्य देवेशि न दृष्टा निष्कृतिः क्वचित् ॥ ९० ॥

The ways of upliftment of great sinners are prescribed in the Śāstras but the ways of upliftment of those degraded from Kula are not visible anywhere.

कुलधर्मं समाश्रित्य आचारं यो न पालयेत् ।
यथेच्छचारिणस्तस्य महापातकिनः प्रिये ॥ ९१ ॥
आपदो दुरितं रोगा दारिद्र्यं कलहो भयम् ।
योगिनीनां प्रकोपश्च स्खलितानि पदे पदे ॥ ९२ ॥

भ्रंशमानः प्रनष्टश्च तेजोहीनोऽतिदुर्मतिः ।
निन्दितः सर्वविद्विष्टो विह्वलः सङ्गवर्जितः ।
देशाद्देशान्तरं याति कार्यहानिश्च सर्वदा ॥ ९३ ॥

तत्रापि कुलमार्गस्थाः शाकिन्यः कुलपालिकाः ।
भक्षयन्ति पुरा तासां वरो दत्तो मयैव तु ॥ ९४ ॥

Taking the shelter of Kula-dharma if one does not follow its practices then such a great sinner of reckless behaviour is tormented by calamities, sin, disease, poverty, strife, and fear of anger of Yoginīs at every step. Tormented and derided by everyone, such a person rejected by all roams from country to country. All his actions bring loss to him and here too the Śākinīs, who are protectors of the Path of Kula, devour him because I Myself have asked them to do so.

तस्मादाचारवान् देवि योगिनीनां प्रियो भवेत् ।
नाशयन्ति चतुर्वेदाननाचाराः कुलेश्वरि ॥ ९५ ॥

Therefore, O Devi! Persons of good conduct alone become the favourites of Yoginīs and those who do not follow the practices of the four Vadas are destroyed by them.

पादुकामात्रसारज्ञः सदाचारेषु यन्त्रितः ।
सदाचारेण देवत्वं योगिनीर्वीरमेलनम् ।
सम्प्राप्नुवन्ति तिर्यक्त्वं कौलिकास्तद्विपर्ययात् ॥ ९६ ॥

Wrongs which bring the downfall of the Kaulika :

One who treats the Pādukā alone as the essence is controlled by good conduct. Only by good conduct can one obtain the meeting of Yoginī-Vīra. By doing anything to the contrary a Kaulika takes birth in the animal world.

आज्ञासिद्धमिदं कौलमनाचाराद्विनश्यति ।
आचारपालनात् सत्यमाज्ञासिद्धिर्भविष्यति ॥ ९७ ॥

This is proved by the rules ordained that a Kaulika is destroyed by his bad conduct while adhereing to the good he obtains Ājñā-siddhi. This is the Truth.

नाभिषेको न मन्त्रो वा न शास्त्रपठनादिकम् ।
कारणं कुलधर्मस्य सदाचारः कुलेश्वरि ॥ ९८ ॥

Importance of Good Conduct :

O Kuleśvari ! Neither consecration nor Mantra nor the virtuous deeds like reading the Śāstras are the basis of Kuladharma.

परा श्रीपादुकातत्त्वत्रयाचारादिवासनाः ।
यो वेत्ति समयी स स्यात् कौलिकश्चापि शाम्भवि ॥ ९९ ॥

O Śāmbhavi ! He alone is a Kaulika and wedded to Samayācāra who knows the purport of Parā Śrī Pādukā, the three truths and the Ācaras etc.

तावन्न कौलिको देवि यावन्न समयीकृतः ।
देहपाते विमोक्षः स्यात् समयाचारपालनात् ॥ १०० ॥

Unless a Sādhaka follows the 'Samayā (cāra), he cannot become a Kaulika. If he follows the Samayācāra then in his death he obtains Emancipation.

संस्कारेण विहीनत्वाद् गुरुवाक्यस्य लङ्घनात् ।
आचारवर्जनाद्देवि कौलिकः पतितो भवेत् ॥ १०१ ॥

Lack of Saṁskāras, disregard of the Guru's words, and disgrace of the Ācāras bring the downfall of a Kaulika.

नित्यं नैमित्तिकं द्रव्य मन्त्रयन्त्रादिलोपनन् ।
अनर्हपशुदुःसङ्गमन्त्रसाङ्कर्यसम्भवम् ॥ १०२ ॥
गुप्तप्रकटसम्भूतं ज्ञानाज्ञानकृतं प्रिये ।
एवमादिषु दोषेषु पापस्य गुरुलाघवम् ॥ १०३ ॥

Non-existence of daily and occasional rituals, Dravyas, Mantra and Yantra, company of non-eligible Paśus, intermixture of Mantras, deliberate or inadvertent disclosure of secrets are the faults, O My Beloved, whose sins bring the downfall.

देशं कालं वयो वित्तं सम्यग् ज्ञात्वा यथाविधि ।
प्रायश्चित्तं गुरुर्दद्यात् सर्वपापविशुद्धये ॥ १०४ ।

Penance for the guilty Sādhaka :

Considering the time, place, age, and the monetary capacities the Guru should tell the penance to an erring disciple for purifying him from all his sins.

शिष्योऽपि गुरुणाऽऽज्ञप्तं प्रायश्चित्तं समाचरेत् ।
अथवा सर्वपापानां गुरुनामजपः स्मृतः ॥ १०५ ॥

The disciple should also undergo the penances ordered by the Guru. Or else Japa of the name of the Guru is also a penance for all the sins.

जाम्बूनदस्य कलुषं परिशुद्धं यथाग्निना ।
अनाचारस्य मालिन्यं प्रायश्चित्ताग्निना दहेत् ॥ १०६ ॥

Just as Agni (Fire) directly purifies all the impurities of gold, in the same way one should burn all the impurities of his bad conduct in the fire of Penance.

बहुनात्र किमुक्तेन रहस्यं शृणु पार्वती ।
वर्णाश्रमाणां सर्वेषामाचारः सद्गतिप्रदः ॥ १०७ ॥

Why to say much, O Pārvati ! Listen to this secret : Ācāras of the Varṇāśrama are alone capable of bestowing good results.

गुरुस्त्रिवारमाचारं कथयेच्च कुलेश्वरि ।
न गृह्णाति हि शिष्यश्चेत्तदा पापं गुरोर्न हि ॥ १०८ ॥

Ācāras to be instructed thrice by the Guru :

O Kuleśvari ! The Guru should instruct about the Ācāras at least thrice. Yet if the disciple does not follow them then the Guru does not remain a sinner.

मन्त्रिदोषश्च राजानं जायादोषः पतिं यथा ।
तथा प्राप्नोत्यसन्देहं शिष्यपापं गुरुं प्रिये ॥ १०९ ॥

Liability of Guru for the Sins of disciples :

Just as the King has to bear the faults of his Ministers or a husband has to bear the faults of his wife so the Guru has to bear the Sins of a Sādhaka. There is no doubt about it.

इति ते कथितं किञ्चित् समासेन कुलेश्वरि ।
कुलाचारविधिं देवि किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ ११० ॥

O Kuleśvari ! Thus I described to You in brief the methods of Kulācāra. Now what else, O Devi, You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे कुलाचारकथनं
नाम एकादश उल्लासः ॥ ११ ॥

द्वादश उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि पादुका भक्तिलक्षणम् ।
आचारमपि देवेश वद मे करुणानिधे ॥ १ ॥

Śrī Devi said: O Kuleśa! I want to hear about the characteristics of devotion to Pādukā and the Ācāras connected with it. O Ocean of Compassion! Kindly tell me about the same.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण भक्तिराशु प्रजायते ॥ २ ॥

Īśvara said: O Devi! Listen, I am telling You what You have asked. By merely hearing it devotion springs forth immediately.

वाग्भवा मूलवत्ये सूत्राद्याः कवलीकृताः ।
एवं कुलार्णवे ज्ञानं पादुकायां प्रतिष्ठितम् ॥ ३ ॥

Glory of Pādukā:

Just as in the Mūlādhāra are situated the Sūtras born out of Speech, similarly in the Ocean of Kula, Knowledge is founded on the Pādukā.

कोटिकोटिमहादानात् कोटिकोटिमहाव्रतात् ।
कोटिकोटिमहायज्ञात् परा श्रीपादुकास्मृतिः ॥ ४ ॥

Remember this Pādukā which yields infinitely greater merit than billions and billions of great charities, billions and billions of great sacrifices, and billions and billions of great Observances.

कोटिकोटिमन्त्रजापात् कोटितीर्थावगाहनात् ।
कोटिदेवार्चनाद्देवि परा श्रीपादुकास्मृतिः ॥ ५ ॥

O Devi ! Remember this Pāduka which yield infinitely greater merit than billions and billions of Mantra-Japa, billions and billions of pilgrimages and billions and billions of worship.

महारोगे महोत्पाते महादोषे महाभये ।
महापदि महापापे स्मृता रक्षति पादुका ॥ ६ ॥

If remembered this Pāduka provides protection against great diseases, great disurbances, great evils, freat fears, great calamities and great sins.

दुराचारे दुरालापे दुःसङ्गे दुष्प्रतिग्रहे ।
दुराचारे च दुर्बुद्धौ स्मृता रक्षति पादुका ॥ ७ ॥

If remembered this Pāduka provides protection against bad conduct, bad talks, bad company, bad accumulations, bad food and bad thought.

तेनाधीतं स्मृतं ज्ञातम् इष्टं दत्तञ्च पूजितम् ।
जिह्वाग्रे वर्त्तते यस्य सदा श्रीपादुकास्मृतिः ॥ ८ ॥

Hence the Pāduka is to be remembered and known Who remembers it on the tip of his tongue and worships this Pāduka obtains all his desires.

सकृत् श्रीपादुकां देवि यो वा जपति भक्तितः ।
स सर्वपापरहितः प्राप्नोति परमां गतिम् ॥ ९ ॥

O Devi ! One who worships this Pāduka with devotion, he getting released from all his sins obtains the ultimate State.

शुचिर्वाप्यशुचिर्वापि भक्त्या स्मरति पादुकाम् ।
अनायासेन धर्मार्थकाममोक्षान् लभते सः ॥ १० ॥

Whether himself pure or impure, one who devotedly remembers the Pāduka obtains effortlessly the merits, desires and Emancipation.

श्रीनाथचरणाम्भोजं यस्यां दिशि विराजते ।
तस्यां दिशि नमस्कुर्यात् भक्त्या प्रतिदिनं प्रिये ॥ ११ ॥

Identity of Guru and Īśvara :

One should look daily in the direction in which the Lotus Feet of the Guru lies and bow to it every day with devotion.

न पादुकापरो मन्त्रो न देवः श्रीगुरोः परः ।
न हि शाक्तात् परा दीक्षा न पुण्यं कुलपूजनात् ॥ १२ ॥

There is no Mantra higher than Pāduka, no God higher than Guru, no Initiation higher than the Śākti, and no Merit higher than Kula-worship.

ध्यानमूलं गुरोर्मूर्त्तिः पूजामूलं गुरोः पदम् ।
मन्त्रमूल गुरोर्वाक्यं मोक्षमूलं गुरोः कृपा ॥ १३ ॥

At the root of Dhyāna is the Form of Guru, at the root of Pūjā is the Feet of the Guru, at the root of the Mantra is the Word of Guru, and at the root of all Liberation is the Grace of Guru.

गुरुमूलाः क्रियाः सर्वा लोकेऽस्मिन् कुलनायिके ।
तस्मात् सेव्यो गुरुर्नित्यं सिद्ध्यर्थं भक्तिसंयुतैः ॥ १४ ॥

O Kulanāyike! In this world all holy actions are rooted in the Guru. Therefore the Guru is to be constantly served with devotion for all fulfilments.

तावदार्त्तिर्भयं शोको लोभमोहभ्रमादयः ।
यावन्नायाति शरणं श्रीगुरुं भक्तवत्सलम् ॥ १५ ॥

Condemnation of one devoid of devotion to Guru ;

All fears of distress, grief, avarice, delusion, bewilderment exist only as long as one does not obtain the shelter of the Guru.

तावद् भ्रमन्ति संसारे सर्वदुःखमलीमसाः ।
न भवेत् सद्गुरौ भक्तिर्यावद्देवेशि देहिनाम् ॥ १६ ॥

O Deveśi! All wanderings in this world fraught with grief and impurity last as long as one has no devotion to a holy Guru.

सर्वसिद्धिफलोपेतो मन्त्रः शुध्यति शोभनः ।
गुरुप्रसादमूलोऽयं परतत्त्वमहाक्रमः ॥ १७ ॥

The beautiful Mantra loaded with all Siddhis (Attainments) which purifies and leads to the Supreme Truth is rooted in the Grace of Guru.

यथा ददाति सन्तुष्टः प्रसन्नो वरदो मनुम् ।
तथा भक्त्या धनैः प्राणैर्गुरुं यत्नेन तोषयेत् ॥ १८ ॥

Fruit of Devotion to Guru :

When satisfied and pleased the Guru gives the Mantra; therefore, one should try to please him with devotion, wealth and even with his very life.

यदा दद्यात् स्वशिष्याय स्वात्मानं देशिकोत्तमः ।
तदा मुक्तो भवेच्छिष्यस्ततो नास्ति पुनर्भवः ॥ १९ ॥

Indeed it is only when a great Guru gives his own self to his disciple that he becomes liberated and free from rebirth.

तावदाराधयेच्छिष्यः प्रसन्नोऽसौ यदा भवेत् ।
गुरौ प्रसन्ने शिष्यस्य सद्यः पापक्षयो भवेत् ॥ २० ॥

The disciple should worship the Guru till he is pleased; for once the Guru is pleased all the sins of the disciple are immediately destroyed.

मनसापि न कांक्षन्ते यान् कामाननुजीविनः ।
सम्पादयन्ति तान् सर्वान् स्वामिनो भक्तवत्सलाः ॥ २१ ॥

The fruits which people may not have expected from their heart, even they are all fulfilled by the Grace of a kind Lord.

ब्रह्मविष्णुमहेशादिदेवतामुनियोगिनः ।
कुर्वन्त्यनुग्रहं तुष्टा गुरौ तुष्टे न संशयः ॥ २२ ॥

When the Guru is satisfied then Gods like Brahmā, Viṣṇu, Maheśa, sages and Yogīs also indubitably bestow their Grace.

भक्त्या तुष्टेन गुरुणा यः प्रदिष्टः कृपालुना ।
कर्ममुक्तो भवेच्छिष्योः भुक्तिमुक्त्यो स भाजनन् ॥ २३ ॥

Directed by the compassionate Guru who is pleased with devotion, the disciple attains liberation from *Karmas* and becomes eligible to both freedom and fulfilment.

शिष्येणापि तथा कार्यं तथा सन्तोषितो गुरुः ।
प्रियं कुर्याच्च देवेशि मनोवाक्कायकर्मभिः ॥ २४ ॥
यदि तुष्टेन गुरुणात्मशिष्यो यत्र कुत्रचित् ।
मुक्तोऽसीति समादिष्टः सोऽपि मुक्तिं व्रजेत् प्रिये ॥ २५ ॥

O Deveśi ! The disciple should from his mind, body, speech and actions please the Guru. O My Beloved ! If

the Guru so pleased says 'You are freed' then indeed the disciple attains to Liberation.

अथवा निष्प्रपञ्चेन धाम्ना केनचिदीश्वरः ।
करोति गुरुरूपेण पशुपाशविमोचनम् ॥ २६ ॥

Or from his transcendent station the Lord in the Form of Guru frees one from the animal bondage.

न मे प्रियश्चतुर्वेदी मद्भक्तः श्वपचोऽपि वा ।
तस्मै देयं ततो ग्राह्यं स तु पूज्यो ह्यहं तथा ॥ २७ ॥

A *Caturvedī* is not My favourite. If a *Svapaca* (a low untouchable) is my devotee he is My favourite and, therefore, there can be a give and take relation with him because he is as venerable as I am.

विप्रः षड्गुणयुक्तश्चेदभक्तो न प्रशस्यते ।
म्लेच्छोऽपि गुणहीनोऽपि भक्तिमान् शिष्य उच्यते ॥ २८ ॥

A Brahmin possessing six qualities, if not devoted to Me, does not deserve praise. On the other hand, even a Mleccha devoid of all qualities if devoted is called a disciple.

गुरुभक्तिविहीनस्य तपो विद्या कुलं व्रतम् ।
सर्वं नश्यति तत्रैव भूषणं लोकरञ्जनम् ॥ २९ ॥

The austerity, learning, family status, and observances of a person devoid of devotion to Guru are all destroyed and appear just decorations pleasing to the worldy eyes.

गुरुभक्त्यग्निना सम्यग्दग्धदुर्मतिकल्मषः ।
श्वपचोऽपि परैः पूज्यो विद्वानपि न नास्तिकः ॥ ३० ॥

A Cāṇḍāla, whose sins like evil thoughts etc., are burnt away in the fire of devotion to Guru, is to be considered superior and venerable but an athiest is not a learned person.

धर्मार्थकामैः किन्तस्य मोक्ष एव करे स्थितः ।
सर्वार्थैः श्रीगुरौ देवि यस्य भक्तिः सदा स्थिरा ॥ ३१ ॥

He who has complete, steady and constant devotion in the Guru, why should he worry about Dharma, Artha and Kāma; even Mokṣa is in the hollow of his palm.

स शिवो गुरुरूपेण भुक्तिमुक्तिप्रदो मम ।
इति भक्त्या स्मरेद् यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः ॥ ३२ ॥

For him who devotedly remembers 'My Guru is Śiva Himself who grants liberation and enjoyment', for him fulfilment is not far off.

यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ।
तस्य ते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते कुलेश्वरि ॥ ३३ ॥

O Kuleśvari! All the objects fructify in him who has supreme devotion to the Lord and as to the Lord so to the Guru.

नारायणे महादेवे मातापित्रोश्च राजनि।
भक्तिर्यथा महादेवि तथा कार्या निजे गुरौ ॥ ३४ ॥

As to Nārāyaṇa, to Mahādeva, to one's own mother and father, and to the King, so is devotion to be had to one's own Guru.

लक्ष्मीनारायणौ वाणीधातारौ गिरिजाशिवौ।
श्रीगुरुं गुरुपत्नीञ्च पितराविति चिन्तयेत् ॥ ३५ ॥

The Guru and his wife should be looked upon as one's own parents, as also the very Nārāyaṇa and Lakṣmī, as Brahmā and Sarasvatī, as Śiva and Girijā, are looked upon like parents.

गुरुभक्त्या यथा देवि प्राप्यन्ते सर्वसिद्धयः।
यज्ञः दानतपस्तीर्थव्रताद्यैर्न तथा प्रिये ॥ ३६ ॥

O My Beloved! In the manner all the Siddhis are obtained by devotion to Guru, cannot be obtained through sacrifice, charity, austerity, pilgrimage and observances.

श्रीगुरौ निश्चला भक्तिर्वर्द्धते हि यथा यथा।
तथा तथास्य विज्ञानं वर्द्धते कुलनायिके ॥ ३७ ॥

O Kulanāyike! As the steady devotion for the Guru grows so grows one's knowledge.

किं तीर्थाद्यैर्महायासैः किं व्रतैः कायशोषणैः।
निर्व्याजसेवा देवेशि भक्तिरेषा हि सद्गुरोः ॥ ३८ ॥

What is the use of taking pain of long pilgrimages? What is the use of observances that emaciate the body? O Deveśi! The devotion to a holy Guru is a service for which no premium has to be paid.

कायाक्लेशेन महता तपसा वापि यत् फलम् ।
तत् फलं लभते देवि सुखेन गुरुसेवया ॥ ३९ ॥

All the fruits anticipated from the auterities involving bodily pains can be easily obtained by a selfless service to the Guru.

भोगमोक्षार्थिनां ब्रह्मविष्णवीशपदकांक्षिणाम् ।
भक्तिरेव गुरौ देवि नान्यः पन्था इति श्रुतिः ॥ ४० ॥

The Śruti declares that for those who seek for fulfilments and liberation, who aspire to attain to Brahmā, Viṣṇu, and Īśa, devotion to the Guru is the only Path and no other.

अशुभानि च कर्माणि महापातकजानि च ।
भक्तिः क्षणेन दहति तूलराशिमिवानलः ॥ ४१ ॥

Like fire consuming the hole heap of cotton, this devotion burns away in a moment all inauspicious *Karmas* and great sins.

विश्वासाय नमस्तस्मै सर्वसिद्धिप्रदायिने ।
येन मृद्दारुदृषदः फलन्त्यविफलं फलम् ॥ ४२ ॥

Salutation to that faith in Guru the giver of all fulfilments, by which even mud, wood and stone also yield fruit without fail.

न योगो न तपो नार्चाक्रमः कोऽपि प्रलीयते ।
अमाये कुलमार्गेऽस्मिन् भक्तिरेव विशिष्यते ॥ ४३ ॥

Neither Yoga nor *Tapas* nor ritual of worship fructify; here in this Path of Kula free from Māyā only devotion excels.

साक्षाद् गुरुमये देवि सर्वस्मिन् भुवनान्तरे ।
किन्नु भक्तिमतां क्षेत्रे मन्त्रः केषां न सिध्यति ॥ ४४ ॥

When the entire universe is looked upon as pervaded by Guru, what Mantra can fail to fructify in that field of the devoted ?

गुरौ मनुष्यबुद्धिश्च मन्त्रे चाक्षरबुद्धिकम् ।
प्रतिमासु शिलाबुद्धिं कुर्वाणो नरकं व्रजेत् ॥ ४५ ॥

Guru not to be regarded as a mere mortal :

To Hell goes he who regards Guru as a human, the Mantra as mere letters, and the image as stone.

गुरुं न मर्त्यं बुध्येत यदि बुध्येत तस्य हि ।
न कदाचिद्भवेत् सिद्धिर्मन्त्रैर्वा देवतार्चनैः ॥ ४६ ॥

Guru is not to be looked upon as a mortal. Should one do so then neither Mantra nor Worship of a Deity would give him success.

श्रीगुरुं प्राकृतैः सार्द्धं ये स्मरन्ति वदन्ति च ।
तेषां हि सुकृतं सर्वं पातकं भवति प्रिये ॥ ४७ ॥

Who associate the holy Guru with ordinary folk either in their remembrance or in talk, their all the goods that are done turn into evil.

जन्महेतू हि पितरौ पूजनीयौ प्रयत्नतः ।
गुरुर्विशेषतः पूज्यो धर्माधर्मप्रदर्शकः ॥ ४८ ॥

The parents are indeed to be worshipped with all efforts because they are the cause of birth. But the one to be worshipped especially is the Guru who shows what is Dharma and what is not.

गुरुः पिता गुरुर्माता गुरुर्देवो महेश्वरः ।
शिवे रुष्टे गुरुस्त्राता गुरौ रुष्टे न कश्चन ॥ ४९ ॥

Indeed the Guru is the Father, Guru is the Mother, Guru is God Maheśvara himself. When God Śiva is angry the Guru is the saviour; but when the Guru himself is angered there is none to save.

गुरोर्हितं हि कर्त्तव्यं मनोवाक्कायकर्मभिः ।
अहिताचरणाद्देवि विष्ठायां जायते क्रिमिः ॥ ५० ॥

By mind, body, speech and action do what is helpful to the Guru. If one does something contrary to his well-being, then, O Devi, he is born as an insect living in excreta.

शरीरवित्तप्राणैश्च श्रीगुरुं वञ्चयन्ति ये ।
क्रिमिकीटपतङ्गत्वं प्राप्नुवन्ति न संशयः ॥ ५१ ॥

Those who betray Guru with body, money and life are indubitably born as germs, insects and flies etc.

मन्त्र त्यागाद्भवेन्मृत्युर्गुरुत्यागाद्दरिद्रता ।
गुरुमन्त्रपरित्यागाद्रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ ५२ ॥

Sin in forsaking the Guru and Mantra :

There comes death in forsaking a Mantra, poverty in forsaking the Guru, and Raurava Hell in forsaking both Guru and the Mantra.

गुर्वर्थं धारयेद्देहं तदर्थं धनमर्जयेत् ।
निजप्राणान् परित्यज्य गुरुकार्यं समाचरेत् ॥ ५३ ॥

Propriety of behaviours in respect of Guru :

Bear the body for the sake of Guru; acquire wealth for the sake of Guru; exert youself for the Guru even by sacrificing your life.

गुरूक्तं परुषं वाक्यमाशिषं परिचिन्तयेत् ।
तेन सन्ताडितो वापि प्रसादमिति संस्मरेत् ॥ ५४ ॥

Harsh words spoken by the Guru should be taken as benedictions; even a beating from him should be taken as a gift.

भोग्य भोज्यानि वस्तूनि गुरवे च समर्पयेत् ॥
तच्छेषमिति सञ्चिन्त्य चानुभूयात् कुलेश्वरि ॥ ५५ ॥

Whatever objects of enjoyments and food there may be they should first be offerred to Guru, and O Kuleśvari, his leavings should be accepted as gifts.

गुर्वग्रे न तपः कुर्यान्नोपवासव्रतादिकम् ।
तीर्थयात्रां न कुर्याच्च न स्नायादात्मशुद्धये ॥ ५६ ॥

In the presence of Guru one should perform no austerity, no fastings, no observances, no pilgrimages, and even no purificatory baths.

न वियोगं गुरोः कुर्यात् युष्मदा नैव भाषयेत् ।
ऋणदानं तथाऽऽदानं वस्तूनां क्रयविक्रयं ।
न कुर्याद् गुरुभिः सार्द्ध शिष्यो भूत्वा कथञ्चन ॥ ५७ ॥

Being a Śiṣya one should neither command the Guru nor address him in the singular. No business of give and take or sale and purchase should be transacted with the Guru.

न कुर्यान्नास्तिकैर्वादं सम्भाषणमपीश्वरि ।
विलोक्य दूरतो गच्छेन्नासीत सह तैः क्वचित् ॥ ५८ ॥

O Īśvarī ! One should not enter into an argument with an athiest who should be avoided from a distance; even one should not sit in his company.

गुरौ सन्निहिते यस्तु पूजयेदन्यमम्बिके ।
स याति नरकं घोरं सा पूजा निष्फला भवेत् ॥ ५९ ॥

O Ambike ! One who worships others in the presence of Guru goes to horrible hell and his worship too becomes fruitless.

शिरसा न वहेद्भारं गुरुपादाब्जधारिणा ।
तदाज्ञया तु कर्त्तव्यमाज्ञारूपो गुरुः स्मृतः ॥ ६० ॥

One who holds the lotus feet of Guru on his head, should not bear any other burden on his head, and always act according to his commands for the Guru is indeed the command.

मन्त्रागमाद्यमन्यत्र श्रुतं यस्मै निवेदयेत् ।
गुर्वाज्ञया तु गृह्णीयात्तन्निषिद्धं विवर्जयेत् ॥ ६१ ॥

Whatever is heard elsewhere about Mantras and Āgamas should be reported to the Guru and accepted only what is approved by him. The rest should be rejected.

स्वशास्त्रोक्तं रहस्यार्थं न वदेद् यस्य कस्यचित् ।
यदि ब्रूयात् स समायच्च्युत एव न संशयः ॥ ६२ ॥

One should not reveal the mysteries of his own Śāstra to others. One who does so is indubitably degraded from the Samaya(cāra).

अद्वैतं भावयेन्नित्यं न द्वैतं गुरुणा सह ।
आत्मवत् सर्वभूतेभ्यो हितं कुर्यात् कुलेश्वरि ॥ ६३ ॥

Feel one with the Guru and not another. O Kuleśvari ! do good to all as your own.

आत्मार्थमानसद्भावैः शुश्रूषा स्याच्चतुर्विधा ।
शुश्रूषया धिया देवि शिष्यः सन्तोषयेद् गुरुम् ॥ ६४ ॥

Service by self, service by means, service by honouring and service by happy feeling are the fourfold services to Guru. O Devi ! Guru should be pleased with the mind dedicated to his service.

पदे पदेऽश्वमेधस्य फलं प्राप्नोत्यसंशयः ।
शुश्रूषणपरो यस्तु गुरुदेवमहात्मनाम् ॥ ६५ ।

One dedicated to the service of Guru, Devatā and Mahātmās obtains indubitably at every step the fruit of Aśvamedha sacrifice.

केवलं गुरुशुश्रूषा त्वत्कृपाकारिणी प्रिये ।
सद्भक्तिसहिता चेत् सा सर्वकामफलप्रदा ॥ ६६ ॥

O My Beloved ! Only by such a service to Guru one obtains Your Grace. If service is accompanied by a happy devotion it fulfils all the desires.

क्षीयन्ते सर्वपापानि वर्द्धन्ते पुण्यराशयः ।
सिध्यन्ति सर्वकार्याणि गुरुशुश्रूषया प्रिये ॥ ६७ ॥

O My Beloved ! Service to Guru destroys all sins, increases merits and fructifies all actions.

यद् यदात्महितं वस्तु तत्तद्धितमुपाचरेत् ।
गुरुदेवार्चको यस्तु तस्य पुण्यं न गण्यते ॥ ६८ ।

Whatever things one loves he should first offer them to his Guru. One who worships his Guru thus then the merits earned by him cannot be counted.

भक्त्या वित्तानुसारेण गुरुमुद्दिश्य यत् कृतम् ।
अल्पे महति वा तुल्यं पुण्यमाढ्यदरिद्रयोः ॥ ६९ ॥

Service done with devotion according to one's means has the same merit whether little or much, whether by the rich or the poor.

सर्वस्वमपि यो दद्याद् गुरौ भक्तिविवर्जितः ।
शिष्यो न फलमाप्नोति भक्तिरेव हि कारणम् ॥ ७० ॥

Śiṣya who gives his entire wealth to Guru, but without devotion, does not get fruits thereby, for indeed, devotion is the only cause.

यस्मिन् द्रव्ये गुरोरस्ति स्पृहा नानुभवेत्तु तत् ।
अवश्यं यदि वाञ्छा स्यादनुभूयात्तदाज्ञया ॥ ७१ ॥

If the Guru desires any wealth then one should not partake of it. If such partaking is necessary it should always be wtih his permission.

यस्तिलार्द्धं तदर्द्धं वा गुरुस्वमुपजीवति ।
लोभान्मोहात् स पच्येत नरके च त्रिसप्तके ॥ ७२ ॥

If one needs to utilise a quantity equal to half or even one fourth of a sesamum out of what belongs to the Guru it is nothing but greed or delusion resulting into a life of twentyone years in Hell.

अत्यल्पं हि गुरोर्द्रव्यमदत्तं स्वीकरोति यः ।
स तिर्यग् योनिमापन्नः क्रव्यादैर्भक्ष्यते प्रिये ॥ ७३ ॥

One who appropriates even a fraction of what belongs to Guru, unless he himself gives it, is born in the animal world where carrion-eaters devour him.

गुरुद्रव्याभिलाषी च गुरुस्त्रीगमनोत्सुकः ।
पतितस्य क्षुल्लकस्य प्रायश्चित्तं न विद्यते ॥ ७४ ॥

Desirous of Guru's belongings and intent upon enjoying Guru's wife, are wretches for whom there is no penance.

आज्ञाभङ्गोऽर्थहरणं गुरोरप्रियवर्त्तनम् ।
गुरुद्रोहमिदं प्राहुर्यः करोति स पातकी ॥ ७५ ॥

Breaking Guru's command, stealth of his wealth, indulgence in disagreeable behaviour—all these are treachery to the Guru. One who does so is a sinner.

स्वद्रव्यविनियोगश्च नानिवेद्य गुरौ चरेत् ।
अनिवेद्य तु यः कुर्यात् स भवेद् ब्रह्मघातकः ॥ ७६ ॥

One should utilise even his own wealth only after offering it to the Guru. One who utilises it without so offering is like a sinner of Brahanicide.

गुरोः स्थानं सम्प्रदायं तद्धर्मं यो विनाशयेत् ।
गुरुभिः स बहिष्कार्यो दण्ड्यो वध्यः स घातकैः ॥ ७७ ॥

He who damages the position of the Guru, his Tradition and his Dharma is to be ostracised by the Gurus and deserves punishment even of death.

गुरुकोपाद्विनाशः स्याद् गुरुद्रोहात्तु पातकम् ।
विमृत्युर्गुरुनिन्दायां गुर्वनिष्टान्महापदः ॥ ७८ ॥

Ruin follows from the anger of Guru; sin from treachery to the Guru; bad death from criticism of the Guru; and catastrophe from the displeasure of the Guru.

जीवेदग्निप्रविष्टो वा नरः पीतविषोऽपि वा ।
मृत्युहस्तगतो वापि नापराधकरो गुरोः ॥ ७९ ॥

It may be possible for a man who has entered the fire to remain alive; possible also it may be to remain alive after drinking poison or even when caught in the hands of death; but it is not pessible if he has offended the Guru.

यत्र श्रीगुरुनिन्दा स्यात् पिधाय श्रवणेऽम्बिके ।
सद्यस्तस्माद्विनिष्क्रामेत् पुनर्न श्रवणं यथा ।
गुरोर्नाम स्मरेत् पश्चात् श्रवणे सा प्रतिक्रिया ॥ ८० ॥

O Ambike ! One should not lend his ear to any censure of the Guru. Where such a criticism occurs one should close his ears, get out from there and remember the name of the Guru in reaction to it.

गुरुमित्रसुहृद्दासीदासाद्यान् नावमानयेत् ।
न निन्देदस्य समयान् वेदशास्त्रागमादिकान् ॥ ८१ ॥

Friends, relatives, servants and maidservants of the Guru should not be disregarded; Gurus traditions, whether based on Vedas, scriptures or Āgamas should not be criticised.

गुरोः श्रीपादुकाभूषा गुरुनामस्मृतिर्जपः ।
गुर्वाज्ञाकरणं कृत्यं शुश्रूषा भजनं गुरोः ॥ ८२ ॥

The sacred sandals of the Guru (Srī Pādukā) are ornaments; remembrance of his name is Japa; carrying out his commands *is* duty and service to him is worship.

विविक्षुर्देशिकावासं शान्तचित्तोऽतिभक्तिमान् ।
वाहनं पादुकां छत्रं चामरं व्यजनादिकम् ।
ताम्बूलं कज्जलं वेशमुत्सृज्य प्रावेशोच्छनैः ॥ ८३ ॥

While entering the home of the Guru one should be cool in mind, and devoted to the extreme. Leaving outside his personal vehicle, sandals, umbrella, fan, betel, collyrium, make-up and enter the Guru's home slowly.

पादुकामासनं वस्त्रं वाहनं छत्रचामरे ।
दृष्ट्वा गुरोर्नमस्कुर्यान्नात्मभोगाय कामयेत् ॥ ८४ ॥

Seeing the sandals of the Guru, his seat, clothings, vehicle, umbrella and fan etc., one should bow to them but not

desire them for himself.

पादप्रक्षालनं स्नानमभ्यङ्गं दन्तधावनम् ।
मूत्रं निष्ठीवनं क्षौरं शयनं स्त्रीनिषेवनम् ॥ ८५ ॥
वीरासनं सुदुर्वाक्यं शासनं हास्यरोदनम् ।
केशमोचनमुष्णीषं कञ्चुकं नग्नतां तथा ॥ ८६ ॥
पादप्रसारणं वादं कलहं दूषणं प्रिये ।
अङ्गभङ्गाङ्गवाद्यादिकरास्फालनधूननम् ॥ ८७ ॥
द्यूतकौतुकमल्लादियुद्धनृत्यादि चाम्बिके ।
गुरुयोगिमहासिद्धिपीठक्षेत्राश्रमेषु च ।
ना चरेदाचरेन्मोहाद्देवताशापमाप्नुयात् ॥ ८८ ॥

O Ambike ! In the presence of Guru, Yogīs, great centres of Realisation, Pilgrimage and Āśramas, one should take care to avoid washing of feet, bathing, annointing with oil, cleansing of teeth, micturition, vomiting, shaving, sleeping, sex, conspicuous sitting, harsh speech, ordering, laughter, weeping, loosening of hair, turban or cloak, nudity, stretching of legs, debate, acrimony, casting of blame, contortion of the body, producing musical notes from the body, striking of the hands, dice-playing, amusements, bouts of wrestling and the like and dancing. If these are resorted to out of conceit they bring the curse of the Deity.

उपचारेण सन्तिष्ठेद् गुर्वग्रे नेच्छया विशेत् ।
मुखावलोकी सेवेत तदुक्तञ्च समाचरेत् ॥ ८९ ॥

In front of Guru one should stand with due form; not go before him with some special desire; serve him looking at his face and do what he says.

गुरूक्तानुक्त कार्येषु नोपेक्षां कारयेत् प्रिये ।
शिरसा यद्गुरुर्ब्रूयात्तत् कार्यमविशङ्कया ॥ ९० ॥

O My Beloved ! In the service of Guru—whether expressed or unexpressed by him—one should not be unmindful. He should be honoured whole-heartedly and obeyed without questioning.

निग्रहेऽनुग्रहे वापि गुरुः सर्वस्य कारणम् ।
निर्गतं यद्गुरोर्वक्त्रात् सर्वं शास्त्रं तदुच्यते ॥ ९१ ॥

The Guru is the cause of all restraints and all sanctions. What comes out of his mouth is the scripture.

गुरुकार्यं स्वयं शक्तो नापरं प्रेषयेत् प्रिये ।
बहुभृत्यपरैर्भृत्यैः सहितोऽप्यतिभक्तिमान् ॥ ९२ ॥

O My Beloved ! Intensely devoted to Guru, one should commission others for his work if he can himself do it, even though he has any number of attendants.

गच्छंस्तिष्ठन् स्वपन् जाग्रज्जपन् जुह्वत् प्रपूजयेत् ।
गुर्वाज्ञामेव कुर्वीत तद्गतेनान्तरात्मना ॥ ९३ ॥

Whether moving or standing, sleeping or waking, doing Japa or offering oblations and worshipping, carry out only the injunctions of the Guru with your inner being dwelling in him.

अभिमानो न कर्त्तव्यो जातिविद्याधनादिभिः ।
सर्वदा सेवयेत् नित्यं शिष्यः श्रीगुरुसन्निधौ ॥ ९४ ॥

The Śiṣya should not be proud because of class, learning or wealth. He should always be in service of the Guru, ever in his presence.

कामक्रोधपरित्यागी विनीतः स्तुतिभक्तिमान् ।
देवि भूम्यासने तिष्ठेद् गुरुकार्यं समाचरेत् ॥ ९५ ॥

Giving up desire, anger, humble and devoted, lauding in spirit, sit on the floor and do his work.

स्वकार्यमन्यकार्यं वा शिष्यः स्वगुरुचित्तवित् ।
गुरुपार्श्वगतो नम्रः प्रसन्नवदनो भवेत् ॥ ९६ ॥

Whether engaged in his personal work or in the work of others the Śiṣya knowing the mind of Guru be by his side humble and cheerful of countenance.

सामान्यतो निषिद्धश्च तद्गुरोर्यदि सन्निधौ ।
आचरेत्तस्य सर्वस्य दोषः कोटिगुणो भवेत् ॥ ९७ ।

If one does even ordinary things in the presence of the Guru which may have been prohibited by him, then the sin for such actions increases billions of times.

अनादृत्य गुरोर्वाक्यं श्रृणुयाद् यः पराङ्मुखः ।
अहितं वा हितं वापि रौरवं नरकं व्रजेत् ॥ ९८ ॥

Out of disregard one who hears with the face turned away what the Guru says, whether it is beneficial or otherwise, goes to Raurava Hell.

गोब्राह्मणवधं कृत्वा यत् पापं समवाप्नुयात् ।
तत् पापं समवाप्नोति गुर्वग्रे ऽनृतभाषणात् ॥ ९९ ॥

To speak falsehood before the Guru is to commit the same sin as that of killing a cow or a Brahmin.

स्थानान्तरगते चार्यें व्यसने विषमे स्थिते ।
श्रीगुरुं न त्यजेत् क्वापि तदादिष्टो व्रजेत् प्रिये ॥ १०० ॥

O My Beloved ! In the absence of Guru, who is away in distress, one should not leave him and go wherever he commands.

अधः स्थिते गुरावूर्ध्वं न तिष्ठेत कदाचन ।
न गच्छेदग्रतस्तस्य न तिष्ठेदुत्थिते गुरौ ॥ १०१ ॥

When the Guru is standing below one should not stand at a higher level, or walk ahead of him, or sit while he is standing.

शक्तिच्छायां सुरच्छायां गुरुच्छायां न लङ्घयेत् ।
न तेषु कुर्यात् स्वच्छायां न स्वपेद् गुरुसन्निधौ ॥ १०२ ॥

Shadow of the Śakti, shadow of God and the shadow of the Guru should not be crossed; nor one should let his own shadow fall on them.

भाषणं पाठनं गानं भोजनं शयनादिकम् ।
अनादिष्टो न कुर्वीत न चावन्दनपूर्वकम् ॥ १०३ ॥

One should not indulge into speaking, reading, singing, eating, or sleeping without the Guru's order or without bowing to him.

ब्रह्महत्याशतं कुर्यात् गुर्वाज्ञापरिपालनात् ।
विना गुर्वाज्ञया शिष्यो विश्वसेन्नान्यशासनात् ॥ १०४ ॥

In obedience to the orders of the Guru one can even commit a hundred Brahmanicides. The Śiṣya should not believe anyone without the Guru's command.

सर्वं गुर्वाज्ञया कुर्यान्न निन्देत्तत्स्त्रियं प्रिये ।
भक्त्या प्रणम्य चोत्तिष्ठेत् कृताञ्जलिपुटः प्रिये ॥ १०५ ॥

O My Beloved ! Everything should be done only by the command of the Guru, and his spouse should never be commented upon. O My Beloved ! With folded hands one should devotedly bow down and stand before him.

पश्चात्पदेन निर्गच्छेन्नमस्कृत्य गुरोर्गृहात् ।
एकासने नोपविशेद् गुरुणा तत्समैः सहं ॥ १०६ ॥

After bowing down to the Guru one should come out of his house with steps backward. One should never sit on the same seat on which the Guru is sitting along with his colleagues.

न विशेदासने देवि देवतागुरुसन्निधौ ।
गुरोः सिंहासनं देयं ज्येष्ठानामुत्तमासनम् ।
देश्यासनं कनिष्ठानामितरेषां समासनम् ॥ १०७ ॥

O Devl ! One should not sit in the presence of the Deity and the Guru. The highest seat should be given to the Guru and good seats to the elders. The youngers should be given the alloted seats and others the same as himself.

जाति विद्याधनाढ्यो वा दूरे दृष्ट्वा गुरुं मुदा ।
दण्डप्रणामं कृत्वैकं त्रिः प्रदक्षिणमाचरेत् ॥ १०८ ॥

Whether one is endowed with class, learning or wealth, he should on seeing the Guru from a distance prostrate himself with joy and then circumambulate around him thrice.

ततस्त्रिः षड् द्वादश वा ज्येष्ठादिष्वेकमेव वा ।
गुरुप्रगुरुयोगेन वन्देत प्रगुरु प्रिये ॥ १०९ ॥

O My Beloved ! Thereafter, according to the order of Guru and Param Guru one should pay his obeisance thrice, six times or twelve times. He should then observe due priorities of Guru and the Guru's Guru in offering his respects.

ततो नमेद् गुरुं वापि गुर्वाज्ञां न विचारयेत् ।
प्रगुरोः सन्निधौ शिष्यः स्वगुरुं मनसा नमेत् ॥ ११० ॥

Thereafter, the Śiṣya should bow down to his own Guru and should not consider the Guru's command in this connection (i. e. even if the Guru stops the Śiṣya from paying his obeisance, he should yet observe the formalities).

गुरुबुद्धया नमेत् सर्वं दैवतं तृणमेव वा ।
न नमेद्देवबुद्धया तु प्रतिमां लौहमृण्मयीम् ॥ १११ ॥

One should bow to everything from the Devatā to a blade of grass as to the Guru, but he should not bow as to God to the idols made of iron or earth.

गुरोः प्रणामत्रितयं ज्येष्ठानामेक एव च ।
पूज्यानामञ्जलिस्तद्वदन्येषां वाक्यवन्दनम् ॥ ११२ ॥

One should salute the Guru thrice and once to the elders. Then joining the palms to the honoured he should greet others verbally.

देवान् गुरून् कुलाचार्यान् ज्ञानवृद्धान् तपोधनान् ।
विद्याधिकान् स्वधर्मस्थान प्रणमेत् कुलनायिके ॥ ११२ ॥

O Kulanāyike ! One should bow to the Gods, the Guru, the Teachers of the Kula, the old in Knowledge, the rich in Tapas, the highly learned and those who are steadfast in their Dharma.

स्त्रीद्विष्टं गुरुभिः शप्तं पाषण्डं शठम् ।
विकर्माणं कृतघ्नञ्चानाश्रमिणञ्च नो नमेत् ॥ ११४ ॥

One should not bow to the haters of women, cursed by the Guru, the learned heretic, the dunce, the wrong-doer, the ingrate and the transgressor of the ordained stages of life.

अनिवेद्य गुरोर्भुङ्क्ते यस्त्वेकग्रामसंस्थितः ।
अमेध्यं तद्भवेदन्नं शूकरो जायते मृतः ॥ ११५ ॥

While staying at the same place, if one eats food without offering to the Guru, then that food becomes impure and the partaker himself becomes a pig after death.

एकग्रामस्थितः शिष्यस्त्रिसन्ध्यं प्रणमेद् गुरुम् ।
क्रोशमात्रस्थितः शिष्यो गुरुं प्रतिदिनं नमेत् ॥ ११६ ॥

Rules regarding Salutations to the Guru :

Living in the same place the Śiṣya should prostrate before the Guru in the three midpoints (i. e. morning, midday and evening). A Śiṣya living one Krośa (two miles) away should Salute the Guru daily.

अर्द्धयोजनगः शिष्यः प्रणमेत् पञ्चपर्वसु ।
एकयोजनमारभ्य योजनद्वादशावधि ॥ ११७ ॥
तत्संख्यादिवसैर्मासैः श्रीगुरुं प्रणमेत् प्रिये ।
दूरदेशस्थितः शिष्यो भक्त्या तत्सन्निधिं गतः ॥ ११८ ॥
तत्र योजनसंख्योक्तमासेन प्रणमेद् गुरुम् ।
अतिदूरगतः शिष्यो यदेच्छा स्यात्तदा व्रजेत् ॥ ११९ ॥

The Siṣya living about half a *Yojana* (an ancient measure of distance) away should Salute his Guru on the five Parva days (ceremonial days). O My Beloved ! Śiṣyas living one to twelve *Yojanas* away should Salute the Guru after so many days or month as there are *Yojanas*. A Śiṣya living far away should come to the Guru and devotedly Salute him after as many months as are equal to the number of *Yojanas*. A Śiṣya who has gone too far can come for Salutation according to his convenience.

रिक्तहस्तश्च नोपेयाद्राजानं देवतां गुरुम् ।
फलपुष्पाम्बरादीनि यथाशक्त्या समर्पयेत ॥ १२० ॥
एवं यो न चरेद्देवि ब्रह्मराक्षसतां व्रजेत् ।

One should not approach royalty, the Deity or the Guru empty-handed. He should offer fruit, flower, cloth and the like according to his capacity. One who does not do so becomes a Brahma Rākṣasa.

गुरुशक्तिश्च तत्पुत्रो ज्येष्ठभ्राता गुरुः स्मृतः ॥ १२१ ॥

Guru-śakti, son of the Guru and elder brothers of the Guru should all be regarded as the Guru himself.

आत्मविच्च कनीयांसं पुत्रवत् परिपालयेत् ।
कुलाचार्यस्य देवेशि गुरुज्येष्ठकनिष्ठयोः ।
गुरुकल्पस्य कुर्वीत प्रणामं स्वगुरोर्यथा ॥ १२२ ॥

The knower of Self should look after the youngers as his own sons. O Deveśi ! The senior and junior relatives of the Kulācārya should be Saluted like one's own Guru.

यागज्येष्ठः क्रमज्येष्ठः कुलज्येष्ठस्तृतीयकः ।
गुरुज्येष्ठसुतो देवि इति ज्येष्ठचतुष्टयम् ॥ १२३ ॥

Elder in sacrifice, elder in order, elder in Kula, eldest of the Guru's son—these are the four elders.

यागज्येष्ठाभिवादेन क्रमिकाष्टाङ्गयोगतः ।
गुरुश्च कुलवृक्षश्च वन्दनीयौ विधानतः ॥ १२४ ॥

One should pay obeisance to the elder in sacrifice. The rest in the order should be respected with eightfold Yoga. The Guru and the Kula-vṛkṣas should be venerated in the manner as may be prescribed.

पितृमात्रादिसर्वेषु पूज्यकोटिषु बन्धुषु ।
अभ्युत्थानप्रणामाद्यैरव्यक्तो दोषभाग्बहिः ॥ १२५ ॥

To the elders like father, mother and other worthy relations, one should express his sentiments by getting up, prostrating and so forth. It is a fault not to do so.

यदा त्वाचार्य रूपेण चात्मानं सम्प्रकाशयेत् ।
अभ्युत्थानप्रणामाद्यैर्दोषभाक् स भवेत्तदा ॥ १२६ ॥

But, should one pose to be a Teacher himself then these formalities of getting up and prostrating etc. become faults in themselves.

पतिर्भूत्वा पशुभ्यश्च प्रणामं यः करिष्यति ।
स महापशुरित्युक्तो देवताशापमाप्नुयात् ॥ १२७ ॥

Attained to the status of the Lord (Pati) one who salutes a Paśu is called a great animal and receives the curse of Gods.

यो गुरुस्थानकं प्राप्तः पादुकापरिसंख्यया ।
गुरुवत् स तु मन्तव्यो ज्येष्ठैर्वन्द्यो न च प्रिये ॥ १२८ ॥

One who attains to the status of a Guru by meditation on the Pādukā he is to be, O My Beloved, esteemed among seniors and sons as the Guru himself.

इति ते कथितं किञ्चित् पादुकाभक्तिलक्षणम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १२९ ॥

Thus I told to You in brief the characteristics of devotion to Pādukā. Now, O Kuleśāni ! what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्माणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे उर्ध्वाम्नायतन्त्रे पादुकाकथनं
नाम द्वादश उल्लासः ॥ १२ ॥

त्रयोदश उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि करुणामृतवारिधे ।
वक्तुमर्हसि देवेश लक्षणं गुरुशिष्ययोः ॥ १ ॥

Śrī Devi said : O Kuleśa, Ocean of the Nectar of Compassion, O Deveśa ! Kindly tell me the characteristics of Guru and Śiṣya.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण गुरुभावः प्रजायते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen O Devi ! I am telling You what You hake asked. Devotion to the Guru arises by merely hearing it.

दुष्टवंशोद्भवं दुष्टं गुणहीनं विरूपिणम् ।
परशिष्यञ्च पाषण्डं षण्डं पण्डितमानिनम् ॥ ३ ॥
हीनाधिकविकाराङ्गं विकलावयवान्वितम् ।
पङ्गुमन्धञ्च बधिरं मलिनं व्याधिपीडितम् ॥ ४ ॥
उत्सृष्टं दुर्मुखञ्चापि स्वेच्छावेशधरं प्रिये ।
दुर्विकाराङ्गचेष्टादिगतिभाषणवीक्षणम् ॥ ५ ॥
निद्रातन्द्राजडालस्यद्यूतादिव्यसनान्वितम् ।
कपाटकुड्यस्तम्भादौ तिरोहिततनुं सदा ।
अन्तर्भक्तिकरं क्षुद्रं वाह्यभक्तिविवर्जितम् ॥ ६ ॥
व्यलीकवादिनं स्तब्धं प्रोषितं प्रेषकं शठम् ।
धनस्त्रीशुद्धिरहितं निषेधविधिवर्जितम् ॥ ७ ॥
रहस्यभेदकं वापि देवि कार्यविनाशकम् ॥
मार्जारवकवृत्तिञ्च रन्ध्रान्वेषणतत्परम् ॥ ८ ॥

मायाविनं कृतघ्नञ्च प्रच्छन्नान्तरदायकम् ।
विश्वासघातकं स्वामिद्रोहिणं पापकारिणम् ॥ ९ ॥
अविश्वासकरं संशयात्मकं सिद्धयकांक्षिणम् ।
आततायिनमादित्सु कोपितं कूटसाक्षिणम् ॥ १० ॥
सर्वप्रतारकं देवि सर्वोत्कृष्टाभिमानिनम् ।
असत्यं निष्ठुरासक्तं ग्राम्यादिबहुभाषिणम् ॥ ११ ॥
दुर्विचारकुतर्कादिकारकं कलहप्रियम् ।
वृथाक्षेपकरं मूर्खं चपलं वाग्विडम्बकम् ॥ १२ ॥
परोक्षे दूषणकरं प्रत्यक्षे प्रियवादिनम् ।
वाग्ब्रह्मवादिनं विद्याचौरमात्मप्रशंसकम् ॥ १३ ॥
गुणासहिष्णुमहितमार्त्तं क्रोधनमम्बिके ।
वाचालं दुर्जनसखं सर्वलोकविगर्हितम् ॥ १४ ॥
पिशुनं परसन्ताप्यं सम्विदप्रणयं प्रिये ।
स्वक्लेशवादिनं स्वामिद्रोहिणं स्वात्मवञ्चकम् ॥ १५ ॥
जिह्वोपस्थपरं देवि तस्करं पशुचेष्टितम् ।
अकारणद्वेषहासक्लेशक्रोधादिकारिणम् ॥ १६ ॥
अतिहासमकर्माणं मर्मान्तपरिहासकम् ।
कामुकञ्चातिनिर्लज्जं मिथ्यादुश्चेष्टसूचकम् ॥ १७ ॥
असूयामदमात्सर्यदम्भाहङ्कारसंयुतम् ।
ईर्ष्यापारुष्यपैशुन्यकार्पण्यक्रोधमानसम् ॥ १८ ॥
अधीरं दुःखिनं भीरुमशक्तस्तवमातुरम् ।
अप्रबुद्धमतिं मन्दं मूढं चिन्ताकुलं विटम् ॥ १९ ॥
तृष्णालोभयुतं दीनमतुष्टं सर्वयाचकम् ।
बह्वाशिनं कपटिनं श्रामकं कुटिलं प्रिये ॥ २० ॥
भक्तिश्रद्धादयाशान्तिधर्माचारविवर्जितम् ।
मातापितृगुरुप्राज्ञसद्वचोहास्यकारकम् ॥ २१ ॥
कुलद्रव्यादिबीभत्सं गुरुसेवाभिमानिनम् ।
स्त्रीद्विष्टं समयभ्रष्टं गुरुशप्तं कुलेश्वरि ।
इत्यादिदुर्गुणोपेतं गुरुः शिष्यं विवर्जयेत् ॥ २२ ॥

Characteristics of Śiṣyas who should be Rejected :

O Kuleśvari! The Guru shall desist from taking for his disciple one who is of wicked descent; wicked; devoid of

good qualities; ugly; disciple of another; heretic; impotent; fancies himself to be learned; with body of less or more or deformed limbs; lame; blind; deaf; dirty; struck with disease; excommunicated; foul of mouth; wearing any dress he likes; of illformed limbs, movements, gait, speech and look; sleepy; drowsy; lazy; addicted to vices like gambling; ever hiding himself behind cupboards, walls or pillars; mean; devoid of external signs of devotion though with devotion within; given to exaggeration in speech; dry; exiled; merely instigating others; cunning, impure regarding wealth and wife; given to perform what is prohibited and to omit what is enjoined; divulging secrets; ruining what is to be performed; cat like (in stealth); crane-like (in deception); ever intent on finding loopholes in others; knowing magic; ungrateful; concealing what is within; treacherous; disloyal to his master; sinful; distrustful; ever doubting; not aspiring for fulfilment; criminal; wanting to exact; angry; bearing false witness; deceiver of all; proud that he is the best of all; untrue; cruel; indecent in speech; talkative; of wrong object; of wrong reasoning; fond of quarrel; rebuking others without reason; foolish; unreliable; bore; slandering people behind their back yet speaking well before them; talking like a Brāhmana (though without that knowledge); plagiarist; self laudatory; envious of good qualities; injurious; distressed; passionate; garrulous; given to evil company; condemned of all; harsh; angering others; transgressing usage; talking of his own ills; traitor to his master; deceiver of himself; gluttonous and lustful; thief; given to animal ways; hating, laughing, suffering, getting angry without any cause; laughing excessively, inactive, jesting bitingly; libidinous; shameless; inciting to false and wicked pursuits; given to jealousy, intoxication envy, ostentation, egotism, with mind that is jealous, rough, cruel, niggardly and angry; unsteady; miserable; coward; weak; benumbed; afflicted; unawakened in intelligence; dull; perplexed; overcome by care; a paramour; desireful and greedy; wretched; discontented; begging for everything;

eating in profusion; cunning, creating confusion; crooked; devoid of devotion, faith, compassion, peace, rightful conduct; making fun of the words of his parents, Guru and the wise and the holy; creating disgust around the ingredients of Kula worship and too proud of service to the Guru; hated of women; fallen from the tradition; cursed by a Guru. Such Śiṣyas are to be rejected.

सच्छिष्यन्तु कुलेशानि शुभलक्षणसंयुतम् ।
समाधि साधनोपेतं गुणशीलसमन्वितम् ॥ २३ ॥
स्वच्छदेहाम्बरं प्राज्ञं धार्मिकं शुद्धमानसम् ।
दृढव्रतं सदाचारं श्रद्धाभक्तिसमन्वितम् ॥ २४ ॥
दक्षमल्पाशिनं गूढचित्तं निर्व्याजसेवकम् ।
विमृश्यकारिणं वीरं मनोदारिद्र्यावर्जितम् ॥ २५ ॥
सर्वकार्यातिकुशलं स्वच्छं सर्वोपकारिणम् ।
कृतज्ञं पापभीतञ्च साधुसज्जनसम्मतम् ॥ २६ ॥
आस्तिकं दानशीलञ्च सर्वभूतहिते रतम् ।
विश्वासविनयोपेतं धनदेहाद्यवञ्चकम् ॥ २७ ॥
असाध्यसाधकं शूरमुत्साहबलसंयुतम् ।
अनुकूल क्रियायुक्तमप्रमत्तं विचक्षणम् ॥ २८ ॥
हितसत्यमितस्मेरभाषणं मुक्तदूषणम् ।
सकृदुक्तगृहीतार्थं चतुरं बुद्धिविस्तरम् ॥ २९ ॥
स्वस्तुतौ परनिन्दायां विमुखं सुमुखं प्रिये ।
जितेन्द्रियं सुसन्तुष्टं धीमन्तं ब्रह्मचारिणम् ॥ ३० ॥
त्यक्ताधिव्याधिचापल्यदुःखभ्रान्तिमसंशयम् ।

Characteristics of acceptable Śiṣyas :

O Kuleśani ! The disciple chosen shall be one who is endowed with auspicious features; given to Sādhanā that leads to Samādhi; of good qualities and culture; clean of body and apparel; wise; devoted to Dharma; pure of mind, steady in observances; of truthful practice; gifted with faith and devotion; diligent; sparsely eating; deep-thoughted; serving without motive; scrutinising; heroic; free from poverty of mind; skilful in all action; clean; obliging to all; grateful;

afraid of sin; approved of the holy and the good; :believer in God; liberal; engaged in the good of all creatures. He shall be one who has trust and modesty; who is not given to deceive in matters of wealth, body etc., achieves the impossible; is brave, enthusiastic and strong; engaged in favourable activities; not intoxicated; able, helpful, truthful, limited and smiling in speech; not given to blaming others; who grasps what is said but once; clever; expansive in intelligence; averse to listen to his own praise and genial to others' criticism of himself; master of his senses; contented with himself; intelligent; celibate; free from worry, disease, fickleness, grief, delusion and doubt.

गुरुध्यानस्तुतिकथादेवार्चावन्दनोत्सुकम् ॥ ३१ ॥
गुरुदैवतसम्भक्तं कामिनीपूजकं परम् ।
नित्यं गुरुसमीपस्थं गुरुसन्तोषकारकम् ॥ ३२ ॥
मनोवाक्कायकर्मभिर्नित्यं परिचर्या समुद्यतम् ।
गुर्वाज्ञापालकं देवि गुरुकीर्त्तिप्रकाशकम् ॥ ३३ ॥
गुरुवाक्यप्रमाणज्ञं गुरुशुश्रूषणे रतम् ।
चित्तानुवर्त्तिनं प्रेष्यकारिणं कुलनायिके ॥ ३४ ॥
जातिमानधने गर्ववर्जितं गुरुसन्निधौ ।
निरपेक्षं गुरुद्रव्ये तत्प्रसादाभिकांक्षिणम् ॥ ३५ ॥
कुलधर्मकथायोगियोगिनीकौलिकप्रियम् ।
कुलार्चनादिनिरतं कुलद्रव्याजुगुप्सकम् ॥ ३६ ॥
जपध्यानादिनिरतं मोक्षमार्गाभिकांक्षिणम् ।
कुलशास्त्रप्रियं देवि पशुशास्त्रपराङ्मुखम् ।
इत्यादिलक्षणोपेतं गुरुः शिष्यं परिग्रहेत् ॥ ३७ ॥

Characteristics of Guru :

He shall be one who is enthusiastic in meditation, praise and speaking of the Guru, worship and prostration to the Deity; well devoted to the Deity Guru; worshipper of the Shakti; ever in the proximity of the Guru; pleasing the Guru; constantly well engaged in his attendance by mind, speech, body; carrying out the command of the Guru; spread-

ing the glory of the Guru; knowing the authority of the word of the Guru; occupied in the service of the Guru; following the mind of the Guru; functioning as a servant; free from pride of class, honour, wealth in the presence of the Guru; not coverting the wealth of the Guru; aspiring for his favours; fond of narration of the Kuladharma of Yogīs and Yoginīs and the practitioners of the Kaula Path; engaged in Kula worship and the like; not scared away in disgust at the ingredients of Kula worship; engaged in Japa, Dhyāna etc.; aspiring for the Path of Mokṣa; fond of she Kaula Scriptures; averse to the texts of the *puśu*-class. The Guru shall adopt Śiṣyas who posses these qualities.

श्रीगुरुः परमेशानि शुद्धवेशो मनोहरः ।
सर्वलक्षणसम्पन्नः सर्वावयवशोभितः ॥ ३८ ॥
सर्वागमार्थतत्त्वज्ञः सर्वमन्त्र विधानवित् ।
लोकसम्मोहनकरो देववत् प्रियदर्शनः ॥ ३९ ॥
सुमुखः सुलभः स्वच्छो भ्रमसंशयनाशकः ।
इङ्गिताकारवित् प्राज्ञ ऊहापोहविदुज्ज्वलः ॥ ४० ॥
अन्तर्लक्ष्यो बहिर्दृष्टिः सर्वज्ञो देशकालवित् ।
आज्ञासिद्धिस्त्रिकालज्ञो निग्रहानुग्रहक्षमः ॥ ४१ ॥
वेधको बोधकः शान्तः सर्वजीवदयापरः ।
स्वाधीनेन्द्रियसञ्चारषड्वर्गविजयक्षमः ॥ ४२ ॥
अग्रगण्योऽतिगम्भीरः पात्रापात्रविशेषवित् ।
शिवविष्णुसमः साधुमन्ददर्शनदूषकः ॥ ४३ ॥
निर्मलो नित्यसन्तुष्टः स्वतन्त्रो मन्त्रशक्तिमान् ।
सद्भक्तवत्सलो धीरः कृपालुः स्मितपूर्णवाक् ॥ ४४ ॥
भक्तप्रियः सदोदारो गम्भीरः शिष्टसाधकः ।
स्वेष्टदेवगुरुज्येष्ठ वनितापूजनोत्सुकः ॥ ४५ ॥
नित्ये नैमित्तिके काम्ये रतः कर्मण्यनिन्दिते ।
रागद्वेषभयक्लेशदम्भाहङ्कारवर्जितः ॥ ४६ ॥
स्वविद्यानुष्ठानरतो धर्मादीनामुपार्जकः ।
यदृच्छालाभसन्तुष्टो गुणदोषविभेदकः ॥ ४७ ॥

स्त्रीधनादिष्वनासक्तो दुःसङ्गव्यसनादिषु ।
सर्वाहम्भावसंयुक्तो निर्द्वन्द्वो नियतव्रतः ॥ ४८ ॥
अलोलुपो ह्यसङ्कल्पपक्षपाती विचक्षणः ।
वित्तविद्यादिभिर्मन्त्रयन्त्रतन्त्राद्यविक्रयी ॥ ४९ ॥
निःसङ्गो निर्विकल्पश्च निर्णीतार्थोऽतिधार्मिकः ।
तुल्यनिन्दास्तुतिर्मौनी निरपेक्षो निरामयः ।
इत्यादिलक्षणोपेतः श्रीगुरुः कथितः प्रिये ॥ ५० ॥

Characieristics of Guru :

O Parameśāni ! And the Guru himself, is one who is clean of apparel; charming; endowed with all features; perfect-limbed; knowing the truth of all Āgamas, the application of all Mantras; bewitching the world; sweet-looking like a god; of happy countenance, easy of access; clean. He is one who dissipates delusion and doubt; knows the meaning of gestures; who is wise and knows the pros and cons; whose attention is directed within though the look is outward; who knows all; knows place and time; in whose command lies Siddhi (fulfilment); knows the past, present and future; capable of check and sanction; capable of piercing inwardly; instructing; quiet; compassionate to all creatures; to whose control are the movements of his senses; conqueror of the six enemies of desire, anger, greed, delusion, jealousy, pride; foremost, highly solemn, knows the distinction between the fit receptable and the unfit; is equal-minded to Siva and Viṣṇu; good; condemns the doctrines of the unawakened; stainless; ever content; independent; eodowed with the powers of Mantra; lover of good devotees; steadfast; merciful; speaks with prior smile; dear to devotees; ever-generous; deep, superb practicant; enthusiastic in the worship of his chosen Deity, the Guru, the eldest, the Śakti; given to blameless ritual of three types; regular, specifically occasional, and voluntary; devoid of anger, hate, fear, pain, ostentation, egoism; engaged in the practice of his science (*vidyā*); acquiring dharma and the like; content with what comes by itself; distinguishing between good and bad;

unattached to women, wealth, bad company, vice etc.; with a feeling of oneness with all; free from dualities; constant in observance; not over-eager; without self-desire and partiality; able; not selling Mantra, Yantra and Tantra for the sake of money or learning; un-attached, without doubts, with decided views, supremely conforming to Dharma, equal in praise and criticism, silent, without preference, free from disease. O My Beloved! These are the charoucteristics af a Guru.

यः शिवः सर्वगः सूक्ष्मश्चोन्मना निष्कलोऽव्ययः ।
व्योमाकारो ह्यजोऽनन्तः स कथं पूज्यते प्रिये ॥ ५१ ॥

अत एव शिवः साक्षाद्गुरुरूपं समाश्रितः ।
भक्त्या सम्पूजितो देवि भुक्तिं मुक्तिं प्रयच्छति ॥ ५२ ॥

Though Formless yet the Gurus—from of Śiva :

O My Beloved! Śiva is really all-pervading, subtle, above the mind, without features, imperishable, of the form of ether, eternal, infinite; how can such a one be worshipped? That is why, out of compassion for his creatures Śiva takes the form of the Guru and when so worshipped in devotion, O Devi, grants liberation and fulfilment.

शिवोऽहं नाकृतिर्देवि नरदृग्गोचरो नहि ।
तस्मात् श्रीगुरुरूपेण शिष्यान् रक्षति धार्मिकान् ॥ ५३ ॥
मनुष्यचर्मणा बद्धः साक्षात् परशिवः स्वयम् ।
सच्छिष्यानुग्रहार्थाय गूढं पर्यटति क्षितौ ॥ ५४ ॥
सद्भक्तरक्षणायैव निराकारोऽपि साकृतिः ।
शिवः कृपानिधिर्लोके संसारीव हि चेष्टते ॥ ५५ ॥
ललाटलोचनं चान्द्रीं कलामपि च दोर्द्वयम् ।
अन्तर्धाय च वर्त्तेयं गुरुरूपो महीतले ॥ ५६ ॥

Śiva has no binding form, Śiva is not perceivable by the human eye; therefore He protects the disciple conforming to Dharma in the form of the Guru. The Guru is none other than the supreme Śiva enclosed in human skin; he walks the earth concealed, for bestowing grace on the good disciples. Though formless, Śiva, the store of compassion, takes form for the protection of the good devotees and

acts in the world as though he were a householder. He conceals his cye on the forehead, his crescent of moon and two of his hands and functions in lhe form of the Guru on the earth.

अत्रिनेत्रः शिवः साक्षादचतुर्बाहुरच्युतः ।
अचतुर्वदनो ब्रह्मा श्रीगुरुः कथितः प्रिये ॥ ५७ ॥
नरवद्दृश्यते लोके श्रीगुरुः पापकर्मणा ।
शिववद् दृश्यते लोके भवानि पुण्यकर्मणा ॥ ५८ ॥
श्रीगुरुं परमं तत्त्वं तिष्ठन्तं चक्षुरग्रतः ।
मन्दभाग्या न पश्यन्ति ह्यन्धाः सूर्यमिवोदितम् ॥ ५९ ॥
गुरुः सदाशिवः साक्षात् सत्यमेव न संशयः ।
शिव एव गुरुर्नो चेद्भुक्ति मुक्ति ददाति कः ॥ ६० ॥
सदाशिवस्य देवस्य श्रीगुरोरपि पार्वती ।
उभयोरन्तरं नास्ति यः करोति स पातकी ॥ ६१ ॥
देशिकाकृतिमास्थाय पशोः पाशानशेषतः ।
छित्त्वा परं पदं देवि नयत्येनमतो गुरुः ॥ ६२ ॥
सर्वानुग्रहकर्तृत्वादीश्वरः करुणानिधिः ।
आचार्यरूपमास्थाय दीक्षया मोक्षयेत् पशून् ॥ ६३ ॥

Brahmā, Viṣṇu and Śivatva of Śrī Guru :

The Guru is none other than Śiva without His three eyes, Viṣṇu without His four arms, Brahmā without His four faces. To him who is loaded with sinful Karma, the Guru appears to be human; but to him whose Karma is suspicious, meritful, the Guru appears as Śiva. The less fortunate do not recognise the Guru, embodiment of the supreme Truth, even when face to face with him, like the blind before the arisen sun. Verily, the Guru is none else but Sadāśiva; that is the truth; there is no doubt about it. Śiva himself is the Guru; otherwise who is it that gives fulfilment and liberation ? There is no difference between God Sadāśiva and the Guru; it is sinful to make a distinction. He is the Guru because taking the form of the Preceptor, he cuts asunder all the bonds of the *paśu* and leads to the supreme status. Store of compassion, Īśvara, being the

fount of all Grace, takes the form of the Guru and releases the 'animal' by his Initiation.

यथा घटश्च कलसः कुम्भश्चैकार्थवाचकः ।
तथा देवश्च मन्त्रश्च गुरुश्चैकार्थ उच्यते ॥ ६४ ॥
यथा देवस्तथा मन्त्रो यथा मन्त्रस्तथा गुरुः ।
देवमन्त्रगुरूणाञ्च पूजया सदृशं फलम् ॥ ६५ ॥
शिवरूपं समास्थाय पूजां गृह्णामि पार्वती ।
गुरुरूपं समादाय भवपाशान्निकृन्तये ॥ ६६ ॥

No difference between the Deity, Mantra and Guru :

Just as vessel, pitcher, jar (*ghaṭa, kalaśa, kumbha*) all designate the same thing, similarly Devatā, Mantra, Guru —all designate the same subject. Devatā in truth is the same as Mantra; Mantra in truth is the same as the Guru. The fruit of the worship of the Devatā, Mantra, Guru is the same. "Taking the form of Śiva O Pārvati ! I aceept the worship; assuming the form of the Guru I sunder the bonds of birth".

सिद्धान्तशारवेत्ताहं बीजोऽहमिति बोधकृत् ।
अविच्छिन्नः सदा हृष्टहृदयो गुरुरुच्यते ॥ ६७ ॥

Characteristics of a Superior Guru :

He who makes one know : 'I am the knower of the essence of all Philosophy, I am the core', who is inseparable (from Brahman) and who is ever-pleased in heart'—he is the Guru.

यो विलङ्घ्याश्रमान् वर्णानात्मन्येव स्थितः सदा ।
ज्यातिवर्णाश्रमी योगी स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ६८ ॥

Who sets aside the sequence of the Āśramas (stages of life) and Varṇas (social class) and dwells ever in his own self, to whom the Supreme Light itself is both Āśrama and Varṇa that Yogi is the Guru.

षडध्वानं षडाधारं षोडशाधारनिर्णयम् ।
यो जानाति विधानेन स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ६९ ॥

O My Beloved ! Who knows the organizaston of the Six *Adhvān* (i. e, Varṇa or Mantra; Pada, Yantra, Kalā, Tattva,

and Bhuvana), six Cakras (i. e. Mulādhāra, Svādhiṣṭhāna, Maṇipura, Anāhata, Viśuddha, and Ājñā), and sixteen Ādhāras (i. e. Mulādhāra, Svādhiṣṭhāna, Maṇipura, Anāhata, Viśuddha, Ājñā, Vindu, Kalā, Nibodhikā, Ardhendu, Nāda, Nādānta, Unmanī, Viṣṇucakra, Dhruvamaṇḍala, and Śiva) in their proper order, he is the Guru.

दृश्यं विना स्थिरा दृष्टिर्मनश्चालम्बनं विना ।
विनायासं स्थिरो वायुर्यस्य स्यात् स गुरुः प्रिये ॥ ७० ॥

यत्तु संवित्तिजननं परानन्दसमुद्भवम् ।
तत्तत्त्वं विदितं येन स गुरुः कुलनायिके ॥ ७१ ॥

Whose sight is stable even without vision, whose mind is stable without its object, and whose Prāṇa (-vāyu) is stable without effort, who knows the Truth that is born of pure Consciousness, born of Supreme Bliss—he O Kulanāyike, is the Guru.

भूतभव्यौ तन्त्रमन्त्रौ वेत्ति यः शाक्तशाम्भवम् ।
वधञ्च षड्विधं देवि स हि वेधकरो गुरुः ॥ ७२ ॥

Who knows the past, furure, Tantra and Mantra, who knows the Doctrines of Śākta and Śambhu and also the six Vedhas (Vedha is of three types : Āṇava, Śākta and Śāmbhava. Each of these is further subdivided into two, viz. Bāhya and Ābhyantara) he is the Guru who pierces the subtle.

पदमन्त्रकलायन्त्रसतत्त्वतभुवनाश्रयम् ।
शोधयेद् यः षडध्वानं स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ७३ ॥

Who can purify the six *Adhvāns* known as Pada, Varṇa or Mantra, Kalā, Yantra, Tattva and Bhuvana, he, O My Beloved, is called a Guru.

वेधं पदं विरोधञ्च ग्रहणं मोक्षणं तथा ।
यो वा सम्यग्विजानाति स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ७४ ॥

Who knows well the Vedha (piercing), Pada (*ghaṭa* or the object), Virodha (Nirodha or obstruction), Grahaṇa (holding) and Mokṣaṇa (Releasing) he, O My Beloved, is called the Guru.

जाग्रत स्वप्नः सुषुप्तिश्च तुरीयं तदतीतकम् ।
यो वेत्ति पञ्चकं देवि स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ७५ ॥

O Devi ! Who knows the five States of Waking; Dreaming, Deep Sleep, the Fourth Turiya and the Fifth the Turīyātīta (Beyond Turīya), he is called a Guru.

पिण्डं पदं तथा रूपं रूपातीतं चतुष्टयम ।
यो वा सम्यग्विजानाति स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ७६ ॥

O My Beloved ! Who knows well these Four—the Piṇḍa, Pada, Rūpa and the Rūpātīta, he is called the Guru.

यो वा पराञ्च पश्यन्तीं मध्यमां वैखरीमपि ।
चतुष्टयं विजानाति स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ७७ ॥

Who knows the fourfold speech : Parā, Paśyantī, Madhyamā and Vaikharī, he is called a Guru.

आत्मविद्याशिवसर्वमिति तत्त्वचतुष्टयम् ।
यो वेत्ति परमेशानि स गुरुर्नापरः प्रिये ॥ ७८ ॥

Who knows the fourfold Truth in the form of Ātma, Vidyā, Śiva and Sarva, he is O Paramaeśāni, the Guru; none else O My Beloved.

पाशच्छेदं वेधदीक्षां पशुग्रहणमेव च ।
त्रिविधं यो विजानाति स गुरुः परमो मतः ॥ ७९ ॥

Who knows the threefold operations of cutting asunder of the bonds of Initiation by Vedha, and holding of the Paśu is the supreme Guru.

पदं पाशं पशुनाञ्च रहस्यार्थं विजानतः ।
यो जानाति वरारोहे स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ८० ॥

Who knows the mystic meaning of Pada (station) Pāśa (bond), and Paśu (animal) he is called, O Varārohe ! the Guru.

चक्रसङ्केतकं मन्त्रं पूजासङ्केतकं तथा ।
त्रितयं यो विजानाति स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ८१ ॥

Who knows the triple symbolism of Cakra, Mantra and Pūjā, he O My Beloved, is the Guru.

वाणेतरस्वयम्भ्वाख्यलिङ्गत्रितयसंस्थितिम् ।
तत्त्वतो यो विजानाति स गुरुः कथितः प्रिये ॥ ८२ ॥

Who knows truly the position of the three Liṅgas named Bāṇa, Itara and Svayambhū, he O My Beloved, is called a Guru.

आणवं कार्मणश्चैव मायीयश्च मलत्रयम् ।
यो विशोधयितुं शक्तः स गुरुः परमो मतः ॥ ८३ ॥

Who is capable of purifying from the three Malas (Impurities) known as Āṇava (originating from the self), Kārmaṇa (originating from Karmas) and Māyika (origna-ting from Māyā), he is the supreme Guru.

आरक्तशुक्लमिश्रा [कृष्णा] ख्यचरणत्रयवासनाम् ।
यो जानाति महादेवि स गुरुः परमो मतः ॥ ८४ ॥

O Mahādevi ! Who knows the three Vāsanās (habitual impressions) known as Rakta, Śukla and Miśra (Kṛṣṇa) he is the supreme Guru.

महामुद्रां नभोमुद्राम् उड्डीयानं जलन्धरम् ।
मूलबन्धश्च यो वेत्ति स गुरुः परमो मतः ॥ ८५ ॥

Who knows the Maha-mudrā, Nabho-mudrā, Uḍḍīyāna, Jalandhara, and Mūla-bandha he is the supreme Guru.

शिवादिक्षितिपर्यन्तं षट्त्रिंशत्तत्त्वनिर्णयम् ।
यो विजानाति तत्त्वेन स गुरुः परमो मतः ॥ ८६ ॥

Who knows in essence the correct classification of the thirtysix Tattvas[1] from Śiva to Pṛthivī in Creation he is the supreme Guru.

अन्तर्यागं बहिर्यागं कलाज्ञानस्थितिं प्रिये ।
चारुयन्त्रविधानञ्च यो वेत्ति स गुरुः प्रिये ॥ ८७ ॥

O My Beloved ! Who knows the Inner and Outer Yāgas, the Kāla-Jñāna--Sthiti, and the technique of making beautiful Yantras, he is a Guru.

पिण्डब्रह्माण्डयोरैक्यं स्थितिं यो वेत्ति तत्त्वतः ।
शिरास्थिरोमसंख्यादि स गुरुर्नापरः प्रिये ॥ ८८ ॥

---

1. Śiva-tattva, Śakti-tattva, Sadāśiva-tattva, Īśvara-tattva, Śuddha-vidyā-tattva, Māyā, Five Kañcukas. Puruṣa, Prakṛti, Buddhi, Ahaṁkāra, Manas, Five Karmendriyas, Five Jñānendriyas, Five Tanmātras, Five Elements.

Who truly knows the state of oneness between the microcosm and the macrocosm, the constitution of head, the bones, and the number of hairs etc., he is, O My Beloved! a Guru; none else.

पद्मादिचतुरशीतिनानासनविचक्षणः ।
यमाद्यष्टाङ्गयोगज्ञः स गुरुः परमो मतः ॥ ८९ ॥

Who has an expert knowledge of Padmāsana etc. eighty-four Āsanas, and Eight-fold Yoga he is the supreme Guru.

घृणा सङ्का भयं लज्जा जुगुप्सा चेति पञ्चमी ।
कुलं शीलं तथा जातिरष्टौ पाशाः प्रकीर्त्तिताः ॥ ९० ॥

पाशबद्धः पाशुर्ज्ञेयः पाशमुक्तो महेश्वरः ।
तस्मात् पाशहरो यस्तु स गुरुः परमो मतः ॥ ९१ ॥

Hatred, doubt, fear, shame, disgust, family disposition, and caste these are the eight bonds—bound by these bonds one is a Paśu. Freed from these bonds one is Śiva. He is the supreme Guru who removes these bonds.

बन्धनं योनिमुद्राया मन्त्रचैतन्यदर्शनम् ।
यन्त्रमन्त्रस्वरूपञ्च यो वेत्ति स गुरुः प्रिये ॥ ९२ ॥

He is the Guru who knows the seal of Yoni-mudrā, the revelation of the conscious power of the Mantra, the real form of Yantra and the Mantra.

विनिक्षिप्तां गतायातां संक्लिष्टां संविनीतकाम् ।
चतुर्विधां मनोऽवस्थां यो वेत्ति स गुरुः प्रिये ॥ ९३ ॥

Who knows the four conditions of the mind; dispersed, moving to an fro, distressed, passive and gentle, he O My Beloved is the Guru.

मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तसप्ताम्भोजदलेषुः यः ।
जीवाचारफलं वेत्ति स गुरुर्नापरः प्रिये ॥ ९४ ॥

Who knows the fruit of the movement of the Jīva in the petals of the seven Lotuses from the Mūlādhāra to the Brahmarandhra, he O My Beloved, is the Guru, none else.

शिवादिगुरुपर्यन्तं पारम्पर्यक्रमेण यः ।
अवाप्ततत्त्वसम्भारः स गुरुर्नापरः प्रिये ॥ ९५ ॥

Who has received the knowledge of the multitude of Tattvas up to Śiva and Guru in their successive order, he O My Beloved, is the Guru, none else.

येन वा दर्शिते तत्त्वे तत्क्षणात्तन्मयो भवेत् ।
मन्यते मुक्तमात्मानं स गुरुर्नापरः प्रिये ॥ ९६ ॥

When he shows the Truth, the disciple instantly becomes That and considers himself Liberated—such is the Guru, O My Beloved, none else.

ये दत्त्वा सहजानन्दं दरन्तीन्द्रियजं सुखम् ।
सेव्यास्ते गुरवः शिष्यैरन्ये त्याज्याः प्रतारकाः ॥ ९७ ॥

They are to be served as Gurus who give a spontaneoue joy and remove the pleasures of the senses. Others are imposters who should be abandoned by the Śiṣyas.

संसारभयभीतस्य शिष्यस्य गुरुरादरात् ।
व्रतोपवासनियमैर्नियन्ता स गुरुर्मतः ॥ ९८ ॥

He is a Guru who with consideration regulates the disciple afraid of the fear of Saṁsāra by means of observance, fasts and rules etc.

यः प्रसन्नः क्षणार्द्धेन मोक्षलक्ष्मीं प्रयच्छति ।
दुर्लभं तं विजानीयाद् गुरुं संसारतारकम् ॥ ९९ ॥

Difficult is to obtain a Guru who when pleased gifts in a fraction of a second the wealth of Liberation, and talking the Śiṣya across the ocean of Saṁsāra.

यः क्षणेनात्मसामर्थ्यं स्वशिष्याय ददाति हि ।
क्रियायासादिरहितं स गुरुर्देवदुर्लभः ॥ १०० ॥

य सद्यः प्रत्ययकरं सुलभञ्चात्मसौख्यदम् :
ज्ञानोपदेशं कुरुते स गुरुर्दैवदुर्लभः ॥ १०१ ॥

Difficult is to obtain a Godly Guru who gives to the disciple his own capacity in a moment without any ceremony or effort; who gives instructions in knowledge which instantly promotes faith, is easy and gives happiness of the Self.

द्वीपाद् द्वीपान्तरं देवि सञ्चरेद्यथा तथा ।
यो दद्यात् स गुरुर्ज्ञानमभ्यासादिविवर्जितम् ॥ १०२ ॥

O Devi ! He is the Guru who goes on giving knowledge with facility, without strenuous practice and the like, as one moves from island to island.

क्षुधितस्य यथा तृप्तिराहारादाशु जायते ।
तथोपदेशमात्रेण ज्ञानदो दुर्लभो गुरुः ॥ १०३ ॥

Difficult is to obtain the Guru whose mere instruction gives rise to knowledge, even as food gives instant contentment to the hungry.

गुरवो बहवः सन्ति दीपवच्च गृहे गृहे ।
दुर्लभोऽयं गुरुर्देवि सूर्यवत् सर्वदीपकः ॥ १०४ ॥

Gurus are many like lamps in every house; but rare is the Guru who lights up all like the Sun.

गुरवो बहवः सन्ति वेदशास्त्रादिपारगाः ।
दुर्लभोऽयं गुरुर्देवि परतत्त्वार्थपारगः ॥ १०५ ॥

Many are the Gurus who are proficient to the utmost in Vedas, and Śāstras; but rare is a Guru who has attained to the Supreme Truth.

गुरवो बहवः सन्ति आत्मनोऽन्यप्रदा भुवि ।
दुर्लभोऽयं गुरुर्देवि लोकेष्वात्मप्रकाशकः ॥ १०६ ॥

Many are the Gurus on the earth who give what is other than the Self; but rare is the Guru in the worlds who brings to light the Ātman.

गुरवो बहवः सन्ति कुमन्त्रौषधिवेदिनः ।
निगमागमशास्त्रोक्तमन्त्रज्ञो दुर्लभो भुवि ॥ १०७ ॥

Many are the Gurus who know petty Mantras, medicaments; but rare is the Guru who knows the Mantras handed down by the Nigama, Āgama and Śāstras.

गुरवो बहवः सन्ति शिष्यवित्तापहारकाः ।
दुर्लभोऽयं गुरुर्देवि शिष्यदुःखापहारकः ॥ १०८ ॥

Many are the Gurus who rob the disciples of their wealth; but rare is the Guru who removes the afflictions of the disciples.

वर्णाश्रमकुलाचारनिरता बहवो भुवि ॥
सर्वसङ्कल्पहीनो यः स गुरुर्देवि दुर्लभः ॥ १०९ ॥

Many are they who are given to the discipline and conduct according to Varṇa (class), Āśrama (stages of life) and Kula (family); but he who is devoid of all volition is the Guru rare to find.

गुरोर्यस्यैव सम्पर्कात् परानन्दोऽभिजायते ।
गुरुं तमेव वृणुयान्नापरं मतिमान्नरः ॥ ११० ॥

He is the Guru by whose very contact there flows the supreme Ānanda; the intelligent man should choose such a one as the Guru and no other.

यस्यानुभवपर्यन्तं बुद्धिस्तत्र प्रवर्त्तते ।
यस्यालोकनमात्रेण मुच्यते नात्र संशयः ॥ १११ ॥

By the mere sight of him whose intelligence is active only till the advent of experience, one attains liberation, there is no doubt about it.

शङ्कया भक्षितं सर्वं त्रैलोक्यं सचराचरम् ।
सा शङ्का भक्षिता येन स गुरुर्देविदुर्लभः ॥ ११२ ॥

Rare is the Guru who has eaten up Doubt which has engulfed the three worlds with all that is moving and unmoving.

यथा वह्निसमीपस्थं नवनीतं विलीयते ।
तथा पापं विलीयते सदाचार्य समीपतः ॥ ११३ ॥

As in the vicinity of fire butter gets melted, so in the proximity of the holy Guru all the sins dissolve.

यथा दीप्तानलः काष्ठं शुष्कमार्द्रञ्च निर्दहेत् ।
तथा गुरुकटाक्षस्तु शिष्यपापं दहेत् क्षणात् ॥ ११४ ॥

As the lighted fire burns up all wood whether dry or moist, so the glance of the Guru burns up in a moment the sins of the disciples.

यथा महानिलोद्धतं तूलं दशदिशो व्रजेत् ।
तथैव गुरुकारुण्यात् पापराशिः पलायते ॥ ११५ ॥

As a heap of cotton blown up by a great storm scatters in all the ten directions, so the heap of sins is driven away by

the compassion of the Guru.

दीपदर्शनमात्रेण प्रणश्यति तमो यथा ।
सद्गुरोर्दर्शनाद्देवि तथाऽज्ञानं विनश्यति ॥ ११६ ॥

As darkness is destroyed at the very sight of the lamps, so is ignorance destroyed at the very sight of the holy Guru.

सर्वलक्षणसम्पन्नो वेदशास्त्रविधानवित् ।
सर्वोपायविधानज्ञस्तत्त्वज्ञानी गुरुः स हि ॥ ११७ ॥

He indeed is the Guru who is endowed with all features, knows the way of the Vedas and Śāstras, knows the procedure of all means and knows the Truth.

पूजाहोमाश्रमाचारतपस्तीर्थव्रतादिकम् ।
मन्त्रागमादिविज्ञानं तत्त्वहीनस्य निष्फलम् ॥११८॥

For him who is without the Truth, all knowledge of worship, Homa, Āśrama, conduct, askesis, pilgrimage, observances, Mantra and Āgama is fruitless.

स्वयं वेद्ये परे तत्त्वे स्वात्मानं वेत्ति निश्चलः ॥
आत्मनोऽनुग्रहो नास्ति परस्यानुग्रहः कथम् ॥ ११९ ॥

The steady one comes to know his own self in the supreme Truth that is to be realised in oneself. If one has no achievement of his own how can he help others to achieve anything ?

ब्रह्माकारं मनोरूपं प्रत्यक्षं स्वतनुस्थितम् ।
यो न जानाति चान्यस्य कथं मोक्षं ददात्यसौ ॥ १२० ॥

He who knows not the reality of Brahman in the form of Mind situated in his own body, how can he give Liberation to another ?

सर्वलक्षणहीनोऽपि तत्त्वज्ञानी गुरुः स्मृतः ।
तस्मात्तत्त्वविदेवेह मुक्तो मोचक एव च ॥ १२१ ॥

Knower of Truth alone is the Real Guru :

He who knows the Truth is the Guru even though he be devoid of all features. The knower of Truth alone is the Liberated and also the Liberator.

यस्तत्त्वविन्महेशानि स पशुं बोधयत्यपि ।
तत्त्वहीनात् कुतोऽध्यात्मतत्त्वज्ञानपरिग्रहः ॥ १२२ ॥

The knower of Truth makes even the Paśu understand the Truth. But one who is devoid of knowledge how is it possible for him to receive the Truth of the Self ?

तत्त्वज्ञैरुपदिष्टा ये तत्त्वाज्ञस्ते न संशयः ।
पशुभिश्चोपदिष्टा ये देवि ते पशवः स्मृताः ॥ १२३ ॥

Those who are instructed by the Knowers of Truth become undoubtedly knowers of Truth themselves. O Devi ! Those who are instructed by the Paśus are verily Paśus.

विद्धस्तु वेधयेद्देवि नाविद्धो वेधको भवेत् ।
मुक्तस्तु मोचयेद्बद्धं न मुक्तो मोचकः कथम् ॥ १२४ ॥

It is only one who is pierced himself can pierce others; one who is not pierced can hardly be the piercer. Only the liberated can liberate; how indeed can the unliberated be the liberator ?

अभिज्ञश्चोद्धरेन्मूर्खं न मूर्खो मूर्खमुद्धरेत् ।
शिलां सन्तारयेन्नौर्हि किं शिला तारयेच्छिलाम् ॥ १२५ ॥

Only the proficient in knowledge can uplift the foolish; how indeed can the foolish uplift the foolish ? Only the boat can ferry the stone across; surely a stone cannot ferry a stone.

तत्त्वहीनं गुरुं लब्ध्वा केवलं भव तत्परः ।
इहामुत्र फलं किञ्चित् स नरो नाप्नुयात् प्रिये ॥ १२६ ॥

By getting a Guru engrossed only in the affairs of the world and not knowing the Truth one obtains no fruit either here or in the other world.

शैवे गुरुत्रयं प्रोक्तं वैष्णवे गुरुपञ्चकम् ।
वेदशास्त्रेषु शतशो गुरुरेकः कुलान्वये ॥ १२७ ॥

Kinds of Guru :

Three are the Gurus among Śaivas; five among the Vaiṣṇavas; hundreds in the Vedas and Śāstras; but in the Kula there is only one Guru.

प्रेरकः सूचकश्चैव वाचको दर्शकस्तथा ।
शिक्षको बोधकश्चैव षडेते गुरवः स्मृताः ॥ १२८ ॥

Gurus are said to be of six kinds : 1 *Preraka* (impeller); 2 *Sūcaka* (indicator); 3 *Vācaka* (explainer); 4 *Darśaka* (shower); 5 *Śikṣaka* (teacher); 6 *Bodhaka* (illuminator).

पञ्चैते कार्यभूताः स्युः कारणं बोधको भवेत् ।
पूर्णाभिषेककर्त्ता यो गुरुस्तस्यैव पादुका ।
पूजनीया महेशानि बहुत्वेऽपि न संशयः ॥ १२९ ॥

Of these the first five are, as it were, the effects of the last, the Bodhaka, as the Cause. Inspite of many Gurus, the Guru who gives the full Initiation, only his Pādukā, O Maheśāni ! is to be venerated. There is no doubt about it.

श्रीगुरु लक्षणोपेतं संशयच्छेदकारकम् ।
लब्ध्वा ज्ञानप्रदं देवि न गुर्वन्तरमाश्रयेत् ॥ १३० ॥

Having once obtained a Guru who is endowed with features, who cuts asunder all doubts and gives knowledge excellently one should not resort to another.

अनभिज्ञं गुरु प्राप्य सदा संशयकारकम् ।
गुर्वन्तरन्तु गत्वा स नैतद्दोषेण लिप्यते ॥ १३१ ॥

But if one has a Guru who does not possess the knowledge and always creates doubt there is no blemish attached in resorting to another Guru.

मधुलुब्धो यथा भृङ्गः पुष्पात् पुष्पान्तरं व्रजेत् ।
ज्ञानलुब्धस्तथा शिष्यः गुरोर्गुर्वन्तरं व्रजेत् ॥ १३२ ॥

Like the bee greedy of honey going from flower to flower, the disciple eager for knowledge goes from Guru to Guru,

इति ते कथितं किञ्चिल्लक्षणं गुरुशिष्ययोः ।
समासेन कुलेशानि किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १३३ ॥

Thus I described to You in brief the charateristics of Guru and Śiṣyas. Now, O Kuleśāni ! what else You want to hear ?

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चम-
खण्डे ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे गुरुशिष्यलक्षणं
नाम त्रयोदश उल्लासः ॥ १३ ॥

चतुर्दश उल्लासः

श्री देव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि परीक्षां गुरुशिष्ययोः ॥
उपदेशक्रमं परीक्षाभेदांश्च वद मे प्रभो ॥ १ ॥

Śrī Devi said: O Kuleśa! I want to hear about the Tests of Guru and Śiṣya. O My Lord! Also tell Me about the Order of Instruction and the kinds of Initiations.

ईश्वर उवाच ।

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण चित्तशुद्धिः प्रजायते ॥ २ ॥

Īśvara said: Listen O Devi! I am telling what You have asked. Merely hearing it purifies the mind.

विना दीक्षां न मोक्षः स्यात्तदुक्तं शिवशासने ।
सा च न स्याद्विनाचार्यमित्याचार्यपरम्परा ॥ ३ ॥

No Liberation without Initiation and No Inititation without Ācārya:

It has been laid down by Lord Śiva that there can be no Liberation without Initiation and this Initiation cannot be there without a Traditional Ācārya.

तस्मात् सिद्धान्तं सम्प्राप्य सम्प्रदायादिहेतुभिः ।
अन्तरेणोपदेष्टारं मन्त्राः स्युर्निष्फला यतः ॥ ४ ॥

Therefore, after knowing the principles through Tradition and the like one should secure a Guru capable of giving internal instruction; otherwise the Mantras would become fruitless.

देवास्तमेव शंसन्ति पारम्पर्यप्रवर्त्तकं ।
गुरुं मन्त्रागमाभिज्ञं समयाचारपालकम् ॥ ५ ॥

The Devatās provide protection only to those Gurus who are promoters of Tradition, who know the Mantras, Āgamas and follow the Samayācāra.

गुरुः शिष्याधिकारार्थं विरक्तोऽपि शिवाज्ञया ।
किञ्चित्कालं विचार्येत्थं स्वशिष्याय समर्पयेत् ॥ ६ ॥

Though himself unattached the Guru after understanding the rights of the disciple for some time, on the command of Lord Śiva, vest him with authority.

तस्यार्पिताधिकारस्य योगः साक्षात् परे शिवे ।
देहान्ते शाश्वती मुक्तिरिति शङ्करभाषितम् ॥ ७ ॥

Initiation means Union with Para Śiva and Liberation after Death :

For him who is so invested with authority, there is verily union with Para Śiva and at the end of his bodily life there is eternal Liberation—so has been declared by Śiva.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन साक्षात्परशिवोदितम् ।
सम्प्रदायमविच्छिन्नं सदा कुर्यात् गुरुः प्रिये ॥ ८ ॥

Therefore, O My Beloved ! One should seek with all efforts to have a Guru of unbroken Tradition originating from Para Siva Himself.

शक्तिसिद्धिसुसिद्ध्यर्थं परीक्ष्य विधिवद् गुरुः ।
पश्चादुपदिशेन्मन्त्रमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ ९ ॥

After testing well the disciple in the prescribed manner for the fruition of Śakti and for a happy success, the Guru shall communicate to him the Mantra; otherwise it would be fruitless.

अन्यायेन तु यो दद्याद् गृह्णात्यन्यायतश्च यः ।
ददता गृह्णता देवि कुलशापो भविष्यति ॥ १० ॥

If one gives contrary to this requirement and if one receives contrary to this, both he who gives and he who receives shall, O Devi, stand cursed for generations.

गुरुशिष्यावुभौ मोहादपरीक्ष्य परस्परम् ।
उपदेशं ददद् गृह्णन् प्राप्नुयातां पिशाचताम् ॥ ११ ॥

Without proper Testing the Instructing Guru and the Receiving Disciple both commit mistakes :

If, out of delusion, the Guru and the disciple give and receive the instruction without mutually testing each other then both of them become Goblins.

अशास्त्रीयोपदेशञ्च यो गृह्णाति ददाति हि ।
भुञ्जाते तावुभौ घोरान्नरकानेकविंशतिम् ॥ १२ ॥

So too, if the instruction is contary to the scriptures, both he who gives and he who takes have to live for many years in the horrible hell.

असंस्कृतोपदेशञ्च यः करोति स पातकी ।
विनश्यति च तन्मन्त्रं सैकते शालिबीजवत् ॥ १३ ॥

He who imparts an instruction that is not sanctified is a sinner; his Mantra is lost like paddy-seed in the sands.

अनर्हे मन्त्रविज्ञानं न तिष्ठति कदाचन ।
तस्मात् परीक्ष्य कर्त्तव्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ १४ ॥

Knowledge of the Mantra never holds in the undeserving; that is why one is to proceed after due testing, otherwise it would become fruitless.

कृत्वा समयदीक्षाञ्च दत्त्वा समयपादुकाम् ।
सन्निधायात्मनः शिष्यं वदेन्मन्त्रं न चान्यथा ॥ १५ ॥

Instructions after the Initiation :

Initiating according to the tradition, giving its Pāduka (Mantra), seating the disciple close to oneself the Guru shall utter the Mantra, not otherwise.

सच्छिष्यायातिभक्ताय यज्ज्ञानमुपदिश्यते ।
तज्ज्ञानं तत्तुशास्त्रार्थं तद्विद्यादखण्डितम् ॥ १६ ॥

The knowledge that is imparted to the good disciple, excellently devoted, shall be according to the scripture and shall be communicated in its wholeness, i. e. without segmentation.

असच्छिष्येष्वभक्तेषु यज्ज्ञानमुपदिश्यते ।
तत् प्रयात्यपवित्रत्वं गोक्षीरं श्वघृतादिव ॥ १७ ॥

Whatever knowledge is imparted to the bad and undevoted disciple, becomes impure like the cow's milk mixed with dog's Ghṛta (clarified butter).

धनेच्छाभयलोभाद्यैरयोग्यं यदि दीक्षयेत् ।
देवताशापमाप्नोति कृतश्च निष्फलं भवेत् ॥ १८ ॥

Initiation given to one who is unfit, out of a desire for money or other gains or due to fear or greed becomes fruitless and the giver invites the curse of the Deity.

ज्ञानेन क्रियया वापि गुरु शिष्यं परीक्षयेत् ।
संवत्सरं तदर्द्धं वा तदर्द्धं वा प्रयत्नतः ॥ १९ ॥

Method of Testing a Disiple :

In knowledge and in action shall the Guru test the disciple with effort for the period of one year or half a year or a quarter.

उत्तमांश्चाधमे कुर्यान्नीचानुत्तमकर्मणि ।
प्राणद्रव्यप्राणामाद्यैरादेशैश्च स्वयं समैः ॥ २० ॥

Bring the high to the low, the low to the high, in matters concerning life, money, prostration, commands and otherwise.

तत्कर्मसूचकैर्वाक्यैर्मायाभिः क्रूरचेष्टितैः ।
पक्षपातैरुदासीनैरनेकैश्च मुहुर्मुहुः ॥ २१ ॥
आकृष्टस्ताडितो वापि यो विषादं न याति च ।
गुरुः कृपां करोतीति मुदा सञ्चिन्तयेत् सदा ॥ २२ ॥

The disciple should not grieve on account of such delusive cruel doings, words corresponding to these doings, frequent partialities, indifferences, several and repeated, whether pulled or beaten, and always take it as the Grace of the Guru.

श्रीगुरोः स्मरणे चापि कीर्त्तने दर्शनेऽपि च ।
वन्दने परिचर्यायामाह्वाने प्रेषणे प्रिये ॥ २३ ॥
आनन्दकम्परोमाश्चस्वरनेत्रादिविक्रियाः ।
येषां स्युस्तेऽत्र योग्याश्च दीक्षासंस्कारकर्मणि ॥ २४ ॥

They who thrill with joy, tremor, horripilation and change in voice, eyes etc. at the rememberance of the Guru, in his laudation, in his audience, in prostration to him, in

his service, in calling him and sending him off—they are fit to he inducted in the purification for initiation.

शिष्योऽपि लक्षणैरेतैः कुर्याद् गुरुपरीक्षणम् ।
आनन्दाद्यैर्जपस्तोत्रध्यानहोमार्चनादिषु ॥ २५ ॥
ज्ञानोपदेशसामर्थ्यं मन्त्रसिद्धिमपीश्वरि ।
वेधकत्वं परिज्ञाय शिष्यो भूयान्न चान्यथा ॥ २६ ॥

Testing of Guru by the Disciple :

The disciple should become a Śiṣya only after reeognizing the Guru through his proficiency in Japa, Stotra, Dhyāna, Homa, Pūjā and so on. After knowing his capacities for transmission of knowledge, perfection in the scicnce of Mantra, ability to make subtle impact, one is to become his disciple not otherwise.

आदिमध्यावसानेषु योग्याः शक्तिनिपातिताः ।
अधमा मध्यमाः श्रेष्ठाः शिष्या देवि प्रकीर्त्तिताः ॥ २७ ॥

Three kinds of Śiṣyas :

There are those who are competent in the beginning, those competent in the middle and those competent in the end, due to the transmission of the Guru's Śakti; these disciples are called the lowest, the middling and the best respectively.

आदौ भक्तिर्भवेद्देवि दीक्षार्थं समुदन्ति ये ।
पुनर्विपुलहृष्टास्ते आदियोग्या इतीरिताः ॥ २८ ॥

Those in whom there is devotion at the outset when they come for Initiation, but whose enthusiasm cools down soon, are the Śiṣyas called competent in the beginning (*Ādiyogya*).

दीक्षासमयसम्प्राप्ता ज्ञानविज्ञानवर्जिताः ।
भक्त्या प्रध्वस्तपर्याया मध्ययोग्याश्च ते स्मृताः ॥ २९ ॥

Those who arrive when the time for Initiation is at hand and have neither special nor any knowledge, but whose past is done away with by their devotion, are the Śiṣyas called competent in the middle (*Madhyayogya*).

आदौ भक्तिविहीना ये मध्यभक्तास्तु ये नराः ।
अन्तप्रवृद्धभक्ताश्च अन्तयोग्या भवन्ति ते ।

Those who have no devotion at the outset, who have devotion in the middle and whose devotion is fully grown at the end are the Śiṣyas called competent at the end (*Antayogya*) and known as the best Jñānis.

उत्तमज्ञानसंज्ञाश्चेत्युपदेशस्त्रिधा प्रिये ॥ ३० ॥

Three kinds of Instructions :

O My Beloved ! Instruction (Upadeśa) is of three kinds: that of *Karma,* of *dharma* and of *Jñāna.*

यथा पिपीलिका मन्दमन्दं वृक्षाग्रगं फलम् ।
चिरेणाप्नोति कर्मोपदेशश्चापि तथा स्मृतः ॥ ३१ ॥

Of these the instruction of *Karma* procceds slowly like the ant which takes long to reach the fruit at the top of the tree, proceeding slowly and slowly.

यथा कपिश्च शाखायां शाखामुल्लङ्घ्य यत्नतः ।
फलं प्राप्नोति धर्मस्य चोपदेशस्तथा प्रिये ॥ ३२ ॥

O My Beloved ! The path of *Dharma* is like the pace of monkey which strains, jumping from branch to branch, and reaches the fruit.

यथा वियद्द्रुमः शीघ्रं फल एव निषीदति ।
तथा ज्ञानोपदेशश्च कथितः कुलनायिके ॥ ३३ ॥

O Kulanāyike ! The Instruction of *Jñāna* is like that of the bird which flies straight and rests on the fruit quickly.

स्पर्शाख्या देवि दृक्संज्ञा मानसाख्या महेश्वरि ।
क्रियायासादिराहता देवा दीक्षा त्रिधा स्मृता ॥ ३४ ॥

Three kinds of Initiations without Rituals :

Initiation is of three kinds : Initiation by touch (*Sparśa*), Initiation by sight (*Dṛksamjña*) and Initiation by thought (*Mānasa*)—all these three are done without Rituals and without exertions.

यथा पक्षी स्वपक्षाभ्यां शिशून् संवर्द्धयेच्छनैः ।
स्पर्शदीक्षोपदेशश्च तादृशः कथितः प्रिये ॥ ३५ ॥

O My Beloved ! Initiation and instruction by touch is likened to the slow nourishing of its young by the bird with the warmth of its wings.

स्वापत्यानि यथा मत्स्यो वीक्षणेनैव पोषयेत् ।
दृग्भ्यां दीक्षोपदेशश्च तादृशः परमेश्वरि ॥ ३६ ॥

O Parameśvari ! Initiation and instruction by sight is like the nourishing of its young by the fish through its seeing alone.

यथा कूर्मः स्वतनयान् ध्यानमात्रेण पोषयेत् ।
वेधदीक्षोपदेशश्च मानसः स्यात् तथाविधः ॥ ३७ ॥

Initiation and instruction by thought is like the nourishing of its young by the tortoise by only thinking of them.

शक्तिपातानुसारेण शिष्योऽनुग्रहमर्हति ।
यत्र शक्तिर्न पतति तत्र सिद्धिर्न जायते ॥ ३८ ॥

The disciple receives the Guru according to the impact of the Śakti (*Śaktipāta*); where there is no impact of Śakti there is no fulfilment.

क्रियावर्णकलास्पर्शवाग्दृङ्मानससंज्ञया ।
दीक्षा मोक्षप्रदा देवि सप्तधा परिकीर्तिता ॥ ३९ ॥

Seven kinds of Initiation which give Liberation :

O Devi ! The Initiations giving Liberation are said to be of seven kinds : 1 Initiation through ritual, 2 through letter, 3 through special emanation (Kalā), 4 through touch, 5 through speech, 6 through sight, and 7 through thought.

समयाख्या विशेषा च साधिका पुत्रिकाह्वया ।
वेधका पूर्णसंज्ञा चाचार्या निर्वाणसंज्ञिका ॥ ४० ॥

The special names of Initiations described in the previous Śloka are : 1 Samayā, 2 Sadhikā, 3 Putrikā, 4 Vedhakā, 5 Pūrṇā, 6 Caryā, and 7 Nirvāṇā, respectively.

क्रियादीक्षाष्टधा प्रोक्ता कुण्डमण्डपपूर्विका ।
कलशादिसमायुक्ता कर्तव्या गुरुणा बहिः ।
देवेशि देहशुद्ध्यर्थं पूर्वोक्तविधिनाचरेत् ॥ ४१ ॥

The Ritualistic Initiation associated with Kuṇḍa, (fire-pit), Maṇḍapa (canopy), and Kalaśa (Jar), should be performed by the Guru, O Deveśi, adopting the prescribed means for the purification of the body.

वर्णदीक्षा त्रिधा प्रोक्ता द्विचत्वारिंशदक्षरैः ।
पञ्चाशद्वर्णैर्वा देवि द्विषष्टिलिपिभिस्तु वा ॥ ४२ ॥

Initiation by letters (*Varṇa-dīkṣā*) is threefold depending on whether the letters are 42 or 50 or 62.

वर्णान् शिष्यतनौ न्यस्य प्रतिलोमेन संहरेत् ।
परमात्मनि संयोज्य तच्चैतन्यं गुरुः प्रिये ॥ ४३ ॥

O My Beloved ! Letters shall be placed on the body of the disciple and withdrawn in the reverse order, joining his consciousness to the Supreme Self.

तस्मादुत्पाद्य तान् वर्णान् न्यसेच्छिष्यतनौ पुनः ।
सृष्टिक्रमेण विधिना चैतन्यञ्च प्रयोजयेत् ॥ ४४ ॥
जायते देवताभावः परानन्दमयः शिशोः ।
एषा वर्णमयी प्रोक्ता दीक्षा पाशहरा प्रिये ॥ ४५ ॥

After withdrawl, the letters are to be laid again on the person of the disciple in the order of creation and as prescribed, so too shall be exercised the Consciousness. The state of Godhood full of delight is born in the child (of the Guru). This is the *Varṇamayī-dīkṣā* which O My Beloved, removes all bonds.

कलादीक्षा त्रिधा ज्ञेया कर्त्तव्या विधिवत् प्रिये ।
निवृत्तिर्जानुपर्यन्तं तलादारभ्य संस्थिता ॥ ४६ ॥
जानुनोर्नाभिपर्यन्तं प्रतिष्ठा तिष्ठति प्रिये ।
नाभेः कण्ठावधि व्याप्ता विद्या शान्तिस्ततः परम् ॥ ४७ ॥
कण्ठाल्ललाटपर्यन्तं व्याप्ता तस्माच्छिरोऽवधि ।
शान्त्यतीता कला चैषा कलाव्याप्तिरितीरिता ॥ ४८ ॥

O My Beloved ! The *Kalā-dīkṣā* is also threefold to be done as prescribed. Beginning from the base of the feet up to the knee it is *Nivṛtti-kalā*; from the knee to the navel it is *pratiṣṭhā-kalā*; from navel to the neck it is *vidyā-kalā*; from the neck to the forehead it is *Śānti*; from there to the head it is *Śāntyātīta*. This is the graded spread of *Kala-dīksā*.

संहारक्रमयोगेन स्थानात् स्थानान्तरं प्रिये ।
संयोज्य विधिवत् सम्यग्विधिवेत्ता शिरोऽवधि ॥ ४९ ॥

इयं प्रोक्ता कुलेशानि दिव्यभावप्रदायिनी ।
अष्टत्रिंशत्कलाभिर्वा पञ्चाशद्भिरथापि वा ॥ ५० ॥
तत्त्वन्यासक्रमेणैव सृष्टिसंहारमागतः ।
ज्ञात्वा गुरुमुखाद्देवि शिष्ये संयोज्य वेधयेत् ॥ ५१ ॥
जायते देवताभावो योगिनीवीरमेलनम् ।
कलादीक्षा समुद्दिष्टा पशुपाशापहारिणी ॥ ५२ ॥

O My Beloved ! Following the order of withdrawl, the knower of the sequence, joins from place to place up to the head. O Kuleśāni ! This induces a divine feeling in the disciple. Or else with 38 or 50 Kalās in the order of *Tattva-nyāsa* and with the order of withdrawl and creation known from the mouth of the Guru one should center and impinge on the disciple. This gives birth to the state of Godhead and the meeting with the Yoginīs and Vīras. This is the *Kalā-dīkṣā* which destroys the bonds of the Paśus.

हस्ते शिवं गुरुं ध्यात्वा जपेन्मूलाङ्गमालिनीम् ।
गुरुः स्पृशेच्छिष्यतनुं स्पर्शदीक्षा भवेदियम् ॥ ५३ ॥

Invoking Lord Śiva in the hand, doing Japa of Mūlāṅga-mālinī the Guru should touch the person of the disciple; this is the *Sparśa-dīkṣā* (Initiation by touch).

चित्तं तत्त्वे समाधाय परतत्त्वोपबृंहितान् ।
उच्चरेत् संहतान्मन्त्रान् वाग्दीक्षेति निगद्यते ॥ ५४ ॥

Securing the mind in the Truth, shall the Guru utter the body of Mantras which are expansions of the Supreme Truth; this is the *Vāg-dīkṣā* (Verbal Initiation).

निमील्य नयने ध्यात्वा परतत्त्वप्रसन्नधीः ।
सम्यक् पश्येद्गुरुः शिष्यं दृग्दीक्षा च भवेत् प्रिये ॥ ५५ ॥

Closing both the eyes and meditating upon the Supreme Truth, with a happy mind shall the Guru gaze well into the disciple, this is *Dṛk-dīkṣā* (Ocular Initiation).

गुरोरालोकमात्रेण भाषणात् स्पर्शनादपि ।
सद्यः सञ्जायते ज्ञानं सा दीक्षा शाम्भवी मता ॥ ५६ ॥

When by the mere look or speech or touch of the Guru, there is an instantaneous knowledge that is *Śāmbhavī-dīkṣā*

मनोदीक्षा द्विधा प्रोक्ता तीव्रा तीव्रतरापि च ।

Mano-dīkṣā it is said to be of two kinds : *Tīvra* and *Tīvratara.*

अध्वानं षड्विधं ज्ञात्वा शिष्यदेहे स्मरन् प्रिये ॥ ५७ ॥
कल्पयेद्भुवनं तत्त्वं कलां वर्णं पदं मनुम् ।
आजानुनाभिहृत्कण्ठतालुमूर्द्धान्तमम्बिके ॥ ५८ ॥

O Ambike ! Knowing the sixfold Adhvans one shall form in the body of the disciple the Bhuvana, Tattva, Kalā, Varṇa, Pada and Mantra—from the knee navel, heart, neck, palate to top of the head.

गुरूपदिष्टमार्गेण वेधं कुर्याद्विचक्षणः ।
पाशयुक्तः क्षणाच्छिष्यश्छिन्नपाशस्तदा भवेत् ।
एषा मुक्तिप्रदा प्रोक्ता तीव्रदीक्षा कुलेश्वरि ॥ ५९ ॥

The wise shall then effect the Vedhas following the method received from the Guru. In a moment will the disciple in bonds get freed from them. This is intense, *Tīvra-dīkṣā,* O Kuleśvari, yielding liberation.

देवि तीव्रतरा चापि गुरुणा स्मृतमात्रतः ।
सम्यक् संवेधिनः शिष्यश्छिन्नपापस्तदा भवेत् ॥ ६० ॥

O Devi ! Merely by remembrance on the part of the Guru, proficient in the Vedha, the disciple has his sin severed; this is the highly intense the *Tīvratara-dīkṣā.*

बाह्यव्यापारनिर्मुक्तो भूमौ पतति तत्क्षणात् ।
सञ्जातदिव्यभावोऽसौ सर्वं जानाति शाम्भवि ॥ ६१ ॥
यदस्ति वेधकाले तत् स्वयमेवानुभूयते ।
प्रबुद्धः सन् न शक्नोति तत् सुखं वक्तुमीश्वरि ॥ ६२ ॥

O Śambhavi ! Released from external activity Śiṣya falls on the ground instantly; a godly state arises in him and he comes to know everything. Whatever is there at that moment of impact, he experiences it himself, but on waking up, O Īśvari, he is unable to speak of that happiness.

वेधविद्धः शिवः साक्षान्न पुनर्जन्मभाग् भवेत् ।
एषा तीव्रतरा दीक्षा भवबन्धविमोचनी ।
शिवभावप्रदा साक्षात् त्वां शपे कुलनायिके ॥ ६३ ॥

Struck with such impact one verily is a Śiva. He has no more birth. This is the Tīvratara-dīkṣā that releases from the bonds of birth and yields the very state of Śiva. O Kulanāyike ! I swear by You to this effect.

आनन्दश्चैव कम्पश्चोद्भवो घूर्णा कुलेश्वरि ।
निद्रा मूर्च्छा च वेधस्य षडवस्थाः प्रकीर्त्तिताः ॥ ६४ ॥

Six Conditions of Vedha :

Ānanda (joy), *Kampa* (tremer), *Udbhava* (new birth), *Ghūrṇā* (reeling), *Nidrā* (Sleep), *Mūrcha* (Swooning) these, O Kuleśvari, are said to be the six conditions of Vedha.

दृश्यन्ते षड्गुणा ह्येते वेधकाले कुलेश्वरि ।
वेधितो यत्र कुत्रापि तिष्ठेन्मुक्तो न संशयः ॥ ६५ ॥

O Kuleśvari ! These six characteristics are seen at the time of the impact of Vedha. Wherever be the person so struck he is liberated, there is no doubt about it.

वेधदीक्षाकरो लोके श्रीगुरुर्दुर्लभः प्रिये ।
शिष्योऽपि दुर्लभस्तादृक् पुण्ययोगेन लभ्यते ।
न दद्याद् यस्य कस्यापि इत्याज्ञा परमेश्वरि ॥ ६६ ॥

O My Beloved ! Difficult to get is such a Guru who can initiate thus through subtle impact of Vedha; difficult also is the disciple fit for it; it is only by happy conjuction of merit that he is obtained. But this initiation should not be given to any and everybody. O Parameśvari ! such is the command.

कुलद्रव्यैः समभ्यर्च्य कुलचक्रं विधानतः ।
शिष्याय दर्शयेद्देवि दीक्षैषा कौलिकी स्मृता ॥ ६७ ॥

Kaulikī Initiation—Method and Glory of Siddhābhiṣeka :

Duly worshipping the circle of the Kula with appropriate ingredients of Kula-worship, the Guru shall show it to the disciple. This is, O Devi ! known as the *Kauliki Dīkṣā.*

कुलद्रव्यं मुखे पूर्य पञ्चगव्यामृतान्वितम् ।
अभिषिञ्चेद् गुरुः शिष्यं गण्डूषाख्या समीरिता ॥ ६८ ॥

Filling the mouth with the substance for worship mixed with the five nectarous products of the cow (Pafica-gavya)

the Guru shall bathe the disciple with it. This is called the Gaṇḍuṣa dīkṣā.

सजीवमीनयुक्तेन सुरया पूरितेन च ।
पञ्चामृतैः सुसम्पूर्णशङ्खेन कलसेन वा ।
अभिषेकं ततः कुर्याद्बाह्ये तत् कथितं प्रिये ॥ ६९ ॥

O My Beloved ! Then the Guru should perform the external Initiation with Surā containing Mīna, or a Śaṅkha or Jar full of Pañcāmṛta (Five Nectars).

मीनस्तु लम्बिका देवि वक्त्रं कलस उच्यते ।
पञ्चगव्यामृतापूर्णं शिष्यं तेनाभिषेचयेत् ॥ ७० ॥
अयं सिद्धाभिषेकः स्यादाचार्यस्यापि पार्वति ।

Mina here is Lambikā (Tongue); Kalasa (Jar) is said to be the Mouth. Thus, O Devi, the Guru should consecrate the Śiṣya with mouth full of Pañca-gavyāmṛta (*Kṣiram dadhi tathā ca ājyaṁ mūtraṁ gomayameva ca pañcagavyam*). This is called the Siddhābhiṣeka, O Pārvati, desirable also for the Ācarya.

त्रिकालं दन्तकाष्ठञ्च पुष्पाञ्जलिरपि प्रिये ॥ ७१ ॥
शङ्खे वेदकलान्यासस्तज्ज्ञानञ्चाष्टधा भवेत् ।
समयो दन्तकाष्ठेन साधकः कुसुमाञ्जलिः ॥ ७२ ॥
पुत्रं शङ्खाभिषेकेण बोधको वेधसंज्ञया ।
पूर्णाभिषेकेणाचार्यः पञ्चावस्थाः प्रकीर्त्तिताः ॥ ७३ ॥

O My Beloved ! Cleaning the teeth and offering an Añjali of flower (cavity formed by joining the two palms is called an Añjali) in the three evenings (3+3), Kulā-nyāsa with the water in a conch-shell (1), and the knowledge thereby (1)—these are the eight rituals. Of the Sādhaka with Puṣpāñjali, of the son with water of conch-shell, of the Bodhaka with Vedha, of the Ācarya with Purṇābhiṣeka—these are said to be the five conditions of Consecration (Abhiṣeka).

कुलाचारैकनिरता गुरुभक्ता दृढव्रताः ।
पूर्णाभिषेकपूता ये ते मुक्ताश्चेह जन्मनि ॥ ७४ ॥

Eulogy of those Fully Consecrated :

Engrossed only in the ways of Kula, devoted to the Guru, one firm in observances and purified by Purṇābhiṣeka—all these are liberated right in their present life.

पूर्णाभिषेकपूता ये मृताश्च कुलनायिके ।
पुनर्लब्ध्वोत्तमं जन्म गुरुणा शिवरूपिणा ॥ ७५ ॥
शुद्धाः पूर्णाभिषेकेण शिवसायुज्यदायिना ।
तेन मुक्ति व्रजेयुस्ते शाम्भवी वाचमब्रवीत् ॥ ७६ ॥

O Kulanāyike ! Those purified by Purṇābhiṣeka who are dead, obtaining a superior birth get the union with Śiva due to the Grace of Guru in the form of Śiva and being purified by Pūrṇābhiṣeka are liberated. O Śāmbhavi ! This is the saying of Śaṅkara.

पूर्णा[दीक्षा]भिषेकहीनो यः कौलिको म्रियते यदि ।
पिशाचत्वमवाप्नोति यावदाहृतसंप्लवम् ॥ ७७ ॥

A Kaulika who dies without having undergone the Pūrṇābhiṣeka is doomed to remain a Ghost till the final dissolution.

दीक्षा च द्विविधा प्रोक्ता बाह्याभ्यन्तरभेदतः ।
क्रियादीक्षा भवेद्बाह्या वेधाख्याभ्यन्तरी मता ॥ ७८ ॥

Two kinds of Initiation and Glory of Initiation :

Initiation is again of two kinds depending on whether it is external (Bāhya) or internal (Antara). The external is Kriyā-dīkṣā (ritualistic initiation) and the other internal, is the Vedha-dīkṣā (initiation by subtle impact).

अन्तःशुद्धिर्बहिःशुद्धिर्द्विविधा परिकीर्त्तिता ।
अन्तरा च क्रियाशुद्धिर्बहिः शुद्धिश्च दीक्षया ॥ ७९ ॥

Purification is twofold—inner and outer. The inner is effected by appropriate rituals and the outer by Dīkṣā.

दीक्षया मोक्षदीपेन चण्डालोऽपि विमुच्यते ।
आभ्यां विना कुलेशानि कौलिको नैव मुच्यते ॥ ८० ॥

By Dīkṣā, the light of liberation, even the lowest born is freed. Without these two even the Kaulika, O Kuleśāni, is not liberated.

शरीरस्य न संस्कारो जायते न च कर्मणः ।
आत्मनः कारयेद्दीक्षामनादिकुलकुण्डलीम् ॥ ८१ ॥

The body as such cannot be purified; nor the Karma. It is the inner being that is to be processed through the Dīkṣā of the ageless Śakti that is Kuṇḍalinī.

दीक्षा ह्येताः कर्मसाम्ये भिन्नार्थप्रतिपादिकाः ।
अभिसन्धानतो देवि देशिकोत्तमशिष्ययोः ॥ ८२ ॥

Though the rituals be the same, these Dīkṣās work out different results on the meeting of the Guru and the worthy disciple.

मन्त्रौषधैर्यथा हन्याद्विषशक्तिं कुलेश्वरि ।
पशुपाशं तथा छिन्द्याद्दीक्षया मन्त्रवित् क्षणात् ॥ ८३ ॥

As the power of poison is killed by Mantra or by medicine, so does the knower of Mantra sever in a trice the bonds of the Paśu through Dīkṣā.

अस्मात् प्रविततात् बन्धात् परसंस्थानबोधकात् ।
दीक्षैव मोक्षयेत् पूर्वं दिव्यं धाम नयत्यपि ॥ ८४ ॥

From this extensive bondage Dīkṣā alone liberates by pointing out the Supreme Station and leads to the ancient divine Abode.

उपपातकलक्षाणि महापातककोटिशः ।
क्षणाद्दहति देवेशि दीक्षा हि विधिना कृता ॥ ८५ ॥

O Deveśi ! Dīkṣā given according to the prescribed mode burns up in a moment millions of ordinary sins and billions of great sins.

यया चोन्मीलितात्मानो भवन्ति पशवः शिवाः ।
सा दीक्षा ह्युदिता देवि पशुपाशविमोचिका ॥ ८६ ॥

O Devi ! That by which the Paśus (animals, men) have their eyes opened and become Śivas is the Dīkṣā which liberates from the bonds of Paśus.

यया दीक्षितमात्रेण जायन्ते प्रत्ययाः प्रिये ।
सा दीक्षा मोक्षदा ज्ञेया शेषास्तु जनसेविकाः ॥ ८७ ॥

O My Beloved ! That which instantly generates faith

and conviction is known as the Dīkṣā giving liberation; the rest are only pleasing to the populace.

उपासनाशतेनापि यां विना नैव सिध्यति ।
तां दीक्षामाश्रयेद् यत्नात् श्रीगुरोर्मन्त्रसिद्धये ॥ ८८ ॥

That Dīkṣā without which there is no fulfilment even with a hundred worships, should be obtained with effort from a holy Guru for the success of the Mantra.

रसेन्द्रेण यथा विद्धमयः सुवर्णतां व्रजेत् ।
दीक्षाविद्धस्तथा ह्यात्मा शिवत्वं लभते प्रिये ॥ ८९ ॥

O My Beloved ! As the iron struck by mercury becomes gold so does the soul struck by Dīkṣā attains to Śivahood.

दीक्षाग्निदग्धकर्मासौ मायाविच्छिन्नबन्धनः ।
गतः परां ज्ञानकाष्ठां निर्बीजस्तु शिवो भवेत् ॥ ९० ॥

With all Karmas burnt out by Dīkṣā, all bonds of Māyā severed, attaining to the Supreme end of Jñāna, seedless, one becomes Śiva.

गतं शूद्रस्य शूद्रत्वं विप्रस्यापि च विप्रता ।
दीक्षासंस्कारसम्पन्ने जातिभेदो न विद्यते ॥ ९१ ॥

The Śūdrahood of a Sūdra, the Brāhmanhood of a Brāhmin all go away. There remains no distinction of caste when the ritual of Dīkṣā is fulfilled.

शिवलिङ्गे शिला बुद्धिं कुर्वन् यत् पापमश्नुते ।
दीक्षितश्चापि पूर्वत्वस्मृत्या तत् पापमाप्नुयात् ॥ ९२ ॥

As one suffers sin by looking upon the Linga as a stone, so to think of the past of one who has been initiated is sinful.

दार्वश्मलौहमृद्रत्नजातिलिङ्गप्रतिष्ठितम् ।
यथोच्यते तथा शुद्धाः सर्ववर्णास्तु दीक्षिताः ॥ ९३ ॥

As wood, stone, iron, earth and jewel become Linga when consecrated, so too all classes are purified when initiated.

येन पूजितमात्रेण चाब्रह्मभुवनान्तिकम् ।
पूजितं तेन सर्वं स्याद्दीक्षितेन न संशयः ॥ ९४ ॥

From Brahman to Bhuvana all become worshipped in

every manner when worshipped by one initiated. There is no doubt about it.

दीक्षितस्य न कार्यं स्यात्तपोभिर्नियमव्रतैः ।
न तीर्थक्षेत्रगमनैर्न च शरीरयन्त्रणैः ॥ ९५ ॥

For one who is initiated there is nothing to be achieved by *tapas*, regulations and observances, pilgrimages and regulative controls of the body.

अदीक्षिता ये कुर्वन्ति जपपूजादिकाः क्रियाः ।
न फलन्ति प्रिये तेषां शिलायामुप्तबीजवत् ॥ ९६ ॥

O My Beloved ! But all the Japa, Pūjā, and like activities by those who are not initiated are fruitless like the seed sown on rock.

देवि दीक्षाविहीनस्य न सिद्धिर्न च सद्गतिः ।
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन गुरुणा दीक्षितो भवेत् ॥ ९७ ॥

O Devi ! For one without Dīkṣā there is neither fulfilment nor a happy destination. Therefore with all efforts should one get initiated from the Guru.

द्विजो यो दीक्षितः पश्चादन्त्यजः पूर्वदीक्षितः ।
द्विजः कनिष्ठः स ज्येष्ठ इति शास्त्रार्थनिर्णयः ॥ ९८ ॥

If a Brahmin is initiated later and a low born is initiated earlier then the Brahmin is junior and the other is senior. This is a verdict of the Śāstras.

गुरुशक्तिसुतानाञ्च यो वा स्यात् पूर्वदीक्षितः ।
गुरुवत्तेन ते पूज्या नावमान्याः कथञ्चन ॥ ९९ ॥

But if one be initiated prior to the Sakti and the son of the Guru, the latter are still to adored as the Guru and not disregarded.

शिष्यो दीक्षितमात्रश्चेद् यदि स्वर्गं गतो गुरुः ।
एकसन्तानकेनैव पूर्णसंस्कारमाचरेत् ॥ १०० ॥

If the Guru passes away and the disciple is just initiated, he becomes as if the only son and conducts the full ritual.

दर्शनेषु च सर्वेषु गुरुणा ज्ञानशालिना ।
दीक्षितो यस्तु विधिना स युक्तो नापरः प्रिये ॥ १०१ ॥

O My Beloved ! One who is initiated properly into all the philosophies by the Guru full of knowledge, is freed and no other.

अधिवासनपूर्वन्तु चक्रपूजापुरःसरम् ।
दीक्षया शोधयेच्छिष्यमन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ १०२ ॥

Before the preliminaries and the Cakra-pūjā a disciple must be purified by Dīkṣā; otherwise it will he fruitless.

शूद्रसङ्करजातीनामादिशुद्धिर्विधीयते ।
पादोदकप्रदानाद्यैः कुर्यात् पापविमोचनम् ॥ १०३ ॥

Method of Initiation for Śūdras and Women :

Primal purification is ordained for Śūdras and mixed castes. One is freed from sin by using the water by which the Feet of the Guru are washed and by gifts etc.

एकाब्देन द्विजो योग्यः क्षत्रियो वत्सरद्वयात् ।
वैश्यो योग्यास्त्रिभिर्वर्षैश्चातुर्भिः शुद्र एव च ॥ १०४ ॥

A Brahmin acquires competence within one year; the Kṣatriya within two, the Vaiṣya within three and the Śūdra within four years.

विधवायाः सुतादेशात् कन्यायाः पितुराज्ञया ।
नाधिकारः स्वतो नार्या भार्याया भर्त्तुराज्ञया ॥ १०५ ॥

The competence of the widow for initiation is subject to the consent of the son; of the daughter to the father's; of the wife to the husband; a woman has no right of her own for getting initiated.

स्याद्वेदाध्ययने शूद्रो नाधिकारी यथा प्रिये ।
तथैवादीक्षितश्चापि नाधिकारी कुलेश्वरि ॥ १०६ ॥

O My Beloved ! As the Śūdras have no competence to study the Veda; similarly, O Kuleśvari, he who is not initiated is not competent.

श्रीगुरुं गुरुपत्नीश्च तत्पुत्रं शक्ति कौलिकान् ।
दीक्षितस्तोषयेद्देवि यथाविभवविस्तरम् ॥ १०७ ॥

The initiated alall always please the Guru, Guru's

wife, Guru's son, adherents of the Kaula Path of Śakti, in the measure of his means.

इति ते कथितं किञ्चित् परीक्षा गुरुशिष्ययोः ।
दीक्षाभेदादिकं देवि किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १०८ ॥

Thus I described in brief to You, O Devi, the test for Guru and Śiṣya and about the various kinds of Initiations. Now what else You want to hear ?

इति श्रीकुलार्णवे निर्माणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
उर्ध्वाम्नायतन्त्रे गुरुशिष्यपरीक्षाकथनं
नाम चतुर्दश उल्लासः ॥ १४ ॥

पंचदश उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि पुरश्चरणलक्षणम् ।
स्थानाहारादिभेदश्च वद मे परमेश्वर ॥ १ ॥

Śrī Devi said : O Kuleśa ! I want to hear about the characteristics of Puraścaraṇa. O Parmeśvara ! Also tell me about the differences of places and food-materials.

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण मन्त्रतत्त्वं प्रकाशते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen O Devi : I am telling You what You have asked. By merely hearing it the Truth of Mantras shines forth.

जपयज्ञात् परो यज्ञो नापरोऽस्तीह कश्चन ।
तस्माज्जपेन धर्मार्थकाममोक्षांश्च साधयेत् ॥ ३ ॥

Superiority of Japa :

There is no Yajña higher than Japa-yajña in this world, therefore, one should attain the fructification of Dharma, Artha, Kāma and Mokṣa through Japa.

सवपादान् परित्यज्य मन्त्रपादं समभ्यसेत् ।
अप्रमादाद् भवेत् सिद्धिः प्रमादादशुभं फलम् ॥ ४ ॥

Leaving all other means one should resort to the Japa of Mantra. If resorted to without blemishes it is sure to yield success; but if it is tarnished by faults then its fruit is indeed inauspicious.

भोगापवर्गसङ्कल्पकल्पव्रतशुभो जपः ।
जपध्यानमयं योगं तस्माद्देवि समाचरेत् ॥ ५ ॥

Japa is an auspicious giver of onjoyment, salvation, and self-fulfilling wish. Therefore, O Devi, Yoga of Japa and Dhyāna should be practised.

आब्रह्मवीजदोषाश्च नियमातिक्रमोद्भवाः ।
ज्ञानाज्ञानकृताः सर्वं प्रणश्यन्ति जपात् प्रिये ॥ ६ ॥

O My Beloved! All blemishes due to transgression of rules, from Jīva to Brahman, done knowingly or unknowingly, are wiped away by Japa.

संसारे दुःखभूयिष्ठे यदीच्छेत् सिद्धिमात्मनः ।
पञ्चाङ्गोपासनेनैव मन्त्रजापी व्रजेत् सुखम् ॥ ७ ॥

Should one desire fulfilment in this world ridden heavily with unhappiness, doing Japa of the Mantra according to the Five-limbed Upāsanā would provide due happiness.

पूजा त्रैकालिकी नित्यं जपस्तर्पणमेव च ।
होमो ब्राह्मणभुक्तिश्च पुरश्चरणमुच्यते ॥ ८ ॥

Five limbs of Puraścaraṇa:

Daily Pūja at the three prescribed hours—in the morning, midday, and evening, regular Japa, Trapaṇa (offering of water-libation), Homa and feeding the Brahmins is this fivefold Upāsana called Puraścaraṇa.

यद् यदङ्गं विहीयेत तत्संख्याद्विगुणो जपः ।
कुर्याद् द्वित्रिचतुःपञ्चसंख्यां वा साधकः प्रिये ॥ ९ ॥

कुर्वीत चाङ्गसिद्ध्यर्थं तदशक्तौ स भक्तितः ।
तच्चेदङ्गं विहायेत मन्त्री नेष्टमवाप्नुयात् ॥ १० ॥

If any of these limbs are lacking one should make up for them with double the number of Japas as prescribed. In case of weakness on the part of the Sādhaka he should, for the fulfilment of the limbs perform with devotion double, three times, four times or even five times the number of limbs lacking; because due to the fault of lack of limbs the desired fruits are not attained.

अन्नैश्चतुर्विधैर्देवि पदार्थैः षड्रसान्वितैः ।
सुभोजितेषु विप्रेषु सर्वं हि सफलं भवेत् ॥ ११ ॥

Otherwise, if the Brahmanas are well fed with rice of four kinds and other items full of six flavours all would be fulfilled.

सम्यक्सिद्धैकमन्त्रस्य पञ्चाङ्गोपासनेन च ।
सर्वमन्त्राश्च सिध्यन्ति त्वत्प्रसादात् कुलेश्वरि ॥ १२ ॥

O Kuleśvari ! If by Your Grace success is achieved even in one Mantra through the five-limbed Upāsanā then all Mantras would yield their fruit.

उपदेशस्य सामर्थ्यात् श्रीगुरोश्च प्रसादतः ।
मन्त्रप्रभावाद्भक्त्या च मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ १३ ॥

Mantras fructify on the basis of the potency of the Instruction, Grace of Śrī Guru and the faith of the devotee in the fructifying power of the Mantra itself.

सिद्धमन्त्राद् गुरोर्लब्धो मन्त्रो यः सिद्धिभाग्भवेत् ।
पूर्वजन्मकृताभ्यसान्मन्त्रो वा शीघ्रसिद्धिदः ॥ १४ ॥

Success is achieved very soon through a Mantra received from a perfect Guru or due to its practice in a previous life.

दीक्षापूर्वं कुलेशानि पारम्पर्यक्रमागतम् ।
न्यायलब्धश्च यो मन्त्रः स च सिद्धो न संशयः ॥ १५ ॥

O Kuleśāni ! The Mantra which is received in the prescribed order of a Tradition through initiation becomes undoubtedly successful.

सहस्रं प्रजपेन्मत्रं मातृकाक्षरसंपुटम् ।
अनुलोमविलोमेन मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ १६ ॥

Japa of a Mantra conjoined with Bhūta-lipi :

Performing one thousand Japa in the forward and reverse orders of a Mantra in conjuction with the letters of alphabet fructifies it.

त्रिषष्ट्यक्षरसंयुक्तमातृकाक्षरसंपुटम् ।
क्रमोत्क्रमात्सहस्रन्तु तस्य सिद्धो भवेन्मनुः ॥ १७ ॥

Conjoining a Mantra with sixtythree Mātṛkā-varṇas and then performing its Japa beginning with 108 and gradually increasing this number to 1,000 Japas soon fructifies the Mantra.

मातृकाजपमात्रेण मन्त्राणां कोटिकोटयः ।
जपिताः स्युर्न सन्देहो यतः सर्वं तदुद्भवम् ॥ १८ ॥

By a mere Japa of the Mātṛkā, Japa of millions and miilions of Mantras is automatically performed because all the Mantras have originated from the Mātṛkās. There is no doubt about it.

अनेककोटिमन्त्राणि चित्ताकुलकराणि च ।
मन्त्रं गुरुकृपाप्राप्तमेकं स्यात् सर्वसिद्धिदम् ॥ १९ ॥

Innumerable are the Mantras which agitate the mind; but only that Mantra gives fulfilment which is received through the grace of the Guru.

यदृच्छया श्रुतं मन्त्रं दृष्टेनापि छलेन च ।
पत्रे स्थितं वा चाध्याप्य तज्जपः स्यादनर्थकृत् ॥ २० ॥

Mantras received improperly are injurious :

Japa of a Mantra heard by chance or seen by deceit or picked up from a sheet of paper can only lead to disaster.

पुस्तके लिखितान्मन्त्रान् विलोक्य प्रजपन्ति ये ।
ब्रह्महत्यासमं तेषां पातकं व्याधिदुःखदम् ॥ २१ ॥

Those who seeing the Mantras written in books, practise their Japa commit a sin tantamount to Brahmanicide resulting in disease and misery.

पुण्यक्षेत्रं नदीतीरं गुहा पर्वतमस्तकम् ।
तीर्थप्रदेशाः सिन्धूनां सङ्गमः पावनं वनम् ॥ २२ ॥

उद्यानानि विविक्तानि बिल्वमूलं तटं गिरेः ।
देवतायतनं कूलं समुद्रस्य निजं गृहम् ॥ २३ ॥

साधनेषु प्रशस्तानि स्थानान्येतानि मन्त्रिणाम् ।
अथवा निवसेत्तत्र यत्र चित्तं प्रसीदति ॥ २४ ॥

Places congenial to and prohibited for Puraścaraṇa :

Holy place, bank of a river, cave, the summit of a mountain, place of pilgrimage, confluence of rivers, holy forests, vacant gardens, root of a Bilva tree (*Agle Marmelos*), slope of a hill, temple of a deity, sea coast and one's own house—these are the places lauded for the Sādhanā of a

Mantra. Or else one should choose any place where he feels contented.

सूर्यस्याग्नेर्गुरोरिन्दोर्दीपस्य च जलस्य च ।
गोविप्रकुलवृक्षाणां सन्निधौ शस्यते जपः ॥ २५ ॥

Japa is more fructifying when performed in the proximity of the sun, fire, Guru, moon, lamp, water, cow, a brahmin family, or a tree.

गृहे शतगुणं विद्याद्गोष्ठे लक्षगुणं भवेत् ।
कोटिर्देवालये पुण्यमनन्तं शिवसन्निधौ ॥ २६ ॥

Fruit of Japa is hundred times when performed in one's own house, one million times when performed in a dwelling of a cow; a billion times when performed in a temple of a deity; and infinite when performed in the immediate presence of Śiva.

म्लेच्छदुष्टमृगव्यालशङ्कातङ्कविवर्जितः ।
एकान्तपावने निन्दारहिते भक्तिसंयुते ॥ २७ ॥

स्वदेशे धार्मिके देशे सुभिक्षे निरुपद्रवे ।
राजभक्तजनस्थाने निवसेतापसाश्रये ॥ २८ ॥

One should perform Japa at a place free of barbarians, wickeds, wild beasts, suspicion of the existence of snakes etc., and fear; but which may be lonely, holy, cavil-free, devout, one's own, righteous, opulent, charming, undisturbed and where dwell other ascetics.

राजानः सचिवा राज्ञां पुरुषाः प्रभवो जनाः ।
चरन्ति येन मार्गेण न वसेत्तत्र मन्त्रवित् ॥ २९ ॥

जीर्णदेवालयोद्यानगृहवृक्षतलेषु च ।
नदीतडागकूपेषु भूच्छिद्रादिषु नो वसेत् ॥ ३० ॥

The knower of Mantra should not reside where move kings, mintsters, officers and nobles. Nor shall he live in sites of ruined temples, gardens, houses, trees, rivers, tanks, walls and cavities of earth.

दीपनाथमयष्ट्वा यो जपपूजादिकं चरेत् ।
तत्फलं गृह्यते तेन तस्यायासः फलं भवेत् ॥ ३१ ॥

Worship of the Lord of Light is necessary :

If one performs Japa or Pūjā without first offering to the Guru who holds the Light, then he steals the fruit and all the efforts of the Sādhaka go in vain.

वंशाश्मधरणीदारुतृणपल्लवनिर्मितम् ।
वर्जयेदासनं धीमान् दारिद्र्यव्याधिदुःखदम् ॥ ३२ ॥

Rejectable and acceptable Seats :

The wise shall reject the seat made of bamboo, stone, earth, wood, grass or sprout; such seats only bring poverty, disease and misery.

तूलकम्बलवस्त्राणां सिंहव्याघ्रमृगाजिनम् ।
कल्पयेदासनं धीमान् सौभाग्यज्ञानवृद्धिदम् ॥ ३३ ॥

A seat made of cotton, wool, cloth, skin of lion, tiger or deer brings good fortune.

पद्मस्वस्तिकवीरादिष्वासनेषूपविश्य च ।
जपार्चनादिकं कुर्यादन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ ३४ ॥

Seating himself in Padmāsana, Svastikāsana or Vīrāsana the Sādhaka should perform his Japa and Pūjā; otherwise his efforts would be fruitless.

द्वादशावर्त्तयन् बुद्ध्या प्रणवन्तु त्रिमात्रकम् ।
मुञ्चेत् पिङ्गलया वायुमन्तःस्थं रेचको भवेत् ॥ ३५ ॥

Method of Prāṇāyāma and its Fruits :

Performing mentally twelve times the Japa of Praṇava of three *Mātrās* one should exhale the breath through the right nostril (Piṅgalā)—this is called Recaka (Exhalation).

षोडशावर्त्तयन् तारं पूरयेद्बाह्यमारुतम् ।
शनकैरिडया बद्ध्वा पूरकं परिकीर्त्तितम् ॥ ३६ ॥

Repeating sixteen times the Tāra (Auṁ, Praṇava) one should inhale through the left nostril (Iḍā)—this is called Pūraka (Inhalation).

द्वादशावर्त्तयन् तारं वायुं मध्ये च कुम्भयेत् ।
शोषयेद्वायुबीजेन देहशोषणमीरितम् ॥ ३७ ॥

Then repeating the Praṇava twelve times the breath should be retained inside—this is Kumbhaka. Then he

should dry up the body with Vāyu-bīja Yaṁ. This is drying up of the impurities of the body.

पुनश्च पूर्ववद्वायुं विरेच्यापूर्य कुम्भयेत् ।
दहेत् दहनबीजेन देहदाहनमीरितम् ॥ ३८ ॥

Again, in the same manner one should exhale, inhale and perform Kumbhaka; then burn the body with Agni-bīja Raṁ. This is called burning up of the impurities of the body.

पुनश्च पूर्ववद्वायुं विरेच्यापूर्य कुम्भयेत् ।
शिवकुण्डलिनीयोगस्यन्दनामृतधारया ।
आपादमस्तकं देवि प्लावयेत् प्लावनं भवेत् ॥ ३९ ॥

Then again exhale the air, inhale it, and perform Kumbhaka. Thereafter bathe the body from feet to head with the nectar produced out of the union of Kuṇḍalinī and Śiva. This is called bathing—Plāvaṇa—of the body.

जपध्यानं विनाऽगर्भः सगर्भस्तद्विपर्ययात् ।
अगर्भाद् गर्भसंयुक्तः प्राणायामः शताधिकः ॥ ४० ॥

A Prāṇāyāma devoid of Japa and Dhyāna is called *Agarbha* (sterile), and its opposite is *Sagarbha* (with fruit). In comparison to *Agarbha* the *Sagarbha* Prāṇāyāma is a hundred times more fruitful.

तपांसि तीर्थयात्राद्या मखदानव्रतादयः ।
प्राणायामस्य तस्यैते कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ४१ ॥

Austerities, pilgrimages, sacrifices, charities, observances are not worth even the sixteenth fraction of such a Prāṇāyāma.

मानसं वाचिकं पापं कायिकं वापि यत् कृतम् ।
तत् सर्वं निर्दहेच्छीघ्रं प्राणायामत्रयं शिवे ॥ ४२ ॥

O Śive ! All the sins, whether mental, verbal or physical, are very soon burnt up by only three Prāṇāyāmas.

दह्यते ध्मायमानानां धातूनाञ्च यथा मलम् ।
तथेन्द्रियाणां दह्यन्ते दोषाः प्राणस्य संयमात् ॥ ४३ ॥

Just as the impurity of the metal is burnt away when it is blown upon, so the sins of the senses are burnt out by the

control of Prāṇa.

प्राणायामैर्विशुद्धात्मा यद् यत् कर्म करोति हि ।
तत्तत् फलत्यसन्देहस्त्वप्रयत्नेन वा कृतम् ॥ ४४ ॥

Whatever actions are performed by one who is purified by Prāṇāyāma, they all fructify undoubtedly, even if done effortlessly.

आगमोक्तेन मार्गेणाभ्यासं नित्यं करोति यः
देवताभावमाप्नोति मन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥ ४५ ॥

Mantra-japa only with Nyāsa etc. :

He who does this practice regularly in accordance with the directions in the Āgama, attains the state of Godhood and acquires perfection in Mantra.

यो न्यासकवचच्छन्दो मन्त्रं जपति तं प्रिये ।
विघ्ना दृष्ट्वा पलायन्ते सिंहं दृष्ट्वा यथा गजाः ॥ ४६ ॥

O My Beloved ! Seeing him who performs Japa of the Mantra as prescribed with Nyāsa, Kavaca and Chandas, obstructions flee like elephants at the sight of a lion.

अकृत्वा न्यासजालं यो मूढात्मा प्रजपेन्मनुम् ।
बाध्यते सर्वविघ्नैश्च व्याघ्रैर्मृगशिशुर्यथा ॥ ४७ ॥

But if someone foolishly does the Mantra-Japa without taking the precautions of Nyāsa etc., he is harassed by all the obstructions like an infant deer by the tiger.

अक्षमाला द्विधा प्रोक्ता कल्पिताऽकल्पितेति च ।
कल्पिता मणिभिः क्लृप्ता मातृका स्यादकल्पिता ॥ ४८ ॥

Two kinds of Akṣa-mālās and the fruit of Japa in them :

Akṣa-mālās are said to be of two kinds: 1. Imagined and 2. Unimagined. The Imagined is made from gems and the Unimagined from Mātṛkās.

आदिक्षान्ताक्षवर्णत्वादक्षमालेति कीर्त्तिता ।
अनुलोमविलोमाभ्यां गणयेन्मन्त्रवित्तमः ॥ ४९ ॥

Being constituted from alphabets from *A* to *Kṣa*, it is called Akṣa-mālā. The knower of Mantra should count the number of Japas on it both in the forward and reverse orders.

एकैकमङ्गुलीभिः स्याद्रेखाभिर्दशधा फलम् ।
मणिभिः शतसाहस्रं माणिक्याऽनन्तमुच्यते ॥ ५० ॥

Counting the number of Japas on fingers yields fruit only one time; counting by drawing lines yields fruit ten times; counting by gems yields fruit a hundred thousand times, and counting on Māṇikya yields fruit infinite number of times.

त्रिंशद्भिः स्याद्धनं पुष्टिः सप्तविंशतिभिर्भवेत् ।
पञ्चविंशतिभिर्मोक्षं पञ्चदश्याभिचारके ॥
पञ्चाशद्भिः कुलेशानि सर्वसिद्धिरुदीरिता ॥ ५१ ॥

With a rosary of 30 pieces one gets wealth; with that having 27 pieces one gets health, with that having 24 pieces one gets liberation, and with that having 15 pieces one attains the fructifications of charms. And, O Kuleśāni ! with a rosary having 50 pieces one gets all fructifications.

अङ्गुष्ठेन च मोक्षः स्यात्तर्जनी शत्रुनाशिनी ।
मध्यमां धनदां विद्यात् शान्तिकर्मण्यनामिका ।
कनिष्ठा स्तम्भन्याकर्षण्यङ्गुली सुप्रकीर्त्तिता ॥ ५२ ॥

Rule for using fingers in Japa :

One gets liberation from using the thumb; destruction of enemy by using the first finger; wealth by using the middle finger; success of pacifying rituals by the third finger; immobilisation by the small or fourth finger; and attraction by the use of all the fingers.

एतज्जपिष्यामीत्यादौ सङ्कल्प्य मन्त्रवित्तमः ।
स्थिरासनो जपित्वाऽथ देव्यै सोदकमर्पयेत् ॥ ५३ ॥

Taking a vow for the performance of a definite number of Japa the knower of Mantras should sit on a stable seat and perform Japa. Then he should offer the fruit of Japa with water to the Devi.

उच्चैर्जपोऽधमः प्रोक्त उपांशुर्मध्यमः स्मृतः ।
उत्तमो मानसो देवि त्रिविधः कथितो जपः ॥ ५४ ॥

Three kinds of Mantra-japa :

Japa done aloud in the hearing of others is the lowest;

Japa done in low tones (Upāṁśu) is the middle; and O Devi ! Japa done mentally (Mānas) is the best. Thus the Japas are of three kinds.

अतिह्रस्वो व्याधिहेतुरतिदीर्घस्तपःक्षयः ।
अक्षराक्षरसंयुक्तो यो मन्त्रः स न सिध्यति ॥ ५५ ॥

If the repetition is too clipped it causes disease; if too extended it causes decay of *tapasa*; and when letters are pronounced indistinctly and stuck to each other the Mantra does not fructify at all.

मनसा यः स्मरेत् स्तोत्रं वचसा वा मनुं जपेत् ।
उभयं निष्फलं देवि भिन्नभाण्डोदकं यथा ॥ ५६ ॥

Rememberance of Stotra mentally and repetition the Mantra verbally are both useless like water in a broken vessel.

जातसूतकमादौ स्यात्तदन्ते मृतसूतकम् ।
सूतकद्वयसंयुक्तो यो मन्त्रः स न सिध्यति ॥ ५७ ॥

Mantra free of two impurities alone is fructifying :

A Mantra in its beginning entails the impurity of birth and at the end the impurity of death. Associated with these two impurities a Mantra does not fructify.

आद्यन्तरहितं कृत्वा मन्त्रमावर्त्तयेद्धिया ।
सूतकद्वयनिर्मुक्तो यो मन्त्रः सर्वसिद्धिदः ॥ ५८ ॥

Therefore one should remove these two impurities of the Mantra before its Japa because thus stripped off its two impurities and repeated mentally the Mantra becomes all-fructifying.

मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं योनिमुद्रां न वेत्ति यः ।
शतकोटिजपेनापि तस्य सिद्धिर्न जायते ॥ ५९ ॥

Mantra is infructuous without a knowledge of its Meaning :

If one does not know the meaning of the Mantra, the consciousness of the Mantra and the Yoni-mudrā, then even a hundred crore of its Japa would not lead to success.

सुप्तबीजाश्च ये मन्त्रा न दास्यन्ति फलं प्रिये ।
मन्त्राश्चैतन्यसहिताः सर्वसिद्धिकराः स्मृताः ॥ ६० ॥

Mantras devoid of their Potency are infructuous :

Mantras whose potency is asleep do not yield fruit. Mantras alive with their conscious power alone have been said to be all-fructifying.

चैतन्यरहिता मन्त्राः प्रोक्ता वर्णास्तु केवलम् ।
फलं नैव प्रयच्छन्ति लक्षकोटिजपादपि ॥ ६१ ॥

Bereft of this consciousness the Mantra remains a mere collection of letters. Even millions of repetitions of such a Mantra yield no fruit.

मन्त्रोच्चारे कृते यादृक् स्वरूपं प्रथमं भवेत् ।
शतैः सहस्रैर्लक्षैर्वा कोटिजापेन तत् फलम् ॥ ६२ ॥

The Truth that manifests when the Mantra is thus articulated properly is worth the fruit of hundreds, thousands, millions and billions of repetitions.

हृत्कण्ठग्रन्थिभेदश्च सर्वावयववर्द्धनम् ।
आनन्दाश्रु च पुलको देहावेशः कुलेश्वरि ।
गद्गदोक्तिश्च सहसा जायते नात्र संशयः ॥ ६३ ॥

सकृदुच्चरितेऽप्येवं मन्त्रे चैतन्यसंयुते ।
दृश्यन्ते प्रत्यया यत्र पारम्पर्यं तदुच्यते ॥ ६४ ॥

When a Mantra alive with consciousness is articulated even once, the knots of the heart and the throat snap, all limbs increase, tears of joy rush to the eyes, there is horripilation, the body is intoxicated and speech becomes tremulous. When such signs are there one can be sure that the Mantra has been handed down by Tradition.

रुद्धः कूटाक्षरो मुग्धो बद्धः क्रुद्धश्च भेदितः ।
बालः कुमारो युवकः प्रौढो वृद्धश्च गर्वितः ॥ ६५ ॥
स्तम्भितो मूर्च्छितो मत्तः कीलितः खण्डितः शठः ।
मन्दः पराङ्मुखश्छिन्नो बधिरोऽन्धस्त्वचेतनः ॥ ६६ ॥
किङ्करः क्षुधितः स्तब्धः स्थानभ्रष्टश्च पीडितः ।
निःस्नेहो विकला ध्वस्तो निर्जीवः खण्डितारिकः ॥ ६७ ॥

सुप्तस्तिरस्कृतो नीचो मलिनश्च दुरासदः ।
निःसत्त्वो निर्जितो दग्धचपलश्च भयङ्करः ॥ ६८ ॥

निस्त्रिंशो निन्दितः क्रूरः फलहीनो निकृन्तनः ।
निर्वीर्यो भ्रमितो शप्त रुग्णः क्षतोऽङ्गहीनकः ।
जडो रिपुरुदासीनो लज्जितो मोहितोऽलसः ॥ ६९ ॥

Sixty Defects of Mantras :

Defects of Mantras : Ruddha (obstructed), Kūṭākṣara (cunningly worded), Mugdha (bewildered), Baddha (tied), Kruddha (angry), Bhedita (pierced), Bāla (infant), Kumāra (adolescent), Yuvaka (young), Prauḍha (mature), Vṛddha (old), Garvita (proud), Stambhita (immobilised), Mūrchita (swooning), Matta (intoxicated), Kīlita (impaled), Khaṇḍita (broken), Śaṭha (malignant), Manda (slow), Parāṅgamukha (reverse-faced), Chinna (scattered), Badhira (deaf), Andha (blind), Acetana (unconscious), Kiṁkara (servant), Kṣudhita (hungry), Stabdha (paralysed), Sthānabhraṣṭa (fallen from its place), Pīdita (afflicted), Niḥsneha (without affection), Vikala (maimed), Dhvasta (destroyed), Nirjīva (lifeless), Khaṇḍitārika (controverted), Supta (asleep), Tiraskṛta (reviled), Nīca (low), Malina (faded), Durāsada (dangerous to be approached), Niḥsattva (without essence), Nirjita (conquered), Dagdha (burnt), Capala (cunning), Bhayaṅkara (horrible), Niṣtriṁśa (overthrown ?), Nindita (censured), Krūra (cruel), Phalahīna (fruitless), Nikṛntana (torn asunder), Bhramita (deluded), Śapta (cursed), Rugṇa (diseased), Kṣata (troubled), Aṅgahīna (devoid of some limb); Jaḍa (torpid), Ripu (enemy), Udāsīna (apathetic), Lajjita (ashamed), Mohita (enchanted) and Alasa (indolent).

षष्ट्येतान् मन्त्रदोषांश्च योऽज्ञात्वा प्रजपेन्मनुम् ।
सिद्धिर्न जायते तस्य लक्षकोटिजपादपि ॥ ७० ॥

For him who does Japa without being cognisant of these defects there is no fulfilment even with millions and billions of Japa.

कथ्यन्ते दश संस्कारा मन्त्रदोषहराः प्रिये ।
जननं जीवनं पश्चात्ताडनं बोधनं ततः ॥ ७१ ॥
अभिषेकोऽथ विमलीकरणाप्यायने तथा ।
तर्पणं दीपनं गुप्तिः संस्काराः कुलनायिके ॥ ७२ ॥

Ten purificatory rituals of Mantra :

O My Beloved ! Ten processes for the eradication of the defects of Mantras have been described : Janana (giving birth), Jīvana (giving life), then Tāḍana (striking), Bodhana (making aware), Abhiṣeka (consecration), Vimalīkaraṇa (cleansing of impurity), Āpyāyana (satisfying), Tarpaṇa (libation), Dīpana (lighting), and Gupti (covering in protection). These are, O Kulnāyike, the purificatory rituals.

शाणोल्लोढानि शस्त्राणि यथा स्युर्निशितानि वै ।
मन्त्राश्च स्फूर्त्तिमायान्ति संस्कारैर्दशभिस्तथा ॥ ७३ ॥

Just as weapons rubbed on the whetstone get sharpened, so the Mantras subjected to these ten processes acquire potency.

भक्ष्यं हविष्यं शाकादि विहितानि फलान्यपि ।
मूलं शक्तु यवान्नाश्च शस्तान्येतानि मन्त्रिणाम् ॥ ७४ ॥

Rules regarding Food etc. during the period of Puraścaraṇa :

The Mantra-sādhakas should eat only the prescribed vegetables, fruits, roots, barley and offerings.

यस्यान्नपानपुष्टाङ्गः कुरुते धर्मसञ्चयम् ।
अन्नदातुः फलं चार्द्धं कर्त्तुश्चार्द्धं न संशयः ॥ ७५ ॥

If a Sādhaka nourishes his body by obtaining food and drinks from another person then half of the merit acquired by him goes to the donor of the food-material. There is no doubt about it.

तस्मात् सर्वप्रयत्नेन परान्नं वर्जयेत् सुधीः ।
पुरश्चरणकाले च काम्यकर्मस्वपीश्वरि ॥ ७६ ॥

Therefore, an intelligent person should with all efforts avoid another's food during the period of performance of the ritual for desired results.

जिह्वा दग्धा परान्नेन करौ दग्धौ प्रतिग्रहात् ।
मनो दग्धं परस्त्रीभिः कार्यसिद्धिः कथं भवेत् ॥ ७७ ॥

For it is said that the tongue is burnt by the food of another; hand burnt by accepting from another, the mind burnt by the thought of another woman; how then there can be success in the endeavour ?

इन्द्राग्निरुद्रग्रहदृग्वेदार्कदिक्षडष्टसु ।
षोडशमनुबाणाब्धितिथित्रयोदशास्वपि ॥ ७८ ॥

लिखेत् षोडशकोष्ठेषु मातृकार्णान् विचक्षणः ।
स्वनामाद्यक्षराद् यावन्मन्त्राद्यक्षरदर्शनम् ॥ ७९ ॥

सिद्धादीन् कल्पयेन्मन्त्री कुर्यात् साध्यादिभिः पुनः ।
चतुश्चतुर्विभागेन सिद्धादीन् गणयेत् पुनः ॥ ८० ॥

Consideration of Siddha etc. Cakras :

These Śloka are written in code language and mean the the Akathaha Cakra used for the determination of the fructifying quality of a Mantra for a particular Sādhaka. The names Indra etc. given in the Śloka actually denote the numbers to be placed in the various houses of the Cakra. For example Indra=1, Agni=3, Rudra=11, Graha=9, Dṛk=2, Veda=4, Arka=12, Dik=10, Ṣaḍa=6, Aṣṭa=8, Ṣoḍaṣa=16, Manu=14, Bāṇa=5, Abdhi=7, Tithi=15, Trayodasa=13. These figures are to be placed one each in the sixteen houses of the Cakra. Then all the letters of the alphabet should also be placed in various houses as shown in the Cakra (see page 302) from which should be determined the category of a Mantra, whether it is Siddha, Sādhya, Susiddha or Ari[1]. Each of these categories are further subdivided into four; viz. Siddha=Siddha Siddha; Siddha-Sādhya; Siddha-Susiddha; Siddha-Ari. Sādhya= Sādhya-Siddha; Sādhya-Sādhya; Sādhya-Susiddha, Sādhya-Ari. Susiddha=Susiddha-Siddha; Susiddha-Sādhya; Susiddha-

1. For the method of counting these categories, see Encyclopedia of Yoga, by Ram Kumar Rai, Frachya Prakashan, Revised and Enlarged 2nd Edition, 1982.

Susiddha; Susiddha-Ari. Ari=Ari-Siddha, Ari-Sādhya; Ari-Susiddha; Ari-Ripu.

सिद्धसिद्धो जपात् सिद्धो द्विगुणात् सिद्धसाध्यकः ।
सिद्धसुसिद्धोऽर्द्धजपात् सिद्धारिर्हन्ति बान्धवान् ॥ ८१ ॥
साध्यसिद्धोऽतिसंक्लेशात् साध्यसाध्यो निरर्थकः ।
साध्यसुसिद्धो भजनात् साध्यारिर्हन्ति गोत्रजान् ॥ ८२ ॥
सुसिद्धसिद्धोऽर्द्धजपात्तत्साध्यस्तु यथोक्ततः ।
तत्सुसिद्धो ग्रहादेव सुसिद्धारिः स्वगोत्रहा ॥ ८३ ॥
अरिसिद्धः सुतं हन्यादरिसाध्यस्तु योषितम् ।
तत्सुसिद्धः कुलं हन्ति स्वात्मानं हन्ति तद्रिपुः ॥ ८४ ॥
सिद्धार्णा बान्धवाः प्रोक्ताः साध्यास्ते सेवकाः स्मृताः ।
सुसिद्धाः पोषका ज्ञेयाः शत्रवो घातकाः स्मृताः ॥ ८५ ॥

Siddha-Siddha Mantra provides fructification of Japa; Siddha-Sādhya provides fructification by a Japa of double the number than usually required; and Siddha-Susiddha provides fructification by half the number of Japas than normal. Japa of Siddha-Ari destroys kith and kin.

Sādhya-Siddha provides fructification with a little difficulty; Japa of Sādhya-Sādhya Mantra is useless; Japa of Sādhya-Susiddha fructifies by singing devotional songs; and the Japa of Sādhya-Ari Mantra destroys the descendents.

Susiddha-Siddha Mantra provides fructification by a japa of half of the number usually required; Susiddha-Sādhya fructifies with prescribed number of Japas; Susiddha-Susiddha fructifies by its mere adoption; and the Susiddha-Ari dectroys one's own family.

Ari-Siddha destroys the sons, Ari-Sādhya destroys the wife, Ari-Susiddha destroys the clan and Ari-Ari destroys the very Ātmā of the Sādhaka

Thus the Sidha Mantras are considered Bāndhava (family members), Sādhya Mantras are servers, Susidha Mantras are nursers and Ari Mantras arc fatal,

बान्धवा नववाणेकाः स्युर्द्विषड्दश सेवकाः ।
वह्निरुद्रमुनयस्तु पोषका द्वादशाष्टकचतुरस्तु घातकाः ॥ ८६ ॥

This Śloka, again written in code language, implies the Akaḍama Cakra (see page 302). The words *Nava-bāṇa-eka* of the Śloka mean she *Nava* or ninth, *bāṇa* or fifth and *eka* or first houses of the Cakra. The words *Dviṣaḍdaśa* of the Śloka mean the *Dvi* or second, *Ṣada* or sixth and *daśa* or tenth houses of the Śloka. The words *Vahṁi-Rudra-Munis* mean *Vahni* or Agni or third, Rudra or eleventh and Munis or seventh houses of the Cakra. Similarly the words *Dvādaśa-Aṣṭaka-Catura* mean Dvādaśa or the twelfth, Aṣṭaka or eighth and *Catura* or the fourth houses of the Cakra. The Bāndhava, Sevaka, Poṣaka and Ghātaka etc. words mean as before. Now the number of the houses for Siddha Mantras are 9, 5, 1. The number of houses for Sādhya Mantras are 2, 6, 10. The number of houses for Susiddha Mantras are 3, 11, 7. The number of houses for Ari Mantras are 12, 8, 4.

प्राप लोभा पट्ु प्राह्यं रुद्रस्याद्रिरुरुः करं ।
लोक लोप पटुः प्रायः खलोघोभेदिताः प्रिये ।
वर्णाः क्रमात् स्वरान्तौ तु रेवत्यंशगतौ तदा ॥ ८७ ॥

In this Śloka the Nakṣatra Cakra has been described, in all the twenty seven asterisms, from Āśvinī to Revatī are placed in different houses. The alphabets placed alongside in the houses have again been described in code language as follows :

Prāpa - P R Ā P - A
2 1

Lobhā . L O Bh - Ā
3 4

Paṭu - P A Ṭ U
1 1

Prāhyaṁ - P R A H Y Aṁ
2 1

Rudrasya - R U D R A S Y A
2 2 1

Adri - A D R I
2

Ruruḥ - R U R U Ḥ
2 2

Karaṁ - K A R Aṁ
1 2

Loka - L O K A
3 1

Lopa - L O P A
3 1

Paṭuḥ - P A Ṭ U
1 1

Prāyaḥ - P R Ā Y Ḥ
1 1

Khalogho - Kh A L O Gh O
2 3 4

Īśvara says : O My Beloved ! Thus from A to Kṣa all the letters of the alphabet should be placed in the houses of the Cakra denoting Aśvini to Revatī the twentyseven asterisms in their order, placing 2, 1, 3, 4, 1, 1, 2, 1, 2; 2, 1, 2, 2, 1, 2, 3, 1; 3, 1, 1, 1, 2, 1, 2, 3, 4 letters respectively in the first to the last houses in the srial order of the alphabets. The exception is that in the last house of Revatī the four letters to be placed are La, Kṣa, Aṁ Aḥ.

जन्म सम्पद् विपत् क्षेम प्रत्यरिः साधको वधः ।
मित्रं परममित्रञ्च जन्मादीनि पुनः पुनः ॥ ८८ ॥

Janma, Saṁpad, Vipat, Kṣema, Pratyari, Sādhaka, Vadha, Mitra and Parama Mitra are the nine qualitative names given to the Nakṣatras. One should count from the Nakṣatra of the birth of a Sādhaka to the Nakṣatra of a Mantra and find out the qualities of the Mantra. (For the method of counting see Encyclopedia of Yoga referred to earlier),

वालं गौरं खुरं शोणं शमीशोभेति राशिषु ।
क्रमेण भेदिता वर्णाः कन्यायां शादयः स्मृता ॥ ८९ ॥

In this Śloka the number of letters to be placed in the twelve houses representing the Meṣa (Aries) etc. signs of the zodiac, have been given, again, in the code language.

Here the letters of the Śloka mean as follows :

Bā	Laṁ	Gau	Raṁ	Khu	Raṁ	Śo	Ṇaṁ	Śa	Mī	Śo	Bha
4	3	3	2	2	2	5	5	5	5	5	4

Now, in the Meṣa etc. twelve houses of this Rāśi Cakra the number of letters to be placed should be as above respectively. There is, however, some difference of opinion about placing the letters in some of the houses. (See Śāradātilaka VI. 3; Bṛhattantrasāra, page 11, 10th Edition, etc.).

लग्नो धनं भ्रातृबन्धुपुत्रशत्रुकलत्रकाः ।
मरणं धर्मकर्मायव्यया द्वादश राशयः ॥ ९० ॥

The technical names of twelve signs from Meṣa (Aries) to Mīna (Pisces) are Lagna, Dhana, Bhrātṛ, Bandhu, Putra, Śatru, Kalatra, Maraṇa, Dharma, Karma, Āya and Vyaya repectively. See page 304 for the Cakra.

स्वराशेर्मन्त्रराश्यन्तं गणनीयं विचक्षणैः ।
अज्ञाते राशिनक्षत्रे नामाद्यक्षरराशितः ॥ ९१ ॥

The wise in Rāśī Cakra should start counting from the house of his own Rāśi (i. e. from the house in which the alphabet denoting his Rāśi or sign occurs) to the house in which the letter representing the Rāśi of the Mantra is found. In case one's own Rāśi is unknown the counting should be started from the house in which the first letter of the personal name occurs and proceeded to the house of the letter representing the Mantra Rāśi.

नामाद्यक्षरमारभ्य यावन्मन्त्रादिमाक्षरम् ।
त्रिधा कृत्वा स्वरैर्भिन्द्यात्तदन्यद्विपरीतकम् ॥ ९२ ॥
कृत्वाधिकमृणं ज्ञेयं ऋणी चेन्मन्त्रवित्तमः ।
स्वयमृणी चेत्तन्मन्त्रं जपेत्पूर्वमृणी यतः ॥ ९३ ॥

In these Ślokās has been described the Ṛṇi-Dhanī Cakra. (The method of construction of this Cakra can be seen in the Encyclopedia of Yoga referred to earlier). If by counting on this Cakra according to the prescribed procedure, the figure of Mantra happens to be greater than the figure of the Sādhaka (called Sādhyāṅka) then the Mantra would be called Ṛṇi, and if it is less the Mantra would be called Dhanī. In other words if the Sadhyāṅka is greater then the Mantra is Dhani and if it is lesser the Mantra is Ṛṇi. In case both the figures are equal then the Mantra is called A-Ṛṇi (not-Ṛṇī).See page 304 for the Cakra

Beginning from the first letter of the name one should proceed upto the first letter of the Mantra. The figure so obtained should be multiplied by three; then dividing the multiple by seven would give the figure for the Sādhaka. Again counting in the reverse order from the first letter of the Mantra to she first letter of the Sādhaka the figure found should be multiplied by three and then dividing the multiple by seven would give the figure for the Mantra. In case the figure of the Sādhaka is less then the Mantra would bc called Ṛṇi. Adoption of a Ṛṇi Mantra is auspicious.

वाय्वग्निभूजलाकाशाः पञ्चाशल्लिपयः क्रमात् ।
पञ्च ह्रस्वाः पञ्च दीर्घा बिन्द्वन्ताः सन्धिसम्भवाः ।
कादयः पञ्चशः षक्षसहान्ताश्च प्रकीर्त्तिताः ॥ ९४ ॥

In this Śloka the Kulākula Cakra has been described. There are fifty letters in the alphabet. Akāra to Kṣakāra the fifty letters have been placed into five groups, each group representing one Element. The groupings are as follows :

A Ā Ka Ca Ṭa Ta Pa Ya Sa—Marut or Air
I Ī Ai Kha Cha Ṭha Dha Pha Ra Kṣa—Āgneya or Fire
U Ū O Ga Ja Da Da Ba La L—Bhauma or Earth
Ṛ Ṝ Au Gha Jha Dha Dha Bha Va Sa–Vāruṇya or Water
Ḷ Ḹ Ām Na Ka Na Na Ma Sa Ha—Vyoma or Sky

The Cakra is given on page 303. For the Method of calculation on the Cakra see the Encyclopedia of Yoga referred to earlier.

महीसलिलयोर्मित्रमनिलानलयोरपि ।
शात्रवं वैपरीत्येन मैत्रं सर्वत्र चापरम् ॥ ९५ ॥
परस्परविरुद्धानां वर्णानां यत्र सङ्गतिः ।
वर्जयेत्तादृशं मन्त्रं नाशकृत्तत् कुलेश्वरि ॥ ९६ ॥

There is friendship between Earth and Water, and also between Fire and Air; there is enmity otherwise. The sky is friend of all the Elements. Adoption of Mantra where the Mantrākṣara and the Sādhakākṣara belong to a group which are friends is auspicious. O Kuleśvari ! The Mantras adopted from a group which is an enemy of the Sādhaka would mean destruction. Therefore such a Mantra should be avoided.

एकाक्षरे तथा कूटे त्रिपुरे मन्त्रनायिके ।
स्त्रीदत्ते स्वप्नलब्धे च सिद्धादीन्नैव शोधयेत् ॥ ९७ ॥

Mantras for which the consideration of Siddha etc. are not necessary :

In case of Ekākṣara Mantra, Kūṭa Mantra, Tripurā Mantra, Mantra given by women, and Mantras obtained in

a dream there is, O Mantranāyike, no uese for the consideration of their validity on the Cakras mentioned earlier.

मन्त्रसिद्धोपदिष्टेषु चतुराम्नायजेषु च ।
मालामन्त्रेषु देवेशि सिद्धादीन्नैव शोधयेत् ॥ ९८ ॥

Similarly, O Deveśi ! in case of Mantras given by Siddha persons, those originating from the four Āmnāyas, and Mālā Mantras also there is no need for the consideralion of their validity.

नृसिंहार्कवराहाणां प्रासादप्रणवस्य च ।
सपिण्डाक्षरमन्त्राणां सिद्धादीन्नैव शोधयेत् ॥ ९९ ॥

One should not consider the validity of the Nṛsiṁha, Sūrya, Vārāha, Prāsāda, Praṇava and Sapiṇḍakṣara mantras.

मनोऽन्यत्र शिवोऽन्यत्र शक्तिरन्यत्र मारुतः ।
न सिध्यति वरारोहे लक्षकोटिजपादपि ॥ १०० ॥

Obstructive factors in the success of Japa :

If the mind be in one place, Śiva in another, Śakti in another, and the life-breath in still another, then even a crore of Japā, O Varārohe, would be useless.

वादार्थं पठ्यते विद्या परार्थं क्रियते जपः ।
ख्यात्यर्थं दीयते दानं कथं सिद्धिर्वरानने ॥ १०१ ॥

If the learning is acquired for the sake of debate, Japa is done for the sake of another, gifts are given for the sake of fame, how can, O Varānane, there be fulfilment ?

धनार्थं गम्यते तीर्थं दम्भार्थं क्रियते तपः ।
कार्यार्थं देवतापूजा कथं सिद्धिर्नु जायते ॥ १०२ ॥

If pilgrimage is done for the sake of wealth, austerities for show, worship of a deity for selfish purposes, how indeed can there be fulfilment ?

अमेध्येन तु देहेन न्यासं देवार्चनं जपम् ।
होमं कुर्वन्ति चेन्मूढास्तत् सर्वं निष्फलं भवेत् ॥ १०३ ॥

They are fools who do Nyāsa, Pūjā, Japa, Homa with a body that is unclean; all their such efforts are fruitless.

विण्मूत्रत्यागशोषादियुक्तः कर्म करोति यः ।
जपार्चनादिकं सर्वमपवित्रं भवेत् प्रिये ॥ १०४ ॥

O My Beloved! If the ritual is done by one who is unclean due to faces, urine and other leavings, then all Japa and worship etc., are rendered impure.

मलिनाम्बरकेशादिमुखदौर्गन्ध्यसंयुतः ।
यो जपेत्तं दहत्याशु देवता जुगुप्सिता ॥ १०५ ॥

One who makes Japa with soiled cloth, soiled hairs, bad odour of mouth on his person, then the Deity being disgusted with him burns him up in a moment.

आलस्यं जृम्भणं निद्रां क्षुतं निष्ठीवनं भयम् ।
नीचाङ्गस्पर्शनं कोपं जपकाले विवर्जयेत् ॥ १०६ ॥

One should avoid laziness, yawning, sleeping, sneezing, spitting, fear, touching the lower limbs and anger.

अत्याहारः प्रलापश्च प्रजल्पो नियमाग्रहः ।
अन्यासङ्गश्च लौल्यञ्च षड्भिर्मन्त्रो न सिध्यति ॥ १०७ ॥

The Mantra does not succeed where there is excessive food, meaningless talk, gossip, rigidity of rules, attachment to another and fickleness.

उष्णीशी कञ्चुकी नग्नो मुक्तकेशो गणावृतः ।
अपवित्रोत्तरीयश्चाशुचिर्गच्छंश्च नो जपेत् ॥ १०८ ॥

One should not perform Japa with his turban on, with cloak, naked, hair dishevelled, surrounded by retinue, unclean upper cloth, or while impure or while walking.

जाड्यं दुःखं तृणच्छेदं विवादं वा मनोरथम् ।
बहिस्तु देहवायुञ्च जपकाले विवर्जयेत् ॥ १०९ ॥

One should avoid during Japa inertia, grief, useless activity, free imagination and passing of wind.

शान्तः शुचिर्मिताहारो भूशायी भक्तिमान वशी ।
निर्द्वन्द्वः स्थिरधीर्मौनी संयतात्मा जपेत् प्रिये ॥ ११० ॥

Conditions conducive to Success in Japa:

One should be calm, clean, limited in food intake, sleeping on the ground, devoted, in full control, free from duality, steady of mind, silent, self-controlled during Japa.

विश्वासास्तिक्यकरुणाश्रद्धानियमनिश्चयैः ।
सन्तोषोत्सुक्यधर्मादिगुणैर्युक्तो जपेन्नरः ॥ १११ ॥

One should perform Japa with confidence, belief, compo-sure, faith, regularity, certitude, contentment, enthusiasm and like qualities.

सुगन्धिपुष्पाभरणवस्त्रादिभिरलङ्कृतः ।
तस्य हस्तगता सिद्धिर्नान्यस्य जपकोटितः ॥ ११२ ॥

Success in Japa lies in the hands of a Sādhaka who is decked with fragrant flowers, ornaments and clothes. For others there is no suecess even with a billion of Japas.

तन्निष्ठस्तद्गतप्राणस्तच्चित्तस्तत्परायणः ।
तत्पदार्थानुसन्धानं कुर्वन् मन्त्रं जपेत् प्रिये ॥ ११३ ॥

One should perform Japa with devotion to the Mantra, with life dedicated to it, with mind centred upon it, wholly given to it, following its meaning and meditating upon it.

जपात् श्रान्तः पुनर्ध्यायेद्ध्यानात् श्रान्तः पुनर्जपेत् ।
जपध्यानादियुक्तस्य क्षिप्रं यन्त्रः प्रसिध्यति ॥ ११४ ॥

When tired by Japa, take to Dhyāna; tired in Dhyāna take again to Japa. One who does both Japa and Dhyāna, achieves success in Mantras very soon.

इति ते कथितं किञ्चित् पुरश्चरणलक्षणम् ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ ११५ ॥

Thus I told to You, O Kuleśāni, the characteristics of Puraścaraṇa in brief. Now what else You want to hear?

इति श्रीकुलार्णवे निर्माणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
उध्र्वाम्नायतन्त्रे पुरश्चरणादिकथनं
नाम पञ्चदश उल्लासः ॥ १५ ॥

Akathaha Cakra

अ क थ ह १	उ ङ प २	आ ख द ३	ऊ च फ ४
ओ ड ब ५	ॡ झ म ६	औ ढ श ७	ऌ ञ य ८
ई घ न ९	ॠ ज भ १०	इ ग ध ११	ऋ छ व १२
अः त स १३	ऐ ठ ल १४	अं ण ष १५	ए ट र १६

Akaḍama Cakra

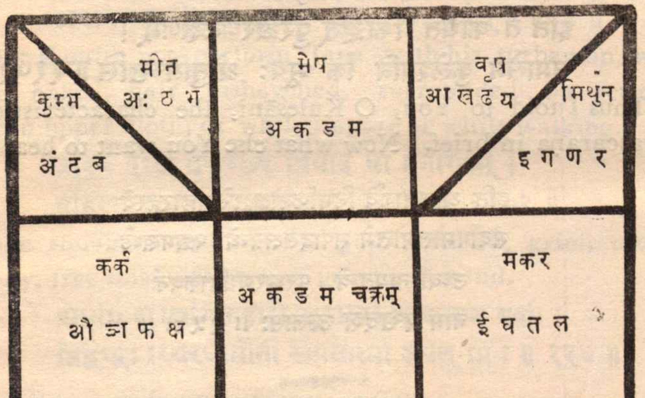

Kulākul Cakra

वायु	अ आ	ए	क	च	ट	त	प	य	ष
अग्नि	इ ई	ऐ	ख	छ	ठ	थ	फ	र	क्ष
भूमि	उ ऊ	ओ	ग	ज	ड	द	ब	ल	ळ
जल	ऋ ॠ	औ	घ	झ	ढ	ध	भ	व	स
आकाश	ऌ ॡ	अं	ङ	ञ	ण	न	म	श	ह

NAKSATRA CAKRA

अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहिणी	मृगशिरा	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्य	आश्लेषा
अ आ	इ	ई उ ऊ	ऋॠऌॡ	ए	ऐ	ओ औ	क	ख ग
देव	नर	राक्षस	नर	देव	नर	देव	देव	राक्षस
मघा	पू.फाल्गुनी	उ.फाल्गुनी	हस्त	चित्रा	स्वाती	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा
घ ङ	च	छ ज	झ ञ	ट ठ	ड	ढ ण	त थ द	ध
राक्षस	नर	नर	देव	राक्षस	देव	राक्षस	देव	राक्षस
मूल	पूर्वाषाढ़ा	उत्तराषाढ़ा	श्रवणा	धनिष्ठा	शतभिषा	पू.भाद्रपद	उ.भाद्रपद	रेवती
न प फ	ब	भ	म	य र	ल	व श	ष स ह	ळ क्ष अं अः
राक्षस	नर	नर	देव	राक्षस	राक्षस	नर	नर	देव

Rashi Cakra

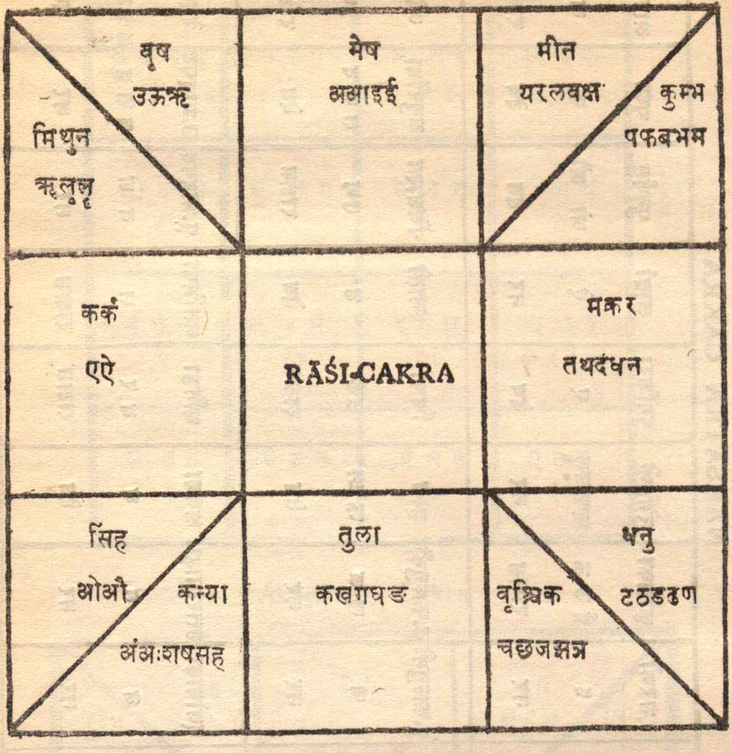

Ṛni-dhanī Cakra

६	६	६	०	३	४	४	०	०	०	३
अ आ	इ ई	उ ऊ	ऋ ॠ	लृ लॄ	ए	ऐ	ओ	औ	अं	अः
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह
२	२	५	०	०	२	१	०	४	४	१

षोडश उल्लासः

श्रीदेव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि करुणामृतवारिधे ।
काम्यकर्मविधानञ्च वद मे परमेश्वर ॥ १ ॥

Śri Devi said : O Kuleśa, Ocean of Nectar of Compassion, O Parameśvara ! Kindly tell me about the Rituals for the fulfilment of Desires :

ईश्वर उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण प्रयोगनिपुणो भवेत् ॥ २॥

Īśvara said : Listen O Devi ! I am telling You what You have asked. By merely hearing it one becomes efficient in the use of the rituals.

मन्त्री विशुद्धहृदयः पूर्वोक्तनियमान्वितः ।
श्रीप्रासादपरामन्त्रं तत्त्वलक्षं जपेत् प्रिये ॥ ३ ॥

Fruit of Japa and Homa etc. :

O My Beloved ! With pure mind and following the aforesaid rules a Sādhaka should perform five lakh Japa of the Śrīprāsāda-parā Mantra.

दशांशं जुहुयाद्देवि संस्कृते हव्यवाहने ।
दशांशं तर्पयेद्दुग्धैः सलिलैः शालितण्डुलैः ॥ ४ ॥

Then perform Homa one tenth of the number of Japas in a purified fire, and one tenth Tarpaṇa with milk, water, Śāli-rice.

गन्धपुष्पाक्षताकल्पघनवस्त्रादिभिः प्रिये ।
भक्ष्यभोज्यान्नपानाद्यैर्द्रव्यद्रव्यैर्मनोहरैः ॥ ५ ॥
तोषयेद् योगिनीचक्रं यथाविभवविस्तरम् ।

Then satisfy the Yoginīs as far as possible with fragrance, flower, Akṣata, money, cloth, tasteful food materials and other beautiful things used as Havya.

एवं न्यासजपध्यानसहोमार्चनतर्पणैः ॥ ६ ॥
मन्त्री सिद्धिमनुर्देवि साक्षात् परशिवो भवेत्
ततः स्वमनसोऽभीष्टान् प्रयोगान कुलनायिके ॥ ७ ॥
मन्त्रेणानेन मतिमान् साधयेद् भुक्तिमुक्तये ।
सिद्धमन्त्रस्य सिध्यन्ति षट् कर्माणि न संशयः ।
नैव सिध्यन्त्यसिद्धस्य देवताशापमाप्नुयात् ॥ ८ ॥

Sādhaka with a Siddha Mantra obtains success in the Six Rituals :

O Kulanāyike ! Thus with Nyāsa, Japa, Dhyāna, Homa, worship and Tarpaṇa the Mantra becomes fruitful and the Sādhaka becomes like Para Śiva Himself. Only then should a wise Sādhaka start the Sādhana for the fructification of his hearts desire with this Mantra (*Śri-prāsāda-parā* Mantra). With a Siddha Mantra the six Rituals (Ṣaṭa-karmas viz. Māraṇa, Mohana, Vaśīkaraṇa, Uccāṭana, Stambhana and Śānti) definitely succeed. A non-siddha Mantra never gives success, and on the other hand, a Sādhaka of such a Mantra receives the curse of the Deity.

काम्यप्रयोगकर्त्तृणां परलोको न विद्यते ।
प्रयोगसिद्धिरेवैषां फलमन्यन्न तु प्रिये ॥ ९ ॥

No Liberation for a Sādhaka af the six rituals :

O My Beloved ! Those who perform Sādhana for the fructification of the desired motives through the Ṣaṭkarmas (six rituals) do not get liberated. They, however, succeed in their experiments and this alone is their fruit, nothing else.

एकस्यापि विधानस्य न कुत्रापि फलद्वयम् ।
देवेशि दृश्यते तस्मान्निष्कामो देवतां यजेत् ॥ १० ।

One can never obtain two fruits through only one medium. Therefore, O Deveśi, the worship of the Deity should be performed with a selfless spirit.

होमतर्पणमन्त्राद्यैर्न्यासध्यानविशेषकैः ।
आत्मनश्च परस्यापि षट् कर्माणि समाचरेत् ॥ ११ ॥

Pacification of the faults of the Experiments with Cakrā-pūjā :

One should perform his own and of others' Ṣaṭkarmas with Nyāsa, Homa, Tarpaṇa Dhyāna and Mantra etc.

प्रयोगान्ते चक्रपूजां विधिनैव समाचरेत् ।
लक्षमेकं जपेन्मन्त्रं न्यासध्यानसमन्वितः ॥ १२ ॥
प्रयोगदोषशान्त्यर्थमात्मरक्षार्थमेव च ।
न चेत् फलं न चाप्नोति देवताशापमाप्नुयात् ॥ १३ ॥

For the pacification of the faults of the experiments and for his own safety one should at the end of the experiments perform Cakra-pūjā and one Lakh Mantra-japa according to the prescribed procedures; otherwise the desired results would not be obtained. On the other hand, the Sādhaka would receive the curse of the Deity.

तिथिवारश्च नक्षत्रं योगमासर्त्तु पक्षकम् ।
दीपेशं कुलचक्राणि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ १४ ॥

Things to be known before resorting to the Experiments :

After knowing Tithi, Vāra, Nakṣatra, Yoga, Māsa, Ṛtu, Pakṣa, Dīpeśa, and Kūrma Cakra one should fructify his Ritual.

ऋषिच्छन्दोदेवताङ्गन्यासध्यानार्च्चनादिकम् ।
बीजं शक्तिं कीलकञ्च ज्ञात्वा मन्त्राणि साधयेत् ॥ १५ ॥

Ṛṣi, Chanda, Bīja, Śakti, Kīlaka, Devatā, Aṅga-nyāsa, Dhyāna and Pūjana should all be known before starting the Sādhanā.

पुत्रबान्धवदाराश्च राशिवर्णानुकूलता ।
भूतमैत्रीं तथोद्यन्तं ज्ञात्वा मन्त्राणि साधयेत् ॥ १६ ॥

Knowing the Putra, Bāndhava, and Strī and the favourableness of Rāśi and Varṇa, Friendship of Bhūtas, and Udaya-anta etc. one should start his Sādhanā.

मन्त्रविद्याऽभेदरूपं निद्राश्च बोधरूपकम् ।
स्त्रीपुंनपुंसकादींश्च ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ १७ ॥

The non-difference of Mantra and Vidyā, their Nidrā and Bodha forms, and the male-female-neuter etc. genders—all these should be known before starting the Sādhanā.

स्वरवर्णपदद्वित्वं विदुश्चैतन्यसूतकम् ।
ह्रस्वदीर्घप्लुतादींश्च ज्ञात्वा मन्त्राणि साधयेत् ॥ १८ ॥

Only after knowing the Varṇa of the Mantra, Padadvita, Caitanya, Sūtaka, and long and short Svaras, Pluta etc. should one start his ritual.

पञ्चशुद्ध्यासनप्राणायामन्यासाक्षमालिकाः ।
दोषसंस्कारमुद्रादीन् ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ १९ ॥

The Pañca-śuddhi, Āsana, Prāṇāyāma, Nyāsa, Akṣamālā, faults of Mantra, purification of Mantras, and Mudrā etc. should also be known before beginning the ritual.

तथैवासनदिग्बन्धनाडीबन्धादिसङ्गतिम् ।
देवताकालमुद्रादि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ २० ॥

In the same manner, after knowing the Āsana, Digbandha, Nāḍī, Tattvasaṁgati, Devatā, Kāla and Mudrā etc. should one fructify his ritual.

साध्यसाधककर्माणि लेखनीद्रव्यपञ्चकम् ॥
स्थानं यन्त्रं प्रमाणञ्च ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ २१ ॥

Only after knowing the Sādhya, Sādhaka, Karma, Lekhanī and Dravya all these five and also the place, Yantra and Pramāṇa etc. should one indulge in the ritual.

उत्पत्तिवासनावर्णमूर्त्तिसंस्कारसंस्थितम् ।
कुण्डद्रव्यप्रमाणादीन् ज्ञात्वा होमं समाचरेत् ॥ २२ ॥

After knowing the Utpatti, Vāsanā, Varṇa, Mūrti, Saṁskāra, Saṁsthāna, Kuṇḍa, and the quantity of the Homa-dravya should one perform the Homa.

अग्निप्रभां धूम्रवर्णध्वनिगन्धशिखाकृतीः ।
शुभचेष्टादिकं ज्ञात्वा कल्पयेत्त शुभाशुभम् ॥ २३ ॥

After knowing the colour of the fire and smoke, Dhavani, Gandha, Śikhā, forms and the auspicious actions etc., should one infer about the auspicious or inauspicious results.

मन्त्रतत्त्वानुसन्धानदेहावेशादिलक्षणम् ।
मन्त्रोच्चारणभेदश्च ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ २४ ॥

On the basis of research of the Mantra-tattva one should infer about the symptoms of Dehāveśādi (impulses of the body), and also knowing the distinctions of the Mantra enter into the Sādhanā.

मण्डलं कलसद्रव्यशुद्धि गन्धाष्टकादिकम् ।
दीक्षानामप्रदानादि ज्ञात्वा दीक्षां समाचरेत् ॥ २५ ॥

After knowing the Maṇḍala, Kalaśa, Dravya-śuddhi, Gandhāṣṭaka, Dīkṣā, Namakaraṇa, one should perform the ritual of Dīkṣā.

नित्यं नैमित्तिकं काम्यं नियमं नाम वासनाम ।
पूजाधारणयन्त्रादि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत ॥ २६ ॥

After knowing the Nitya, Naimittika and Kāmya Karmas, Niyamas, Bhāvanās of the Names, method of worship and the Yantras to be meditated upon should one perform his Sādhanā.

पूजागृहप्रवेशादिकुलपूजकलक्षणम् ।
कुलद्रव्यादिशुद्धिश्च ज्ञात्वा पूजां समाचरेत् ॥ २७ ॥

After knowing the method of entering into the abode of worship, symptoms of Kula pūjā; and the method of purification of the Kula-dravyas should one enter into worship.

अन्तर्यागं बहिर्यागं घटार्घ्यस्थापनादिकम् ।
पञ्चपुष्पाञ्जलिं देवि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ २८ ॥

Antaryāga, Bahiryāga, method of establishing Ghaṭa and the Arghya-pātra and also the method of five Puṣpāñjalis—these should be known before starting the Sādhanā.

पात्राधारालिपिशितं कलामुद्राध्वमेलनम् ।
वटुकादिबलिं देवि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ २९ ॥

One should perform the rituals only after knowing the Pātra, Ādhāra, Ali (Madya), Piśit (Māṁsa), Kalā, Mudrā, Adhva-melan and method of offering oblations to Baṭuka etc.

कुलाकुलाख्यसहजशक्तिभेदश्च लक्षणम् ।
शुभलक्षणसंयुक्तं स्त्रीसंस्कारार्चनादिकम् ।

देवि सम्भोगकालञ्च ज्ञात्वा शक्तिं परिग्रहेत् ॥ ३० ॥

After knowing the Kula-akula movements, distinctions of Śakti, auspicious signs, method of Purifying a woman, method of worship, and also the time of copulations, should one adopt the Śakti.

पानभेदं फलोल्लासप्रमाणं स्थितिलक्षणम् ।
तत्त्वत्रयस्य स्वीकारं ज्ञात्वा कुलसुधां पिबेत् ॥ ३१ ॥

One should drink the Kula-sudhā only after knowing the distinctions of drinks, their fruits, measures, situations and signs of Ullāsa, and the method of accepting the three Tattvas.

चक्रप्रवेशं प्रणतिं स्थितिं निर्गमनं प्रिये ।
योगिनीभोगचेष्टादि ज्ञात्वा भवति कौलिकः ॥ ३२ ॥

O My Beloved ! After knowing the method of entering into the Cakra, formalities of Salutations and the etiquette of Cakra, i. e. norms of behaving in it, going out of it and entering into it, the Yoginīs and the actions of the Yogīs, does one become a Kaulika.

रत्युल्लासनकालञ्च कुलदीपनिवेदनम् ।
शान्तस्तवादिपठनं ज्ञात्वा स्यात् कुलदेशिकः ॥ ३३ ॥

Time of exhilaration of Rati, submission of the Kula-dīpaka, and the method of reading the pacificatory praises—after knowing all these does one become a Kula-deśika.

मिथुनानुग्रहाष्टाष्टपुष्पिणीकन्यकार्चनाम् ।
विशेषतिथिपूजाञ्च ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ३४ ॥

Anugrahas of Mithuna, Aṣṭaṣṭa-pūjana worship of Puṣpinī Kumari and the kinds of worship on special days—all these should be known before starting the Sādhanā.

आम्नायभेदं सङ्केतं पुष्पसङ्कोचमेव च ।
गुरुत्रयं सम्प्रदाय ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ३५ ॥

One should start his Sādhanā only after knowing the distinctions of Āmnayas, Saṁketa, Puṣpa-saṁkoca, Guru-traya, and the Sect.

श्रौतविद्याकुलाचारं मन्त्रभेदञ्च पादुकाम् ।
चरणत्रितयं देवि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ३६ ॥

One should start his Sādhanā only after knowing the Srauta-vidyā, Kulācāra, kinds of Mantras, Pādukā and the Caraṇa-tritaya.

स्वाधिकस्य समन्यूनकौलिकाराधनक्रमम् ।
सिद्धमुद्राधरार्चादि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ३७ ॥

After knowing more, less or equal quantity of the order of the Kaulika worship, and also the Siddha Mantras, should one indulge in Sādhanā.

गुर्वग्निप्रेतसंस्कारमन्त्येष्टि दिग्बलिक्रमम् ।
मोक्षदीपविधानादि ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् ॥ ३८ ॥

After knowing the methods of Kulāgni, Preta saṁskāra, Antyeṣṭhi, Digbali, and Mokṣadīpa, should one start his Sādhanā.

इत्याद्याः कथिताः किञ्चिद्विशेषाः कुलनायिके ।
सर्वेषामेव मन्त्राणां विधिः साधारणक्रमः ॥ ३९ ॥

These are some special matters which have been described. However, O Kulanāyike ! The order of the method of all the Mantras is somewhat universal.

मन्त्राः पुरुषदेवाः स्युर्विद्याः स्त्रीदेवताः प्रिये ।
मन्त्राः पुंसो हुंफडन्ताः प्राणे चरति दक्षिणे ।
प्रबुध्यन्तेऽग्निजायान्ता विद्याः स्त्रीदेवताः प्रिये ॥ ४० ॥
वामे प्राणे प्रबुध्यन्ते नमोऽन्ताः स्युर्नपुंसकाः ।
नाडीद्वयगते प्राणे सर्वे बोधं प्रयान्ति च ॥ ४१ ॥

The Sex-differentiation of the Mantras :

The Mantras of Devatās are masculine and of the Vidyās feminine. The Mantra at the end of which occur Huṁ or Phaṭ are masculine and in such Mantras the Prāṇa moves through the right nostril. The Mantras ending with Svāhā belong to the Female Deities and in them the Prāṇa (Life-breath) moves through the left nostril (Iḍā). The Mantras ending with Namaḥ are called neuter and in them the Prāṇa moves through both the nostrils.

शान्तिके मनवः सौम्या भूयिष्ठेन्द्वमृताक्षराः ।
स्वाहान्ताः स्युर्वियत्प्रायाश्चाग्नेयाः क्रूरकर्मसु ॥ ४२ ॥

फट् च पुष्टौ वषट् वश्ये हुंफट् चैव तु मारणे ।
स्तम्भने च नमः प्रोक्तं स्वाहा शान्तिकपौष्टिके ॥ ४३ ॥

Difference of Mantras on the basis of the Desired ends :

Saumya Mantras are used in the pacificatory rituals. The letters of such Mantras are, so to say, full of Amṛta-tattva (essence of nectar), and at the end of these Mantras comes Svāhā. In cruel rituals the Āgneya Mantras are used. In rituals for prosperity Phaṭ Mantras, in captivating rituals Vaṣaṭ Mantras, in rituals for inflicting death on the enemy Huṁ Phaṭ Mantras, in immobilisation rituals Namaḥ Mantras and in pacificatory rituals the Svāhā Mantras are used.

होमतर्पणयोः स्वाहा न्यासपूजनयोर्नमः ।
मन्त्रान्ते योजयेन्मन्त्री जपकाले यथास्थितम् ॥ ४४ ॥

In Homa and Tarpaṇa Svāhā and in Nyāsa and Pūjana Namaḥ should be used at the end of a Mantra as required by the circumstances during the period of Japa.

शान्तिके राजतं ताम्रं भूर्जपत्रन्तु वश्यके ।
सर्वकार्येषु सौवर्णं क्रूरे स्यात् प्रेतकर्पटम् ॥ ४५ ॥

Silver and copper plates have been prescribed in the pacificatory rituals. In captivating rituals one should use Bhoja-patra (bark of birch tree) while gold leaves can be used in all types of rituals. For cruel rituals Preta-karpaṭa (shroud) is prescribed.

त्रिगन्धं शान्तिके प्रोक्तं पञ्चगन्धञ्च वश्यके ।
सर्वकार्यष्वष्टगन्धं क्रूरे चाष्टविषाणि च ॥ ४६ ॥

Tri-gandhā (three fragrances) in pacificatory rituals, panca-gandha (five fragrances) in captivating rituals, Aṣṭa-gandha (eight fragrances) in all types of rituals, and Aṣṭa-viṣas (eight poisons) in cruel rituals are prescribed.

शान्तिके लेखनी दूर्वा वश्यादौ शिखिपुच्छका ।
हेम्ना तु सर्वकार्याणि क्रूरे स्यात् काकपुच्छका ॥ ४७ ॥

One should use a pen of Dūrva (*Panicum dactylon*) in pacificatory rituals, of peacock's tail-feather in captivating

rituals, of gold in all types of rituals end of crow's tail-feather in cruel rituals.

स्वगृहे शान्तिकर्म स्याद्वश्याद्यं चण्डिकालये ।
सर्वकार्यं देवगृहे श्मशाने क्रूरकर्म च ॥ ४८ ॥

It is prescribed to perform pacificatory rituals in one's own house, captivating rituals in the temple of goddess Caṇḍikā, all types of rituals in the temple of a Deity, and the cruel rituals in cremation ground.

लक्षणान्येवमादीनि ज्ञात्वा गुरुमुखात् प्रिये ।
सर्वकर्माणि कुर्वीत मन्त्री तत्तत्फलाप्तये ॥ ४९ ॥

Knowing all these characteristics from the mouth of a Guru, O My Beloved, one should perform the respective rituals for the attainment of their fruits.

मूले प्रासादबीजञ्च तरुणादित्यसन्निभम् ।
उत्तमाङ्गे पराबीजं चन्द्रायुतसमप्रभम् ॥ ५० ॥
परस्परजनस्पर्शजनितानन्दनिर्भरः ।
मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तं अनवच्छिन्नरूपिभिः ॥ ५१ ॥
परामृतरसासेकैः सिक्तमापादमस्तकम्
आत्मानं भावयेन्नित्यं स भवेदजरामरः ॥ ५२ ॥
एवं ध्यात्वा कुलेशानि सर्वकर्माणि साधयेत् ।
सिध्यन्ति तरसा देवि नात्र कार्या विचारणा ॥ ५३ ॥

Dhyānas for various rituals :

Contemplating in the Mūlādhāra the Prāsāda-bīja luminous as young Sun, and in the head the Parā-bīja of the brilliance of millions of Moons one who experiences the exhilaration of the Bliss originating out of the mutual contact of these two, and thus feels completely drenched from head to feet by the Parāmṛta-rasa continuously flowing from the Mūlādhāra to the Brahmarandhra, becomes immortal and remains perpetually young. O Kuleśāni ! contemplating thus one who performs Sadhana of all the rituals soon obtains the fructification of all his desires—there is no doubt about it.

ध्यानभेदं प्रवक्ष्यामि सर्वसिद्धिकरं प्रिये ।
ईप्सितं लभते येन पूजाहोमादिकं विना ॥ ५४ ॥

Pure (Sāttvika) Dhyāna and its Fruits :

O My Beloved ! I shall now tell the distinctions of all-fructifying Dhyāna from which one can get the desired fruits even without Pūjā and Homa etc.

स्थाने मनोहरे देवि साधकः स्थिरमानसः ।
स्थितो भद्रासने ध्यायेद् गुरुवन्दनपूर्वकम् ॥ ५५ ॥
मस्तकस्थितसम्पूर्णचन्द्रमण्डलमध्यगम् ।
श्रीप्रासादपराबीजं षोडशस्वरसंयुतम् ॥ ५६ ॥
शुद्धस्फटिककर्पूरकुन्देन्दुधवलं प्रिये ।
स्वच्छन्द्रबिम्बसञ्जातसुधाप्लावितविग्रहम् ॥ ५७ ॥
आत्मानं भावयेन्नित्यं निश्चलेनान्तरात्मना ।
सर्वारिष्टं विलीयेत शुभश्रीपुष्टिकारकम् ॥ ५८ ॥

The Sādhaka should wsth composed mind sit in a comfortable posture at some pleasant place. Then, after worshipping the Guru he should contemplate upon the brlliant full Moon situated in his head. In the centre of the Moon's disc he should then concentrate upon the Śrī Prāsāda-parā-bīja white like pearl, crystal, camphor, Kunda flower and Moon and containing the sixteen vowels. He should then imagine with concentrated mind as his body completely drenched with the nectar flowing out of that Moon. Thus all his ill-effects would be destroyed and he would be benefitted with the auspicious Śri and nourishment.

श्रीप्रासादपरामन्त्रमष्टोत्तरसहस्रकम् ।
तरुणोल्लाससहितो मण्डलं पूजयेत् प्रिये ॥ ५९ ॥

O My Beloved ! Associated with the exhilaration of youth he should perform 1008 Japas of the Prāsāda-parā Mantra and worship the Maṇḍala.

अपमृत्युमहारोगजरामरणजं भयम् ।
ग्रहापस्मारवेतालभूतोन्मादादिजं भयम् ॥ ६० ॥
जित्वाधिव्याधिरहितः पुत्रपौत्रसमन्वितः ।
जीवेद्वर्षशतं साग्रं पूजितः सर्वमानवैः ॥ ६१ ॥

Thus rid of all the ill effects of Grahas, epilepsy, hysteria originating from the effect of evil spirits, and all other mental and physical diseases, the Sādhaka would live a prosperous life blessed with sons and grandsons. Besides he would be worshipped by all men.

अश्रुतं बुध्यते शास्त्रं कविता निर्मला भवेत् ।
चिन्मयो जायते साक्षान्नात्र कार्या विचारणा ॥ ६२ ॥

He devolops the capacity to understand the unheard Śāstras, can compose good poety and undoubtedly becomes pure intelligence itself.

ज्वरान्मादादिरोगेषु जपेच्छिरसि चिन्तयन् ।
शूलवातव्रणग्रन्थिमूत्रकृच्छ्रादिसम्भवे ।
तत्तत्स्थानेषु देवेशि पूर्ववच्चिन्तयन् जपेत् ॥ ६३ ॥

In the diseases like fever and neurosis the Sādhaka should perform Japa while contemplating in the head. In case of pain, wind-trouble, abscess, clotting or painful discharge of urine, he should, O Deveśi, concentrate upon the affected part and perform Japa.

महारोगेषु जातेषु सर्वाङ्गेषु विचिन्तयेत् ।
तत्क्षणाच्छान्तिमायान्ति रोगाः सर्वे न संशयः ॥ ६४ ॥

In case of some great disease he should concentrate upon all the organs of the body. This would undoubtedly relieve him of all his maladies.

दशेन्द्रियेषु यो ध्यायेल्लभेदिन्द्रियसौष्ठवम् ।
यत्र बीजं स्मरेत्तत्र तत्फलं भवति ध्रुवम् ॥ ६५ ॥

Contemplation on the ten Indriyas makes the Indriyas healthy and balanced. Wherever the Bīja is contemplated there the respective fruits are indubitably obtained.

सदा यश्चिन्तयन्मूर्ध्नि स भवेदजरामरः ।
सर्वरोगप्रहरणं विद्यारोग्यप्रदं प्रिये ॥ ६६ ॥
अस्मात् परतरध्यानं नास्ति सत्यं न संशयः ।
सात्त्विकध्यानजं देवि फलमेतदुदारितम् ॥ ६७ ॥

One who contemplates on the Mūrdhā (top of the head) becomes immortal and ever-young. O My Beloved ! This

is the Dhyāna which destroys all the diseases and provides health and knowledge. This is indubitably true that there is nothing superior to this. This veritably is the fruit of pure or Sāttvika Dhyāna.

शान्तिकर्माणि सर्वाणि विधिनानेन कारयेत् ।
विधिनानेन देवेशि सौभाग्यमतुलं भवेत् ॥ ६८ ॥

O Deveśi ! One should adhere to this method in all the pacificatory rituals. One truly gets infinite fortunes from this method.

द्वादशाधारपद्मेषु द्वादशस्वरसंयुतम् ।
बीजं सञ्चिन्तयेद् यस्तु स भवेदजरामरः ॥ ६९ ॥

Rājasa Dhyāna and its fruit :

By contemplating on the Bījas associated with twelve Svaras (vowels) in the twelve basal lotuses the Sādhaka becomes immortal and ever-young.

षडाधारेषु षड्दीर्घयुक्तं बीजं विचिन्तयेत् ।
षडाधारस्थदेवीभिः पूज्यते कुलनायिके ॥ ७० ॥

O Kulanāyike ! By contemplating upon the Bījas associated with six large Svaras in the six basals the Sādhaka is worshipped by the Devis residing in these basal (lotuses).

हृत्पद्मकर्णिकामध्ये सूर्यमण्डलसंस्थितम् ।
पराप्रासादबीजन्तु तरुणारुणसन्निभम् ॥ ७१ ॥
जवाबन्धूकसिन्दूरपद्मरागप्रभोज्ज्वलम् ।
पञ्चविंशतिभिः स्पर्शाक्षरैः संवीतमम्बिके ॥ ७२ ॥
तत्प्रभापटलच्छायाव्यक्तीकृतजगत्त्रयम् ।
आत्मानञ्च स्मरेद्देवि निश्चलेनान्तरात्मना ॥ ७३ ॥

Situated in the centre of the pericarp of the heart-lotus is the Sun. One should contemplate upon the Parā-prāsāda-bīja situated in that sun and shining like a young Sun whose brilliance is reddish like the Javā-flower (Chinese rose), Bandhuka (*Pentapetes phoeniccea*), Sindūra, and Padmarāga (lotus-hue). From its brilliance the three worlds also appear reddish. Now one should feel his own Inner Self engrossed in the brilliance of that Bīja.

पराप्रासादबीजन्तु तरुणोल्लाससंयुतः ।
अष्टोत्तरसहस्रन्तु मण्डलं प्रजपेत् सुधीः ॥ ७४ ॥

Thereafter associating himself with the exuberance of youth ((Tarunollāsa) the Sādhaka should perform 1008 Japas of Parā-prāsadā-bīja.

देवदानवगन्धर्वसिद्धकिन्नरगुह्यकान् ।
विद्याधरान्मुनीन् यक्षान् नागानप्सरसः स्त्रियः ॥ ७५ ॥
सिंहव्याघ्रोरगेन्द्रादीनन्यान् दुष्टमृगानपि ।
वश्यान् करोत्यसन्देहं किं पुनर्मानवादिकान् ॥ ७६ ॥

From this ritual even the Gods, demons, Gandharvas, Siddhas, Kinnaras, Guhyakas, Vidyādharas, Munis, Yakṣas, Nāgas, Apsaras, ladies, carnivorous animals like lions, tigers, and snakes are all captivated, then what to say of men.

महदैश्वर्यमाप्नोति स्वर्गभोगादिकं प्रिये ।
यस्य मूर्ध्नि स्मरन् जप्यात् स वश्यो जायते हठात् ॥ ७७ ॥

O My Beloved ! The Sādhaka receives great splendour and heavenly enjoyments. For whomsoever a Japa is performed with contemplation in the head he is captivated very soon.

राजसध्यानजं देवि फलमेतदुदीरितम् ।
वश्यकर्माणि सर्वाणि विधिनानेन कारयेत् ॥ ७८ ॥

Such has been said to be the fruit of Rājasa Dhyāna. In all the captivating rituals one should adhere to this method.

सर्ववश्यकरं देवि सर्वैश्वर्यफलप्रदम् ।
अस्मात् परतरं ध्यानं नास्ति सत्यं न संशयः ॥ ७९ ॥

O Devi ! This fructifies all the captivating rituals and gives the fruit of all the splendours. This is indubitably true that there is no better Dhyāna than this.

लिखेत्त्रिकोणं षट्कोणं अष्टारञ्च महीपुरम् ।
मूलमन्त्रं लिखेन्मध्ये साध्यनामसमन्वितम् ॥ ८० ॥

Tāmas Dhyāna and its Fruit :

Constructing a Triangle, a hexagon, an octagon and a Bhūpura one should in its centre write the Mūla Mantra

along with the name of :the Sādhya (name of a thing or :person desired).

षट्कोणेषु षडङ्गानि विलिखेत् परमेश्वरि ।
केशरेषु स्वरानष्टौ वर्गान् पत्रेषु पार्वति ॥ ८१ ॥

O Parameśvari ! In the six angles should be written the six limbs. O Parvati the eight Svaras should be written in the filaments and squares in the petals.

भूगृहस्य चतुष्कोणे विलिखेन्मूलमम्बिके ।
पञ्चवर्णरजोभिश्च शुभं दृष्टिमनोहरम् ॥ ८२ ॥

O Ambike ! In the four corners of the Bhūgṛha the Mūla Mantra should be written and with dust of five colours the Yantra should be beautified.

एवं यन्त्रं समालिख्य विधिवन्मन्त्रवित्तमः ।
एकत्रिषड्वसुचतुःकलसान् स्थापयेत् प्रिये ॥ ८३ ॥
मध्यादिचतुरस्रान्तं द्वात्रिंशत् कलसान् प्रिये ।
अथवाष्टादशैशानि सप्त वा दश वा प्रिये ॥ ८४ ॥
चतुरो वाप्यथैकं वा कुर्यात् साधकसत्तमः ।

The knower of Mantras should write a Yantra in the above manner. Then in the eentre of the Yantra and the four corners of the Bhupūra he should establish, O My Beloved, one, three, six, eight and four—thus twentytwo Kalaśas in all respectively. Or else according to his capacities he may establish 18, 10, 7, 4 or even only one Kalaśa.

अस्थिरक्तशिरातन्तुमृण्मांसं रुधिरं जलम् ॥ ८५ ॥
चर्मवस्त्रशिलाकूर्मनारिकेलफलं शिरः ।
मन्त्रप्राणसमायुक्तां यजेत् कलसदेवताम् ॥ ८६ ॥
सावित्रीनापराङ्गानि मातरो भैरवान्विताः ।
विदिक्षु गुरुविघ्नेशदुर्गाक्षेत्रपतीन् प्रिये ॥ ८७ ॥
कलशेषु समभ्यर्च्य विधिवन्मन्त्रवित्तमः ।
अभिषिञ्चेत् प्रियं शिष्यं सर्वपापप्रशान्तये ॥ ८८ ॥

O My Beloved ! Theaeafter, all these Kalaśas should be filled up according to the prescribed manner with *Asthi* (bone), *Rakti* (blood), *Śirā* (veins), *Tantu* (fibres), *Carma* (skin), and *Vastra* (cloth) etc. Then a knower of Mantras

should properly worship with duly consecrated *Prāṇa-pratiṣṭhā* Mantra the Kalasa-devatās and their member deities, Bhirava with Mothers, and also Gaṇeśa and the Dikpālas in the various cardinal points. Thereafter, for the pacification of all the sins the beloved Śiṣya should be consecrated with the water of the Kalaśas.

आयुःश्रीकान्तिसौभाग्यविद्यारोग्यादिकं भवेत् ।
राजाभिषिक्तो लभते चतुःसागरगां महीम् ॥ ८९ ॥

Thus, the Sādhaka obtains long-life, wealth, radiance, good fortune, knowledge, and freedom from diseases etc. A King consecrated thus obtains suzerainty over the earth spreading up to the oceans in all the four directions.

अकिञ्चनोऽभिषिक्तश्च महदैश्वर्यमाप्नुयात् ।
वन्ध्याभिषिक्ता लभते पुत्रं सर्वगुणान्वितम् ॥ ९० ॥

Thus consecrated a poor gets splendour and a sterile woman gets sons possessing all the good qualities.

भूतापमृत्युरोगाद्या विनश्यन्ति न संशयः ।
त्रिलौहे वापि भूर्जे वा लिखित्वा यन्त्रमुत्तमम् ॥ ९१ ॥
विधृतं बाहुना देवि सर्वरक्षाकरं भवेत् ।
आयुरारोग्यमैश्वर्यं विद्यालाभं यशो जयम् ॥ ९२ ॥
यद् यत् स्वमनसोऽभीष्टं तत्तदाप्नोत्यसंशयः ।

It undoubtedly drives away all the dīsturbances of evil spirits untimely death and diseases etc. If this Yantra, written on three-metals (*Trilauha*) or bark of the birch tree, is tied in the arm then it provides protection against everything and whatever the Sādhaka desires he undoubtedly gets it.

खड्गवश्यं वयःस्तम्भं यक्षिण्यञ्जनपादुकाम् ॥ ९३ ॥
अणिमाद्यष्टसिद्ध्यादि महारसरसायनम् ।
सञ्जीवयोगगुटिकाप्रमुखाखिलसिद्धयः ॥ ९४ ॥
पराप्रासादमन्त्रैर्दृश्यन्ते नात्र संशयः ।
षट् कर्माणि प्रयुञ्जीत नान्यथा भवति प्रिये ॥ ९५ ॥

Captivation of sword, stoppage of aging, Yakṣinī-siddhi,

Añjana-siddhi, Pāduka-siddhi, Aṇimā etc. eight great attainments, great chemicals and medicinal formulae, tablets capable of reviving the dead—all these major attainments easily come to the knower of Parā-prāsāda Mantra. The Sādhanā of Ṣaṭkarmas (six rituals for the desired aims) never go useless.

पीतद्रव्यैर्हरिद्राद्यैः समित्पत्रफलादिभिः ।
जुहुयात् पूर्ववन्मन्त्री देवताध्यानतत्परः ॥ ९६ ॥
वाक्श्रोत्रगतिदृक्सेनानदीग्रहरिपून प्रिये ।
नानादुष्टमृगान् देवि स्तम्भयेन्नात्र संशयः ॥ ९७ ॥

Meditating over the Devatā a Sādhaka should perform Havana as before with turmeric and other yellow materials, fuelwood, fruits and leaves. This undoubtedly immobilises speech, hearing, movement, vision, army, river, planets, enemy, and various other harmful animals etc.

ग्रहवेगादिदुष्टानां विनाशनकरं प्रिये ।
अस्मात् परतरं ध्यानं नास्ति सत्यं न संशयः ॥ ९८ ॥

O My Beloved ! There is no better Dhyāna than this for the purpose of destroying the planetary calamities, diseases and evil persons. This is true and there is no doubt about it.

तामसध्यानजं देवि फलमेतदुदीरितम् ।
दुष्टमारणकर्माणि विधिनानेन साधयेत् ॥ ९९ ॥

O Devi ! Such has been asid to be the result of Tāmasa Sādhanā. One should use this very method for inflicting death upon the evil persons or enemies.

इत्यादि ध्यानभेदेन ज्ञात्वा गुरुमुखात् प्रिये ।
षट् कर्माणि प्रयुञ्जीत नान्यथा वीरवन्दिते ॥ १०० ॥

O My Beloved ! Knowing these distinctions of Dhyāna from the mouth of a Guru alone should one indulge in the practice of the Ṣaṭkarmas, not otherwise.

खदिरश्वेतमन्दारसितभानुसमिद्वरैः ।
पलाशोडुम्बराश्वत्थप्लक्षापामार्गसत्वचैः ॥ १०१ ॥
नन्द्यावर्त्तसिताम्भोजहयारिकुसुमादिभिः ।
सितैरन्यैः शुभैर्द्रव्यैः समित्पत्रफलान्तरः ॥ १०२ ॥

भक्ष्यैश्च पायसैर्दूर्वासहितैस्तिलतण्डुलैः ।
मधुरत्रयसंयुक्तैर्मन्त्रवित् कुलनायिके ॥ १०३ ॥

Method of Havana in the Pacification, Captivation and Attraction etc. Rituals :

O Kulanāyike ! A Sādhaka should perform Havana with the *samidhā* (fuel) of Khadira (*Acacia catechu*), Śveta-mandāra (*Erithrina Indica*), Palāśa (*Curcuma zedoaria*), Udumbara (*Ficus glomerata*), Aśvattha (*Ficus religiosa*), Pippala (also called *Ficus religiosa*), Plakṣa (*Ficus infectoria*), Apāmārga (*Achyranthes aspera*), white lotus and other white materials, fruits, edibles, rice boiled in milk with sugar, Madhura-traya (sugar, honey and clarified butter) or rice-tila mixed in Surā.

एकेन वाथ सर्वैर्वा तत्कार्यगुरुलाघवम् ।
ज्ञात्वा देवि सहस्रन्तु जुहुयादथ पञ्च वा ॥ १०४ ॥

According to the purpose as it may be big or small, one should with all the above materials or with one, pour one, three or five thousand oblations.

अयुतं नियुतं वापि प्रयुतं वा कुलेश्वरि ।
तत्तत्कर्मोदिते कुण्डे संस्कृते हव्यवाहने ॥ १०५ ॥
आवाह्य देवतामस्मिन् ध्यात्वा सावरणां प्रिये ।
विधिवज्जुहुयाद्देवि तद्गतेनान्तरात्मना ॥ १०६ ॥

O Kuleśvari ! Invoking and contemplating upon the Devatā with coverings a Sādhaka should in the pit containing purified fire methodically and with concentrated mind pour ten thousand, one lakh or ten lakh oblations as may be prescribed for the ritual in question.

सर्वरोगव्रणोन्मादापस्मारोत्पातयक्ष्मजम् ।
सर्वदुःखप्रशमनं तत्क्षणान्नात्र संशयः ॥ १०७ ॥
अनेन सर्वशान्तिश्च ज्ञानं विद्यां लभेत् प्रिये ।

All the diseases like hysteria, epilepsy, pthisis and all other troubles are undoubtelly driven away from this ritual immediately. O My Beloved ! One obtains from this all

kinds of peace, knowledge and learning.

कदम्बाशोकवकुलपुन्नागाम्रमधूकजैः ॥ १०८ ॥
चम्पकद्रुयपालाशपाटलश्रीकपित्थकैः ।
मालतीमल्लिकाजातिबन्धूकारुणपङ्कजैः ॥ १०९ ॥
कह्लारारुणमन्दारयूथिकुन्दजवादिभिः ।
सनारिकेलकदलीद्राक्षेक्षुपृथुकैरपि ॥ ११० ॥
चन्दनागुरुकर्पूररोचनाकुंकुमादिभिः ।
रक्तैरन्यैः शुभद्रव्यैः समिधृतफलोद्भवैः ॥ १११ ॥
पूर्ववज्जुहुयाद्देवि विधिवन्मन्त्रवित्तमः ।
महीपतींश्च पुरुषान् कान्ता यौवनगर्विताः ॥ ११२ ॥
सिंहान् मत्तान् तथा व्याघ्रान् मृगान् दुष्टान् गजानपि ।
सिद्धदेवाप्सरोयक्षगन्धर्ववनितास्तथा ।
देवानपि कुलेशानि वशयेन्नात्र संशयः ॥ ११३ ॥

The knower of Mantras should perform Havana in the prescribed manner with Kadamba (*Nauclea Cadamba*), Aśoka (*Jonesia Asoka Roxb*), Agastya (*Agasti grandiflora*), Punnāga (*Rottleria tinctoria* or *calophylium inophyllum*), Āma (*mango*), Madhuka (*Bassia latifolia*), Campa (*Michelia Campaka*), Palāśa (*Curcuma zedoaria*), Bilva (*Aegle Marmelos*), Pāḍhala (*Bignonia Suaveoleus*), Kapittha (*Feronia elephantum*), Malatī (*Jasminum grandiflorum*), Mallikā (*Wrightia antidysenterica*), Jāti (a kind of jasmine), Bandhuka (*Pentapetes Phoenicea*), red lotus, Kalhāra (*Nymphia lotus*), red Mandāra (*Erithina Indica*), Yūthi (*Jasminum auriculatum*), Kunda (*Jasminum multiflorum*), Japā (China rose), Nārikela (cocount), Kadalī (*Musa sapientum*) Drākṣā (Grapes), Ikṣu (sugar cane), Pṛthūka (a species of grain) Candana (sandal), Aguru (*Aquilaria agallocha*), Karpūra (Camphor), Rocanā (Yellow pigment more commonly called Go-rocanā), Kuṁkuma (*Crocus sativus*) and fuels of other auspicious red materials, flowers, leaves, fruits etc. From this, O Kuleśvari, the king, ladies proud of their youth, men, lions, tigers, other injurious animals, elephants, Siddhas, Devas, Apsaras,

Yakṣas, Gandharvas and their females—all these are undoubtedly captivated.

वाजीलवणहोमेन स्त्रियमाकर्षयेद् ध्रुवम् ।
विधिनानेन देवेशि सौभाग्यमुत्तमं लभेत् ॥ ११४ ॥

Havana of Bājī-lavaṇa definitly attracts the ladies and one gets superior fortune with this method.

बहुनात्र किमुक्तेन त्रिषु लोकेषु मन्त्रिणाम् ।
अनेन मन्त्रराजेन नासाध्यं विद्यते क्वचित् ॥ ११५॥

The Knower of Parā-prāsāda Mantra is liberated in this very life :

There is no use saying too much. With this king of Mantras there remains nothing unattained for a Sādhaka.

ऊर्ध्वाम्नायैकनिष्णातः पराप्रासादमन्त्रवित् ।
कुलार्णवार्थतत्त्वज्ञो जीवन्मुक्तः कुलेश्वरि ॥ ११६ ॥

O Kuleśvari ! One adept in Ūrdhvāmnāya, knower of Parā-prāsāda Mantra and the knower of the essential meaning of Kulārṇava is liberated in this very life.

सुतीर्थे वाप्यतीर्थे वा जलमध्येऽपि वा वसन् ।
पराप्रासादमन्त्रज्ञो मुक्त एव न संशयः ॥ ११७ ॥

The knower of the Parā-prāsāda Mantra remains always liberated whether he lives in a holy or unholy place or even in the middle of water—there is no doubt about it.

दिक्पीठक्षेत्रमुद्रादिवृक्षवल्लीमठादिकाः ।
पूरभैरवदेव्यश्च ऊर्ध्वाम्नायस्य पार्वति ॥ ११८ ॥

Methods of causing enmity, aversion and death :

O Parvati ! One should first know the Bhairava and the Devis of the cardinal points, Pīṭhas, Sacred places, Mudrās, Maṭhas and the Ūrdhvāmnāya.

निम्बकारस्करोन्मत्तकण्टकीविप्रदन्तिभिः ।
अस्थिकण्टकवृक्षाद्यैर्द्रव्यैरशुभसाधनैः ॥ ११९ ॥
वटुकैः कृष्णवर्णैश्च समित्पत्रफलान्तरैः ।
गृहधूमचिताङ्गारत्रिकटुवम्लचिताञ्जनैः ॥ १२० ॥
उन्मत्तरससंसिक्तै पिष्ट्वा सम्यक् प्रसेचितैः ।
साध्यपादरजोभिश्च चिताभस्मसमन्वितैः ॥ १२१ ॥

साध्यप्रतिकृतिं कुर्यादेकनक्षत्रवृक्षजाम् ।
सम्यक्प्रतिष्ठितप्राणां कुण्डस्योपरि लम्बयेत् ॥ १२२ ॥
खनेत्तत्प्रतिमां मन्त्री कुण्डस्याधो यथाविधि ।
मलीमसेन मनसा चोग्रदृष्टिरमर्षणः ॥ १२३ ॥
चितानले विषतरु सप्तकाष्ठसमेधिते ।
तद्द्रव्यैर्जुहुयाद्देवि विधिवन्मन्त्रवित्तमः ॥ १२४ ॥
कुर्याद्विद्वेषणोच्चाटमारणानि न संशयः ।

The Nimb (*Azadirachta Indica*), Kāraskara (a poisonous plant), Unmatta (*Pterospermum acerifolium*), Kaṇṭakī (name of various thorny plants), Vipra-danta (tooth of a brahmin), Asthi (bone), various prickly plants and other inauspicious materials, or black globules, various fuels, leaves, fruits—all these along with kitchen-smoke, embers of funeral pyre, and collyrium of Trikaṭu (three bitter things, i. e. black pepper, long pepper, and dried ginger) should be well soaked in the juice of Unmatta (*Pterospermum acerifolium*) and then ground well. Taking this paste and also the dust from beneath the foot of the Sādhya (against whom the ritual is directed) and ashes of the pyre—all these be mixed up and a model of the Sādhya made out of this thick paste. Now invoking life into this model it should be burried under the firepit. Then with malicious mind, firey gaze and angry attitude the Sādhaka should make a fire from seven poisonous woods. In this fire he should then perform Havana with the above mentioned materials. This would undoubtedly cause enmity, aversion and death.

शान्तिके सात्विकं देवि श्वेतवर्णं विचिन्तयेत् ॥ १२५ ॥
वश्ये तु राजसं देवि रक्तवर्णं विचिन्तयेत् ।
तामसं क्रूरकार्येषु कृष्णवर्णं विचिन्तयेत् ॥ १२६ ॥

Contemplation of white etc colours in Pacificatory etc. rituals :

One should contemplate upon Sattvika white colour in pacificatory rituals, on Rājasika red colour in captivating rituals, and on Tāmasika black colour in cruel rituals.

आत्मरक्षां पुरा कृत्वा पश्चात् कर्माणि साधयेत् ।
योऽन्यथा कुरुते मोहात् स भवेद्देवतापशुः ॥ १२७ ॥

The Sādhaka should take all the measures of self-protection and start the ritual only afterwards. One who, out of delusion, does not do so becomes an animal of the Gods.

तस्माद्देवि महाषोढान्यासं पूजां बलिं सुधीः ।
कृत्वा कर्माणि कुर्वीत नान्यथा वीरवन्दिते ॥ १२८ ॥

Therefore, O Devi ! a wise Sādhaka should start the rituals only after performing the Mahā-ṣoḍhā-nyāsa, worship and Bali.

मूलाधारसरोजान्तर्वह्निमध्यगतं प्रिये ।
पराप्रासादबीजं तत् कल्पान्ताग्निसमप्रभम् ॥ १२९ ॥

Contemplating upon the Fire in the centre of the Mūlādhāra-lotus one should then contemplate in its centre the Parā-prāsāda-bīja in conjunction with ten pervading letters and brilliant as the fire of the final dissolution.

प्रतिलोमस्तु संवीतं दशभिर्व्यापकाक्षरैः ।
स्वयं कालानलसमः सर्वभूतभयङ्करः ॥ १३० ॥
दक्षिणाशामुखो भूत्वात्युग्रदृष्टिमलीमसः ।
यौवनोल्लाससहितः पराप्रासादसंज्ञकम् ॥ १३१ ॥
मन्त्रं मण्डलकं जप्यादष्टोत्तरसहस्रकम् ।

Method of destroying those causing injury :

Assuming like the fire of the final dissolution a fearful attitude towards all the organisms a Sādhaka, facing southwards, with firey gaze and associated with the exuberance of youth should perform 1008 Japas of the Mantra group called Parā-prāsāda.

अनिष्टकारिणः सत्त्वान् कलहायासकारिणः ॥ १३२ ॥
वृथा द्वेषकरान् क्रूरान् सपर्याविघ्नकारिणः ।
भूतोपग्रहवेतालान् पिशाचान् यक्षराक्षसान् ॥ १३३ ॥
इत्यादिदुष्टजन्तूंश्च सदा क्लेशकरान् परान् ।
तद्वह्निमध्यपतितान्निर्दग्धांश्च चिन्तयेत् ।
क्षणेन नाशमायान्ति शलभा इव पावके ॥ १३४ ॥

One should contemplate all the injurious beings, cruel persons, those causing strife and pain, baselessly envious, causing disturbances in worship, evil-spirits, secondary planets, goblins, ghosts, Yakṣas, Rākṣasas and all other harmful beings as falling in that fire and getting burnt up. Thus they are destroyed in a moment just like moths in fire.

यस्यमूर्ध्नि स्मरेद्वीजं स मृत्युमधिगच्छति ।
ध्यानेनानेन देवेशि कालादीनपि नाशयेत् ॥ १३५ ॥

O Deveśi ! In whose head this Bīja is contemplated obtains to death. From this Dhyāna even Death (Kāla) itself is destroyed.

इति ते कथितः किञ्चित् काम्यकर्मविधिः प्रिये ।
समासेन कुलेशानि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ १३६ ॥

O My Beloved ! Thus I told to You in brief the rituals regarding desired objectives. O Kuleśāni ! Now what else You want to hear.

इति श्रीकुलार्णवे निर्माणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
उर्ध्वाम्नायतन्त्रे काम्यकर्मविधानं नाम
षोडश उल्लासः ॥ १६ ॥

सप्तदश उल्लासः

श्री देव्युवाच ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि गुरुनामादिवासनाम् ।
तत्त्वं कुलपदार्थानां वद मे परमेश्वर ॥ १ ॥

Śrī Devi said : O Kuleśa ! I want to hear about the Bhāvanā (Contemplation) of the Guru and Names etc. O Parameśvara ! Also tell me the essence or truth of Kula-dravyas.

ईश्वर उवाच ।

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
तस्य श्रवणमात्रेण कुलज्ञानं प्रकाशते ॥ २ ॥

Īśvara said : Listen, O Devi ! I am telling You what You have asked. Knowledge of Kula is attained by merely hearing it.

नमस्ते नाथ भगवन् शिवाय गुरुरूपिणे ।
विद्यावतारसंसिद्ध्यै स्वीकृतानेकविग्रह ॥ ३ ॥
नारायणस्वरूपाय परमात्मस्वरूपिणे ।
सर्वाज्ञानतमोभेदभानवे सिद्धनाय च ॥ ४ ॥
सर्वज्ञाय दयाक्लृप्तविग्रहाय शिवात्मने ।
परत्रेह च भक्तानां भव्यानां भावदायिने ॥ ५ ॥
पुरस्तात् पार्श्वयोः पृष्ठे नमः कुर्यामुपर्यधः ।
सदा सच्चित्तरूपेण विधेहि तव दासताम् ॥ ६ ॥

Prayer of Gurudeva :

Bow to Thee O Lord, O God Śiva in the form of Guru who assumest the numerous forms for the purpose of the manifestation and fulfilment of the Supreme Knowledge. Who art the form of Nārāyaṇa, who art the form of the Supreme Self; who art Sin dispelling darkness of all ignorance;

who art charged with *Cit*; who knowest all; who art the embodiment of compassion; who art the Auspicious and giver of what is auspicious to all the devotees here and beyond. I Bow to Thee in front, at the sides, at the back, above and below. As *Sat-Cit* ordain that I may ever remain Thy servitor.

गुशब्दस्त्वन्धकारः स्यात् रुशब्दस्तन्निरोधकः ।
अन्धकारनिरोधत्वात् गुरुरित्यभिधीयते ॥ ७ ॥

Contemplation of Guru etc. Names :

Guru : The syllable *Gu* signifies darkness; *ru* what restrains it. He who restrains darkness of ignorance is the *Guru.*

गकारः सिद्धिदः प्रोक्तो रेफः पापस्य दाहकः ।
उकारो विष्णुरित्युक्तस्त्रितयात्मा गुरुः परः ॥ ८ ॥

Ga signifies giver of fulfilment; *r* server of sin; *u* Viṣṇu. He who contains all the three in himself is the Supreme Guru.

गकारो ज्ञानसम्पत्ती रेफस्तत्र प्रकाशकः ।
उकारः शिवतादात्म्यं गुरुरित्यभिधीयते ॥ ९ ॥

Ga signifies wealth of knowledge; *r* illuminator; *u* identity with Śiva. He who contains these in himself is the Guru.

गुह्यागमात्मतत्त्वान्धनद्धानां बोधनादपि ।
रुद्रादिदेवरूपत्वाद्गुरुरित्यभिधीयते ॥ १० ॥

Because he brings understanding to those who are blind to the Truth of the Self and of the Āgamas that are secret (*guhya*) and because he is the form of Gods like Rudra, he is called the Guru.

स्वयमाचरते शिष्यानाचारे स्थापयत्यपि ।
आचिनोतीह शास्त्रार्थानाचार्यस्तेन कथ्यते ॥ ११ ॥

Ācārya : He conducts (*ācarate*) according to the Norms of Truth and establishes his disciples in it—the *ācāra*; and he assembles (*ācinoti*) the various connotations of the Sāstras; therefore he is called the Ācarya.

चराचरसमासन्नमध्यापयति यः स्वयम् ।
यमादियोगसिद्धत्वादाचार्य इति कथ्यते ॥ १२ ॥

He who himself teaches all that comes to him, moving and unmoving (*carācara*) and who is perfect ln Yoga of *Yama* etc. called Ācarya.

आत्मभावप्रदानात्तु रागद्वेषादिवर्ज्जनात् ।
ध्यानैकनिष्ठचित्तत्वादाराध्य इति कथ्यते ॥ १३ ॥

Ārādhya : Because he gives the consciousness of Self (*ātma-bhāva*), because he has rejected likes and dislikes (*rāgadveśa*), and because his mind is centred solely in meditation or *dhyāna*, he is called Ārādhya.

देवतारूपधारित्वाच्छिष्यानुग्रहकारणात् ।
करुणामयमूर्त्तित्वाद्देशिकः कथितः प्रिये ॥ १४ ॥

Deśika : O My Beloved ! Because he wears the form of the deity (*devatā*), because he bestows grace on the disciples, and because he is the embodiment of compassion, (*karuṇā*) he is called Deśika.

स्वान्तःशान्तिसमुन्मीलत्परतत्त्वार्थचिन्तनात् ।
मिथ्याज्ञानविहीनत्वात् स्वामीति कथितः प्रिये ॥ १५ ॥

Svāmī : Because he exudes his inner, (*svānta*) peace, and deliberates on the supreme truth, and because he is devoid of false knowings (*mithyājñānas*), he is called *svāmī*.

मनोदोषादिदूरत्वाद्धेतुवादादिवर्ज्जनात् ।
श्वादिप्राणिषु सादृश्याद् रम्यत्वाच्च महेश्वरः ॥ १६ ॥

Maheśvara : Because he is devoid of the blemishes of mind (*manodoṣa*), etc.; because he rejects dry argument and the like (*hetuvāda*), because of his likeness to animals like dogs (*śvādi*), and because he is pleasing (*ramya*) he is called *Maheśvara*,

श्रीमोक्षज्ञानदातृत्वान्नादब्रह्मात्मबोधनात् ।
स्थगिताज्ञानचिह्नत्वात् श्रीनाथः कथितः प्रिये ॥ १७ ॥

Śrīnātha : Because he imparts the knowledge of prosperity (*śrī*), and liberation, because he instructs on *Nāda Brahman* and Ātman, and because he is an emblem of the blocking,

(*sthagita*) of Ignorance, he is, O My Beloved, called *Śrīnātha*.

देशकालाविरोधेन वर्त्तमानात् कुलागमे ।
वशीकृतजगज्जीवाद्देव इत्यभिधीयते ॥ १८ ॥

Deva : Because he crosses the limits of Space and Time (*deśa-kāla*), because he has acquired control (*vaśikṛta*) over the world and the Jīva, he is called *Deva.*

भवपाशप्रशमनात् टङ्कारेन्दुकशेखरात् ।
रक्षणात् कमनीयत्वात् भट्टारक इतीरितः ॥ १९ ॥

Bhaṭṭāraka : Because he removes the bonds of the world (*bhava*), because of the moon of the form of *ṭa* (i. e. circular) on his head, because he protects (*rakṣana*), is charming (*kamanīya*), he is called *Bhaṭṭāraka.*

प्रगुप्तागमवेदान्तरहस्यार्थविभावनात् ।
भुक्तिमुक्तिप्रदानाच्च प्रभुरित्यभिधीयते ॥ २० ॥

Prabhu : Because he deliberates upon the knowledge of the mystic purport of Vedanta and the Āgamas which are well-guarded (*pragupta*), and because he grants enjoyment (*bhukti*) and liberation, he is called *prabhu.*

योनिमुद्रानुसन्धानात् प्रस्फुरन्मन्त्रवैभवात् ।
गीर्बाणगणपूज्यत्वाद्योगीति कथितः प्रिये ॥ २१ ॥

Yogi : O My Beloved ! Because he throbs with the glory of the Mantra due to the practice of *yoni-mudrā* and because he is adorable by the host of the gods (*girvāṇa gaṇa*) he is called *yogi*.

सङ्गदुःखपरित्यागात् यत्र कुत्राश्रमाश्रयात् ।
मिथ आत्मनिबन्धत्वात् संयमीत्यभिधीयते ॥ २२ ॥

Saṁyamī : Because he rejects misery due to attachment (*saṅgaduḥkha*), because he is indifferent to the stages of life (*āśrama*) he may happen to be in (*yatrakutra*), because he fastens to the Self in privacy (*mithaḥ*), he is called *saṁyamī.*

तत्त्वस्वरूपननात् परिवादादिवर्जितात् ।
स्वीकारात् शुभकार्याणां तपस्वीत्यभिधीयते ॥ २३ ॥

Tapasvī : Because he meditates upon the Reality of Truth (*tattva*), because he rejects all censure and the like (*parivāda*),

because he accepts (*svīkāra*) all auspicious doings, he is called *tapasvī*.

अक्षरत्वाद्वरेण्यत्वाद्धूतसंसारबन्धनात् ।
तत्त्वमस्यर्थसिद्धत्वात् अवधूतोऽभिधीयते ॥ २४ ॥

Avadhūta : Because he is immutable (*akṣara*) and excellent (*vareṇya*), because he has shaken off (*dhūta*) all bonds of the world, because he has realised the truth of 'That Thou art' (*tat tvam asi*), he is called *avadhūta*.

वीतरागमदक्लेशकोपमात्सर्यमोहतः ।
रजस्तमोविदूरत्वाद्वीर इत्यभिधीयते ॥ २५ ॥

Vīra : Because he is free (*vīta*) from passion, (*rāga*) intoxication, affliction, anger, jealousy, delusion, because he is far away (*vidhūra*) from *rajas* and *tamas*, he is called *vīra*.

कुलं गोत्रं समाख्यातं तच्च शक्तिशिवोद्भवम् ।
येन मोक्ष इति ज्ञानं कौलिकः सोऽभिधीयते ॥ २६ ॥

Kaulika : *Kula* is the group born of Śakti and Śiva; he who knows that liberation is from the *kula* is the *Kaulika*.

अकुलं शिव इत्युक्तं कुलं शक्तिः प्रकीर्त्तिता ।
कुलाकुलानुसन्धानान्निपुणाः कौलिकाः प्रिये ॥ २७ ॥

Kula is Śakti, *akula* is Śiva; those who are proficient by meditation on both *kula* and *akula*, are O My Beloved, *Kaulikas*.

सारसंग्रहणाच्चैव धर्ममार्गप्रवर्त्तनस्त् ।
करणग्रामनियमात् साधकः सोऽभिधीयते ॥ २८ ॥

Sadhaka : Because he gathers the essence (*sāra*), because he treads the path of *dharma*, and because he controls the active senses (*karaṇagrāma*) he is called *sādhaka*.

भजनात् परया भक्त्या मनोवाक्कायकर्मभिः ।
तरत्यखिलदुःखानि तस्माद्भक्त इतीरितः ॥ २९ ॥

Bhakta : Because by his adoration (*bhajanāt*), with supreme devotion, with his mind, speech, body and action (*kāyakarmabhiḥ*) he crosses, (*tarati*) all miseries, he is called *bhakta*.

शरीरमर्थं प्राणांश्च सद्गुरुभ्यो निवेद्य यः ।
गुरुभ्यः शिक्षते योगं शिष्य इत्यभिधीयते ॥ ३० ॥

Sisya : He who dedicates his body, wealth, the *prānas* to the holy Guru and learns (*śikṣate*) *yoga* from the Guru, is called *śiṣya*.

योनिमुद्रानुसन्धानात् गिरिजापादसेवनात् ।
निर्लीनोपाधिविभवाद् योगिनीत्यभिधीयते ॥ ३१ ॥

Yoginī : Because she practices the *yoni-mudrā,* attends upon the Feet of *Girijā* (The Divine Mother), and because of the glory of total immergence without support (*nirlīno-pādhi*), she is called *yoginī.*

शतकोटिमहादिव्ययोगिनीप्रीतिकारणात् ।
तीव्रमुक्तिप्रदानाच्च शक्तिरित्यभिधीयते ॥ ३२ ॥

Śakti : Because dear to hundred (*śata*) crores of the great divine Yoginī deities and because she grants quick liberation (*tīvramukti*), She is called *śakti.*

पालनाद्दुरितच्छेदात् कामितार्थस्य वर्द्धनात् ।
पादुकेति समाख्याता मम तत्त्वं तव प्रिये ॥ ३३ ॥

Pādukā : Because it protects (*pālanāt*) from the blow of misfortune, because it increases what is desired (*kāmitārtha*), it is called O My Beloved ! *pādukā.*

जन्मान्तरसहस्रेषु कृतपापप्रणाशनात् ।
परदेवप्रकाशाच्च जप इत्यभिधीयते ॥ ३४ ॥

Japa : Because it destroys the sin done in thousands of births (*janmāntara*), and because it shows luminously the Supreme Deity (*paradeva-prakāśāt*), it is called *japa.*

स्तोकस्तोकेन मनसः परमप्रीतिकारणात् ।
स्तोतृसन्तारणाद्देवि स्तोत्रमित्यभिधीयते ॥ ३५ ॥

Stotra : Because little by little (*stokastokena*), it causes delight to the mind, and because it ferries (*santāraṇāt*), the laudator, it is called *stotra.*

यावदिन्द्रियसन्तापं मनसा संनियम्य च ।
स्वान्तेनाभीष्टदेवस्य चिन्तनं ध्यानमुच्यते ॥ ३६ ॥

Dhyāna : Controlling the affliction of the senses by the mind, the contemplation by the inner being of the chosen deity is called *dhyāna*.

चरितार्थविकाशाच्च रक्षणादपि पार्वति ।
नरनारीस्वरूपाच्च चरणं कथितं प्रिये ॥ ३७ ॥

Caraṇa : Because is protects from all malevolent results and casuses the flowering of what has been done (*caritārtha*), because it takes the form of men and women (*nara-nārī*), it is O My Beloved, called *carana.*

वेदिताऽखिलशास्त्रार्थसद्धर्मार्थनिरूपणात् ।
दर्शनानां प्रमाणत्वाद्वेद इत्यभिधीयते ॥ ३८ ॥

Veda : Because it determines the purport of all the communicated (*vedita*) scriptures and of the holy Dharma, and because it is the standard of all philosophies (*darśanas*), it is called *Veda.*

पुण्यपापादिकथनाद्राक्षसादिनिवारणात् ।
नवभक्त्यादिजननात् पुराण इति कथ्यते ॥ ३९ ॥

Purāṇa : Because it tells of merit and demerit (*puṇyapāpa*), because it dispels evil beings like *rākṣasas,* and because it generates ninefold devotion (*navabhakti*) and the like, it is called *purāṇa.*

शासनादनिशं देवि वर्णाश्रमनिवासिनाम् ।
तारणात् सर्वपापेभ्यः शास्त्रमित्यभिधीयते ॥ ४० ॥

Sāstra : Because it constantly commands (*śāsanāt*) those who live in the rule of *varṇa-āśrama,* because it ferries (*tāraṇāt*) across all sins, it is called *śāstra.*

स्मरणोत्सुकनिष्ठानां धर्माधर्मनिरूपणात् ।
तिमिरोत्पाटनाद्देवि स्मृतिरित्यभिधीयते ॥ ४१ ॥

Smṛti : Because it defines Dharma and Adharma for those who are single minded due to this remembrance (*smaraṇa*), because it dispels this darkness (.*timira*) it is called *smṛti.*

इष्टधर्मादिकथनात्तिमिराज्ञानभञ्जनात् ।
हरणात् सर्वदुःखानां इतिहास इति स्मृतः ॥ ४२ ॥

Itihāsa : Because it narrates of approved, *iṣṭa,* dharma

etc., breaks the darkness (*timira*) of ignorance and removes (*haraṇāt*) all miseries, it is called *itihāsa*.

आचारकथनाद्दिव्यगतिप्राप्तिनिदानतः ।
महात्मतत्त्वकथनादागमः कथितः प्रिये ॥ ४३ ॥

Āgama : Because it narrates of the course of conduct (*ācāra*) with a view to arrive at the godly goal (*divyagati*), because it speaks of the truth of the great-souled (*mahātma*), it is, O My Beloved, called *āgama*.

शाकिनीगणपूज्यत्वात्तारणाद्भववारिधे ।
परादिशक्तिसान्निध्याच्छाक्त इत्यभिधीयते ॥ ४४ ॥

Śākta : Because he is adorable by the hosts of Śākinis, because he carries across (*tāraṇā*) the ocean of life, because of the presence of the Supreme, Primal Śakti, he is called *śākta*.

कौमारादिनिरोधत्वात्लयजन्मादिभञ्जनात् ।
अशेषकुलसम्बन्धात् कौल इत्यभिधीयते ॥ ४५ ॥

Kaula : Because it sets aside the usual stages beginning with youth (*kaumāra*), destroys birth, death (*layā*) etc. and because it is related to the *Kula* without end, it is called *kaula*.

पाशच्छेदकराद्देवि रञ्जनात् परतेजसः ।
यतिभिश्चिन्त्यमानत्वात् पारम्पर्यमितीरितम् ॥ ४६ ॥

Pāramparya : Because it severs the bonds (*pāśa*), because it delights (*rañjanāt*), the supreme Light (*paratejasaḥ*), because it is meditated upon by ascetics (*yatibhiḥ*), it is called *pāramparya*.

संसारसारभूतत्वात् प्रकाशानन्ददानतः ।
यशःसौभाग्यकरणात् सम्प्रदाय इतीरितः ॥ ४७ ॥

Sampradāya : Because it is the essence of life in the world (*saṁsāra*), because it yields light, joy (*prakāśānanda-dānataḥ*), because it brings fame (*yaśas*) and good fortune, it is called *sampradāya*.

आदित्वात् सर्वमार्गाणां मनोल्लासप्रवर्द्धनात् ।
यज्ञादिधर्महेतुत्वादाम्नाय इति कीर्तितः ॥ ४८ ॥

Āmnāya : Because it is the premier (*āditvāt*) among all paths, because it sets into movement a joy in the mind (*manollāsa*), because it is the cause of dharma in the form of *yajña* etc., it is called *āmnāya*.

श्रुतानेकमहामन्त्रयन्त्रतन्त्रादिदैवतात् ।
श्रुतौ यदनविच्छिन्नाच्छ्रौत इत्यभिधीयते ॥ ४९ ॥

Śrauta : Because he has heard (*śruta*) several Mahamantras, Yantra, Tantra and Devata, and because in what he has so heard his being lives unbroken, he is called *śrauta*.

आम्नायतत्त्वरूपत्वाच्चातुर्यार्थनिरूपणात् ।
रागद्वेषादिशमनादाचार इति कीर्त्यते ॥ ५० ॥

Ācāra : Because it embodies the truth in *Āmnāya*, because it affirms the truth with unusual skill (*cāturyārtha-nirūpaṇāt*) and because it calms down like and dislike (*rāgadveṣa*) it is called *ācāra*.

दिव्यभावप्रदानाच्च क्षालनात् कल्मषस्य च ।
दीक्षेति कथिता सद्भिर्भवबन्धविमोचनात् ॥ ५१ ॥

Dīkṣā : Because it gives the godly state of being (*divyabhāva*), washes away (*kṣālanāt*) the sin, and releases from the bonds of worldly existence, it is called *dīkṣā*.

अहम्भावहराद्भीतिमथनात् सेचनादपि ।
कम्पानन्दादिजननादभिषेक इति स्मृतः ॥ ५२ ॥

Abhiṣeka : Because it removes the sense of 'I' (*ahaṁbhāva*), churns away all fear (*bhīti*); sprinkles (holy water) (*secana*) and produces thrill (*kampa*), ānanda etc. it is called *abhiṣeka*.

उल्वणत्वात् परत्वाच्च देवताप्रीतिदानतः ।
शक्तिपातनिमित्तादप्युपदेश इति स्मृतः ॥ ५३ ॥

Upadeśa : Because it is intense (*ulbaṇa*), supreme (*parā*) dear to the deity (*devatā* , and because of the impact of *śakti*, it is called *upadeśa*.

मननात्तत्त्वरूपस्य देवस्यामिततेजसः ।
त्रायते सर्वभयतस्तस्मान्मन्त्र इतीरितः ॥ ५४ ॥

Mantra : By meditation (*manana*), on the luminous Deity who is the form of Truth, it saves (*trāyate*) from all fear,

therefore it is called *mantra.*

देहमास्थाय भक्तानां वरदानाच्च पार्वति ।
तापत्रयादिशमनाद्देवता परिकीर्त्तिता ॥ ५५ ॥

Devatā : O Pārvati ! Because it occupies the body (*deha*) of the devotee, gives boons (*varadānāt*), calms down the three kinds of distresses (*tāpatraya*) it is called *devatā.*

न्यायोपार्जितवित्तानामङ्गेषु विनिवेशनात् ।
सर्वरक्षाकराद्देवि न्यास इत्यभिधीयते ॥ ५६ ॥

Nyāsa : Because it places in the limbs the treasures acquired rightly (*nyāyopārjita*), because it protects all (*sarvarakṣākarāt*) it is called *nyāsa.*

मुदं कुर्वन्ति देवानां मनांसि द्रावयन्ति च ।
तस्मान्मुद्रा इति ख्याता दर्शितव्याः कुलेश्वरि ॥ ५७ ॥

Mudrā ! O Kuleśvari ! Because it pleases (*mudam*) the goods, melts the mind (*drāva*) it is called the *mudrā* that is to be shown.

अनन्तफलदानाच्च क्षपिताशेषकल्मषात् ।
मातृकात्मतया लाभकरणादक्षमालिका ॥ ५८ ॥

Akṣamālika : Because it yields endless (*ananta*) fruit, completely eliminates (*kṣapita*) all sin, brings gain through letters (*mātṛkā*) it is called *akṣamālikā.*

मङ्गलत्वाच्च डाकिन्या योगिनीगणसंश्रयात् ।
ललितत्वाच्च देवेशि मण्डलं परिकीर्त्तितम् ॥ ५९ ॥

Maṇḍala : Because the Dākinī who occupies it is auspicious (*mangalatvāt dākinyāḥ*), because it is the abode of the host of Yoginīs and because of its beauty (*lalitatvāt*) it is called *maṇḍala,*

कमलासनरूपत्वाल्लघुतत्त्वादिनाशनात् ।
शमितापारपापाच्च कलशः परिकीर्त्तितः ॥ ५० ॥

Kalaśa : Because it has the form of the lotus-seat (*kamalāsana*), because it destroys the lower tattvas (*laghu tattva*) and because it removes (*śamitra*) boundless sin, it is called *kalaśa.*

यमभूतादिसर्वेभ्यो भयेभ्योऽपि कुलेश्वरि ।
त्रायते सततञ्चैव तस्माद् यन्त्रमितोरितम् ॥ ६१ ॥

Yantra : Because from all beings like *Yama* (Lord of death) etc. and even from all fear it always saves (*trāyate*), it is, O Kuleśvari ! called *yantra.*

आत्मसिद्धिप्रदानाच्च सर्वरोगनिवारणात् ।
नवसिद्धिप्रदानाच्च आसनं कथितं प्रिये ॥ ६२ ॥

Āsana : O My Beloved ! Because it yields self-fulfilment (*ātmasiddhi*), prevents all diseases (*sarvaroga*) and gives the nine siddhis (*navasiddhi*) it is called *āsana.*

मायाजालादिशमनान्मोक्षमार्गनिरूपणात् ।
अष्टदुःखादिविरहान्मद्यमित्यभिधीयते ॥ ६३ ॥
महादानार्थरूपत्वाद् यागभूम्येककारणात् ।
मद्भावजननाद्देवि मद्यमित्यभिधीयते ॥ ६४ ॥

Madya : Because it destroys all bondage of *māya,* shows the path of liberation and parts away the eight afflictions, it is called *madya.* Because it connotes gifting largely, *mahādāna,* because the holy place of *yāgā* is the *only* place that calls for its use and because it generates the state of Śiva, it is called *madya.*

सुमनसः सेवितत्वाद् राज्यदत्वात् सदा प्रिये ।
सुराकारप्रदानत्वात् सुरेति परिकीर्त्तिता ॥ ६५ ॥

Surā : O My Beloved ! Because it is betaken by the pleasant-minded (*sumanasah*), because it gives the kingdom of what is desired (*rājya*) and because it gives the form of god (*surakāra*), it is called *surā.*

अमृतांशुस्वरूपत्वान्मृत्युभीतिनिवारणात् ।
तत्त्वप्रकाशहेतुत्वादमृतं कथितं प्रिये ॥ ६६ ॥

Amṛta : O My Beloved ! Because it has the form of the moon (*amṛtāmśu*), because it removes fear of death (*mṛtyu*), because it causes the Truth (*tattva*) to appear luminously, it is called *amṛta.*

पानाङ्गविश्वरूपत्वात्त्रिचतुष्ककलाश्रयात् ।

पतितत्राणनाद्देवि पात्रमित्यभिधीयते ॥ ६७ ॥

Pātra : Because the whole universe itself is what is to be quaffed (*pānaṅga*), becuuse it upholds the the triads and quartettes (*tricatuṣka*) in creation and because it saves the fallen (*trāṇd*), it is called *pātra.*

आशुशुक्षणिरूपत्वाद्धातृदेवप्रियादपि ।
रक्षणादपि चाधेयस्याधारं तु विदुर्बुधाः ॥ ६८ ॥

Ādhāra : Because it is the form of fire (*āśuśukṣaṇi*), because it is dear to the creator-lord (*dhātṛdeva*), because it guards (*rakṣaṇa*) what is supported it is called *ādhāra.*

माङ्गल्यजननाद्देवि संविदानन्ददानतः ।
सर्वदेवप्रियत्वाच्च मांस इत्यभिधीयते ॥ ६९ ॥

Māṁsa : Because it causes auspiciousness (*māṅgalya*), because it gives the *ānanda* in consciousness (*samvidānanda*), because it is dear to all the gods (*sarvadevapriyattvāt*), it is called *māṁsa.*

पूर्वजन्मानुशमनाज्जन्ममृत्युनिवारणात् ।
सम्पूर्णफलदानाच्च पूजेति कथिता प्रिये ॥ ७० ॥

Pūjā : O My Beloved ! Because is destroys the legacy of previous births (*pūrvajanma*), because it prevents births and deaths (*janmamṛtyu*), because it yields complete fruit, it is called *pūjā.*

अभीष्टफलदानाच्च चतुर्वर्गफलाश्रयात् ।
नन्दनात् सर्वदेवानामर्चनं समुदाहृतम् ॥ ७१ ॥

Arcana : Because it yields the desired fruit (*abhīṣṭaphala*), holds the fruit of all the four classes (*caturvarga*), and delights (*nandanāt*) all the gods, it is called *arcana.*

तत्त्वात्मकस्य देवस्य परिवारवृतस्य च ।
नवानन्दप्रजननात्तर्पणं समुदाहृतम् ॥ ७२ ॥

Tarpaṇa : Because to the God that is the Truth (*tattva*) surrounded by His retinue (*parivāra*) it gives ninefold delight (*navānanda*) it is called *tarpaṇa.*

गम्भीरापारदौर्भाग्यक्लेशनाशनकारणात् ।
धर्मज्ञानप्रदानाच्च गन्ध इत्यभिधीयते ॥ ७३ ॥

Gandha : Because it destroys the affliction of misfortune, deep and boundless (*gambhīra*), because it gives knowledge of *dharma*, it is called *gandha*.

आघ्राणनप्रजननान्मोक्षमार्गप्रदर्शनात् ।
दग्धदुःखादिदमनादामोद इति कथ्यते ॥ ७४ ॥

Āmoda : Because it causes the birth of all that is based on Smell (*āghrāṇana*) (i. e. *tattva*, of *pṛithivī*), shows the path of salvation, (*mokśamārga*), subjugates all cursed grief etc., (*daghdaduḥkha*) it is called *āmoda*.

अन्नदानात् कुलेशानि क्षपिताशेषकल्मषात् ।
तादात्म्यकरणाद्देवि अक्षताः परिकीर्त्तिताः ॥ ७५ ॥

Akṣata : Because they yield food (*anna*), eliminate completely (*kṣapita*) all sin, and make one identified with That truth (*Tat*) they are called *akṣata*.

पुण्यसंवर्द्धनाच्चापि पापौघपरिहारतः ।
पुष्कलार्थप्रदानाच्च पुष्पमित्यभिधीयते ॥ ७६ ॥

Puṣpa : Because it increases merit (*puṇya*), removes the heap of sin (*pāpa*), yields much wealth (*puṣkalārtha*) it is called *puṣpa*.

धूताशेषमहादोषपूतिगन्धप्रभावतः ।
परमानन्दजननाद्धूप इत्यभिधीयते ॥ ७७ ॥

Dhūpa : Because it drives out completely (*daūta*) the blemish of putrid smell, and because it yields supreme delight (*paramānanda*) it is called *dhūpa*.

दीर्घाज्ञानमहाध्वान्ताहङ्कारपरिवर्जनात् ।
परतत्त्वप्रकाशाच्च दीप इत्यभिधीयते ॥ ७८ ॥

Dīpa : Because it dispels this extending (*dīrgha*) ignorance, heavy darkness and ego-sense, and because it lights up the Suprcme Truth (*paratattva*) it is called *dīpa*.

मोहध्वान्तप्रशमनात् क्षयार्तिविनिवारणात् ।
दिव्यरूपप्रदानाच्च परतत्त्वप्रकाशनात् ।
ख्यातो मोक्षो दीप इति मोक्षमार्गैकसाधनः ॥ ७९ ॥

Mokṣa-dīpa : Because it eliminates the darkness of delusion (*Moha*), prevents the distress of decay (*kṣayārti*), gives the

celestial form (*divyarūpa*) and lights up the supreme Truth, it is called the lamp (*dīpa*) of *Mokṣa,* the one means for the achievement of liberation.

चतुर्विधं कुलेशानि द्रव्यञ्च षड्रसान्वितम् ।
निवेदनाद्भवेत्तृप्तिर्नैवेद्यं समुदाहृतम् ॥ ८० ॥

Naivedya : O Kuleṣāni ! Because this substance of four kinds, with six *rasas,* gives satisfaction when offered (*nivedanāt*) it is called the great *naivedya.*

बहुप्रकारविचरद्भूतौघप्रीतिकारणात् ।
लिप्तपापप्रशमनाद्बलिरित्यभिधीयते ॥ ८१ ॥

Bali : Because it is dear to the varied live host of beings (*bahuprakāra*) and because it destroys the sin that is stuck (*lipta*) it is called *bali.*

तत्त्वत्रयविशुद्धिः स्यात्त्वत्सेवामात्रतः प्रिये ।
तत्त्वप्रकाशहेतुत्वात्तत्त्वत्रयमितीरितम् ॥ ८२ ॥

Tattvatraya : O My Beloved ! By mere service to the Divine Mother the three elements are purified; because it lights up the Truth (*tattva*) the triad (*traya*) is called *tattvatraya.*

चतुर्वर्गफलावापात् लुण्ठिताज्ञानबन्धनात् ।
कल्याणधर्ममूलत्वाच्चलुकं कथितं प्रिये ॥ ८३ ॥

Caluka : O My Beloved ! Because it gets the fruit of all the four divisions (*caturvarga*), because it snatches (*lunṭhita*) from the hold of Ajñāna, bocause it is the root of auspicious dharma (*kalyāṇadharma*) it is called *caluka.*

प्रकाशानन्दजननात् सामरस्यप्रदानतः ।
दर्शनात् परतत्त्वस्य प्रसाद इति कथ्यते ॥ ८४ ॥

Prasāda : Because it yields Ānanda in the form of Light (*prakāśa*), because it yields harmony (*sāmarasya*) and because it reveals (*darśana*) the Supreme Truth. it is called *prasada.*

पाशसंछेदनाद्देवि नरकस्य निवारणात् ।
पावनात् परमेशानि पानमित्यभिधीयते ॥ ८५ ॥

Pāna : O Paramesani ! Because it severs the bonds (*pāśa*),

prevents hell (*naraka*) and because it purifies, (*pāvanāt*) it is called *pāna*.

कर्मणा मनसा वाचा सर्वावस्थासु सर्वदा ।
समीपसेवा विधिवत् उपास्तिरिति कथ्यते ॥ ८६ ॥

Upāsti : Service at close quarters as prescribed, by action, by mind, by speech, in all states is called *upāsti*.

पञ्चाङ्गोपासनेनेष्टदेवता प्रीतिदानतः ।
पुरश्चरति भक्तस्य तत् पुरश्चरणं प्रिये ॥ ८७ ॥

Puraşcaraṇa : Because it is dear to the chosen Deity by reason of its five-limbed adoration, it leads in front of the devotee (*puraḥ carati*) it is called *puraścaraṇa*.

आवाहनादिकर्माणि षोडश द्वादशावधि ।
विधिनाचरणं प्रोक्तं उपहारमिति स्मृतम् ॥ ८८ ॥

Upahāra : The proper use of Avāhana etc. rituals upto 16 or 12 is called *Upahāra*.

सम्पूज्य सावृतिं देवं षोडशैरुपचारकेः ।
स्वस्थानप्रेषणं प्रोक्तं मृद्वासनमिति प्रिये ॥ ८९ ॥

Udvāsana : O My Beloved ! Worshipping the Deity with sixteen Upcāras and Āvaraṇa-devatās, sending and then containing this worship in one's heart is called *Udvāsana*.

देवं पूजार्थमाह्वानमावाहनमिति स्मृतम् ।
आसने सन्निवेशः स्यात् स्थापनं कुलनायिके ॥ ९० ॥

Āvāhana : O Kuianāyike ! Invocation of the Deity for worship is *Āvāhana*.

Sthāpana : Seating the Deity on a proper seat is *Sthāpana*.

अन्योन्यसम्मुखाकारः सन्निधापनमीरितम् ।
यत्र कुत्राप्यचलनं सन्निरोधनमीरितम् ॥ ९१ ॥

Sannidhāpana : Placing eaeh other face to face is *Sannidhāpana*.

Sannirodhana : Not going to any or every place is *Sannirodhana*.

देवताङ्गे षडङ्गानां न्यासः स्यात् सकलीकृतिः ।
आच्छादनं समुद्दिष्टमवगुण्ठनमीरितम् ॥ ९२ ॥

Sakalīkṛti : Performing Ṣaḍanga Nyāsa in the body of the Deity is called *Sakalīkrti.*

Avaguṇṭhana : Covering is said to be *Avaguṇṭhana.*

दर्शनं धेनुमुद्राया अमृतीकरणं प्रिये ।
क्षमस्वेत्यञ्जलिर्देवि परमीकरणं प्रिये ।
स्वागतं कुशलप्रश्नं निगदेद्देवताग्रतः ॥ ९३ ॥

Amṛtīkaraṇa : O My Beloved ! Showing the Dhenu Mudrā is *Amṛtīkaraṇa.*

Paramīkaraṇa : Showing the Añjali after uttering *Kṣama sva* is, O My Beloved, called *Paramīkaraṇa.*

Svāgata : Asking about the welfare of the Deity is called *Svāgata.*

पाद्यं श्यामाकदूर्वाब्जविष्णुक्रान्ताभिरुच्यते ।
जातीलवङ्गकक्कोलैरुक्तमाचमनीयकम् ॥ ९४ ॥

Pādya : Syāmāka (*Panicum frumentaceum*), Dūrvā (*Pnicum dactylon*), Abja (*Barringtonia Acutangula*), and Viṣṇukrāntā (*Clitoria ternatea*) constitute the *Pādya.*

Ācamanīya : Lavaṅga (clove), Jāti (*Jasminum grandiflorum*) and Kakkola (a species of a plant bearing a berry, the inner part of which is waxy and aromatic) is *Ācamanīya.*

अखिलाघप्रशमनाद्धनपुत्रविवर्द्धनात् ।
अनर्घफलदानाच्च अर्घ्यमित्यभिधीयते ॥ ९५ ॥

Arghya : Because it destroys all the sins, because it increases wealth and progeny, and because it yields priceless fruits it is called *Arghya.*

सिद्धार्थमक्षतञ्चैव कुशाग्रं तिलमेव च ।
यवं गन्धः फलं पुष्पमष्टाङ्गार्घ्यं प्रकीर्त्तितम् ॥ ९६ ॥

Aṣṭāṅga-arghya : 1. Siddhārtha (mustard), 2. Akṣata (rice), 3. Kuśāgra (tip of the grass called (*Poa cynosuroides*), 4. Tila (sesamum), 5. Yava (barley), 6. Gandha (Sandal), 7. Phala (fruits), and 8, Puṣpa (flowers) constitute Aṣṭāṅga-arghya.

मध्वाज्यदधिभिः प्रोक्तो मधुपर्कः कुलेश्वरि ।
देहप्रक्षालनं स्नानं सुगन्धिसलिलैः सह ॥ ९७ ॥
चन्द्रचन्दनकस्तूरीकालागुरुभिरुच्यते ।

Madhuparka : 1 Mādhu (honey), 2 Ājya (clarified butter), and 3 Dahī (curd) these three, O Kuleśvari, constitute *Madhuparka.*

Snāna : Washing the body with water perfumed with Sandal, Kastūrī (musk), Agaru (*Aquilaria Agallocha*) etc. is called *Snāna.*

अष्टाङ्गप्रणिपातन्तु कथितं वन्दनं प्रिये ॥ ९८ ॥
एतच्चराचरं सर्वं क्षेत्रमित्यभिधीयते ।
तत् क्षेत्रं पालित येन क्षेत्रपालः स उच्यते ॥ ९९ ॥

Vandana : O My Beloved ! Aṣṭāṅga Salutation is *Vandana.*

Kṣetra : All the world is called *Kṣetra.*

Kṣetrapāla : Supreme Guard of the Kṣetra is called *Kṣtrapāla.*

इति ते कथिता किञ्चित् गुरुनामादिवासना ।
समासेन महेशानि यो जानाति स पूजकः ॥ १०० ॥

O Maheśāni ! Thus I desclosed to You in brief the contemplation of the names of Guru etc. One who kows these is a Kaulika.

रहस्याति रहस्यानां रहस्योऽयं महेश्वरि ।
ऊर्ध्वाम्नायः चमाख्यातः समासेन स विस्तरात् ॥ १०१ ॥

O Maheśvari ! This Ūrdhvāmnāya, which is secret of all secrets, has been described only in brief and not in detail.

कुलार्णवमिदं शास्त्रं योगिनीनां हृदि स्थितम् ।
प्रकाशितं मया चाद्य गोपनीयं प्रयत्नतः ॥ १०२ ॥

This Kalārṇava Śāstra is situated in the hearts of the Yoginīs. I have disclosed it today but it should be kcpt a secret with all efforts.

पुस्तकञ्च महेशानि पशुगेहे न निक्षिपेत् ।
न दद्यात् पशुहस्ते च न पठेत् पशुसन्निधौ ।
न पठेदासवोल्लासं ग्रन्थं भूमौ न निक्षिपेत् ॥ १०३ ॥

Prohibition of keeping the book in the house of a Paśu :

O Maheśāni ! One should not leave the book in the house of a Paśu. It should not given in the hands of a Paśu or read before a Paśu. The Āsavollāsa should not be

read and the book not dropped on the ground.

नित्यं सम्पूजयेद्भक्त्या जानीयाद् गुरुवक्त्रतः ।
नापुत्राय प्रवक्तव्यं नाशिष्याय कदाचन ॥ १०४ ॥
स्नेहाल्लोभाद्भयादुक्त्वा सोऽचिरान्नश्यति ध्रुवम् ।

Daily worship of the Book :

It should always be worshipped with devotion and its knowledge obtained from the mouth of a Guru. It should not be given to an incompetent son or an uninitiated disciple. One who discloses it out of greed, love or fear soon meets his destruction.

देवि यद्विद्यते प्राज्ञे तत्तत् किञ्चिन्मयोदितम् ॥ १०५ ॥
साधकानां हितार्थाय भुक्तिमुक्तिफलैषिणाम् ।

O Devi ! I have described all what explicitly needs to be known for the benefit of the Sādhakas desirous of the fruits of enjoyment and liberation.

यश्चोर्ध्वाम्नायमाहात्म्यं पठेत् श्रीचक्रसन्निधौ ॥ १०६ ॥
भक्त्या परमया देवि यः शृणोति स कौलिकः ।
व्रतं स्नानं तपस्तीर्थं यज्ञदेवार्चनादिषु ॥ १०७ ॥
तत् फलं कोटिगुणितं लभते नात्र संशयः ।
त्वत्सन्निधौ सन्निवसेन्नात्र कार्या विचारणा ॥ १०८ ॥

Fruit of reading or hearing the glory of Ūrdhvāmnāya :

One who reads or hears the Glory of Ūrdhvāmnāya near the Śrī Cakra, is a real Kaulika. Whatever meritorious fruits are obtained from observances, bathing in the Tīrthas, pilgrimage, sacrifice and worship of a Deity are all obtained a billion times more from the aforesaid Glory and the Kaulika undoubtedly resides in Your proximity.

इति श्रीकुलार्णवे निर्वाणमोक्षद्वारे महारहस्ये
सर्वागमोत्तमोत्तमे सपादलक्षग्रन्थे पञ्चमखण्डे
ऊर्ध्वाम्नायतन्त्रे सप्तदश उल्लासः ॥ १७ ॥

॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

श्लोकानुक्रमणिका

अं अः रसातलं	75	अज्ञात कौलिके प्राप्ते	205
अंगुष्ठेन च मोक्षः	288	अज्ञात्वा कौलिकाचार	104
अकिञ्चनोऽभिषिक्तश्च	319	अज्ञानकरतालान्त	152
अकुलस्थामृताकारे	117	अणिमाद्यष्टसिद्ध्यादि	319
अकुलं शिव इत्युक्तं	331	अतएव शिवः	249
अकृत्वा न्यासजालं	287	अतिदूरस्थितोवापि	174
अक्रियेव परा पूजा	165	अतिहाममकर्माणं	243
अक्षमाला द्विधा	287	अतिह्रस्वोव्याधि	289
अक्षरत्वाद्वरेण्य	331	अत्मनोऽनुग्रहार्थं वा	201
अक्षरात्मा खिलमन्त्राधि-	79	अत्यल्पं हि गुरोर्द्रव्यं	233
अक्षोभ्यानन्दतः	129	अत्याहारः प्रलापश्च	300
अक्षोल्केन्द्राणी चेशानी	77	अत्रजनासहस्रेषु	3
अखण्डमण्डलाकारं	112	अत्रिनेत्रः शिवः	250
अखण्डैकरसानन्दाकरे	117	अथ कार्त्तिकमासस्य	193
अखिलाघप्रशमनाद्धन	342	अथवा निष्कलं	86
अग्निप्रभां धूम्रवर्ण	308	अथवा निष्प्रपञ्चेन	226
अग्निसूर्येन्द्रब्रह्मेन्द्र	114	अथवा यौवनारूढाः	187
अग्नीषोमौ विन्दुनादौ	60	अथ वैशाखमासस्य	190
अग्नौ तिष्ठतिविप्राणां	166	अदीक्षिता ये कुर्वन्ति	277
अग्रगण्योऽतिगम्भीर	247	अदीक्षितां स्त्रियं	131
अग्रतः पृष्ठतः केचित्	17	अदीक्षितैरनाचारै	144
अर्घ्यं निवेद्य	190	अदृष्टपौरुषाणाञ्च	145
अंगुलीभिश्च	130	अद्वैतं केचिदिच्छन्ति	19
अंगुष्ठगुल्फ जङ्घासु	82	अद्वैतं भावयेन्नित्यं	231
अंगुष्ठानाभिकाभ्याञ्च	124	अद्वैतन्तु शिवेनोक्तं	18
अंगुष्ठानाभिकाभ्याञ्च	130	अधः स्थिते गुरोवृर्व्वे	237
अंगुष्ठो भैरवो देवो	124	अधिपायै पराम्बा	84

अधिवासन पूर्वन्तु	278	अन्तःस्थानुभवोल्लासो	100
अधीरं दु:खिनं	243	अन्तर्यागं बहिर्यागं	254
अनधीतोऽप्यशास्त्रज्ञो	98	अन्तर्यागं बहिर्यागं	309
अनन्तं गतभारूपं	161	अन्तर्लक्ष्योबहिर्दृष्टिः	154
अनन्तचन्द्र भुवनम्	66	अन्तर्लक्ष्योबहिर्दृष्टिः	247
अनन्तफलदानाच्च	336	अन्तस्तेजो बहिस्तेज	130
अनन्तमव्ययं तत्त्वं	61	अन्नदानात् कुलेशानि	339
अनभिज्ञं गुरु प्राप्य	261	अन्नैश्चतुर्विधैर्देवि	281
अनभिज्ञा अभिज्ञन्ति	169	अन्यथा कौलिके धर्मे	41
अनर्घ्याणिच्च रत्नानि	39	अन्यथा परमं तत्त्वं	16
अनर्ह कुलविज्ञानं न	28	अन्यायेन तु यो	263
अनर्हं मन्त्रविज्ञानं	264	अन्योन्यसम्मुखाकारः	341
अनाघ्रेयमनालोक्य	42	अपत्यं मेकलत्रं मे धनं	7
अनाचार सदाचार	168	अपमृत्युमहारोगजरा	314
अनाचारान् सदाचारान्	206	अपूजितास्तु	200
अनादिघोर संसार	148	अपेयमपि पेयं	169
अनादृत्य गुरोर्वाक्यं	236	अप्रबुद्धा पशोः शक्तिः	107
अनाद्यविद्योपहिता	2	अबन्धबन्धनं घोरं मिश्रीकृत	11
अनायासेन संसार सागरं	28	अभिज्ञं मन्यमानैश्च	144
अनिखातविनिक्षिप्तम्	177	अभिज्ञश्चोद्धरेन्मूर्ख	260
अनिमित्तं तृणं वापि	96	अभिज्ञा एव जानन्ति	35
अनिलेन विना मेघो	54	अभिमानो न कर्त्तव्यो	236
अनिवेद्य गुरोर्भुङ्क्ते	239	अभिषेकोऽथ विमली-	292
अनिवेद्य तु यः	132	अभीष्टफलदानाच्च	338
अनुगृह्णन्ति देवेशि	200	अभ्यङ्गस्नानशुद्धान्तां	184
अनुग्रहन्तु यः कुर्यात्	197	अभ्यर्च्य देवता बुद्ध्या	186
अनुमन्ता विश्वसिता	43	अभ्यर्च्य मण्डलं	112
अनेककोटिमन्त्राणि	283	अभ्यर्चयित्वा त्वां	175
अनेन बलिदानेन	130	अभ्यस्य सर्वशास्त्राणि	18
अनेन सर्वशान्तिश्च	321	अमदक्रोधदम्भाशा	173
अन्तः कौलो बहिः	217	अमावस्यादिने	194
अन्तः शुद्धिर्बहिः शुद्धि	274	अमावस्यादिने देवि	191

अमृतांशुस्वरूपत्वान्	337	असंस्कृतं पिवेद्द्रव्यं	105
अमृता मानिदा पूषा	114	असंस्कृता सुरा पाप	113
अमेध्यानि द्विजातीनां	42	असंकृतोपदेशश्च यः	264
अम्बा देव्यं नमः प्रोक्तो	80	असच्छिष्येष्व भक्तेषु	264
अम्बादेव्यै नमो	83	असन्त इव भाषन्ते	170
अयं सिद्धाभिषेकः	273	असाध्यसाधकं	245
अयनं वत्सरयुग प्रलयाः	73	असूयामदमात्सर्यं	243
अयष्ट्वा भैरवं	104	अस्ति चेरवत् समा	24
अयुतं नियुतं वापि	321	अस्ति देवि परब्रह्मस्वरूपी	2
अयेध्येन तु देहेन	299	अस्नात्वाऽनासनस्थो	205
अरिसिद्धः सुतं हन्याद्	294	अस्नात्वा वाप्यभक्त्या	207
अरूपं भावनागम्यं	61	अस्मात् परतरध्यानं	315
अर्चितश्च प्रयत्नेन	202	अस्मात् प्रविततादन्धात्	275
अर्द्धयोजनगः शिष्यः	240	अहं गुरुरहं	211
अलक्ष्यो हि यथा	170	अहम्भावहराद्धीति	335
अलिमांसाङ्गनासंगे यत्	167	अहितेहितबुद्धिः स्याद्	6
अलोलुपो ह्यसंकल्प	248	अहो मोहस्य माहात्म्यं	40
अल्पषोढां कुलेशानि	69	आकाशे पक्षिणां	170
अवरोप्य पुनः शीताम्	91	आकृष्टस्ताडितो	265
अविधानेन यत पापं	89	आगमोक्तेन मार्गे	287
अविभक्तौ यथा	158	आगमोक्तेन मार्गेण	123
अविश्वासकरं	243	आगमोक्तेन विधिना	62
अशास्त्रीयोपदेशश्च	264	आगमोत्थं विवेकोत्थं	19
अशीतिगुडसम्मिश्रं	92	आघ्राण न प्रजननान्	339
अशुभानि च कर्माणि	228	आचार कथनाद्	334
अश्रद्धधाना ये चात्र	212	आचार्येण विधानेन	183
अश्रुतं बुध्यते शास्त्रं	315	आजन्ममरणान्तञ्च	14
अश्वमेधायुतेनापि	180	आजानुभ्यां भवेन्मन्नो	42
अष्टाष्टकार्चनं कुर्यात्	194	आज्ञभङ्गोऽर्थहरणं	233
अष्टोत्तर सहस्रन्तु	194	आज्ञाभाल तलब्रह्म	84
अष्टौ त्रिकालज्ञानोत्थाः	155	आज्ञासिद्धमिदं	219
असंस्कारी तु यो नौ	106	आज्ञा सिद्धमवाप्नोति	88

आज्ञेनानामिका	193	आमूलाधारमाब्रह्मरन्ध्रं	106
आणवं कार्मणञ्चैव	254	आमोदानाञ्च कस्तूरी	49
आत्मभाव प्रदानत्तु	329	आम्नायतत्त्वरूपत्वात्	335
आत्मरक्षां पुराकृत्वा	325	आम्नायभेदं संकेतं	310
आत्मविच्च कनीयांसं	240	आम्नायमीदृशं देवि	51
आत्मसिद्धिप्रदानाच्च	337	आम्नाया बहवः सन्ति	47
आत्मविद्याशिवसर्वमिति	253	आम्नाया बहवो गुप्तः	47
आत्मस्थानमनुद्रव्यदेव	110	आम्नायं यो नरो	51
आत्मानं भावयेन्नित्यं	314	आयुः श्रीकान्तिसौभाग्य	319
आत्मार्थभावसद्भावैः	231	आयुरारोग्यमैश्वर्यं	148
आत्मेच्छं पूरयेत्	94	आर्यं परामबा देव्यै	82
आत्मैकभावनिष्ठस्य	163	आरक्तशुक्लमिश्रा	254
आत्मैव यदि नात्मान	5	आरम्भस्तरुणश्चैव	156
आदिक्षान्ताक्षवर्ण	287	आरम्भस्तरुणश्चैव	143
आदित्वात् सर्वमार्गाणां	334	आराधनासमर्थश्चेद्	99
आदिमध्यावसानेषु सर्वं	11	आराध्यसमयाचारं	28
आदिमध्यावसानेषु	266	आर्योमा चण्डिका	73
आदौभक्तिर्भवेद्देवि	266	आलस्यं जृम्भणं	380
आदौ भक्तिविहीना	266	आवयोः परमाकारं	100
आद्यन्तरहितं कृत्वा	289	आवाहनादिकर्माणि	341
आधारं त्रिपदं प्राहुः	89	आवाह्य देवतां तस्यां	188
आधारेण विना भ्रंशो	89	आवाह्य देवतामस्मिन्	321
आनन्दकम्परोमाञ्च	265	आवाह्य देवतामेकां	123
आनन्दश्चैव कम्पश्चोद्भवो	272	आवृतिं गुरुपंक्तिञ्च	104
आनन्द ब्रह्मणो रूपं	102	आशा सूचीविनिर्भिन्नं	8
आनन्दातृप्यते देवी	141	आशुशुक्षणिरूप	338
आपदो दुरितं रोगाः	148	आश्रमाणां यथा	49
आपदो दुरितं रोगा	218	आसनं भोजनं पात्रं	145
आब्राह्मबीजदोषाश्च	281	आसवोच्छिष्टपात्रन्तु	147
आभिरूप्याच्च विम्बस्य	120	आसिकाबन्धनं नास्ति	164
आममांसं सुराकुम्भं	213	आस्तिकं दानशीलञ्च	245
आमिषासवसौरम्यहीनं	168	इं ईं योगिनी प्रतिष्ठां	81

इच्छाशक्तिः सुरामोदे	95	इदमेव परं ब्रह्म	62
इतः पूर्वं मयानोक्तं	53	इदमेव परा दीक्षा	62
इतः पूर्वं मयानोक्तो	66	इदमेव परोयज्ञ	62
इति तत्वत्रयोल्लास	159	इन्दिरामा रमा पद्मा	72
इति ते कथितं	180	इन्द्राग्गिरुद्रग्रह	293
इति ते कथितं	203	इयं प्रोक्ता कुलेशानि	270
इति ते कथितं	221	इ ष्टधर्मादिकथनात्	333
इति ते कथितं	241	इह भुक्त्वाऽखिलान्	193
इति ते कथितं	261	इह यत् क्रियते कर्म तत्	9
इति ते कथितं	301	इतमुत्र फलं दद्याः	98
इति ते कथिता	343	इहैव नरकव्याधेश्चिकित्सां	5
इति ते कथितः	326	ई उं ऊं आदि हंसादि	79
इति ते कथितं किञ्चित्	142	ईप्सितानि च	201
इति ते कथितं किञ्चित्	279	ईशतत्पुरुषाघोरसद्योजाता	69
इति ते कथितं देवि	88	उक्तजात्यङ्गनाभावे	132
इति ते कथितं देवि	107	उच्चैर्जपोऽधमः प्रोक्त	288
इति ते कथितं देवि	125	उच्छिष्टं भक्षयेत्	146
इति ते कथिता	21	उच्छिष्टो न स्पृशेच्चक्रे	207
इति पृच्छन्ति मूर्खास्ते	39	उड्डीयानं चतुरस्रं	112
इत्यादिदुष्टजन्तूंश्च	325	उत्तमा तत्त्वचिन्ता	165
इत्यादि देवता पूजां	198	उत्तमांश्चाधमे	265
इत्यादि ध्यानभेदेन	320	उत्तमा नित्यपूजा	186
इत्यादि पञ्चमुद्राणां	107	उत्तमा सहजावस्था	165
इत्यादिलक्षणं ज्ञात्वा	123	उत्पत्तिवासनावर्ण	308
इतादि लक्षणोपेतः	109	उत्पन्नसहजानन्द	179
इत्याद्याः कथिताः	311	उत्सृष्टं दुर्मुखश्चापि	242
इत्येत्तत् कथितं किञ्चित्	45	उद्यानानि विविक्तानि	283
इदं कृतमिदं कार्यमिदमन्यत्	7	उन्मनाः पतनोत्थाने	154
इदं ज्ञानमिदं ज्ञेयं	17	उन्मत्तरससंसिक्तै	323
इदं ज्ञानमिदं ज्ञेयमिति	95	उपचारेण सन्तिष्ठेद्	235
इदं पवित्रममृतं	139	उपदेशस्य सामर्थ्यात्	282
इदमेव परं ज्ञानम्	61	उपपातकलक्षाणि	275

उपमन्त्राश्च तावन्तः 48
उपासनाशतेनापि या 276
उलूकवदना देवी 203
उल्बणत्वात् 335
उष्णीषी कंचुकी 207
उष्णीशी कंचुकी 300
ऊढ़ाधृता तथा क्रीता 212
ऊर्ध्वतत्त्वात् कुलेशानि 49
ऊर्ध्व ब्रह्माण्डतो वा 149
ऊर्ध्वात्वात् सर्वधर्माणाम् 48
ऊर्ध्वाम्नायस्य चैतानि 53
ऊर्ध्वाम्नायप्रवेशश्च 88
ऊर्ध्वाम्नायस्य तत्त्वं 46
ऊर्वाम्नायस्य माहात्म्यं 65
ऊर्ध्वाम्नायस्य महात्म्यमहं 53
ऊर्ध्वाम्नायं विजानाति 51
ऊर्ध्वाम्नायस्य माहात्म्यमिति 53
ऊर्ध्वाम्नायैकनिष्णातः 323
ॠं ॠं लॄं सुतलं 75
ॠं ॠं शान्तं तथा 81
ॠषिच्छन्दोदेवताङ्ग 307
ॠषिरस्य परः शम्भुः 68
एं ऐं देवञ्च ह्रल्लेखां 81
एकग्रामस्थितः शिष्यः 239
एकतः सकला धर्मा 23
एकदापि न सेवेत् 213
एकद्वित्रिचतुः पञ्च 118
एकपात्रं न कुर्वीत 145
एकपीठे कुलेशानि 122
एकपीठे पृथक्पूजां 122
एकभक्तोपवासाद्यैः 13
एकवृक्षं श्मशानञ्च 213
एकस्मिन्निधनं यत्र 216
एकस्यापि विधानस्य 306
एकाक्षरप्रदातारं 216
एकाक्षरे तथा कूटे 298
एकान्ते द्वारयजनं 67
एकान्ते विजनेऽरण्ये 110
एकाब्देन द्विजो 278
एकाम्नायञ्च यो वेत्ति 48
एका शुण्ठी द्विवह्निश्च 92
एकासने निविष्टस्तु 207
एकैकमंगुलीभिः 288
एकेन वाथ सर्वैर्वा 321
एषु स्थानेषु देवेशि 120
एतच्चक्रगता वीरा 151
एतच्चराचरं सर्वं 343
एतज्जपिष्यामीत्यादौ 288
एता. कला मातृका 118
एतादप्युत्तमं द्रव्यं 93
एतान्येव कुलस्यापि 36
एवं चित्ताम्बुजे 85
एवं तत्त्वत्रयज्ञानं 138
एवं ध्यात्वा कुलेशानि 313
एवं न्यस्ततनुर्देवि 85
एवं यन्त्र समालिख्य 318
एवं य पूजयेद्देवि 187
एवं यो न चरेद्देवि 240
एवं यो मासमान्त्रतु 191
एवं शुक्ल प्रतिपदं 191
एवं षट्कं समाख्यातं 202
एवं संपूज्य धूपञ्च 124
एवं संप्रार्थ्य देवेशि 134
पूर्वं सन्तर्प्य देवेशि 124

एवं सर्वशरीरस्था 121
एवमापद्गतस्यापियस्य 31
ऐं कारिणी चौघवती 77
ओं औं तलातलं 75
कं खं गं चं वषड्लक्षं 79
कं खं सिद्धिमहोच्छुष्मां 81
कण्ठाल्ललाटपर्यन्तं 269
कथयन्त्युन्मनीभावं 16
कथ्यन्ते दश संस्कारा 292
कनिष्ठानां स्वशिष्याणां 146
कन्दमूले मन: कृत्वा 67
कन्या कुमारिकां 213
कयालालाबुपात्राणि 90
कपालीति पदं 129
कमाद्यर्णयुतान् मन्त्री 78
कमलासनरूप 336
करपादोदरास्यादिरहितं 160
करमद्रा खगचला 77
कराभ्यां चिन्मुद्रां 124
करेण भ्रामयेत् 91
कर्मणा मनसा वाचा 62
कर्मणा मनसा वाचा 341
कर्मणोन्मूलितेऽज्ञाने 118
कलमेषु समभ्यर्च्य 318
कलादीक्षा त्रिधा ज्ञेया 269
कल्पयेद्भुवनं तत्त्वं 271
कल्पवृक्षवनान्तः स्थमणि 85
कवर्गणापि पातालं 75
कस्तूरीं कर्दमधिया 39
कह्लारारुणमन्दार 322
काकिनी हयवक्त्रा 203
कामक्रोधपरित्यागी 236
कामक्रोधादिदोषोत्थ 122
कामुको न स्त्रियं 158
काम्य प्रयोगकर्तॄणां 306
कालाक्लेशेन महता 228
काली कात्यायनी 73
कालो न जायते नानाकार्यै: 5
किं कार्यं वयमायतः 152
किं तीर्थाद्यैर्महायासै 227
किङ्कर: क्षुधित: 290
कीर्त्यमाने कुले 173
कुटुम्बचिन्तायुक्तस्य 11
कुण्डी कम्बुकपालानि 102
कुतर्का कुत्सितालापा 133
कुप्यन्ति कुलयोगिन्यो 214
कुमारी च व्रतस्था 132
कुर्यात् कर्कटके 189
कुर्यात् पशुप्रसङ्गं 210
कुर्यादनिन्द्यकर्माणि 178
कुर्याद्विद्वेषणोच्चाट 324
कुर्यान्नवकुमारीणां 184
कुर्वन्त्यनुग्रहं देवि 197
कुर्वीत चाङ्ग सिद्ध्यर्थं 281
कुलं गोत्रं समाख्यातं 331
कुलज्ञ एव तुष्यन्ति 35
कुलज्ञानविहिनोऽपि 30
कुलज्ञानिनमालोक्य 175
कुलज्ञानी वसेद् यत्र 175
कुलज्ञो हि च सर्वज्ञो 34
कुलदीपान् प्रदर्श्याथ 190
कुलद्रव्यं प्रवक्ष्यामि 90
कुलद्रव्यं मुखे पूर्य 272
कुलद्रव्याणि सेवेत 105

कुलद्रव्यादिवीभत्सं 243
कुलद्रव्यैः समभ्यर्च्य 272
कुलद्रव्यैर्विना 100
कुलधर्मकथावोगि 246
कुलधर्मप्रवहणं समारुह्य 25
कुलधर्मप्रसङ्गश्च 217
कुलधर्मभजानम् यः 30
कुलधर्म महामार्गगन्ता 29
कुलधर्ममिमं ज्ञात्वा 37
कुलधर्मविहीनस्य 32
कुलधर्म हि मोहेन 24
कुलधर्मं समाश्रित्य 218
कुलधर्मादिकं सर्वं 217
कुलधर्मेण देवत्व देवाः 38
कुलधर्मो हतो हन्ति 30
कुलनिष्ठान् परित्यज्य 176
कुलपूजां विना चक्रे 198
कुलपूजां विना यस्तु 98
कुलपूजाधिकं दानं 199
कुलपूजाधिको धर्मः 199
कुलपूजाधिको यज्ञः 199
कुलपूजाधिको योगः 199
कुलपूजासमं नास्ति 98
कुलभक्तान् कुलज्ञानान् 173
कुलमन्त्रमिदं देवि 67
कुलमार्गो महादेवि 41
कुलशास्त्रमनादृत्य 29
कुलशास्त्राणि सर्वाणि 44
कुलाकुलाख्यसहज 309
कुलाकुलाष्टकां देवि 187
कुलागमरहस्यज्ञो 108
कुलाचारैकनिरता 273
कुलाचार्यं गृहं गत्वा 206
कुलाचार्येण तच्छक्त्या 206
कुलान्वयं समुत्सृज्य 29
कुलार्णवमिदं शास्त्रं 343
कुलाष्टकमिदं प्रोक्तं 132
कुलेशाधारपात्राणां 89
कुलेश परमेशान 1
कुलेश बटुकादीनां 126
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 22
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 46
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 66
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 108
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 143
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 160
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 181
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 204
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 222
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 242
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 262
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 280
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 305
कुलेश श्रोतुमिच्छामि 327
कुलेशि कुलनिष्ठानां 34
कुलेशि कुलशास्त्रज्ञाः 214
कृत्वाधिकमृणंज्ञेयं 297
कृत्वा न्यासमिमं देवि 87
कृत्वा पुरोदितन्यासान् 190
कृत्वा समर्थदीक्षाञ्च 264
कृत्वैव भुवनन्यासं 77
कृपाणधारागमनात् 41
कृष्णांशुकां कृष्णवार्णां 213
कृष्णाष्टमीचतुर्दश्यां 182

केवलं गुरुशुश्रूषा	232	गन्ध पुष्पाक्षताकल्प	305
केशवादि गणेशादि	197	गन्धपुष्पाक्षताद्यैश्च	195
कैलासशिखरासीनं	1	गन्धपुष्पाक्षतैः पूज्य	147
कोटिकन्दर्पलावण्यं	85	गन्धपुष्पादिभि	184
कोटि कोटि मन्त्रजापात्	222	गन्धपुष्पादिभिः	201
कोटि कोटि महादानात्	222	गन्धपुष्पाम्बर कल्पैः	187
कौमारादिनिरोधत्वात्	334	गम्भीरायारदौभाग्य	338
कौलज्ञाने ह्यसिद्धो	104	गवां सर्पिः शरीरस्थं	120
कौलाः पशुव्रतस्याश्चेत्	105	गवां सर्वाङ्गजं क्षीरं	120
कौलिकान् भैरवावेशान्	153	गायकी रजकी	132
कौलिकेन्द्रे सकृद्भुक्ते	178	गिरौ सर्षपमात्रन्तु	64
कौलिकेन्दे समायाते	175	गुञ्जाफलप्रमाणन्तु जलैः	93
क्रियमाणानि कर्माणि	179	गुडमिश्रेण तक्रेण	95
क्रियादीक्षाष्टधा प्रोक्ता	268	गुणासहिष्णुमहितमार्त	243
क्रियायासपराः केचित्	13	गुप्तप्रकटसम्भूतं	220
क्रियावर्णकलास्पर्श	268	गुरवो बहवः सन्ति आत्म-	257
क्वचिच्छिष्टः	171	गुरवो बहवः सन्ति कुमन्त्री-	257
क्वचित् यदृच्छया	146	गुरवो बहवः सन्ति दीपवच्च	257
क्षणं ब्रह्माहमस्मीति	165	गुरवो बहवः सन्ति वेद-	257
क्षीयन्ते सर्वपापानि	232	गुरवः बहवः सन्ति शिष्य	257
क्षीरवृक्षसमुद्भूतं मद्यं	94	गुरुं न मर्त्यं बुध्येत्	229
क्षीरेण सहितं तोयं	157	गुरुं नाम्ना न भावेत्	211
क्षीरोद्धृतं घृतं	162	गुरुं प्रकाशयेद्धीमान्	218
क्षुधितस्य यथा	257	गुरुः पिता गुरुर्माता	229
क्षेत्रपालपदं पश्चात्	129	गुरुः शिष्याधिकारार्थं	263
क्षेत्रं वनाश्रमगुहा	72	गुरुः सदाशिवः साक्षात्	250
गकारः सिद्धिदः	328	गुरुकारुण्ययुक्तस्तु	33
गकारो ज्ञानसम्पत्ति	328	गुरुकारुण्यसंलभ्यमीदृशं	40
गच्छतस्तिष्ठतोवापि	32	गुरुकार्यं स्वयं शक्तौ	236
गच्छतस्तिष्ठतोवापि	59	गुरुकोपाद्विनाशः	233
गच्छंस्तिष्ठन् स्वपन्	236	गुरुजन्मदिने प्राप्ते	182
गतं शूद्रस्य शूद्रत्वं	276	गुरुणा कारयेद्देवि	194

गुरुदैवतमन्त्राणामैक्यं	139	गुर्वग्रेन तपः	230
गुरुदैवतसम्भक्तं	246	गुर्वर्थं देवतार्थं	216
गुरुदैवतसम्भक्ता	133	गुर्वर्थं धारयेद्देहं	230
गुरुद्रव्याभिलाष च	233	गुह्यागमात्मतत्त्वान्	328
गुरुबुद्धया नमेत्	239	गुह्याद् गुह्यतरं देवि	23
गुरुभक्तिविहीनस्य	226	गृहारण्यसमालोके	14
गुरुभक्त्या यथा देवि	227	गृहे शतगुणं	284
गुरुभक्त्वग्नना	226	गृह्ण गृह्ण कुरुद्वन्द्वं	129
गुरुमित्रसुहृद्दासीदा-	234	गृह्णन्त्यन्योन्यपात्राणि	152
गुरुमूलाः क्रियाः	224	गृह्णयुग्मं रुरुपदं	128
गुरुवाक्यप्रमाणज्ञं	246	गोब्राह्मणवधं कृत्वा	237
गुरुवाक्यं हतं कृत्वा	216	गौडी च श्वेतबर्बुर	91
गुरुशक्ति वीरभार्यां	212	गौरीशिवौ रमाविष्णू	189
गुरुशक्तिसुतज्येष्ठ	213	ग्रथितांगुष्ठकौ कृत्वा	136
गुरुशक्तिसुतानाञ्च	146	ग्रथित्वा मातृकावर्णैः	111
गुरुशक्तिसुतानाञ्च	277	ग्रहवेगादि दुष्टानां	320
गुरुशब्दस्त्वन्धकारः	328	खदिर श्वेतमन्दारसित	320
गुरुशिष्यावुभौ	263	खनेत्तत्प्रतिमां	324
गुरुस्त्रिवारमाचारं	221	खमूमिदिग्जलगिरि	200
गुरूक्तानुक्त कार्येषु	235	घृणा शङ्काभयं	255
गुरूक्तं परुषं	230	ङं चं साप्सरसं जयां	81
गुरूपदिष्टमार्गेण वेधं	271	चक्रप्रवेशं प्रणति	310
गुरूपदेशरहिता महान्त	40	चक्रसंकेतकं मन्त्रं	253
गुरोः प्रणामत्रितयं	239	चक्रमध्ये घटे भग्ने	208
गुरोः श्रीपादुकाभूषा	234	चक्रमध्ये शुचिधिया	208
गुरोः स्थानं सम्प्रदायं	233	चक्रेऽस्मिन् योगिनो	151
गुरोरालोकमात्रेण	270	चक्रे भदाकुलान्	153
गुरोर्यस्यैव सम्पर्कात्	258	चक्रेमध्ये तु मूढात्मा	157
गुरोर्हितं हि कर्त्तव्यं	229	चण्डाली चर्मकारी	132
गुरौ मनुष्यबुद्धिञ्च	228	चतुः पीठार्चनफलं	188
गुरौ सन्निहिते यस्तु	231	चतुःशतं जपेद् यस्तु	63
गुर्वग्निप्रेतसंस्कार	311	चतुःषष्ट्यक्षरैः प्रोक्तः	128

चतुराम्नायविज्ञानाद् 48
चतुराम्नायवेत्तारो 47
चतुरो वाप्यैकं 318
चतुर्णामपि वर्गानां 98
चतुर्वर्गफलावापात् 340
चतुर्विधं कुलेशानि 340
चतुर्विध शरीराणि 3
चतुर्वेदी कुलज्ञानी 33
चतुरशीतिलक्षेषु 3
चन्दनागुरुकर्पूर 322
चन्द्रचन्दनकस्तूरी 342
चन्द्रास्तमयपर्यन्तं 192
चम्पकद्वयपालाश 322
चराचरसमासन्नम 329
चराचरसमेतानि भुवनानि 58
चरितार्थविकाशश्च 333
चर्मवस्त्रशिलाकूर्म 318
चर्वणेन युतं पानं 140
चवइं खेचरीं गं लां 83
चवर्ग भूतलञ्चेति 75
चितानले विषतरु 324
चित्तं तत्त्वे समाधाय 270
चित्ते स्वातन्त्र्यसार 139
चिन्मयस्याप्रमेयस्य 120
चिरं संविदधाते 154
चिरायासाल्पफलदं 34
चिरेणैकैकफलदा मन्त्राः 60
चुल्लनं सिद्धिदं प्रोक्तं 139
चैतन्यरहिता मन्त्राः 290
छं जं भं अष्टलक्षं 79
जडानार्तन्मृतानापन्दतान् 6
जतस्त एव जगति 32
जनाः कृत्वेह कर्माणि 9
जनः स्वदेहकण्डूतिं 163
जना यथावमन्यन्ते 171
जन्म सम्पद् विपत् 296
जन्महेतूहि पितरौ 229
जन्मान्तरसहस्रेषु 332
जन्मान्तरसहस्रेषु या 26
जप ध्यानं विनाऽगर्भः 286
जपध्यानादिनिरतं 246
जपयज्ञात् परो यज्ञो 280
जपात् श्रान्तः 301
जपेत् पञ्चशतं यस्तु 64
जरा च पालिनी 115
जरादर्शिपन्थानं 8
जल्पो जपफलं तन्द्रा 151
जवाबन्धूकसिन्दूर 316
जाग्रतः स्वप्नः 253
जाड्यं दुःखं तृण 300
जातसूतकमादौ 289
जातिभेदो न चक्रे 157
जातिमानधने गर्ववर्जितं 246
जातिविद्याधनाढ्यो 238
जानन्ति कुल माहात्म्यं 35
जानुनोर्नाभिपर्यन्तं 269
जाम्बूनदस्य कलुषं 221
जायते देवताभावः 269
जायते देवताभावो 270
जायन्ते च म्रियन्ते 56
जित्वाधिव्याधि रहितः 314
जिह्वदग्धा परान्नेन 293

जिह्वोपस्थपरं देवि 243
जीवः शिवः शिवो 166
जीर्णदेवालयोद्यान 284
जीवस्तृणजलौकेव 9
जीवेदग्निप्रविष्टोवा नरः 234
ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि 134
ज्ञानदा च टङ्कधरा 77
ज्ञानिनोऽज्ञानिनो 178
ज्ञानेन क्रियया वापि 265
ज्ञानोपदेशसामर्थ्यं 266
ज्येष्ठस्य च कनिष्ठस्य 204
ज्वरोन्मादादिरोगेषु 315
झं वं गुह्यकशब्दान्ते 81
टवर्गं पातालचरीं 83
टवर्गेण भुवोलोकं 75
डं ढं किन्नर वामाश्च 81
डं ढं णं दशलक्षश्च 79
डाकिनी सर्पवदना 203
तं मेलयित्वा संयोज्य 92
तण्डुलानां चतुः प्रस्थं 90
ततः पीठं समभ्यर्च्य 119
ततः श्रीगुरुरूपाय 135
ततः सन्दर्शयेन्मुद्रा 86
ततः स्वीकृत्य च 138
ततश्चाप्युत्तमं जन्म 4
ततस्त्रिः षड्द्वादश 238
ततोऽधिदेवतायै 79
ततोऽर्चनादिकं सर्वं 133
ततोनमेद् गुरुं वापि 238
तत् कर्म यन्नबन्धाय 19
तत्फलं कोटिगुणितं 344
तत्कर्मसूचकैर्वाक्यै 265
तत्कुलं पावनं देवि 52
तत्वज्ञैरुपदिष्टाये 260
तत्वत्रयं स्यादारम्भः 143
तत्त्वत्रयविशुद्धिः 340
तत्वन्यासक्रमेणैव 270
तत्वस्वरूपननात् 330
तत्त्वात्मकस्य देवस्य 338
तत्वहीनं गुरुं लब्ध्वा 260
तत्पत्नी चेश्वरस्तस्य 118
तत्प्रमोपटलच्छाया 316
तत्रयद् यत् कृतं 150
तत्रयोजनसंख्योक्तमासेन 240
तत्रादौ परमेशानि 72
तत्रापि कुलमार्गस्थाः 219
तत्वत्रयश्रीचरणमूल 173
तत्वमात्मस्थमज्ञात्वा मूढः 16
तत्संख्यादि वर्सैर्मासैः 240
तत्संशयनिवृत्तिश्च 113
तत्समीपं ततो गत्वा 204
तथामृतेश्वरीत्युक्त्वा 117
तथैवासनदिग्बन्धनाडी 308
तदन्ते कन्यकाश्चापि 131
तदर्थं तर्पणं कुर्याद् 109
तदभावे कुलज्ञश्च 183
तदारूढेषु वीरेषु 150
तद्गोपितं स्याद यत्नेन 4
तद्रूपेणैक रस्यश्च 117
तद्विधान कृतं जप 121
तद्विद्याधिवर्द्धनापथ्यं 39
तन्निष्ठस्तद्गत 301

तन्निष्ठस्य च कर्माणि	179	तस्मिन् क्रमार्चन	146
तन्मण्डपस्थमात्मानं	110	तस्य चिन्तामणि:	57
तन्मैरेयं नर: पीत्वा	101	तस्य धर्मस्य माहात्म्यं	22
तपनी तापिनी धूम्रा	114	तस्यार्पिताधिकारस्य	263
तपांसि तीर्थयात्राद्या	286	तामस ध्यानजं देवि	320
तावन्न कौलिको देवि	220	ताम्बूलं दक्षिणां दत्वा	186
तम: परिवृतं वेश्म	101	तारत्रयं तत: सर्वयोगिनी	127
तमेवान्वेषयेत्तत्र सर्वज्ञं	50	तारत्रयं तत्रोदेवी	127
तरवोऽपि हि जीवन्ति	32	तारत्रयं वदेत् पश्चाद्	129
तरुणोल्लाससहित:	135	तारत्रयं वदेत्तारं	129
तवर्गं दिवचरीं ऋं	83	तारत्रयं वदेत् सर्व	128
तवर्गं स्वश्च परम	75	तारत्रयं वदोद्देहियुग्मं	128
तस्मात् संस्कृत्य	113	तारत्रयं समुच्चार्य	147
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	20	तारत्रयमित: पूर्वं	133
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	64	तालजा स्तम्भने शस्ता	94
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	99	तावत्तपो व्रतं तीर्थं	20
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	178	तावदाराधयेच्छिष्य:	225
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	199	तावदार्त्तिर्भयं शोको	224
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	263	तावद् भ्रमन्ति संसारे	224
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन	292	तिथिवारञ्च नक्षत्रं	307
तस्मात् सिद्धान्तं	262	तिष्ठन्ति कुलयोगिन्य:	214
तस्मात् सुलक्षणां	131	तिस्रो वा पञ्च	187
तस्मादाचारवान् देवि	219	तीक्ष्णा रौद्री मया	115
तस्मादित्यादिकं	15	तुषेण बद्धोव्रीहि:	166
तस्मादुत्पाद्य तान्	269	तूलकम्बलवस्त्राणां	285
तस्माद् यन्त्रं लिखित्वा	122	तृणपर्णोदकाहारा:	14
तस्माद् गुरुप्रसादेन	52	तृण वाप्यविधानेन	44
तस्माद्देवि महाषोढा	325	तृप्त्यर्थं पितृदेवानां	102
तस्माद्देवेशि जानीहि	49	तृप्यन्तु मातर:	150
तस्माद्वदामि तत्त्वन्ते विज्ञाय	20	ते धन्या: पुण्यकर्माणस्ते	33
तस्मान्मन्त्रमिदं देवि	61	तेनाधीतं स्मृतं	223

तेभ्यो द्रोहं न	153	दत्तांमष्टं हुतं तप्तं	176
ते वन्द्यास्ते महात्मान:	33	दत्तात्रेयो रैवतको	119
तोयफेनसमेदेहेजोवे	6	दर्शनं धेनुमुद्राया	342
तोषयेद योगिनी चक्रं	305	दर्शनेषु च सर्वेषु	25
त्यक्ताधिव्याधि	245	दर्शनेषु च सर्वेषु	277
त्रिंशद्भि: स्याद्धनं	288	दर्शनेष्वखिलेष्वेव	36
त्रिकपूजान्तु य: कुर्याद्	198	दशांशं जुहुयाद्देवि	305
त्रिकोणान्त: समासीनं	85	दशेन्द्रियेषु यो	315
त्रिगन्धं शान्तिके	312	दाक्षायणी हैमवती	73
त्रितारमूलं अं आं इं	79	दारिद्रयदु:खरोगाश्च	10
त्रितारमूलमन्त्रान्ते	76	दार्वश्मलोहमृद्रत्न	276
त्रितारमूलमन्त्रान्ते	78	दिक्पीठक्षेत्रमुद्रा	323
त्रितारमूलमन्त्रान्ते	80	दिग्बन्धनञ्चाङ्गयुग्म	68
त्रितारमूलमन्त्रान्ते	83	दह्यते ध्मार्यमानानां	286
त्रितारमूलसकल प्रपञ्चादि	74	दिवसे दिवसे	200
त्रितारादिनमोऽन्तेन	189	दिवसे न रमेन्तारीं	214
त्रिताराद्यैर्नपोऽन्तैश्च	185	दिव्यपानरतानां वै	141
त्रिनेत्रेतिपदं पश्चात्	127	दिव्यभावप्रदानाच्च	335
त्रिपञ्चसप्तनवसु	188	दिव्याम्बरस्रगालेपं	85
त्रिशतं यो जापेद्देवि	63	दीक्षया मोक्षदीपेन	274
त्रिषट्चक्षरसंयुक्त	282	दीक्षा च द्विविधा प्रोक्ता	274
त्रिसन्ध्यां योऽर्चयेदेवं	191	दीक्षापूर्वं कुलेशानि	282
त्वत्कारुण्यविहीनानां	37	दीक्षापूर्वं महेशानि	58
त्वद्भक्तपूजनाद्देवि	176	दीक्षासमपसम्प्राप्ता	266
त्वमहं देवि कल्याणि	27	दीक्षा ह्येता: कर्मसाम्ये	275
त्वयापि गोपितव्यं हि	23	दीक्षाग्निदग्धकर्मासौ	276
दक्षभागदिवामान्तं	82	दीक्षितस्य न कार्यं	277
दक्षमल्पाशिनं वीरं	245	दीपनाथमयष्ट्वा यो	284
दक्षिणाञ्च पृथग्	202	दीपान् डमरुकाकाशन्	130
दक्षिणादुत्तमं वामं	23	दीपे सावरणां देवी	193
दक्षिणाशामुखो भूत्वा	325	दीर्घाज्ञान महाध्वान्ता	339

दीर्घत्रययुतं मूलं	68	देशिकागमने पुण्य	182
दुख:मूलो हि संसार:	11	देहदण्डनमात्रेण	13
दुराचारपरा: किञ्चिद्	40	देहमास्थाय भक्तानां	336
दुराचारे दुरालापे	223	देहस्थाखिलदेवता	149
दुर्विचारकुतर्कादि	243	देहाभिमाने गलिते	163
दुर्लभं सर्वलोकेषु	173	देहेन्द्रियाणामवश:	154
दुष्टवंशोद्भवं दुष्टं	242	देहो देवालयो देवि	166
दुष्टोग्रा कर्कशा क्रूरा	133	द्यूत कौतुकमल्लादि	235
दूतीयागन्तु य: कुर्यात्	197	द्वादशाधारपद्मेषु	316
दृश्यं विना स्थिरा	252	द्वादशाहेन पाक:	91
दृष्टिमानसवाक्काये	140	द्वादशावर्त्तयनतारं वायु	285
दृश्यन्ते षड्गुणा	272	द्वादशावर्त्तयन्	285
देवं पूजार्थमाह्वानम्	341	द्वारस्था मणिमण्डपस्य	150
देवतागुरुशास्त्राणां	216	द्विगुणं मकरन्दस्य वारि	92
देवताङ्गे षडङ्गानां	341	द्विजो योदीक्षित:	277
देवतानां यथा विष्णु:	49	द्वितीयायां द्विवर्षान्ता	185
देवताभ्य: पितृभ्यश्च	44	द्विपात्रं वा त्रिपात्रं	112
देवतारूपधारित्वा-	329	द्विशतं यो जपेद्देवि	62
देवदानवगन्धर्वसिद्ध	317	दीपदर्शनमात्रेण	259
देवान् गुरून	239	द्वीपाद् द्वीपान्तरं	256
देवान् पितॄन् समभ्यर्च्य	102	द्वे पदे बन्धमोक्षाय	19
देवास्तमेव शसन्ति	262	धं नं पं द्वादशलक्षं	79
देवि तीव्रतरा चापि	271	धनार्थं गम्यते तीर्थं	299
देवि दीक्षाविहीनस्य	277	धनाहारार्जनेयुक्ता	13
देवि निन्दाकरं	216	धनेच्छाभयलोभाद्यैरयोग्यं	265
देवीपूजागृहध्यानं	68	धनेर्विक्रयिको हन्ति	43
देवेशि भक्तिसुलभे	119	धन्यो मनुष्यलक्षेषु	50
देवस्य मन्त्ररूपस्य	121	धर्मज्ञानसुपुष्पस्य	20
देशंकालं वयोवित्तं	220	धर्मार्थ कामै: किन्तस्य	226
देशकालविरोधेन	330	धूताशेषमहादोषपूति	339
देशिकाकृति मास्थाय	250	ध्यात्वा सावरणां	190

ध्यात्वैव पूजयेदेता 202
ध्यानन्तु द्विविधं प्रोक्तं 160
ध्यानभेदं प्रवक्ष्यामि 314
ध्यानमूलं गुरोर्मूर्तिः 224
ध्यायंस्तन्मण्डलं 191
ध्यायतां क्षणमात्रं 164
धूम्राचिरुष्मा 115
ध्रुवाद्या सत्यसन्धाश्च 128
नकदाचिन्मया प्रोक्तमितः 46
न किञ्चिच्चिन्तनादेव 161
न कुर्यान्नास्तिकैर्वादं 230
न कुलादधिकं ज्ञानं 64
नरवद्दृश्यते लोके 250
न चक्रांकं न पद्मांकं 158
न चापि किञ्चिज्जानाति 162
न तुष्याम्यहमन्यत्र 176
नदीं वक्रामृजं 172
न दैवं न गुरुर्नात्म 105
न निन्देन्न हसेत् 153
नन्दन्तु नीतिनिपुणा 148
नन्दन्तु योगनिरताः 148
नन्दन्तु साधक 148
नन्दन्तु साधककुला 148
नन्दन्तु साधकाः सर्वं 149
नन्दन्तु सिद्धगुरवः 148
नन्द्यावर्तसिताम्भोज 320
न पद्मासनतो योगो 164
न पात्रं लङ्घयेद्धीमान् 209
न पादुकापरो मन्त्रो 224
न पुमानुच्यते सद्भिः 33
न पूरयेत्तु पात्राणि 113
न ब्रूयात् कुलधर्मं 28
नमस्ते नाथ भगवन् 327
न मे प्रियश्चतुर्वेदी 226
नमोऽन्ते योजयेद्देवि 119
न योगो न तपो 228
नराः किमपिजानन्ति 154
नवम्यां वार्चयेदेवं 189
नवम्यामेकवर्षादि 185
न वेदाध्ययनान्मुक्तिर्न 18
नवरात्रं जपेदेकोत्तर 186
न विधिर्न निषेधः 169
न वियोगं गुरो 230
न विशेदासनेदेवि 238
न वेदैर्नागमैः शास्त्रैर्न 50
नष्टैः पर्युषितोच्छिष्टैः 113
न शृणोति न चाघ्राति 162
न स्मरेद् यदि 200
न स्वपेत् कुलवृक्षाधो 214
न हि ध्यानात् परो 165
नागरि निर्झराद्यम्बु 156
नानाजन्मार्जितापार 50
नानाविधशरीरस्था 1
नान्यधर्ममवेक्षन्ते 35
नान्यै रुपायैर्द्देवेशि 50
नापि लोभान्न च 31
नाप्रियं नानृतं 213
नाभिषिको न मन्त्रो 219
नाममात्रेण सन्तुष्टाः 13
नामाद्यक्षरमारभ्य 297
नारायणस्वरूपाय 327
नारायणे महादेवे 227

नारिकेलञ्च वश्ये 90
नारिकेल प्रसूनं वा 91
नालपेत् पात्रहस्तः 209
नाशयद्वितयं क्षां क्षं 129
नाश्रमाः कारणं 18
नासवेन विना मन्त्रो 113
नास्ति गुर्वधिकं तत्त्वं 64
नास्ति नास्ति 199
नाहं वसामि कैलासे 174
निःशंको निर्भयो 102
निःसङ्कल्पो निर्विकल्पो 167
निःसङ्ग एव मोक्षः स्याद्दोषाः 10
निःसङ्गश्च विसङ्गश्च 166
निःसङ्गो निर्विकल्पश्च 248
निर्गुणा सगुणायन्ते 169
निग्रहानुग्रहो मन्त्रे 55
निग्रहेऽनुग्रहे वापि 235
नित्यं नैमित्तिकं द्रव्य 220
नित्यं सम्पूजयेद्भक्त्या 344
नित्य नैमित्तिकं काम्यं 309
नित्यार्चनं दिने 205
नित्ये नैमित्तिके काम्ये 247
निद्रातन्द्राजडालस्य 242
निद्रादिमैथुनाहाराः 12
निद्रासक्तातिदुर्मेधा 133
निधायोद्धृत्य किरणैः 93
निन्दन्तु बान्धवाः 31
निबोधिकायामर्द्धेन्दौ 80
निमील्यनयने 270
निम्बकारस्करोन्मत्त 323
नियमादतिरेकेण यद् 121
निरस्तपातका यत्र 108
निर्मन्त्रं न पिबेन्मद्यम् 138
निर्मलो नित्यसन्तुष्टः 247
निर्विकारेण चित्तेन 188
निवसेन्नरके घोरे दिनानि 43
निवृत्तदुःखसन्तुष्टा 172
निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च 116
निष्ठीवं मलं 208
निष्पन्दकरणग्रामः 162
निस्त्रिंशो निन्दितः 291
निस्पृहो नित्यसन्तुष्टः 167
नीचोऽपि वा 199
नृसिंहार्कवराहाणां 299
नैकहस्तेन दातव्यं 209
नैवेद्यं पुरतो न्यस्तं 175
नोदेति नास्तमभ्येति 160
न्यायोपार्जित 336
न्यूनातिरिक्त कर्माणि 121
पंक्त्याकारेण वा 158
पं फं भैरव शब्दान्ते 82
पञ्चभूतानि तन्मात्रं 74
पञ्चमुद्रासमुत्पन्न 167
पञ्चशुद्धिं विधायेत्थं 111
पञ्चशुद्धयासन 308
पञ्चसु ब्रह्मणि तथैवाङ्ग 69
पञ्चाङ्गोपासनेनेष्ट 341
पञ्चैते कार्यभूताः स्युः 261
पठन्ति वेदशास्त्राणि 16
पठित्वाभ्यर्चनापात्रं 150
पतिर्भूत्वापशुभ्यश्च 241
पदं ताभ्यो डाकिनीभ्यः 127

पदमन्त्रकलायन्त्र	252	पदं पाशं पशुनाञ्च	253
पदवाक्यप्रमाणज्ञा:	144	पवर्गञ्च महर्लोकं	76
पदार्थैस्तोषयेत्	198	पवर्गगाश्वतस्र: स्युः	116
पदे पदेऽश्वमेधस्य	232	पशुव्रतादिनिरता:	38
पद्मस्वस्तिकवीरादि	285	पशुशास्त्राणि सर्वाणि	38
पद्मादिचतुरशीति	255	पश्चात्पदेन निर्गच्छेन्	238
परतत्त्वस्वरूपत्वात्	67	पश्चिमाम्नाय संकेता	53
परस्परजनस्पर्श	313	पश्चिमे बटुकं देवं	130
परस्पर विरुद्धानां	298	पश्यदेवंविधं चक्रं	191
पराप्रासादबीजन्तु	317	पश्यन्नपि न पश्येत्	6
पराप्रासादमन्त्रज्ञ:श्वपचो	58	पश्येदेवम्विधं चक्रं	153
पराप्रासादमन्त्रज्ञै	319	पाणिभ्यां संस्पृशेद्देहं	137
पराप्रासादमन्त्रज्ञोयत्	58	पात्रहस्तो महादेवि	209
पराप्रासादमन्त्रज्ञोयत्र	59	पात्राधारालिपिशितं	309
पराप्रासादमन्त्रज्ञो यत्र	58	पादुकामात्रसारज्ञ:	219
पराप्रासादमन्त्रस्तु	66	पादुका रमरणञ्चैव	68
पराप्रासादमन्त्रार्थ तत्त्वज्ञं	59	पादप्रक्षालनं स्नानं	235
पराप्रासादमन्त्रेण	54	पादप्रसारणं वादं	235
पराप्रासादमन्त्रेणये वा	55	पादुकाभासनं वस्त्रं	234
पराप्रासादमन्त्रोऽयं	60	पाद्यं श्यामाकदूर्वा	342
परामन्त्रस्वरूपोऽसौ	154	पानञ्च त्रिविधं प्रोक्तं	140
परामृतरसासेकै: सिक्त	313	पानभेदं फलोल्लास	310
पराशक्त्यात्ममिथुन	107	पानसं द्राक्षमाधूकं	93
परा श्रीपादुकातत्त्व	220	पानाङ्गविश्वरूप	337
परिहासं प्रलापञ्च	208	पापाचारसमायुक्तं	177
परीक्षयेन्न भक्तानां	214	पारम्पर्यक्रमायातं	22
परे ब्रह्मणि विज्ञाते	264	पारम्पर्यागमाम्नायं	211
परोक्षं को नु जानीते	36	पारावता: शिलाहारा:	14
परोक्षफलदानाच्च	67	पालानाद्दुरितच्छेदात्	332
परोक्षे दूषणकरं	243	पशच्छेदं वेधदीक्षां	253
पर्वतानां यथा मेरु:	49	पाशच्छेदकराद्देवि	334
पवर्गं सहचरी लं	83	पाशबद्ध: पशुर्ज्ञेय:	253

पाशसंछेदनाद्देवि	340
पिण्डं पदं तथा रूपं	253
पिण्डब्रह्माण्ड योरैक्यं	254
पितृदैवतयज्ञेषु	96
पितृमात्रादि सर्वेषु	241
पिबन्तु मातरः सर्वाः	149
पिबन्मद्यं पलं खादन्	168
पिशितं तिलमात्रन्तु	98
पिशितं माषमात्रन्तु	135
पिशुन परसन्ताप्यं	243
पीठक्षेत्रागमाम्नायं	217
पीठे देवं प्रतिष्ठाप्य	111
पीतद्रव्यैर्हरिद्राद्यैः	320
पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा	141
पुंस्त्रीरूपाणि सर्वाणि	60
पुण्यक्षेत्रं नदीतीरं	283
पुण्यपापादिकथनाद्	333
पुण्य वृक्ष समुद्भूतं	90
पुण्यसंवर्द्धनाच्चापि	339
पुण्यापुण्यपशुं	106
पुत्रं शङ्खाभिषेकेण	273
पुत्रबान्धवदाराश्च	307
पुनर्ग्रामापुनः क्षेत्रं	4
पुनश्च पूर्ववद्वायुं	286
पुनश्च पूववद्ववायुं	286
पुरस्तात् पार्श्वयोः	327
पुराकृततपोदानयज्ञतीर्थ	27
पुरुषः पुरुषं	152
पुलाका इव धान्येषु	32
पुष्पमालावितानाढ्यं	110
पुस्तकञ्च महेशानि	343
पुस्तके लिखितान्मन्त्रान्	283
पूजां बलि गृह्णयुग्मं	127
पूजाकोटि समं स्तोत्रं	165
पूजागृहप्रवेशादि	309
पूजा त्रैकालिकी नित्यं	281
पूजाद्रव्याणि संप्रोक्ष्य	111
पूजामध्ये गुरौ	204
पूजाहोमाश्रमाचारतप	259
पूर्णामृता चेति	114
पूर्णाभिषेकपूताये	274
पूर्णाभिषेकयुक्तानां	141
पूर्णाभिषेक सहितो	108
पूर्वजन्मकृताभ्यासात्-	26
पूर्वजन्मसहस्रेषु	56
पूर्वज्जुहुयाद्देवि	322
पूर्वजन्मानुशमनाज्जन्म	338
पूर्वाम्नायस्य संकेताः	53
पूर्वाम्नायः सृष्टिरूपः	52
पूर्वोक्तेन विधानेन	195
पूर्वोक्तेन विधानेन	197
पृथग्वा पूजयेद्देवि	184
पृथिवी दह्यते येन मेरुश्चापि	7
पृथिव्यां यानि कर्माणि	180
पेयं मद्यं पलं खाद्यं	40
पैष्टी गौडी च माध्वी	93
पौर्णमास्यां यथाशक्त्या	192
प्रकाशानन्द जननात्	340
प्रगुप्तागमवेदान्त	330
प्रचण्डभूतवेताल देव	87
प्रज्ञाहीनस्य पठनम्	97
प्रणम्य वहिरष्टाङ्गं	136

प्रणष्टवायुसञ्चारः 161
प्रतिक्षणमयं कायो 7
प्रतिजन्म प्रपद्यन्ते 2
प्रतिलोमसु संवीतं 325
प्रतिवर्षन्तु यः कुर्यात् 190
प्रत्यक्षग्रहणं नास्ति 17
प्रत्यक्षञ्च प्रमाणाय 36
प्रदर्श्य देवताबुद्धया 188
प्रथमं प्रकृतेर्हंसः 116
प्रपञ्चन्यास एव 75
प्रभवं सर्वदुःखानामाश्रयं 11
प्रभाते मलमूत्राभ्यां 92
प्रयोगदोषशान्त्यर्थं 307
प्रयोगान्ते चक्रपूजां 307
प्रविशन्ति कुलं 34
प्रविशन्ति यथा नद्यः 24
प्रविश्य कुलयोगीन्द्रं 175
प्रवृत्ते भैरवी चक्रे 156
प्रसंगेनापि यः कश्चित् 34
प्रसन्नचित्तवश्यत्वात् 67
प्रसुप्ते जीवलोके 193
प्रस्थार्द्धान् तण्डुलान् 91
प्राणभेदफलोल्लास 138
प्राणापानौ च वागर्थौ 60
प्राणायामैर्विशुद्धात्मा 287
प्राप लोभा पटु 295
प्रायश्चित्तं भृगोः 215
प्रारब्धव्ये निरुद्वेगो 6
प्रेरकः सूचकश्चैव 260
प्रेरकान् सूचकांश्चापि 213
प्रेर्यमाणोऽपि पापात्मा 38
प्रौढान्तोल्लासपर्यन्तं 195
प्रौढान्तोल्लास संयुक्ताः 187
प्रौढान्तोल्लासंयुक्तानि 189
प्रौढान्तोल्लाससहितां 188
प्रौढोल्लासे कुलेशानि 147
प्रौढोल्लासेन सहिता 184
फट् च पृष्ठो वषट् 312
फलं प्राप्य यथावृक्षः 179
बटुकं पञ्चवर्षञ्च 186
बटुक मन्त्रान् वक्ष्यामि 127
बटुकादीन् यजेत्तस्माद् 126
बटुकादीन् समभ्यर्च्यैवं 130
बटुकः कृष्णवर्णश्च 323
बन्धनं योनिमुद्राया 255
बलिदानेन सन्तुष्टो 127
बहवः कौलिके धर्मं 40
बहुनोक्तेन किं देवि 88
बहुनोक्तेन किं देवि 99
बहुनात्र किमुक्तेन 44
बहुनात्र किमुक्तेन 20
बहुनात्र किमुक्तेन शृणु 25
बहुनेह किमुक्तेन 52
बहुनात्र किमुक्तेन 61
बहुनात्र किमुक्तेन 155
बहुनात्र किमुक्तेन 157
बहुनात्र किमुक्तेन 170
बहुनात्र किमुक्तेन 221
बहुनात्र किमुक्तेन 323
बहुप्रकारविचरद् 340
बान्धवा नववाणकाः 294
बालांश्च यौवनस्थांश्च 8

बालामलं कृतां	185	भद्रकाली वीरभद्रो	189
बीजेऽङ्कुरस्तिले तैलम्	54	भवः शर्वोऽथ रुद्रश्च	77
बोधयित्वा गुरुः शिष्यं	28	भवपाशप्रशमनात्	330
ब्रह्मध्यानपरानन्दपरा:	155	भाषणं पाठनं गानं	237
ब्रह्मविष्णुगुहादीनां न मवा	22	भिद्यते हृदयग्रन्थिः	163
ब्रह्मविष्णुमहेशादि	195	भिन्न भाण्डे जलं यद्वत्	176
ब्रह्मविष्णुमहेशादि	225	भुक्तिमुक्तिप्रदं दिव्यं	140
ब्रह्मविष्णुमहेशादिदेवता	8	भूगृहस्य चतुष्कोणे	318
ब्रह्महत्याशतं कुर्यात्	237	भूतभव्यो तन्त्रमन्त्रौ	252
ब्रह्माकारं मनोरूपं	259	भूतापमृत्युरोगाद्या	319
ब्रह्माण्डखण्डसम्भूतम्	118	भूताये विविधाकारा	128
ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्तं	210	भृगुवारे कुलेशानि	187
ब्रह्मा प्रजापतिर्वेधा	77	भैरवोऽहमिति ज्ञानात्	109
ब्रह्माश्री: शेषदुर्गा	149	भोगमोक्षार्थिनां	228
ब्रह्मा स्यात् पलले	97	भोगापवर्गसङ्कल्प	280
ब्रह्मेन्द्ररुद्रविष्णूनामपि	57	भोगो योगायते साक्षात्	25
ब्रह्मेन्द्राच्युत रुद्रादि	26	भोग्य भोज्यानि	230
ब्राह्मणस्य सदा पेयं	102	भोजनान्ते विषं मद्यं	140
ब्राह्मणो वाऽन्त्यजो	59	भ्रंशमान: प्रनष्टश्च	219
ब्राह्मी वागीश्वरी	74	भ्रामिता हि मयादेवि	38
भक्तप्रियः सदोदारी	247	मं यं क्षेत्रेश शब्दान्ते	82
भक्तिश्रद्धादयाशान्ति	243	मं यं रं चतुर्दशलक्षं	79
भक्तिहीनात् दुराचारान्	200	मङ्गलत्वाच्च डाकिन्या	336
भक्त्या तुष्टेन गुरुणा	225	मण्डलं कलसद्रव्य	309
भक्त्या परमया	344	मण्डलेन विना पुजा	112
भक्त्या वित्तानुसारेण	232	मत्कर्म कुर्वतां	97
भक्ष्यं हविष्यं	292	मत्ता जपन्ति	208
भक्ष्यैश्च पायसैर्दूर्वा	321	मत्ता भ्रमन्ति	208
भगवन देवदेवेश	1	मत्तास्वपुरुषंमत्वा	152
भगिनीं वा सुतां	177	मत्स्यमांसविहीनेन	98
भजनात् परया	331	मत्स्यमांससर्वैर्देवि	206

मत्स्यमांससुरादीनां 103
मत्स्य मांसादिविजयां 95
मथित्वा ज्ञानदण्डेन 23
मदप्रच्छादितात्मा च 105
मदिरा ब्रह्मगा: प्रोक्ता: 95
मद्यपानेन मनुजो 41
मद्यमाण्डं समुधृत्य 208
मद्यं मांसञ्च 181
मद्यन्तु भैरवो देवो 101
मद्यस्पर्शनमात्रेण तीर्थं 95
मद्यान्येकादर्शतानि 83
मद्यासक्तो न पूजार्थी 106
मद्यास्पर्शादिदोषस्य 42
मद्रूपे श्रीगुरौ यस्य 56
मधुकुम्भसहस्रैस्तु 158
मधुपूर्णे च कलसे 193
मधुलुब्धोयथा भृङ्गः 261
मधुसूदन संज्ञश्च 77
मधूकजा ज्ञानकरी 94
मध्यादि चतुरस्रान्तं 318
मध्याह्ने चार्चये 191
मध्वाज्यदधिभिः 342
मननात्तत्त्वरूपस्य 335
मनसा वेतसां वाचा 134
मनसा चेन्द्रियगणं 106
मनसापि न कांक्षन्ते 225
मनसा यः स्मरेत् 289
मनुष्यचर्मणाबद्धः 249
मनोऽन्यत्र शिवो 299
मनोज्ञे रहसि स्थाने 190
मनोदीक्षाद्विधा प्रोक्ता 271
मनोदोषादिदूरत्वाद्धेतु 329
मनोरथसुखं पूर्णं 153
मनोवाक्तनुभिर्नित्यं 246
मनोहरामेकवर्णां 184
मन्त्रं मण्डलकं 325
मन्त्रजापश्च संप्रोक्त 116
मन्त्रतत्वानुसन्धान 309
मन्त्र त्यागाद्भवेन् 229
मन्त्रन्यासं विधायेत्थं 81
मन्त्रपूते कुलद्रव्यं 101
मन्त्रमात्रन्तु यो वेत्ति 58
मन्त्रयोगं विदुः 52
मन्त्रयोगेन देवेशि 109
मन्त्रविद्याऽभेदरूपं 307
मन्त्रसंस्कारसंशुद्धामृत 102
मन्त्रसिद्धोपदिष्टेषु 299
मन्त्रहीनं क्रियाहीनं 121
मन्त्राः पुरुषदेवाः 311
मन्त्रागमाद्यमन्यत्र 231
मन्त्रार्थं मन्त्रचैतन्यं 289
मन्त्रार्थ स्फुरणार्थाय 103
मन्त्रिदोषश्च राजानं 221
मन्त्री विशुद्धहृदय 305
मन्त्री सिद्धिमनुर्द्वेवि 306
मन्त्रेणानेन चावाह्य 119
मन्त्रेणानेन देवेशि 139
मन्त्रेणानेन निर्माल्यं 134
मन्त्रेणानेन मतिमान् 306
मन्त्रोच्चारे कृते 290
मन्त्रोदकैर्विना संध्यां 166
मन्त्रौषधैर्यथा 275

मम पञ्चमुखेभ्यश्च 47
मलिनाम्बरकेशादि 300
मस्तकस्थितसम्पूर्णचन्द्र 314
महदैश्वर्यमाप्नोति 317
महन्तापात्रभारतमिदं 139
महापापवशान्नृणां 38
महादानार्थरूपत्वाद 337
महामुद्रां नमो मुद्राम् 254
महामोक्षं कुरुयुग्मं 117
महारोगे महोत्पाते 223
महारोगेषु जातेषु 315
महाषोडश दानानि 99
महाषोढाकृतन्यासं 87
महाषोढा कृतन्यास स्तेन 87
महाषोढा ह्वयं न्यासं 71
महाषोढाह्वयं न्यासं 87
महाषोढाह्वयं न्यासं यः 87
महाषोढोदिताशेष 123
महीसलिलयोर्मित्र 298
मांसभक्षणमात्रेण 41
मांसलुब्धो यथा मत्स्यो 12
मांससन्दर्शनं कृत्वा 43
मांसाभावे तु लशुनं 97
माघशुक्ल प्रतिपदि 152
माङ्गल्यजननाद्देवि 338
मातरं पितरं भार्यां 216
मातृका जपमात्रेण 283
मादिपञ्चकमीशानि 182
मादिभिः पञ्चमुद्राभिः 177
माध्वी मुक्तिकरी ज्ञेया 93
मानयन्ते हि सारज्ञाः 35
मानवा बहवः सन्ति 38
मानवौघे नृसिंहश्च 119
मानसं वाचिकं 286
मामनाहत्य यत् पुण्यं 96
मायाजालादिशमनान् 337
मायादिपुरुषान्तैश्च 137
मायाविनं कृतघ्नञ्च 243
मार्कण्डेयादिमुनयो 56
मासन्तु त्रिविधं प्रोक्तं 96
मासे वापि त्रिमासे 183
मिथुनानुग्रहाष्टाष्ट 310
मीनस्तु लम्बिका 273
मुक्तिः स्याच्छक्ति 151
मुक्तिदा गुरुवागेका 18
मुक्तोऽपि बालवत् 171
मुखे आपूर्य मदिरां 152
मुदं कुर्वन्ति देवानां 336
मूर्ध्नि श्रीगुरुपंक्तीश्च 118
मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्त 255
मूलाधारसरोजान्तर्वह्नि 325
मूलाष्टकन्तु 194
मूलाष्टकोद्भवानीति 195
मूले प्रासादबीजञ्च 313
मृत्युर्वेद्यायते देवि 169
मृद्भस्मभक्षणद्देवि 14
मेरुसर्षपयोर्यद्वत् सूर्य 24
मोहध्वान्तप्रशमनात् 339
म्लेच्छदुष्टमृग 284
यं दत्त्वा सहजानन्दं 256
यः करोति स पुण्यात्मा 186
यः कौलिकः कुलज्ञानं 33

य: पश्येत् सर्वगं 164
य: प्रसन्न: क्षणार्द्धेन 256
य: शास्त्रविधिमुत्सृज्य 104
य: शिव: सर्वग: 249
य: श्रृणोति कुलाचारे 212
य: श्रणेनात्मसामर्थ्य 256
य: सद्य: प्रत्ययकरं 256
य: सेवेत कुल द्रव्यं 207
यक्षकिन्नरगन्धर्वा: 57
यक्षिणी रङ्गिनी लक्ष्मी 78
यजन्ति देव्यो हरपाद- 147
यत् कृतं कुलनिष्ठानां 176
यत् सुखं कुल निष्ठानां 141
यत्किञ्चिद्द्रव्यसंघातं 126
यत्तु संवित्ति जननं 252
यत्र यत्रगजो याति 172
यत्र श्रीगुरुनिन्दा 234
यत्रैकाम्नायतत्त्वज्ञ: 183
यत्सुखं विद्यते 155
यथाऽऽचरन्ति देवेशि 172
यथा कपिश्च शाखायां 267
यथा कूर्म: स्वतनयान् 268
यथा क्रतुषु विप्राणां 103
यथा गाढान्धकारस्थो 162
यथा ग्रामगतं तोयं 172
यथा घटश्च कलस: 251
यथा चारण्यजातांस्तु 39
यथा जले जलं क्षिप्तं 162
यथा ददाति सन्तुष्ट: 224
यथादिव्यमणि 57
यथा दीप्तानल काष्ठं 258
यथा देवस्तथा मन्त्रो 251
यथाधनं यथाश्रद्धं 182
यथा ध्यानयस्य 162
यथा निमीलने काले 163
यथान्धा नैव पश्यन्ति 37
यथा पक्षी स्वपक्षाभ्यां 267
यथा पङ्ग्वन्धवधिर 167
यथापिपीलिका 267
यत् फलं कौलिकेन्द्राणा 176
यथामरतरङ्गिण्या न 24
यथामहानिलोद्धतं 258
यथामृतेन तृप्तस्य 18
यथा रक्षति चौरेभ्यो 217
यथारसानां माधुर्यं 49
यथा रोगातुरा: 39
यथा वह्नि समीपस्थं 258
यथा वियद्गम: शीघ्रं 267
यथाशक्त्या तु यत् 177
यथास्त्रीपुत्रमित्रादि 210
यथा हसति लोकोऽयं 171
यथा हस्तिपदे लीने 24
यथादृष्टं न मन्यन्ते 39
यथेन्द्रजालजा माया: 29
यथैवान्तश्चरा राज्ञ: 100
यदत्र नात्र निर्भास: 161
यदर्चनाच्चतु:षष्ठि 195
यदस्ति वेधकाले तत् 271
यदा त्वाचार्य रूपेण 241
यदा दद्यात स्वशिष्याय 225
यदा सन्दीपितोल्लास: 210
यदि चेद्दीक्षितो 204

यदि तुष्टेन गुरुणात्मशिष्यो 225
यदृच्छया श्रुतं मन्त्रं 283
यद् यत् स्वमनसो 319
यद् यदङ्गं विहीयेत 281
यद् यदात्महितं 232
यद् यन्मनोऽभिलषितं 63
यद्येषा भैरवी देवी 149
यदा जाम्बुनदानाञ्च 24
यदा पुंसः कृतार्थस्य 109
यद्वन्मन्त्रवलोपेतः 172
यन्त्रं मन्त्रमयं प्रोक्तं 122
यन्मुमुक्षोः फलं देवि 44
यमभूतादिसर्वेभ्यो 339
यया दीक्षितमात्रेण 275
यया चोन्मीलितात्मानो 275
यवन्नाश्रयते दुःखं 5
यवर्गञ्च जनो गुप्त 76
यवर्गं स्याद्गिरिश्वरीं 83
यस्तत्वविन्महेशानि 259
यस्तिलार्द्धं तदर्द्धं 233
यस्मिन् देशे वसेत् 177
यस्मिन् द्रव्ये 232
यस्मिश्चरन्ति योगीशाः 172
यस्य क्वस्यापि नैवोक्तं 71
यस्य जन्मान्तरे पापकर्म 37
यस्य देवे पराभक्तिर्यथा 227
यस्य मूर्ध्नि स्मरेद्बीजं 326
यस्यानन्दो निर्विकार 94
यस्यानुभवपर्यन्तं 258
यस्यान्नपानपुष्टाङ्गः 292
या काचिद् योगिनी 127
यागज्येष्ठः क्रमज्येष्ठः 240
यागज्येष्ठाभिवादेन 241
या देव्यः कुलसम्भवाः 149
यावत् कामादि दीप्येत 19
यावत कुरुते जन्तुः 10
यावत् प्रयत्नवेगोऽस्ति 19
यावदासवगन्धः स्यात् 168
यावदिन्द्रियसन्तापं 332
यावद्देहाभिमानश्च ममता 20
यावन्तो पांसवो भूमैः 48
यावन्नेन्द्रियवैकल्यं 140
यावन्नो बटुके दद्यात् 126
याश्चक्रक्रमभूमिका 149
युज्यतेवेष्टनं वायोराकाशस्य 7
ये गुणाः परमेशस्य 155
येन केनापि वेशेन 170
येन पूजितमात्रेण 276
येन वा दर्शिते तत्त्वे 256
यैरेव पतनं द्रव्यैः 96
योऽस्मिन् क्षेत्रे निवासी 128
योगामृतेन 207
योगिनीकुलशब्दान्ते 81
योगिनीचक्रमध्यस्थं 147
योगिनो मदमत्ताश्च 152
योगिनो विविधैः 170
योगिभिर्योगिनीभिः 146
योगी चेन्नैव भोगी 25
योगीन्द्रेण यदा 164
योगीलोकोपकाराय 171
यो गुरुस्थानकं प्राप्तः 241
यो देवि स्वयमाहूय 177

योनिन्दास्तुतिशीतोष्ण	167	लक्षणान्येवमादीनि	313
योनिमुद्रानुसन्धानात्	330	लक्ष्मीनारायणौ	227
योनिमुद्रानुसन्धानात्	332	लग्नो धनं	296
यो जन्तुर्नार्चयेत्वान्तु	31	ललाटलोचनं चान्दीं	249
यो न्यासकवचच्छन्दो	287	लवस्त्रुटिः कला काष्ठा	72
यो भवेत् कुलतत्त्वज्ञः	173	लाकिनी श्रीकपालाढ्या	203
यो वा कुलाधिकं धर्मम्	25	लिखेत् षोडशकोष्ठेषु	293
यो वान्यदर्शनेभ्यश्च	30	लिखेत्त्रिकोणं	317
यो वा पराञ्च	253	लिङ्गत्रयविशेषज्ञः	106
यो विलङ्घ्याश्रमान्	251	लिङ्गस्थण्डिलवह्न्यम्बु	120
यौवनं मनसः सम्यग्	144	लृं एं ऐं चतुर्लक्षं	79
रक्षेत सर्वात्मनात्मानम्	4	लृं एं ऐं महातलं	75
रत्युद्वासनकालञ्च	143	लोकञ्च निलयञ्चैव	75
रत्युल्लासनकालञ्च	310	लोकधर्मविरुद्धञ्च	36
रसेन्द्रेण यथा विद्धमयः	276	लोकेऽस्मिन् संस्तुतः	197
रहस्यभेदकं वापि	242	लौहदारुमयैः पाशैर्दृढ	11
रहस्याति रहस्यानां	343	लोके निकृष्टमुत्कृष्टं	168
रहस्यातिरहस्यानि	46	वं शं ब्रह्मसर्वेश्वरीं	82
राजसद्मानजं देवि	317	वंशाश्मधरणीदारु	285
राजानः सचिवा	284	वज्रपञ्जरनामानमेतं	87
राजा यः कारयेद्देवि	196	वञ्चिताशेषचित्तैस्तैर्नित्यं	12
रिक्त हस्तश्च नोपेयाद्राजानं	280	वटबीजे यथा वृक्षः	55
रिपवश्चापि मित्रन्ति	169	वदन्ति हृदयानन्दं	14
रिपुणापि न कर्तव्यो	210	वदेत प्रपञ्चरूपायै	74
रुद्धः कूटाक्षरो	290	वदेदाधारशक्त्यम्बा	75
रोगदारिद्रचदुःखाद्यैः	31	वदेद्वटुकनाथेति	129
रोगाणां नाशनार्थञ्च	202	वदेन्मातङ्गि सर्वन्ते	134
रोगेष्वापत्सु दोषेषु	183	वनमालां महामुद्रां	86
रोदनं भाषणं पातः	151	वर्णदीक्षा त्रिधा प्रोक्ता	269
लं क्षं जलचरीं	84	वर्णान् शिष्यतनौ	269
लं क्षं सत्यं महागुह्यं	76	वर्णाश्रमकुलाचार निरता	258

वर्षे वर्षे चतुःषष्टि 197
वल्युद्वासनमन्त्रोऽयं 147
वश्ये तु राजसं 324
वह्नि त्रिकटुकञ्चापि 91
वाक् श्रोत्रगति 320
वाक्यच्छन्दोनिबन्धेन 15
वाग्भवं पार्श्वगं भूमिः 117
वाग्भवं भुवनेशी- 74
वाग्भवं वदयुग्मञ्च 117
वाग्भवा मूलवलये 222
वाजीलवणहोमेन 323
वाणेतरस्वयम्भ्वाख्य 253
वादार्थं पठ्यते विद्या 299
वामांऽगुष्ठानामिकाभ्यां 136
वामांगुष्ठानामिकाभ्यां 136
वामे प्राणे प्रबुध्यन्ते 311
वालं गौरं खुरं 296
वाय्वग्निभूजलाकाशाः 298
वासामाज्ञाप्रभावेण 149
वाह्यव्यापारनिर्मुक्तो 271
विकृतिं मनसो हित्वा 153
विण्मूत्रत्यागशेषादियुक्तः 299
विदिते परमे तत्त्वे 163
विद्धस्तु वेधयेद्देवि 260
विद्यासंसिद्धि विभ्राणं 85
विद्वानपि च मूर्खोऽसौ 32
विधवाया सुतादेशात् 278
विधिना सेव्यते देवि 44
विधूतं बाहुनादेवि 319
विना दीक्षां न मोक्षः 262
विनादेहेन कस्यापि 4
विना द्रव्यादिवासेन 113
विना मन्त्रेण पूजा 198
विना मन्त्रेण या 205
विनिक्षिप्तां गतायातां 255
विमुखाः सुमुखाः सर्वं 169
विवार्यहं पुराणार्थान् 56
विविक्षुर्देशिका वासं 234
विश्वासाय नमस्तस्मै 228
विश्वासास्तिक्य 300
विषः षड्गुणयुक्त 226
विष्णुर्योनि कल्पयतु 116
विहाय कुलधर्मं यः 29
विहाय सर्वधर्मांश्च 26
विहितंर्मादिभिर्द्रव्यैः 181
वीक्षणं ध्यानमीशानि 151
वीक्षणं प्रोक्षणं ध्यानं 114
वीणावाद्यविनोदगीत 135
वीतरागमदक्लेश 331
वीरहत्या वृथापानं 215
वीरासनं सुदुर्बोधं 235
वृथा द्वेषकरान् 325
वृक्षा पानन्तु देवेशि 41
वृथैव यैः परित्यक्तं 179
वृष्णालोभयुतं 243
वेदशास्त्रपुराणानि 46
वेदशास्त्रपुराणानि 218
वेदशास्त्रागमैं प्रोक्तं 37
वेदशास्त्राद्यनभ्यासात्तथैव 9
वेदशास्त्रार्णवेघोरे 15
वेदशास्त्रोक्तमार्गेण 199
वेदागमपुराणज्ञः 15

वेदाद्यनेकशास्त्राणि 17
वेदिताऽखिलशास्त्रार्थ 333
वेधं पदं विरोधश्च 252
वेधको बोधक: शान्त: 247
वेधदीक्षाकरो लोके 272
वेधविद्ध: शिव: 271
व्यलीकवादिनं स्तब्धं 242
व्याधिराधिर्विषं शस्त्रं 9
व्याघ्रीवास्ते जरा चाय 5
व्योमपङ्कजनिस्यन्द 106
व्रतक्रतुतपस्तीर्थ 165
शङ्कया भक्षितं सर्व 258
शङ्काहीना भक्तियुक्ता 132
शंखेवेदकलान्यास 273
शक्तिच्छायां सुरच्छायां 237
शक्तिदेहसमुत्पन्नं 202
शक्तिपातानुसारेण 268
शक्तिसम्भोगमात्रेण 41
शक्तिसिद्धिसुसिद्ध्यर्थं 263
शक्त्युच्छिष्टं पिबेद् 146
शचीन्द्रौ रोहिणी 60
शतञ्जीवितमत्यल्पं 6
शतकोटि महादिव्य 332
शनै: पृच्छन्ति 152
शब्दे चार्थ: शिवे शक्ति. 55
शरीरक्षणायास: क्रियेत 4
शरीरमर्थं प्राणांश्च 332
शरीरमिव जीवस्य 122
शरीरवित्तप्राणैश्च 229
शरीरस्य न संस्कारो 275
शवर्गं स्यात् वनचरीं 83
शवर्गश्च तपश्चातिगुह्य 76
शाकिनी गणपूज्यत्व 334
शाकिनी त्वञ्जनप्रख्या 203
शाणोल्लोढानि शस्त्राणि 292
शान्त: शुचिमिताहारो 300
शान्तिकर्माणि 316
शान्तिके मनव: 311
शान्तिके राजतं ताम्रं 312
शान्तिके लेखनी 312
शासनादनिशं 333
शास्त्रेषु निष्कृति: 218
शिरसा न वहेद्भारं 231
शिरो वहति पुष्पाणि 16
शिवरूपं समास्थाय 251
शिवलिङ्गे शिलाबुद्धि 276
शिवशक्तिमयत्वाच्च 61
शिवशक्तिमयोलोको 35
शिवशक्तिसमायोगो 158
शिवादिक्रिमिपर्यन्तं 54
शिवादिक्षितिपर्यन्तं 254
शिवादिगुरुपर्यन्तं 255
शिवाद्यवनिपर्यन्तं 150
शिवोऽहं नाकृतिर्द्देवि 249
शिवोत्कृत्तमिद पिण्ड 97
शिश्ना च यत् 134
शिष्येणापि तथा कार्यं 225
शिष्योऽपि गुरुणा 220
शिष्य ऽपि लक्षणैरेतै: 266
शिष्यो दीक्षितमात्रश्चेद् 277
शिष्योपाय नमादाय 136
शीतवातातपसहा 15

शीतादिरहिते स्थाने	91	शैव वैष्णवदौर्गार्क-	26
शुक्तौ रजतविभ्रान्तिर्यथा	30	शैव वैष्णवदौर्गार्क	59
शुक्लपक्षेऽर्चनं	192	शैव वैष्णबसौरादि	37
शुचिर्वाप्यशुचिर्वापि	223	शैवे वा वैष्णवे शाक्ते	99
शुद्धचित्तस्य शान्तस्य	27	शोधयेति पदे दद्यात्	137
शुद्धद्रव्येण तेनापि	118	श्मशानं तद गृहं	176
शुद्धस्फटिक कर्पूर	314	श्रद्धा विनयहर्षाद्यैः	27
शुद्धात्मा नातिसंहृष्टः	109	श्रीकण्ठादीनि	196
शुद्धा पूर्णाभिषेकेण	274	श्रीगुरुं कुलशास्त्राणि	211
शुद्धैः शिवादिविद्यान्तः	137	श्रीगुरुं गुरुपत्नीश्च	279
शूद्रसङ्करजातीनामादि	278	श्रीगुरुज्येष्ठपूज्यानां	138
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	2	श्रीगुरुं परमं तत्त्वं	250
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	22	श्रीगुरुं प्राकृतैः सार्द्धं	229
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	46	श्रीगुरुः परमेशानि	247
शृणु देवी प्रवक्ष्यामि	65	श्रीगुरु लक्षणोपेतं	261
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	89	श्रीगुरोः कुलशास्त्रेभ्यः	103
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	108	श्रीगुरोः पादुकां मुद्रां	211
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	126	श्रीगुरोः स्मरणे	265
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	143	श्रीगुरौ कुलशास्त्रेषु	27
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	160	श्रीगुरौ निश्चला	227
शृणु देवी प्रवक्ष्यामि	181	श्रीचक्रं कौलिको	198
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	204	श्रीचक्रकृतवृत्तान्तं	217
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	222	श्रीचक्रमेको वा	205
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	242	श्रीचक्रस्थं कुलद्रव्यै	210
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	262	श्रीचक्रे नासने तिष्ठेन्न	206
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	280	श्रीनाथचरणाम्भोजं	223
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	305	श्रीपादुकां हेसौ	201
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि	327	श्रीप्रासादपरामन्त्रं	61
शेषिकायै समर्प्यात्म	134	श्रीप्रासादपरामन्त्रं यो	58
शैव गुरुत्रयं प्रोक्तं	260	श्रीप्रासादपरामन्त्र	314
शैव तत्त्वपरिज्ञानं	215	श्रीप्रासादपरामन्त्रम्	54

श्रीप्रासादपरामन्त्रमाहात्म्यम्	64	सकृत् श्रीपादुकां	223
श्रीप्रासादपरामन्त्रो	55	सकृत्तर्पणमुत्सृज्य	123
श्रीप्रासादपरामन्त्रो जिह्वाग्रे	59	सकृदुच्चरितेऽप्येवं	290
श्रीमोक्षज्ञानदातृत्वान्	329	सकृन्नैवात्मविज्ञानं	170
श्रीर्मायां कमला	72	सङ्गदुःखपरित्यागात्	330
श्रीशाम्भवाश्रयमूलञ्च	211	सङ्गः सर्वात्मना त्याज्यः स	10
श्रुतानेकमहामन्त्र	335	सच्छिष्यन्तु कुलेशानि	245
श्रौतविद्याकुलाचारं	310	सच्छिष्यायातिभक्ताय	264
श्वः कार्यमद्य कर्त्तव्यं	8	सजीवमीनयुक्तेन	273
श्लेष्मातकं करञ्जाख्यं	215	स ते लोकमवाप्नोति	183
षट्कोणेषु षडङ्गानि	318	सत्कुले च प्रसूता	144
षट्त्रिंशत्तत्त्वसहित	131	सत्यञ्चेद् गुरुवाक्यं	149
षड्दर्शनमहाकूपे पतिताः	15	सत्सङ्गश्च विवेकश्च निर्मलं	10
षडध्वानं षडाधारं	251	सदक्षवामसिद्धान्ते	100
षडाधारेषु षड्दीर्घ	316	सदा दुःखातुरा	1
षड्दर्शनानि मेऽङ्गानि	36	सदा मांसवोल्लासी	168
षष्ठचेतान् मन्त्र	291	सदा यश्चिन्तयन्मूर्ध्नि	315
षोडशावर्त्तयन् तारं	285	सदाशिवस्य देवस्य	250
षोडशैरुपचारैस्तु साङ्गं	123	सद्भक्तरक्षणायैव	249
सम्पूर्य मूलमन्त्रेण	112	स धन्यः खलु	175
संसारभयभीतस्य	256	सन्तुष्टानि प्रयच्छन्ति	196
संसार मोहनाशाय	17	सन्ध्या रात्रिस्तिथिः	73
संसारसार भूतत्वात्	334	सन्निमज्जज्जगदिदं	7
संसारे दुःखभूयिष्ठे	281	स पापकञ्चुकान्मुक्तः	56
संस्कारेण विहीनत्वाद्	220	सप्तमोल्लासयुक्तानां	155
संस्मृतः कीर्त्तितो	174	सप्ताहं पूजयेद्देवि	202
संहारभैरवञ्चैव शेषं	84	स ब्रह्मविष्णुरुद्राश्च	56
संहारक्रमयोगेन	269	समयाख्या विशेषा	268
संत्यज्य कुलमन्त्राणि	29	समयाचारहीनस्य	104
स आचार्यः स मतिमान्	51	समर्पयन्ति ये भक्त्या	100
सकलीकृत्य तत्प्राणान्	121	समवस्था सुषुप्तिः	156

समस्त चक्रचक्रेशि	130	सर्वपादान् परित्यज्य	280
समस्तदेवताप्रीति	196	सर्वप्रकाशगमनं	34
समाचरन्ति सततं	39	सर्वप्रतारकं देवि	243
समाश्वसन्ति पितरः	175	सर्वमन्त्रानहं वेद्मि	48
समुल्लासपरे चक्रे	144	सर्वरोगव्रणोन्माद	321
सम्पत्तौ च यजेल्लाभे	182	सर्वलक्षणसम्पन्नो	259
सम्पदः स्वप्नसङ्काशा	6	सर्वलोकेषु सर्वेभ्यो	49
सम्पूजकानां	148	सर्ववश्यकरं देवि	317
सम्पूज्य सावृति	341	सर्वव्रतेषु यत् पुण्यं	63
सम्प्राप्ते ज्ञानविज्ञाने	164	सर्वशोषी यथा सूर्यः	171
सम्मार्जनानुलेपाद्यैः	111	सर्वसिद्धिफलोपेतो मन्त्रः	224
सम्मोदः परमानन्दः	151	सर्वस्पर्शी यथा वायुः	171
सम्यक् शतक्रतून्	99	सर्वस्वमपि यो दद्यात्	232
सम्यक्सिद्धैकमन्त्रस्य	282	सर्वागमार्थतत्त्वज्ञः	247
स यत्र वसते देवि	52	सर्वाचारपरिभ्रष्टः	218
स योगी स कृतार्थस्तु	51	सर्वानुग्रहकर्तृ	256
सव्येनोद्धृत्य पात्रन्तु	135	सर्वेभ्यश्चोत्तमा वेदा	23
स स्कन्धपार्श्वकस्थूरु	78	सर्वेषां दक्षिणां	201
सहस्राक्षादयो देवाः	56	सर्वेषामपि मन्त्राणां	48
सर्वं गुर्वाज्ञया कुर्यान्न	237	सर्वोत्तीर्णा सदाऽहन्ता	154
सर्वं पापविशुद्धात्मा	192	स व्रती स तपस्वी	51
सर्वकर्म विहीनोऽपि	30	सशक्तिकः स्वयं देवि	185
सर्वकर्माणि संत्यक्तुं	178	सशब्दं न पिबेन्मद्यं	209
सर्वकामसमृद्धात्मा	194	स शिवो गुरुरूपेण	226
सर्वकार्यातिकुशलं	245	सहस्रं प्रजेन्मन्त्रं	282
सर्वक्षक्षणहीनोऽपि	259	सहस्रदलपङ्कजे सकल	86
सर्वज्ञाय दयाक्लृप्त	327	सहिताय ततो मङ्गल	83
सर्वज्ञो वापि मूर्खो	174	सांसारिकसुखासक्तं	14
सर्वः दुःखप्रदे	2	साक्षाद् गुरुमये	228
सर्वधर्माधिको लोके	173	साधकानां हितार्थाय	344
सर्वधर्माश्च देवेशि	27	साधनेषु प्रशस्तानि	283

साधारं नोद्धरेत् 209
साध्यप्रतिकृतिं कुर्याद् 324
साध्यसाधककर्मणि 308
साध्यसिद्धोऽति संक्लेशात् 294
सामर्थ्यं पूज्यता विद्या 57
सामान्यतो निषिद्धश्च 236
सारसंग्रहणाच्चैव 331
सार्द्धत्रिकोटि तीर्थेषु 99
सार्द्धेन्दु पलकं दध्नो 92
सालोक्यप्रमुखां देवि 63
सावित्रीनापराङ्गानि 318
सिंहव्याघ्रोरगेन्द्रादीन 317
सिंहान् मत्तान तथा 322
सिद्धमन्त्राद् गुरोर्लब्धो 282
सिद्धसिद्धो जपात् 294
सिद्धादीन् कल्पयेन् 293
सिद्धान्तसारवेत्ताहं 251
सिद्धार्णा बान्धवा: 294
सिद्धार्थमक्षतश्चैव 342
सिद्धिपुत्रपदं चास्मिन् 129
सिद्धौघे सनकश्चैव 119
सुगन्धिपुष्पाभरण 301
सुगुप्तकौलिकाचार 218
सुताश्च भगिनीं पौत्रीं 213
सुतीर्थं वाप्यतीर्थे 323
सुदीप्त भवने को वा कूपं 5
सुदूरमपि गन्तव्यं यत्र 174
सुपक्वेषु पदार्थेषु 55
सुप्तबीजाश्च ये 290
सुप्तास्तिरस्कृतो नीचो 291
सुमनस: सेवितत्वाद् 337
सुमुख: सुलभ: 247
सुरादर्शनमात्रेण कुर्यात् 42
सुरादर्शनमात्रेण सर्वपापै: 94
सुरापाने कामकृते 42
सुरा वै मलमन्नानां 42
सुराशक्ति: शिवो 101
सुवर्णरौप्यताम्राणि 90
सुषुम्नान्तं विकाशाय 139
सुसिद्धसुसिद्धो भजनात् 294
सुस्नानभूतसंशुद्धि 110
सूक्ष्मा सूक्ष्मामृता 116
सूर्यस्याग्नेगुरो 284
सूर्यार्चनोक्तमार्गेण 192
सृष्टिर्मेधा स्मृति: 115
सेविते च कुलद्रव्ये 101
सेवेत स्वसुखार्थं यो 103
सेवे सेवे पुन: सेवे 31
सोपानभूतं मोक्षस्य 3
स्तम्भितो मूर्च्छितो 290
स्तोकस्तोकेन मनस: 332
स्त्रीणामन्यतमं स्थानं 157
स्त्रीद्विष्टं गुरुभि: 239
स्त्रीद्विष्टैर्गुरुभि: 144
स्त्रीधनादिष्वनासक्तो 248
स्त्रीपुत्रमित्रबन्धूनां 145
स्त्रीवाथ पुरुष: 156
स्थानान्तरगते चार्थे 237
स्थाने मनोहरे देवि 314
स्थावरा: क्रिमयश्चाब्जा: 3
स्थिरार्थं मनस: 160
स्थिरेन्धिकेन्दुसंयुक्ता 117

स्थूलान्तमात्सतत्त्वं	137
स्नेहाल्लोभाद्भयाद्	344
स्पर्शाख्या देवि	267
स्मरणोत्सुकनिष्ठानां	333
स्यात् प्रासादपरा	117
स्याद्वेदाध्ययने शूद्रो	278
स्रोतोभेदेन वा	145
स्वकार्यफलसिद्ध्यर्थं	196
स्वकार्यमन्यकार्यं वा	236
स्वकार्येषु प्रवर्त्तन्ते	179
स्वगृहे शान्तिकर्म	313
स्वचर्मस्थं यथा	212
स्वच्छदेहाम्बरं प्राज्ञं	245
स्वदारवन्निषेवेत	211
स्वदेशे धार्मिके	284
स्वदेहधर्मदारादिनिरता:	12
स्वदेहमपि जीवोऽयं	10
स्वद्रव्यावानयोगश्च	233
स्वपात्रस्थितहेतुश्च	145
स्वप्नजाग्रदवस्थायां	161
स्वयं ज्योतिरनाद्यन्तो	2
स्वयं वेद्ये परे तत्त्वे	259
स्वयमाचरते	328
स्वयमेवानुभूयन्ते	155
स्वयोनिजाङ्गचरितैर	62
स्वरवर्णपदद्वित्वं	308
स्वराशेर्मन्त्रशश्यन्तं	297
स्वरैरशुद्धतत्त्वैश्च	136
स्वर्गादिपुण्यलोकेषु	157
स्वर्ण रौप्यशिलाकूर्म	90
स्वविद्यानुष्ठानरतो	247
स्वशक्ति वीरशक्ति	131
स्वशास्त्रोक्तं रहस्यार्थ	231
स्वसम्प्रदायसंयुक्तं:	135
स्वस्तुतौ परनिन्दायां	245
स्वस्ववर्णाश्रमाचार	13
स्वस्ववर्णाश्रमाचारलङ्घनाद	8
स्वात्ममूलत्रिकोणस्थे	139
स्वाधिकस्य समन्यून	311
स्वान्त: शान्तिसमुन्मीलत्	329
स्वापत्यानि यथा	268
स्वाभीष्ट चेष्टाचरणं	150
स्वेच्छया पशुवत्	140
स्वेच्छया रममाणो	105
हं लं रुद्रसर्वत्री	82
हन्यान्मन्त्रेण चानेन	97
हर्षानन्दस्वयंयुक्ता:	201
हस्ते शिवं गुरुं	270
हाकिनी ऋक्षवदना	203
हीनाधिकविकाराङ्गं	242
हितसत्यमितस्मेर	245
हिताहितं न जानन्तो	12
हिरण्यपावा: खादिश्च	45
हुंकण्ठग्रन्थिभेदश्च	290
हृत्पद्मकर्णिकामध्ये	816
हृल्लेखां गगनां	187
होमतर्पणमन्त्राद्यै	307
होमतर्पणयो: स्वाहा	312

Tantra Granthamala

1. Sivasvarodaya : Text, English Translation and Comprehensive Introduction, by Dr. Ram Kumar Rai A unique work on the Science of Breathing and Predictions based on it ranging from telling the past, present and the future.
Price Rs. 15.00

2. Mantra Mahodadhi : Text, Nauka Sanskrit Commentary and Hindi Translation by Dr. Shukadeva Chaturvedi. The most comprehensive and ancient Text on Indian Mantra Sādhanā. Price Rs. 150.00

3. Mantra Mahodadhi : Text in Roman, with English Translation by Dr. Ram Kumar Rai. Very shortly

4. Kamaratna Tantra : Text with Hindi Translation, by Dr. Ram Kumar Rai. One of the major works on Applied Tantraśāstra containing charms, rituals, and novel medicinal prescriptions with a fine blend of Mantraśāstra and Āyurveda. Price : Paperback Rs. 20/- Cloth bound Rs. 25/-

5. Kularnava Tantra : Text with English Translation by Dr. Ram Kumar Rai. Translated for the first time, the work is the most important source-book of the Kaula school of Tantrism. Price Rs. 60.00

6. Hindi Mantra Maharnava : Text with Hindi Translation by Ram Kumar Rai. The most voluminous and comprehensive work on Mantraśāstra containing full and step by step instructions for the worship of all the gods, goddesses and demi-gods, witchcraft, rituals, charms and various other practices. Being published in three Volumes :

Vol. I Gods   Vol. II Goddesses   Vol. III Demigods

Varanasi Tantrika Texts Series

1. Matrikabheda Tantra : Text and Sanskrit Commentary, by Dr. Ram Kumar Rai. The only Hindu Tantra on Indian Alchemy. Price Rs. 15.00

2. Tripurasarasamucchaya by Nāgabhaṭṭa with a Sanskrit Commentary by Govindācharya. Edited by Dr. Ram Kumar Rai. The one and only ancient work on the practical Sādhanā of Tripurā Devi with all the ritualistic details. Price Rs. 8.00

Tripuratapinyupanisad : Text with Hindi Translation by Dr. Ram Kumar Rai. An important classical work connected with the worship of Tripura Devi. Price Rs. 3.00